Digitized by Google

XII
C
5

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XII
C
5
NAPOLI

Digitized by Google

FLORES
DECISIONVM,
SIVE
CASVVM CONSCIENTIAE,

Ex Doctrina Conſiliorum Martini ab Azpilcueta Doctoris Nauarri collecti, & iuxta librorum iuris Canonici diſpoſitionem in ſuos Titulos diſtributi.

Cum annotationibus, quibus ob recentiores quaſdam Summorum Pontificum Bullas, quando Authoris opinio in multis, vel confirmata, vel refutata eſt, ſummo ſtudio, & diligentia explicatur.

Authore R. P. D. GREGORIO SAYRO Anglo, Ordinis D. Benedicti Congregationis Caſinenſis, aliàs S. Iuſtinæ de Padua Monachó, & Sacri Monaſterij Caſinenſis profeſſo.

Propter varias autem Editiones, ad maiorem lectoris vtilitatem, qualiter editio prima & propria Authoris, cum altera recentiori, & Conſilijs penè trecentis authoris conueniat, & ab ea diſſentiat, in principio cuiuſque Deciſionis oſtenditur.

ACCESSERVNT INSVPER SEX INDICES.

Primus Titulorum iuris Canonici cum numero Deciſionum;
Secundus Locorum Sacri Concilij Tridentini;
Tertius Bullarum Summorum Pontificum;
Quartus Concordantiarum primę editionis cum ſecunda.
Quintus econtra Concordantiarum editionis ſecundæ cum prima.
Sextus Rerum, & materiarum notatu digniſſimarum.

Quorum Tres priores in principio, tres vero poſteriores in fine libri appoſuimus.

Ad Illuſtriſſimum, ac Reuerendiſſimum D.

D. CARDINALEM DE MONTE.

V-ENETIIS, MDCXI.

Apud Baretium Baretium, Ad Signum Beatæ Mariæ Virginis.

Cum licentia Superiorum, & Priuilegijs.

ILLVSTRISSIME
ET REVERENDISSIME
CARDINALIS
DOMINVS ET PATRONVS
COLLENDISSIMVS.

MEA in te ſumma obſeruantia (Illuſtriſſime, ac Reuerendiſſime Princeps) quam multis ab hinc annis, quoad potui, ſignificaui, id videtur exigere, vt licet interuallo locorum diſiuncti ſimus, aliqua tamen erga te meorum debitorum ſigna non prætermittam. Quod vt facilius exequi valeã, Flores harum Deciſionum maximo cum ſtudio nuper in vnum collectos, atque à Reuerendo Patre D. Gregorio Sayro viro omni ſcientiarum genere claro, mirum in modum auctos, typis demandare, tuoque conſpicuo, ac per totum orbem cognito nomini dicare volui : ex quo

fiet vt non ſolum qui tua mecum merita agnoſcunt, in me gratitudinis argumenta perſpiciant; ſed quibus etiam ad aures tuæ virtutes peruenerunt ab ijſdem meus iſte deuotionis effectus laudibus extollatur. Tuę illuſtriſſimæ familiæ ſplendorem, tuorumque celſitudine hic recenſere haud opportunum exiſtimo, hæc enim cum pro ſe liquidò conſtant, tum etiam aliqua ex parte publicè demonſtrare commodiori occaſione conabor. Faxit Deus, vt quemadmodum qui te humili proſequate affectu cedo nemini, ita mihi tuos ſanctiſſimos pedes deoſculandi ſeſe offerat occaſio. Vale diu.

Dat. Venetijs 13. Cal. Iulij

Dominationis tuæ Illuſtriſſimæ ac Reuerendiſſimæ

Humilimus ſeruus

Baretius Baretius.

PIO, AC BENEVOLO
LECTORI. S.

EDITVRVS *in lucem (Candide Lector) hoc opus, quod ex duobus voluminibus Conſiliorum Doctoris Martini Nauarri collegerim quo gratior, & acceptior hæc induſtria noſtra tibi foret, quid ego ſtudij, & laboris in eo componendo collocauerim, & quam tu ex eius lectione vtilitatem, & voluptatem capere poſſis, breuiter explicare decreui. Primo igitur cum varijs temporibus, videlicet, annis* 1585. *&* 1596. *& diuerſis itidem in locis, & Regnis, Romæ nimirum primo, poſtea Cremonæ, deinde Brixiæ, poſteà Lugduni, poſtremò etiam Venetijs, Conſilia hæc edita, & impreſſa ſint; adeò vt propter varias eorundem editiones, & impreſſiones, difficile admodum ſit, ne dicam impoſſibile, certum aliquem in eis ordinem, & numerum inuenire, (quippe qui non ſolum eorum numerus auctus, ſed ordo etiam immutatus planè eſt) ex quo id incommodi ſtudioſis omnibus accidit, vt & authorem ipſum ſibi diſſimilem, & diſſentientem conſpiciant, & ſcriptores alios inertiæ, & falſitatis arguere incipiant, dum alij vnam editionem, & impreſſionem, alij alteram ſequentes, vnuſquiſque tamen iuxta libri ſui impreſſionem, authoris ſententiam in libris ſuis imprimendis fideliter recenſere ſtudeat; Id mihi ante omnia elaborandum eſſe ſtatui, vt & Nauarrum ipſum omni contrarietate, & ſcriptores recentiores in eius Conſilijs referendis falſitate, & denique lectorem ſtudioſum omni in poſterum moleſtia liberarem.*

Qui

Quæ omnia nos præſtitiſſe confidimus, dum qualiter editio prima Romana, Cremonenſis, & Brixienſis, (quæ propria ipſius Nauarri eſt) cum altera Lugdunenſi, & Veneta recentiori, & auctiori conueniat, aut ab ea diſſentiat, in principio cuiuſque Conſilij, ſeu Deciſionis oſtenderimus.

Secundò autem, quia poſt mortem Anthoris, & operis editionem, nonnullæ recentiorum ſummorum Pontificum Bullæ promulgatæ ſunt, poſt Deciſiones ipſas, quoties occaſio poſtulat, annotationes quaſdam appoſuimus, ex quibus, ob recentiores illas ſummorum Pontificum Conſtitutiones, authoris opinionem in multis, vel confirmatam, vel refutatam eſſe, vnuſquiſque facile dijudicare poterit.

Tertiò deinde in ipſis Conſilijs, & Deciſionibus colligendis, præter textus iuris Canonici, alias quaſdam Bullas Pontificias, quæ ad Caſus, & quæſtionis propoſitæ confirmationem pertinere videntur, ab authore expoſitas ad maiorem ſtudioſorum vtilitatem adiecimus.

Quartò omnia Concilij Tridentini loca, & decreta ab authore explicata, nec non quando, & in quibus doctrina in his deciſionibus tradita, cum ea, quæ in libro illo, cui nomen MANVALE indidit, habetur, conueniat, in margine aſteriſci ſigno appoſito intus annotauimus.

Quintò denique ne quid ſtudioſus lector in tanta Conſiliorum additione perturbatum & confuſum inueniret, & qui ſolum editionem primam, & antiquiorem, vel è contra ſecundam, & recentiorem tantum haberet, vtramque ſimul poſſideret, omnem operam, & induſtriam adhibuimus, hancque methodum & ordinem in hoc opere noſtro imprimendo obſeruauimus, vt quæ in ſecunda et recentiori editione, priori de nouo Conſilia, & Reſponſa addita ſunt,

ad ſi-

ad finem, ac numerum Conſiliorum editionis primæ, præpoſita ſtellula ſeu aſteriſco notarentur.

Reliquum igitur eſt (lector optime) vt immẽſum hunc laborem, & diligentiam, quam in his deciſionibus, & Conſiliorum floſculis colligendis adhibuerim, opuſque ipſum, quod in communem omnium vtilitatem edere curauerim, æqui, bonique conſulas; & vberrimos illos fructus, ex talis tantique Doctoris multiplici eruditione, perlecto diligenter opere, tibi comparare contẽdas. Ego interim ſi tibi hos meos floſculos gratos, & acceptos fuiſſe intellexero, dabo operam, vt propediem inſigne illud eiuſdem Doctoris Nauarri opus, & commentaria de Pœnitentia, in ſynopſim etiam, & compendium collectum habere poſſis. Vale.

INDEX PRIMVS

TITVLORVM QVINQVE LIBRORVM

Decretalium, ſecundum ordinem literarum Alphabeti, qui in his Deciſionibus ex duobus Tomis Conſiliorum Nauarri collectis explicantur, cum numero Deciſionum ſub ſingulis titulis contentarum.

A DE

ACcuſationibus, inquiſitionibus, & denunciationibus. lib. 5. tit. ... deciſ 8 fol. 117. b

Adulterijs, & ſtupro. lib. 5. tit 9. dec. 4. fol. 142 b

Aetate, qualitate, & ordine præficiẽd. lib. 1. ti. 8 dec. 10. f. 19. b

Appellationibus, & recuſationib & relationibus. lib. 2. tit. 16. dec. 4 f. 37. a

Apoſtatis, & reiterantibus baptiſma. lib. 5. tit. 7. dec. 1. fol. 137. a

Arbitris. lib. 1. tit. 25. dec. 1. fol. 32. a

B DE

Baptiſmo, & eius effectu. lib. 3. tit. 34. dec. 8. fol. 96. a

Bigamis non ordinandis. lib. 1. tit. 14. deciſ. 3. fol. 24. b

C DE

Cauſa poſſeſſionis. lib. 2. tit. 4. dec. 1. fol. 34. a

Celebratione Miſſarum. lib. 3. tit. 33. deciſ. 13. fol. 93. a

Cenſibus, exactionibus, & procurationibus. lib. 3. tit. 31. dec. 16. fol. 90. a

Clandeſtina deſponſatione. lib. 4. tit. 3. deciſ 8. fol. 109. a

Clericis peregrinis. lib. 1. tit. 15. dec. 1. fol. 25. a

Clericis non reſidentibus. lib. 3. tit. 2. dec. 18. fol. 38. a

Clerico ægrotante, vel debilitato. lib. 3 tit. 4. dec. 3. fol. 50. a

Clerico excommunicato, depoſito, vel interdicto miniſtrante. lib. 5. tit. 16. deciſ. 10. fol. 150. b

Clerico non ordinato miniſtrante. lib. 5. tit. 17. dec. 4. fol. 151. b

Cognatione ſpirituali. lib 4. tit. 7. dec. 6. fol. 111. a

Cohabitatione clericorum, & mulierum. lib. 3. tit. 1. dec. 1. fol. 38. a

Conceſſione Prabendæ, & eccleſiæ non vacantis. lib. 3. tit. 5. deciſ. 3. fol. 50. a

Conditionibus appoſitis. lib. 4. tit 4. dec. 2. fol. 110. b

Confeßis. lib. 2. tit. 8. dec. 1. fol. 34. b

Conſanguinitate, & affinitate, lib. 4. tit. 8 dec. 15. fol. 112. b

Conſecratione Eccleſiæ, vel Altaris. lib. 3. tit. 32. dec. 3. fol 91. b

Conſtitutionibus. lib. 1. tit. 2. dec. 54. fol. 1. b

Conſuetudine. lib. 1. tit. 4. dec. 3. fol. 8. b

Conuerſione coniugatorum. lib. 3. tit. 25. dec. 8. fol. 79 b

Conuerſione infidelium. lib. 3. tit. 26. dec. 4. fol. 80. b

Corpore vitiatis ordinandis, vel non. lib. 1. tit. 13. dec. 4. fol. 24. a

Crimine falſi. lib. 5. tit. 14. dec. 4. fol. 150. a

D DE

Decimis primitijs, & oblationibus, lib. 3. tit. 22. dec. 3. fol. 63. a
Depoſito. lib. 3 tit. 9. deciſ. 5. fol. 53. a
Deſponſatione impuberum, lib. 4. tit. 2. deciſ 4. fol. 108. b
Diuortijs, lib. 4 tit. 12. deciſ. 5. fol. 116. a
Donationibus, lib. 3. tit. 16. deciſ. 11. fol. 57. a
Donationibus inter virum, & vxorem. libro quarto titul. 13. deciſio. 3. fol. 116. b

E DE

Eccleſiis ædificandis vel reparandis. lib. 3. tit. 38. deciſ. 1. fol. 99. a
Electione, & electi poteſtate. lib. 1. tit. 5. dec. 14. fol. 8. b
Emptione, & venditione. lib. 3. tit. 10. deciſ. 20. fol. 53. b
Eo, qui duxit in Matrimonium, quam polluit per adulterium. lib. 4. titul. 6. dec. 3. fol. 111. a

F DE

Ferijs, lib. 2. tit. 3. dec. 6. fol. 33. a
Feudis. lib. 3. tit. 13. dec. 1. fol. 56. b
Fide inſtrumentorum. lib. 2. tit. 12 dec. 2. fol. 35. b
Fideiuſſoribus. lib. 3. tit. 14. dec. 1. fol. 56. b
Filijs preſbyterorum ordinandis, vel non. lib. 1. tit. 11. deciſ. 9. fol. 22. a
Foro competenti. lib 2. tit. 2. dec. 3. fol. 32. b
Frigidis, & maleficiatis, lib. 4. tit. 9. dec. 4 fol. 114. b
Furtis. lib. 5. tit. 12. dec. 8. fol. 143. b

H DE

Hæreticis, lib. 5. tit. 6. dec. 23. fol. 134. a
His, quæ vi, metuſve cauſa fiunt. lib. 1. tit. 23. dec. 5. fol. 31. a
His quæ fiunt à Prælato ſine conſenſu Capituli, lib. 3. tit. 6. dec. 2. fol. 50. b
His quæ fiunt à maiori parte Capituli. lib. 3. tit. 7. dec. 1. fol. 51. a
Homicidio voluntario vel caſuali. lib. 5. tit. 8. dec. 43. fol. 137. b

I DE

Immunitate Eccleſiarum. lib. 3. tit. 37. dec. 3. fol. 98. b
In integrum reſtitutione. lib. 1. tit. 24. dec. 1. fol. 32. a
Iniurijs, & damno dato. lib. 5. tit. 20. dec. 9. fol. 155. b
Iudæis, & Sarracænis. lib. 5. tit. 5. dec. 10. fol. 133. a
Iudicijs. lib. 2. tit. 1. dec. 2. fol. 32. b
Iureiurando. lib. 2. tit. 13. dec. 4. fol. 35. b
Iurepatronatus. lib. 3. tit. 30. dec. 9. fol. 89. a

L DE

Locato, & conducto. lib. 3. tit. 11. dec. 2. fol. 56. a

M DE

Magiſtris, lib. 5. tit. 4. dec. 1. fol. 132. b
Maioritate, & obedientia. lib. 1. tit. 20. dec. 5. fol. 28. b

Matri-

Matrimonio contracto cõtra interdictũ Eccleſiæ.lib.4.tit.10.dec.1.fol.115.a.
Mendicantibus.lib.3,tit.24.dec.1.fol.79.a

N

Ne clerici, vel monachi ſæcularibus negocijs ſe immiſceant.libr.3.titul.39. deciſ.6 fol.99 a
Ne Prælati vices ſuas,vel Eccleſias ſub annuo cenſu concedant.libr.5.tit.3. deciſ.2.fol.132 b

O DE

Obſeruatione ieiuniorum,lib.3.tit.36.dec.7.fol.97.b
Officio vicarij.lib.1.tit.16.dec.3.fol.25.a
Officio iudicis delegati.lib.1.tit.17.dec.10 fol.25.b
Officio iudicis ordinarij,lib.1.tit.18.dec.18 fol.26.b
Officio iudicis,lib. 1.tit.19.dec.1 fol.28.b

P. DE

Pactis,lib.1.tit.21.dec.6.fol.29.b
Parochis,& alienis parochianis,lib.3.tit.21.dec.1.fol.62.b.
Pœnis.lib.5.tit.21.dec 4.fol.157.a
Pœnitentijs,& remiſſionibus.lib.5.tit.22.dec.49.fol.157.b
Peculio clericorum,lib.3.tit.17.dec.2.fol.58.b
Præbendis,ac dignitatibus,lib.3.tit.3.dec.77 fol.40 a
Præſcriptionibus.lib.2.tit.14.dec.2.fol.36.b
Priuilegijs,& exceſſibus priuilegiatorum,lib.5 tit 8.dec.26.fol. 152.a.
Probationibus,lib.2.tit.9.dec.1.fol.35.a.
Procuratoribus,lib.1.tit.21.dec.3.fol.30.b
Purgatione vulgari.lib.5.tit.19.dec.1.fol.155.b

Q

Qui clerici,vel vouentes,lib.4.tit.5.dec.1.fol.110.b
Qui filij ſint legitimi.lib.4.tit.11.dec.4.fol.115.b

R DE

Raptoribus,incendiarijs,& violatoribus eccleſiarum,libr.5.titu.11. dec.2. fol.143.a
Rebus eccleſiæ alienandis,vel non lib.3.tit.8 dec.12.fol.51.a
Regularibus,& tranſeuntibus ad religionem,libr.3.tit.23.dec.105.fol.63.b
Religioſis domibus.lib.3.tit.29.dec.3.fol.88.b
Reliquijs,& veneratione Sanctorum.lib.3.tit.35.dec.3.fol.97.a
Renunciatione,lib.1.tit.6.dec.10.fol.10.a
Rerum permutatione,lib.3.tit.12.dec.1.fol.56.a
Reſcriptis,lib.1.tit.3.dec.4.fol.8.a
Reſtitutione ſpoliatorum,lib.2.tit.5.dec.1.fol.34.a

S DE

Sacramentis non iterandis.lib.1.tit.10.dec.3.fol 21.b
Sacra vnctione,lib.1.tit.9.dec.1.fol.21.a

Secundis nuptijs.lib.4.tit.14.dec.1.fol.117.a
Sententia,& re iudicata.lib.2.tit.15.dec.3.fol.36.b
Sententia excommunicationis,lib.5.tit.23.dec.77.fol.163.a
Sepulturis.lib.3.tit.20.dec.7 fol.61.b
Seruis non ordinandis.lib.1.tit.12.dec.1.fol.23.b
Sequeſtratione poſſeſſionum,& fructuum.lib.2.tit.7.dec.1.fol.34.b
Simonia.lib.5.tit.2.dec.104.fol.118.b
Solutionibus.lib.3.tit.15.dec.3.fol.56.b
Sortilegijs.lib.5.tit.15.dec.1.fol.150.b
Sponſalibus,& Matrimonio.lib.4.tit.1.dec.68.fol.100.a
Statu Monachorum.lib.3.tit.28.dec.9.fol.88.a
Succeſſionibus ab inteſtato.lib.3.tit.19.dec.6.fol.61.a
Summa Trinitate,& fide catholica.lib.1.tit.1.dec.5.fol.1.a

T DE

Temporibus ordinationum,& qualitate ordinandorum.libr.1.titul.7. deciſion. 65.fol.11.b
Teſtamentis,& vltimis voluntatibus,lib.3.tit.18.deciſ 17.fol.59a
Teſtibus,& atteſtationibus.lib.2.tit.10.dec.2.fol.35.a
Teſtibus cogendis.lib.2.tit.11.dec.1.fol.35.a
Torneamentis.lib.5.tit.9.dec.1.fol.

V DE

Verborum ſignificatione.lib.5.tit.23.dec.7.fol.171.a
Voto,& voti redemptione.lib.3.tit.27.dec.45.fol.81.b
Vſuris.lib.5.tit.13.deciſ.41.fol.144.b
Vt lite pendente nihil innouetur.lib.2.tit.6.dec.1.fol.34.a

FINIS.

INDEX SECVNDVS

LOCORVM SACRI CONCILII,

qui in his deciſionibus explicantur.

Ex Seſſione V.

CAp.1.de Reform. §. *In eccleſiis autem Metropolitanis, vel cathedralibus*,lib.5.tit.4.dec.1.fol.133.

Ex Seſſione VI.

Cap.1.de reform.§.*Si quis à patriarchali,Primatiali, Metropolitana,ſeu Cathedrali eccleſia*.lib.1.tit.2.dec.19.fol.4.

Cap.3.de.Reform.§.*Et nemo ſæcularis clericus cuiuſuis perſonalis,vel Regularis*.lib.3.tit.23.dec 26.fol 68.

Cap.5.de Reform.§.*Nulli eſpiſcopo liceat cuiuſuis priuilegij prætextu*.lib.1.tit.7.dec.23.fol.15.& dec.65.fol.19.& lib.5.tit.23.dec.66.fol.170.

Ex Seſſione VII.

Cap.11.de Sracramentis in genere.§.*Non requiri intentionem*.lib.1.tit.7.dec.7.fol.13.

Cap.5.de Reform.§.*Diſpenſationes ſuas exibere diſtricte compellant*.lib.1.tit.18.dec.15.fol.28.

Cap.7.de Reform.§.*Per idoneos vicarios*.lib.3.tit.3.dec.9.fol.42.

Capit.10.de Reform.§.*Non liceat capitulis eccleſiarum ſede vacante, infra annum*.lib.1.tit.7.dec.33.fol.16.& dec.65.fol.19.

Cap.10.de Reform.§.*Et ſic ordinati, ſi in minoribus ordinibus conſtituti fuerint*.lib.1.tit.7.dec.22.fol.15.

Ex Seſſione 13.

Cap.11.de Sracram.Euchariſtiæ.§.*Et ne tantum Sacramentum*.lib.3.tit.23.dec.80.fol.76.

Cap.1.de Reform.§.*Ab interlocutoria,vel alio quocumque grauamine, non appelletur*.lib.2.tit.16.dec.2.fol.37.

Ex Seſſione 14.

Cap.5.De Sacram.Pœnitentiæ.§.*omnia,quæ memoriæ occurrunt*.lib.5.tit.22.dec.4 fol.158.

Cap.6.§.*Ad inſtar actus iudicialis*.lib.5.tit.22.dec.16.fol.159.

Cap.7.§.*Ideo omnes ſacerdotes quoslibet pœnitentes à quibuſuis peccatis*.lib.5.tit.22.dec.21.fol.160.

Cap.1.de Reform.§.*Ob occultũ crimẽ quomodolibet*.lib.1.tit.7.dec.63.f.19.

Cap.3.De Reform.§.*Epiſcopus quoſcunque ſuos clericos*.lib.1.tit.7.d.5.f.13.

Cap.7.de Reform.§.*Qui per induſtriam occiderit proximum*.lib.5.tit.8.dec.19.fol.1.

Cap.7.De Reform.§. *Si verò homicidium non ex propoſito.* lib.5.tit.8.dec.8. fol.139.dec.24.fol.140.& deciſ.25.& deciſ.26.fol.141.
Cap.10.de Reform.§.*Regularia beneficia*.lib.3.tit.3.dec.8.fol.42.

Ex Seſſione 21.

Cap.1.de reform. §. *Nihil pro collatione quoruncunque ordinum*.lib.5 tit.2. deciſ.68.fol.127.
Cap.2.de reform.§.*Patrimonium illud*.lib.1.tit.7.dec.31.fol.16.& libr.3.titul.31.dec.12.fol.92.
Cap.2.de Reform.§.*Atque illa deinceps*.lib.1.tit.7.dec.15.fol.14.& dec.16. f.14.& dec.18.fol.14.& dec.44.f.17.& dec.60 f.19.& li.3.tit.3.dec.23.f.43.
Cap.2.de Refor.§.*Antiquorum canonum pęnas innouando*.lib.1.tit.2.dec.20. fol.4 & tit.7.dec.17.fol.14.& deciſ.50.fol.18.
Cap.3.de Reform.§.*In quibus non reſidentes*.lib.3.tit.2.dec.6.fol.39.
Cap.5.de Reform.§.*Poſſint Epiſcopi tãquam Apoſto'icæ ſedis delegati facere vniones*.lib.1.tit.17.dec.10.fol.26.& lib.3.tit.3.dec.41.f.45.& dec.67.f.49.
Cap.9.de Reform.§.*Aduerſus prauos elemoſinarum Quæſtorum abuſus*. libr. 3.tit.23.dec.86.fol.77.

Ex Seſſione 22.

In decreto de obſeruandis,& euitandis in celebratione Miſſę, §.*Neue patiantur priuatis in domibus*.lib.1.tit.2.dec.38 fol.6.
Ibid.§.*Atque omninò extra eccleſiam*.lib.5.tit.18.dec.17.fol.154.
Cap.1.de Reform.§.*Nec non ſecularibus negotijs*.lib.3.tit.39.dec.3 fol.99.
Cap.3.de Reform.§.*Quod ſi alicui*.lib.3.tit.2.dec.6.fol.39.
Cap.4.de Refor.§.*Vocē in eccleſiis in capitulo nō habeat*.li.3.ti.2. d.14. f.40.
Ibid.§.*Si verò,qui dignitates,&c*.lib.1.tit.7.dec.48.fol.18.
Cap.8.de Reform.§.*Habeant ius viſitandi hoſpitalia*.li.3.tit.29.dec.3.fol.89.

Ex Seſſione 23.

Cap.1.de Reform.§.*Ne verò ea,quæ de reſidentia*.lib.1.tit.2.dec.19.fol.4.
Ibid.§.*Eadem omnino eiſdem quoad culpam,amiſſionem fructuum*. lib.3.tit.3. dec.65.fol.48.
Ibid.§.*Diſcedendi autem licentiam*.lib.5.tit.2.dec.4.fol.39.& dec.13.fol.40.
Cap.6.de Reform.§.*Ante decimum quartum annum*.li.3.tit.3.dec.11.fol.42.
Ibid §.*Is etiam fori priuilegio non gaudeat*.lib.5 tit.18.dec.18.fol.154.
Cap.8.de Reform.§.*vnuſquiſque autem à proprio epiſcopo ordinetur*.libr.1.tit. 2.dec.49.fol.7.& tit.7.dec.35.fol.16.
Ibid.§.*Ordinarij ſui teſtimonio*.lib.1.tit.7.dec.24 fol.15.& dec.45.fol.17.
Cap.9.de Reform.§.*Epiſcopo familiarem ſuum &c*.lib.1.tit.18.dec.12.f.13. & dec.26.fol.15.& dec.28.fol.16.& dec.29.fol.16.
Cap.10.de Refor.§.*Abbatibus ac alijs quibuſcũque*.li.5.tit.18.dec.14.f.154.
Ibid.§.*Nec ipſi Abbates*.lib.2.tit 7.dec.25 fol.18.
Ibid.§.*Pœnam quoque impoſitam ijs*.lib.1.tit.7.dec.21.fol.14.
Cap.11.de Reform §.*Per temporum interſtitia*.lib.1.tit.7.dec.28.fol.16.
Ibid.*Hi verò non niſi poſt annum*.lib.1.tit.7.dec.51.fol.18.& dec.56.fol.18.
Cap.12.de Reform.§.*Ad presbiteratus ante vigeſimum quintum ætatis ſuæ annum*.lib.1.tit.8.dec.6.fol.20.
Cap.15.de Reform.§.*Quamuis presb.in ſua ordinatio*.li.5.ti.22.d.25.f.160.

Ex

Ex Seſſione 24.

Cap.6.De Sacramẽto Matrimonij.§.*Matrimoniũ ratũ*.li.3.ti.25.dec.1.f.79.

Cap.1.de Reform.Matrimonij.§.*Quod ſi aliquando probabilis fuerit ſumptio*.libr.4.ti.1.deciſ.53.fol.107.& tit.3.deciſ.1.fol.109.

Ibid.§.*Qui aliter,quam præſente parocho &c*.lib.3.tit.26 deciſ.3.fol.81.& ti.27.deciſ.6.fol.83.& lib.4.tit.2.deciſ.1.fol.101.& deciſ.24.fol.103.& deciſ.51.fol.106.& tit.3.deciſ.2.& 3.fol.109.

Ibid.§.*Eos Sancta Synodus ad ſic contrahendum &c*.lib.4.tit.1.deciſ.42.f.105.& deciſ.43.& 44.fol.106.

Ibid.§.*A proprio parocho &c*.lib.4.ti.1.deciſ.51.fol.106.& deciſ.53.fol.107.& deciſ.54.& deciſ.56.& deciſ.59.fol.107.& deciſ.66.fol.108.& tit.3.deciſ.8.fol.110.& tit.4.deciſ.1.fol.110.

Ibid.§.*Ipſo iure tam diu ſuſpenſus maneat*,lib.5.tit.21.deciſ.1.fol.157.

Ibid.§.*Decernit inſuper, vt huiuſmodi decretum*, lib.1.tit.2.deciſ.11.fol.3.& lib.4.tit.1.deciſ.42.fol.105.

Cap.2.§.*Baptizatum Baptizatiq́ue patrem ac matrem*,lib.4.tit.1.fol.107.& titul.7.deciſ.2.fol.111.& deciſ.4.fol.112.

Cap.3.§.*Iuſtitiæ publicæ honeſtatis*. libro 4.titul.1.deciſ.37.fol.105.& deciſ.45.fol.106.

Cap.4.§.*Propter affinitatem ex fornicatione*, lib.4.tit.8.deciſ.2.fol.113.

Cap.5.§.*In contrahendis matrimonijs* , lib.4.tit.8 deciſ.5.fol.113.

Ibid.§.*In ſecundo gradu nunquam diſpenſetur*, lib.4 tit.8.deciſ.8.fol.113.

Cap.6.§.*Quod ſi rapta à raptore*, lib.4.tit.1.deciſ.36 fol.105.& tit.3.deciſ.5.fol.110.& tit.8.deciſ.3.fol.113.& lib.5.tit.11.deciſ.1.fol.143.

Cap.8.§.*Huiuſmodi concubinarios*.lib.5.tit.10.deciſ.3.& 4.fol.143.

Seſſ.eadem.Cap.3.De reform.§.*Interimque caueant,ne inutilibus ſumptibus*, lib.3.tit.31.deciſ.1.fol.90 & deciſ.11.fol.91.

Cap.5.§.*Cauſæ criminales*,lib.2.tit.2.deciſ.1.fol.33.

Cap.6.De reform.§.*Liceat epiſcopis in irregularitatibus &c*.lib.1.tit.9.deciſ.41.fol.17.& deciſ.54.fol.18.& lib.5.tit.2.deciſ.57.fol.127.

Ibid.§.*Ex delicto occulto prouenientibus*.lib.1 tit.7.deciſ.64.fol.19.& lib.2.tit.15.deciſ.3.fol.37.& lib.5.tit.2.deciſ.63.fol.128.& tit.8.deciſ.37.fol.142.& tit.17.deciſ.2.& 3.fol.152.

Ibid.§.*Excepta ea, quæ oritur homicidio voluntario*, lib.5.tit.8.deciſ.31.fol.141.& deciſ.37.fol.142.

Ibid.§.*Etiam ſedi Apoſtolicæ reſeruatis*, lib.5.tit.16.deciſ.10.fol.151.& tit.23.deciſ.44.fol.165.

Ibid.§.*Delinquentes quoſcunque ſibi ſubditos*, lib.1.tit.28.deciſ.8.fol.27.

Ibid.§.*Idem & in hæreſis crimine*, lib.1.tit.2.deciſ.45.fol.6.& lib.5.tit.23.deciſ.16.fol.165.

Cap.8.§.*In omnibus etiam Cathedralibus eccleſiis*,lib.3.deciſ.20.fol.43.& deciſ.22.fol.43.& lib.5.tit.22.deciſ.44.fol.162.

Cap.9.§.*Vt ab epiſcopo*, lib.1.tit.18.deciſ.11.fol.27.

Cap.12.§.*Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcunq;* li.1.tit.8.dec 4 f.10.

Ibid.§.*Prouiſi autem de canonicatibus*, lib.1.tit.1.dec.1.fol.1.

Ibid.§.*Nec illis poſſeſſio ſuffragetur*, lib.5.tit.25.dec 6.fol.171.

Ibid.

Ibid.§.*Neminem etiam deinceps ad dignitatem*,lib.3.titu.3.dec.2.fol.41.& deciſio.3.fol.42.
Ibid. §.*Præterea obtinentibus*.lib.3.tit.2.dec.2.& 3.f.38.& tit.3.dec.30.fol. 41.& lib.3.tit.33.dec.13.fol.95.
Ibid. §.*Alioqui primo anno priuetur vnuſquiſque dimidia parte fructuum*, lib.3.tit.3.dec.66 fol.48.
Ibid.§.*Diſtributiones vero,qui ſtatis horis interfuerint,recipiant*,lib.3.titu.2. dec.8.fol.39.& dec.10. & 11.fol.39.
Cap.14.§.*Vt in electione,præſentatione, nominatione,inſtitutione,&c.*lib.5. tit.2.dec.7.fol.121.
Cap.16.§.*Item officialem,ſeu vicarium*,lib.1.tit.16.dec.2.fol.25.
Cap.17.§.*Statuit vt in poſterum vnum tantum beneficium*, lib.3.tit.3.deciſ. 28.fol.44.
Ibid.§.*Quod quidem ſi ad vitam eius*.lib.1.tit.2.dec.16.fol.4.& lib.3.tit.3.deciſ.14.fol.43.
Ibid.§.*Illi verò qui in præſenti*.lib.5.tit.2.dec.30.fol.124.
Ibid.§.*Ipſo iure vacare cenſeantur*,lib.3.tit.3.dec.27.fol 44.& dec.40.fol.45
Cap.18.§.*Fructuum portionis aſſignatione prouidere*,lib.1.tit.[illegible].dec.17.f.28.
Ibid.§.*Et ſi Epiſcopo per publicum edictum,&c.* lib.3.tit.3.dec.72.fol.49.
Ibid.§.*Caueantque ne quidquam prorſus,&c.*lib.5.tit.3.dec.91.fol.131.
Ibid.§.*Peracto deinde examine renuncientur*,lib.3.tit.3.dec.17.fol.43.
Ibid.§.*Si vero iuris patronatus eccleſiaſtici erit*, lib.3.tit.30.dec.5.fol.89.
Ibid.§.*Alioqui vicarius quem eccleſiæ vacanti*. lib.1.tit.11.dec.5.fol.22.
Cap.20.§.*Cauſæ omnes ad forum eccleſiaſticum*, lib.2.tit.2.dec.2.fol.33.
Ibid.§.*In prima inſtantiam coram ordinarijs locorum*.lib.1.tit.17.dec.1.f.29
Ibid.§.*Cuius grauemen per appellationem*.lib.2.tit.16.dec.2.fol.37.
Ibid.§.*Adhæc cauſæ Matrimoniales*.lib.1.tit.17.dec.2.fol.25.

Ex Seſſione 25.

Cap.2.de Regularibus.§.*Nemini igitur Regularium*,lib.3.tit.23.dec.17.fo. 67.& dec.24.fol.68.
Ibid.§.*Is biennio actiua & paſſiua voce priuatus ſit*,lib.1.tit.5.dec.6.fol.9.
Cap.4.§.*Nec quis regularis ſine ſuperioris licentia*, libro 5.tit.vigeſimotertio,dec.34.fol.167.
Ibid.5.§.*Nec liceat Regularibus à ſuis conuentibus recedere*,lib.2.tit.16.dec. 4.fol.37.& lib.3.tit.23.dec.57.fol.73.
Cap.5. §.*Ingredi autem intra ſepta Monaſterij nemini liceat*,lib.3.tit.28.dec. 6.fol.88.& lib.4.tit.12.deciſ.4.fol.116.
Ibid.§.*Dare autem tantum epiſcopus,vel ſuperior licentiam*.lib.3.tit.23.deciſ.[illegible]
Cap.6.§.*Eligi debere per vota ſecreta*.lib.1.tit.5.dec.2.& 4.fol.9.
Cap.8.§.*Quolibet triennio ſeſe in congregatione redigere*, lib.3.tit.23.deciſ. 89.fol.77.
Cap.10.§.*Præter ordinarium autem confeſſorem*,lib.5.tit.22.dec.25.fol.160.
Cap.11.§.*In Monaſterijs,ſeu domibus virorum,ſeu mulierum*, lib.1.tit.7.deciſ.5.fol.13.

Cap.12.

Cap.12.§. *Cenſuræ, & interdicta, &c.* lib.5.tit.18.dec.21.fol.155.
Cap.14.§. *Regularis non ſubditus epiſcopo &c.* lib.1.titu.23.dec.88. fol.77.
Cap.15.§. *Qui minore tempore, quam per annum &c.* lib.3.titu.2.dec. 10.fol.39.& lib.3.tit.23.dec.2.fol.65.& dec.8.fol.66.& dec.12. fol.66.& dec.27.fol.68.& dec.35.fol.69.& dec.36. fol. 69. & dec.38.fol.70.& dec.39.fol.70.& dec.40.& 41.fol. 70. & dec. 42.& 43.fol.71.& dec. 50.fol.72.& dec.90. fol. 77. & dec. 97. fol.78.& lib.3.tit.27.dec.9.fol.83.& lib.4.tit. 1.dec.47.fol.106.
Ibid.§. *Profeſſio autem, antea facta,* lib.1.tit.23.dec.4.fol. 31.
Cap.16.§. *Nulla quoque renunciatio,* libr.3.titu.16.dec.7.fol. 58. & titu.23.dec 102.fol.78.
Ibid.§. *Finito tempore nouitiatus,* lib.1.tit.18.dec.12. fol.28.
Ibid.§. *Et vt habentibus, ante profeſſionem,* lib.3.tit.28.dec.1.fol. 88.
Cap.18.§. *Si quomodocunque coegerint aliquam virginem &c.* lib.5. tit. 23.dec.51.& dec.52.fol.169.
Cap.19.§. *Nemo etiam regularis &c.* lib.3.tit.23.dec.55.fol.72.
Cap.22.§. *Quam primum executioni demandetur,* lib.3.tit.23.dec. 38. fol.70.
Seſſ. eadem, cap. 3. de Reform.§. *Qua propter excommunicationes,* lib.1.tit.21.dec.2.fol.30.& lib.5.tit.23.dec.4.fol.164.
Ibid.§. *In illis per annum inſorduerit,* lib 5.tit.6.dec.20.fol.137.
Cap.4.§. *Facultatem dat Epiſcopis,* lib.3.tit.33.deciſ.6.fol.94.
Cap.5.§. *Certa illis ſunt onera iniuncta,* lib.2.tit.14.dec.1. fol. 36. & lib.3.tit.30.deciſ.1.fol.89.
Cap.7.§. *Nemini in poſterum acceſſus, aut regreſſus,* lib.3.titu.3. dec. 48.fol.46.
Cap.8.§. *Fructus illorum in alium pium vſum,* li.3.tit.8.dec.2.fol. 51.
Cap.14.§. *Quibuſcunque clericis, ne concubinas &c.* lib.5. titul. 10. dec.4.fol.143.
Ibid.§. *Tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum beneficiorum,* lib.5.tit.24.dec.7.fol.172.
Cap.15.§. *In Eccleſiis, vbi eorum patres beneficium &c.* lib.1. titul.2. dec.22.fol.4.& tit.11.dec.9.fol.23.
Ibid.§. *Adhæc reciproca reſignationes.* lib.1.tit.6.dec.6.fol.11.
Cap.19.§. *Excommunicationis, ac omnium bonorum &c.* lib.5. titul. 19. deciſio.1.fol.155.
Ibid.§. *Perpetuò careant eccleſiaſtica ſepoltura,* li.5.tit.9.dec.1.fol.142.

FINIS.

INDEX TERTIVS.

BVLLARVM RECENTIORVM PONTIFICVM

In his deciſionibus expoſitarum, ordine alphabetico digeſtus.

A

AB ipſo. *Gregorij. XIII.]lib.5.tit.2.deciſ 92.fol. 131.& titu. 23.deciſ.9.fol.165.& deciſ.37.fol.167.& deciſ.47.& 48.fol. 168.& deciſ.74.fol.170.*

Ad canonum conditorem. *Clementis. VII.]libro primo, tit.11.deciſ 9.fol.23.*

Ad euitanda ſcandala. *Martini.V.]lib.5.tit.6.deciſ.13.& 16.fol.136 & deciſ.20.fol.137.& tit.22. deciſ. 22.fol. 160. & tit. 23. deciſione 3. fol.164.& deciſ.24.fol.166.& deciſione 41. & 49. fol. 168. & deciſione 56. & 60. fol. 169. & deciſione 77. fol. 171. & tit. 24. deciſione 2. fol.171.*

Ad Romanum. *Pij.V.]lib.4.tit.1.deciſ.37.fol.105.& tit. 8. deciſione 2.fol.113.*

Ad Tollendum. *Gregorij.XIII.]li.5.tit.19.deciſ.1.fol.155.*

Altitudo. *Ponti. III.]lib.1.tit.3.deciſ.2.fol.8.*

C

CIrca Paſtoralis. *Pij V.]li.3.tit.23.deciſ.19.fol.68.& deciſ.30. fol. 69.& tit.28.deciſ.6.fol.88.*

Circumſpecta. *Gregorij. XIV.]li.1.tit.11.deciſ.4.fol.22.*

Cum ex Apoſtolatus. *Pauli. IV.]li.5.tit.5.deciſ.1.fol. 133. & tit. 6. deciſ.5.fol.135.*

Cum ex Sacrorum. *Pij. II.]lib.1.tit.7.deciſ.18.20.& 21.fol.14. & deciſione 32.& 36.fol.16.& deciſione 41.46.& 47.fol. 17.& deciſione 53.54.& 55.fol.18.& deciſione 58.& 61.fol. 19. & tit. 8. deciſione 3.fol.20.& deciſione 7.fol.20.& tit.13.deciſione 4.fol.24.& lib.3.tit.3. deciſ.11.fol.42.& lib.5.tit.16.deciſ.4.fol.151.*

Cum onus. *Pij. V.]li.3.tit.10.deciſ.1.fol.54.et deciſ.14.fol.55.et titu. 31.deciſ.5.8.et 9.fol.91.et deciſ.14.fol.14.fol.92.*

Cum Primum. *Pij.V.]li.5.tit.2.deciſ.37.fol.125.et deciſ.39.fol.125. et deciſ.42.fol.126.*

Cum Sacroſanctam. *Sixti. V. li.3.tit.3.deciſ.59.fol.48.*

Cum

Cum ſecundum Apoſtolum. *Pauli IV.*] *li.5 tit.23.deciſ.66.fol.170.*
Cum ſicut. *Iulij Tertij.*] *li.3.tit.16.deciſ.8.fol.58.*
Cupientes.] *Iulij III.*] *libr.3.tit.18.deciſ.10.fol.60.& tit.19.deciſione 2.fol.61.*

D

DEcori. *Pij V.*] *li.3.tit.23.deciſ.30.fol.69 & deciſ.49.fol 72. & deciſ.88.fol.77.*
Deo Sacris. *Gregorij XIII.*] *lib.3.tit.23.deciſ.30.fol.69. & deciſione 88. fol 77*
Dominici gregis. *Pij IV.*] *li.1.tit.1.deciſ.37.fol.6.*
Dubijs quæ emergunt. *Gregorij XIII.*] *li.3.tit.28.deciſ.6 fol.88.*

E

EA, quæ. *Pij IV.*] *li.5.tit.19.deciſ.1.fol.155.*
Etſi vniuerſis. *Sixti Quarti*] *libr.3.tit.23.deciſ.19. fol.68.*
Ex debito. *Pij Quarti.*] *lib.3.tit.23.deciſ.86.fol.77.*
Ex proximo Lateranenſi. *Pij Quinti.*] *li.5.tit.3.deciſ.57 fol.48 & tit. 33 deciſ.12. fol.95.& deciſ.22.fol.96.*
Extra Romanum. *Pij Quarti.*] *lib.5.tit.2.deciſione 17.fol.123.& deciſ. 30.fol.124.*

I

IN eam pro noſtro. *Pij Quinti.*] *li.1.tit.19.deciſ.1.fol.28.& lib.5.tit. 13.deciſ.39 fol.149.*
Iniunctum nobis. *Pij Quarti.*] *lib.1.tit.1.deciſ.2.fol.1.*
In omnib. *Pij Quinti.*] *lib.2.tit.12.deciſ.2.fol.35.*
Inter curas. *Leonis X.*] *lib.3.tit.23.deciſ.19 fol.68.*
Intolerabilis. *Pij V.*] *li.1.tit.2.deciſ.47 fol.17.& tit.6.deciſ.2.fol.10.et lib.2.tit.13.deciſ.1.fol.36.& libr.5.tit.2.deciſ.17.fol.123.& deciſ.30. & 31.fol.124.& deciſ.34.fol.125.& deciſ.102.fol.132.*

O

Officij noſtri. *Gregorij XIII.*] *li.3.tit.23.deciſ.87.fol.77.*

P

Poſtquam. *Pauli Quarti.*] *li.5.tit.7.deciſ.1.fol.137.*

Pronoſtri. *Gregorij XIII.*] *li.5.tit.23.deciſ. 55. fol.169.*

Q

Quanta, *Pij V.*] *lib.1.tit.6.deciſ.9.fol.11.*
Quæcunque. *Pij V.*] *lib.3.tit.23.deciſ.68.fol.74.& deciſ.104.fol.79. & lib.5.tit.7.deciſ.1.fol.137.*
Quæ ordini eccleſiaſtico. *Pij Quinti.*] *libr.3.tit.18.deciſ.16.fol.61.& tit.19.deciſ.6.fol.61.*

R

Regularium. *Pij Quinti.*] *libr.3.tit.23.deciſ.62.fol.73. & lib.4.tit.12.deciſ.4 fol.116.*
Romanus. *Pij Quarti.*] *lib.3.tit.18.deciſ.10.fol.60.*
Romani *Pij V.*] *lib.3.tit.16.deciſ.4.fol.57.*
Romanum Pontificem. *Pij Quarti.*] *lib.1.tit.2.deciſ.47.fol.7. & libr.5.tit.1.deciſ.34.fol.125.*
Romanum Pontificem. *Clementis VIII.*] *libr.1.tit.7.deciſ.27.fol.15. & deciſ 61.& 62.fol.19.*
Romano Pontifice. *Pij Quarti.*] *lib.3.tit.23.deciſ.19.fol.68.*

S

Sacroſanctum. *Clementis VIII.*] *lib.1.tit.2.deciſ.37.fol.6.*
Sanctum, & Salutare. *Sixti V.*] *lib.1.tit.7.deciſ.27.fol.15. & deciſ.61.& 62.fol.19.*
Sedis Apoſtolicæ. *Pij Quarti.*] *lib.3.tit.23.deciſ.68.fol.74.*
Sicut ad Sacrorum. *Pij Quarti.*] *lib.1.tit.7.deciſ.33.fol.16.*

T

Tanta. *Gregorij XIII.*] *lib.5.tit.23.deciſ.54.fol.169.*

V

Vbi gratiæ. *Gregorij XIII.*] *lib.3.tit.28.deciſ.6.fol 88.*
Volentes. *Gregorij XIII.*] *lib.5.tit.23.deciſ.76.fol.171.*

FINIS.

FLORES DECISIONVM SIVE CASVVM CONSCIENTIAE,

Ex doctrina Conſiliorum Martini ab Azpilcueta Doctoris Nauarri collecti, & iuxta librorum Iuris Canonici diſpoſitionem in ſuos titulos diſtributi.

LIBRI PRIMI.

TITVLVS I.

De Summa Trinitate & fide Catholica.

SVMMARIVM.

1 *Profeſſionem fidei Canonici etiam exempti coram Epiſcopo, & Capitulo intra duos menſes à die poſſeſſionis adeptæ facere omittentes fructus amittunt.*

2 *Fidei profeſſionem Regulares Prælati intra duos menſes ab adepta poſſeſſione præfecturæ facere tenentur.*

3 *Fidei profeßionem clericus parochialem adeptus per ignorantiam omittens non peccat.*

4 *Fidei profeſſionem beneficiarius curatus, qui intra duos menſes non fecit, poſt illos, quam primùm poteſt, facere tenetur.*

*5 *Fidem confiteri occultus Chriſtianus inter infideles habitans tenetur, quando aliàs ſubtraheretur honor Dei, vel vtilitas proximi ceſſaret.*

DECISIO I.

Ex conſilio 1. in antiquis. aliàs conſil. 7. & 9. de iureiurando in nouis.

1 Canonici alicuius Eccleſiæ profeſſionem fidei Catholicæ publicè corã Epiſcopo, & Capitulo, intra duos menſes à die poſſeſſionis adeptæ facere omittentes, quamuis in foro interiori aliqua ex parte fortè ob ignorantiam, *a* & inaduertentiam præcepti Concilij Tridentini *b* excuſari poſſint, ſi verè prædictum præceptum ignorent; in foro tamen exteriori non excuſantur, nec fructus faciunt ſuos, licèt poſtea pacificè etiam vltra tres annos, dictos Canonicatus poſſideãt, cum ignorantia iuris clari neminem excuſet. *c* Quàm etiam fidei profeſſionem modo prædicto facere tenẽtur Canonici exempti; Quia etiam exempti ſubiacent Epiſcopis, quoad ea quæ pertinet ad beneficia, quæ obtinent, ſubiecta illis.

a S. Tho. 1.2.q.76. ar.1.& 2.
b Triden. ſeſſ.24. c. 12. de reform.
c Reg. ignorãtia. de reg. iu. in 6.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. aliàs conſil. 10. de iureiurando.

2 Prælati Regulares eandem fidei profeſſionem intra duos menſes ab adepta poſſeſſione ſuæ præfecturæ, per extenſionem qua Pius IV. cap. 12. de reformat. Seſſ. 24. Concilij Tridentini extendit, facere tenentur. d

d Bulla Pij IV. ſuper forma iuramēti profeſſionis fidei. quæ incip. Iniūctum nobis. edita anno 1564. & eſt 114. in ordine eiuſdem.

DECISIO III.

Ex conſil. 3. aliàs conſil. 12. de iureiurando.

3 Clericus adeptus parochialē, ſi per ignorantiam, & inaduertentiam, fidei profeſſionem nō facit vſque ad ſeſquiannum, & tunc ratione Doctoratus ſuſcepti eam facit, & etiam poſt ſeptimum menſem vna cū Epiſcopo ratione Synodi, mortaliter peccare nō videtur; cum bona fide legem humanā tranſgrediens, mortale peccatum non committat. e

e S. Tho. 2. 2. q. 88. arti. 5. & 6. Manual. c. 23. nu. 43.

DECISIO IV.

Ex conſilio 4 aliàs conſil. 11. de iureiurando.

4 Adeptus beneficium curarum, & infra duos mēſes à die adeptæ poſſeſſionis, fidei profeſſionem non faciens: licèt ad eam faciēdam quam citò commodè facere poterit, obligatur; profeſſio tamen poſt prædictos duos menſes facta ad fructus temporis præteriti acquirendos illi non prodeſt, quamuis ſic ad quærendos temporis futuri; quia regulariter ſemel ipſo iure perdita, ipſo iure non quæruntur. f

f c. Quam periculoſum. 7. q. 2.

DECISIO V.

** Prima & vnica in Nouis, aliàs conſ. 3 dub. 11. de clandeſtina deſponſatione, in antiquis.*

5 Cum præceptum de confitendo fidem, affirmatiuum ſit g & ideo obliget ſemper, non tamen ad ſemper, ſicut obligant negatiua, h inde fit, vt fidelis inter infideles habitās, nō teneatur ſemper, & quolibet loco, aut ex quacunque cauſa publicè fidem ſuam confiteri; ſed tunc ſolum quando per omiſſionem confeſſionis fidei, aut honor Deo debitus, aut vtilitas proximo impendenda, ſubtraheretur; ſcilicet, quia per taciturnitatem eius, aliqui a fide auerterentur, aut crederēt fidem Catholicam non eſſe veram. Siquidem in his caſibus fidem confiteri tenetur, nec ob timorem excuſatur. i

g S. Tho. 2. 2. q. 3. ar. 2 corp.
h S. Tho. vbi ſupra. & q. 33. a. 2.
i S. Tho. 2. 2. q. 3. art. 2.

TITVLVS II.

De Conſtitutionibus.

SVMMARIVM.

1 *Ignorantia craſſa, ſeu affectata à peccato non excuſat, iuſta verò ſeu probabilis excuſat.*

2 *Promulgatio eſt de legis eſſentia, etiamſi ſit facta in Concilio Generali, etiam cum Papæ confirmatione, nec antea ligat.*

3 *Ignorantia præſumitur iuſta, donec probetur ſcientia, & vt ea probetur.*

4 *Scientia legis quænam ad ligādum ſufficiat.*

5 *Lex ante tempus à Legiſlatore præſcriptum, non ligat.*

6 *Lex Principis inferioris à die ſcientiæ ſubditos ligat.*

7 *Lex noua ſolo iure ſcripto attento, ante duos menſes elapſos nō ligat, ſecus de ſtylo curiæ, et cōſuetudine.*

8 *Lex antequam recipiatur ſaltē per maiorem partē ciuitatis, non ligat.*

9 *Lex nō recepta, ſiue ab ignorantibus, ſiue eam ſcientibus, non ligat.*

10 *Lex non recepta, aut reuocata, non obligat.*

11 *Concilij Tridentini decreta ad mo-*

res

res ſpectantia, vbi recepta nõ ſunt, non obligant.

12 *Bullæ Romæ publicatæ eũ ligant qui ſciuit eas publicatas.*

13 *Confeſſarius pœnitentem Bullæ Papæ ignarum, monere non tenetur.*

14 *Doctor legens, non tenetur docere legem, quæ Prouinciales ſuos non ligat.*

15 *Confeſſarius contra ſuam opinionem abſoluere poteſt, quem auctoritate, vel ratione contraria niti videt.*

16 *Beneficia plura, etiam reſidentiã requirentia, ex cauſa iuſta haberi poßunt ſine peccato.*

17 *Beneficia plura tenere ex ſua natura non eſt ita malum, quin ex cauſa iuſtificari poſſit.*

18 *Epiſcopi ex conſuetudine hæreticos, & ſchiſmaticos reconciliare poßunt.*

19 *Reſidentia in beneficio curato de iure diuino eſt, & ideo vbique ſeruanda.*

20 *Ordinem ſacrũ, ſine titulo ſumens, eſt ſuſpenſus, & epiſcopus talem ſcienter ordinans alere tenetur.*

21 *Filius presbiteri in eccleſia vbi pater beneficiarius eſt, nullo modo, etiam tanquam aduena miniſtrare poteſt.*

22 *Filius presbiteri non poteſt habere beneficium in eccleſia in qua pater: quod ſi habuit, ipſo iure non vacauit ante Concil. Trid. niſi poſt trimeſtre.*

23 *Taciturnitas eius, quod iura exprimere iubent, gratiam vitiat.*

24 *Confeſſor non interroget de beneficiorum pluralitate eos, qui putant ea ſe iuſtè retinere.*

25 *Bullas Papæ ſupprimentes, & illas publicari prohibentes excommunicati ſunt, & niſi reſipiſcant, non ſunt abſoluendi.*

26 *Gabellam exigentes à clericis, & religioſis excõicati ſunt, niſi &c.*

27 *Gabellæ, ſi per Chriſtianum exigantur, infidelibus locari poſſunt.*

28 *Catholici cum hæreticis, & ſchiſmaticis denunciatis commercia exercere prohibentur.*

29 *Hæretici, & ſchiſmatici in Bulla cœnæ excommunicantur.*

30 *Matrimonium cum hæreticis contrahere Catholico non licet, ſed contractum tenet.*

31 *Schiſmaticorũ filij ad ſcholas Catholicorum admitti poſſunt, ſed non econtrariò.*

32 *Hæreticorum non denunciatorum oblationes recipere licet.*

33 *Catholici, hæreticos non denunciatos in patrinos admittẽtes peccant mortaliter, & ſic admiſſi, cognationem ſpiritualem contrahunt.*

34 *Abſolui nequeunt hæretici etiam in mortis articulo, niſi omnes errores deteſtentur, ſaltem implicitè.*

35 *Emptio cum pacto de retrouendendo facta, peccatum eſt, & vſura.*

36 *Vſura à tutoribus in pupillorum pecunijs accreſcendis commiſſa, reſtitui debet, & à quibus.*

37 *Libros prohibitos ſcienter legentes, etiam ſtudio eorum errores noſcendi, excommunicati ſunt.*

38 *Epiſcopus hodie licentiam Miſſandi apud infirmos dare non poteſt.*

39 *Peſtis tempore curati vel per ſe ipſos, vel per alios, infectis ſacramẽta miniſtrare tenentur.*

40 *Euchariſtiæ delatio, & proceſſio publica omitti poſſunt, vbi ab hæreti-*

reticis dehoneſtatio timetur.

41 *Poſſeſſorium ſuper Decimis, corā iudice laico intentari poteſt.*

42 *Eccleſiæ, in ſuos colonos, eodem iure, quo laicis, vti licet.*

43 *Clericus iuriſdictionem ſuam criminalem per vicarios exercens, licèt ſequatur mors, vel mutilatio, etiam iniuſta, non fit irregularis; ſecus ſi per ſeipſum eam exerceat,*

44 *Hæretico, minus quàm Iudæo, officium cum præeminentia commendandum.*

45 *Hæreticus in foro exteriori à ſolo Papa abſoluitur; in interiori etiam ab Epiſcopo.*

46 *Conſtitutio noua non extenditur ad præterita, niſi cum agitur de effectu futuro, qui ſine effectu præterito ſtare poteſt.*

47 *Lex in confidentiarios, vt omnis alia, in odium alicuius lata, odioſa, & reſtringenda eſt.*

48 *Penſiones in confidentiam transferentes, pœnas confidentiariorum non incurrunt.*

49 *Lex Principis ſæcularis de non extrahendis equis, in foro conſcientiæ non obligat.*

50 *Statutum, vt tot tantū de vna natione eligantur, iuſtum & rationabile eſſe poteſt.*

51 *Papa, quando vt Papa, & quando vt Doctor tantum, reſpondere cenſeatur.*

52 *Lex puniens procurātem fauorem, non includit impetrantem ad id literas, ſi eis non vtatur.*

* 53 *Statutum ciuitatis ligat omnes illius ciues, hoc eſt, habentes in ea domicilium, at inibi natos, alibi habentes domicilium, non ligat.*

* 54 *Statuta Papalia ſunt, quæ Capitulum Generale auctoritate Apoſtolica condidit; vnde nec ipſum, nec illud repręſentans, poteſt ea tollere; ſed ſi quid iniuſtè ſtatuatur, ad Papam, cui immediatè ſubijcitur, recurrendum eſt.*

DECISIO I.

Ex Conſil. 1. *tam in nouis quam in antiquis.*

1 SIcut ignorantia craſſa, qua quis ignorat id quod homines ſui ſtatus, & conditionis communiter ſciūt etſi excuſet a tanto, non tamē à toto; aut affectata, qua quis ſcire nolit quod ſcire tenetur, quo liberius abſq; ſuæ conſcientiæ contradictione, vel alia de cauſa peccet, neque à toto excuſat, neque peccatum ipſum minuit, ſed illud potius ob circunſtantiam mali deſiderij auget; *a* * ita econtrariò ignorantia iuſta, quæ à Canoniſtis probabilis, à Theologis vero inuincibilis dicitur, qua quis ignorat, quod vel ſcire non tenetur, vel non poteſt, adhibita diligentia, quæ ab alijs ſui ordinis ſolet adhiberi, *b* & qualis eſt eius, qui petit cōſilium a viris doctis, & probis, qui falsò illi conſulunt *c* omnino à peccato excuſat, quando eſt cauſa actus, ita vt actus ille non fieret, niſi ignoraretur. *d*

a S. Tho. 1. 2. q. 76. ar. 8. Manu. ca. 23. nu. 41.
b S. Tho. 1. 2. q. 76. ar. 3.
c Arg. c. capellanus, de ferijs. et S. Ant. 1. p. titu. 3. c. 3. §. 10.
d S. Tho. 1. 2. q. 6. ar. 8. & q. 76. ar. 1.

DECISIO II. Dub. 1.

2 Ad legem ſub peccato tranſgrediendam non ſufficit ſcirę legem aliquā eſſe faciendam, aut factam, etiam in Concilio publico, ſi nōdum ſit promulgata; cum lex antequam promulgetur, non ligat; *e* ſiquidem de legis eſſentia eſt promulgatio; *f* ſed neque ſatis eſt quod ſit promulgata, ſi promulgatio eius probabiliter igno-

e §. leges. diſt. 4.
f S. Thom. 1. 2. q. 90. ar. 4.

ignoretur; neque conſtitutio Concilij Generalis etiam promulgata, ante ſpecialem Papæ confirmationem ſubſecutam ligat.

DECISIO III. *Dub.* 2.

3 Ignorantia inuincibilis in foro conſcientiæ, ex ſolo dicto rei dicentis ſe iuſtè ignoraſſe, conſtare poteſt; *g* qualis etiã in foro exteriori præſumitur, donec ſcientia probetur. *h* Probari etiam poteſt ignorantia iuſta vel per iuramentum, *i* cum quæ in animo ſunt, aliter probari aliquando non poſſint: *k* vel probãdo aliquid quod neceſſario conſequitur ignorantiam, quia ſcilicet infans erat, aut furioſus: *l* vel probando aliquid, quod veriſimilis ignorantia conſequitur, vt probando abſentiam. *m*

g c. Arg. Humanæ aures, 22. q. 5.
h c. Præſumitur, de reg. iur. in 6.
i c. Paſtoralis, de except. & c. ſi vero, 2. de ſent. excom.
k c. Significaſti, 2. de Homicid.
l c. Indutus, 3. q. 9. c. cũ dilectus, de ſucceſ. ab inteſt.
m c. ſi qui matr. accuſa. non poſſ. Man. prælud. 2. nu. 1.

DECISIO IV. *Dub.* 3.

4 Scientia legis quæ ad ligandum ſufficit, non eſt neceſſe vt talis ſit quæ naſcitur ex notitia intuitiua alicuius quinque ſenſuum; * Neque ſufficit quælibet auditio, & relatio, aut credulitas, quod lex illa in Curia promulgata ſit; ſed requiritur vt ſciatur lex illa ꝓmulgata in Curia, & ſcita, & recepta a maiore parte populi, cuius ipſe pars eſt: lex enim iuſtè promulgata nõ ligat, ſi maior pars eam non recipiat.

DECISIO V. *Dub.* 4.

5 Lex ante tempus a legiſlatore præſcriptum, neminem ligat, cum lex maiorem virtutem illa non habeat, quam legiſlator illi tribuit; *n* Solet autẽ exprimere tẽpus, quo vult vt lex ſua ligare incipiat: *o* Quod ſi lex dicat, vt liget ex nunc, ab ipſo tempore promulgationis ligabit ſcientes, *p* & etiam iuſtè ignorantes, quoad irritationem actus, *q* licet non quoad peccatum.

n Arg. c. ſi. de reg. iur. in 6.
o c. cũ ſingula, de prab. in 6.
p Glo. in Clem. 2. de hæret.
q Panor. in c. 2. de conſtit.

DECISIO VI.

6 Lex Principis inferioris a die ſciẽtiæ ſubditos ligat, cum nullo iure cautum ſit, vt legis Principis inferioris vinculũ differatur: Ad præſumendum autem ſcientiam quoad forum exterius, tempus videtur arbitrium. *r*

r Pan. in d. c. 2. n. 8.

DECISIO VII.

7 Quamuis ſolo iure ſcripto attento, princeps non videatur ligare ante lapſum duorum menſium, & ſcientes eam factam & promulgatam; ita tamẽ, vt lex promulgata in Curia Principis non ligat Prouinciales, hoc eſt, ſubditos extra Prouinciam vbi eſt Curia, degentes, etiam poſt duos mẽſes à publicatione facta in Curia, donec per Gubernatores Prouinciarum in earum Metropolibus promulgetur; *t* De ſtylo tamen, & conſuetudine non ſolum Curiæ Romanæ, ſed etiam Imperatoris, & aliorũ Regum ſeruari videtur, vt lex liget omnes etiã Prouinciales poſt duos mẽſes à publicatione legis in Curia facta, & locis ad id præſtitutis[ſ], attenta tamen diſtantia prouinciarum, & qualitate legum, & frequentia hominum illarum prouinciarum habitantium in Curia, & ad eam venientium, & redeũtium ab ea, vt iudicari probabiliter poſſit legis promulgationem ad eorum notitiam perueniſſe. *u*

ſ Gloſ. in data Sexti.
t Io. And. in gl. data Sexti, & Caie. 1. 2. q. 90. ar. 4.
u S. Tho. 1. 2. q. 90. art. 4.

DECISIO VIII. *Dub.* 5.

8 Lex antequam recipiatur, ſaltẽ per maiorem partẽ ciuitatis, cuius pars eſt tranſgreſſor, non ligat, cum legiſlator illam ſub conditione ferre præſumatur, ſi recipiatur ſaltem per maiorem partem: *x* * quia enim lex cõmunem reſpicit vtilitatem, *y* non videtur legiſlator velle vnũ, vel alterum ligare ad ſeruandum, quod alij conſubditi nõ ſeruant, nec ſeruare incipiunt: *z* Neque peccat primi non ſeruantes, & non recipientes legem iuſtè promulgatã, ſi ſciente id ſuperiore, & potente cogere, & non cogente ſeruare, non ſeruãt:

x §. Leges. d. 4. & l. de quib. ff. de legi. Fel. in ca. 1. de treuga & pace Manual. c. 23. nu. 41.
y c. erit autem lex, diſtin. 4.
z S. Tho. 2. 2. q. 96. ar. 6. & 2. 2. q. 147. art. 3.

eo quod videtur ſuperior eam ſuſpendere, vel tollere. *a*

a Gle. in cap. 1. de treuga & pace. & Panor. & Felin. ibi.

DECISIO IX. *Dub.* 6.

9 Sicut lex non recepta ab eam ſcientibus, nõ ligat, ita etiam & lex non recepta ab eam ignorantibus eneruatur, cum iuſtior ſit cauſa non obſeruantium legem, eo quod eam ignorant, quam eorum, qui ſcientes eam nolunt recipere, nec illa vti: vnde cum lex non recepta ideo nõ obliget, quia non eſt vſu recepta, ſic ignorata etiam non ligabit, cum ab iſtis nulla ratione recipi poſſit. *b*

b l. de quibus, ff. de legibus.

DECISIO X. *Dub.* 7.

10 Tam lex à ſubditis non recepta, quàm à Legiſlatore reuocata, in eo pares ſunt, quod neutra vim obligandi habet; in alijs autem differũt, quod in caſu priore extat lex, quamuis non liget donec recipiatur; in poſteriore vero non extat lex, nec recipi poteſt; & lex iam lata, & promulgata, nondum reuocata, quamuis à principio nõ recipiatur à ſubditis, poteſt tamen poſtea mutata voluntate eorum recipi, quia ſubſtantia eius durat; reuocata vero minimè, niſi denuò à Legiſlatore feratur, eo quod iam ſubſtantia eius perijt, quod autem eſt extinctum, reuiuiſcere non poteſt, niſi author potens illud denuò producat. *c*

c l. Quares, §. aream, ff. de ſolut. c. Quam periculoſum, 7. q. 1.

DECISIO XI. *Dub.* 8.

11 Concilij Tridentini decreta quæ ad mores, & reformationẽ ſpectãt, & quæ nouum ius inducũt, nõ eos obligant, qui probabiliter ea ignorant; ſed nec eos, qui ea ſciunt, non quidem ea ratione, quod illa non ſint promulgata, cum nullibi cautũ ſit ea promulgari debere in Prouincijs, ad hoc vt vim habeant obligandi, excepto ſolo decreto illo de Matrimonio cõtrahendo; *d* ſed ea, quod in aliquibus Prouincijs, aut Regnis, neque a principio, neque poſtea ſunt recepta; vnde nec illorũ Regnorum homines obligant.

d Tridẽn. ſeſſ. 24. c. 1. de ref. Matrim.

DECISIO XII. *Dub.* 9.

12 Bullæ diuerſorum ſummorũ Pontificum de pœnis in non recitantes officium diuinum, de non habendo officio B. Virginis lingua vernacula, de Cõfidentijs, de Cambijs, Bulla etiam Cœnæ Domini, & aliæ, dummodo Romæ publicatæ ſint, ligant omnes etiam longiſſimè diſtãtes, ſciẽtes eas eſſe Romæ publicatas; adeo, vt nõ excuſent ex defectu promulgationis, quãuis ex defectu receptionis excuſari poſſint.

DECISIO XIII. *Dub.* 10.

13 Pœnitentem cõtra Bullã ex ignorantia probabili peccantem, Confeſſarius, qui eam ſcit, nec admonere, nec inſtruere tenetur, cum talis pœnitens nec peccet eam probabiliter ignorando, nec tranſgrediendo; *e* vnde abſoluere poteſt cõfitentem, quem videt ignorãtia iuris humani probabili à peccato excuſari, & præſertim, ſi ſuſpicaretur eum de veritate monitum, illam non amplexurum. Sicut etiam Prælatus cum ignorantibus matrimonium ſuum inualidè contractum, diſſimulare poteſt, immo & debet, quando ſcandalum ex cõtrario facto naſci probabiliter timeret.

e c. Quia circa, de conſanguinit. Adri. 4. de conf. q. 7. poſt 5. q.

DECISIO XIV. *Dub.* 11.

14 Doctor legens ſiue ex officio, ſiue ſponte, non tenetur docere legem quæ non ligat illos incolentes Prouinciam, in qua legit; poteſt tamen ſi velit, ſimul docendo rationem, qua eos ibi non ligat; quia nulla lege tenetur ad primum, nec alicubi à ſecundo prohibetur. *f*

f Arg. c. cõſuluiſti, 2. q. 4. & cap. 2. de tranſlat. prælat.

DECISIO XV. *Dub.* 12.

15 Confeſſarius confitentem tenẽtem opinionem, de qua ipſe dubitat, immo ſi credat contrariam opinionẽ, cui ipſe adhæret, eſſe veram, abſoluere poteſt, quoties pœnitẽtem vel auctoritate, vel ratione contraria pro-

probabili, niti videt; vel etiā ſi probabiliter credit, quod illa ſua admonitione nihil aliud efficiet, quam quod odioſam apud doctos confeſſionem reddet, aut quod pœnitens non emendabitur.

DECISIO XVI. *Dub.* 13.

16 Qui multa beneficia diuiſa in titulum, quorum vnum ſuo ſtatui decenti ſufficit, ſine diſpenſatione, vel conſuetudine, poſſidet, mortaliter peccat. *g* * Quāuis enim multa habere poſſit ſi legitimè vnita, aut annexa fuerint, *h* non tamen ſi ſint diuiſa: ſicut etiam vnum in titulum, & aliud ad tempus commendatum ad ſex menſes tantum, ſi ſit eccleſia parochialis, *i* habere poteſt, non tamen retinere poteſt vnum in titulum, & aliud commēdatum in perpetuum, cum huius eadem ratio ſit, quæ de dato ad titulum eſt. *K* Nec tamen ſemper illicitum eſt duo beneficia habere, nam iuſtè quis duo beneficia retinere poteſt reſidētiam perſonalem non requirentia, quorum alterum non ſufficit ad honeſtam ſuſtentationem, etiam abſque vlla diſpenſatione; *l* Ex diſpenſatione autē & cōſuetudine iuſta (quæ nō minus valet quam diſpenſatio) etiam plura beneficia perſonalem reſidentiam requirētia, iuſta ex cauſa ſine peccato haberi poſſunt.

g c. Cōquerentem, de cler. nō reſid. & glo. in c. dudū 2. de elect. S. Thom. Quodl. 8. art. 19. & Quol. 9. art. 15. Manual. c. 25. nu. 125.
h c. Vnio. 10. q. 3. & c. extirpādæ §. qui vero. de praben.
i c. Nemo. de elec. in 6.
K Cardin. Alex. in c. cum autē, diſ. 44 Io. Maior. 4. diſt. 24. q. 13.
l Tri. ſeſſ. 24. ca. 17. de reform.

DECISIO XVII.

17 Plura beneficia tenere ſua natura non adeo malum eſt, vt per circunſtantiam aliquam iuſtificari nō poſſit; nec etiam adeo indifferens eſt, vt ſine aliqua circunſtantia iuſtificare liceat, ſed omnino neceſſaria eſt aliqua circunſtantia, quæ ſufficit ad tollendum deformitatē, quā ipſa multitudo beneficiorum præ ſe fert: *m* Talis autem eſt circunſtātia eius, cui attēta perſonæ ſuæ qualitate, non ſufficit vnum beneficiū ad honeſtè, decenterque viuendū talibus, puta, quia in eo eſt notabilis animi virtus, Nobilitas, aut ſciētia *n* Item tanta prudentia, ſagacitas, & induſtria alicuius, vt ſperetur plus eis, quibus præeſt, profuturus, etiam abſens, quam communiter alius præſens, & potius illa ſumit propter vtilitatem beneficiorū, aut ſubditorum, quam propriam. *o* Talis etiam circunſtantia eſt defectus aliorum idoneorum. *p*

m S. Tho. Quodl. 9. ar. 15.
n c. de multa. de præbend.
o Innoc. in c. ia. dudū. de præb.
p Hoſt. in c. grave, de præb.

DECISIO XVIII. *Dub.* 14.

18 Epiſcopus in locis, in quibus habetur conſuetudo præſcripta, vt lapſi etiam ob hæreſim, vel ſchiſma, per Epiſcopos reconcilientur, non obſtantibus iuribus illa conſuetudine antiquioribus, *q* ſic peccantes, reconciliare poſſunt; cum iura humana, conſuetudine contraria, legitimè præſcripta tolli poſſint *r*. Sin vero canones noui, vel Bullæ denegātes Epiſcopis huiuſmodi facultatē reconciliandi, illis in locis recepti ſint, nec per conſuetudinem legitimè abrogari, neceſſario ſeruandi ſunt: vnde in excommunicationes, & irregularitates reſeruatas Papæ ab ipſomet, vel eius Legato, vel in id delegato, poſtea incurrentes, nō obſtante difficultate, aut itineris lōgitudine, abſolutionem, & diſpenſationem à Papa petere tenentur, nec ab Epiſcopis abſolui poſſunt; quamuis ob impedimentum veniēdi ad Vrbem ab excommunicatione aliquando abſolui queant.*

q c. ſi lapſis. & c. miror. diſt. 50. & c. de lapſis, 16. q. 6.
r c. fin. de cōſuetud.
** Manual. c. 27. nu. 46.*

DECISIO XIX. *Dub.* 15.

19 Cum reſidentia in beneficio curato de iure diuino ſit, nemo niſi iuſta de cauſa, et modo à Cōcilio Tridentino *ſ* præſcripto, a reſidentia excuſari poteſt; ita, vt nec in locis vbi præfatum Concilium nondum eſt receptum, nec aliqua conſuetudine induci poterit, vt quis in beneficio curato non reſideat, niſi iuſta

ſ Tri. ſeſſ. 6. ca. 1. de reform. & ſeſſ. 23. c. 1. de reform.

cauſa ad ſit; iuſtam autē cauſam non reſidendi perpenſis circunſtantijs perſonæ loci, temporis, & alijs, iudex arbitrari poteſt; *t* nec opus erit ſcripta licentia in eis regnis, in quibus Concilium Tridentinum nondum receptum eſt, quia nec iure diuino, nec aliquo humano anteriori ea requiritur.

t c. de cauſis, de offi. deleg.

DECISIO XX. *Dub.* 16.

20 Ordinatus ordine ſacro abſolutè, id eſt, ſine titulo beneficij, vel patrimonij, non ſolùm ſecundum Canones antiquos, *u* ſed etiam ſecūdum Tridentinum, *x* renouans illos Canones, ipſo iure ſuſpenſus eſt, donec cum eo diſpenſetur: *y* Et Epiſcopus ſciens, vel ſcire debens, talem ordinans, ordinatum alere tenetur *z* ſecus tamen ſi per mendacia, & fraudem ordinandus fingendo titulum decepit Epiſcopum; tunc enim ordinatus eſt ſuſpenſus, ſed ordinans eum alere non tenetur; cum fraus, & dolus nemini patrocinari debeant. *a*

u c. Neminem, & c. ſanctorū, diſt. 70.
x Tri ſeſſ. 21. c. 2. de reform.
y cap. Per tuas. §. de ſimonia.
z c. cum ſecūdum de præb.
a c. Sedes Apoſtolica. de reſcrip.

Quicquid ſit de veritate rei, an ſcilicet, Concilium Tridētinum, ſeſſ. 21. de reform. cap. 2. per illa verba, Antiquorum Canonum pœnas innouando. *renouauerit ſolum* cap. Neminem, & cap. Sanctorum, diſt. 70. *ita vt ordinatus ſine titulo beneficij, aut patrimonij, ſi ſæcularis ſit, ſuſpenſionem incurrat, vel ſolum innouauerit* ca. Cum ſecundum, de præbend. *ita vt epiſcopus talem ordinans, ordinatum alere teneatur, & aliqui referunt Sacram Cōgregationem cenſere innouatam tantum pœnam* cap. cum ſecundum, *alij vero dicunt, eandem Congregationem cenſere innouatam ſolum pœnā* cap. Neminem, & cap. Sanctorum, *Hoc unum modo certum eſt poſt Bullam Sixti V. quæ incipit,* Sanctum & ſalutare. *editam anno* 1588. *Epiſcopum ſic malè promouentem aliquem ſæcularē ad ſacros ordines ſine titulo ſufficientis beneficij, vel patrimonij, ſiue id ſcienter, ſiue ignoranter fecerit, vt ſi debita diligētia adhibita iuſtus error, & probabilis facti ignorantia eum excuſet, à collatione primæ tonſuræ ac omniū ordinum, & ab executione omnium munerum* Pontificalium *eo ipſo ſuſpenſus eſt & ab ingreſſu eccleſiæ interdicitur: ſic vero ordinatus, ab executione, miniſterio, & exercitio ordinū ſuſceptorum, & ab omni ſpe, & facultate aſcendendi ad alios ſuperiores perpetuò ſuſpenſus eſt, & obtentis beneficijs quibuſcunque, ipſo facto priuatur, & ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia in poſterum obtinēda, in perpetuum inhabilis efficitur.*

DECISIO XXII. *Dub.* 17.

21 Filius illegitimus in eccleſia, in qua pater eius beneficium aliquod habuerit, vel habet, non ſolum ſacrum ſolemniter facere, aut Euangelium, vel Epiſtolam ſolemniter cantare prohibetur, ſed neque Miſſam tanquam externus, & peregrinus priuatim celebrare, nec Sacriſtam, vel Cantorem in eadem eccleſia agere poteſt; cum negari nō poſſit, eum, aliqua illorum faciēdo, miniſtrare aliquo modo in illa eccleſia; *b* Quod tamen omnino prohibitum eſt ratione fugandi memoriā incontinentiæ paternæ.

b Arg. rubri. de cleri non ordin. miniſtr. & Clemen. 1. de reg. & ca. per lectis. diſt. 25.

DECISIO XXII. *Dub.* 18.

22 Filius presbiteri in eadem eccleſia in qua pater beneficium habere nō poteſt, quod ſi de facto habuit ante Tridentinū, non vacauit ipſo iure, donec laberetur trimeſtre, datum ad permutandum pro altero alterius eccleſiæ; ſin verò illud poſt Cōcilium quæſiuit, nihil in illo conſecutus fuit, cum factus ſit inhabilis ad illud; & collatio inhabili facta non valeat. *d*

c Tri. ſeſſ. 25. ca. 15. de reform.
d c. cū in cunctis, §. fi. de elec. & c. inter cæteras, de reſcrip.

DE-

DECISIO XXIII.

Dub. 19.

23 Habens duo impedimenta eſſentialia, quorum vnum eſt publicum, & alterum ſecretum, vt ſi quis contraxerit cum conſanguinea in quarto gradu, cuius ſororem carnaliter prius cognouerat, ſi obtenta ſit diſpenſatio ſuper vno impedimento Matrimonij publico, non facta mētione de altero occulto, ſcilicet inceſtu, & poſtea impetretur gratia ab aliquo qui eā concedere pōt pro occulto, etiam non narrando publicum impedimentum, valida erit diſpenſatio, cum nullo iure cautū ſit, quod in impetratione diſpenſationis ſuper vno impedimento Matrimonij, fieri debeat mentio de alijs, ad hoc, vt valeat diſpenſatio quoad impedimentum, ad quod illa impetratur; & obligatio non inducta ipſo iure, non eſt inducēda; *e* cum ſola taciturnitas eius, quod iura exprimere iubent, gratiam vitiat. *f* * maximè cum inceſtus magna ex parte ſint occulti, cognatio autem vt plurimum publica: & ſi in impetratione impedimenti publici conſanguinitatis & cognationis exprimēdus eſſet inceſtus, cogeretur impetrās ſeipſum infamare, & etiam aliū frequenter prodere, contra ius naturale, quo vetamur nos, & alios infamare: *g* vnde etiam & abſolutio ab vna excommunicatione, alia tacita, valet. *h* Et collatio beneficij facta criminoſo, crimine irregularitatem non inducente, aut inhabilitatem, non facta mentione de illo crimine, valida cenſetur.

e Arg. c. cū ſuluiſti. 2. q. 4. & cap. 2. de transl. prælat.

f Rota de reſcr 31. in nouis. Manu. c. 22. nu. 86

g ca. Quis aliquādo, §. non tibi dico. de pænit. diſt 5

h Gloſſ. recep. in ca. ex parte, de offic. ordin.

DECISIO XXIV.

Dub. 20.

24 Confeſſarius abſolutionem, ob peccata, quæ ſibi non eſt confeſſus, pœnitenti negare non poteſt, ſed neque interrogare pœnitentem tenetur, niſi quando probabiliter credit cum per obliuionem, verecundiā, vel aliam cauſam iniuſtam aliquid taciturum, quod eſt de neceſſitate confitendum; vnde nec tenetur confeſſarius interrogare Epiſcopos, vel alios habentes dignitates, de beneficiorum pluralitate, quia credunt ſe iuſta diſpenſatione, vel ratione, vel auctoritate probabili à peccato excuſari; quandoquidem confeſſarius abſoluere poteſt confeſſum nitentē opinione cōtraria ei, quam ipſe habet; Si autem ſe accuſarent de huiuſmodi pluralitate, vel conſilium ab eo peterent, teneretur eis ſuam opinionem dicere, & ſi abſque vlla ratione, vel opinione cōtraria ei obedire renuant, abſolutionem eis iuſte denegare poterit, cum ad abſolutionem conferendam, neceſſe ſit à ſtatu peccati confeſſi diſcedere. *

Manu. c. 21. nu. 55

DECISIO XXV.

Dub 21.

25 Bullas & Diplomata Papæ ſupprimentes, & illa publicari prohibentes, niſi ex priuilegio id faciant, excōicationem incurrunt, à qua niſi reſipiſcant, abſolui non debent. *

Manu. ca. 27. nu. 55

DECISIO XXVI.

Dub. 22.

26 Exigentes gabellas, & pædagia indifferenter à clericis, & religioſis commiſſione ſuorum dominorum, vel propria auctoritate, quocunque prætextu probabili, vel neceſſario, non habendo ad eam rem Priuilegiū à Sede Apoſtolica, vel proprio Principe, ſed ſolum id ex deprauata conſuetudine faciunt, excommunicationem incurrunt; *i* niſi ignorātia probabilis talis excommunicationis eos excuſet.

i c. Quamquam, de cenſib. in 6. & Cle. pen. ti. eo.

DECISIO XXVII.

Dub. 23.

27 Chriſtiani reditus & Gabellas Iudæis, & alijs infidelibus locare poſſunt, dummodo Rex, vel dominus terræ Chriſtianum aliquem ad illas exigen-

exigendum deputet, & non permittar, vt ipſe Iudæus per ſe, vel alium à ſe deputatum illas exigat. K Nec cum Iudæis, paganis, aut Saracenis Chriſtianmercimonia exercere vetãtur; *l* exceptis armis, & aliJs quæ ad eos deferri prohibentur. *m*

K cap. ex ſpeciali, de Iudæis.
l Arg. ca. cum ſit nimis. de Iudæis.
m cap. Ita quorund. & ext. eo.

DECISIO XXVIII.

Dub. 24. 30. 31.

28 Catholici, cum hæreticis, & ſchiſmaticis qui non ſunt denunciati excommunicati, licèt ſint notoriè hæretici, contrahere, & commercium habere ſine peccato poſſunt: ſecus autem ſi ſint excommunicati denũciati, *n* * cum ſæpe multitudo hæreticorum, & neceſſitas communicandi, & negotiandi facit licitum, quod aliàs non eſſet. *o* vitanda eſt tamen nimia familiaritas ſiue cum hæreticis, ſiue cum aliJs infidelib. *p*

n ca. cũ excõicato, 11. q. 3. & Extrauã. Ad euit da. Manu. c. 27. nu. 35
o c. Quod non eſt licitum, de reg. iur.
p c. Nullus c. omnes, 28. q. 1. & c. cum ſit nimis, & c. fi. de Iudæis. Manu. c. 27. n. 57.

DECISIO XXIX.

Dub. 25.

29 Schiſmatici, & hæretici, cũ in Bulla cœnæ Domini excommunicati ſint, ad eccleſiam redire volentes, reconciliari non poſſunt niſi per habentem auctoritatẽ abſoluendi eos à cenſura, ſed neque ab habente talem poteſtatem abſoluendi ſunt niſi ſuum ſchiſma abiurent, ſi ſit tale quod hæreſim implicat. *

DECISIO XXX.

Dub. 26.

30 Matrimonium cum hæreticis contrahere Catholico non licet, *q* contractum tamen tenet. * Pacta vero quæ ſolẽt ab huiuſmodi fieri, puta, ſi maſculus naſcatur, baptizetur in ea fide, cuius eſt pater; ſi fœmella, in matris fide, turpia ſunt, & non valent. *r*

q c. caue. 28. q. 1. Manu. c. 22. nu. 48
r c. fin. de condit. appoſit.

DECISIO XXXI.

Dub. 27.

31 Schiſmaticorũ filiJ ad ſcholas Catholicorũ venire permitti poſſunt, cum hæc ſit via, & gradus aptus ad eorum conuerſionem: *ſ* Econtra vero Catholicis ſcholas hæreticorum adire non licet.

ſ Arg. ca. cũ in cunctis, de elect.

DECISIO XXXII.

Dub. 28.

32 Schiſmaticorum, & hæreticorum non denunciatorum oblationes accipere, & offerentes, ad ſacras conciones, & alia officia ſacra, quibus intereſſe voluerint, admittere licet; eo quod hæc admiſſio ad ſacra, gradus quidam eſt & medium ad perſuadendum eis conuerſionem, & fidem Catholicam; & in his quæ pertinent ad ſalutem animæ, etiam cum excommunicatis denunciatis colloqui poſſumus. *t*

t ca. cũ voluntate, de ſentẽt. excom.

DECISIO XXXIII.

Dub. 29.

33 Quamuis Catholici cum hæreticis & ſchiſmaticis notoriJs communicare poſſunt, ſi non fuerint denunciati excommunicati, eos tamen in patrinos admittere non licet: quia id eſſet eis cooperari ad peccatũ: *u* ſi tamen admiſſi fuerint, cognationem ſpiritualem contrahunt. *x*

u ca. 1. de off. deleg.
x S Th. 4. diſt. 42. q. 1. ar 3. & Syluestr. verb. Matrimoniũ. 8. q 7.

DECISIO XXXIV.

Dub. 32.

34 Abſolui non poſſunt hæretici, & ſchiſmatici in articulo mortis, nec ad ſepulturam ſacram admitti, nec aliorum ſacramentorum participes fieri, qui explicite in ſpecie, vel ſaltem implicite in genere non recedunt ab omnibus erroribus ſuis, licèt recedant à bona parte eorum & ferè ab omnibus, cum impium ſit dimidiam a Deo quem ſperare ſalutem. *y* Quamuis ſi morbus, vel periculũ mortis adeo vrget, vt non poſſit omnes errores deteſtari, nec de veritate contraria ſpeciatim inſtrui, ſufficit deteſtatio generalis cũ propoſito ſpeciatim deteſtandi poſtquam fuerit inſtructus; quia licèt tenea-

y ca. Sunt plures, de pœni. diſt. 3.

teneamur aliqua explicitè credere, non tamen omnia. z *

DECISIO XXXV.

Dub. 33.

35 Qui aliquid emit pacto de retrouendendo ſimulatè, animo magis mutuandi quam emendi, & mortaliter peccat, & vſuram committit. Qui autem minoris iuſto pretio, ēt dempta parte, qua illud pactum pretium diminuit, peccat quidem peccato iniuſtitiæ, ſed non vſuræ corā Deo; licèt aliquando coram hominibus præſumatur vſura. *

z S. Tho. 2.2. q. 2. ar. 8. Man. pra lud. 4. nu. 19. & ca. 11. n. 18.

Manual. ca. 17. nu. 247.

DECISIO XXXVI.

Dub. 34.

36 Vſura à tutoribus in pupillorum pecunijs accreſcendi cōmiſſa, à pupillis, quamuis ipſi non peccauerint, reſtitui debet, poſtquam ſciuerint per eum modum iniquum bona ſua creuiſſe, nec abſolui poteſt qui ſic quæſita reſtituere noluerit. *

Manu. c. 17. n. 253.

DECISIO XXXVII.

Dub. 35. 36.

37 Libros prohibitos etiam ſuæ arti vtiles, & libros hæreticos, ſcienter legentes, etiam ſtudio eorum errores cognoſcendi, vt eos lucidius populo explicare, ac refellere valeant, excommunicationem Bullæ cœnæ Domini incurrunt, à qua, non niſi à Papa extra articulum mortis, abſolui poſſunt. Nec eos legendi facultatem Epiſcopus, niſi ex ſpeciali delegatione Papæ dare valet. *

Aduertendum quantum ad libros prohibitos, qui nihil de religione tractant, non teneri authoris ſententiam: Quia licet legentes huiuſmodi libros peccati mortalis reatum incurrant, & Epiſcoporum arbitrio ſeuerè puniri poſſint, iuxta Bullam Pij Papa IIII. quæ incipit, Dominici gregis. *editam anno Dominicæ incarnationis Milleſimo quingenteſimo ſexageſimoquarto, die vigeſima quarta Martij, Pontificatus ſui anno Quinto, quæ in Bullario habetur, & eſt 99. eiuſdē in ordine, quam etiam Bullā, eiuſque pœnas Clemens Papa VIII. confirmat in Bulla ſua, quæ incipit.* Sacroſanctum. *edita anno Milleſimo quingenteſimo nonageſimo quinto, Die decima ſeptima Octobris Pontificatus ſui anno quarto, tamen in excommunicationē Bullæ Cœnæ non incurrunt, eò quod modò Bulla Cœnæ non comprehendit niſi hæreticorum libros,* hæreſim continentes, vel de religione tractantes, *vt conſtat ex Bulla Cœnæ Clementis Papæ VIII. anno Milleſimo quingentemo nonagemo octauo.*

DECISIO XXXVIII.

Dub. 37.

38 Epiſcopus poſt Concillum Tridentinum *a* licentiam dare non poteſt Miſſas celebrandi apud infirmos, quamuis ante Concilium illam dare potuiſſet, *a Tri. ſeſ. 22. in decreto de obſeru in cele. Miſſ.*

DECISIO XXXIX.

Dub. 38. & 39.

39 Peſtis tempore Curati prius infectis Sacramenta miniſtrare debēt, ne eos ſine neceſſarijs remedijs ad ſalutem, mori patiantur; poſtea vero ſanis eadem miniſtrent, ſi non ſit periculum infectionis, quod ſi adſit, illis licentiam ſumendi Sacramēta ab alijs dare debent. *b* Quo tempore peſtis, Sacerdotes ſimplices cū merito magno in ciuitate manere, & cum licentia Sacramenta illis miniſtrare poſſunt; Parochi autem illa vel per ſeipſos, vel per alios idoneos miniſtros, etiam infectis miniſtrare tenentur. *c*

b Arg. ca. vbi periculū maius, de elec. in 6. et c. duo mala, diſ. 13.

c c. Aduerſitas, 7. q. 1. & S. Tho. 2.2. q. 26. ar. 5

DECISIO XL.

Dub. 40.

40 Euchariſtiæ delatio, & proceſſio publica iuſtè omitti poſſunt, vbi ab hæreticis, & infidelibus dehoneſtatio aliqua probabiliter boni & pru-

prudẽtis viri arbitrio timetur, Quia huiuſmodi proceſſiones, & deportationes publicæ, iure humano inſtitutæ ſunt, & iuſta ex cauſa legi humanæ contrauenire ſine peccato licet. *d* *

d S. Th. 1. 2. q. 96. ar. 9. & 22. q. 147. ar. 3. Archid. in c. vtinã diſt. 76. Manua c. 23. nu. 69.

DECISIO XLI.

Dub. 41. 42. & 43.

41 Eccleſiaſticus ſuper Decimis per vitam poſſeſſorij, ſeu interdicti retinendæ, vel reſtituendæ poſſeſſionis, vel innouationis ſæculare adire poteſt; * via tamen directa petitorij, Iudices ſæculares ſuper huiuſmodi decimis, & alijs ſpiritualibus quatenus ſpiritualia ſunt, adire nequit: *e* Et ſi de ſuo conſenſu, vel fauore, ad eundem iudicem laicum pro decimis ſe trahi patiatur, excõmunicationem decimam quartam Bullæ Cœnæ Domini incurrit; ſecus tamen ſi inuitus traheretur, ſiue pro decimis, ſiue pro cauſis beneficialibus, vel alijs cauſis ſpiritualibus.

e Arg. c. Bene quidẽ, diſt. 96. & ca. accerni mus, & c. Quanto, de iudic.

DECISIO XLII.

Dub. 44. & 45.

42 Sicut Domini ſæculares colonos ſuos adſcriptitios, ſeu adſcriptos glebæ terræ, quam vel ipſi, vel eorum maiores colendam acceperunt, ex eo quòd cum in principio quando ad eos migrarunt, præfati Domini domos, boues, & alia ad vitam neceſſaria colonis illis ea lege donarunt, vt ipſi, & eorum filij, ſeu ſucceſſores ad manſionem obligarentur, nec eam inuitis Dominis relinquerent, *f* cum ex eorum pagis aliò habitandi gratia tranſmigrant, iuſtè perſequi, & vendicare poſſunt; Ita etiã eccleſiæ, & eccleſiaſtici viri, ſimiles colonos & ſeruos adſcriptitios habentes, bona conſcientia eodem rigore vti, & ſimiliter ſe gerere circa ſuos ſubditos poſſunt, nec ijſdem emigrandi aliò, vel alterius vitæ ſuſcipiendæ facultatẽ concedere: præſertim quod etiam monaſteria, & religioſi vbique gentiũ habeant donatos, & oblatos, qui licèt verè religioſi non ſint, *g* à monaſterijs tamen iuſtè recedere nequeunt. *h*

f l. cum ſatir. & l. cũ ſcimus, & glo. in rub. C. de agri. & cenſib. lib. 11.

g Clem. 1. de decim. & gl. ibid. ca. in præſentia, de probat. & ibi Panor. & in c. vl. de ſucceſſ. ab inteſt.

h d. cap. in præſentia, & c vt priuilegia. de priuileg.

DECISIO XLIII.

Dub. 46.

43 Clericus iuriſdictionem criminalem habens, & per ſemetipſum cognoſcens de criminibus ob quæ imponẽda eſt pœna mortis, vel mutilationis, ſecuta morte, vel membri mutilatione fit irregularis: *i* per alios tamen vicarios ſuos generales, vel ſpeicales delegatos, prædictam iuriſdictionem exercens licet ſequatur mors, vel mutilatio iuſta, vel iniuſta, irregularitatem non incurrit. *k*

i c. Sententiam, Ne cleridi vel monachi.

k c. Epiſcopus, eo. tit. in 6.

DECISIO XLIV.

Dub. 47.

44 Sicut Iudæis officium, cui aliqua præminentia eſt annexa dare, vel concedere non licèt: ita multo minus hæretico notorio illud concedere fas eſt, cum longe peior infidelitas ſit hæreſis, quam Iudaiſmus, vel Paganiſmus. *l*

l S. Thom 2. 2. q. 10. ar. 6.

DECISIO XLV.

Dub. 4.

35 Hæreticus quamuis in foro exteriori à ſolo Papa, vel eius ſpeciali delegato abſolui poſſit, in foro tamen interiori, ſeu conſcientiæ Epiſcopus eum *m* vel per ſe, vel per alium ſuum ſubditum abſoluere valet; cum omnis poteſtatem ordinariam abſoluendi ex officio habens, eam alteri delegare poteſt. *n* Hanc tamen poteſtatem generalem abſoluendi hæreticos concedere, ſeu vicarium, vel generalem delegatum ad eos abſoluendum conſtituere non poteſt Epiſcopus, ſed tantũ in caſibus particularibus, cum illi occurrerint. Poteſt autem pœnitens qui ob verecundiam, vel aliud impedi-

m Trid. ſeſſ. 24. ca. 6. de reform.

n c fin. de offic. ord.

pedimentum Epiſcopum perſonaliter adire non poteſt, per confeſſarium, vel aliquem alium, eum adire vt ſic de mandato eius, per alium abſoluatur.

DECISIO XLVI.

Ex conſi. alias 5.

46 Qui ante Concilium Tridentinũ impetrauit reſcriptum à Papa aſſumendi primam tonſuram, & quatuor ordines minores, à quo mallet antiſtite, & poſtquam aſſumpſit primam tonſuram ſuperuenit Concilium *o* ſtatuens, ne quis niſi à proprio Epiſcopo, vel de cõſenſu eius, etiam virtute reſcripti generalis, vel ſpecialis ordinaretur, nõ poteſt virtute præfati reſcripti, ſine licentia, vel conſenſu ſui Epiſcopi, quatuor minores accipere; quia licèt noua conſtitutio ad præſcripta regulariter nõ extendatur, *p* fallit tamen quoties de effectu futuro, agit, qui ſine effectu præterito ſtare, & conſiſtere poteſt. *q*

o Tri. ſeſſ. 23. c. 8. de reform.

p ca. fin. de conſtitut.
q Gloſſ. in Clemẽ. vt hi qui iuer. in poſterũ de ætat. & qualit.

DECISIO XLVII.

Ex conſil. 3. aliàs 11.

47 Bulla Pij IIII. quæ incip. *Romanũ*, & eſt 109. in ordine eiuſdem, edita 1564. & Bulla Pij V. incip. *intolerabilis*, & eſt 87. in ordine eiuſdem, edita 1569. in beneficiarios confidentiarios latæ, ad excludendum, & arcendum dolos, & fraudes, & vota captandæ mortis alienæ, quæ per huiuſmodi confidentias beneficiales illicitas induci ſolent, odioſæ cenſendæ ſunt, & reſtringendæ, eo quod lex omnis facta in odium aliquorum, vel alicuius rei, cenſeri debet odioſa, & reſtringenda. *r*

DECISIO XLVIII.

48 Cum conſtitutio odioſa, non extendi, ſed potius reſtringi debet; *ſ* penſionem per confidentiam transferens, pœnas Bullæ contra confidentiam beneficialem latæ, non incurrit, cum penſio nec beneficium ſit, nec res ſpiritualis, ſed temporalis, nec obligat ad dicendas horas Canonicas, nec habet perpetuam durationem, nec reſidentiam requirit, quæ tamen omnia beneficia de iure cõmuni requirunt, & renunciari poteſt, & remitti gratuitò ſine vlla ſuperioris auctoritate, *u* immo cum Papæ auctoritate pecunia redimi poteſt.

r l. Qui ex ceptionem ff. de con. dit. indeb.
ſ c. Odia, de reg. iur. in 6.

t c. Cõquerente, & c. fin. de cle. non reſi.
u Card. Alex. in c. Agathoſa. diſt. 63.

DECISIO XLIX.

Ex conſi. 4. alias 3.

49 Lex Principis ſecularis prohibens equos extra regnum ſuum aſportari, cum ſit præiudicialis, pœnalis, odioſa, & in odium delicti inducta, in foro conſcientiæ clericos extrahentes equos ſuos in ſuis equitijs genitos, non obligat, præſertim cũ lex Imperatoria etiam generaliter loquens, & nullam de clericis ſpecialem faciens mentionem, Clericos non includat, ſi ſit præiudicialis: *x* ſed neque lex hæc laicos in cõſcientia obligat, cum recepta, ſolum ſit quoad pœnam externam, non autem quoad pœnam æternã; lex autem recepta quoad pœnam temporalem, non obligat quoad pœnam æternam, ſi non ſit recepta etiam quoad illam. Neque confeſſarij, neque pœnitentes eruditi conſueuerunt huiuſmodi legis obſeruãtiam iniungere, aut in foro interiori accipere, reputantes legi ſatisfieri ſoluendo pœnam temporariam, cum deprehenderetur eorum tranſgreſſio. *

x Arg. c. 1. de noui oper. nunc. & c. Si in adiutoriũ diſt. 10.

Manua. c. 23. nu. 62.

DECISIO L.

Ex conſil. 5. aliàs 7.

50 In Capitulis Generalibus Religioſorum, vbi multæ nationes concurrunt, legitimè fieri poteſt conſtitutio, ne in Priores, aut Abbates Monaſteriorum plures, quam tres de vna natione eligantur; cum ſtatutũ hoc multis de cauſis rationabile

eſſe

eſſe poſſit; ſcilicet, ne alijs detur cauſa ſuperbiendi, alijs murmurandi, aut alijs nimium ſuæ genti, vel nationi tribuendi. Quando autem eligi non poſſent omnes digni de omnibus nationibus, niſi plures quam tres eligerentur de vna, tunc plures de illa eligi poſſent; quia nunquam eligendus eſt indignus. y

y S. Tho. 2. 2. q. 63. artic. 2.

DECISIO LI.

Ex conſil. 6 aliàs 2.

51 Quod reſpondet Papa de iure reſpondendo alicui quærenti, vel interroganti eum ſuper aliquo dubio iuris, cenſetur velle, vt in ſimilibus caſibus idem reſpondeatur; quia vero Papa, aliquando vt Papa loquitur, aliquando vero vt Doctor, ex circunſtantijs temporis, loci, modi, & cauſa reſpondendi, & interrogandi, & ſcribendi, & dictandi, colligi poteſt in dubio, an vt Papa, vel vt Doctor in tali materia reſpondere cenſeatur.

DECISIO LII.

Ex conſ. 7. aliàs 20. de ſententia excommunicationis.

52 Extrauagans Pij Quinti de electione ſuperiorum ordinis Minorum, excommunicans, ſuſpendẽs, & per menſem carceri mancipans eum, qui ad officium obtinendum, quorumuis fauorem extra religionem procurat; non punit fratrem procurantem litteras ad quoſdam electores, vt ei fauerẽt, ſi poſtea dictis litteris non vtatur: lex enim pœnalis reſtringenda eſt, z nec vltra finẽ à legislatore intentum ligat, cum actus agentium non operentur vltra intentionem eorum. a Et intentio Pontificis eſt, ne electores propter fauores, indignos dignis, vel minus dignos dignioribus præferant; qui finis & intentio ceſſat, ſi procurans, litteris non vtatur; talis enim verè fauorem non procurat, cum litteræ alicui fauori non ſint, donec ad eum, ad quem dantur, perueniant.

z c. Pœna. de pœnit. diſt. 1.

a ca fin. de præbend.

DECISIO LIII.

* *Quarta de conſtit. in Nouis, deeſt in antiquis.*

* 53 Quamuis domicilium originis firmius, & immutabilius ſit, b, quia tamen domiciliũ habitationis principalius eſt c, adeo vt diœceſis appellatione in dubio, venit illa, quæ eſt domicilij habitationis, immò & ſtylus Curiæ habet, vt orator exprimens diœceſim, cuius eſt, exprimat diœceſim habitationis, non Natiuitatis; Hinc fit, quòd licet ſtatutum alicubi eſſet, puta Spoleti, etiam à Papa ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ confirmatum, vt pro nulla muliere ciuitatis Spoleti, vel eam habitante dari, aut recipi poſſit dos maioris ſummæ mille florenorum, nihilominus tamẽ ſi Spoletanus origine, etiam cum Spoletana origine, in alio loco, puta Romæ, Matrimonium contrahat, ibique domicilium conſtituat, cum propoſito ibi habitandi, licitè poteſt ſponſæ parens dotem filiæ augere, & ſponſus illud auctarium recipere, abſque eo quod excommunicationem incurrant: ſiquidem ſtatutum ciuitatis Spoletanæ, quamuis omnes illius ciues, hoc eſt, habentes in ea domicilium, ligat: attamen ibi natos, ſed alibi habitantes non ligat. Statutum enim ciuitatis non niſi ſuæ iuriſdictioni ſubiectos obligare poteſt, eo quod cum ſtatuere iuriſdictionis ſit, ſolum eos comprehendit, qui ei ſubiacent. d Ibi vero nati, ſed alibi extra territorium eius habitantes, iuriſdictioni illius non ſunt ſubiecti.

b l. 1. & l. fi. ad municip.

c Glo. in c. ſtatutum, ver. vnam diœtam, de reſcr. in 6.

d l fin. de iuriſ. omn. iud. et c. 1. de conſtit. in 6.

DECISIO LIV.

* *Octaua de conſti. in Nouis, deeſt in antiquis.*

* 54 Cum ſtatuta Papalia ſint, quæ Capitulum Generale auctoritate

Apo-

Apoſtolica condit, & inferior ſtatuta ſuperioris tollere nequeat. *e* Capitulum non Generale repræſentatiuum Capituli Generalis, ſtatuta in huiuſmodi Capitulo Generali per definitiuam ſententiam tollere non poteſt. eo quòd ſententia definitiua irreuocabilis eſt etiam ab eodem iudice, ſeu Capitulo Generali ſententiam illam ferente *f* vnde ſi quid; iniuſte in Capitulo Generali ſtatutum eſſet, ad ſolum Papā, cui Capitulum illud Generale immediatè ſubijcitur, per appellationem recurrendum eſt.

e Felin. in c. cū acceſſiſſent, de Conſt.

f c. cum in litteris, de offic. deleg. & l. iudex ff. de re iudic.

TITVLVS III.

De Reſcriptis.

SVMMARIVM.

1 *Parochus ſine vlla monitione infra annum ceſſante impedimento, presbiter ordinari debet, aliàs parochialem perdit, nec eum ignorantia excuſat.*

2 *Exemptio per poſſeſſionem quadraginta annorum præſcribitur.*

* 3 *Subreptitia non eſt petitio puellæ, quæ vt diſpenſationē obtineret contrahendi cū affine, narrauit ſe pauperem, ſi tūc pauper erat, licèt ſpē haberet patrimonij magni.*

* 4 *Delegatus eccleſiaſticus, nec pro labore poteſt aliquid extra eſculentū & poculentum, licitè accipere.*

DECISIO I.

Ex *conſil.* 1. *aliàs* 12. *in Nouis, & in antiquis.*

1 PArochialem eccleſiā adeptus, & infra annum non ordinatus, ceſſante legitimo impedimento, perdit illam; *a* nec ad conſtituendum cum in mora & negligentia ſuſcipiendi presbiterium requiritur monitio vlla ſuperioris, vltra illam quæ iure communi fit: *b* Neq; ignorantia iuris excuſari poteſt, cū parochialem eccleſiam accipiēs id ſcire tenetur, in iure autem noto, paria iudicantur ſcire, & ſcire debere. *c* Et fructus poſt primum annum male perceptos, & etiam quos intra illū percepit, ſi receperit, & poſſedit eccleſiam intendendo non ſe promoueri facere intra illum, *d* reſtituere tenetur ei cui eccleſia illa poſtea confertur; eo quòd fructus Eccleſiæ vacantis conuerti debet in vtilitatem eius illa vacante, vel tradi primo ſucceſſori. *e*

a ca. licèt ca non, & c. commiſſa. de elec. in 6.

b In d. c licet canoni & ca. commiſſa.

c leg. quod te, ff ſi cer. pet.

d d. c. commiſſa, §. cæterum.

e c cū vos, de offic. ordin. & ca. Quia ſæpe de elect. in 6.

DECISIO II.

Ex *conſi.* 2. *alias* 8.

2 Congregatio clericorum, & laicorum, ad educandos, & regendos orphanos inſtituta, religioſa eſt, & regularis ſub regula Sancti Aguſtini, & à Sede Apoſtolica approbata, *f* & clerici, & aliæ perſonæ in ea profeſſæ, religioſi, & regulares ipſius congregationis, à iuriſdictione, & auctoritate ordinariorum, tam legitima præſcriptione exēptionis per quadraginta, & amplius annos, *g* quam Apoſtolica conceſſione, *h* exempti cenſentur.

f Pius V. in ſua Bulla, quā ad ſupplicationē Congregationis conceſſit, non eſt ex motu proprio, unde nec in Bullario habetur.

g capit. de quarta, de præſcr.

h Paulus Tertius in ſua Bulla quæ incipit, Altitudo. edita 1540. conſtit. 30.

DECISIO III.

XIX. de reſcriptis in Nouis, deeſt in antiq.

* 3 Dotem tantā habere dicitur puella, quantum valet id quod nunc habet, & reliquit pater, ac quod à matre, ſeu alijs etiam inuitis iure extorquere poteſt; Illud autem quod certò ſperat titulo voluntario habere, patrimonium eius non auget, nec facit vt pauper eſſe deſinat: vnde nec ſubreptitia puellæ talis petitio cenſenda eſt, (quæ vt obtineret diſpenſationem contrahendi cum affine, narrauit ſe incompetenter dotatam,

tatam, quæ verè tunc erat talis, etiā ſi ipſa, & ſponſus hanc confidentiā haberet, quod mater, aut alij vltra partem debitam, titulo donationis, aut alio voluntario magnum patrimonium poſtea daturi eſſent.

DECISIO IIII.

XXI. De reſcript. in Nouis, deeſt in antiquis.

4 Delegati, vt ſunt Epiſcopus, & Vicarius, quibus committuntur diſpēſationes matrimoniales cum clauſula (*Per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus tu frater Epiſcope, ſeu fili Vicari, depoſita per te omni ſpe cuiuſcunque muneris, aut præmij, etiam ſponte oblati, a quo te omninò abſtinere debere volumus, de præmiſſis diligenter te informes*) nihil pro labore, & occupatione accipiendi informationem teſtium, etiam ſponte oblatum, præter eſculentum & poculentum, accipere poſſunt. *i*

i c. ſtatutū §. inſuper, de reſcrip. in 6.

TITVLVS IV. De Conſuetudine.

SVMMARIVM.

1 *Conſuetudo, qua ſolùm prudentiores vocem in Capitulo habeāt, mala eſt, & contra ius commune.*

2 *Capitulum uocem, illam non habētibus, aliquo diſcrepante communicare non poteſt.*

3 *Lex quoad vnam partem, per non vſum & deſuetudinem tolli poteſt & non quoad aliam.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. alias 2.

1 Conſuetudo quorundam Religioſorum, qua ſolum prudentiores, & ætate maturiores, vocē & ſuffragium in Capitulo habeant, & admittantur in electionibus ſuperiorum, & mala eſt, & cōtra ius cōmune; mala quidem, quia licèt illa ratione bona niti videatur, quod docet, vt prudentiorum, eruditorū, ac maturiorum ſuffragia pluris æſtimentur, quàm aliorum: alia tamen ratione mala eſt, quia pauciores facilius ſubornantur, quàm plures, & alijs ſuperbiendi, alijs inuidendi, & omnibus diffidendi occaſio nō paratur: Contra ius etiam commune eſt, *a* quod regularis profeſſus, & Subdiaconus non habeant vocē in Capitulo, etiam in electionibus prælatorum.

a c. Ex eo, §. 1. de ele. in 6. & Cle. vt ij qui. ae ta. & qualit.

DECISIO II.

2 Capitulum vocem, quæ competit ei in eligendo, alijs, quibus ea non competit, communicare nō poteſt, niſi concors fuerit, & nemo diſcrepauerit.

DECISIO III.

Ex conſil. 2. aliàs 1.

3 Lex, & ſtatutum quodcūque, quoad vnam partem tolli, & quoad alteram validum manere poteſt; *b* vt proinde quoad illā ſolum obliget, & non quoad alteram, quæ per nō vſum, & deſuetudinem tollitur. *c*

b l. Derogatur, ff. de verb ſign.
c §. leges, diſt. 4.

TITVLVS V.

De Electione, & Electi poteſtate.

SVMMARIVM.

1 *Electionis confirmator, de ea agnoſcere, ſupplere, & inquirere poteſt.*

2 *Electio facta poſt tenebras iure antiquo valida, ſed non iure nouo.*

3 *Electio poſt ſuffragiorum collationem*

nem ſtatim facienda, & quando ex interuallo facta ualeat.

4 *Electio, vbi vnus ſuffragium ſuum ſocio detegit, valet.*

4 *Electionem à maiori parte factam non admittens, peccat.*

6 *Voce actiua, & paſſiua priuatus, quibus cenſeatur priuatus.*

9 *Scrutatores in electione falſum miſcendo, grauiter, peccant, & illa nulla eſt, & ipſi arbitrariè puniendi.*

8 *Voce actiua, & paſſiua ſuſpenſus, per alios modos, quam electionis, beneficia aſſequi poteſt.*

9 *Suſpenſio irregularitatẽ inducens appellatione non ſuſpẽditur, & quæ illa ſit.*

10 *Generalis Minimorũ quare immediatè fieri non poſſit Vicarius, vel Procurator Generalis.*

11 *Electio facta, præſente excommunicato denunciato, non valet.*

12 *Prælatus, & Conuentus diuerſa, adeò vt proprie prælatus non eſt de Conuentu.*

13 *Generalis & Definitores cum maiori parte Capituli modum eligendi iuri communi conformem, nec in toto, nec in parte tollere poſſunt, abſque Papæ licentia.*

14 *Electio, vt valeat, à maiori parte fieri debet.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. in antiquis aliàs 2. in Nouis.

1 IVdex habẽs ius, & poteſtatẽ confirmandi, vel infirmandi electionem alicuius à Capitulo factam, ad inſtantiã partiũ, vel ex officio ſuo per ſe, vel cõmiſſarios iudices põt, & debet cognoſcere, & inquirere de modo electionis, an ſit canonice facta, *a* & de perſona etiam electi, an ſit idonea, *b* & alia facere quæ ad publicam vtilitatem ſpectant, etiam compellendo Capitulum, & arbitros cõmiſſarios eius, & Notarios ad edenda inſtrumenta, & acta publica coram eis geſta, quæ ad cauſæ illius iuſtam & breuem expeditionem pertinent. *c*

a c. Cũ nobis, de electio.
b ca. Venerabilẽ, tit. eod. & ca. oblata, de appel.
c ca. Quoniam contra, de probat.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. aliàs 8.

2 Electio ſuperioris facta à Definitorio alicuius Capituli, ſeruatis alijs ſeruandis, ſi poſt tenebras, & quando iam ſine candela non poſſet cerni, nec diſcerni, facta ſit, quamuis quoad forum conſcientiæ, ceſſante fraude, valida ſit, & etiam quoad forum exterius, ſecundum iura antiqua *d* quæ non requirebant formã eligendi ſecrete: poſt Concilium tamen Tridentinum *e* & conſtitutionem ordinis ſuper eius executione factam, ſecundum quam requiritur forma ſecretè ſuffragandi per ſchedulas, quæ commodè fieri non poteſt ſine lumine diei, nocte fieri nõ poteſt.

d c. Conſuluit, de offic. del. & Felin. ibi.
e Trid. ſeſſ. 25. c. 6. de reg. & ca. quia propter, de electio.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. aliàs 7.

3 Electio poſt ſuffragiorum collationem ex incontinenti facienda eſt, & aliter ex interuallo, vel ex ignorantia, vel ignauia quadam eligentium, vel fraude electi facta, non valet, cum de forma ſubſtantiali electionis ſit, quod ſtatim poſt collationem ſuffragiorum fiat: *f* ſecus tamẽ ſi poſt moram interpoſitam per malitiam, vel dolum eligentium, vel aliam iuſtam cauſam ſine fraude electi fiat, tunc enim valida iudicari de-

f ca. Quia propter, & c. cum poſt petitã, de elect.

ri debet, quia non debet alteri per alterum iniqua conditio inferri. *g* Nec quiſquam ſine culpa iure ſuo priuandus eſt. *h* Publicato aũt ſcru tinio, non poſſunt variare, qui ſuffragati ſunt, ſed ad eum eligẽdum, qui ſecundum ſuffragia publicata eligi debet, compelli poſſunt. *i*

g c. Denique, 14 q. 3. & l. Nõ debet, ff. reg. iur.
h cap. Sine culpa, de reg. iur. in 6.
i ca. Publicato, de electio.

DECISIO IIII.

Ex conſ 4. aliàs 9.

4 Electio, in qua vnus electorum ſine fraude & malitia ſuffragium ſuũ ſocio detegit, reliquis omnibus ſecretò ſuffragantibus, non obſtante Concilio Tridentino *k* valida cenſeri debet, cum defectus occultus vnius de Capitulo, nocere non debeat Capitulo id ignoranti, neque actui ab eo aliàs legitimè facto. *l* Præſertim cum oſtẽſio præfata ſuffragij non ſit facta fraudulẽter nec cauſa eſt, vt alij pro tali ſuffragarentur.

k Tridẽt. Seſſ. 25. c. 6. de regu. iur.
l ca. fin. de procur.

DECISIO V.

Ex conſ 5 aliàs 5.

5 Electionem à maiori parte factam non admittẽs, grauiter peccat *m* & talis electus ius repetendi Abbatiã, ad quam eſt electus acquirit; quod ſi alter minis, aut metu eligatur, electio inualida & nulla efficitur; cũ omnis electio metu facta, ipſo iure nulla ſit. *n* *

m c. Indẽnitatibus §. 1. de ele. in 6.
n c. Vbi periculũ, §. cæterum, tit. eod.
** Man l. c. 17. n. 39 & c. 22. num. 31.*

DECISIO VI.

Ex conſ. 6. aliàs 6. de verb. ſignif.

6. Religioſus priuatus voce actiua, & paſſiua iuxta Concilij Tridentini decretum, *o* omni iure dandi vocẽ ad aliquem actum faciẽdum in Capitulo, & iure patiendi vocem datã de ipſo à Capitulo, Conuentu, vel Collegio, quoad ea, quæ ſibi ſunt oneri, & pœnæ, priuatus cẽſetur. *p*

o Trid ſeſ. 25. c. 2. de reg. iur.
p Gloſſa Cle. 1. de regul.

DECISIO VII.

Ex conſ. 7. aliàs 4.

7 Scrutatores electi ad faciẽdum electionem, ſi in electione falſum aliquid miſceant, non dicentes quot ſuffragia habeat is, in quem maior pars conſenſit, mortaliter peccant, & electio nulla eſt; & ipſi vltra priuationem poteſtatis eligendi, arbitrio iudicis puniendi ſunt. *q*

q c. Quia propter, de elect.

DECISIO VIII.

Ex conſ. 8. aliàs 6. de appellat.

8 Suſpenſus voce actiua & paſſiua, beneficium alia via, quam electionis acquirere, illudque adminiſtrare poteſt. Quia cum ſuſpenſio contra limites ſuos non operetur, quãuis voce actiua & paſſiua priuatus, beneficium per electionẽ, (in qua ſola habet locum vox actiua & paſſiua) conſequi non poterit, ad con ſequutionẽ tamen beneficij via collationis, vel inſtitutionis non extenditur, cum hæc diuerſa ſint. *r*

r c. Cũ in illis, §. 1. de elect. in 6.

DECISIO IX.

9 Suſpenſio ab officio & ingreſſu eccleſiæ, cuius ſolius violatio irregularitatem inducit, appellatione ſuſpendi non poteſt, *ſ* ſuſpenſio autẽ à beneficio, vel eius adminiſtratione, vel à Pontificalibus, vel vſu pallij, vel à voce actiua, & paſſiua, per appellationẽ legitimam ſubſequentem ſuſpẽditur, nec aliqua illarum violatione irregularitas incurritur. *t*

Manua. cap. 27. n. 163.
ſ c. Is cui. § final. de ſen. exc. in 6.
t Arg. c. 1. §. fi. de ſen ten. exc. in 6. & ca. 1. de ſent. & re iud. in 6.

DECISIO X.

Ex conſ. 9 & aliàs 10. & 11.

10 Generalis Minimorum finito trien nio ſui officij, durãte ſequente triennio Vicarius Generalis, vel Procurator Generalis conſtitui non poteſt, eo quod Generalis, & Vicarij Gene-

Generalis eadem ſit iuriſdictio, & tribunal; *u* cum tamen illius ordinis Superiores tanto tempore ſubeſſe debent, quanto præfuerunt, niſi forte gradum ſuperiorẽ aſſumãt. Quia verò Procuratoris officium minus eſt Generalatu; & durante triennio ſequenti non poteſt deligi ad minora officia Generalatu, immo correctori ſubiectus eſſe debet: Procurator autem Generalis, nulli alij, quam Generali ſubditus ſit, proinde neque Procurator Generalis immediate fieri poteſt.

u c. Nõ putamus, de conſuet. in 6.

DECISIO XI.

Ex conſil. 11. aliás 1.

11 Electio, propter cõcurſum excommunicati non denuncianti, ſi aliàs legitimè de ſufficiẽtia aliorum electorum conſtet, non fit irrita; ſecus tamen ſi excommunicatus denunciatus erat, & cõſtat illis, qui ſimul eligunt. *x*

x c. Illa, de elect. & c. ſolet, de ſen. exc in 6.

DECISIO XII.

Ex conſ. 12. aliás 12.

12 Cum prælatus, & conuentus diuerſa ſint, adeo quod propriè prælatus de capitulo, & conuentu non ſit *y*, & conuentus in ijs, quæ ad eum ſeparatim pertinent, ſine prælati conſenſu agere poteſt; *z* conuẽtus cũ vicario, qui ſolet appellari Superior in Monaſterijs, quæ per Priores reguntur, & Prior clauſtralis in Monaſterijs quæ reguntur per Abbates, *a* cuius officium per mortẽ Abbatis, vel Prioris non vacat *b*, neq; à Priore, vel Abbate, ſed à iure cõmuni poteſtatem ſuam recipit; Procuratores ad electionem promouẽdam cum facultate ſuffragandi, & pro conſeruatione rerum Monaſterij, ad obligandum res & reditus eiuſdem Monaſterij conſtituere valet; Nec Prouincialis dictos Procuratores à conuentu legitimè conſtitutos reuocare, nec Prælati electionem Procuratoribus illis non vocatis facere poteſt.

y Gloſ. recep. 1 Cle. vt ij qui, de ata. & qualit.
z Inno. in c. edoceri, num. 6 de reſcrip.
a c. Cũ ad monaſteriũ, §. prio de ſtat. monach.
b Cle. Ne in agro, §. abbate, de ſtatu monac.

DECISIO XIII.

Ex conſ. 12. alias 3.

13 Generalis, & Definitores cum maiori parte Capituli modum eligendi iure communi conformem, neq; in toto, neque in parte, abſque expreſſa Papæ facultate, tollere poſſunt: quia nulli ei inferiori legem iuri communi contrariam edere licet. *c*

c ca. Quod ſuper his, de maior. & obed. c. inferior, diſtin. 21. Clem. Ne Romani, de elect.

DECISIO XIV.

* *VI. In Nouis, deeſt in antiquis.*

* 14 Quamuis Collegium ex duobus ſaltẽ conſtare debet *d*, in tali tamen euentu, exterum ſolum eligere poſſunt, ſiquidem vt electio valeat, a maiori parte fieri debeat *e*, vbi autẽ duo tãtum eſſent in Collegio, quia nec quis ſeipſum eligere valet, nec ſuffragando alteri maior pars ſuffragiorum adeſſet, vt electio ab eis validè fiat, extraneus idoneus eligi debet.

d c. Cũ inter Canonicos, de elect.
e ca. Cũ inter canonicos, & ca. quia propter, de elect.

TITVLVS VI.

De Renunciatione.

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio beneficij facta coram Notario ſine prælati auctoritate, eſt nulla.*

2 *Confidentia præſumitur, ſi quid renuncians poſt collationem ex beneficio percipiet.*

3 *Beneficium in manibus Papæ reſignatum, per eius prouiſionem ſubſecutam fit reſignatarij.*

4 *Publicationis omiſſio, quando reſignationem annullet.*

5 *Epiſcopus renuncians, qui vegetus eſt, & vſui eſſe poteſt, peccat.*

6 *Renunciatio reciproca, & illicita, quæ cenſeatur?*

7 *Renunciatio beneficij facta virtute mandati reuocati, ſed non intimati procuratori, valida eſt.*

* 8 *Renunciatio epiſcopatus ſine licẽtia Papæ petita, ſed non obtenta, non valet.*

* 9 *Beneficium reſignatum Epiſcopus propinquo reſignantis conferens, à collatione beneficiorum ſuſpenſus eſt.*

10 *Reſignatio beneficij per procuratorem abſentis facta in manibus Papæ admittentis, quidnam operetur?*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. in antiquis. aliàs 5. in Nouis.

Renunciatio beneficij coram Notario, & teſtibus ſine ſuperioris licentia, facta, ipſo iure nulla, & inualida eſt. *a*

a c. Quod in dubijs, & c. admonet, de renunciat.

DECISIO II.

2 Renuncians beneficium coram Ordinario nulla facta confidentia expreſſa, & aliquos fructus beneficij à renunciatario poſtea ob paupertatem accipiens, quamuis in foro conſcientiæ non ſit peccati arguendus ſi nulla fraus interuenerit, in foro tamẽ exteriori interueniſſe confidẽtiam præſumitur. *b*

b Pius V. in Bulla contra cõfidentiarios, quæ incipit. In

DECISIO III.

Ex conſ. 2. aliàs 7.

3 Reſignatio beneficij à ſano facta in manibus Papæ, per eius prouiſionẽ ſubſecutã fit reſignatarij, nec illud alteri conferre poteſt ordinarius, etiamſi reſignans infra 20. dies in menſe ordinarij moriatur; cum per talem reſignationem, & prouiſionẽ verè vacauerit beneficium, & collatum fuerit reſignatario; Et Regula Cancellariæ *c* de infirmo reſignante, non de ſano intelligenda eſt.

tolerabilis. edita 1569. Conſtit. 87.

c Regula 18. Cãcel.

DECISIO IV.

Ex conſ. 3. aliàs 8.

4 Obtinens à Papa beneficium per reſignationem, & expeditis litteris ad imperium patris, & ad euitandam diſcordiam inter cognatos eius, & reſignantis, vltra ſex menſes reſignationem publicare, & poſſeſſionem capere omittẽs, nec beneficium obtentum perdit, nec fructus perceptos reſtituere tenetur; eo quòd lapſus ſex menſium præſtitorum ad publicandas reſignationes, & beneficij reſignati apprehenſionem, ſaluo iuſto impedimento intelligi debet, cũ agere iuſtè impedito non currat tẽpus *d*. Et patris obedientia ad euitandam diſcordiam ex publicatione euidenter ſecuturam, iuſtum cenſetur eſſe filio impedimentum, maximè cũ ex ea dilatione nulli fiat præiudicium.

d c. Quia diuerſitatẽ, de conceſſ. præb. & cap. Ex trãſmiſſa, de praeſcr.

Quoad modum & formam publicandi beneficiorum reſignationes, legenda eſt Bulla Gregor. XIII. quæ incip Humano vix. *& eſt* 87. *in ordine eiuſdem, editæ anno* 1583. *Nonis Ianuarij.*

DECISIO V.

Ex conſ. 4. aliàs 2.

5 Epiſcopo renunciare Epiſcopatui, & dignitati qui corporis, & animi viribus ſatis adhuc vegetus eſt, & magno cum fructu, concionando, præ-

prælegendo,& conſulendo, & Sacramenta adminiſtrando prodeſſe poteſt, ſine peccato, non licet, vt cõtẽplationi quietius dare ſe poſſit. *e*

e c.1.& c. Niſi cum pridem, de renuc.

DECISIO VI.

Ex conſ 5. alias 10.

6 Rector reſignans ſine vlla reſeruatione rectoriam ſuam in fauorem alterius, qui eſt filius alterius Rectoris, qui poſt aliquot annos renunciat aliam ſuam Rectoriam in fauorem filij primi Rectoris reſeruata penſione medietatis fructuum, non cenſetur renunciationem reciprocã, & à Concilio Tridentino *f* dãnatam admiſiſſe; eo quod nullum ibi interuenit pactum aut conuentio tacita vel expreſſa reſignationis vnius, in fauorem alterius, & è contrario; ſed ſolum pater renunciatarij reſignauit, vt iure naturali gratitudinem ſuadente, & obligationem antidoralem inducente, amico ſuo benemerito oſtenderet. *

f Tri. ſeſſ. 25. ca. 15. de refor.

** Manua. c. 23. nu. 107. & 119.*

DECISIO VII.

Ex conſ 7. alias 11.

7 Renunciatio beneficij virtute mandati reuocari, dummodo reuocatio procuratori ipſius renunciantis ad renunciandum non ſit intimata, neque ei, in cuius manibus erat facienda renunciatio, valida eſt; nec ſufficit illius reuocationis notitiam, ad eum, in cuius fauorem renunciatio facienda erat, veniſſe, ſed requiritur, vt reuocatio illa procuratori renũciantis intimata ſit, ad hoc vt renunciatio per Procuratorẽ facienda nulla cenſeatur. *g*

g Clem. 1. de renunc. & gl. ibi.

DECISIO VIII.

** II. De Renunciat. in Nouis, deeſt in antiquis.*

* 8 Epiſcopatus ſine licentia Papæ ẽpetita, ſed non obtenta renunciatio non tenet. *h* etiamſi in manibus Capituli fiat, ad quod electio ſpectat, nec caſuat vacationem, nec etiam aperit, vt ad electionem procedi poſſit; ſi tamen ob talem renunciationem inualidam, & nullam, Capitulum ad vlteriorem electionẽ procedat, ipſo facto eligendi poteſtate non priuatur, cum id nullibi expreſſum in iure ſit; priuationis autem pœna, non niſi in caſibus à iure expreſſis incurritur. *i* Quia tamen crimen in admittendo, & à ſummo Pontifice priuari poteſt. Sicut à ſimili, licet ſimoniacus conuentionalis tantum, & non realis, non perdit ipſo iure ius ſibi quæſitum per collationem, ſed tamen propter tale delictum iuſtè priuari poterit. *

h Arg. c. fi. de renuncia. & c. licèt, de reg. iur.

i Glo. in c. fin. de iur. pat.

** Man. c. 23. n. 401. & 102.*

DECISIO IX.

** IX. De Renunciat. in Nouis, deeſt in antiquis.*

* 9 Epiſcopus beneficium reſignatũ propinquo alicuius reſignantis conferens à collatione beneficiorũ ſuſpenſus eſt. *K* Quod ſi ſic ſuſpẽſus, conferat, excommunicationem incurrit; immò etiam ſi ſic ligatus in Pontificalibus, vel minoribus miniſtret, irregularis efficitur, nec ab alio, quàm à Summo Pontifice ab huiuſmodi excommunicatione, & ſuſpenſione abſolui, vel ab irregularitate diſpenſari poteſt. Sed & ſic ſecundo prouiſus, quamuis in foro interiori à peccato mortali ſuſcipiẽdi beneficium, & retentionis illius, necnon perceptionis, & retentionis fructuum excuſari poſſit, ſi verè Extrauagantem illam ignorauerit, ita vt nec illud prætextu ignorantiæ huiuſmodi conſtitutionis, à præfatis peccatis non excuſatur: quia in hoc foro ſemper ſcientia illius Conſtitutionis præſumitur. *l*

K Extrau. Quanta. Pij V. conſtit. 58 an no 1568.

l Arg cap. ignoranti. de reg. iur. in 6.

DECISIO X.

** XII. De Renunciat. In Nouis & in antiquis.*

* 10 Reſignatio beneficij per procuratorem abſentis facta in manibus Papæ admittentis, etſi id regulariter operetur, vt iure communi atteto beneficium illud à ſolo Papa, & non ab ordinario reſignantis conferri poſſit; ſi tamen antequam reſignatio ea facta fuerit in manibus Papæ, ipſemet beneficiarius beneficium illud in manibus ordinarij ad mittentis reſignat, valida erit reſignatio hæc in manibus ordinarij facta, nec collatio poſtea à Papa facta valebit, quippe, qui iam per priorem reſignationem in manibus ordinarij factam, beneficium ſuũ, & ius omne, quod in eo habuit, amiſerat: ſicut econtra, ſi reſignatio prius in manibus Papæ facta fuiſſet, & ab eo admiſſa, quam in manibus ordinarij, renunciatio poſtea in manibus ordinarij facta non valebit; eo quod beneficium illud ſic per procuratorem in Curia reſignatum, Papæ reſeruatum fuit: *m* ordinarius autem beneficia in Curia vacantia, ſeu Papæ reſeruata, conferre nequit.

m ca. 2 de præb. in 6.

TITVLVS VII.

De Temporibus ordinationum, & qualitate ordinandorum.

SVMMARIVM.

1 *Parochus ad ſumendos ordines impeditus, vt reſtituẽdus.*

2 *Prædicare, non eſt actus ſacri ordinis.*

3 *Prælatus Collegiatæ nullo iure, niſi monitus, ordinari tenetur.*

4 *Prælatus Collegiatæ inſeruiendo epiſcopo à reſidentia excuſatur.*

5 *Epiſcopus quoſcunque ad curam animarum exercendam conſtitutos, de eorum inhabilitate examinare, & viſitare poteſt.*

6 *Epiſcopus in dubio ordinare voluiſſe præſumitur.*

7 *Intentio Miniſtri in Sacramentis conficiendis eſt neceſſaria.*

8 *Intentio contraria proteſtationi in ordinibus conferendis præualet.*

9 *Characteris ordinis impreſſionẽ duo tantum defectus impediunt, & qui nam illi ſint.*

10 *Hæreticorum liberi, qui promoueri nequeant.*

11 *Ordines qui male ſumpſit, quomodo reſumere debeat.*

12 *Ordinari vt poſſit quis in loco domicilij quid requiratur.*

13 *Filius familias pubes, domicilium ſibi conſtituere poteſt.*

14 *Prima tonſura non eſt ordo, & ea inſignitus quid medium eſt inter laicum, & clericum.*

15 *Titulus ad quem quis ordinatus eſt, alienari non poteſt.*

16 *Ordinatus ſacris ſine titulo, quando eſt ſuſpenſus, & quando ab Epiſcopo alendus.*

17 *Ordinati ſine titulo quæ pœna.*

18 *Diaconus ad titulum patrimonij ordinatus, & eo renunciato presbyter factus, non eſt ſuſpenſus, cum renunciatio illa nulla fuerit.*

19 *Ordines accipiens intentione illos accipiendi, licèt cum aliquo etiam ſcrupulo non accipiendi, verum ordinem accipit.*

20 *Ordinatus ad titulum patrimonij, quod mentitus eſt habere ſufficiens, ſi defectus ſit notabilis, eſt ſuſpenſus.*

Capi-

21 *Capitulum Sede vacante infra annum Reuerendas dare non poteſt.*

22 *Ordinatus Minoribus de licentia Capituli Sede vacante, nullo priuilegio gaudet.*

23 *Ordinare non poteſt Epiſcopus ſibi non ſubditos, niſi de conſenſu epiſcopi loci.*

24 *Ordinarius religioſorum eſt prælatus, & ad ordines ſuſcipiendos dimiſſorias dat.*

25 *Abbas dans dimiſſorias non ſuo ſubdito, eſt ſuſpenſus.*

26 *Epiſcopus familiarem ordinans, ſtatim ei beneficium conferre tenetur.*

27 *Ordinatus ſine licẽtia Minoribus, non eſt ſuſpenſus, nec beneficijs priuatus.*

28 *Epiſcopus in ordinando familiarẽ triennalem, ſuper interſtitijs diſpẽſare nequit.*

29 *Epiſcopus licèt ordinare poſſit ſuum familiarem triennalem, non poteſt tamen cum eo illegitimo diſpenſare.*

30 *Epiſcopus dimiſſorias conceßas reuocaße non cenſetur, ex eo quod poſtea dixerit ordinando, ne ab alio ordinaretur, quia ipſe volebat ordines tenere, & eum ordinare.*

31 *Patrimonium ad cuius titulum, quis ordinatur, licèt debeat eſſe in immobilibus, & non in mobilibus, non tamen ob id incurritur pœna.*

32 *Epiſcopus laicum alienum ordinare non poteſt, ſine licentia proprij, ordinis tamẽ collatio facta ualet.*

33 *Concilij Trid. confirmatio quo anno facta ſit.*

34 *Capitulum Sede vacante cum illegitimis ad ordines Minores diſpẽſare poteſt, ſicut epiſcopus poterat.*

35 *Epiſcopo conſentienti vt quis ab alio ordinetur, non fit præiudiciũ.*

36 *Beneficij collatio poſt irregularitate factam, eſt nulla, nec per Cruciatam, aut Iubilæũ talis irregularitas tolli poteſt.*

37 *Ordinis ſacri iteratio, irregularitatem inducit.*

38 *Miſſæ celebrandæ cum duo de iure intereſſe debent, ſurdaſter vix ſine peccato presbiterio inſignitur.*

39 *Homicida, ſine diſpenſatione ordinandus non eſt.*

40 *Commiſſio ad diſpenſandum, niſi ea ſecuta, nihil operatur.*

41 *Irregularis celebrando peccat, ſed non fit nouè irregularis.*

42 *Illegitimus, irregularis eſt, ſed nõ ſuſpenſus, & quare.*

43 *Ordinatus metu conditionali, verè ordinatus eſt.*

44 *Renunciatio tituli ab ordinato facta ipſo iure eſt nulla.*

45 *Epiſcopus ab omni ſuſpenſione de iure lata, & Papæ non reſeruata, abſoluere poteſt.*

46 *Ordinatus ad titulum parochialis ante ætatem obtentæ, nec ſuſpẽſus, nec irregularis eſt.*

47 *Suſpenſus, vel irregularis, licèt ad beneficia obtinenda inhabilis ſit, antea tamen obtenta per cẽſuram, vel irregularitatem ſuperuenientem non perdit.*

48 *Concilium Trid. cap. 4. Seſſ. 21. de reform. qualitates in beneficiario potentia, & non actu requirit.*

49 *Collatio beneficij requirentis actu ordinem, facta non habenti illum, eſt nulla.*

50 *Pœna ordinati ſine titulo in pœnã ordinantis mutata, quando habeat locum.*

51 *Ordines ſuſcipere, interſtitijs non ſeruatis, de licentia epiſcopi, licet.*

52 *Licentia aſſumendi ordines, morte concedentis non expirat.*

53 *Suſpenſus non eſt, ante iuſtam ætatem bona fide ordinatus.*

54 *Irregularitas ex mala ordinatione, non poteſt dici ex occulto delictò nota, nec ſuper ea epiſcopus diſpenſat.*

* 55 *Gallus ſacris ante legitimam ætatem ordinatus, an ſuſpenſus ſit?*

* 56 *Ordinatus interſtitijs non ſeruatis, nec ſuſpenſus, nec irregularis eſt.*

* 57 *Ordines duos ſacros eodẽ die aſſumens, ſuſpenſus & irregularis eſt.*

* 58 *Ordinatus ſacris ſine legitimis dimiſſorijs, ſuſpenſus eſt, & ſi ſic ſuſpenſus presbiteratus ordinem ſuſcipiat, irregularis efficitur.*

* 59 *Capellaniam in Capella Papæ obtinens, ad illius titulum, qui morte concedentis extingui non ſolet, ordinari poteſt.*

* 60 *Promotus ad presbiteriũ titulo ſui patrimonij, illud poſtea renuncians, in cenſuram non incidit.*

* 61 *Ordinatus ad ordines Minores per falſas dimiſſorias, & poſtea per veras ad Subdiaconatum, cenſuram aliquam non incurrit.*

* 62 *Ignorantia probabilis, epiſcopũ ordinantem ſubditum alienum, à ſuſpenſione excuſat.*

* 63 *Occultum ob crimen clericus ſæcularis non poteſt ab epiſcopo impediri ab ordinum ſuſceptione, ſecus in clerico regulari.*

* 64 *Notorius talis in vno loco, puta excommunicatus, concubinarius, eſt vbique talis, & ſine peccato poteſt, vt talis alijs ignorantibus reuelari.*

* 65 *Capitulum intra annum à die uacationis ſedis epiſcopalis litteras dimiſſorias, ſeu Reuerendas dare non poteſt, ſed bene poſt illum.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. & 17. } *alias* { *1. de in integ. reſt.* / *6. de Sacr. nõ iter.*

1 Parochus intra tẽpus quo promoueri tenetur legitimè impeditus, ceſſante impedimento, quoad vtrumque forum, non alium annum integrum, ſed tantum complementum partis anni, in qua legitimè impeditus fuit, ad promouendum acquirit. *a*

a Arg. c. 1 de reſti. in integ.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 7. de offic. iud. deleg.

2 Prædicare ſacri alicuius ordinis actus non eſt, vnde & laicus ex licẽtia Epiſcopi, aut parochi publicè munus concionandi exercere poteſt, & ſine eorum licentia, nec Diaconus, nec Sacerdos ſimplex eccleſiam curatam non habens, prædicare valet. *b*

b c. Adijcimus, 16. q. 1. Manual. ca. 25. nu. 145.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 5. de ætat. & qualit. ord.

3 Prælatus Eccleſiæ collegiatæ curatæ, quamuis aliquo iure, intra certum tempus Sacerdotium ſuſcipere, ſub pœna priuationis ipſo iure incurrenda, non teneatur; à Superiore tamen monitus, proximis à iure ſtatutis temporibus promoueri debet. *c*

c ca. Cũ in cunctis, §. inferiora, de elec. & Panor.

DE-

DECISIO IIII.

4 Prælatus Collegiatæ iuſta de cauſa Epiſcopo ſuo inſeruiens, à reſidẽtia excuſatur, & tute conſciẽtia fructus percipere poteſt. *d*

d cap. Ad audiẽtiā, de cler. non reſid. & Panor. ibi.

DECISIO V.

Ex conſ.4. alids 8. de priuileg.

5 Epiſcopus quoſcunq; Canonicos & dignitates, & alios Clericos exẽptos, & non exemptos, ad curam animarum exercendam conſtitutos, quoad inhabilitatem eorum, non obſtante quocunque priuilegio, aut conſuetudine in contrariũ examinare, & viſitare poteſt, *e* & illitteratos, & imperitos eccleſiarum rectores, & coadiutores accipiant, cogere poteſt. *f*

e Trid. ſeſ. 24 c. 3. de ref. et ſeſſ. 24. ca. 18. de ref. & ſeſſ 25. ca. 11. de regul.

f Trid. ſeſſ. 25. c. 3. de refor.

DECISIO VI.

Ex conſi.5. deeſt in Nouis.

6 Epiſcopus aliquos ordinari prohibẽs propter aliquos defectus, ſi poſtea eos ordinet, neſciens an patiantur illos, quos fortè per mendaciũ celauerunt, in foro exteriori intentionem eos ordinandi habuiſſe, præſumitur; *g* cum in dubijs pars benignior amplectẽda, & credẽda ſit. *h* & occultè indignos ordinare non intendens, peccaret, cum ad ipſum occulta crimina, quæ neſcit, nec ſcire tenetur, nec probare poteſt, punire non pertineat. *i*

g c. 1. de eo qui furt. ord. ſuſcep.

h c. In pœnis, de reg. iur.

i Arg. c. ſi tãtum, & c. placuit, 6. q. 2. & c. erubeſcant diſt. 32.

DECISIO VII.

Ex conſil.6. alids 1. de eo qui furtiue ord. ſuſcepit.

7 Ordinatus ad ordines ſacros ante legitimam ætatem, mentitus illam Epiſcopo interroganti, an ætatem legitimam haberet ſi poſtea Epiſcopus ordines collaturus proteſtetur ore, & mente ſe non intendere aliquem huiuſmodi defectum patientem ordinare, verè ordinatus non eſt, ſed denuò ordinari debet, cum intentio miniſtri in Sacramentis conficiendis omnino ſit neceſſaria; *K* Secus autẽ ſit proteſtatio huiuſmodi ore tantum facta ſit, ad arcendum audaciam accedentium illegitimè ad ordines accipiẽdos; & in dubio præſumẽdum eſt, habuiſſe intentionem ordinandi accedentem cum tali defectu, etiamſi mentitus fuerit ſe habere legitimam ætatem. *l*

K Triden. ſeſſ 7. can. 11. de Sacram. in gene. & S. Tho. 3. p. q 64. art. 8. & 10.

l c. 1. de eo qui furt. ordin. ſuſcep.

DECISIO VIII.

Ex conſi.7. deeſt in Nouis.

8 Epiſcopus vetans ordinari aliquos patientes defectus Natalium, ætatis, vel exceſſum cenſuratum, excõmunicationis, interdicti, ſuſpenſionis, irregularitatis, vel alterius inhabilitatis, aut cuiuſcunque peccati mortalis, eo animo tantum, vt abſtinerent ſe ab ordinibus ſuſcipiendis propter obedientiam, non autem animo nullatenus ordinandi, ſi nõ obſtante prohibitione eius accedãt ad ordines ſuſcipiendos, vere ordinati ſunt. *m*

m cap. Si quid inuenisti. 14. q. 5.

DECISIO IX.

9 Nullus defectus bonitatis, ætatis, vſus rationis, aut ſciẽtiæ, ſed neque aliquis alius præterquam ſexus virilis, & baptiſmi, impedit characteris ordinis impreſſionem in anima eius, ſi Epiſcopus intentionem ordinandi habeat; *n* adeò vt infans in cunis exiſtens, coniugatus, & illiteratus modo ſit maſculus, & baptizatus characterem ordinis accipit tã ſacri, quàm non ſacri, etiamſi præpoſterè maiores, priuſquam minores eis conferantur. *o* nec amplius ordinandus eſt.

n S. Tho. 4. d. 25. q. 2. ar. 6.

o Arg. c. f. declar. per ſalt. prom. & c. ſolicitudo diſt. 52.

DE-

DECISIO X.

Ex conſ.8.aliàs 2. de eo qui furtiuè ordines ſuſcep.

10 Epiſcopus generalem ordinationem facturus, & prius edicto ſtatuens, ne qui ab hæreticis originẽ ducerent, ad ordinationem accedere præſumerent; ſi eo non obſtante quiſpiam auos hæreticos habẽs, ordines accipiat, verè ordinatus cẽſetur, eo quod infidelitas præcedẽs etiam eiuſdem ordinandi, vel beneficio donandi, regulariter promotionem eius non impediat, *p* nec in ordinante defectus intentionis præſumi debet, non ſolum quia aliud eſt, quod Epiſcopus aliquos indignos ordinari prohibeat, & aliud quod ei deſit intentio ordinandi tales, ſi ſe illi eorum indignitatẽ ignoranti ordinandos offerant, & à ſeparatis non ſit illatio; *q* ſed etiam quia per talem præſumptionẽ præſumeretur Epiſcopum deliquiſſe, cum non poſſit ipſe iure repellere ordinandum ex eo, quod à talibus parentibus deſcenderet, *r* & in dubio non eſt de aliquo, maximè de Epiſcopo præſumendum delictũ. *ſ*

p c.1.cũm ſeq.1. de reſcript.
q c. Ad audientiã, de decim.
r c. ſtatutũ, de hær. in 6.
ſ c. 2. de regul. iur.

DECISIO XI.

Ex conſ 9.aliàs 8.de Sacramen. non iterand.

11 Ordinatus ad quatuor Minores ab aliquo presbitero, dicente ſe habere facultatem id faciendi à Papa, credente id populo quadraginta circiter annis, quibus id publicè faciebat, & antequam ſacros ordines ab Epiſcopo poſtea ſuſceperat, beneficium obtinuit, ab Epiſcopo tollerari poteſt, nec diſpẽſatione indiget, cum per malam ordinum Minorũ aſſumptionem non incurrat quis ipſo iure ſuſpenſionem, licèt ſuſpendi mereatur, *t* ſi ſcienter id faceret, debet tamen ordines Minores cum cõditione reſumere, ſi, & quatenus antea non ſint ſuſcepti: *u* & collatio beneficij facta illi antequam ſacris ordinibus ab Epiſcopo ordinaretur, nulla fuit & inualida, cũ collatarius fuerit laicus, & laici beneficij eccleſiaſtici incapaces ſunt. *x*

t c. vel nõ eſt cõpos. de tẽp. ordin.
u Arg. c. 2. de baptiſ. & c. Solennitates, de conſecr. diſtin. 1. & argu. cap. quanto, de cõſuetud.
x c. ex litteris, de trã ſact. & c. cũ adeo, de reſcript.

DECISIO XII.

Ex conſ.10. aliàs 2.

12 Ordinatus ritè ad Minores ordines in vno loco, & poſtea locũ mutans, & Epiſcopo loci tribus annis ſeruiẽs, ab eodem Epiſcopo, vel ab alio, virtute dimiſſorialium ab eo illi conceſſarum, ad ordines ſacros promoueri poteſt; *y* cum per huiuſmodi manſionem videatur quæſiſſe domicilium, & eiuſdem Epiſcopi ſubditus effectus. *z*

y Trid. ſeſſ. 23. c. 3. de ref.
z l. ciues, C. de incol. lib. 10. & ca. cum nulla, de temp. ord. in 6.

DECISIO XIII.

Ex conſ.11. aliàs 3.

13 Filius, qui natus, & educatus in vna diœceſi, ad diœceſim vbi pater habitat, & domicilium habet, venit animo perpetuo cum eo habitandi, & poſt annum miſſus eſt cauſa ſtudendi ad ciuitatem, vbi natus erat, & poſt aliquot annos reuerſus, ab Epiſcopo, vbi pater habitat, legitimè ad ordines promoueri poteſt: quia filius pubes cum eſſet, qui ſibi domicilium eligere poteſt, *a* adiuit domum patris animo perpetuo ibi viuendi, & diu ibi manſit; & quamuis poſtea alibi ſtuduerit, ibiq; multis annis degerit, ſemper tamen animũ habuit redeundi domũ, & ad ciuitatẽ vbi pater domiciliũ obtinuit, & proinde idẽ cũ patre domiciliũ habuiſſe cẽſendus eſt. *b* Et quilibet laicus ſine licẽtia Epiſcopi, nõ ſolũ quoad tẽporalia, *c* ſed ẽt quoad ſpiritualia, *d* domicilium de vno Epiſcopatu ad alium transferre poteſt.

a l. Placet, cũ l. ſeq. ff. ad municipalem.
b l. 1. & 2. C. de incol. lib. 10.
c l. Nihil, & l. incola, ff. ad municip.
d cap. fi. de paroch.

DE-

DECISIO XIIII.

Ex conſil. 11. alias 4. de Sacram. non iterand. in Nouis.

14 Prima tonſura non eſt proprie ordo, *e* nec ad ſuam eſſentiam requirit, vt eam aſſumens, dicat illa verba *Dominus pars hæreditatis meæ &c.* ſed ſatis eſt vt Epiſcopus ea faciat, quæ ſuſcipientem à populo laico ſegregat, & clero aggreget, & ea inſignitus eſt medius quidam inter vtrumque, vt eſt Cathecumenus inter baptizatum, & baptizari volentem, & nouitius inter omnino ſecularē, & religioſum profeſſum. *f* *

e Doctores 4. diſt. 24.

f Sotus 4. diſt 24. q. 1. ar. 1.

* *Man. ca. 22. nu. 18.*

DECISIO XV.

Ex conſi. 13. aliàs 18.

15 Accipiens iuſtum patrimonium à patre, vt ordines ſacros accipiat, quod multo tempore poſſidet, ſed antequam ſe ordinari faciat, obligat ſe ad ſoluendam certam pecuniam alteri, ſi poſtea cùm dimiſſorijs litteris Ordinarij ad titulū donationis præfati patrimonij dati omnes ordines ſuſcipiat, nec ſuſpēſionem aliquam incurrit, nec celebrādo irregularis efficitur; nec Epiſcopum decepiſſe cenſetur, quia verum titulum ei oſtendit, & ſatis eſt ordinando, quod habeat patrimoniū ſufficiens ad ſe honeſte ſuſtentandum, nec requiritur; quod non debeat aliquid creditoribus, maximè cū præfata pecunia deberi cœperat poſt patrimonium quæſitum, de quo nec debuit, nec potuit ſolui. *g* & ita tacitè promiſſa cenſetur ſub conditione tacita, ſi poſt ordinationem habuerit vnde ſoluat: Nam patrimonium illud ante ordinationem peti non poterat, quia donatum ei fuit à patre ad cauſam ordinationis faciendæ; *h* nec poſt ordinationem, ſi nō fuerit adeptus beneficium, vel aliud æquipollens, patrimonium illud ad ordinandum ſibi donatum, alienare, renunciare, aut vendere poteſt. *i*

g Trid. ſeſſ. 25. c. 2. de refor.

h l. 1. & 2. C. de don. quæ ſub modo ſunt.

i Trid. vbi ſupra.

DECISIO XVI.

Ex conſi. 14. in antiq. & Nouis.

16 Ordinatus ſacris ordinibus ſine patrimonio, vel titulo iuſto beneficiali eccleſiaſtico, vel pēſione ſufficienti ad honeſtam ſui ſuſtentationē, ipſo iure ſuſpenſus eſt, *k* & Epiſcopus ſciens, vel ſcire debens talē ordinās ordinatum alere tenetur, *l* & ordinatus Sacris cum penſione, vel patrimonio, penſionem illam, vel patrimonium poſtea donare, vel renunciare ſine licentia Epiſcopi non poteſt, & aliter facta donatio, vel renunciatio inualida & nulla cenſetur. *m*

k c. Neminem, & c. Sanctorū, diſt. 70.

l c. cum ſecūdum, de prebend.

m Triden. ſeſſ. 21. ca. 2. de refor.

DECISIO XVII.

Ex conſi. 15. in vtriſque.

17 Legitimè prouiſus de beneficio eccleſiaſtico, ad cuius titulum antequam illius poſſeſſionem adipiſci poſſet, à ſeculari poteſtate, vel aliūde impeditur, bona fide, & cum legitimis litteris dimiſſorijs, ac Papæ diſpenſatione ad omnes, etiam ſacros, & presbiteratus ordines, extra tēpora à Catholico antiſtite promoueri ſe faciens, nec ſuſpenſionē, nec irregularitatem in foro interiori, aut exteriori incurrit; eo quod iura antiqua *n* de eo ſolum loquuntur, qui abſolutè, hoc eſt, ſine titulo & patrimonio, vel ſubreptitie per parſimoniā, vel mendaciū ordinatur, non autem de habente titulum & beneficium, & ius in eo quæſitū ſine poſſeſſione ab alio iniuſtè detenta, & iris nouum Concilij Tridentini *o* ſolum innouāt pœnas antiquis iuribus impoſitas, de nouo ſtatuens ius pacificæ poſſeſſionis; ob

n c. Neminem, c. Sanctorum, d. 70 c. cū ſecundis, de preb. c. per tuas. 3. de ſimon.

o Triden. ſeſſ. 21. c. 2. de ref.

ob cuius tamen defectum ſicut nec iura antiqua ſuſpenſionis pœnam imponunt; ita neque ius nouum, cum ſolum pœnas antiquas quoad hoc innouet.

DECISIO XVIII.

Ex conſi. 16. alias 21.

18 Subdiaconus ſine beneficio ad titulum patrimonij ordinatus, & illud in fauorem parentum, vel aliorum renuncians, ſi poſtea ſe ad ordines ſuperiores ordinari faciat ab ordinario, cui facta fuerat fides, de titulo patrimonij, cum ad Subdiaconatum ordinaretur, qui ignorabat prædictam renunciationem, & celebret; licèt ſic renunciando, & ordines ſuperiores aſſumendo peccet, & ab ordinario pœna extraordinaria puniri poſſit, nullam tamen cẽſuram aut irregularitatem incurrit; nõ ſolum quia iuſtè poſſit quis iure antiquo, *p* & nouo, *q* ad titulũ patrimonij ordinari, ſi id viſum fuerit Epiſcopo; ſed etiã quia renunciatio illa ſine licentia Epiſcopi facta nulla fuit, & proinde ſic ordinatus presbiter non caruit titulo illo, impedimentum autem non præſtat, quod iure non ſortitur effectum. *r* vnde ſicut renunciatio illa facta nõ fuiſſet, ordinatio fuiſſet iuſta; ita etiam & illa facta talis erit, eo quod renunciatio illa nulla eſt: præſertim cum lex pœnalis, qualis eſt lex ſuſpẽdẽs ordinatum ſine titulo, *s* extra caſum proprium extendenda non ſit, *t* ad illum ſcilicet qui vere titulum habet, & inualidè renunciando non perdidit illum.

p c. Epiſcopus, c. tuis, de præben.
q Triden. ſeſſ. 21. c. 2. de ref.
r c. Nõ præſtat. de regu. iur. 16.
s Extrau. Cum ex ſacrorum.
t c. Pæna. de pænit. diſt. 1.

DECISIO XIX.

Ex conſi. 17. alias 6. de Sacramentis non iterand. in Nouis.

19 Accedens cum intẽtione ad ordines accipiendos, & antequam eos accipit, habet ſcrupulos volendi & nolendi accipere illos, licèt in partem affirmatiuam potius inclinet, verum ordinem accipit, & ſufficientem intentionem ordines recipiendi habuiſſe cenſetur, nõ ſolum quia magis in partem affirmatiuam inclinat, ſed etiam quia ſufficit, vt habeat intẽtionem benè vel malè ordinari, immo quod velit accipere etiam metu mortis affectus. *u*

u Innoc. in c. maiores. §. Itẽ quæritur, de Baptiſmo

DECISIO XX.

Ex conſi. 18. alias 23.

20 Obtinens litteras dimiſſorias ad quoſcũque ordines aſſumẽdos ſub titulo patrimonij, quod mentitur habere ſufficiens ad honeſtè viuendum, quarum teſtimonio ordinatur, ſi defectus ille ſit notabiliter in ſufficiens, malè ordinatus cenſeri debet, & ſuſpenſionem inductam per Pium II. *x* cõtra eos, qui ſe ordinari faciunt ſine litteris dimiſſorijs, incurrit, cum antiqua etiam iura *y* requirant, vt factis ordinandus habeat bona vnde commode ſuſtentari poſſit; nec ſufficit præſtari ſimplex, vbi quid qualificatum requiritur. *z*

x Extrau. cum ex ſacrorum.
y c. Epiſcopus, c. tuis & cum ſecundũ, de præben.
z c. Nemo caſti, 33. q. 3.

DECISIO XXI.

Ex conſi. 19. alias 27.

21 Capitulum licet Sede vacante literas dimiſſorias dare non poſſit, *a* litteras tamen teſtimoniales idoneitatis dare poteſt; quæ tamen non ſufficiunt, vt quis ab alieno Epiſcopo ordinari poſſit, cum ordinari iuſtè nullus valeat, niſi probitas, & mores eius ordinarij ſui teſtimonio commendẽtur. *b* Quod ſi quis ſine litteris ſui ordinarij, vel ante ætatem, minores tantum ordines ſuſcipit, non incurrit ſuſpenſionem ipſo iure, cum illud, *c* ſolum ordinatos ad ordines ſacros, ſine litteris dimiſſo-

a Trid. ſeſſ. 23. c. 10. de ref.
b Trid. ſeſſ. 23. c. 8. de ref.
c Extrau. cum ex Sacrorum, c. Quod tráſlatiõẽ, c. vel non eſt compos. de temp. ord.

ꝗmiſſorijs, vel ante ætatem, ſuſpēdit; poteſt tamen talis per iudicem ſuſpendi.

DECISIO XXII.

Ex conſi. 20. alias 28.

22 Ordinatus ad Minores ordines de licentia Capituli Sede vacante, nullo priuilegio gaudere debet, *d* non tamen ipſo iure incapax redditur beneficij eccleſiaſtici, ſed per ſententiam inhabilis effici poteſt, cum verba futuri temporis (quale eſt verbū gaudeat) pœnam ipſo iure non infligant. *e*

d Trid. ſeſſ. 7. c. 10. de ref.

e Gloſ. in reg. in pœnis de reg. iur. in 6.

DECISIO XXIII.

Ex conſi. 21. alias 41.

23 Epiſcopus quamuis ratione priuilegij ante Concilium Tridentinum obtenti à Sede Apoſtolica ordinandi extra ſuas diœceſes etiam ſine licentia Epiſcopi loci, ordines extra territorium ſuum conferre non poteſt; *f* cum licentia tamen & conſenſu Epiſcopi loci illius, non ſolum ſubditos ſuos, ſed etiā ſubditos Epiſcopi loci, & alios quoſcunque litteras dimiſſorias ſuorum Epiſcoporū afferentes, iuſtè ordinare poteſt, ſicut & Epiſcopus loci illius ordinare potuiſſet. *g* cum iuriſdictio omnis non ſolum voluntaria, ſed etiam contentioſa, in alieno territorio, de cōſenſu iudicis illius, & partiū quas tangit, exerceri poſſit, *h* nec alicui exinde præiudicium fit.

f Trid. ſeſſ. 6. ca. 5. de ref.

g c. Pontifices, 7. q. 1.

h ca. 2. de conſt. in 6.

DECISIO XXIIII.

Ex conſi. 22. alias 36.

24 Ordinarius religioſorum eſt Prælatus, ſeu ſuperior eorum, & ad ordines ſuſcipiendos litteras dimiſſorias dare poteſt, *i* cum in eos iuriſdictionē ordinariam habeat, & quaſi epiſcopalem, nec ſine litteris eius religioſus ordinandus eſt;

i Trid. ſeſ. 23. c. 8. de ref. c. cum ab eccleſiarum, de offic. ord.

DECISIO XXV.

Ex conſi. 23 aliàs 37.

25 Abbas exemptus quamuis Regularibus ſuis ad ordines ſuſcipiendos litteras dimiſſoriales dare poſſit, *k* illas tamen famulo ſuo ſeculari ad aſſumendum ordines Sacros ab alieno Epiſcopo dare non poteſt, etiamſi famulus iuriſdictioni eius temporali, & eccleſiæ ſubditus ſit, & dando illas, per annum ab officio, & beneficio ipſo iure ſuſpenſus eſt, *l* & celebrando infra annum fit irregularis, *m* & fructus illo anno perceptos, ſaltem illos, qui ſibi ad vitam ſuſtentandam non fuerunt neceſſarij, eccleſiæ reſtituere tenetur. *n*

k Triden. ſeſſ 23. ca. 10. de ref.

l Trid. vbi ſupra.

m ca. 1. de re iud. 6.

n Panor. in c. paſtoralis, §. verū de appel.

DECISIO XXVI.

Ex conſi. 24. alias 11.

26 Epiſcopus familiarem ſuum alienum etiam triennalem prima tonſura ordinare non poteſt, niſi ei ſtatim beneficium conferat, *o* cum prima tonſura ſit ordo ſimpliciter ſecundum communem vſum loquendi, ſecundum quem dicitur ordo clericalis, qui ſeruandus eſt in vſu verborum, *p* vnde & Concilium præfatum prohibens Epiſcopis alienum familiarem ordinare, illis etiam primam tonſuram conferre; cenſetur prohibere, niſi ei ſtatim beneficium tribuat. Et licet ſic ordinatus ab alieno Epiſcopo ſine veris litteris dimiſſorijs, & ordinans peccet, & puniri poſſit, non ſunt tamen ipſo iure excommunicati, aut ſuſpenſi, ſed ſuſpendendi, cum hoc nullo iure probetur; nulla autem cenſura, vel irregularitas ipſo iure incurritur, niſi id aliquo iure exprimatur.

o Triden. ſeſ. 23. c. 9. de ref.

p Arg. cap. cum contingat, de ætate & qualit.

DE

DECISIO XXVII.

25 26 32 aliàs 33 | 31 5 de cler.excom.miniſt 30 29

n Antiq. in Nouis.

27 Laicus ſine litteris dimiſſoriis, vel cum falſis à ſeipſo effictis ab alieno prima tonſura, & minoribus ordinatus, & ab eo beneficium accipiens, nec ipſo iure ſuſpenſus eſt, nec ordinis executione caret, r neque beneficio adepto priuatus cenſetur, quãuis ſuſpendi poteſt, & poſt talem ſuſpenſionem inhabilis erit ad beneficia, donec Epiſcopus eius ordinarius ratam habeat ordinationẽ male ab alieno factã, qua ratificatione habita, remanebit habilis tam quoad ordines alios ſuſcipiendos, quam quoad alia beneficia. ſ

r ca. Quod tranſlationem, & c. vel non eſt compos. de temp. ord.

ſ c. Lugdunẽſis, 9. q. 2 etc. Nullus, de tẽp. ord. in 6.

Quamuis olim vera fuerit Doctoris *ſententia, nunc tamen ex Bulla Sixti V. quæ incipit*, Sanctum & ſalutare *edita anno Dominicæ incarnationis* Milleſimo *quingenteſimo octuageſimo octauo, Nonis Ianuarij, Pontificatus ſui anno quarto, ordinatus prima tõſura, aut maioribus, abſq; veris dimiſſorijs ſui ordinarij litteris, ab executione, miniſterio, & exercitio ordinum ſuſceptorum, & ab omni ſpe, & facultate aſcendendi ad alios ſuperiores perpetuo ſuſpẽſus eſt, & ſi in illis miniſtrare præſumpſerit, irregularis efficitur, & omnibus, & quibuſcunque per eum in titulũ, commendam aut aliàs obtentis dignitatibus, officiis & beneficiis eccleſiaſticis cum cura, & ſine cura, ſecularibus, aut regularibus, priuatus eſt, atque ad illa, & alia ſimilia, vel diſſimilia in poſterum obtinenda in perpetuum inhabilis eſt, & inſuper ſi clericus regularis fuerit, etiam voce actiua, & paſſiua, ipſo facto priuatus eſt, nec ab alio quam a ſummo Pontifice ab irregularitate ſic contracta, etiamſi crimen penitus occultum fuerit, diſpenſari, aut a ſuſpenſione illa abſolui valet.*

Sed quia conſtitutio hæc Sixti V. nimis rigida multis viſa fuit, & ſcrupulos varios tam promouentibus, quã in eis qui promoti fuerant, ingenerauit, eam poſtea Clemens Papa *VIII. noua quadam conſtitutione quæ incipit*, Romanum Pontificem, *edita anno Domini 1595. pridi. Kal. Martij, ad terminos Sacrorum Canonum, ac Conſtitutionis fœlicis record. Pij* Papæ *II. quæ incipit.* Cum ex Sacrorũ ordinum, *& ad diſpoſitionem decretorum Sacri Tridentini Concilij reſtrinxit, & reduxit nec non cenſuras & pœnas in eiſdem Sixti litteris moderatur & tollit.*

Circa hanc tamen Bullam moderatoriam Clementis VIII. Notandum eſt, quod qui in pœnas præfatæ Bullæ Sixti V. antequam hæc Clementis VIII. conſtitutio edita, & promulgata fuerat, inciderunt, a pœnis illius Bullæ, virtute conſtitutionis Clementis VIII. non liberantur, ſed earum abſolutionem, & diſpenſationem a Summo Pontifice petere, & obtinere tenentur, haud ſecus ac ſi Bulla hæc Clementis VIII. edita non fuiſſet. Quamuis enim cenſuras & pœnas in eiſdem Sixti litteris contra ſic delinquentes, inflictas, moderetur & aboleat in futurum, antea tamen incurſas non tollit, neque earum abſolutionem, aut diſpenſationem moderatur, vt ex ipſius Bullæ verbis manifeſtum eſt.

DECISIO XXVIII.

Ex conſi. 27. alias 12.

28 Epiſcopus licèt familiarem ſuum triennalem, aliàs ſibi non ſubditum (conferendo ei ſtatim beneficium) ordi-

ordinare, & illi litteras dimiſſorias ad ordinandum à quocunque dare poſſit, *t* ſuper interſtitijs tamen tem porum *u* præſertim inter Diaconatum & Subdiaconatum, aut Diaconatum & Presbiteratum, vt nō ſeruatis illis ordinari poſſit, diſpenſare nequit: quia cum id Epiſcopus, etiam ſuus ſuperior, & ordinarius facere non valeat; niſi pro vtilitate, ac neceſſitate Eccleſiæ ſuæ, multo minus huiuſmodi Epiſcopus extraneus, cui non eſt ſubditus familiaris triennalis, videtur iudicare poſſe de neceſſitate, & vtilitate eccleſiæ non ſuæ; præſertim cum poteſtas ordinandi familiarem ſuum triennalem non ſubditum, & dandi litteras dimiſſorias, exorbitans ſit à iure communi, & differens à poteſtate diſpenſandi ſuper interſtitijs, vt proinde ad illam non ſit extendenda. *x*

Hæc doctrina authoris multo magis certa eſt poſt Bullam Sixti V. quæ incipit, Sanctum & ſalutare: *relatam ſupra diſpenſare valeat ſuper interſtitijs temporum; aliàs non poterit ſine licentia Papæ diſpenſare.*

t ...rid.ſeſ. ...c.9. de *u* ...Triden. ...23, ca. ...13. & *x* ...Quæ à ...e, de re ...iur.

DECISIO XXIX.

Ex conſi. 28. aliàs 13.

29 Epiſcopus etſi familiarē ſuū triennalem ordinare poſſit, conferendo ei ſtatim beneficium, *y* ſi aliàs habilis ſit, cum eo tamen ſi ſit illegitimus, aut alio modo inhabilis diſpenſare non poteſt, aut ad minores ordines, aut ad beneficium etiam ſimplex habilem facere, cum poteſtas ordinandi, & poteſtas diſpenſandi ſeu habilitandi ad ordines diuerſa ſint, & à ſeparatis ab vna ad alterā non ſit illatio, *z* nec priuilegia extra caſum expreſſum extendi debēt; *a* præſertim cum Concilium *b* non faciat familiarem triennalem ſubditum Epiſcopi, cui ſeruit, niſi quoad collationem ordinum, nec aliam dat ei ſuper illum iuriſdictionem, vt ex tenore ipſius conſtat.

y ...Triden. ...T. 23. c. ...de ref. *z* ...Ad au... ...ētiā, de ...cim. *a* ...Porro, ...priuil. ...priuile... ...a, diſt. *b* ...Trid. in ...c.9.

DECISIO XXX.

Ex conſi. 29 aliàs 34.

30 Obtinens à ſuo Ordinario litteras dimiſſorias vt à quocunque Epiſcopo communionem Sedis Apoſtolicæ habente ad Subdiaconatus ordinem ſe promoueri facere poſſet; ſi quoniam in dictis dimiſſorijs, nulla fiat mentio tituli, ad quem eſſet ordinandus, pro eius ſupplemento eundem ordinarium ordinandus adeat, qui ei reſponderi iubet, ne ordines ab alio Epiſcopo acciperet, eo quod ipſe in ſecundis proximis ordinationum temporibus eos tenere vellet, & eum ordinare; ipſe verò dilationis impatiens cum dictis dimiſſorijs alium Epiſcopum adeat, qui eum patrimonium habere, & parētes eius diuites eſſe ſciēs, ordinem Subdiaconatus ei confert, nec per ſurreptionem ordinatus eſt nec ſuſpenſus, cum per huiuſmodi verba Epiſcopus eius ordinarius litteras dimiſſorias conceſſas nequaquam reuocaſſe cenſetur, vnde conſequenter ſine legitima ſui ordinarij licentia non eſt ordinatus.

DECISIO XXXI.

31 Patrimonium ad cuius titulū quis ordinatur, licèt in rebus immobilibus eſſe debet, & nō in mobilibus, non tamen ob id incurritur pœna, ſi quis ordinetur ad patrimonium in mobilibus; curare tamen debet ſic ordinatus, vt quamprimum titulus ille bonorum mobiliū, in bona immobilia ad mentem Concilij Tridentini *c* conuertantur.

c Trid. ſeſ. 21. cap. 2. de ref.

DE-

DECISIO XXXII.

Ex conſi. 30. alias 39.

32 Epiſcopus laicum alterius diœceſis, qui ſibi ratione beneficij, vel domicilij non ſubeſt, iuſtè ſine licentia Epiſcopi loci illius ordinare non poteſt, cum Epiſcopus non niſi in ſubditos ſuos iuriſdictionem ſpiritualem habeat, collatio tamen ordinis ab aliquo Epiſcopo facta, tenet, nec ſic ordinatus ad primam tonſuram, vel minores, ipſo iure ſuſpenſus eſt, quamuis ſuſpendi poteſt, *d* ſic autem ad ſacros ordines ordinatus ipſo iure ſuſpenſionem incurrit, *e* & celebrando ante abſolutionem fit irregularis.

d. cap. 2. de temp. ord. in 6.
e Extrau. cum ex Sacrorũ, Pij II.

DECISIO XXXIII.

Ex conſ. 31. alias 7. de filiis presbit. in Nouis.

33 Licèt ante Concilij Tridentini cõfirmationem anno 1564. factam *f.* Capitulum Sede vacante abſolutè litteras dimiſſorias ad ordines ab alieno Epiſcopo ſuſcipiendos dare poterat *g* poſt eiuſdem tamen Concilij confirmationem eas amplius concedere non poteſt. *h*

f Bulla Pij IIII. quæ incipit ſicut ad Sacrorum. 1564. conſtit. 106.
g c. cũ nullus, §. Epiſcopi, de tẽpo. ord. in 6.
h Trid. ſeſ. 7. ca. 10. de ref.

DECISIO XXXIIII.

34 Sicut Epiſcopus ex iuriſdictione ordinaria cum illegitimo ad ordines minores, & beneficiũ ſimplex diſpenſare poteſt, *i* ita etiam & Capitulum, Sede vacante cum eodem ad eoſdem effectus diſpenſare validè poteſt, cum Capitulum Epiſcopo regulariter in omnibus, quæ ſunt iuriſdictionis ordinariæ, exceptis caſibus expreſſis ſuccedat, *k* nec in vlla parte iuris caſus diſpenſandi cũ illegitimo à Capitulo excipitur.

i c. 1. de fil. presb. in 6.
K Pan. in c. cũ olim, de maior. & obed.

DECISIO XXXV.

Ex conſil. 34 alias 25.

35 Habens litteras dimiſſorias à ſuo Ordinario, vt à quocunque malit Epiſcopo ordines aſſumere poſſit, etiam extra tempora iuris, ſi Papa id ſibi concederet, & etiam ſi Papa totum negotium ſibi remitteret, & Papa concedat, vt poſſit ordinari extra tempora ab ordinario tantum; talis etiam ab alio, quam à ſuo ordinario extra tempora ordinari poteſt; Nam in caſu propoſito, verba illa *Tantum ab ordinario* intelligenda ſunt, vel ab ordinario, vel ab alio de conſenſu, & approbatione, & cum dimiſſorijs eius; eo quod ordinari quem ab ordinario ſuo, vel ab alio cũm dimiſſorijs, vel de licentia eius, quoad propoſitum ſimilia, & æquipollentia, & in iure communi æquiparata ſunt; *l* præſertim cum cauſa, cur Papa ſuam gratiam limitauit, vt impetrãs ab ordinario ſuo tantum ordinaretur, fuit ne ordinario præiudicium fieret; aut Concilio Tridentino *m* ſtatuenti, vt ordines à proprijs Epiſcopis aſſumerentur derogaretur: Nihil autem Epiſcopo conſentienti, vt ab alio ordinetur, præiudicatur, cum ſcienti, & conſentienti non fit iniuria, aut dolus. *n* Sed neque Concilio derogatur, cum expreſſe permittat, vt per reſcriptum quis ab altero Epiſcopo promoueri poſſit, dummodo probitas, & mores eius à ſuo Epiſcopo commendentur.

l c. 1. & 2. de temp. ord. in 6. et ca. Lugdunẽſis. 9. q. 2. Trid. ſeſ. 23. c. 8. de ref.
m Trid. vbi ſupra.
n ca. Scienti. de regu. iur. in 6.

DECISIO XXXVI.

Ex conſi. 35. alias 7.

36 Ordinatus ante legitimam ætatẽ ad ſubdiaconatum, Diaconatum, & presbiteratum, illiſque vſus ordinibus ante vllam diſpenſationem, ter ſuſpenſus eſt, & toties irregularitatem incurrit, quoties ordinibus illis vſus ſit, ante obtentam diſpenſationem, & abſolutionem, *o* à quibus irregularitatibus nec per Bullam

o Extra. cũ ex Sacrorum.
** Man. ca. 27. nu. 71. & cap. 27. nu. 141.*

lam Cruciatæ, nec per alia Iubilæa abſolui, aut liberari poteſt, & ſi beneficium aliquod poſt incurſam irregularitatem, ante eius ſublationem ei conferatur, collatio illa propter irregularitatē præcedētem nulla eſt. *p*

Man.ca. 27.n.214

p Innoc.in ca.cum noſtris, de co ceſſ. preb.

DECISIO XXXVII.

Ex conſ.36.aliàs 1.de ſacram. non itinerand.

37 Suſcipiens ordines ſacros, antequā minores ſuſcepiſſet, & poſtea minores ſuſcipiens & iterum maiores, & tandem beneficium, per priorē promotionem ad ſacros per ſaltum, ſolū eſt ſuſpenſus, propter iteratam vero ſacri ordinis ſuſceptionem, irregularitatem incurrit, *q* propter quam incapax etiam ad beneficium accipiendum effectus eſt.

Man.c.27 n.71 & c. 27.n.241
q c.1.diſt. 68.
Man.c.27 num.246.

DECISIO XXXVIII.

Ex conſ.37.aliàs 6.de corp.vitiat.

38 Quamuis ſurdaſter, ſeu difficulter audiēs, presbiter ordinari poteſt, qui tamen omnino ſurdus eſt, presbiter ſine peccato ordinari non poteſt: talis autem ordinatus ſine diſpenſatione, & licentia Papæ Miſſam ſolus & ſine Miniſtro reſpondente celebrare non poteſt, cum de iure Miſſæ celebrandæ duo ſaltem intereſſe debent, *r* cum licentia vero Papæ, ſolus ſine Miniſtro reſpondēte, cum illum audire nequeat, in loco priuato & ſecreto celebrare poteſt.

r cap. Hoc quoque de cōſecr. diſ. 1. & gl.in ca.cum noſtris de cō ceſſ.preb.

DECISIO XXXIX.

Ex conſ.38. aliàs 40.de Homicid.

39 Qui cum alijs multis auctoritate publica Bannitos inſequendo, aliquem illorum occidit irregularis efficitur, nec ſine Papæ diſpenſatione ad ordines promoueri poteſt. *ſ*

ſ ca.fin de temp. ord.

DECISIO XL.

Ex conſil.39.aliàs 5.de filijs presbit.

40 Illegitimus obtinens diſpenſationē à Papa ad Epiſcopum ſuum, vt ſecū diſpenſet, & antequā dictus Epiſcopus commiſſionem exequitur, prima tonſura initiatus Canonicatum à Papa impetrat, & tonſurā accipiēdo peccat, & canonicatus obtentio inualida redditur; eo quod commiſſio ad diſpenſandum, ea non ſecuta, nihil operatur, & prouiſio canonicatus facta illi à Papa, non valet, quia in eius collatione ſupponitur cū eo diſpenſatum eſſe ſuper defectu Natalium, cum tamen diſpenſatum non ſit, ſed ſolùm mandatum vt cum eo ab Epiſcopo diſpenſetur.

DECISIO XLI.

Ex conſ.40.aliàs 7.de cler.ex-com.miniſtr.

41 Quamuis olim ordinatus extra tēpora ipſo iure ſuſpenſus non erat, ſicut nec ante legitimam ætatem ordinatus, ſed ſolum ſuſpendendus ſit; *t* hodie tamen vterque ipſo iure ſuſpēſionem incurrit, *u* & etiam per ſaltū promotus, & ſi antequam abſoluantur à ſuſpēſione actu aliquo proprio ordinis accepti vtantur, irregularitatem incurrunt, *x* ſuper qua irregularitate ſic per violationem cēſuræ incurſa, ſolus Papa diſpenſat, ſi non ſit occulta; Nam diſpenſandi facultas, per Conciliū *y* Epiſcopis data, æque ad irregularitates incurſas ob violationem ſuſpēſionum, ac ob alias cauſas, extenditur. Semel autem irregularis licèt grauiter peccet celebrando, nouam tamen irregularitatē nō incurrit, ex eo ſolo quod exiſtens irregularis celebret.

t c.cū quidā, ca.vel non. eſt cō poſ.de tem po.ord.
u Extr. cū ex ſacroriſ.
Man.c.27 n.71.& c. 27.n.242.
x d. Extr. cum ex ſacrorum, & ca.1. de re iud.in 6. & ca.1 de ſent excō. in 6.
y Tri.ſeſſ. 24 c.6.de ref
z Innoc.in ca.ſi celebret, de cler. excō. miniſt.
Man.c.27 num.194.

DECISIO XLII.

42 Illegitimus licet irregularis ſit, *a* non tamen eſt ſuſpenſus, quia nemo ſuſpenditur ſine propria culpa, ſicut nec aliquis ſine propria culpa excõmunicatur; interdictũ autem etiam propter alienam culpam ferri poteſt.

a c.1.& ſi. de fil. presb.

DECISIO XLIII.

Ex conſ.41.alias 1.de his quæ vi met. cauſa fiunt.

43 Qui ob reuerentiam patris, vel Regis, aut alicuius alterius ordine ſacro initiari ſe conſentit, alias non cõſenſurus, vere ordinatus eſt; *b* cum facta per metum ſimpliciter voluntaria ſint, licet ſecundum quid in voluntaria; *c* & coacta voluntas, voluntas eſt. *d* vnde vt quis ordinetur ſatis eſt conſenſus non ſolum abſolutus, ſed etiam conditionalis illius, qui conſentire poteſt; quamuis non in eo qui non poteſt conſentire, cum & infans in cunabulis exiſtens, & amens, ſine vllo eorum cõſenſu characterem ordinis ſuſcipere poſſunt: Quoniam aliud eſt conſentire, & aliud diſſentire, ſicut aliud eſt velle, & aliud nolle; ſolus autem diſſenſus abſolutus omnino ordinis aſſumptionem impedit.

b Arg.ca. maiores, §. itẽ quæritur. de Baptiſ. c S. Tho. 1. 2. q.6. art 6. Man.prælud.6.nu. 4. d c.Meri to.15.q.1

DECISIO XLIIII.

Ex conſil 42.alias 17.

44 Ordinatus vſque ad Diaconatum incluſiue ad titulum patromonij donati ſibi a fratre, & ad preces eiuſdem renuncians poſtea illud eidem fratri ſuo, & poſtea tunc alia donatione fratris aſſumens præsbiteratum virtute prioris donationis, nec cenſuram aliquam, nec irregularitatem incurrit, cum id nullo iure cautum ſit, renunciatio autem tituli ab ordinato ad Diaconatũ ipſo iure nulla eſt, *e* nec præſtat impedimentum, quod iure non ſortitur effectum, *f*

e Tri. seſſ. 21.c.2.de ref. f c.nõ præſtat.de re gu. iur.6

DECISIO XLV.

Ex conſil 43.alias 38.

45 Epiſcopus ab omni ſuſpenſione a iure lata, & Papæ non reſeruata abſoluere poteſt; & conſequenter clericũ ab alieno ſine litteris dimiſſorijs ordinatum a ſuſpenſione ſic incurſa abſoluere valet, *g* illamque ordinationem in ſuam iniuriam factam approbare poteſt.

g c.Lugdunenſis. 9. q. 2. & Trid ſeſſ. 23.c.8.de ref.

DECISIO XLVI.

Ex conſil.44.alias 24.

46 Ante legitimam ætatem eccleſiam parochialem obtinens, & poſt eam adeptam in legitima ætate, & temporibus ſtatutis, cum litteris dimiſſoriis ſui ordinarij ordinatus ad ordines ſacros ad titulum illius, peccat, *h* Suſpenſionem tamen aut irregularitatem non incurrit, cum illa propter ſuſceptionem beneficij curati ante ætatem non incurritur: quamuis ſic propter ordines ſacros ante legitimam ætatem ſuſceptos. *i*

h c.cum in cunctis, §. ſi. de elec. i Extr. cũ ex ſacrorũ K Extra. Cum ex Sacrorum. Ma.c.27. nu.151. l Arg. c ſi celebrat. de cler.ex cõ. miniſ. m Inn.in c. cum vi ſtris. de cõceſſ. preb. n glo.in c. cum vniuerſitiem ſit, de elec.& Pan.ibi.

DECISIO XLVII.

Ex conſ. 45 alias 19.

47 Ante legitimam ætatem, ad aliquem ſacrum ordinem promotus, ipſo iure ſuſpenſus eſt; K & proinde inhabilis ad beneficium obtinendũ, *l* & ſi durante ſuſpenſione beneficiũ accipiat, collatio eſt nulla, nec fructus facit ſuos; beneficium vero antea legitimè adeptum, per cenſuram vel irregularitatem ſuperuenientem non perditur; *m* fructibus tamen eius vti non poteſt, durante cenſura, niſi ſolum ad honeſtam ſui ſuſtentationem. *n*

DE

DECISIO XLVIII.

Ex conſ 46.decſ. in Nouis.

48 Collatio dignitatum, perſonatuum, & aliorum beneficiorum eccleſiarũ Cathedralium, & Collegiatarum ſecundum Concilium Tridentinũ *o* facienda habentibus iuſtam ætatem, & alias habilitates ad id requiſitas, non requirit vt valida ſit, vt collatarius actu habeat ordines, & alias qualitates, ſed ſufficit vt iuſtam ætatem habeat ad ordines illos ſuſcipiendos quos Concilium requirit, & habilis ſit ad eos habendum, prout praxis Curiæ obſeruat.

o Trid. ſe. 22. c. 4. de refor.

DECISIO XLIX.

49 Collatio beneficii requirentis ex cõſtitutione ordinem actu facta non habenti illum, inualida eſt, & omnes fructus, & diſtributiones quotidianas ab ipſo perceptas reſtituere tenetur cum beneficium illud ſine vllo titulo canonico teneat; *p* facta autem carenti ordine requiſito in potentia ſolum, modo iuſtam ætatem habeat, & alias ad id habilis ſit valida eſt, vocem tamen in Capitulo non habet, & dimidium diſtributionum quotidianarum etiam diebus, quibus intereſt Diuinis officiis, & horas Canonicas recitat, amitit. *q*

p ca. 1. de reg. iur. 6

q Clemēt. vt ij qui, §. 2. de æta. & qua lit.

DECISIO L.

Ex conſ. 47. alias 46.

50 Ordinatus ſuum ordinatorem decipiens, dicendo ſe habere titulum patrimonii ſufficientem, ita vt ordinator probabiliter credidit, & credere debuit, illum non ſolum habere patrimonium, ſed etiam ſufficiens ad honeſtam ſuſtentationem, ſuſpenſionem incurrit; *r* & celebrando irregularis efficitur, ordinator vero eum alere non tenetur, cum ob ſolam culpam ordinandi, non ſit puniendus ordinans. Econtra, ſi ordinatus non decepit ordinatorem, ſed ordinans probabiliter ſcire potuit eum vel titulum patrimonij non habere, vel ſi titulum habeat, non tamen ſufficientem ad honeſtam ſuſtentationem, ordinatus nec ſuſpenſus eſt, nec ordine accepto vtens irregularitatem incurrit, cum ob ſolam ordinantis culpam, ordinatus puniri non debeat; & ordinator ad eum alendum eſt obligatus. *ſ* Quando ergo ſolus ordinatus eſt in culpa, ipſe ſuſpenſus eſt, ſed ordinator eum alere non tenetur; Sin verò ſolus ordinans in culpa ſit, ipſe ordinatum alere tenetur, ordinatus autem immunis eſt à Suſpenſione; quando autem vterque tam ordinãs quam ordinatus ſunt in culpa, vterque puniendus erit, ita vt ordinatus maneat ſuſpenſus ſecundũ antiquiores canones, *t* donec cum eo diſpenſetur, ordinans autem ſecundum canones recentiores, *u* eum alere tenetur; quos omnes canones Concilium, *x* pro ratione culpæ ordinantis, vel ordinati, iuxta limitationem prædictam innouat; cũ peccata ſuos authores tenere debent, nec pœna vlterius protrahenda eſt, quam delictum fuerit in excedente repertum. *y*

r c. Neminem, c. Sãctorum, di ſti. 70 & Trid. ſeſ. 21. c. 2. de ref.

ſ c. cum ſecundũ, de preb. Trid. ubi ſupra.

t d. c. Neminem, et c. ſãctorũ u d. c. cum ſecundum x Triden. ſeſſ. 21. c. 2. de ref.

y c. Quæſiuit, de his quæ fiunt a maior. parte.

DECISIO LI.

Ex conſ. 48 alias 6.

51 Duos ordines Minores in die Veneris vnius hæbdomadæ, & die Sabbathi quatuor temporum alterius immediatè ſequentis ordinem Subdiaconatus cum legitimis literis dimiſſorijs ſui ordinarij, derogantibus neceſſitati ſeruandi interſtitia temporum in accipiendis ordini-

bus minoribus & maioribus, ab alieno Epiſcopo ſuſcipiens, neque ſuſpẽſionem, neque dictis ordinibus vtẽdo irregularitatem incurrit, cum in interſtitijs ſeruandis ordinarius diſpenſare poſſit. z

z Tri. ſeſ. 23 ca. 11. de ref.

Videtur author ſibi contrarius in hoc conſilio cum in conſ. 27. auctoritatem hanc diſpenſandi in interſtitijs, Epiſcopo denegare viſus ſit.

DECISIO LII.

Ex conſil. 46. aliàs 5. de reſcrip.

52 Obtinens ab Epiſcopo ſuo ordinario litteras dimiſſorias vt poſſit à quocunque Catholico antiſtite, ad quoſcunque etiam Sacros, & Presbiterij ordines promoueri, ſi antequã ordinetur, moriatur Epiſcopus, virtute illarum dimiſſoriarum ordinari poteſt, cum licentia aſſumendi ordines ab Epiſcopo conceſſa, non moritur, nec deſinit valere, mortuo, vel remoto, ſiue translato Epiſcopo eam concedente. a

a Card. in Clem. fin. de elect. §. 5.

DECISIO LIII.

Ex conſi. 50. alias 8.

53 Ante legitimam ætatem ſacris bona fide ordinatus, parentum teſtimonio credendo eam habere, ſuſpenſionem non incurrit, neque celebrando irregularis efficitur, cum lex puniens ordines ſacros ſuſcipere præſumẽtem ante legitimam ætatem, b bona fide eos ſumentem non includat.

b Extrau. Cum ex Sacrorum.

DECISIO LIV.

Ex conſ. 51 aliàs 26.

54 Ordinem ſacrum ab alieno Epiſcopo ſine legitimis litteris dimiſſorijs ſuſcipiens, ſuſpenſus eſt, c & ijſdem ordinibus ſacris durante ſuſpenſione vtens, fit irregularis; d nec ab Epiſcopo virtute Concilij Tridentini e diſpenſari poteſt, cum irregularitas ex malæ ordinationis vſu incurſa, ex delicto occulto nata, dici nequeat; præſertim cum ordinationes in formam publicam redigi ſolent; vnde taliter ordinatus publica diſpẽſatione per Datariũ impetranda indiget, vt ei quoad vtrumque forum proſit.

c Extrau. Cũ ex Sacrorum.

d d. Extr. & c 1. de re iud. in 6. & ca 1. de ſenten. exc. 6.

e Tri. ſeſſ. 24. c. 6. de ref.

DECISIO LV.

Ex conſ. 1. in Nouis deeſt in antiquis.

* 55 Ordinatus ſacris ante ætatem legitimam Gallus in Gallia, ſi Bulla Pij II. f ibi promulgata in Metropolitanis nõ fuerit, nec recepta, neque ſuſpenſus eſt, nec miniſtrando irregularis efficitur, neque vlla diſpenſatione indiget, ſed ſolum vt de peccato pœniteat.

f Cum ex ſacrorum, quæ eſt 6. in ordine in Bullario.

DECISIO LVI.

Ex conſ. 4 in Nouis deeſt in antiq.

56 Qui aliàs canonicè ordinatus eſt, non ſeruatis tamen temporum interſtitijs, quæ Concilium Tridẽtinum requirit, g quamuis ab Epiſcopo ſuſpendi, & alijs pœnis ob canonis tranſgreſſionem puniri poſſit, ipſo tamen iure nec ſuſpenſus, nec irregularis eſt; Cum neque à Concilio Trident. neque à iure, aliqua talis pœna ei impoſita ſit, qui non ſeruatis temporum interſtitijs ordinatur.

g Cõc. Tri. ſeſſ. 23 de ref. c. 11.

DECISIO LVII.

Ex conſil. 5. in Nouis deeſt in antiq.

57 Qui eodẽ die duos ordines ſacros ſuſcipit, aut qui furtiuè ordinatus eſt, non ſolum ſuſpenſus eſt, ſed etiã irregularis efficitur. h

h ca. litteras, et c. & lectus, de temp. ordi. Nau. Manu. ca. 25. n 71. & c. 27. n. 241

DECISIO LVIII.

Ex conſ.16.in Nouis deeſt in antiq.

* 58 Ordinatus ſine legitimis ſui ordinarij litteris ad omnes ordines ſacros ab alieno Epiſcopo, duplicem ſuſpenſionem, ſuſcipiendo Subdiaconatum, & Diaconatum, incurrit, etiamſi in eis non miniſtrauerit. *i* Qui vero ſic ſuſpenſus ordinem presbiteratus accipit, quia in eius aſſumptione Miſſam celebrat, conſecrando cum Epiſcopo irregularis efficitur. K in qua irregularitate ſolus Papa diſpenſare poteſt; A præfata vero ſuſpenſione, nec non prædictam ordinationem approbare, Epiſcopus, vel Capitulum Sede vacante poſt annum abſoluere valet. *l*

i Extrau. Pij II. cũ ex Sacrorum.
K Arg.c. 1. de ſent. et re iud. c. 2. de ſen ten exc. 6
l Arg. ca. Lugdunẽſis. 9. q 2.

DECISIO LIX.

Ex conſ.20. in Nouis deeſt in antiquis.

* 59 Capellaniã in Capella Papæ obtinens, ad illius titulum legitimè ad ordines Sacros ordinari poteſt, non ſolum quando à Papa, qui eſt ſuper omne ius humanum poſitiuum, *m* ſed etiam quando ab alio ad eam præſentatur; eo quod capellaniæ præfatæ perpetuæ ſunt, nec per mortem Papæ vacant; quam tamen Capellaniam ſic ordinatus renunciare prius nequit, quam aliud beneficium, aut patrimonium, vnde viuere poſſit, conſequatur. *n*

m c. Prepoſuit. de cõceſſ preb.
n Arg. Cõcil. Trid. ſeſſ 21. c. 2. de ref.

DECISIO LX.

Ex conſ.22. in Nouis deeſt in antiquis.

60 Promotus ad presbiteratum titulo ſui patrimonij, patrimonium illud ſine licentia Epiſcopi renunciare validè non poteſt, & renunciando peccat; *o* * in aliquam tamen cenſuram, aut irregularitatem non incurrit, ſi ante ordinationem patrimonium illud remittere, vel renunciare non promiſerit.

o Concil. Trid. ſeſſ. 21. de ref. c. 2. Nauar. in Man. ca. 27. n. 138

DECISIO LXI.

Ex conſ.32. & 33. in Nouis deſunt in antiquis.

* 61 Ordinatus per falſas litteras dimiſſorias ab alieno ad omnes ordines Minores, & poſtea per veras ad ſubdiaconatum, quamuis mortaliter in ſuſceptione ordinum minorum peccet, nullam tamen cenſuram aut per primam, aut per ſecundam promotionem incurrit; ſiquidem ad ſacros per legitimas dimiſſorias ordinatus eſt; ob Minorum autem ordinum ſuſceptionem per falſas litteras cenſura bullæ incurritur; cum Extrauagans Pij II. *p* de ſolis ſacris loquatur. *

Hodie ob Bullam Sixti V. quæ incipit, Sanctum & ſalutare. *idem dicendum eſt de ſuſcipiente Minores ordines per falſas dimiſſorias, quem Pontifex ſuſpenſum eſſe ſtatuit, ſicut qui ſacros ſuſcipit Quam tamen conſtitutionem Clemens Papa VIII. alia ſua conſtitutione, quæ incipit*, Romanum Pontificem, *edita* 1595. *ad terminos Sacrorum Canonum, & conſtitutionis Papę Pij* II *incip.* Cum ex ſacrorum ordinum. *reduxit, & reſtrinxit.*

p Cum ex ſacrorum Naua. in Ma. c. 25. nu. 70. & c. 27. nu. 155. & 241.

DECISIO LXII.

Ex conſil.40 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 62 Epiſcopus ex ignorantia probabili, ſubditum alterius ſine Proprij licentia ordinans, ſuſpenſionem non incurrit; cùm ius canonicum, *q* pœnam ſuſpenſionis imponens ordinanti alienum ſine ſuperioris licentia, requirat, vt ſcienter, vel ignorantia affectata id faciat.

q c. Eos, de temp. ord. in 6.

* *Hodie conſulenda eſt in hac re Bulla Sixti V. quæ incip.* Sanctum & ſalutare.

lutare. vbi ordinans Minoribus, vel Maioribus, ſcienter, aut ignoranter, niſi debita diligentia adhibita, iuſtus error, & probabilis facti ignorantia eum excuſet, a collatione quorumcunque ordinum atque adeo ipſius tonſuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipſo ſuſpenſus eſt, & ab ingreſſu eccleſiæ interdictus, cuius tamen Bullæ rigorem, Clemens Papa VIII. poſtea temperauit.

DECISIO LXIII.

Ex conſil 42. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 63 Occultum ob crimen etiam enorme non incurritur irregularitas, niſi ob homicidium, & alia crimina in iure expreſſa; ſed neque ob crimen occultum clericus ſæcularis ab Epiſcopo ab ordinum ſuſceptione impediri valet, r ſecus autem in clerico Regulari, qui ob crimen occultum ab ordinario ſuo impediri poteſt. ſ

r *c. fin. de temp. ord.*

ſ *Coc. Tr. ſeſſ. 14. de refor. c. 1.*

* *Aduertendum, Congregationem Cardinalium cenſuiſſe caput primum Concilij Trid. ſeſſ. 14. de reform. locum habere etiam in clericis ſæcularibus, ita vt cap. Ex tenore. per cap. Ad aures. de temp. ord. corrigatur, quicquid Nauarrus contrarium hic docuerit.*

DECISIO LXIV.

Ex conſil 43. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 64 Qui vno in loco notorius eſt excōmunicatus, Concubinarius, vel per iudicis ſententiam factus infamis, vbique talis eſt, & ſine peccato vt talis poteſt alijs reuelari: Nec Epiſcopus etiam vbi hoc ignoratur, poteſt cum tali, virtute Concilij Trid. t diſpenſare; cum tale crimen non ſit occultum ſed notorium, quoad forum exterius. Si quis tamen in loco rem otiſſimo eſſet, vbi hoc ignoratur, poſſet antea ordinatus, in ſuſceptis ordinibus miniſtrare, abſq; eo quod cenſuram aliquam, vel irregularitatem incurrat.

t *Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 6. de refor.*

DECISIO LXV.

Ex conſil. 44. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 65 Quamuis Capitulū intra annum à die vacationis ſedis Epiſcopalis litteras dare, nequeat, u poſt annum tamen non ſolum huiuſmodi litteras dare, ſed etiam Epiſcopum alienum ad ordines in Eccleſia vacante celebrandum inuitare valet, ſicut & Epiſcopus viuens id facere poterat; Cùm Capitulum Sede vacante in omnem iuriſdictionem Epiſcopalem per ſe, vel per alium ad id idoneum exercendam ſuccedat. x Poteſtque epiſcopus ſic inuitatus & clericos illius diœceſis, & alios etiam cum ſui ordinarij licentia ordinare, non obſtante Cōcilio Trid. y quod ſolùm Epiſcopis prohibet, ne virtute alicuius priuilegij, aliquos ſine licentia ordinarij loci in aliena diœceſi, aut alios quam illi ordinario ſubiectos, ordinare præſumant.

u *Concil. Trid. ſeſſ. 7. de refo. c. 10.*

x *ca. His quæ. &c. cum olim de maio. & obed.*

y *Concil. Trid. ſeſ. 6. ca. 5. de refor.*

TITVLVS VIII.

De Aetate, & qualitate & ordine præficiendorum.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſatus ad ordines ſacros ſuſcipiendos creditur is, pro quo ſuperior Papam ſupplicauit, & ad Minores ordines ſuſcipiēdum miſit.*

2 *Sacerdotio probato, quando ordines inferiores probari cenſentur.*

3 *Illegitimus bona fide credens ſecum*

cum diſpenſatum, ordinatus ſacris, non cenſetur ſuſpenſus.

4 *Dignitas iuriſdictionem ſpiritualẽ habens,& eccleſia parochialis minori 25.annorum non conferuntur.*

5 *Obſeſſus à dæmone ſacris non ordinatus, ſine Papæ diſpenſatione non eſt ordinandus.*

6 *Presbiterium 24.annos completos requirit.*

7 *Suſpenſus, actus iure particulari ſacerdotio aſcriptos exercens, peccat, non tamen eſt irregularis.*

8 *Profeſſionis Hermaphroditi valor, vt metiendus.*

9 *Epiſcopus originis, Regularem eiectum quando licite promouere poterit.*

10 *Horas canonicas recitare non tenetur, qui poſſidet beneficium, de quo nulliter eſt prouiſus.*

DECISIO I.

Ex conſ.1.alias 45.de temp.ord.

1 PRælatus obtinens verbo à Papa vt religioſum ſuum ad omnes ordines habilitaret, ſi aduenięte tempore ordinationis, prælatus ſubditũ ſuum cum litteris dimiſſorijs ad quatuor Minores, & Subdiaconatum ſuſcipiendũ mittat, & illis ſuſceptis moritur prælatus, poteſt ſic ordinatus de licentia alterius ſucceſſoris dicti prælati, alios maiores ordines ſine noua diſpenſatione Papæ ſuſcipere; cum probabiliter credendum ſit, quod prælatus ſuus anterior ex conceſſione Papæ non ſolum illum habilem fecerat ad eos ordines quos ipſo viuente ſuſcepit, ſed etiam ad omnes ſimul: cum præſumendum non ſit quid ſtultum & malum, de bono & prudenti prælato; *a* & boni & prudentis prælati non fuit, id facere cum periculo, quod ipſo mortuo, oporteret iterum ad Papam refugere, maxime cum communis ſtylus commiſſariorum ad habilitandũ quem ad omnes ordines, ſit, vt vnico actu id faciant. Quæ autem communiter accidunt, & non inſolita, credenda ſunt. *b*

a c.1. de ſeruitin. ab ordin. faciend.

b c.Quia non eſt veriſimile. de præſumptio.

DECISIO II.

Ex conſ.2.alias 4.de præſumpt.

2 Sacerdotio probato, cum de antiqua ordinatione probanda agitur, & ordinatorem virum probũ fuiſſe conſtat, alij etiam omnes ordines probati cenſentur. *c*

c Pan. in c. niſi. de præben.& Fel.in ca. ſuper his. de accuſ.

DECISIO III.

Ex conſ.3.alias 5.de filijs presbit.

3 Illegitimus bona fide credens ſe habere diſpenſationem Papæ ad ordines ſacros ſuſcipiendos, cum tamen non haberet niſi commiſſionem de diſpenſando miſſam ordinario, & bona fide accipiens Subdiaconatũ ab alio Epiſcopo, cum litteris dimiſſorijs ſui ordinarij ſuſpenſionẽ, & irregularitatem Extrauagantis Pij II. *d* non incurrit, cum hæc ſolum punit ſuſcipientem ordinem ſacrum ante legitimam ætatem, vel ſine dimiſſorijs, vel extra tempora, & præſumentem ſuſcipere, non autem bona fide, ſine dolo id facientem. & licet ſuſpenſionem incurriſſet eo quod ordinem Subdiaconatus non præmiſſa diſpenſatione accepit, cum eo tamen Epiſcopus originis diſpenſare poteſt, *e* & ſic a ſuſpenſione abſolutus, ad alios ordines ſuperiores aſcendere poteſt. Nunc conſtitutio noua Sixti V. & eius declaratio circa illegitimos attendenda eſt.

d Extrauа. Cum ex Sacrorum.

Man. ca. 25 n. 70. & ca 27. n. 162 & 241.

e c.Lugdunenſis. & gl. in c.nõ innituti. 9.q.2.

DECISIO IIII.

Ex conſil 4. in vtriſque.

4 Dignitas iuriſdictionem ſpiritualem habens, & eccleſia parochialis, ei qui vigeſimum quintum annum non attigerit, conferri non poteſt: *f* Non curata autē olim habenti viginti annos completos, *g* nunc autem habenti viginti duos annos *h* conferri debet.

f c. cũ in cunctis. de elec. & Trid. ſeſſ. 24. c. 12. de refor. & Extrauag Execrabilis, de præb.
g ca. 1 de ætat. & qualit. li. 6.
h Trid. vbi ſupra.
i c. cõmuniter. diſ. 33.

DECISIO V.

Ex conſ. 5. alias 35 de temp. ord.

5 Arreptus vel obſeſſus à dæmone antequam ad ſacros ordines ordinetur, ad illos ſine Papæ diſpenſatione promoueri non debet; *i* poſt ordinationem vero obſeſſus, ordine ante illam arreptionem ſuſcepto vti poteſt.

DECISIO VI.

Ex conſ. 6. alias 9. de temp. ord.

6 Regularis nondum habens viginti quatuor annos completos, ſed deſunt illi quadraginta dies, ſi iuſſus a prælato dicente parum pro nihilo habendum, presbiterium aſſumat, ſuſpenſus eſt, & celebrando irregularis efficitur; eo quod ordo presbiteratus requirit viginti quatuor annos completos, cum oporteat vt attingat vigeſimum quintum; *K* quem non attingit qui conſtitutus eſt etiam in vltimo die vigeſimi quarti anni, quamuis talis diceretur eſſe viginti quatuor annorum. Et licet dies cœptus pro completo regulariter habetur, *l* annus tamen cœptus non habetur regulariter pro completo. *m*

K Cle. generalẽ, de ætat & qualitate Trident. ſeſſ. 23. c. 12. de refor.
l l Qua ætate. ff. de teſta.
m Glo. in d. cle. generalem.

DECISIO VII.

Ex conſ. 7. alias 9. de cler. excom. miniſt.

9 Regularis ante legitimam ætatem Sacerdotium ſuſcipiens, & electionibus tam actiuis, quam paſſiuis ad ſolos Sacerdotes pertinentibus, & ſtatione, & Seſſione inter Sacerdotes, & alijs actibus ſolis Sacerdotibus deputatis vtens, quamuis ob Sacerdotium ante legitimam ætatem ſuſceptum ipſo iure ſuſpenſionem ab officio incurrit, *n* & ſi aliquem actum ſpecialiter deputatum actui ordinis exerceat, irregularis efficitur *o* faciens tamen aliquem trium præfatorum actuum, nullo modo irregularitatem incurrit: quia licet ſint actus ordini ſacerdotali per ſtatuta ordinis ſeu religionis deputati, non tamen ſunt officia Diuina: Cum tamen ad hoc vt ordinatus, excommunicatus, vel ſuſpenſus irregularitatem incurrat, duo neceſſaria ſint, vnum eſt, vt ſit officium Diuinum, * & Alterum, vt alicui certo ordini ſit deputatum, & præfati tres actus, vt prædicitur, officia diuina non ſunt; Ab illis autem tribus actibus regularis talis arcendus eſt, eo quod licet illos exercendo nõ incurrat irregularitatẽ, peccet tamen; ſicut ſuſpenſus eligendo, vel permittendo vt eligatur, non fit irregularis, quamuis peccat, faciendo actum ſibi prohibitum, *p* & ordinatus, ſuſpenſus, & excommunicatus, licet gaudeat priuilegio fori & canonis, *q* alijs tamen priuilegijs non gaudet, ſcilicet priuilegijs honoris, & vtilitatis conuenientibus ei ratione ordinis, vnde nec capax eſt collationis beneficij ſecularis, vel regularis, aut dignitatis, aut honorum, *r* nec debet quis ex ſuo delicto aſſequi, quod ſine illo aſſequutus non fuiſſet. *ſ*

n Extra. cũ ex Sacrorum.
o Innoc. et Pan in c. fin. de exceſ. præla.
** Man ca. 27. n. 244*
p ca. cum inter R. de elect.
q c. ſi quis ſuadente 27. q. 4. et ca. aduerſus, ca. inter alia. de immunit. eccleſ.
r c. 2. et c. ſi celebra. de cler. ex cõ. miniſ.
ſ c. Sedes Apoſtolica. de reſcript.

DECISIO VIII.

Ex conſ. 83 alias 47. de regular.

8 Hermaphroditus religionem virorum profeſſus, nulla facta mentione

ne de tali defectu, peccat, & profeſſionis eius validitas ex potentia virili, vel muliebri iudicanda eſt; *t* ſi enim potentia virilis eius maior ſit, quam potentia muliebris, valida eſt eius profeſſio; ſin vero minor ſit potẽtia virilis, quam muliebris, aut vtraque potentia par ſit, profeſſio inter viros erit nulla; Hermaphroditus enim paris potentiæ, & ad ordines, & ad religionem omnino inhabilis eſt, & ordinatio, aut profeſſio facta, non valet, *u* data enim paritate, æque iudicari poteſt mulier, ac vir: An vero vtraque potentiarum ſit impar, an altera maior, ſtandum eſt dicto ſuo, vel iudicio medicorum. Talis autem iuſtè cum diſpenſatione Papæ ex Monaſterio eijci poteſt, ad ſcandala vitanda; *x* Immo ſi potentia eius virilis minor ſit quam potẽtia muliebris, ſine diſpenſatione Papæ è Monaſterio eijci vel inuitus poteſt, cum profeſſio ſit nulla, nec Monaſteriũ illum retinere tenetur, qui religionem ſuam profiteri nequit. *y*

t l. Quaritur, ff. de ſtat. hom.

u Syluest. verb. Hermaphroditus.

x c. Nihil, de praſcr.

y Tri. ſeſſ. 25. ca. 16. de regul.

DECISIO IX.

Ex conſ 9. aliàs 84. de regular.

9 Regularis profeſſus, & poſt promotionem ad ordinem Diaconatus ob ſua delicta ab ordine eiectus, & habitu ordinis exutus, ſi delicta, ob quæ eiectus ab ordine fuit, irregularitatem aut aliam inhabilitatem non inducunt, ſuper quibus Epiſcopus diſpenſare nequit, ab Epiſcopo diœceſano originario recipi, & presbiterio ordinari poteſt, dum modo ſufficiens patrimonium habeat, et ætate, literatura, & moribus poſtea idoneus repertus fuerit; ſublata prius inhabilitate, ſi quam habeat, quam Epiſcopus poteſtate ſua ordinaria tollere poterit; ſin verò eiectus ſit ab ordine ob delictũ inducens irregularitatem, à qua Epiſcopus abſoluere non poteſt, poſt diſpenſationem à Papa obtentam, (ſi antequam ei jceretur non fuiſſet cum illo diſpenſatum ſuper ea per ordinis ſui priuilegia, quæ communiter religionibus conceduntur, vt poſſint ſuperiores earum diſpenſare cum ſubditis ſuis ſuper omni irregularitate, excepta illa, quæ ex homicidio voluntario, & mutilatione, ac bigamia oritur) illum ſimiliter Epiſcopus originis promouere poteſt.

DECISIO X.

Ex conſil. 3. in Nouis deeſt in antiquis.

* 10 Prouiſus de Curato, ſed nulliter ob defectum ætatis, nec promoueri ſe faciens ad presbiterium, nec horas Canonicas recitans, credens tamen quamuis falsò, ſe & ad horas, & ad promouẽdum teneri, non ſolùm peccat acceptando collationẽ, & poſſeſſionem, ſed etiam omittendo horas, nec promoueri ſe faciendo. Quamuis enim verè non teneatur ad horas, nec promoueri obligetur, qui beneficium poſſidet curatum, de quo nulliter eſt prouiſus, propter erroneam tamen conſcientiam, falsò putãs ſe ad horas, & ad promouendũ teneri, ſi id non præſtat, duplex peccatum committit.

TITVLVS XI.

De Sacra vnctione.

SVMMARIVM.

1 *Chriſma, quamuis ex oleo & balſamo fieri debeat, oleum tamen de ſola Sacramenti eſſentia eſt.*

DE-

DECISIO I.

Ex conſ. vnico tam in antiquis quam in Nouis.

1 Quamuis Chriſma ex oleo & balſamo mixta, materia confirmationis ſit, ita vt grauiter peccaret Epiſcopus, qui ex ſolo oleo id cōficeret, ſolum tamen oleum eius materia ſubſtantialis & eſſentialis eſt, admixtio autem balſami de præcepto tantum eſt: *a* Sicut in ſimili, materia ſubſtantialis calicis ſolum vinum eſt, quamuis ei aqua ex præcepto miſceri debet; ideoque Confirmatio ſolo oleo facta tenet, nec iteranda eſt, ſed ſupplenda, *b* quæ ſuppletio defectus balſami, per ſolam linitionem balſami facienda nō eſt, ſed eadem oratione, & iiſdem verbis, quibus ipſa Chriſmatio ſiue confirmatio fit, fieri debet; nec tamen propterea fit iteratio ſacramenti; quia ad Sacramenti reiterationem non ſufficiunt materia, & verba ſine intentione id faciendi, cū ſine intentione debita conficiendi ſacramentum, non conficiatur illud: *c* & ita cum ſecunda linitio non fiat intentione miniſtrandi ſacramentum confirmationis, (eo quod confirmatio etiam ſine balſamo facta, valida eſt,) ſed ſolum ſupplendi defectum eius, quod illi iam miniſtrato defuit, non poteſt, nec dici debet iteratio, ſed ſuppletio.

a S.Tho: 3.p.q 72. ar.1.& 2 Caie. ibi. Sot. 4 di. 7.art.2.

b c. 1. de ſacram. non iterand. c. 1. de ſacra vnct. Man. ca. 21. nu. 8.

c S.Tho. 3.part. q. 64 art. 8.

TITVLVS X.

De Sacramentis non iterandis.

Hic titulus deeſt in antiquis.

SVMMARIVM.

1 *Diaconatus ordinem ſumens, ſi non accipit, nec tangit librum Euangeliorum, in cuius traditione imprimitur character, ordinem non accipit.*

2 *Veſtes de eſſentia & ſubſtantia ordinum non ſunt, vnde illarum defectus, vel mutatio nihil nocet.*

3 *Characterem alicuius ordinis, qui ob defectum intentionis ſuſcipientis uel Miniſtri, non ſuſcipit, de licentia ſui Epiſcopi, uel Papæ, poteſt illum clam ſuſcipere ab alieno Epiſcopo, ubi ſit incognitus.*

DECISIO I.

Ex conſ. 3. in Nouis deeſt in antiq.

1 Diaconus ordinatus abſque contactu libri Euangeliorum, cuius traditione character verè ſuſcipitur, Diaconus non eſt, cum illius libri traditio de eſſentia, & ſubſtantia ordinis Diaconatus ſit; adeo vt ſi talis poſtea ordinetur Sacerdos, hanc intentionem conditionalem habens, *Nolo ſuſcipere Sacerdotium, ſi non ſum Diaconus*, vtique Sacerdos ordinatus nō eſt, cum intentionē actualem habuerit non accipiendi illum, ſi non erat Diaconus, vnde & Diaconatum, & Presbiterium iterum ſine vlla diſpenſatione accipere poteſt, modo in eis non miniſtrauerit: Tunc enim a Papa diſpenſatio habenda erit, vt duobus ordinibus præfatis Diaconatus, & Presbiterij ordinari poſſit. *a*

a Arg. c. 1. de cler. non ord. miniſ. Nauar. in Man. ca. 27. num. 242.

DECISIO II.

Ex conſ 5. in Nouis deeſt in antiq.

2 Explicitam intentionem habens ordines ſuſcipiendi, dubitando tamen an per actiones, & verba Epiſcopi conferrentur ordines, eo quod aliquæ ex ſolitis ſacris veſtibus ex

in

incuria ei in tali ordinatione deſunt verè ordinatus eſt; cum veſtis de eſſentia ordinationis non ſit, nec ſcrupulus ille collationem impedire poteſt.

DECISIO III.

Ex conſil 7. in Nouis, deeſt in antiquis.

3 Qui ob defectum intentionis ſuſcipientis, vel Miniſtri, characterem alicuius ordinis non ſuſcipiunt, ad hoc vt iuſtè, & rectè ordinati reputentur, ad vtendum ordinibus ſuſceptis, qui eis deſunt, ne bis ordines ſuſcepiſſe, & irregularitatem cõtraxiſſe, accuſentur, ordinarios ſuos clam adire debent, eiſque ſacramentaliter confiteri, ne reuelare poſſint, ab eiſque, vel à Papa licentiam petere, vt illos clam ab alieno epiſcopo longe diſtante, vbi ſunt incogniti, ſuſcipere queant.

TITVLVS XI.

De filijs presbiterorum.

SVMMARIVM.

1 *Filius natus in figura matrimonij, iuſtè credere poteſt ſe eſſe legitimum, ad hoc vt ordinari poſſit.*

2 *Illegitimus bona fide ordinatus, non eſt ſuſpenſus.*

3 *Illegitimus ſine diſpenſatione, incapax eſt beneficij.*

4 *Illegitimus factus religioſus, ordines ſacros ſumere, & beneficia manualia habere poteſt, non autem prælaturas.*

5 *Commenda perpetua dat titulum legitimum, non ſic temporalis.*

6 *Diſpenſatio ad beneficium, per Commendam perpetuam expirat.*

7 *Diſpenſatio Comitis Palatini cum illegitimo, ad ordines, aut beneficia non extenditur.*

8 *Diſpenſare etſi cenſeatur Papa, quando facit aliquid contra ius ſuper quo diſpenſare poteſt, ſecus tamen eſt in epiſcopo.*

9 *Diſpenſatio prohibens filium obtinere beneficia patris in eadem eccleſia, cum ſit exorbitans, & odioſa, non comprehendit nepotem legitimum ex filio illegitimo.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. in vtriſque.

1 Filius natus in figura Matrimonij, qui multis annis credidit ſe filium mariti matris ſuæ, & omnes etiam communiter, vbi natus, & educatus in ſua infantia, & pueritia fuit, eum pro legitimo habuerunt, iuſtè, & tuta conſcientia credere poteſt ſe legitimum eſſe, quamuis eius mater poſtea & viuens, & moriens dicat illum non eſſe legitimum, & credendo firmiter ſe legitimum eſſe, ſine diſpenſatione, aut ſcrupulo ordines ſumere poteſt: Quod ſi ob dictum matris dubius ſit, & dubiũ illud aut non poteſt, aut deponere non vult: non poteſt ſine peccato, & diſpenſatione ad ordines promoueri, quia qui contra conſcientiã ſuam agit, ædificat ad gehennam. *a* *a c. fin. de praſcr. & c. ad audientiam de homic.*

DECISIO II.

Ex conſil. 2. deeſt in Nouis.

2 Illegitimus putans ſe habere diſpenſationem Papæ ad ordines ſacros, cum tamen non haberet niſi commiſſionem de diſpenſando ordinario miſſam. & bona fide ſubdiaconatum ab alio Epiſcopo cum litte-

ris

tis dimiſſoriis accipiens, in ſuſpenſionem, & irregularitatem non incidit; Et licet ſubdiaconatum ita ſine diſpenſatione ſumendo ſuſpenſus fuiſſet, cum eo tamen Epiſcopus originis diſpenſare poteſt, maxime cùm præfata ordinatio facta ſit bona fide ſine dolo; *b* cum Epiſcopus regulariter ab omni ſuſpenſione lata a iure abſoluere poſſit, *c* vnde ſic ab Epiſcopo abſolutus, ad ſuperiores ordines aſcendere valet: Ab irregularitate vero ſi quam contraxiſſet illegitimus celebrando in ſuſpenſione, virtute Iubilæi, neque in foro exteriori, neque in interiori abſolui & liberari poteſt: ſed neque per Iubilæa abſolui quis valet a ſuſpenſione quoad forum exterius, niſi id in eis exprimatur, quod tamen rariſſime fit, quamuis in foro conſcientiæ a ſuſpenſione Iubilæa virtutem liberandi habeant, cũ Iubilæa forum Dei regulariter reſpiciant.

Ma. c 25 nu 70. & c. 27. nu. 155.

bc. Lugdunenſis. & gl. c. nõ inuitari, 9 q. 2.

c Syl. ver. Suſpẽſio. q. 8. arg. c. nuper, de ſent. exc. Man. ca. 27. n. 254 Ma. c 27 nu. 272.

DECISIO III.
Ex conſ. 3. alias 6.

3 Collatio beneficii, aut canonicatus facta illegitimo, cum quo Epiſcopus originis ſolum diſpenſauit ad ordines minores, & non ad beneficium, non eſt valida; *d* Et quamuis Epiſcopus originis cum illegitimo non ſolum ad ordines, & beneficium ſimplex, *e* ſed etiam ad canonicatum Eccleſiæ cathedralis diſpenſare poteſt, *f* ad talem tamen canonicatum diſpenſare non cenſetur, niſi id exprimatur. *g*

d c. fi. de fi lijs presb.

e c. 1. et 2. de fil. presbit. in 6.

f Archidi. c. 1 et 2 de fil. presbit. in 6.

g Frãc. in c. 1. de fil. presb. in 6

DECISIO IIII.

4 Illegitimus factus religioſus, per profeſſionem factus legitimus, ſine diſpenſatione & ſacros ordines aſſumere, & alia quæcunque beneficia manualia, & officia regularia ſui ordinis, & monaſterii habere poteſt, ſi careant cura animarum, & quæ, qui habent, non dicuntur prælati; *h* & ſolo iure communi attento omnia beneficia regularia præter prælaturas conuentuales ſunt manualia, & quæ ad nutum dari & auferri poſſunt; *i* Prælati autem ſoli proprie ſunt Epiſcopi, & ſuperiores eorum, & Præfecti eccleſiis collegiaris Secularibus, vel Regularibus, & non alij, etiamſi copioſos redditus habeant. *K* Illegitimus autem regularis ſine diſpenſatione beneficium curatum habere nequit, etiamſi illud Manuale ſit. *l*

Nunc autem omnia circa illegitimos iuxta conſtitutionem S.D.N. Sixti V. & eius declarationem intelligenda ſunt, addita moderatione Bullæ Greg. 14. incipientis, *Circumſpecta*. anno 1590.

h ca. 1. de fil. pres. & Card. ib.

i c. 2 & c. cũ ad Monaſteriũ, §. tales, de ſtatu monach.

K c. cũ ad eccleſiarũ de eff. ord. c. cũ in illis, § illa vero, & prab. in 6 Card. in cle. Dudũ §. ſtatuimus. q. 9. de ſepult.

l Ant. et Card. q 8 & 9. in c. 1. de fil. presbit.

DECISIO V.
Ex conſ. 4 alias 9. de preben.

5 Commenda beneficij, vel collatio beneficij in commendam facta, ſi temporalis ſit; *m* qualis eſt etiam illa, per quam beneficium litigioſum commendat ordinarius alicui, vt ſeruiat ei lite pendente, *n* & per quam hodie commendatur eccleſia parochialis per viam vicariæ, donec illi de Rectore prouideatur; *o* & per quam Papa ſolet aliquando beneficium ſibi reſeruatum vacans commendare alicui, donec illud alicui conferatur, non dat ius in beneficio, nec commendatarius facit fructus ſuos, neque eſt prælatus beneficij, ſed procurator, habens tamen legitimam adminiſtrationem: Commenda vero perpetua, per quam Sedes Apoſtolica confert beneficium in Commendam quoad vitam

m c. Nemo deinceps, de elec. in 6.

n cap. 2. vt lite pẽdent. 6.

o Trid. ſeſ. 24. c. 18. de ref.

tam

p c illud. c. qui plures. c. relatio diſ. 21 q. 1. Pan. in c. quirelam de re lect et Gomez. in regu. de infir. reſig. q. 13. & de trien. poſſe. q. 5. q c. 1. de fil. presb. in 6. et Gomez vbi ſup. q. 5.

tam Commendatarij, p habetur pro titulo legitimo, & commendatarij tales pro Prælatis habentur, & faciunt fructus ſuos, & facere poſſunt quicquid poſſunt titulares; exceptis ijs quæ per litteras commendatorias eorum excipiuntur.

DECISIO VI.

6 Diſpenſatio ad vnum beneficium expirat per acceptationem alterius collati in Commendam perpetuam; q non tamen ſi commendæ erant temporales, tunc enim per illas diſpenſatio non cenſetur extingui.

DECISIO VII.

Ex conſ. 5. aliàs 2.

7 Comes Palatinus, aut alius ſecularis princeps cum illegitimo ad ordines minores, aut beneficium ſimplex diſpenſare nequit, cum huiuſmodi facultatem legitimandi quo ad ſpiritualia non habeant; vnde collatio beneficij illegitimo alicui, à talibus diſpenſato, facta nulla, & inualida eſt, cum omnis illegitimus ante debitam legitimationem, vel diſpenſationem ab habente ad hoc poteſtatem, beneficij eccleſiaſtici incapax, & inhabilis ſit, r ordines autem Minores virtute talis legitimationis à principe ſeculari factæ ſuſcipiens non eſt ipſo iure ſuſpenſus, ſuſpendi tamen poteſt. ſ

r Ex toto tit. de fil. presb. & eo. ti. in 6.

ſ c. vel nō eſt cōpeſ. de tēp. ordin.

DECISIO VIII.

Ex conſil. 5 in Nouis deeſt in antiquis.

* 8 Illegitimus ab Epiſcopo, cui neque ratione originis, neque ratione beneficij, neque ratione domicilij ſubditus, ad ordines Minores ſine expreſſa diſpenſatione ab illegitimitate, malè ordinatus eſſe cenſetur; t Neque Epiſcopus talis ſic aliquem ordinando, aut poteſt, aut ſecum tacitus diſpenſare cenſetur. Quamuis enim Papa, quando aliquid facit contra ius, ſuper quo diſpenſare poteſt; tacitus diſpenſare iudicatur; u Secus tamen in Epiſcopo dicendum eſt. x

t c. 1. de filijs presb. 6.

u Arg. l. quidā cōſulebat. ff. de reg. iur.

x Pan. in c. diuerſis fallacijs. de cleric. coniug.

DECISIO IX.

Ex conſ. 8 9 & 10 in Nouis, eadem ſunt, deſunt in antiq.

* 9 Filius qui ante Concilium Tridentinum, y ex diſpenſatione Papæ beneficium obtinuit in Eccleſia, in qua pater eius mortuus fuerat beneficiatus, mortuo patre aliud in eadem Eccleſia de nouo obtinere non poteſt; cum hac ratione paternæ incontinentiæ memoria refricaretur, id quod in prædicto Concilio prohibitum eſt, inquantum prohibet eis, *vt in eccleſiis, vbi patres beneficium aliquod obtinuerunt, nō poſſint etiam diſſimile beneficium obtinere, nec in dict s eccleſiis quoquo modo miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinuerunt habere.* Quæ verò de filijs presbiterorum, aut in Extrauaganti Clementis VII. z aut in Concilio præfato Trident. ſtatuuntur, ad nepotes presbiterorum extendi non debent, quaſi nepotes ab eorum beneficijs ſicut filij, excludantur: eo quòd iura cum loquantur de filijs, ad nepotes ſecundum magis veram, & communiorem opinionem non ſunt extendenda. a maximè cum alia ratio ſit filiorum illegitimorum, alia verò nepotum, qui legitimi ſunt. Neque enim Nepos legitimus paternam incontinentiam, ſed continentiā refert, filius autem illegitimus incontinentiā patris repræſentat militatq; pro eo illa præſumptio quòd filius patri ſimilis eſſe præſumitur.

y Concil. Trid. ſeſſ. 25. de ref. c. 15.

z Extrauag. 36. qua incipit, Ad canonū conditor.

a gl. in c. presbiterorum. diſt. 56.

Ad-

* *Aduertendum eſt circa id quod tradit author de Nepotibus, quod cum Illuſtriſſimi & Reuerendiſſimi Cardinales Congregationis Sacri Concilij Trid. exiſtimauerint tam in dicta conſtitutione Clementis V I I. quàm in Concilio Trid. ſub illa prohibitione, Ne filij illegitimi beneficium paternum obtinere poſſint, comprehendi nepotem legitimum ex filio illegitimo, reſpectu beneficij auiti, ob ea Concilij verba* longiſſime *nec vlla in his terminis Rotæ deciſio reperta fuiſſet, ſtatuerunt poſtea ijdem Cardinales ex ordine* S. D. *N. Gregorij XIII. intelligere, quid de hac re Rota ſentiret vbi vt notat Nauar conſi.* 10. *in Nouis, deciſum fuiſſe in* Rota *duodecima die Februarij* 1574 *non comprehendi nepotem legitimum ex filio legitimo neque ſub Clementina neque ſub Concilio* Trid. *tam inſpectis verbis, quam etiam inſpecta mente, ſeu ratione tam Clementinæ, quàm Concilij. Quæ* Rotæ *deciſio, probari facile poteſt, ſiquidem ſi verba Clementinæ conſideremus, certum eſt illa non conuenire nepoti legitimo, vt patet ibi.* In ipſorum reſignatium filios ex fornicatione natos &c. *& ibi* Super defectu Natalium quē ex dictis Sacerdotibus reſignātibus geniti patiebantur. *& ibi* ob inordinatū ſpuriorum filiorum amorē &c. *& ibi.* Quod de cætero filij presbiterorum ex fornicatione nati &c. *Similiter nec verba Concilij conueniunt, vt patet ibi.* Qui non ex legitimo Matrimonio nati ſunt. *Vnde cum regula generalis ſit, quod vbi verba diſpoſitionis non conueniunt, neque diſpoſitio ipſa conueniet, ex Bartolo & Decio in l 4. §. prætor ait. de dam. inf. & idem Bar. in c. 1. nu. 21. de elect. & Alciat. in l. liberorum. nu 6 de verb. ſign. & ibidem Alex. in ver. Tertius caſus eſt. & in dictis conſtitutionibus ſolum mētio fit filiorum, nō ea ſolum ratione quod filij ſint, ſed quia nati ſunt ex fornicatione; conſequens eſt, vt quæ de ſolis filijs illegitimis ſtatuuntur, in nepotibus legitimus locum non habeant, ex Bart. in l fi. Cod. de filijs natur. qui etiā cum alijs communiter concludit conclu. 1. nu. 58. de verb. ſignif. nepotem legitimum ex filio illegitimo hæredem ab auo inſtitui poſſe. quia in eo vitium paternum, & per conſequens qualitas patrem excludens ceſſat, vt docet Card. Paleot. de Nothis & Spurijs. c. 53. & Conar. in epit. par. 2. cap. 8 §. 5. nu. 13. Sed neque mens, aut ratio Clementinæ aut* Concilij *locū habet in nepote, nam filius repræſentat incōtinentiam patris, nepos autē nō item; Et filius præſumitur eſſe ſimilis patri, non ſic nepos reſpectu aui ſiue ergo verba, ſiue mentem clementinæ, aut Concilij inſpiciamus, dicēdum eſt nepotes legitimos non excludi, cū non militet eadem ratio, & materia eſt odioſa. Et quia ſi clementina, vel Concilium nepotem legitimum excludere voluiſſent, nepotem etiam, ſicut filium nominaſſent. Denique huius opinionis ſunt Gloſ. in c. presbiterorum. verb. filios diſt. 56. & in c. Apoſtolica. 8. q. 1. Archid. ibi. Goff ed. in ſumma nu. 5. de filijs presbit.* Io. Andr. *in c. Ad extirpandas. tit. eod & Anth. ibidem. Piſanella, & alij ſummiſtæ communiter in verb. Illegitimus.*

TITVLVS XII.

De ſeruis non ordinandis.

Hic tit. deeſt in nouis.

SVMMARIVM.

1 *Seruus fugitiuus ad dominum redire tenetur, niſi probabilis timor eum excuſet, & quid tunc faciendum.*

D E-

DECISIO I.

Ex conſ. vnico alias 2. de reſt. ſpoliatorum.

1 Seruus fugitiuus in foro conſcientiæ ad Dominum redire tenetur, aut cum contentum facere, quod non redeat, niſi iuſta aliqua cauſa, qualis eſt probabilis timor perdendi vitam, eum excuſat; cum ſeruus fugitiuus ſit de bonis fortunæ Domini ſui: Non tenetur tamen reſtituere ſe illi cum iactura bonorum altioris ordinis, ſcilicet vitæ ſuæ, eo quod nemo ad reſtituendum bona minoris ordinis tenetur cum iactura bonorum maioris. *a* Tenetur autem ſemper habere intentionē Domino ſatisfaciendi, aut eum contentum faciendi modo meliori quo poteſt, ſoluendo ei per ſe, vel per alium, iuſtum pretium, & quicquid acquirit, & lucratur, Domino ſuo quærit.

a Arg. ca. officia, de vanit. & remiſſ. Man. ca. 17. n. 87.

TITVLVS XIII.

De corpore vitiatis.

SVMMARIVM.

1 *Ordinarius Papæ mandatum exequi non debet, quando ex illius executione peccatum, aut ſcandalum ſequi ur.*

2 *Pollex non eſt membrum, cuius parte tamen qui caret, quando ſit irregularis.*

3 *Caſtratus ob ægritudinem de conſilio medicorum, poteſt ſine alia diſpenſatione ordines ſacros accipere.*

4 *Suſpenſus ter eſt qui ſine litteris dimiſſorijs ordinarij, tres ordines ſacros accipit.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 20. de reſcript. in Nouis.

1 Virum deformis corpore a Papa impetrans commiſſionem diſpenſandi cum eo ad Epiſcopum originis ad ordines, & beneficia, & ab eo diſpenſatus, impetrans eccleſiam parochialem alterius diœceſis a Papa in forma dignum, videlicet vt ordinarius eccleſiæ ſi eum reperiret idoneum, conferret eam illi: non obſtante diſpenſatione a delegato Papæ facta ſuper præfati curati deformitate, mādatum Papæ exequi ordinarius non tenetur; immo exequendo & eccleſiam parochialem tali deformi conferendo peccat; cum mens Papæ nō ſit, vt quis mandata ſua exequatur, quando ex eo quod præcipitur exequuto, ſequeretur peccatum, aut ſcādalum populi, *a* quod probabiliter ſequi ſolet, dum valde deformis ad Sacramentorum adminiſtrationem admittitur.

a c. Nihil cum ſcandalo, et c. ſi quādo. de reſcri. et Fel ibi. & Inn. in c. Inquiſitioni. inſ. de ſenten. excom.

DECISIO II.

Ex conſ. 1. in Nouis deeſt in antiquis.

2 Cum pollex membrum non ſit, qui pollice caret, irregularis non eſt dummodo per indignationem ſibi non abſtulerit; * nec exinde inducatur impotentia celebrandi, aut magna deformitas, ſeu ſcandalum in celebrando. De qua tamen re ſi dubitetur, an ſine ſcandalo celebrare poſſit & an inducat magnam deformitatem, quæ celebrationē impediat, declaratio Epiſcopi requiritur, non autem ſufficit arbitrium confeſſarij, aut alterius Prælati inferioris. Quod ſi Epiſcopus ſemel magnum induci ſcandalum declaret, irregularis erit, & a ſolo Papa diſpenſari poteſt.

Nauar. in Man. ca. 27. num. 206. & 262. Nauar. in Man c. 27 nu. 198. Nauar. in Man. ca. 27 num. 209. Nauar. in Ma. c. 27. nu. 239.

DE-

DECISIO XIII.

Ex conſ.2.in Nouis,d eeſt in antiquis.

3 Caſtratus ob ægritudinem de conſilio medicorum, ſine vlla diſpenſatio ne ad omnes ordines ſacros ab Epiſcopo ſuo promoueri poteſt.

b c. ſi quis a Medicis ca. Eunuchus, d. 55 Naua. in Man. ca. 27. n. 199

DECISIO XIV.

Ex conſ.8.in Nouis.deeſt in antiq.

4 Clericus Minorum ordinum, & ſurdus, & ſciens quod propterea non initiaretur ſacris a ſuo ordinario, cum falſis literis dimiſſoriis a ſe confectis, ſubdiaconatum, Diaconatum, & Presbiteratum ab alieno ſumens præter peccatum in falſis literis fingendis commiſſum, tres ſuſpenſiones incurrit, tres ordines ſacros ſine literis dimiſſoriis ordinarij ſui ſuſcipiens. *c* Beneficio autem prius adepto ob huiuſmodi delicta ipſo iure non priuatur; cum beneficium legitime prius obtentũ per ſuperuenientem irregularitatem regulariter ipſo iure non perdatur. *d*

c Extra. cũ ex Sacrorum. Pij II. Nauar. in Ma. c. 25. n. 7. & c. 27. n. 241
d Innoc. in c. is qui, de ſent. exc. in 6.

TITVLVS XIIII.

De Bigamis.

SVMMARIVM.

1 *Laicus nulliter cum corrupta contrahens non eſt bigamus.*

2 *Irregularis, tam eſt, qui bis, quam qui plures nuptias contrahit, & quare?*

3 *Epiſcopus ordinando bigamum ab eo ordine conferendo, & a Miſſa celebranda per annum ſuſpenſus eſt.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. deeſt in Nouis.

1 LAicus, aut clericus minorum ordinum contrahens Matrimonium cum corrupta inualide ob aliquod impedimentum, nullam irregularitatem aut bigamiæ veræ; eo quod non contrahit valide cum duabus ſucceſſiuè: aut interpretatiuè, eo quod non contrahit cum duabus inualide, vel cum vna valide, & cum alia inualide, nec cũ corrupta valide * aut Bigamiæ ſimilitudinariè contrahit, quia non contrahit cum vna valide, neque inualidè poſt votum ſolemne religionis, vel ordinis ſacri, quo quis ſpirituale Matrimonium cum Chriſto contrahere dicitur; *a* & irregularitas in caſibus tantum iure expreſſis contrahitur. *b*

Na. c. 27 nu. 191.
a c. 1 ext. quotqunt 27. q. 1.
b c. 1 qui de ſent. ex com. in 6.

DECISIO II.

Ex conſ.2.deeſt in Nouis.

2 Irregularis; tam eſt qui bis, quam qui plures nuptias contrahit, & bigamus, non trigamus dicendus eſt laicus, qui viciſſim cum virgine, & ea mortua, cum vidua, vel cum corrupta contrahit: quia ea tantum de cauſa bigamus irregularis eſt & inhabilis ad Sacramentum ordinis, quia in eo non eſt ſignificatio coniunctionis Chriſti cum Eccleſia vnica ſua ſponſa; *c* tam inhabilis autem eſt ad hanc coniunctionem Chriſti cum Eccleſia vnica ſua ſponſa ſignificandam, qui cum duabus, quam qui cum tribus, aut pluribus contraxit, quia iam carnem ſuam diuiſit, vnde in iure, nulla trigamiæ, ſed bigamiæ ſolius mentio eſt. *d*

c S. Thom. 4. diſt. 27 q. 3. ar. 1.
d in tota ti. de big.

DECISIO III.

Ex conſ.3.deeſt in Nouis.

3 Epiſcopus bigamum ordinando, & be-

& beneficiũ ſimplex ei cõferendo à collatione ordinis illius quem bigamo contulit, *e* & etiam à Miſſa celebranda, *f* ipſo iure per annum ſuſpenſus eſt, & ab ordine deponi poteſt, & collatio benefici j facta, nulla & inualida eſt, eo quod collatio benefici j alicui irregulari facta non valet *g*

e Arg. ca. eos, & ca. vlt. de tẽp. ord. in 6. & c. Nullus pænitentem, diſt. 55.
f Glo. in d. ca. Nullus pænitentẽ.
g Innoc. in c. cum noſtris, de cõceſſ. preb.

TITVLVS XV.

De clericis peregrinis.

SVMMARIVM.

1 *Capellani triremium, ſi exempti non ſint, ab Epiſcopo viſitari poſſunt, vt alij viatores.*

DECISIO I.

Ex conſilio 1. vnico, alias 4. de foro compet.

1 Epiſcopus Capellanos triremium, quæ aduerſis ventis in portibus ſuarum ciuitatum cõmorantur, ſi exempti non ſunt, perinde ac alios viatores, & tranſeuntes, viſitare poteſt, ſeruando vnicuique ſua priuilegia, & ius, quod habent iure communi, vel particulari, domũ ſuã reuocandi. *a*

a c. ſi de foro compet. & ca. 1. de priuileg.

TITVLVS XVI.

De officio Vicarij.

SVMMARIVM.

1 *Peccat, qui vel iuriſdictionem vſurpat, vel affirmat pro certo, quod neſcit eſſe tale.*

2 *Vicarius Generalis à Capitulo Sede vacante conſtituendus, qualis eſſe debeat.*

3 *Vicarius Canonicus, in Capitulo, & Choro locum Canonici tenet.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 3. de crimine falſi.

1 Vicarius foraneus litteris & teſtimonijs ſuis affirmans aliquem eſſe idoneũ beneficio ſimplici, aut Canonicatui ob ſolam relationem alterius, quem tamẽ ignorat an idoneus ſit, nec ne, non ſolum peccat vſurpando iuriſdictionem alienam, *a* ſcilicet Vicarij Generalis, non appellando ſe foraneum, ſed Vicarium ſimpliciter; ſed etiam affirmando pro certo, qđ ignorat eſſe tale, *b* & dando occaſionem lædendi Rempublicam, & proximum. *c*

a S. Tho. 2.2. q. 60. ar. 6.
b cap. 1. de crim. falſi
c c. vlt. de iniuriis.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias vnico in Nouis, & etiam 2. de Maior. & obed.

2 Vicarius Generalis à Capitulo ſede vacante conſtituendus, Doctor eſſe debet, vel Licẽtiatus in iure Canonico; vel aliàs quantum fieri poteſt idoneus; *d* Et cum Vicarius Epiſcopi idoneus eſſe debeat ad id, in quo vices eius gerit, *e* & conſtitui ſolet ferè ad omnia quæ geſturus eſt Epiſcopus, non ſatisfacit Epiſcopus muneri ſuo, niſi idoneũ conſtituat, ſed peccat: conſtitutio tamen talis Vicarij tenet ipſo iure, modo ſit clericus ſaltem in Minoribus conſtitutus, vnde & ab eo, & coram eo facta valida cenſentur.

d Tri. ſeſſ. 24. ca. 16. de ref.
e c. quoniã in plerisque, & ca. inter cætera, de offi. ord.

DECISIO III.

3 Vicarius Generalis Epiſcopi, qui ſimul eſt Canonicus Eccleſiæ, in choro, & Capitulo, locum Canonici tenere debet, *f* niſi contrariũ conſuetudine eſſet inductum.

f Gemin. in c. cum à collatione de appel. in 6.

TITVLVS XVII.

De officio & poteſtate iudicis delegati.

SVMMARIVM.

1 *Conſeruatores, quoad quæ, ordinarij iudices ſint, & quoad quæ, iudices delegati.*

2 *Iuriſdictio in Matrimonialibus præſcribi, & inferiori Epiſcopo conuenire poteſt.*

3 *Epiſcopus examen ſibi commiſſum à Papa, cum clauſula,* In quo conſcientiam tuã oneramus. *alteri committere poteſt.*

4 *Epiſcopus impeditus adire Concilium, poteſt ſe per procuratorem excuſare.*

5 *Pontifex cauſam alicui delegando, illam ad ſe auocaſſe non cenſetur.*

6 *Delegatio Epiſcopo facta, non tranſit in eius vicarium, licèt poſſit ſpecialiter ſubdelegari,*

7 *Epiſcopus Vicario commiſſa expedire nequit.*

8 *Delegata iuriſdictio de perſona ad perſonam prorogari non poteſt, etiã iudice in id conſentiente.*

9 *Subdelegatus poteſtatem ſibi commiſſam, alteri demandare nequit.*

10 *Delegatus in cauſa ſibi delegata eſt maior quam legatus.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 3.

1 Conſeruatores, *a* & Inquiſitores hæreticæ prauitatis, quamuis iudices delegati ſint, *b* conſeruatores tamen etiam de cauſis eccleſiaſticis in prima inſtantia cognoſcere poſſunt, in qua non poſſunt cognoſcere niſi iudices ordinarij, vnde quoad hoc iudices ordinarij, reputandi ſunt, & proinde in conſeruatoribus etiam tanquam iudicibus ordinarijs, Concilium Tridentinum, *c* locum habere cenſetur, ne gratia principis conſeruatoria eis pereat.

a ca. 1. & ca. vlt. de offi. dele. in 6.
b Franc. ī
ca. Ne al qui. de hære. in 6.
c Trid ſeſ. 24. ca. 20. de ref. in princ.

DECISIO II.

2 Iuriſdictio & facultas cognoſcẽdi de cauſis Matrimonialibus & criminalibus, Abbatibus, & alijs Prælatis inferioribus Epiſcopo conceſſa, qui per præſcriptionem, conſuetudinem, & priuilegium, facultatem cognoſcendi de huiuſmodi cauſis Matrimonialibus ſibi acquiſierunt, per Concilium Tridentinũ *d* non tollitur; cum conſtet legem generalem non derogare conſuetudini, præſcriptioni, & ſtatutis particularibus, niſi de mente legiſlatoris potentis derogare illis conſtet; Nulla autem mentio derogationis in Concilio apparet, cum tamen iure communi *e* certum ſit, quoſdam prælatos Epiſcopo inferiores acquiſiuiſſe ſibi per conſuetudinem, præſcriptionem, & ſententiam, facultatem de cauſis Matrimonialibus, & criminalibus cognoſcendi.

d Trid. ſeſ. 24. ca. 20. de ref. §. Ad hæc.
e cap 1. de conſti. in 6. & cap. 1. de con. ſang. Pan. in c. Audi tis, de pra ſcri. Ce nar. ī epi 2. par. c. 8. §. 12.

DECISIO III.

Ex conſi. 2 alias 6.

3 Epiſcopus examen ſibi à Papa cõmiſſum cum Clauſula. *In quo conſcientiã tuã oneramus.* Sed nõ exprimitur nomen proprium, alteri committere poteſt; Cum hæc verba, potius in vim monitionis, quam in vim formæ delegationis, poſita ſunt. *f*

f Feli. in ca. fi. §. is autem, de offi. deleg. Rota ī de ciſ. 368. in nouis.

DE

DECISIO IIII.

Ex conſil. 3. alias 8. de Maior. & obedien.

4 Epiſcopus legitimè impeditus vocatus ad Concilium Prouinciale, aut aliud, per Procuratorem ſe excuſare poteſt, qui etiam Procurator Epiſcopi habens ſpeciale mandatum, conſentiente Concilio, ei intereſſe poteſt; *g* Illum tamen admittere Concilium non tenetur, ſaltem ſi nō ſit vnus ex Epiſcopis ſuffraganeis, intereſſentibus Concilio cum alijs Epiſcopis. *h* Procurator autem talis, ſi Epiſcopus nō ſit, Abbatibus per ſeſe præſentibus poſtponi debet; licèt enim vices gerens alterius tanquam repræſentans honorandus ſit, *i* non tamen tantum ac ille, cuius vices gerit. *K* Vnde Dux, Abbas ue præſens inferioris dignitatis, legato procuratori Ducē, vel Abbatem abſentem excelſioris gradus repræſentāti, præponendus eſt, ſicut olim Rex Chriſtianiſſimus Ducem Subaudiæ præſentem, legato Venetiarum, Ducem Venetum abſentem repræſentantem, præpoſuiſſe legitur.

g c. cū eccleſia Sutrina, de cauſa poſſeſ. & propr.
h Arg. c. ſi quis in ſto, §. porro, de elect. 6.
i c. Sane, 2. de offic. de leg. & c. fi. diſt. 93.
K Decius in d. cap. ſane.

DECISIO V.

Ex conſi. 1. in Nouis deeſt in antiquis.

* 5 Papa cauſam alicui delegando, illam ad ſe auocaſſe non cenſetur; vnde ſi re integra expirat dicta commiſſio, primus Iudex, ſiue ordinarius, ſiue delegatus, ſine noua delegatione procedere poteſt; *l* Immò etiam cauſæ delegationem à Papa impetrans, re integra ei renunciare, & coram primo iudice cauſam agere poteſt. *m*

l c. vt debitus honor, de appel.
m c. quod ob gratiā. de regul. iur. in 6.

DECISIO VI

Ex conſil. 4. in Nouis, eſt ſecunda pars conſi. 32. de ſent. excom. in antiq. ſed melius hic collocatur.

* 6 Delegatio Epiſcopo etiam perpetuò facta; vt ſunt conſeruatoria, quamuis in eius vicarium generalem non trāſeat, *n* eidem tamē ſubdelegari ſpecialiter poteſt, cuius ſub delegationis virtute, vicarius huiuſmodi, Rectorem, aut alium ciuitatis officialem excommunicare poteſt.

n Decius. in ca. quoniā Abb. de offic. iudi. deleg.

DECISIO VII.

Ex conſilio 5. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 7 Delegatio facta officiali, ſeu vicario Epiſcopi, de beneficio conferendo, in ipſum Epiſcopum, vicario ab officio remoto, non tranſit; ſicut nec econtrà, epiſcopo commiſſa vicarius eius expedire valet.

DECISIO VIII.

Ex conſil. 8. in Nouis deeſt in antiq.

* 8 Cùm iuriſdictio delegata de perſona ad perſonā prorogari nequeat, *o* pænitēs poſtquam vnum confeſſarium elegit, cui acceptanti ſacræ Pænitentiariæ litteras præſentauit, eo dimiſſo, alterum eligere non poteſt, etiamſi primò electus conſentiat. Siquidem iuriſdictio delegata, delegātis iuriſdictio eſt, ideoque ad ipſum delegantem, cuius illa eſt, & non ad partes, vel ad iudicem electum, eam extendere pertinet.

o c. 1. de offic. dele.

DECISIO IX.

Ex conſilio 9. in Nouis deeſt in antiquis.

* 9 Delegatus Principis, etſi iuriſdictionem ſubdelegare poſſit, ſubdelegatus tamen illam alteri demandare

dare nequit, vbi aũt quis duplicem poteſtatẽ, ſcilicet, tã delegatã, quam ordinariam habet, ſi ex vtraq; procedat, ſuſtinetur, & valeat actus ex illa ſecundum quam melius id facere potuit.

DECISIO X.

Ex conſ. 10. in Nouis deeſt in antiquis.

* 10 Cum Epiſcopus vt delegatus in cauſa ſibi delegata, maior ſit quam legatus, etſi maiorẽ cum Capitulo, quam legatus, coniunctionem non habeat; tamen ſicut legatus, ita etiã Epiſcopus tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatus, *p* ſine conſenſu Capituli beneficia vnire poteſt.

p Conc. Trid ſeſſ. 21. cap. 5. de refor.

TITVLVS XVIII.

De officio iudicis ordinarij.

SVMMARIVM.

1 *Vicarius Epiſcopi, non Sacerdos, Matrimonijs intereſſe nõ poteſt, ſed ſacerdoti ea delegare debet.*

2 *Epiſcopus ex officio contra concubinarios inquirere poteſt.*

4 *Epiſcopus, ad Vicarios Generales conſtituendos cogi poteſt, & quare.*

5 *Confratria, an Collegium laicum, aut eccleſiaſticum dici poſſit.*

6 *Epiſcopus Capellaniam perpetuã, temporalem facere poteſt, & beneficia ſui epiſcopatus, vnire, diuidere, & extinguere.*

7 *Concilium* Prouinciale, *quare Archiepiſcopum excõmunicare poſſit.*

8 *Epiſcopus diſpenſandi facultate à Concilio ſibi conceſſa, cum ſibi ſubditis tantum vti poteſt.*

9 *Epiſcopi contra Capitula procedere poſſunt, etiam extra viſitationẽ ſeruato moderamine, ſcilicet, adiungendo ſibi duos Canonicos.*

10 *Epiſcopus legitimè impeditus ad Concilium vocatus, quomodo ſe excuſet.*

11 *Rectores nullius, ad Synodum compelli non poſſunt.*

12 *Prælatus Regularis cum ſuo conuentu dilationem ad profitendum dare poteſt.*

13 Diſpenſat *Epiſcopus cum homicida voluntario quoad beneficium ſimplex, licèt non quoad curatum, niſi iam obtentum.*

14 *Epiſcopus ex officio cogere poteſt beneficiarium ad exhibendum titulum.*

15 *Epiſcopus cogere poteſt decennalem, vel execrabilem ad iurandum ſe canonicè beneficia, & diſpenſationem obtinuiſſe.*

16 *Vicarius Epiſcopi facultatem abſoluendi à reſeruatis alijs ſubdelegare poteſt.*

* 17 *Vicario parochiali vacanti, quænam portio debeatur.*

* 18 *Edicta Epiſcoporum quæ ad denunciandum obligant, de quibus intelligi debeant.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. alias 10. de clandeſt. deſponſat.

1 Vicarius Epiſcopi, ſi Sacerdos non ſit, Matrimonijs intereſſe non poteſt, ſed Sacerdotem delegare debet.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 7.

2 Epiſcopus ex officio ſuo cõtra concubi-

cubinarios, & alios peccatores, ad publicam vtilitatem, & animarum ſalutem, *a* non ſolum via denunciationis Euangelicæ, vel Canonicæ, *b* ſed etiam ſine denunciatione per viam inquiſitionis fama præcedente procedere poteſt. *c*

a c.1. de offic. ordin.
b c. Nouit, de iudic.
c cap. Super his, c. qualiter, & quādo, 2. de accuſat.

DECISIO III.

Ex conſi. 3. alias 4.

3 Epiſcopus in quocūque loco ſuæ diœceſis, non exempto, pro tribunali ſedere, & cauſas ſpirituales, criminales, & ciuiles, inter ſibi ſubditos audire, & definire poteſt; *d* dummodo locus honeſtus ſit, & litigatores ſine magno incommodo eo loci venire poſſint. Et Archiepiſcopus in quolibet loco ſuæ Diœceſis Archiepiſcopalis; *e* & legatus ēt in qualibet parte ſuæ legationis, expedire non poteſt, quæ ad illam ſpectant, etiam negotia vnius prouinciæ in alia ſuæ legationis, ſi ad multas miſſus ſit. *f*

d c. cū epiſcopus, de offi. ord. in 6.
e c. vt litigantes, ti. & lib. eo.
f c. Nouit, de offic. de leg.

DECISIO IIII.

Ex conſ. 4. in vtriſque.

4 Cum conſuetudo generalis ab omnibus ſeruāda ſit, *g* & Epiſcopi ius clero ſuarum diœceſum, immò & populo quoad negotia Eccleſiaſtica reddere teneantur, quod per ſemetipſos ſolos, etiamſi plurimum valeant, ſatis bene facere non poſſunt; *h* Epiſcopi omnes ad tribunale ſtatarium, & vicarios generales ſtatarios conſtituēdos, per ſuos Archiepiſcopos cogi poſſunt; & ſi ipſi illud facere noluerint, Archiepiſcopi ipſos conſtituere poſſunt, *i* cū ius naturale, & ratio naturalis ex eo fluens dictent, eum qui ad aliquid tenetur, teneri etiam ad ea, ſine quibus id ſatis bene fieri nequit.

g c. contra morē, diſt. eo.
h c fina de off. Archipresb.
i c. cum ſi ...us, 9. q. ... & in c. ... noua a...tione, 16. ...7. Pan. ...cep. in c. ...uoniā in ...leriſque, ...e off. ord.

DECISIO V.

Ex conſ. 5 alias 3. de foro compet.

5 Contraria ſub Nomine Corporis Chriſti erecta, & quorum Confratres habitum diſtinctum gerunt, ſeparatimque à laicis cum Cruce in publicis proceſſionibus incedunt, Corpus, Collegium, ſeu Societas appellari poteſt, immò ſimpliciter Corpus laicum, & ſecundum quid, Eccleſiaſticum eſt; & iudici ſæculari quoad bona temporalia quæ ipſi in ſua congregatione habent; Epiſcopo autem quoad actus Eccleſiaſticos, ſubijcitur, à quo, quoad actus religioſos, quos faciunt in locis ſacris, & modum, & ordinem incedēdi in Proceſſionibus, & comitandi Sacramentum Euchariſtiæ, cum defertur ad infirmos, & in deferendo habitum, & alijs ſimilibus, ad religioſos, & ad eccleſiaſticum ordinem pertinentibus iudicari &, viſitari poſſunt.

DECISIO VI.

Ex conſ 6. aliàs 9.

6 Epiſcopus iuſta de cauſa, cum conſenſu patroni facere poteſt, vt aliquod beneficium ſimplex, ſiue Capellania perpetua, in qua ad præſentationem eius inſtituitur Capellanus, & Rector perpetuus, fiat temporaria, & ad nutū amouibilis; cū Epiſcopus beneficia inferiora epiſcopatus ſui, vnire, diuidere, de nouo creare & extinguere poſſit. K

K c. Sicut vnire, de exceſ. prel. c. 1. de reb. eccl. nō alien. in 6. & Clemē. 2. eo. tit. et ca. 2. & c. cum acceperint, de conſtit.

DECISIO VII.

Ex conſ. 7. aliàs 6. de Maior. & obed.

7 Concilium Prouinciale, ſingulos Epiſcopos, qui conſtituunt Cōciliū corrigere, & ſi opus fuerit, excōmunicare pōt, & pari ratione ipſum Archiepiſcopū, cum & ipſe ēt ſit vnus de ſingulis conſtituentibus Conciliū; quāuis enim Archiepiſcopus ſit caput Concilij ad hunc effectum, quod ad eū pertinet, vocatio, & cō-

gregatio eius, & quod hoc quod habere debear primam ſedem, vt habet Decanus, vel Canonicus ſenior in Capitulo Eccleſiæ Cathedralis; non tamen quoad hoc, vt ſit ſuperior eius, vel maior eo iam congregato, neque quod habeat eandem iuriſdictionem, quam habet illud; ſed ſolum eſt coniudex, & collega aliorum Epiſcoporum, & ab eo ad Concilium ipſum Prouinciale appellari poteſt. *l* Vnde ſicut Capitulum Eccleſiæ Cathedralis, ſingulos de Capitulo, etiam Decanum vel Præpoſitum ipſius Capituli, corrigere poteſt; ita etiam & Concilium Prouinciale ſingulos Epiſcopos Cõcilij, & ipſum etiam Archiepiſcopum corrigere valet.

l Card. & alij, i Cle. 1. de ſent. excom.

DECISIO VIII.

Ex conſilio 8. alias 31. de pænit. & remiſ.

8 Epiſcopus diſpenſandi facultate à Concilio Tridentino *m* ſibi cõceſſa, cum ſibi ſubditis tantum, & non cum exemptis ſuæ diœceſis, aut extraneis aliarum, vti poteſt; cum verba diſpoſitionis Concilij eis non conueniant, vnde nec ipſa diſpoſitio. *n*

m Triden. ſeſſ. 24. c. 6. de ref.

n c. Inde m nitatibus, §. pen. de elect. in 6.

DECISIO IX.

Ex conſilio 9. alias 3.

9 Quamuis iure antiquo *o* ſine cõſilio Capituli Epiſcopus neque conferre, neque confirmare, neque ſtatuere, neque corrigere poſſit; poſt Concilium tamen Tridentinum *p* in omnibus Cathedralibus, vel Collegiatis eccleſijs exẽptis, & nõ exemptis in quibus ante Conciliũ ius nonquæſierunt; Epiſcopi adiunctis ſibi duobus Canonicis ex Capitulo in principio anni electis, *q* extra viſitationem ex officio, vel ad inſtantiam partis contra aliquem Capitularem procedere poſſunt.

o c. Quanto, cap. ea noſcitur de his quæ fiũt à præla. ſine conſen. cap.

p Trid. ſeſſ. 25. c. 6. de ref.

q Trid. ſeſſ. 6. ca. 4. de ref.

DECISIO X.

Ex conſil. 10. alias 7. de Maior. & obedien.

10 Epiſcopus legitimè impeditus ad Concilium Prouinciale vocatus, per procuratorem ſe excuſare poteſt; qui etiam Procurator mandatum ſpeciale habens ad decidendum, ab eodem Concilio ſi ei placuerit admitti poteſt; *r* non tamen tenetur illum admittere, ſi non ſit vnus ex Epiſcopis ſuffraganeis intereſſentibus Capitulo. *s*

r c. Cũ eccleſia Su... trina, di... cau. poſſ... & propr.

s Arg. c ... quis ... §. porro ... de electi... 6.

DECISIO XI.

Ex conſil. 11. alias 12. de Maior & obedien.

11 Rectores parochialium, quæ in nullius diœceſi ſunt, quamuis ab Epiſcopo, cuius Cathedralis Eccleſia proximior eſt, *t* viſitari poſſunt, ad ſynodum tamen diœceſanum illius Epiſcopi accedere non tenentur, cum lex ſuperioris, quatenus id commode fieri poteſt, ſine præiudicio tertij intelligenda ſit. *u* præſertim cum aliud ſit ius viſitandi, & aliud ius vocandi ad Synodum adeo vt ex conceſſione illius, non infertur conceſſio huius, à ſeparatis enim non fit illatio. *x* Vnde & Archiepiſcopus licèt Eccleſias ſui ſuffraganei poſt viſitationem ſuæ propriæ diœceſis, viſitare poſſit, *y* earum tamen Rectores ad ſynodum ſuam particularem vocare non poteſt. Neque enim verba Concilij aptãtur vocationi ad Synodum, & diſpoſitio non includit eos, quibus verba ſua non aptantur. *z*

t Trid. ſeſſ. 24. c. 9. de ref.

u ca. ſuper eo, de eſſ. de leg.

x l. Papinianus, ... de min... & c. ad ... dientiã, de decim.

y c. 1. §. ... de cenſib. in 6.

z c. Inde... nitatib. ... ele. in 6.

DE-

DECISIO XII.

Ex conſi: 12.deciſ in Nouis.

12 Prælatus Regularis, cum ſuo conuentu, vel Capitulo, dilationem ad profitendum nouitio poſt annum nouitiatus probato à ſe ꝓ idoneo, aliqua iuſta de cauſa, non obſtante Concilij Tridentini in hac re decreto *a* concedere poteſt; eo quod olim illud licitum fuit, & in vſu & conſuetudine, nec a iure antiquo receſſum eſt, per verba Concilij; quod ſolũ ſtatuit, vt ſuperiores ſtatim finito anno nouitiatus, eos quos habiles inuenerint; admittãt, aut eijciant; non autem vt eos ad profitendum cogant: & cogere ad profitendum aliud eſt, quã ad profeſſionem admittere, vel reijcere, & à diuerſis non fit illatio; *b* præſertim cum annus nouitiatus, admiſſio, & receptio ſint in fauorem recipientiũ, & recepti ſtatuta, & ideo non ſunt contra vtriuſque conſenſum retorquẽda; quod etiam in aliquibus religionibus obſeruatur.

a Trid.ſeſ. 25.c.16.de reg.

b l. Papinianus,ff. de minor. cap.ad audientiã,de decim.

DECISIO XIII.

Ex conſil.13.alias 45.de Homicid.

13 Epiſcopus cum homicida voluntario nõ ſolum quoad beneficium ſimplex, ſed etiam quoad curatum ante irregularitatem obtentum, diſpenſare poteſt; *c* * quia cum iura, *d* generaliter dant Epiſcopo facultatem diſpenſandi cũ homicida quoad beneficium, non ſunt reſtringenda ad beneficium ſimplex tantum, eo quod diſpenſandi facultas eſt fauorabilis, & amplianda, *e* licèt diſpenſatio ſit odioſa; Ad beneficium autem curatum de nouo habendũ, vel ad ordines ſacros cum eo Epiſcopus *f* diſpenſare nequit.

c cap.2.de cler.pug.ĩ duello.
** Man.ca. 27.n.239.*
d in d.c.2. de cleric. pug.iduel.
e c.fi.ad Simoniæ.
f c.1.& 2. de cleric. pug.ĩduel.

DECISIO XIIII.

Ex conſil.14.alias 4.

14 Epiſcopus nouè creatus beneficiarium ſuum ſubditum, ad oſtendendum titulum ſui beneficij, quod pacifice vel 40, vel 30, vel 20, vel etiã decem annos poſſedit, cogere nequit; immo ex ſola pacifica poſſeſſione beneficij, ſaltem cum fama tituli, tanto tempore, beneficiarius in beneficio ius habere cenſetur, & titulus verus præſumitur; *g* quia cũ Epiſcopi viſitando inquirere ſoleãt de titulo beneficiariorum, *h* nõ eſt præſumendum, quod ipſimet ſubditi quoad curata permitterent tali curſu temporis retineri Eccleſiam abſque canonico titulo: Et qui aduerſam tueri videntur ſentẽtiam, *i* intelligi debent de beneficiario, qui nec titulum verum, nec longi temporis poſſeſſione præſumptũ oſtendere valet.

g Arg.reg. 33.Cancellaria, ſiue de trien. poſſeſſ. & Innocen.et Hoſt. in c. illud, de præſump. & in c. licet Heli de ſimon. & Fel. ibi.
h c ordinarij, de offi.
i Gloſ.vlt. in ca.1.de reg.iur.in 6. & in c. contingit, de dolo,et contum.

DECISIO XV.

15 Epiſcopus poſſeſſorem decennalem beneficiorum incompatibiliũ, ſeu execrabilem, id eſt, illum qui beneficia incompatibilia tenet contra Extrauagãtẽ, Execrabilis. Ioã. xxij. vel ad exhibendum diſpenſationẽ, qua ea iuſtè retineat, vel ad iurandum, quod credit bona fide ſe obtinuiſſe canonice prædicta beneficia, cogere poteſt; *K* quamuis ſi Epiſcopus defectum tituli, aut quod illa canonicè non poſſideat, probare voluerit, hoc potius, quam illud præſtare debet.

K c.ordinarij, de offi. ord.in 6.et Trid. ſeſ. 7.ca.5. de ref. Pan. & Hoſtiẽ. in ca.licet heli, de ſimon.

DECISIO XVI.

Ex conſil.15.alias 22.de pœnit. & remiſſ.

16 Vicarius Generalis Epiſcopi facultatem abſoluendi à caſibus reſeruatis,

tis,quam dat ei Epiſcopus,ſiue Vicarius Sacerdos ſit,ſiue nō ſit, alijs ſubdelegare poteſt,cum Vicarij iuriſdictio ordinaria ſit, *l* & data ad vniuerſitatem cauſarum;& ideo dictas reſeruationes auferre vel remittere,vel alijs poteſtatem ad abſoluēdum ſubdelegare valet.

l c. Romana, de ſēt. exc. in 6. & gl. ibi.

DECISIO XVII.

Ex conſi. 5. in Nouis. deeſt in antiquis.

* 17 Vicario parochiali ſimpliciter dato,non omnes fructus, ſed congrua portio debetur, ſed nec Epiſcopus etiam à principio fructus omnes eidem aſſignare poteſt, niſi omnes ad congruam portionem & ſuſtentationem eſſent neceſſarij. *m*

m Concil. Trid. ſeſſ. 24. ca 18. de reform.

DECISIO XVIII.

Ex conſi. 11 in Nouis. deeſt in antiquis.

* 18 Edicta Epiſcoporum maximè cōtra totam ciuitatem diſcretione magna carere non debent, *n* alioquin ab eis licitè appellari poteſt;Illa autem edicta quæ ad denunciandum aliquid proponuntur,eos non obligant qui rem illam probare nō poſſunt. *o* Sicut neque ea quæ ad aliquid reuelandum fiunt, obligant vbi nō præceſſit fama,nec ante præcedentem correptionem fraternam, quam ſi omitti vellet, aut iuberet Prælatus viſitans, peccaret; ſicut etiā & is qui ei obediret. *p* ſecus autem quando ſolum fiunt ad teſtificandum:tunc enim obligant,ligantur que qui ſciunt,etiamſi fortè partem furti habuerint, nec probare poſſint, dummodo iuſto metu, vel priuilegio vel alia iuſta de cauſa à teſtificando non excuſentur. *q*

n Arg. ca. Non ſolū, de reg. iur. in 6.

o Arg. ca. qualiter, & quādo, 1. de accuſat.

p S. Thom. 2.2. q. 33. ar. 7. ad 5.

q ca. 2. de teſtib. cog.

TITVLVS XIX.

De officio iudicis.

SVMMARIVM.

1 *Iudex, qualiter ex officio contra notatos procedere valeat.*

DECISIO I.

Ex conſi. vnico in vtriſque.

1 IVdex licèt ex officio inquirere poſſit generaliter de criminibus ſui territorij, nulla expreſſa per ſona; *a* inquirere tamen non poteſt contra aliquem particularem niſi per talem generalem inquiſitionem fuerit notatus, vel niſi præcedentem ſaltem famam iudicialiter contra illum probata coram ipſo; *b* vnde nec debet, nec poteſt iudex inquirere contra actorem de vſura in contractu commiſſa,ex officio,ob id ſolum, quod petat executionem inſtrumēti, quo alter ſe ei obligauit ad reſtituēdum cētum mutuo accepta, & quinque pro intereſſe pro tēpore,in quod illa accepit,cum per præſentationem talis inſtrumēti nō conſtet ei notoriè,neque per famam, de tali vſura; quādoquidem licet mutuāti & mutuatario à principio ſuper intereſſe probabili conuenire,* præterquam de intereſſe Cambiorū,propter nouam Pij V. prohibitionem. *c*

a ca. 1. de offic. ord.

b c. qualiter & quādo, 2. de accuſat.

** Man. ca. 17. num. 211.*

c Pius V. in bulla quæ incipit. In eam, 1570. Ciſtit. 141.

TITVLVS XX.

De Maioritate & obedientia.

SVMMARIVM.

1 *Dignitas, Epiſcopalibus decorata, alijs eiuſdem nominis maior.*

2 Abbas

2 *Abbas priuilegiatus mytra & baculo, quoſnam præcedat.*

3 *Vicarius Epiſcopi, de iure omnes præter Epiſcopum præcedit, quamuis contraria conſuetudo præualere poſſit.*

4 *Prior Collegiatæ, quādo Canonicos Cathedralis præcedat.*

5 *Exorciſmos arreptitiorum, inferior à Papa prohibere non poteſt.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. *aliàs* 5.

1 PRæpoſitus Eccleſiæ collegiatæ poſt alias collegiatas erectæ, cui poſtea à Papa inſignia Pontificalia, & facultates conferendi primam tonſuram, Benedicendi, & alia ad Pontificiam dignitatem ſpectantia, conferuntur, licet in proceſſionibus conuentualiter cum ſuo Capitulo, & conuentu ſimul incedens, poſt alios Præpoſitos eccleſiarum collegiatarum prius erectarum, ſtare, & ſedere debeat: in actibus tamē extra proceſſiones, & ſeparatis à Capitulo, ſeu conuentu, in quibus vtitur inſignibus Epiſcopalibus, alios omnes Præpoſitos etiam prius inſtitutos, qui talibus inſignibus vti non poſſunt, præcedere debet; Cum inter dignitates eiuſdem rationis, & ordinis cenſenda ſit maior alijs illa, & maiori honore digna, quæ inſignibus Epiſcopalibus eſt decorata, quam alia ſimilis, eis deſtituta; *a* & maioritas dignitatis præpōderat prioritati promotionis: *b* qua ratione Epiſcopus factus Archiepiſcopus præcedit Epiſcopum ante ipſum factum Epiſcopum; & Canonicus factus Archidiaconus, vel alia dignitate præditus, alium prius factum Canonicū præcedit.

a c. Apoſtolica, de priuileg.
b cap. Placuit, §. Iſidorus, d. 16.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. *alias* 3.

2 Abbas priuilegiatus, vt mytra, baculo, & alijs inſignibus Epiſcopalibus vti poſſit, carēs autem collegio Monachorum, Archidiaconum Eccleſiæ Cathedralis, & alias dignitates Epiſcopo inferiores præcedere debet, Capitulum autem Eccleſiæ Cathedralis collegialiter ſedens, vel incedens, non præcedit.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. *aliàs* 1.

3 Vicarius Generalis Epiſcopi, etiā ſi ſit vnus de Capitulo, quamuis iure communi attento omnes præter Epiſcopum, tam abſente, quam præſente Epiſcopo, cuius eſt Vicarius præcedat; de conſuetudine tamē cōtraria, quæ & rationabilis eſt, & in præſcriptione fundatur, oēs antiquiores in promotione, Vicarium Epiſcopi præcedunt: cōſuetudo autem rationabilis præſcripta, contra quodcunque ius humanum valet. *c* Imo & Archidiaconus, ſiue Decanus, & Præſidens, ipſum etiam Epiſcopum ſuum præcedit, quando vt Canonicus, capitulo intereſt. *d*
* *Panor. conſ.* 21. *primæ partis. Feli. in c ſtatuimus. col.* 1. *de maior. & obed. volunt Vicariū præcedere debere nō obſtante conſuetudine in contrariū.*

c c. fin. de conſuet.
d Gl. in c. à collatione, de appel. in 6. & cōis in c. eccleſia, de praben. in 6.

DECISIO IIII.

Ex conſ. 4 *in vtriſque.*

3 Prior Eccleſiæ Collegiatæ, qui etiā eſt Protonotarius, & D. V. I. & etiā Canonicus Eccleſiæ Cathedralis eiuſdem ciuitatis, in qua eſt illa Eccleſia collegiata, quāuis Canonicos & dignitates Eccleſiæ Cathedralis, eiuſ-

eiuſmodi qualitates non habentes, temporibus, & locis, in quibus nõ ſolent, aut incedunt collegialiter, ſed ſingulariter tantùm, præcedit; Canonicis tamen eiuſdem Eccleſiæ Cathedralis collegialiter manentibus, vel incedentibus, ſtare, ſedere, vel incedere debet in eo loco, in quo deberet, ſi non eſſet Prælatus, nec Prior Eccleſiæ Collegiatæ, nec Protonotarius, nec Doctor; quia Canonicus habens maiorem digni tatem vel qualitatem, quam alij Canonici cum manet inter eos collegialiter cõgregatus, vt Canonicus in loco, qui ei competit vt Canonico, manere debet. e Sicut ẽt Abbas Monaſterij Capitulũ Eccleſiæ Cathedralis manens, vel ſedens collegialiter non præcedit, quamuis eos qui ſunt Capituli, ſiue ſint Canonici, ſiue dignitates, cum ſingulariter manent, vel incedunt, præcedit. f

e c. Poſtulaſti. de cõceſſ. preben. Domin. & Frãcus in c. a collatione de appell. in 6.
f ca. decernimus, de iudic. & Panor. & Deci. ibi.

DECISIO V.

Ex *conſil. 5. aliàs 6. de offic. iud. ordin.*

5 Quamuis Exorciſmus præcedens baptiſmum per rationabilem conſuetudinem ſolis Sacerdotibus baptizaturis reſeruatus ſit; g Arreptitiorum tamen, ſeu à dæmonijs obſeſſorum Exorciſmus ad ſolos Sacerdotes, ſaltem ab inferiore Papa reſtringi non poteſt; cum Chriſtiani omnes iure Diuino poteſtatem eijciendi Dæmonia, & ea increpatoriæ adiurandi habere videãtur; h quã inferior Papa tollere nequit; i immo nec ipſe Papa in totum, ſaltẽ ſine iuſta cauſa. K Poteſt tamen Epiſcopus, ſiquis inordinatè, ac immodeſtè huiuſmodi poteſtate vtatur, ſtatuere; immo etiam eos ad aliquas cæremonias in exorzizando ſeruandas reſtringere poteſt.

g S. Tho. 4. d. 6. q. 2 ar. 3. q. 3.
h Marci. 16.
i Arg. c. 2. de Maior. & obed.
K ca. Sunt quidã 25 q. 1. & Innoc. in ca. cum eccleſia, de C ſtit.

TITVLVS XXI.

De Pactis.

SVMMARIVM.

1 *Præſtationes immemoriales, quæ debitæ, vel indebitæ præſumãtur.*
2 *Promiſſio legitima ſine metu, & dolo facta, ſeruanda.*
3 *Dux Militum numerum minorem conducens, vel aliquo pretio introducens, iniuſtè acceptum reſtituere tenetur.*
4 *Matrimoniũ apud infideles validè contractum pèr baptiſmũ non diſſoluitur.*
5 *Regularis ſimplex, niſi de ſuperioris ſui licentia obligari nequit.*
6 *Debitor, ſi ad pinguiorem fortunã perueniat, minori parti, quæ recuſauit debita ſua remittere, reſtituere non tenetur.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. alias 4. de præſcrip.

1 Q Vamuis onera, & præſtationes annuæ, & alia ſeruitia, quæ de facili ſolent accipi, & concedi de gratia, & liberalitate, vt eſt hoſpitatio amici, & ſimilia, etiam tempore immemoriali ſoluta, indebitè ſoluta præſumuntur; Illa tamen quæ magna & grauia ſunt, & quæ nõ facile de gratia, & liberalitate præſtantur, ſi per tempus immemoriale ſine contradictione præſtita fuerint; etiã à principio accepta, & præſtita fuiſſe aliquo bono titulo liberæ donationis, vel gratiarũ actionis, & recognitionis beneficij accepti, vel alia iuſta

de

de cauſa, & nõ per vim, nec metũ, nec tanquam gratis, & ſine obligatione præſumuntur. *a* Et eiuſmodi poſſeſſio immemorialis, vim conſtituti, & tituli habet.

a c. cum ecclesia Sutrina, de cauſ. poſſ. & propr. Inno in c. bona, 2. de poſt. prael.

DECISIO II.

Ex conſ. 1. aliàs 6.

2 Promiſſio quæcunque legitima, & deliberatè abſque dolo, & metu facta, quamuis nuda ſit, nec vlla ſcriptura, aut teſtibus probari poteſt; in foro tamen conſcientiæ ſeruanda eſt; *b* & actionem, & ius agendi parit in foro interiori; nec vllum defectum iuris, probationis defectus inducit: Et ſi res ſoluẽda alicuius momenti ſit, poteſt is cui promiſſio facta eſt, a Papa, vel ab ordinario Epiſcopo monitionem impetrare ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, per quam omnes qui audiuerunt hanc promiſſionem factã fuiſſe, reuelare compellantur, ad probãdum eam fuiſſe factam, ſi opus fuerit in foro exteriori; *c* & ſub eadem pœna excommunicationis debitor ad promiſſum ſoluẽdũ cogi poteſt.

b c. 1. & 3. de pact.

c Tri. ſeſſ. 25. c. 3. de ref. c. ad noſtram, de iureiur. et ca ſi ſacerdos, de off. ord.

DECISIO III.

Ex conſ 3 aliàs 5.

3 Dux militum potens auctoritate Regia inducere centum milites, & dare illis ſtipendia impenſis alicuius oppidi, & conueniens cum oppidanis, vt non inducat in oppidũ plures quam 80. & verè non inducit niſi 60. Sed tamen capit ab oppidanis ſtipendia omnium 80. peccat, & ſtipendium abſentium acceptum iniuſtè, de præcepto eidẽ Cõmunitati ſeu oppidanis reſtituere tenetur; cum iniuſtè acceptum contra voluntatem alicuius, vel de volũtate eius, ſine turpitudine & peccato ipſius ex præcepto reſtituẽdũ ſit. * vnde cum Dux iniuſtè ſtipendium abſentium acceperit, ſine vlla turpitudine, aut peccato ipſius cõmunitatis, eidem Communitati ſic iniuſtè acceptũ reſtituere tenetur.

** Manua. c. 17. n. 29 & 30.*

DECISIO IV.

Ex conſil. 4. alias 2. de conuerſ. infidel.

4 Cõiuges infideles in infidelitate valide Matrimonium ſecundum eorum leges contrahentes, ad fidem conuerſi cum ſolennitate eccleſiæ iterum contrahere non tenentur, cum baptiſmus legitima Matrimonia non diſſoluat: *d* Sin verò contrahant in infidelitate Matrimoniũ omiſſa aliqua ſolennitate ſecũdum ſuam legem, vel ſectam, ad fidem conuerſi cum ſolemnitate Eccleſiæ requiſita contrahere tenẽtur, cum regulariter quod nihil erat ante cõuerſionem, non fit aliquid, aut validum ex ſola cõuerſione; *e* eo quod aliud eſt ſe ad fidem conuertere, & aliud contrahere Matrimonium; & à ſeparatis non rectè fit illatio. *f*

d c. Gaudemus de diuortijs, & c. iã nunc, 28. q. 1.

e c. Nõ praeſtat, de regul. iur. in 6. & c. ex tenore, de reſcrip.

f l. Papin. ff. de minorib.

DECISIO V.

Ex conſ. 5. aliàs 7.

5 Regularis ſimplex nõ habens prælationem, nec adminiſtrationẽ, nõ poteſt ſe ad aliquid, niſi de mandato, & licentia ſuperioris ſui obligare; cum religioſus voluntatem propriam non habeat, ſed ſolum à ſuperioris voluntate pendentem; *g* Ita vt nec per ſuum iuramentum validam facere poteſt obligationem ſine ſuperioris conſenſu; quandoquidem nec votum, quod magis obligat, quam iuramẽtum, *h* * à religioſo ſine ſuperioris licentia factum, firmum aut validum ſit. *i*

g c. quorũdam, ca ſi religioſus, de elect. in 6.

h S. Tho. 2. 2. q 89. ar. 8.

** Manua. c. 12. n. 32*

i S Thom. 2. 2. q. 88. ar. 8.

DE-

DECISIO VI.

Ex conſ.6. aliâs 1.

6 Debitor, qui bona ſua decoxit, & cui vt cognati, vel amici eius aliquam partem debitorum ſolueret, maior pars creditorũ remittit duas partes ſibi debitorum, & pactum facit de non petendo remiſſa, ſi per poſtea quæſita veniat ad pinguiorẽ fortunam, in foro conſcientiæ nec duas illas partes ſibi remiſſas præſatis creditoribus, neque minori parti creditorum, quæ remiſſioni conſentire noluit, reſtituere tenetur; cũ creditorũ pars maior debita in præiudicium minoris, ei qui ex inopia vnde ſoluat, non habet, remittere valet: K quamuis enim remiſſio partis debiti facta debitori ob timorẽ perdendi totum, quãdo debitor habet vnde ſoluat, vel de ſua malitia naſcitur ille timor, niſi pars illa ei remitteretur, obligatus eſt in foro conſciẽtiæ ſoluere, quod ſibi remiſſum eſt, *l* * eo quod debitores in tali cuẽtu remiſiſſe videntur ob timorem perdendi totum; ſecus tamen, quando ex vera debitoris inopia, 2 & vtilitate creditorum omnium remiſſio facta ſit, tunc enim debiti remiſſio maiori parte creditorum facta, debitorem illum in vtroque foro liberat, etiãſi poſtea ad pinguiorem fortunam perueniat.

K l. iuriſ gentium, § fin. & l. & ſuum, & l. maiorẽ, & l. reſcriptum, ff de pact.

l Caiet. 2. 2. q. 62. articul. 8. & Sil. verb. reſtitutio, 7. q. 1. & 2.

** Man. cap. 17. nu 75*

TITVLVS XXII.

De Procuratoribus.

SVMMARIVM.

1 *Promiſſio facta pro palmario litis, illicita eſt.*

2 *Procuratorem ad exigẽdos reditus conſtituens, nihil ab eo hac de cauſa agere poteſt.*

3 *Procurator contemplatione ſocietatis conſtitutus, ſocietatem obligare valet.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. alias 4. de pactis.

1 PRomiſſio pro palmario litis aduocato, facta, illicita eſt, nec promittentẽ obligat, nec aduocatus tuta cõſcientia promiſſum capere poteſt, ſed ſumptibus, & ſalario moderato, cum aliquo palmario pro perſonarum qualitate temperato, contẽtus eſſe debet; præſertim, cum promiſſio talis de dando magno palmario in ſolo caſu victoriæ, eſt probabiliter dare magnam occaſionem tractandi cauſam illicitè, vt per fas, & nefas vincat, eo quod dabitur ei palmarium ſi vincat, non autẽ ſi vincatur. Datio autem occaſionis à lege prohibitæ, peccatum eſt. *

a l. ſi qui. C. de poſtulat. cap. arceãtur, 3. q. 7. & gl. in le. ſumptus, ff. de pact.

** Man. c. 3 n. 10. & c. 14. nu. 25.*

DECISIO II.

Ex conſil. 2. aliâs 2. de Depoſito.

2 Procuratorem ad exigendos reditus facile recuperabiles cõſtituens, nec aliquo ei ob labores ſubeũdos conſtituto ſalario, nihil ab eo accipere licet, eò quod ei officium illud cõcedit, quamuis exinde huiuſmodi procuratori aliqua redundet vtilitas, ex eo quod pecunias habet paratas ſemper, quibus in commodũ ſuum vti poſſit, donec eas Domino ſuo certo aliquo & ſtatuto tempore ſoluere ſoleat; cum potius Dominus illi pro labore, opera, & induſtria recipiendi, cuſtodiendi, & ſoluendi reditus & pecunias illas, aliquid mercedis loco ſoluere teneatur, & iniuſtus omnino contractus eſt, quod operarius, ei cui operatur, aliquid ſoluat.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 1.

3 Penſionarius ſocietatem aliquam procuratores ſuos conſtituens, & cuilibet ſociorum in ſolidum ad per eos recipiendum penſiones quaſdã ſibi debitas mandatum dans, virtute cuius vnus dictæ ſocietatis eas recepit, deficiente poſtea ſocietate, pẽſionarius præfatus penſiones de pecunijs illius ſocietatis, & non de recipientis bonis ſibi ſoluendas repetere poteſt, & debet, eaſque ſocietas ſoluere tenetur: non ſolum quia omne æs alienum, quod manente ſocietate contractum eſt, *a* de communi ſoluendum eſt, *b* etiamſi ab vno ſociorum contrahatur; ſed etiam quia quicquid vnus ſocius tanquam procurator conſtitutus contemplatione ſocietatis facit, ipſam etiam ſocietatem obligat; ſicut & accipiẽs pecuniam ratione officij, cui præponitur, etiam præponentẽ obligare cenſetur. *c*

a l. omne ...urum ff. pro ſocio, & glo. ibi.

b l. quicun que, § non tamen, & fin ff. de ...ſtit. act.

TITVLVS XXIII.

De his, quæ vi, metuſve cauſa fiunt.

SVMMARIVM.

1 *Papa iuſta de cauſa, ſuper omni iure humano diſpenſare poteſt, & ſic vt Diaconus fiat miles S. Ioannis, et pugnando, & occidendo, non ſit irregularis.*

2 *Geſta metu, eo ceſſante, qui ſciens illa eſſe nulla, exercet, ratificare videtur.*

3 *Ordinatus ſacris metu, characterem recipit, ſed continere non tenetur, et quare.*

4 *Matrimonium contrahere poteſt qui religionem ante 16. ætatis, vel Nouitiatus annum, eſt profeſſus.*

5 *Profeſſio ab initio ob metum nulla, per actus profeſſorum non validatur, nec tractus temporis reconualeſcit.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. alias 3.

1 CVm Papa ſuper omnibus iure humano inductis, iuſta de cauſa diſpenſare queat, *a* ex iuſta etiã cauſa diſpẽſare poteſt, vt ob reuerentiã, & metum parẽtum ordinatus Diaconus, & beneficium adeptus, eo retento, non teneatur Presbiter fieri; ſed vt translatus ad Religionem S. Ioãnis Ieroſolymitani bella iuſta, & tanquam militum ductor proprijs etiã manibus ſine irregularitatis incurſione bellare poſſit, nec ad horas Canonicas dicendas, ſed tantũ ad orationes, & preces Militum S. Ioannis Ieroſolymitani teneatur; præſertim, cum hæc omnia iure humano ſolũ inducta eſſe conſtet.

a c. cũcta per mũdũ 9. q. 3. & cap. propoſuit, de co ceſ. preb.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. & 3. alias 4. & 5.

2 Metu iuſto, & cadente in virũ conſtantem à patre illato, ætatis annum decimum ſextum agens, aut decimum ſeptimum, ſacros Subdiaconatus, & Diaconatus ordines ſuſcipiẽs, ſed nunquã poſtea id vero ãio ratificãs, licẽt lõgo tempore taceat, & nõ reclamet, putans ſe non poſſe id iuſtè

id iuſtè facere, quamuis etiam per metum & errorem multoties viuẽte patre durante eodem metu, & ſemel etiam poſt mortem eius Epiſtolam, aut Euangelium, citra tamen ordinis approbationem, in Eccleſia ſolemniter cantauerit; vxorem ducere poteſt, & iuſtam petẽdi, & cũ eo diſpenſandi cauſam habet. Quãuis enim ordinatio illa quoad characteris impreſſionẽ tenet, eo qd, quoad id ſufficit conſenſus etiam metu extortus; *b* quoad votum tamen continẽtiæ; ſeu obligationem ad continendum ordini ſacro annexam non valet; ſed neque ſic per iuſtum metum ordinatus, ad continentiam tenentur; *c* cum votum iuſto metu factum, ipſo iure nullum & irritum ſit. *d* * Quamuis etiam actus metu geſtus expreſsè & tacitè ratificari poſſit, immo illum metu ceſſante exercens ratificare videtur, ſi ſciat illum eſſe nullum, & eũ exercet animo roborandi, & faciendi illum de inualido validum; non tamen ſi ignorat eſſe inualidũ, eumque exercet putans per errorem eſſe validum: vnde qui poſt mortem patris qui vim intulit, actum ordinis exercet, non quidem vt ratificet actum metu geſtum, ſed vt ſatisfaciat ordinis obſeruãtiæ, ad quã per errorem obligatum ſe putat, nullo modo ad continentiam ſeruandam vi illius ordinis recepti, aut exercitij actus illius tenetur, ſed iuſtã habet cauſam petendi diſpenſationẽ, ex eo quod metu facta, aut ipſo iure ſunt nulla, aut certè reſcindenda ſunt. *e* *

b c. Maiores, § itẽ quaritur, de baptiſmo.

c c. 1. & 2 de his quæ vi, & glo. ibi. Angelus ver. ordo 3. §. vlti. Sot. 4. d. 25. q. 1. art. 2. concluſ. 9. & d. 39 q. 1. ar. 3. cõcl. 11. et li. 7 de iuſti q. 2. ar. 1.

d cap. 1. de his quæ vi. & gloſ. in d. c. 2. vod. tit.

** Man. ca. 22. nu. 32*

e c. Alba. & ibi glo. de his quæ vi.

** Manua. prælus. in 6. nu. 4.*

DECISIO III.

Ex conſ 4 aliàs 2.

3 Ordinatus Subdiaconus metu iuſto, & cadente in virum conſtantẽ, & ſine diſpenſatione vlla ducens vxorem, ex qua liberos procreat, quamuis in foro exteriori vtilis ei ſit diſpenſatio, ne detur occaſio aliquibus exiſtimandi Matrimonium illud eſſe nullum, & liberos ſuſceptos illegitimos eſſe; cum manifeſtum omnibus ſit, ordine ſacro inſignitum non poſſe vxorem ducere, & ſi ducat, nõ valere Matrimoniũ, & excommunicationẽ incurrere: *f* in foro tamen conſcientiæ nulla abſolutione, aut diſpẽſatione indiget, ſed tuta conſcientia & coram Deo iuſtè prædictæ vxori ſuæ conuiuere poteſt, cum, quoad illud forum ſit verè eius maritus, ex eo quod ordinatus metu, ſolum ordinis characterem ſuſcipit, *g* ad continendum autem nõ tenetur, cum votum metu factum nullum & inualidũ ſit. *h* In quo caſu tam Epiſcopus ſua poteſtate ordinaria, quam Papa ipſemet, vel alius per eius commiſſionẽ, aut diſpẽſare põt, ſi, & quatenus opus eſſet, aut declarare Matrimonium illud validum eſſe, & liberos ex eo ſuſceptos verè legitimos eſſe.

f Clem. 1. de conſanguin. & c. ante triennium, diſ. 32.

g c. Maiores, de baptiſmo c. vbi illa, d. 74.

h c. 1. & 2 de his quæ vi.

DECISIO IV.

Ex conſ. 5. aliàs 9. de his quæ vi metus & 89 de regular.

4 Profeſſio metu reuerẽtiali in Religione S. Ioãnis Ieroſolymitani, aut alia quacunque Religione ante decimum ſextum ætatis annũ, vel ante finem anni nouitiatus facta, ipſo iure nulla eſt; *i* neq; per geſtationẽ habitus annalem validatur; & talis vel ſua ſpõte diſcedẽs, vel aliqua de cauſa ã religione expulſus, licitè vxorẽ ducere poteſt, niſi aliud canonicum impedimentum obſtet; cum talis profeſſio nullum inducat effẽctũ, adeo quod neque profeſſio faciat religioſum in genere, id eſt, obligatũ ad intrãdum aliqua religionẽ, ſicut ante Tridẽtinum obligabat. *K*

i Tri. ſeſ. 25. ca. 15. de Reg.

K c Nõ ſolũ, de Regul. in 6.

DE-

DECISIO V.

Ex conſ. 6. & 7. aliàs deeſt in Nouis 6.

5 Profeſſio propter metũ patris mortem minantis in religione approbata facta, & in qua per tres annos viuente patre manẽs, ſacris ordinibus ad titulum religionis promouetur; Per promotionem illam ad ſacros ordines valida non cenſetur, cũ votum quod ab initio ob metum aliquem nullum eſt, ſolo tractu temporis, neque corã Deo, neque corã hominibus, cõcurrẽte ẽt geſtatione habitus, & permanſione in Monaſterio, & præſtatione ſuffragij in Capitulo, & alia faciẽdo, quæ ſolis profeſſis cõpetunt, conualeſcit, *l* multoq; minus per ſuſceptionem ordinis durãte cauſa iuſti metus profeſſionem ſuam ratificari præſumi debet, quæ eſt res ſeparata à profeſſione, & à ſeparatis nõ fit illatio. *m* Peccat tamẽ ſacros ordines ſuſcipiendo, & malè ordinatus eſt, quia ſcienter abſque beneficio, & iuſto patrimonio, & ẽt abſque iuſto titulo religionis eos ſuſcipit. *n* Poteſt autem talis poſt ceſſationem metus iniuſtè impeditus à reclamando, ceſſante impedimento reclamare, ſi ſit impedimentum iuris, quia iuſtè impedito non currit tempus, aut præſcriptio: *o* & ſi ſit impedimentum facti debet audiri per reſtitutionem. *p* Idemque de ſuſcipiente ordines poſt ceſſationem metus, durantibus tamen impedimẽtis iuris, vel facti ad reclamandum, cenſendum eſt.

l cap. 1. de his quæ vi & c. Non firmatur de reg. iu. in 6. l. q ab initio. ff. tit. eod.
m le. Papinianus, ff. de minoribus.
n c. Epiſcopus, c. tuis c. cũ ſecundũ, de præbẽ. et c. nominẽ, diſ. 72.
o l. 1. C. de ann. exc.
p Pano. in c. ex tranſmiſſa, de traſcr.

TITVLVS XXIV.

De in integrum reſtitutione.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſare poteſt Epiſcopus ſuper inceſtu maiore adulterio.*

DECISIO I.

Ex conſ. vnico, aliàs 3. de iudicijs.

1 EPiſcopus licèt regulariter in criminibus maioribus adulterio diſpenſare non poſſit, in inceſtu tamen maiore adulterio, ex legis conceſſione *a* diſpenſare valet: & conſequenter cum verbaliter, aut ſentẽtia ſua ob inceſtum ſpiritualem depoſito diſpenſare, & illum etiam ad ſuos ordines reſtituere poterit. Quamuis enim inceſtus verus cum matre, aut filia carnali, crimen maius adulterio ſit; *b* inceſtus tamẽ in remotiori gradu, vel cũ cognata ſpirituali, crimen minus adulterio iudicatur: *c* & proinde ſine dubio in eo Epiſcopus validè diſpenſare poteſt.

a ca. virginẽ, cap ſi quæ virgo c. ſi quis ſacro. 27. q. 1. Pano. & Ioann. And. in c. at ſi clerici, §. de adulterijs, de iudic.
b c. Adulterij malũ, 32. q. 1
c S. Th. 2. 2. q. 154. ar. 9. et Caiet. ibi.

TITVLVS XXV.

De Arbitris.

Hic titulus deeſt in antiquis.

SVMMARIVM.

*1 *Arbiter electus, vt inter actorem & reum iudicet, quid facere teneatur.*

DECISIO I.

Ex conſil. vnico, in Nouis, deeſt in antiq.

*1 ARbiter electus, vt in conſciẽtia inter Reum, & Actorem iudicet, illam fidem pro omnibus adhibere debet, quam iudex fori exterioris adhibuiſſet: vnde licèt actori, ẽt alioquin fide digno, iuramentum deferre nequeat, niſi pro ea parte, quam ſemplenè probauerit, Reo tamen iuramentum purgationis, data præſumptione aliqua notabili contra eum, deferre poteſt.

Finis Libri Primi.

FLORES
DECISIONVM
SIVE
CASVVM CONSCIENTIAE,
Ex doctrina Conſiliorum Martini ab Azpilcueta Doctoris Nauarri, collecti.

LIBRI SECVNDI.

TITVLVS I.

De Iudicijs.

SVMMARIVM.

1 *Sodomiæ crimen miſti fori eſt, & ab vtriuſque fori iudice puniri poteſt.*

2 *Epiſcopus cum verbaliter à ſe depoſitis diſpenſare valet.*

DECISIO I.

Ex conſ.1.in vtriſque.

1 IVdex Eccleſiaſticus laicũ cõfeſſum tantũ per tormẽta, crimẽ Sodomiæ cum ſua propria vxore commiſſum, abſque irregularitate, iudici ſeculari pœna mortis ab eo caſtigandum tradere nec poteſt, nec debet; ſed facit officio ſuo ſatis, caſtigando eum Canonicè aliquo iuſto exilio, & alijs pœnis pœnitentialibus, abſque hoc, quod eum iudici laico puniendum tradat; præſertim cum Sodomia cũ propria vxore admiſſa, minus peccatum ſit, quam cum alia perſona; ſed & confeſſio per tormẽta exacta, minus legitima probatio eſt; quia tamẽ Sodomiæ crimen miſti fori eſt, etiã canonicè ſemel à Iudice Eccleſiaſtico punitum, Iudex etiam laicus talem laicè punire valet. *a*

a Arg. ca. fœlicis, §. præm ſiis, de pœn. in 6. Pano. in ca. tua, de procur. & Feli. in c. de ijs, fal. 11. de accuſat.

DECISIO II.

Ex conſil.2.in vtriſque.

2 Epiſcopus cum verbaliter à ſe depoſitis, etiam poſt depoſitionem verbalem diſpenſare poteſt, præſertim, ſi in ſententia ſua, vel Vicarij ſui hoc faciendi poteſtas reſeruata ſit, dummodo depoſitio illa ob adulterium, vel alia crimina eo minora, vel ſaltẽ non maiora, facta ſit: Sin vero depoſitio talis ob hæreſim, vel alia enormia crimina facta fuerit, cum eo diſpenſare nequit. *b*

b Pan. Felin. Dec. & DD. in c. at ſi clerici, § de adulterijs de iudic.

TITVLVS II.

De foro competenti.

SVMMARIVM.

1 *Epiſcoporum depoſitio, & eius cauſæ cognitio, hodie ſoli Papæ reſeruata eſt.*

2 *Canones de iuriſdictione ordinaria deponentes, omnem ordinariam includunt.*

* 3 *Nouitius perſona eccleſiaſtica cenſetur, tum quoad beneficium canonis, tum fori, pro tempore quo in nouitiatu perſeuerat.*

DECISIO I.

Ex conſ.1.alias 2.

1 Quamuis olim Concilium Prouinciale, *a* vel Metropolitanus, *b* de cauſis criminalib. Epiſcoporum cognoſcere,& contra eos procedere poterat, Hodie tamen nec Metropolitanus aliquis, nec Concilium Prouinciale, nec alius quiſpiam Papa inferior de hæreſi contra Epiſcopos cognoſcere, aut informationem capere, aut proceſſum contra aliquem Epiſcopum ſuſpectum, aut accuſatum de alijs grauioribus cauſis, ad effectum tranſmittendi probationes proceſſum ad Romanum Pontificem, etiamſi hæreticæ prauitatis Inquiſitores ſint à Sede Apoſtolica deputati, ſine expreſſo Papæ mandato, facere, aut formare poſſunt: *c* ſed omnia Epiſcoporum depoſitio, & eius cognitio Papæ reſeruatur.

a c. Quanuis, 3.q.6
b gl. in c. biduum, 2.q.6.
c Tri. ſeſ. 24.c.5. de ref. c. inquiſitores de haret. in 6.

DECISIO II.

Ex conſ 2.alias 9 de priuileg.

2 Cum canones diſponentes aliquid de iuriſdictione ordinaria ſouenda, tollenda, vel moderanda, nō ſolum ordinariam iure communi competentem, ſed illam etiam, quæ conſuetudine præſcripta, vel Priuilegio, vel alio iuſto iure,& titulo cōperit, includant; ex eo quod lex generaliter loquens, generaliter ſit intelligenda, *d* & iuriſdictio ordinaria quocunque iure iuſto quæſita, propriè ordinaria eſt; *e* Poſſunt Abbates etiam non exempti, & alij, quibus olim vel ex præſcripta conſuetudine vel aliquo Priuilegio clericorum ſuæ Eccleſiæ, vel cumulatiue cū ordinario, vel priuatiuè cognoſcere competebat; etiam hodie non obſtante Concilio Tridentino *f* eadem iuriſdictione vti; cū Cōcilium generaliter de iuriſdictione ordinaria loquatur, & iuriſdictiones Abbatum iuſto iure, & titulo quæſitæ, etiam ordinariæ cenſentur.

d c. Solita §. fin. de maior. & obed.
e c. vlt. de offic ord.
f Tri. ſeſſ. 24. c. 20. §. omnis cauſa, de ref.

DECISIO III.

Ex conſ. 5. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 3 Nouitius cum perſona eccleſiaſtica cenſeatur non ſolum quoad beneficium canonis, *g* ſed etiam fori, *h* pro tempore quo in nouitiatu perſeuerat, ſubiacetque ſuis prælatis, ſicut & profeſſi; Inde eſt, quod ſicut cognitio,& punitio delictorum religioſorum profeſſorum, ad iudices eccleſiaſticos & prælatos eorum pertinet; ita etiam & nouitiorū; poteritque prælatus contra nouitium pro homicidio tūc perpetrato procedere, eūque torquere, ſi opus fuerit, per aliquem clericum, vel religioſum, non per laicum, niſi in locis, in quibus conſuetudo id licitum fecit. *i*

g c. ſi quis ſuadente 17. q. 4.
h Arg. ca. duo ſunt genera, 12 q. 1. et ibi Io. And. & Domi. & Franc. in c. beneficium, de reg. in 6.
i Arg ca. vniuerſitatis, de ſent. exc. in 6.

TITVLVS III.

De Ferijs.

SVMMARIVM.

1 *Feſtum ob paruitatem, aut neceſſitatem operæ non violatur.*

2 *Miſſa ab audienda quæ diſtantia, & quos excuſet.*

3 *Famuli artificum in ferijs laborantes peccant, niſi neceſsitas excuſet.*

4 *Miſſa ab audienda excuſantur agaſones, qui vt minus impendant, longe ſe recipiunt.*

5 *Miſſam vt audiant paſtores ouium, Dominus eorum curare debet.*

6 *Scribendi actio, quando opus ſeruile ſit.*

DECISIO I.

Ex conſ.1.in vtriſque.

1 LIcet feſtum ob paruitatem materiæ non violetur, & neceſſitas magna etiam a feſto colendo excuſet ſi tamen aliqua fiant quæ communiter a Magiſtratibus Eccleſiaſticis prohibentur, a peccato omnino tranſgreſſores immunes non cenſentur; quamuis habita ratione paruitatis materiæ, & neceſſitatis a mortali peccato excuſari poſſint.

DECISIO II.

Ex conſil.2.alias 3.

2 Agricolæ locantes operas ſuas menſtruas pro certis locis remotis ab eccleſijs circiter tria, aut quatuor milliaria, quamuis aliquando ratione æſtatum, ſi admodum ſenes ſint; vel temporum; ſi pluuiæ ſint in aliqua ſaltem abundantia, aut inundationes, & loca periculoſa, & lutoſa, fuerint, ab audienda Miſſa diebus ſacris excuſantur; ſi tamen robuſti ſunt; nec aliud vrgens impedimentum adeſt, ex eo ſolum quod tribus milliaribus, aut circiter a loco, vbi Miſſa audienda eſt, diſtant, nullatenus ſunt excuſandi.

DECISIO III.

Ex conſil.2.alias 3.

3 Famuli artificum ſeruientes eis aliquot annis, vt eorum artes diſcant, ſi coacti a ſuis Dominis & magiſtris ſeruilia opera faciant, non proponunt diſcedere ab eis nolentibus eos aliter docere, peccant diebus feſtis laborando, niſi neceſſitas artificum magna, aut propria excuſet, etiā audito ſacro; multoque magis ſi ſacrum audire omittant; Nec a Confeſſarijs ſuis abſolui poſſunt, niſi deinceps deſiſtere firmiter proponant.

DECISIO IIII.

Ex conſ.4.in vtriſque.

4 Agaſones, ſeu agentes equos, ac muliones pauperes extra vrbes & caſtra commorantes in hoſpitiis & locis plurimum diſtantibus ab eccleſiis, & in quibus minoris emuntur neceſſaria, ab audienda Miſſa excuſantur, ſi principaliter huiuſmodi loca & diuerſoria, vt minus impendant, & non vt ab auditione Miſſæ excuſentur, adeant. * *Nau. ca. 13. & ca. 21. nu. 3.*

DECISIO V.

Ex conſ.5.in vtriſque.

5 Paſtores ouium longe ab Eccleſiis conſtituti, ſi poſſunt, ita inter ſe conuenire debent, vt vel maior pars, vel aliqui ſaltem Miſſas audiant, nec illis ſeruire debent, qui cuſtodes ad id neceſſarios locare nolunt: cum ut Miſſas audiant paſtores ouium Domini eorum curare teneantur.

DECISIO VI.

Ex conſ.6.in Nouis deeſt in antiquis.

* 6 Cum opus ſeruile, opus manuariū ſit magis propriè ſeruis conueniens quam iis, quibus ſeruit .r. * quamuis ſcribendi actio, prout eſt opus per animi prudentiam, id eſt, prout ſignificat legem condere, aut librum com- *Nauar. in Ma. c. 13. nu. 3.*

componere, opus ſeruile non ſit, quando tamen ex vna ſcriptura, alia ſimilis tranſcribitur actio ſeruilis eſt Non tamen ex eo ſolum opus ſeruile aliquid efficitur, quod ob lucrum, vel mercedem fiat. *a* Quando autē in die feſto conceditur alicui facultas laborandi, ea ſolum opera conce di cenſentur, quæ vir bonus & prudens inſpectis circunſtantijs perſona rum, cauſarum, ſiue occaſionū, gene ris operū, & alijs arbitrabitur. *b* Ita vt maius tempus ad aliquid conſuendum, vel ad barbas radendas, & capillos circuncidendos concedi poterit, quam ad fodiendum in agro, vel putandam vineam.

a Caie. 2. 2. q. 122. art. 4. Naua. in Man. ca. 13. nu. 5. & 12.

b Arg. l. 1. ff. de iure delib & c. 1 de cauſis. de offi. deleg.

TITVLVS IIII.

De cauſa poſſeſſionis.

SVMMARIVM.

1 *Poſſeſſio beneficij renunciati ipſo iure non perditur, & ſic ſpoliatus poteſt agare de ſpolio.*

DECISIO I.

Ex conſ. vnico alias 1. de offic. iudic. ordin.

1 POſſeſſio beneficii per promotionem, vel renunciationem ſpontaneam ipſo iure non perditur, donec relinquat poſſeſſionem, vel ab ea legitimè expellatur, vnde geſta interim a poſſeſſore valent, adeo, quod ſi ſpoliaretur de ſpolio contra ſpoliantem iuſte agere poſſet. *a*

a Inno. in cap. ſuper hoc de renunciat.

TITVLVS V.

De Reſtitutione ſpoliatorum.

SVMMARIVM.

1 *Legis humanæ mutatio vitanda niſi eius vtilitas præponderet.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. in vtriſque.

1 QVamuis omnia quæ ſūt iuris humani Summus Pontifex mutare poſſit & mutatio valeret, licet aliquando fieri nō deberet; *a* a culpa tamen non excuſatur, ſi abſque iuſta cauſa eam faceret. Quia licet conſuetudo, & lex humana, iuſta de cauſa mutari poſſint, nō tamen abſque illa; ſed nec cum illa, etiam, cum occurrit aliquid melius, niſi illud præponderaret, & maioris momenti eſſet Reipublicæ quam malum, quod ex immutatione ſequeretur: *b* præſertim cum ex mutatione illius ad alicuius præiudicium, & bonorum ſpoliationem procederetur.

a c. Quæ eccleſia de conſtit.

b c. vidētes lum. diſt. 12. & S. Tho. 1 2. q. 97. a. t. 2.

TITVLVS VI.

Vt lite pendēte nihil innouetur.

SVMMARIVM.

1 *Monaſterium S. Trinitatis Minimorum de vrbe, a quo fundatum ſit & a quibus regendum ſit.*

DECISIO I.

Ex conſ. vnico in antiquis, alias conſil 9 de conſt. t. in Nouis.

1 MOnaſterium S. Trinitatis Minimorum in Monte Pincio in vrbe Romana, a Rege Francorum ita fundatum eſt, & ab ipſomet S. Franciſco de Paula eiuſdem ordinis inſtitutore hoc priuilegio donatur, vt ſemper per fratres Gallicæ nationis, quamdiu inueniātur, qui ibi reſidere, & cultui diuino inſiſtere voluerint, regatur; ſin autem non

reperiantur Galli illud inhabitare volentes, tunc & per alios regi, & inhabitari poterit; pariterque ſi locus ſupportare poterit, vltra quam reperiantur habitantium nationis Gallicæ, alii etiam aliarum nationum mixtim habitare poterunt. Quo priuilegio ſtante, ſolus Generalis pro conuentualibus, & filiis illius Monaſterij, alios Monachos etiam eiuſdē ordinis, in aliis Monaſteriis profeſſos, nolentibus Correctore, & maiore parte conuentus illius Monaſterij, ſaltem lite inter Generalem & eūdem conuentum pendente, recipere non poteſt; Quod ſi ſecus fecerit, eiuſdem Monaſterii fratres Generali obedire non tenentur, ſed modeſtè appellare, & ſuperiorem adire poſſunt, & debent; per quam appellationem, & iuridicam ſuperioris aditionem, ſententiæ, & cenſuræ Generalis contra eos latæ ſuſpenduntur.

TITVLVS VII.

De ſequeſtratione poſſeſſionum & fructuum.

SVMMARIVM.

1 *Sequeſtrum Cleme. 1. de ſequeſtr. poſſeſſ. concordia partium non tollitur.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. in vtriſque.

1 SEqueſtrum poſitum in iure, *a* concordia partium non tollitur, ſed eo vſque durat, donec iudex litem finitam, & cōcordiam validam eſſe declaret; ne alias aliquando vna pars dicere poſſit litem non eſſe extinctā nec concordiam eſſe validam: ſicut a ſimili quāuis ſuſpēſio facta quoad aliquod certum tempus per aduentum illius tollitur, quia nulla poteſt eſſe dubitatio de illius aduētu; ſuſpēſio tamen facta donec ſatisfaciat, nō tollitur donec iudex declaret eſſe ſatisfactum; quia poſſet vna pars id affirmare, & altera negare. *b*

a Clem. 4 de ſequeſ. poſſeſ.

b Innoc. in c. cum bene. de ata. & quali.

TITVLVS VIII.

De Confeſſis.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſio prior, quando præualeat, poſterior 1, & quando non.*

DECISIO I.

Ex conſil. vnico in vtriſque.

1 LIcet regulariter confeſſio prior cæteris paribus poſteriori præualeat, *a* fallit tamē, quādo poſterior eſt per tormenta extorta, vel iurata iuramento, quod eſt tortura quædam ſpiritualis. *b* non autem prior; Et etiam cum prior eſt facta metu ſaltē reuerentiali, vel in loco non libero, poſterior autem ſine vllo metu, & in loco libero; *c* vnde puella, ope patris ingreſſa Monaſteriū, animo quotieſcūque vellet, exeundi, ſi poſt aliquot annos perſuaſa ab Abbatiſſa Monialis fiat: quod ægre ferens pater, qui eam nuptui tradere cupiebat proteſtatur de nullitate profeſſionis, eamque ab Epiſcopo examinari faciat, quæ reſpondit ſimpliciter ſe eſſe Monialem; & poſtea autem e Monaſterio educta, & a Commiſſario examinata iureiurando reſpondit ſe nunquam propoſuiſſe fieri monialem, poſteriori, non priori confeſſioni eius ſtandum eſt, & pro nul-

a cap. per tuas, de probation. Panor. in conſ. 32. part. 1.

b Pan. in d. cap. per tuas.

c Gloſſ. in c. praſens, 20. q. 3.

nullitate profeſſionis iudicandum; attento quod prior illa confeſſio ſine iuramento, & in loco non libero, & ex timore reuerentiali Abbatiſſæ præſentis facta fuerit, ſecunda vero cum iuramento, & in loco libero: attento etiam quod confeſſio mulierum in his, quæ ad matrimonium carnale vel ſpirituale pertinēt, in loco libero, & plenæ libertatis fieri debeat; *d* adeo, vt timor reuerentialis efficiat, ne profeſſio etiam quoad forum exterius valere cenſeatur. *e* *

d c. cū locum, de ſponſ. Triden. ſeſſ. 24 de ref. Matrim. c. 6. et ſeſ. 25. ca. 17. de reg.
e Gl. in d. c. præſens, & c. 1. de his quæ vi. Man. ca. 22. n. 51.

TITVLVS IX.

De Probationibus.

Hic Titulus deeſt in Nouis.

SVMMARIVM.

1 *Litteris epiſcopi ſigillatis, & non ſubſcriptis in his, quæ eius officium tangunt, creditur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. aliàs 1. de fide inſtrumen.

1 Sicu litteris Epiſcopi ſigillatis, & non ſubſcriptis in his, quæ ad officium eius pertinent; etiam ſine Notarij ſuſcriptione creditur; *a* Ita etiam & beneficij collatio litteris Notarij, ſigillo Epiſcopi munitis, & teſtibus, ſine ſcriptura Epiſcopi probatur.

a Dec. in c. poſt ceſſionem, de probat. b c. 1. et 2. de fide in ſtru. Rota deciſ. 38. de prob in antiq.

TITVLVS X.

De Teſtibus, & atteſtationibus.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis, qui falſum teſtando nullum lædit, irreligionem committit, non iniuſtitiam.*

2 *Credere non tenetur filius matri aſſerenti ipſum votum emiſiſſe.*

DECISIO I.

Ex conſ. vnico aliàs 5 de crimine falſi.

1 Teſtis, qui falſum teſtando, nullum lædit, quamuis contra religionem peccet, *a* quia tamen contra iuſtitiam non peccat, ad reſtitutionem, quæ iuſtitiæ commutatiuæ actus eſt, *b* * non tenetur; ſed ſatis eſt vt peccati commiſſi pœniteat; Si vero ex falſo teſtimonio proximus damnum ſuſtinuit, tenetur dictum ſuum antequā ſententia feratur, reuocare, ſi ſaltem debilitando ſuum teſtimonium falſum, ei in toto, vel in parte prodeſſe poterit, *c* & aliam ſatisfactionem pro ratione damni ex falſo ſuo teſtimonio illati facere.

a S. Tho. 2. 2. q. 92. & 97. ar. 4.
b S. Tho. 2. 2. q. 62. ar. 1 et q. 70. art. 4. Man. c. 17 n. 6. & 11
c c. Præterea, de teſtib. cogē. S. Tho. in d. q. 70. artic. 8. Man ca. 25. n. 40.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. in Nouis deeſt in antiquis.

2 Credere non tenetur filius matri aſſerenti ipſum votum in infirmitate emiſiſſe; ſicut nec credere matri ſuæ nuptæ tenetur, quod cum ex alio viro per adulterium genuit.

TIT. VLVS XI.

De Teſtibus cogendis, vel non.

Hic Titulus deeſt in antiquis.

SVMMARIVM.

1. *Clericus teſtimonium in cauſa ſanguinis ferendo peccat.*

DECISIO I.

Ex conſil.1. in Nouis deeſt in antiquis.

1 CLericus teſtimonium in cauſa ſanguinis ferens, nō ſolum peccat, ſed etiā ſi ſequatur occiſio, vel mutilatio, irregularis efficitur *a* Vnde nec ad tale teſtimonium ferendū coram iudice ſæculari cogi poteſt. *b*

c.Senten am, ne lerici uel onachi. c.Quan uā 14.q.

TITVLVS XII.

De Fide inſtrumentorum.

SVMMARIVM.

* 1 *Antiquitas inſtrumētorum, quod valeat ad rei probationem.*
* 2 *Teſtimonium litterarum Penitentiariæ, quantæ auctoritatis ſit.*

DECISIO I.

Ex conſil. 2. in Nouis, deeſt in antiquis.

1 SIcut antiquitas decem, aut ſaltem 30. annorum facit præſumi in omnes actus etiam extrinſecos, in eiſque interueniſſe ſolennitates, ac requiſitam agentium poteſtatem; ita etiam & duo antiqua inſtrumenta tranſumpti, in quo refertur ipſum originale, ad iuſpatronatus alicuius probationem ſufficere videntur.

DECISIO II.

Ex conſ.4. in Nouis deeſt in antiquis.

* 2 Quamuis Maior pœnitentiarius antequam per Pium V. *a* officium Pœnitentiariæ reſtringeretur ad forum conſcientiæ de abſolutionibus, & diſpenſationibus quas in vtroque foro faciebat, publicum teſtimonium dabat; nunc tamen nec ipſe, nec ij, quibus vt in dicto foro cō ſcientiæ abſoluant & diſpenſent, mādat, iuſtè illud dare poſſunt; ſed neque ſi darent, aliquid prodeſſet: quia licet iudex fori exterioris viſo tali inſtrumēto, & ceſſante aduerſario, diſſimulare poſſet, ac ita ſe gerere cum prædictis, ac ſi ligati non eſſent in præiudicium tamen partis, tali inſtrumento fidem adhibere non tenetur.

a Extra. 85. incip. in omnib. 1569.

TITVLVS XIII.

De iureiurando.

SVMMARIVM.

1 *Iuramento qui promiſit aliquid non facturum, id faciendo peccat.*
2 *Procurator poſt mortem mandantis, iuramentum deciſorium deferre non poteſt.*
3 *Iuramentum de non ludendo, ſaltem ad ludos malos, ſeruandum, ſed ex cauſa relaxari poteſt, etiam ab Epiſcopo.*
4 *Iuramentum vi extortum non obligat, conditionale ſic, ſed facile remittitur.*

DECISIO I.

Ex conſ.1. alids 3.

1 QVi accepto mandato de renunciando beneficium in fauorem ſuum, cum iuramento promittit, ſe non vſurum illo mandato, niſi reſeruata certa pēſione alicui; ſi poſtea illo vtatur, & poſt quæſitam poſſeſſionem rogatus, vt ſe obliget ad ſoluendam penſionem, quam reſeruari voluit reſignans

gnans ad certa opera pia; quamuis peccet viendo prædicto mandato ad reſignandum contra ſuum iuramentum, *a* nullam tamen ex illius iuramenti tranſgreſſione irregularitatem, aut inhabilitatem ad beneficium illud retinendum incurrit; *b* nec poſt adeptam poſſeſſionem beneficii aliquid in ſignum gratitudinis, vel paupertatis, vel ſubuentionis intuitu, reſignanti ſoluens, quoad forum conſcientiæ, ſimoniā committit; *c* * quia intentio, & animus reſignantis, vt reſignatarius hoc uel illud faciat poſt habitum beneficiū, nihil nocet, quoad forum conſcientiæ, niſi exprimatur, & deducatur in pactum: Hanc tamen gratitudinem reſignatarius erga reſignantem cautè exercere debet, ne quoad forum exterius virtute Bullæ Pij V. *d* confidentia præſumi poſſet.

a c. Si vero, de iure iur. & ca. quamuis, de pact. in 6.
b Arg. c. querelam & c. tua, de iureiu. c c. Tua, de ſimonia Ma. c. 23. nu. 107.
d Extrau. intolerabilis, edita ann. 1569 quæ eſt 87 in ordine Ma. c. 23. nu. 110.

DECISIO II.

Ex conſ 2 alias 5.

2 Procurator conſtitutus in cauſa ciuili, & factus Dominus litis, mortuo ſuo principali, re integra nec ſubire, nec deferre iuramentum litis deciſorium poteſt; non ſolum quia mandatum procuratoris regulariter re integra morte mandantis expirat: *e* ſed etiam quia iuramentum deciſorium, ſpecialiſſimum mandatum requirit, quale procurator, mortuo mādante habere non poteſt.

e Clem. ſi. de procur. c. Mādantis, de offic. deleg. l. inter cauſas, ff. mādati.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 1.

3 Iurans non ludere ad Cartillam, ſiue cartetam, ſiue Primeram, & ſimiles ludos vetitos & malos, ſub pœna adeundi Ieroſolymam, promiſſum ſeruare tenetur, illamque ſi iuramentum fregerit adire obligatur, ſicut obligaretur, qui voueret non ludere ſub ſimili pœna, & ludere illicite; poteſt tamen iuramentum illud iuſta de cauſa etiam ab Epiſcopo relaxari, ſicut & votum: * Per Cruciatam vero a tractione iuramenti, quamuis non voti adeundi Ieroſolymam Confeſſarius abſoluere poteſt: Cum iuramenti relaxatio de adeundo terram Sanctam Papæ reſeruata non ſit, ſicuti eſt relaxatio voti idipſum faciendi. *f* * & præſertim cum diſpenſatio huius non concedatur ſpecialiter confeſſario legitimè per Cruciatam electio, ſicut illius; Sicut econtra aliquando per Iubilæum relaxari poteſt a Confeſſario votum adeundi Ieroſolymam, & non iuramentum, cum in eo ſolum detur facultas diſpenſandi ſuper votis, nulla facta mentione de iuramentis, quæ ſunt diuerſa ab illis, & a diuerſis non fit illatio; *g* maxime in diſpenſationibus, quæ ſunt odioſæ, & exorbitantes. *h*

Man. ca. 12. n. 75.
f cap. ex multa, de voto, & gl. ibi, & Extrauā. Et ſi domini, de pe. & remiſ. Man. d. nu. 75.
g l. Papinianus, ff. de minoribus.
h c. quæ a iure, de regu. iur. 16.

DECISIO IIII.

Ex conſ. 4. alias 2.

4 Quamuis iuramentum abſolute metu, ſeu vi præciſa factum vix inueniri poterit; eo quod voluntas hominis ad actum aliquem immediate ab ea prodeuntem volendum, aut nolendum vi præciſa cogi non poſſit, *i* violentum autem ſit a principio extrinſeco, paſſo non opitulante; huiuſmodi tamen iuramētum violenter vi præciſa factum, iurantem non obligaret; *K* conditionale verò præſtitum, dummodo licitum ſit, iurantem obligat, *l* quamuis abſolutio in tali euentu iuſtè peti poſſit, & præſtanda ſit. *m*

i S. Th. 1. 2. q. 9. ar. 4. & 5. Man. prælud. in 6. n. 2. & 4.
K cap. Sacris, de his quæ vi, c. preſbiteros, d. 50.
l c. verū, c. ſi vero, de iureiuran.
m c. 1. & ca. debitores, ti. eo.

TITVLVS XIV.

De præſcriptionibus.

SVMMARIVM.

1 *Beneficij onera in fundatione poſita, implenda ſunt, niſi legitima præſcriptione ſublata ſint.*

2 *Præſcriptione 40 annorum res aliena iuſte poſſidetur.*

DECISIO I.

Ex conſ. vnico in vtriſque.

1 Licet regulariter qualitates, & onera a patrono in fundatione beneficij impoſita ſub peccato, tam iure antiquo, *a* quam nouo *b* implenda & ſeruanda ſint: quia tamen lex poſita a patrono in fundatione beneficii, firmior eſſe non poteſt quam lex poſita a Papa in Eccleſiæ gubernatione, cum a potetiori cauſa maior producatur eſſe ctus, *c* ideo ſicut lex aliqua ſiue Papæ, ſiue Regis a principio non recepta, nec ſeruata, non ligat; *d* ita neque lex patroni beneficio in fundatione impoſita ab initio nec recepta, nec ſeruata, vim obligandi beneficiarium aut in foro exteriori, aut interiori habet; ſed beneficiario ſufficit quod lex illa vel non mõſtretur eſſe a principio ſeruata quia facta non præſumuntur, niſi probentur; *e* vel ſi recepta, & ſeruata fuerit, quod legitima præſcriptione ſublata ſit, & quod beneficium illud longo aliquo tempore, quadraginta ſcilicet vel circiter annis liberum ab oneribus in fundatione iuncti s, ab ipſo, & prædeceſſoribus ſuis bona fide poſſeſſum fuerit; cum in bonis, & iuribus eccleſiaſticis per lapſum triginta, vel quadraginta annorum etiam in valde præiudicialib. titulus iuſtè præſumatur. *f* & poſſeſſor in dubio bonam fidem habere cenſetur. *g* Iura vero antiqua cum Tridentino ſolum de oneribus & qualitatibus beneficiorum quæ ſemel recepta, & ſeruata, nec aliqua poſtea præſcriptione legitima ſublata ſunt, intelligenda ſunt.

a c. Eleutherius, 18. q. 2 et c. cum dilectus, de conſt. et c. ſuper eo, de iurepatr.
b Tri. ſeſ. 23. c. 5. de ref.
c l. cum multa C. de bo. quæ lib.
d c ī iſtis §. leges. d. 4. & Fel. in c. 1. de treug. & pace.
e ca. cũ in iure, de off. deleg. & l. manda. princ.

f cap. de quarta, c. ad aures, c. illud antẽ, de præſcr. Bald. tract. de praſcr. 3. par. 3 partis. q. 10. nu. 27.
g Gl. in c. Sanctorũ, verb. ſyncere. & in c. ſi diligẽti, ver. bona fide, de præſcr.

DECISIO II.

Ex conſ. 3. & 5. in Nouis, deſunt in antiquis.

2 Præſcriptione 40. annorum res aliena tuta conſcientia poſſidetur, dummodo præſcribens nec ſciebat, nec ſcire debuit rem alterius eſſe; quam tamen ignorantiam probabilem non habere cenſetur is, qui in domo ſua publica documenta habuit rem alterius eſſe.

TITVLVS XV.

De ſententia, & re iudicata.

VMMARIVM.

1 *Sententia in non citatum, vel inauditum lata eſt nulla.*

2 *Regulares verbo defenſionis, nõ appellationis, vti ſolent.*

3 *Delictum meum non dicitur deductũ in iudicium, licet ſocius criminis in iudicium vocetur.*

DECISIO I.

Ex conſ. vnico, alias 5. de appel.

1 Sicut omnis ſententia a iudice incompetente lata, *a* vel in damnum particularis perſonæ, ſaltem ſine cauſa rationabili, & ab eo qui non habet Regalia, ſeu qui ſuperio-

a c. cũ ſuper, de off. deleg.

riorem recognoſcit, *b* eſt ipſo iure nulla: Ita etiam & contra non citatum, vel non auditum legitimè, ordinario, vel ſententia data, ipſo iure nulla cenſetur; *c* à quocunque ſuperiore ſiue ab Imperatore, *d* ſiue à Papa feratur. *e*

b Pan. in c. cum omnes, de cõſti.
c c. Nos in quenquã, 2. q. 1.
d Cle. paſtoralis, § cæterum, de re iud.
e ca. 1. de cauſa poſſeſſ.

DECISIO II.

2 Regularis licet grauatus verbo appellationis; & petitionis Apoſtolorum, quo ſeculares clerici vtuntur, vti nequeat; remedio tamen defenſionis, quæ eſt iuris naturalis, quam appellatio in ſe includit; vti poteſt; cum Religioſus peioris conditionis eſſe non debeat, quam alij, ſed melioris; nec magis grauari, quàm alij, ſed longe minus, propter quod ſunt eis multæ immunitates, & priuilegia conceſſa; *f* vnde taliter grauatus etiamſi non poſſit appellare, aut per viam appellationis ad ſuperiorem accedere; poteſt tamen per viam ſimplicis querelæ ſuperiorem grauantis adire, *g* & ſuperior, cauſa cognita, ea facere tenetur, quæ bonus & rectus iudex ad ſe appellanti legitimè faceret, cum itineris arreptio ad ſuperiorem, vim & effectum appellationis obtineat. *h*

f ca. 1. de priuil. in 6.
g Pan. & alij in c. dilecti, 2. de appel.
h c. dilec. 2. de appellat.

DECISIO III.

Ex conſil. 2. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 3 Delinquentibus duobus vnum delictum ob quod incurritur irregularitas, quamuis contra vnum intentata ſit actio in iudicio, ſi tamen defectu probationis abſolutus ſit, alter virtute Concilij Trid. *i* ab ordinario diſpenſari poteſt, eo quod delictum iſtius in iudicium deductum non ſit, quamuis ſocius criminis in iudiciũ vocatus ſit. Res enim inter alios acta, alijs non præiudicat, quibus res iudicata nõ nocet. *K* vnde cũ illius delictũ adhuc occultum ſit, ordinarius in eo diſpenſare valet.

i Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 6. de ref.
K l. 1. & 2. C. res inter alios acta. Nauar. in Man. ca. 27. num. 254.

TITVLVS XVI.

De Appellationibus.

SVMMARIVM.

1 *Legatus Cardinalis reuerenter recuſari poteſt.*
2 *Appellare à ſententia definitiua, vel ab interlocutoria quando liceat.*
3 *Appellari poteſt ad Papam ab omni ſententia definitiua.*
4 *Appellare quando Regularibus liceat.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 3.

1 Qvamuis legari à latere ſententia & iudicium ſine cauſa recuſari non debet honeſtè tamẽ & reuerenter recuſari poteſt, *a* cum etiam & totum vnum Concilium Prouinciale recuſari, & ab eo appellari poſſit. *b*

a c. Nonit de appel. & Pan. et Dec. ibi.
b c. Suſpecti, 3. q. 5. Pan. et Felin. in c. 1. de iud.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 1.

2 Iudex in omnibus caſibus in quibus legitimè appellatur, hoc eſt, intra legitimum tempus, *c* ſeu decendium *d* appellationi deferre tenetur. Et quamuis olim tam à definitiua, quam ab interlocutoria regulariter in omni cauſa appellare licebat; à definitiua quidem non expreſſa iuſta cauſa appellandi, *e* dummodo non ſit cauſa, in qua, vel à iure, vel ab homine remouetur appellatio; (quia tunc etiam à definitiua appellare non licet, niſi exprimatur iuſta cauſa ad appellandum:

c c. ab eo, de appel. in 6.
d Authe. Hodie, C. de appel.
e ca. 1. de appel. in 6

ſta.licet, de eff ord. & gl. ibi, & ca Romana § ſi aut,de ap pel.in 6. g c ut debitus honor de appel. & c.1. de appel. I 6. h Tri. ſeſ. 13.c.1.de ref.& ſeſ. 24.ca.20. de refor. i c. Romana,§ ſi autem.de ap pel.in 6. K cap. de priore, de appel. & c.1.de appel.in 6. l c.1.de iudic. m l.1.ff. nihil nouari appe. n c.Paſtoralis . de appell. o d.ca. paſtoralis,§. uerum. p c is cui, §.ſi. de ſe. ex. in 6. q c. cũ ap pellationi

dum:) f Ab interlocutoria autem iure canonico ſcriptis, & expreſſa iuſta cauſa appellandi: g Poſt Concilium tamen Tridentinum h ab interlocutoria in cauſis criminalibus appellare non licet, niſi quando grauamen per illam illatum, non poſſit per appellationem à definitiua tolli ſed nec à definitiua etiam appellari poteſt in cauſis viſitationis, & correctionis, habilitatis, & inhabilitatis; quod tamen ita intelligendum eſt, vt non niſi iuſta de cauſa expreſſa id fiat; i & iudex qui iuſtæ appellationi non defert, puniendus eſt.K

DECISIO III.

Ex conſ 3.alias 2.

3 Ab omni ſententia definitiua, vel habente vim definitiuæ Concilij Prouincialis ad Papam, vel ad Concilũ Generale appellari poteſt, l & regulariter appellatio iuſta ſententiæ executionem & inde ſequuta ſuſpẽdit, m niſi in caſu quo iudex procedit cum clauſula, omni appellatione remota, n vel cum appellatur à ſententia excommunicationis, o vel ab alijs cenſuris, p vel cum appellatio eſt friuola cum iudex à quo non detulit. q

DECISIO IV.

Ex conſ.4 alias 4.

4 Cum appellatio defenſio quædam ſit, r & non qualiſcunque, ſed quæ iure naturæ debetur, & proinde nemini deneganda ſit, ſ non ſolum poteſt religioſus in cauſa ciuili, & criminali, ſed etiam in cauſa immoderatæ correctionis, ad ſuam innocentiam tuendam, ad ſuperiorem appellare, & recurrere; t & ſuperiore nimis in eum ſæuiente, de monaſterio fugere licet, nec propterea dicetur, aut erit Apoſtata; u immò Abbate, odio grauante monachum, iuſtè arma pro defenſione ſua monachus accipere poteſt. x Et iniquè, & irreligioſe valdè facit ſuperior qui iuſtas appellationes à ſe oppreſſorum non admittit nec licentiam dare vult proſequendi & adeundi ſuperiorem, peiuſque facit qui ſubditum ſuum in carcerem inedia torquendum conijcit, donec appellationi, & iuſtæ defenſioni renunciet & grauiter puniri debet, y cum iure naturæ, & canonico omnibus oppreſſis appellatio concedi debeat, z à qua conceſſione nullo vnquam iure religioſus reperitur excluſus. Quod ſi ius a aliquando religioſis appellationem prohibere videatur, de non oppreſſo, & iniuſta de cauſa appellante, loquitur: ſed neque Concilium Tridentinum b appellare vetat religioſum, ſed ſolum adire ſuperiorem ſine licentia prælati prohibet, quod longe diuerſum ab appellatione eſt, & à diuerſis, & ſeparatis illatio fieri non poteſt. c

bus,de ap pell. in 6. r c.cumin ter, de ex cept. ſ Cle. paſtoralis,§ cæterum, de iudic. t ca repre henſibilis & cap de priore, & Dec. ibi, de appel. & c.licet de of. ord. & glo. & Pan. ibi. u Bal. in cap. ad noſtram. de appel x Card.in Cle. 1. §. præfata. de ſtatu mon. y c.de priore,de app. & glo. & Dec. ibi. z c.Ad Romanam.1. & 2.2. q. 6. a c.ad noſtram, de appel. b Tri.ſeſſ. 25.c.4.de Reg. c l. Papinian ff de minorib.

Finis Libri Secundi.

FLO-

FLORES DECISIONVM SIVE CASVVM CONSCIENTIAE,

Ex doctrina Conſiliorum Martini ab Azpilcueta Doctoris Nauarri, collecti.

LIBRI TERTII.

TITVLVS I.

De cohabitatione clericorum & mulierum.

SVMMARIVM.

1 *Fornicator notorius eſt ſuſpenſus, & niſi prius pœniteat, celebrando fit irregularis.*

DECISO I.

Ex conſ. vnico, alias 2.

1 SAcerdos fornicator notorius iuſpenſus eſt, *a* & niſi prius pœniteat, celebrando irregularis efficitur. *b** & quamuis in foro interiori ſola pœnitentia interior ſufficit cum ſacramentali confeſſione ad hoc vt irregularitatem non incurrat, quam ante actam pœnitentiam celebrando incurreret; *c* in foro tamen exteriori etiam requiritur exterior, cum in hoc foro de non apparentibus, & non exiſtentibus idem iudicium ſit. *d*

a c. præter diſt. 31.
b c. Si qui ſunt, diſt. 81.
Na. c. 25. nu. 76.
c Turrec. in d. ca ſi qui ſunt. §. verum d c. ſi ſacerdos, de offic. ord.

TITVLVS II.

De Clericis non reſidentibus.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia ſimplicia de conſuetudine reſidentiam non requirunt.*

2 *Lex prior, vel poſterior generalis non tollitur, ſed limitatur per ſpecialem.*

3 *Seruitium 40. annorum eccleſiæ præſtitum à reſidentia non liberat.*

4 *Parochus ex iuſta cauſa, & licentia, à reſidentia excuſatur.*

5 *Regularis beneficium reſidentiam requirens canonicè adeptus, in eo reſidere tenetur.*

6 *Reſidens, ſicut alij ſimiles reſidere ſolent, an excuſetur.*

7 *Conſuetudo non reſidendi in ſimilibus, excuſat à reſidentia per fundatorem impoſita.*

8 *Conſuetudo, quod intereſſens certis officijs diuinis lucretur diſtributiones pro illis, & alijs aſſignatas, eſt iuri contraria.*

9 *Diſtributiones quotidianæ ei debentur,*

bentur, quem neceſſitas corporalis tenet.

10 *Reſidere cenſetur, qui de mandato ſuperioris abeſt.*

11 *Canonicus inſeruiendo prælato ſuo fructus, non diſtributiones percipit.*

12 *Diſpenſatio ſuperioris iuſta de cauſa a reſidentia, & promotione ordinum excuſat.*

13 *Beneficiariorum reſidentium, & morientium ſuis eccleſiis fructus ſucceſſori debentur.*

14 *Diſtributiones quotidianas canonicus abſens percipere nequit.*

15 *Anniuerſaria ſub diſtributionibus quotidianis non comprehenduntur.*

* 16 *Litigans circa iura ſui beneficij iuſtam cauſam non reſidendi habet.*

* 17 *Canonicus frequenter abſens ab horis, vt parochiali inſeruiat, diſtributiones non lucratur.*

* 18 *Beneficium curatum habens, reſidere, & per ſe curam exercere tenetur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 4.

1 CVm cõſtitutiones pœnales benignius interpretandæ ſint, *a* & conſuetudo ſaltem immemorialis omni iuri humano præiudicet; *b* non tenetur habens Capellaniam in Eccleſia Cathedrali, vi conſtitutionis Sixti V. *c* contra nõ reſidentes promulgatæ, ad reddendum in ea, dummodo ab immemoriali tempore capellani præfatæ capellæ abſentes dictis Capellanijs per ſuos Vicarios ſeruierint, *d* nec cultus Diuinus inde minuitur; maxime cum beneficia ſimplicia de conſuetudine reſidentiam non requirant. *e*

a c. in pœnis, de reg. iur. in 6.
b c. ſuper quibuſdã de verb. ſignif.
c Edictũ hoc nõ extat in Bullario.
d c. cũ omnes, de cõſtit.
e Inno. in cap. fin. de cleric. nõ reſid.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 1.

2 Sicut lex generalis prior non tollitur, ſed limitatur, per poſteriorẽ ſpecialem in aliqua ſpecie illi contrariã quoad illam ſpeciem; ita etiam lex generalis poſterior per legem priorem ſpecialem ei contrariam quoad illam ſpeciem limitatur, *f* etiamſi in lege noua poneretur clauſula illa, *Non obſtantibus legibus cõtrarijs*, *g* vnde conſequeretur nec ſtatutũ quo Concilium Tridentinum *h* diſponit vt omnes Canonici teneantur reſidere, & quod non poſſunt abeſſe vltra tres mẽſes, & quod nemo percipiat fructus in abſentia, derogando ſtatutis, & conſuetudinibus contrarijs derogare cenſetur duobus illis capitib. iuris antiqui *i* quæ ſunt leges ſpeciales, & hanc generalem Concilij conſtitutionem limitantes ſicut neque per præfatum Concilium derogatur alijs canonibus, *K* quibus conceditur infirmis, & detentis legitimè lucrari fructus in abſentia, ſed Concilium potius per illos limitatur.

f l. Sed & poſteriores, ff. de legib.
g Dec. in Reg. in toto ff. de regul. iur. à nu. 7.
h Tri. ſeſſ. 24. c. 12. §. præterea, de reſor.
i c. de cæte ro, et c. ad audientiã, de cle. nõ reſid.
K c. 1. de cler. non reſid. in 6

DECISIO III.

Ex conſ. 3 alias 12.

3 Canonicus qui quadraginta annis ſeruiuit Eccleſiæ, non liberatur ex hoc a reſidentia, cum id nulla lege ſtatutum ſit, & poſt Tridentinum *l* Canonicatus perſonalem reſidentiam requirit, non obſtante quacunque conſuetudine antiqua; Et qui non intereſt officijs diuinis diſtributiones quotidianas lucrifacere non poteſt.

l Tri. ſeſſ. 24 c. 16. ref.

DE-

DECISIO IIII.

Ex conſi.4. alias 15.

4 Parochus qui ex iuſta cauſa licentiã ſcriptam habuit ante Concilium ab Epiſcopo ſuo abſentandi ſe ab Eccleſia ſua parochiali; etiã poſt Concilium Tridentinum *m* ſine alia noua licentia abeſſe poteſt; cum licentia ſemel data, quouſque reuocetur, durat, etiam poſt mortem concedentis: *n* vnde & parochi qui ante Concilium Tridentinum cauſa ſtudiorũ licentiam ab Epiſcopo abſentandi ſe obtinuerunt, *o* etiam poſt Concilium cõfirmatum nouam licentiam petere non tenentur.

m Tri.ſeſſ. 23. c.1.de reſ.& c.relatum, de cleric. non reſid.
n Arg.c.ſi ſuper gratia, de offi. dele. in 6.
o c.cum ex eo, de elec. in 6.

DECISIO V.

Ex conſ 5. aliàs 19.

5 Canonicus regularis retento ſuo ſtatu regulari, licet parochialem de nouo obtinere non poſſit, vel obtẽtam ante profeſſionem poſt eam factam retinere, niſi cum legitima diſpenſatione; *p* Eccleſiam tamen reſidentiã requirens canonicè adeptus, in ea potius quam in Eccleſia regulari, cuius eſt Canonicus, reſidere tenetur: *q* Propter ſuam tamẽ parochialem; aut reſidentiam in ea, ſtatum ſuum regularem non amittit, ſed obligatus manet ad caſtitatem, paupertatem, & obedientiam, licet hanc non debeat prælato regulari, dum reſidet in parochiali ſeculari, ſed Epiſcopo illius ſuperiori.

p ca.ne pro cuiuslibet 16.q.1.c.ſi quis tam trãſlatus, 21.q.2. Cle.Ne in agro, § ſanè, 2.de ſtatu monac.
q ca.1.18. q.1.& ca. cum olim, 2.de priu.

DECISIO VI.

Ex conſi.6.alias 5.

6 Reſidens, ſicut alij ſimiles reſidere ſolent, ſatisfacit, niſi poſtea iuxta Cõcilij Tridentini decreta, *r* alia reſidẽtia cum conſenſu Capituli, ſingulis imponatur, tunc enim reſidere tenebitur, & intereſſe diuinis officijs eo modo quo ab ipſis fuerit ordinatũ.

r Tri. ſeſſ. 21.c.3.de reſ.& ſeſſ. 22.c.3. de reſ

DECISIO VII.

Ex conſ.7.aliàs 6.

7 Cum de ſimilibus idẽ ſit iudicium, *ſ* cõſuetudo nõ reſidẽdi in ſimilibus, ſcilicet vel per ſe, vel per alium idoneũ, & ab Epiſcopo approbatum, excuſat à reſidẽtia tali, vel tali modo à fundatore impoſita; maxime cũ Epiſcopus ex conſenſu patroni iuſta de cauſa diſpenſare poſſit ſuper qualitate ad beneficiũ tenendũ requiſita. *t*

ſ c. Dudũ, de elect.
t Fel. in c. cũ acceſſiſſent. de cõſtit. n.18.

DECISIO VIII.

Ex conſ.8 aliàs 9.

8 Quãuis diſtributiones aſſignari poſſint certis quibuſdam horis, & non alijs, ſtatui tamen non poteſt, quod quis beneficiariorum intereſſens certis officijs diuinis, lucretur diſtributiones non ſolum aſſignatas pro illis, ſed etiam aſſignatas pro alijs, vel quod intereſſens vna hebdomada certis officijs lucretur illa, quæ pro illis alia hebdomada intereſſentibus eis dari ſolent; Et ſi quæ talis alicubi conſuetudo ſit, & illicita eſt, & tã iuri antiquo, *u* quam nouo Concilij Tridentini decreto *x* ius antiquum innouanti, omninò contraria.

u ca.1. de cler. nõ reſid.in 6.
x Tri.ſeſſ. 24.c.12. de refor.

DECISIO IX.

Ex *conſ.9.aliàs* 11.

9 Canonicus coniectus in carcerem propter ſuſpicionem homicidij, & ob indicia tortus, & tandem abſolutus, & innocens iudicatus, omnes fructus, & diſtributiones quotidianas Eccleſiæ, quæ inter alios, canonicos præſentes, & officijs diuinis intereſſentes diſtribuuntur, lucri facit, eo quod omnis neceſſitas corporalis non ſolũ ea, quæ reddit impoſſibilem aditum ad diuina, vt eſt coniectio in carcerem, ſed etiã quæ

reddit

y ca.ſuper cauſa, 2. q.4.

reddit incommodū notabiliter corpori, ita vt etiamſi poſſet ire, modo non poſſet ſine læſione corporis, puta quia eſt ſanguine minutus, vel accepit potionem aliquam medicinalem, efficit, vt abſenti reddantur fructus, & diſtributiones quotidianæ, quas lucraturus fuiſſet, ſi ſic impeditus non fuiſſet: z cum nemo ad impoſſibile obligetur. a nec culpa carens, damnum pati debet. b

DECISIO X.

Ex conſi. 10. alias 8.

10 Habens Canonicatum, vel dignitatem in aliqua Eccleſia Cathedrali, vel Collegiata, reſidendo in Curia Romana de mandato ſui Capituli, vel Collegij, pro cauſis, & negotijs Eccleſiæ ſuæ gerendis ſatisfacit obligationi quam habet reſidendi in ſua Eccleſia, tam ſecundū iura cōmunia antiqua, c quām noua Concilij Tridentini, d & reſidere cenſetur, etiam quoad quærendos fructus temporis, e & etiam diſtributiones lucrandas pro toto tempore quo abeſt pro Eccleſiæ ſuæ vtilitate; f Sicut etiā & Regularis ob Monaſterij ſui, vel amici eius negotia, de ſuperioris ſui licentia abſens, reſidere cenſetur & præſens in ſuo Monaſterio. g Immò & Nouitius, qui iuxta Concilij Tridentini decretum, h profeſſionem facere non poteſt, niſi in religione reſederit per annum, ſiue in Monaſterio, ſiue extra, de mādato & licentia ſuperioris reſideat, negotia tribus eiſaciēdo, ita reſidere cenſetur, vt annum probationis compleat. i

DECISIO XI.

Ex conſi. 11. alias 2.

11 Epiſcopi in ſuis obſequijs duos Canonicos ſuarum eccleſiarum retinere poſſunt, K & alij Prælati Eccleſiarum collegiatarum non Cathedralium, qui ſunt quaſi Epiſcopi, ſaltem vnum. l Quo tempore abſentiæ, & ſeruitij, licet fructus ſuorum Canonicatuum lucrifaciant, diſtributiones tamen quotidianas, quas aliqui victu alia vocāt, & quæ tantum intereſſentibus diuinis diuiduntur, recipere non poſſunt, m niſi ex ſpeciali Papæ licentia, præterquam in diebus, & menſibus, & negotijs illis, in quibus, & propter quæ etiam alij Canonici lucrifaciunt illas etiamſi abſint: adeo quidem, vt conſuetudo non poſſit eis prodeſſe; n Immò nec hodie renūſio collegarum ſaltem pracedēs earum amiſſionem illis prodeſſe poteſt. o

DECISIO XII.

Ex conſi. 12. alias 18.

12 Habens Canonicatum in Eccleſia cathedrali, cuius fructus, qui in quotidianis diſtributionibus conſiſtūt, non ſufficiunt eidem, vt ſecundum decentiam ſui ſtatus viuat; ex diſpēſatione ſuperioris à reſidentia, & promotione ad ordines excuſari poteſt, donec maiores reditus acquirat, vt in Canonicatu, & ordine honeſtè, & decenter viuere poſſit. p *

DECISIO XIII.

Ex conſil. 13. alias 22.

13 Fructus beneficiatiſſiorum reſidentium, & morientium in ſuis Eccleſijs ſucceſſori debentur; non reſidentium autem ſine legitima licentia in ſcriptis obtenta, & morientium extra ſuas Eccleſias Cameræ Apoſtolicæ redduntur; nec ſufficit iuſta cauſa cum licentia tacita, ſed omninò neceſſaria eſt vt expreſſa ſit, & in

z capit. v. de cler. nō reſid. in 6. & Dom. ibi. & ca. quoniam, diſt. 28.
a c. Nemo, de reg. iur. in 6.
b c. de conſtitut.
c c. ex parte, de cler. non reſid.
d Tri. ſeſſ. 24. ca. 12. de ref.
e c. cū non deceat, de elect. in 6.
f Archid. recep. in c. 1. lit. et li. e d.
g Arg. ca. Monachi, 2. & c. qui vere, 16. q. 1. Inno. in ca. cum 1 & A de re iudic.
h Tri. ſeſſ. 25. ca. 15. de reg.
i Silu. ver. Religio. 3. q. 19 Nau. in c. ſtatuimus, n. 75. eem. 4. de Regular.
k c. ad audientiā, et c. eumdile ctus, de cleric. non reſid.
l Arg. cap. his quæ de maiorit. & obed. Pan. in c. de cætero. de cler. nō reſid.
m c. licèt, de preb. et c. de cætero de cler. non reſid.
n cap. 1. de cler. nō reſid. in 6
o Tri. ſeſſ. 24. ca. 12. de ref.
p S. Tho. 2. 2. q. 147. ar 3. et Caiet. ibi.
* Man. præla 9 n. 14. & c. 23. n. 42.

in ſcriptis data, *q* aliàs licentia data in foro exteriori non proderit ſucceſſori, ſed pro fiſco, & Camera Apoſtolica iudicabitur, cum actus ſine ſcriptura factus, in quo lege, vel conuentione partium illa interuenire debet, nullus ſit. *r*

q Tri. ſeſ. 23. c. 1. de reſ.

r l. contractus, C. de fide inſtr. & gl. in c. de cenſib. in 6.

DECISIO XIIII.

Ex conſ 7. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 14 Cum conſenſu, & priuata pactione publico iuri pīudicari nequeat, *ſ* vt canonicus abſens, diſtributiones quotidianas percipiat, canonici præſentes concedere nequeant. * ſicut nec vt ſubdiaconatu carēs vocem habeat, Capitulum permittere valet. *t*

ſ l. ius publicū, ff. de pact. et c. diligenti, de foro compet. Naua. in Ma. c. 22 nu. 59.

t Cōc. Trident. ſeſſ. 22 c. 4. de reſ.

DECISIO XV.

Ex conſ. 13. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 15 Anniuerſaria, Manualia Miſſarum, & eleemoſinarum, & alia his ſimilia emolumenta, nec ſub fructibus, reditibus, prouentibus, iuribus, emolumentis Canonicatuum, nec ſub diſtributionib. quotidianis comprehendi cenſentur, & multo minus quando hæc propter opera extra eccleſiam exhibita percipiuntur.

DECISIO XVI.

Ex conſil. 14 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 16 Canonicus Eccleſiæ chatedralis ſuper iuribus Canonicatus ſui Romæ litigans, iuſtam cauſam non reſidendi habere cenſetur, *u* ad hanc tamen non reſidentiam neceſſaria eſt ſui Prælati, vel Papæ licentia, ſeu ſcientia. *x* ad hoc vt fructus iuſtè interim lucrari poſſit. *y*

u c. ex parte, de cle. non reſid.

x c. ad audientiā, de cler. nō reſid.

y c. Relatum, de cler.

DECISIO XVII.

Ex conſ. 20. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 17 Canonicus etſi frequenter abſens ab horis tertiæ, ſextæ, & alijs minoribus, quæ in Cathedrali recitantur, vt parochiali inſeruiat, quam cū diſpenſatione ſimul retinet, dummodo non percipiat diſtributiones pro illis horis, magnum defectum non committit; cum & Canonico, & Curato liceat per duos menſes abeſſe, nec propterea ſubreptitia dici debet diſpenſatio, ſi Papæ narrauerit, ſe vtrique cōmodè deſeruire poſſe.

DECISIO XVIII.

Ex conſ. 21. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 18 Curatum beneficiū habēs quamuis regulariter reſidere & per ſe curam exercere teneatur, ex conſuetudine tamen immemoriabili, vel priuilegio induci, & concedi poteſt, vt eidem per Vicarium, ſeu Capellanum etiam temporalem, & ad nutum ammouibilem inſeruiat:

TITVLVS III.

De Præbendis.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiarius, qua intentione eſſe debeat ſuſcipiendo ordines.*

2 *Beneficium presbiterium actu requirens ſi non conferatur presbitero, collatio eſt nulla.*

3 *Beneficium curatum habens, infra annum ordinari tenetur.*

4 *Prioratum Regularem obtinens, quando ordinandus.*

5 *Capellania ſine auctoritate eccleſiaſtica*

ſiaſtica erecta, aut cuius Capellanus ad nutum patroni eſt amouibilis, non eſt beneficium eccleſiaſticum.

6 Diſpoſitio, vt quis quotidie celebret, intelligenda, ſi honeſtè, & deuote poterit.

7 Beneficium quodnam ſæculare, aut regulare cenſendum.

8 Canonicus regularis, beneficium ſæculare ſine diſpenſatione habere non poteſt.

9 Vicariatus perpetuus Eccleſiæ parochiali, dignitati, aut Monaſterio vnitus, beneficium curatum cenſetur.

10 Valor beneficij 24 aureos non excedens, licet multa ſimul ſummam illam excedentia impetrentur, non eſt neceſſario exprimendus.

11 Infantes, & pueri ante 14. annum beneficij incapaces ſunt.

12 Beneficia compatibilia tot ante Cōcilium Trid. tenere licebat, quot honeſtæ ſuſtentationi ſufficerent.

13 Gratia beneficialis, tacito etiam bona fide, beneficio obtento, non valet.

14 Beneficia plura habere, quam decentia perſonæ requirit, eſt contra Concilium Trid.

15 Confeſſarius in dubio, habentē plura beneficia, abſoluere tenetur.

16 Beneficium recipiens animo dimittendi, an peccet.

17 Vacationis beneficij, Papæ modus narrandus, alias prouiſio cenſetur ſubreptitia.

18 Dies termini in reſeruatione alternatiuæ ex mente Papæ, & ex conſuetudine in termino computatur.

19 Poſſeſſor bonæ fidei, etiamſi litiget, præſentare poteſt, ſecus ſi malæ fidei poſſeſſor ſit.

20 Collatio Canoniæ pœnitentialis, ad quem ſpectet.

21 Epiſcopus retento Epiſcopatu, quādo illud beneficium ſimplex acceptare poterit.

22 Pœnitentiarius cum ſpeciali præbenda inſtitutus, optare aliam nequit.

23 Renunciatio beneficij, ad cuius titulum quis ordinatus eſt, reſeruata pēſione, valida eſt.

24 Beneficium curatum acceptans animo non inſeruiendi ei, peccat.

25 Habens Capellaniam, quæ reſidentiam requirit, an aliud beneficium curatum quærere poſſit.

26 Miſſam quotidie dicere obligatus, illam ſalua decentia dicat.

27 Beneficium omne ſufficiens, cum alio, etiam ſimplici, incompatibile eſt, non tamen vacat primum per alterius aſſecutionem.

28 Abbatia, beneficium curatum eſt, & cum alia Abbatia incompatibilis.

29 Præbendæ duæ eiuſdem Eccleſiæ, licet altera ſit vnita, retineri nequeunt.

30 Dignitas etiam prima poſt Pontificalem cum Canonicatu, quamuis in vna Eccleſia compatibiles ſint in Eccleſijs tamen diuerſis poſt Concilium Trid. incompatibiles ſunt.

31 Beneficium commendatum, eo modo quo ante Commendam, vacat.

32 Beneficia plura in titulum nemo habere poteſt.

33 Poſſeſſio pacifica, ad alterius incompatibilis vacationem eſt neceſſaria.

34 Beneficium incompatibile per adeptio-

ptionem alterius, quando uacare cenſetur.

35 Beneficium ſimplex parochialis, per promotionem poſſeſſoris ad eam non vacat.

36 Beneficia ſimplicia eccleſiæ ſuæ cõferre qui poteſt, poterit etiam vacantia per ſuam promotionem, reſignationem, vel priuationem.

37 Clauſula, dummodo non ſint plura, in illegitimorum diſpenſatione operatur, ut diſpenſatus vnum, uel alterum, & non duo retinere poſſit.

38 Beneficium ſimplex per alterius incompatibilis aſſecutionem, quando vacat.

39 Beneficia vniformia in una Eccleſia ſunt incompatibilia, non autem difformia.

40 Theſauraria, & Capellania ſub eodem tecto compatibilia ſunt.

41 Beneficia plura ſimplicia habens, nullam cenſuram incurrit.

42 Legi bona fide auctoritate ſui prælati contraueniens, non peccat.

43 Credulitas iuſta, quod ſeruitium ſit beneficio 40. annis per alium, a reſidentia excuſat.

44 Beneficiarius a ſententia iniuſta priuationis appellans, ſi ſecuto compromiſſo poſſeſſionem continuauerit, coram Deo beneficium dimittere non tenetur.

45 Natus alibi ob fugam matris, beneficium loci domicilij habere poteſt.

46 Poſſeſſio triennalis de colorato titulo, facit verum in vtroque foro.

47 Diſpenſatio ad beneficium retinendum expreſſa vna irregularitate, alia tacita, eſt ſubreptitia.

48 Acceſſus, & regreſſus qualiter differunt.

49 Penſionis tranſlatio coram perſona dignitatem non habente, non valet.

50 Penſionem transferens, eam ſibi ad vitam reſeruando, eſt ſimoniacus, ſed non excommunicatus.

51 Parochus penſione conſtituta ſuper ſua parochiali ea lege vt 50. ſibi libera remaneant, ordinaria onera ſubire tenetur.

52 Penſionem habens ſuper beneficio, ad illius eccleſiæ reparationem tenetur, niſi penſio ab omni onere ſit libera.

53 Penſionarius ſtylo curiæ, penſiones decurſas de fructibus beneficij a ſucceſſore petere poteſt.

54 Valor beneficij verus per locationis inſtrumentum non probatur.

55 Beneficiarius penſionem promittens, ad eam etiam non adepta poſſeſſione tenetur, iuſteque ab eo penſio accipi poteſt.

56 Penſio beneficialis ſine Papæ auctoritate gratis remitti, ſed non pretio redimi poteſt.

57 Penſio non eſt certa portio fructuum, ſed ius illos percipiendi.

58 Penſio à patre in filium ſoluta ei, pro quo reſeruata fuit certa pecunia, quatuor concurrentibus, transferri poteſt.

59 Penſionarius horas recitãs, quamuis clericaliter non viuat, penſionem tamen non amittit, ſicut nec beneficiarius fructus beneficij.

60 Penſionem pro laico ſolus Papa reſeruare poteſt.

61 Penſio beneficialis, nec in alium transferri, nec pretio caſſari, vel ad longum tempus locari, ſine Papæ conſenſu poteſt.

DECISIO III.

Ex conſ.3.deeſt in Nouis

3 Beneficium curatum ante ætatem accipiens,aut eius poſſeſſionem ſine titulo Canonico,uel non uiuens clericaliter,vel horas recitare omittens, peccat mortaliter,beneficium acceptando ante ætatem,& horas omittendo,dummodo credat ſe ad eas recitandas teneri,cum contra conſcientiam faciat, ad eas tamen dicendas talis verè non tenetur, eo quod beneficium vere non habet,cum collatio beneficii ante ætatem omninò ſit nulla. *g*

g Tri.ſeſ. 24.c.4.de refor.

DECISIO IV.

Ex conſ.4 alias 13.de electione.

4 Habens beneficium curatum, *h* vel Prioratum regularem monachorum Nigrorum, cui annexa eſt cura per eundem exercēda, *i* infra annum ad ſacerdotium promoueri tenetur,alia ipſo iure beneficio obtento priuatur.

h ca. licet canon. de elect. 6.
i Clem.ne in agro.§ cæterum, de ſtatu monach. Feder.conſil.250.

DECISIO V.

Ex conſ.5.& 6.alias 5.& 7.

5 Capellania ſacerdotalis, quæ vel ſine auctoritate eccleſiaſtica erecta eſt,vel cuius capellanus ex fundatoris voluntate,ad nutum patroni amouibilis eſt, beneficium eccleſiaſticum non cenſetur,eo quod omne beneficium eccleſiaſticum,& auctoritate eccleſiaſtica fundari, & perpetuum eſſe debet,nec niſi cauſa per iudicem eccleſiaſticum cognita auferri poteſt, *K* Et capellanus ad huiuſmodi beneficium ſacerdotale nominandus,ætatis legitimæ ad præsbiterium ſuſcipiendum eſſe debet, ita vt illud in proximis a iure ſtatutis temporibus ſuſcipiat,non tamen oportet vt actu presbiter ſit, *l*

K c.inuentum.16.q.7.& c.ſatis peruerſum.d.56
l c.ei cui. de præb.in 6.& c.2. de inſti.6

DECISIO VI.

Ex conſ 7. alias 6.

6 Conſtitutio ſiue ſynodalis,ſiue fundatoris,qua habens Capellaniam ad Miſſam quotidie celebrandam teneatur,intelligenda eſt,quoties honeſtè & deuote id facere poteſt, *m* & ſatis ſuo officio facit,qui bis,aut ter in hebdomada celebrat,modo id non voluptatis,aut negligentiæ cauſa faciat ſed cauſa honeſtatis,vel augendi deuotionem; aut alia ſimili iuſta occaſione.

m c.ſignificatum, de præb.

DECISIO VII.

Ex conſ 8.alias 3.

7 Beneficium omne ſeculare cenſetur niſi ex aduerſo regulare eſſe probetur, vel ex eo qđ in erectione illius ſtatutum fuerit, vt ſit regulare, & ei per regulares ſeruiatur; vel per quadraginta annos continuos a regularibus,tanquam regulare fuerit poſſeſſum, *n* cum vel per erectionem, vel per gubernationem quadraginta annorū beneficia regularia fiant ſecularia.

n ca.cum de beneficio, de præben. in 6.
o c.ut poſſeſſiones, de reb. eccle.non alien.& c.cum de beneficio, de præb in 6 & Tridē. ſeſſ. 14.c.10 de ref.
p Arg.ca. cum ſingula.de præ. in 6. cle. 1.de ſupp. neg.prælat. in d.ca.beneficio.
q Pan.in cap Quod Dei timorem,de ſtatu monac. Rota dec. 5. de iur. patron.in nouis.

DECISIO VIII.

Ex conſ 9.alias 11.de ſtatu Monachorum.

8 Cum regularia regularibus,& ſecularia ſecularibus conferenda ſint, *o* licet beneficia curata regularia, ſiue per canonicos regulares regi conſueta, canonicis Monaſterij illius, annexa ſunt,ſine vlla diſpenſatione, eo quod ſunt regularia, & regularibus in titulum conferri poſſint, *p* curata tamen ſecularia, non conſueta regi per regulares, præfati canonici,abſque Papæ,vel Epiſcopi diſpenſatione obtinere non poterunt. *q*

DECISIO IX.

9 Vicariatus perpetuus eccleſiæ parochialis vnitæ alicui Dignitati, vel Monaſterio, beneficiũ curatũ eſt,& de iure eccleſiæ illius parochialis cẽſetur; *r* non tamen beneficium Regulare efficitur eo ſolo,quod Monaſterio Regulari vnitum ſit, niſi per litteras vnionis,vel per conſuetudinem præſcriptam factum fuerit regulare;& vicarius ille ad præſentationem eius, cuius Dignitati eccleſia parochialis eſt annexa inſtituendus erit; *ſ* quod ius præſentandi Vicarios vnitorum Concilium Tridẽtinum *t* non tollit; Arbitrabitur tamen epiſcopus, an vicarii perpetui in eccleſiis vnitis inſtituẽdi ſint,nõ obſtante priuilegio litterarum vnionum de ponendo Vicarios temporales,cui expreſſe per idem Concilium derogatur;quod ſi male ſine iuſta cauſa id arbitraretur epiſcopus,& Vicarios temporales in perpetuos commutaret,ab eo appellari poſſit,*u* & appellatio illa licet non ſuſpenderet eius ſententiam,quo minus executioni mandaretur,deuolueret tamen iuriſdictionem ad Superiorem, qui æquitate cauſæ cognita,illam reuocare debet. *x*

DECISIO X.

*Ex conſ.*10.*aliàs* 10.*de reſcriptis*.

10 Impetratio plurium beneficiorum, quorum nullius valor aſcendit ad ſummam viginti quatuor aureorum de camera, non efficitur nulla, eo ꝙ in ſupplicatione, in qua petũtur quatuor beneficia talia,aut plura,non exprimatur valor verus omnium coniunctim,etiamſi omnium ſimul valor aſcenderet ad triginta,vel quadraginta ſcuta,& nullius valor ꝑ ſe ad decem;quia cum valor beneficij exprimi debeat & beneficia debite diſpenſari poſſint, *y* valor beneficij non aſcendẽtis ad ſummã viginti quatuor ducatorum non eſt neceſſario exprimendus, *z* cum in iſtis non magna fraus,aut dolus cõmitti poſſit,& raro impetrari ſoleant.

DECISIO XI.

*Ex Conſ.*11.*alias.*1.*de ætate & qualit.ordin.*

11 Licet infantes,& pueri ante decimum quartum annum beneficij ſint incapaces *a* ordines tamen minores ante legitimam ætatem ſuſcipiendo ſuſpenſionem non incurrunt; ſicut promoti ad maiores eam incurrunt,ſi ante legitimam ætatem promoueantur. *b*

DECISIO XII.

*Ex conſ.*12.*alias* 10.*&* 19.

12 Iure antiquo beneficia plura ſimplicia,& compatibilia,quæ continuam reſidentiam ſecundum conſuetudinem præſcriptam non exigebant,tenere licuit dummodo alterum ad honeſtam beneficiarii ſuſtentationem non ſufficeret. *c* *

DECISIO XIII.

*Ex conſ.*13.*alias* 9.*de reſcriptis*.

13 Impetrans beneficium a Papa tacito alio,quod obtinebat,eo quod volebat ſtatim illud relinquere,credens bona fide,quod non tenebatur illud relinquere ob ignorantiam facti *d* non peccat; gratia tamen beneficialis ob tacitum bona fide beneficium obtentũ,ipſo iure nulla eſt; *e* nec ob ignorantiam iuris tam antiqui *f* & tã clari excuſatur, *g* ſed noua tituli reformatione indiget. *h*

DECISIO XIV.

*Ex conſ.*14.*alias* 11.

14 Quãuis q̃s plura beneficia ſimplicia &

r Clem. 1 de off. vi.

ſ c.extirpanda. §. qui vero. de prabẽ. & Pano. ibi.

d Tri.ſeſ. 7.ca.7.de ref.

u Glo.recep.in ca. ſuper his. ver.arbitrio.de ac cuſat.

x c.paſtoralis. de appell.

y Pan. & Feli.in c. Ad aures de reſcri.

z Gonze. in reg. de valore beneſi. q. 8.

a Tri.ſeſ. 24.c.6.de ref. glo in c.ſi eo tẽpore.de reſcri. in 6.

b Extra. Cum ex ſacrorum

c gl. in c. dudum 2 de elect. Pan.in c. exterpanda. §.qui vero. de prab. Ma. c.25 nu.e25.

d c gratia de reſcri. in 6.

e c.ſi motu proprio, de prab.in 6. Felin. in c. ſuper litteris, de reſcrip.in 6.

f ca. cum adeo ca.ſi proponẽte de reſcrip. in 6. cle. 1. de praben.

g c.ignorãtia.de re. iur. in 6.

h c. 1. de re. iur. in 6.

& præſtimonia obtinuit ante Concilium, quam ſuæ honeſtæ ſuſtentationi requirantur, illa tenere valet, dando ſuperflua pauperibus, *i* * ſi tamen illa poſt Tridentinum obtinuit retinere non poteſt, K etiamſi ſint ſimplicia & cõpatibilia, ſed tantum vnum illorum, vel duo, quod, vel quæ ſibi honeſtè ſuſtentãdo ſufficiunt.

i Card. in clem. gratia. de reſcrip.
** Man. c. 25 n. 128*
K Triden. ſeſſ. 24. c. 17. de ref.

DECISIO XV.

Ex conſ. 15. aliàs 8. de pœnit. & remiſſ.

15 Confeſſarius habentem plura beneficia antequam audiat interrogare debet, an ea licitè retineat, *l* cũ probabiliter dubitare poſſit de iuſta cauſa retentionis; in dubio autem illum abſoluere tenetur, quia iuſta aliqua cauſa ſubeſſe poteſt, & diſpenſatio: quæ illum ſaltem à mortali peccato excuſet, quam non tenetur confeſſario oſtendere ſi non vult.

l Caietan. ver. interrogationes cõfeſſarij.

DECISIO XVI.

Ex conſ. 16. aliàs 17. de cler. non reſid.

16 Obtinens beneficium reſidentiam requirens, & ab Epiſcopo licentiam petens, vt cauſa ſtudiorum abeſſe poſſit, cum animo vt de fructibus illius ſibi prouideat in ſtudio, donec gradum aſſumat, & poſtea eo aſſumpto, beneficium illud reſignet, & clericaliter viuendo meliorem conditionem ſibi acquirat, non peccat, dũ modo eo ſit animo, vt omnia, quæ beneficiũ requirit de præcepto, præſtet, donec illud retinuerit, nec alicui iniuriam aliquam facit, ſed ſuo tantum iure vtitur. *m*

m c. cũ eccleſia vulterana. de electiõ.

DECISIO XVII.

Ex conſil. 17. aliàs 11. de reſcript.

17 Sicut electo ad aliquam dignitatem nolente conſentire electioni de ſe factæ, vel renunciante iuri ſibi quæſito, vel moriente, antequam electio confirmetur, ius eligendi ad primos electores redit; qui habebunt tantũ tempus ad eligendum denuo, quantum habuerũt ante primam electionem; *n* ita nominato ad eccleſiam parochialem per concurſum, iuxta formam Concilij Tridentini *o* renunciante, moriente, vel aliàs ius quod habebat perdente, antequam ipſe inſtituatur, redit poteſtas prouidendi per nouum concurſum ad Epiſcopum; adeo vt ſi alteri de beneficio illo per Papam prouideatur, non narrato ei modo quo vacauerit, prouiſio illa ſubreptitia erit; *p* cum gratia Papæ intelligenda ſit ſine præiudicio Epiſcopi, & nominati, *q* de quibus nulla ei mentio facta fuit tempore, quo eccleſiam illam alteri contulit.

n cap. electio. de electio. in 6.
o Tri. ſeſſ. 24. ca. 18. de ref.
p c. poſtulaſti, de reſcrip.
q ca. ſuperior. de offic. de leg.

DECISIO XVIII.

Ex conſil. 18. aliàs 31.

18 Vacante Canonicatu, præbẽda, aut alio beneficio in aliqua eccleſia, vel loco, illa ipſa die, quã fuit reſeruatio alternatiuarum in Curia à Papa, ita cenſetur ex mente Papæ, & ex conſuetudine beneficium illo die vacãs in reſeruatione præfata includi; vt collatio illius ab ordinario facta in vim alternatiuæ præceſſoris nulla, & inualida omninò ſit; non ſolum, ex eo quod gratia ad beneplacitum Papæ facta, (qualis eſt collatio beneficiorum virtute acceptationis alternatiuæ Epiſcopis reſidentibus à Papa conceſſa) per mortem ipſius expirat, licet non, ſi fieret vſque ad beneplacitum ſedis Apoſtolicæ: *r* ſed etiam quia dies termini in huiuſmodi reſeruatione alter-

r ca. ſi gratioſe. de reſcrip. in 6.

alternatiuarum ex mente autheris re ſeruatoris in termino computatur; præſertim cum id ſuis literis ſatis declaret, & quia quilibet ſe, ſuoſque magis diligere præſumitur, quam extraneos, charitas enim ordinata a ſeipſo incipit; *ſ* Incluſio autem illius diei reſpicit commoditatem & vtilitatem ſuam, & ſuorum familiarium & aliorum clericorum pauperum in Curia degentium, quam certum eſt maluiſſe intendere; quam epiſcoporum, & aliorum collatorum voluntatem, & appetitum.

ſ c. ſi non licet. 23. q. 5. & l. præſes. C. de ſerui. & aqua.

DECISIO XIX.

Ex conſ. 19. alias 2. de iurepatronatus.

19 Poſſeſſor bonæ fidei iuriſpatronatus, vel benefici j, ſiue dignitatis, ad quē præſentatio pertinet, præſentare poteſt, etiamſi litiget ſuper iurepatronatus, vel ſuper beneficio; *t* ſecus autē ſi malæ fidei poſſeſſor ſit; Non tamē malæ fide poſſeſſor quis ex eo ſolum cenſetur, quod ſuper illo iurepatronatus, vel beneficio litiget.

t c. Conſultationib. de iurepa. et Inn. ibi.

DECISIO XX.

Ex conſ. 20. alias 1. Ne ſede vacante.

20 Etſi electio, & inſtitutio Canonicatus, & præbendæ pœnitentialis, quem Concilium Tridentinum *u* in Eccleſiis cathedralibus iubet inſtitui, ad ſolum epiſcopum ſpectat, collatio tamen ad eos pertinet, ad quos ante ſpectabat, nimirum, vel ad ſolū epiſcopum, vel ad epiſcopum, & Capitulum communiter, vel ad epiſcopum cum conſenſu, & conſilio Capituli; ita vt ſi collatio & prouiſio illius pertineat ad epiſcopum & Capitulū ſimul, poſſit tunc Capitulum ſede vacante dictam præbendam, ſeu Canonicatum Pœnitentialem conferre; cū Capitulum ſuccedat epiſcopo in collatione beneficiorum ad collationē Epiſcopi, & Capituli communiter pertinentium; *x* ſecus vero ſi collatio eius, vel ad ſolum epiſcopum, vel ad epiſcopum cum conſenſu, & conſilio capituli pertinet, tunc enim ſede vacante Capitulū illā conferre non poteſt, eo quod Capitulum non ſuccedit epiſcopo ſede vacante in taliū beneficiorum collatione. *y*

u Triden. ſeſſ. 24. c. 8. de ref.

x ca. 2. Ne ſede vacā te. in 6.

y c. Illa, ne ſede vacā te. Pan. in c. cum olim de maio. & obedien.

DECISIO XXI.

Ex conſ. 21. alias 14. de elect.

21 Epiſcopus non perdit ipſo iure beneficia quæſita donec adipiſcatur poſſeſſionem, & facultatem percipiēdi fructus epiſcopatus ſui; *z* & poſt epiſcopatum conferri poteſt ei ex cauſa legitima beneficium ſimplex *a* puta ob neceſſitatem, quia non habet fructus ſufficientes ad ſe ſuſtentandum; aut quia fructus ſui epiſcopatus alii debentur, vel ab eo percipi nequeāt, quia exulat, vel eſt abſēs præſertim cum eccleſiæ decus ſit eius honeſta ſuſtentatio, ſicut eſſet dedecori eius mendicatio. *b*

z Glo. in c ſi tibi conceſſo de præbend. in 6.

a DD. in c. cum noſtris. de cō ceſſ. preb. & cap. ad ſupplicationem de renuncia.

b c. Diaconi. 1. diſt. 93.

DECISIO XXII.

Ex Conſ. 22. alias 14. de rebus eccleſ. non alien.

22 Pœnitentiarius in eccleſia cathedrali inſtitutus cū vnione perpetua ſpecialis præbendæ facto officio ſuæ Pœnitentiariæ, aliam præbendam retento ipſo officio Pœnitentiariæ optare non poteſt, cum vnio, aut diuiſio beneficiorum vnitorum requirat auctoritatem, & ſolennitatem, & iuſtam cauſam id faciendi; quam poteſtatem hominibus priuatis & Penitentiariis ipſis tot vniones, vel diuiſiones ad libitum faciendi Conciliū dediſſe non eſt veriſimile.

c ca. ſicut vn. de exc. prela. cle. 2. de reb. eccle. non alien. et c. 1. eo. ti. in 6. & cap. vnio. 10. q. 1.

d Tri. ſeſ. 24. c. 8. de ref.

DE-

DECISIO XXIII.

Ex conſ. 23. alias 3. de renunciat.

23 Promotus ad ſacros ordines ad titulum cuiuſdam beneficii, ſi poſtea reſeruata ſibi penſione centum aureorum, aut alterius ſummæ illud renunciat, nulla facta mentione quod ad titulum illius beneficij ordinatus eſſet; non obſtante Concilii Tridentini decreto, *e* reſignatio in foro conſcientiæ, & etiam exteriori valida cẽſeri debet, quia ad veritatem diſpoſitionis copulatiuæ ſufficit verificari alterum copulatiuum, quando vtrũque per ſe ad eandem verificandam; ſufficit, *f* ad hoc autem vt ſatisfiat menti Concilii ſtatuentis, vt renunciatio valeat ſi fiat mentio de ordinatione ad titulum beneficii renunciandi, & quod renuncianti remanet id, quod ad victum eius ſufficit, ſatis eſt quod remaneat ei victus honeſtus; cum concilium ideo hoc ſtatuit, ne ſacris initiatus indecore mendicet; vnde renuncians reſeruando penſionem ſufficientem ad honeſtam ſuſtẽtationem, menti & intentioni præfati Concilii ſatisfacere videtur: & proinde renunciatio hæc valida cenſenda eſt.

e Tri. ſeſſ. 21. ca. 2. de reſ.

f Gloſſ. in c. ex parte de reſcrip. & Fel. ibi. nu. 23.

DECISIO XXIV.

Ex conſ. 24. alias 16. de cler. non reſiden.

24 Beneficium curatum acceptans animo non inſeruiendi ei, vt conuenit, ſed permutãdi ob aliud ſimplex, vel renunciandi reſeruata penſione, peccat, eo quod eiuſmodi acceptatio eſt actus planè inordinatus, cum beneficium datum ſit propter officium *g* actus autem omnis inordinatus in re graui peccatum eſt: * Secus tamẽ ſi acceptet animo ſeruiendi eo tempore, quo ipſum tenuerit, nec renunciandi ſine auctoritate ſuperioris, *h* etiã cũ iuſtæ penſionis reſeruatione.

g ca. fin. de reſcr. in 6. Man. præ. lat. 7. nu. 4.

h c. admonet, & c. Quod in dubijs. de renuncia.

DECISIO XXV.

Ex conſ. 25 in utriſque.

25 Habens Capellaniam, ratione cuius debet in aliqua eccleſia quotidie reſidere, beneficium aliud curatum quærere poteſt; Non tamen poteſt; iuſtè ſimul illud, & Capellaniam illam retinere, ſed compelli poteſt ad vtrũ illorum maluerit relinquendum. *i*

i c. præterea, de præben. & ca. fin. de cle. non reſid. Pan. in c. referente, & capi. de multa, de præb.

DECISIO XXVI.

26 Obligatus ſimpliciter ad Miſſam quotidie dicendam ſatisfacit celebrando quoties ſalua honeſtate, & debita deuotione poteſt: ſecus autẽ ſi obligatus ſit Miſſare quolibet die per ſe, vel per alium, tunc enim vel ipſe, vel aliter loco illius quotidie celebrare tenetur: Patronus autem inſtituens multos Capellanos ad dicendam quotidie Miſſam vnam, in dubio intelligendus eſt de pluribus Miſſis, & non de vna tantum, ita vt non ſolum teneantur omnes ad vnã ſolam Miſſam quotidie faciendam, ſed quilibet Capellanus quotidie Miſſam celebrare teneatur.

DECISIO XXVII.

Ex conſ. 17. alias 13.

27 Beneficium omne ſimplex ſufficiens, cum alio quocumque etiam ſimplici & paruo, quoad ipſum qui habet illud, incompatibile eſt, *K* & peccat mortaliter vtrumque retinens, *l* non tamen vacat primum ipſo iure per aſſecutionem alterius incompatibilis, niſi ſit vniforme ſub eodem tecto, *m* cogi tamen poteſt

K Triden. ſeſſ. 24. c. 17. de reſ.

l Gloſ. recept. in ca. dudum 2. de elect.

m ca. litteras, de conceſſ. præb. & cle. fin. de præb.

telt per ſententiam alterum eorum relinquere.

DECISIO XXVIII.

Ex conſi. 27. alias 15.

28 Cum omne beneficium eccleſiaſticum habens iuriſdictionem ſpiritualem in foro interiori, vel exteriori ſit, & vere dicatur beneficium curatum, *n* & dignitas, *o* conſequenter habens duas abbatias exemptas, & talem iuriſdictionem habentes, beneficia habet incompatibilia, (licet nõ habeant parochias) & reſidentiam perſonalem requirentia; cum omne beneficium curatum, & etiam non curatum, ſi ſit regulare, vt ſunt Abbatiæ Monachorum nigrorum reſidẽtiam perſonalem requirat; *p* Et ſub diſpoſitione Concilij Tridentini *q* quoad partem illam, qua diſponit ne cui in poſterum plura beneficia conferantur, & etiam quoad partem illam qua vetat, ne habenti vnum beneficium ſibi non ſufficiens, prouideri poſſit de beneficio perſonalem reſidentiam requirente, comprehenduntur.

n ca. dudũ de elec. o Innoc. et Pan. in c. de multa, de preb.

p Clemen. Neĩ agre. §. caterũ, & §. ſanè. Ne cler. uel menac. Fel. in ca. cum oĩs. de conſtit. q Tri. ſeſſ. 24. ca. 17. de reform.

DECISIO XXIX.

Ex conſi. 28. alias 23.

29 Habens beneficium ſimplex, ſeu præbendam in aliqua eccleſia, & poſtea adeptus rectoriam alterius eccleſiæ, cui annexum eſt aliud beneficium ſimplex eccleſiæ primo dictæ, vtrumque ſine Papæ diſpenſatione retinere non poteſt: Cum iura *r* vbique habentes duas præbendas in eadem eccleſia deteſtentur, etiamſi alterum illarum haberet per annexionem ad dignitatem quam habet, & prior ipſo iure per adeptionẽ ſecundæ vacare cenſetur.

r c. literas de conceſſ. preb. & c. cõſtitutus de reſcr. & c. cum multa, de conſtit. ſ Cle. vlti. de preb. s d. c. literas.

DECISIO XXX.

Ex conſi. 29. alias 24.

30 Canonicatus, & dignitas etiam prima poſt Pontificalem, poſt Concilium Tridentinum *u* in diuerſis eccleſijs, eo quod reſidentiam perſonalem requirant, & vnus in diuerſis eccleſijs reſidere non poteſt, incompatibiles ſunt quoad retẽtionem, ita ſcilicet, quod licet ipſo iure non vacet vnum adeptione alterius, tenetur tamen illorum quod maluerit, relinquere; *x* In eadem vero eccleſia, etiam poſt dictum Concilium, non ſunt incompatibiles, ſed vtrumque ſine vlla Papæ, vel Epiſcopi diſpenſatione retineri poteſt. Nec ea incõpatibilia reddit neceſſitas reſidendi, quia cum in eadem eccleſia conſiſtant, poteſt quis in vtroque reſidere; Nec duo beneficia difformia eiuſdem eccleſiæ ſibi alioqui non repugnantia, vnquam incompatibilia fuerunt: Sin vero ſibi ipſis eſſent repugnantia, ex eo nimirum quod incumberet aliquod onus faciendum eodem tempore, quo aliud illi repugnans incumberet alteri, vtique incompatibilia cenſenda erunt, *y* Omnia vero beneficia vniformia in vna eccleſia, ſeu ſub eodem tecto, etiamſi ſint ſimplicia, aut duo Canonicatus, aut duæ dignitates, aut duæ præbendæ, aut duo perſonatus, aut etiã duæ penſiones eiuſdem ſpeciei, ita incompatibilia ſunt, vt ipſo iure primum adeptione ſecundi vacare cenſeatur. *z*

u Tri. ſeſ. 24. ca. 12. de ref.

x c. Praeterea, de praben.

y arg. L. bis repugnãtia. ff. de reg. iur. & c. ſolicitudinem, de appell.

z cap. literas. de conceſſ. preb. clemen. ſ. de preb.

DECISIO XXXI.

Ex conſil. 30. alias 28.

31 Beneficium commendatum per ceſſationem Commendæ, proprie non vacat, ſed vacat vt prius ante com-

commendam, & proinde manet affe ctum, & reſeruatū, ac manebat quā do erat commendatum. a

a Gomez. de infir. re ſig. q. 13. & de impet benef. fam. q. 5. b 21. q. 1. per totam c cap. qui duas, et c. relat. 21. q. 1. c. nemo deinceps, de elect. in 6.

DECISIO XXXII.

32 Quamuis nemo plura beneficia in titulum habere poteſt, *b* vnus tamen & idem, unum beneficium in titulū, & alterum in commendam habere poteſt, eo quod commenda proprie non dat titulum. *c*

DECISIO XXXIII.
Ex conſil. 31. alias 14.

33 Licet pacifica poſſeſſio requiratur ad hoc, vt vacet alterum incompatibile, non tamen illa ſufficit, ſed neceſſaria eſt adeptio tituli, ratione cuius illa fuit accepta; vnde ſi quis poſt obtentum vnum pacificum, vel litigioſum obtineat poſſeſſionem alterius incompatibilis, eo quod iuſte putabat eſſe ſibi ius in eo quæſitum, & vere non erat, non vacabit prius, immò ad illud ſine alio nouo titulo redire poterit. *d*

d c. ſi beneficia. de præb. in 6.

DECISIO XXXIIII.

34 Sicut beneficium incōpatibile prius obtentum, non habita pacifica poſſeſſione, ſi nō ſit in culpa habēdi eā, nec per ipſum ſtetit quominus eam haberet, non vacat per obtentionem alterius litigioſi. Ita beneficium incōpatibile litigioſum ſecundo adeptū, per poſſeſſionem pacificam de primo poſtea ſecutam, ipſo iure vacare non cenſetur.

DECISIO XXXV.
Ex conſ. 32 alias 18.

35 Beneficium ſimplex eccleſiæ parochialis per aſſecutionem pacificam & promotionem poſſeſſoris ad eccleſiam parochialem ipſo iure non vacat; immo aut vi conſuetudinis, aut ſtatuti, aut Epiſcopi diſpenſatione vtrumq; obtineri poteſt; licet enim duo beneficia vniformia ſub eodem tecto incompatibilia ſunt, vt per adeptionē alterius, alterum vacet; *e* duo tamen beneficia difformia, qualia ſunt eccleſia parochialis, & beneficium ſimplex illius, compatibilia ſunt, & ſimul obtineri poſſunt. *f*

e c. litteras, de cōceſſ. præb. clem. fin. de præb. f Gl. in c. 1. de conſuetud in 6. Io. Andr. in d. c. litteras.

DECISIO XXXVI.

36 Habens facultatem conferendi beneficia ſimplicia eccleſiæ ſuæ, perinde poteſt conferre beneficium, quod vacat per ſuam renunciationem, priuationem, vel promotionem ad ipſam eccleſiam, ac alia vacantia per mortem, & renunciationem, ac priuationem aliorum.

DECISIO XXXVII.
Ex conſil. 33. alias 26.

37 Clauſula illa *Dummodo non ſint plura*, quam Datarius ponere ſolet in diſpenſatione, qua Papa diſpenſat ad ſacros ordines, & benefi cia cum illegitimis diſpenſatis ab Epiſcopo ad quatuor Minores, & vnum ſimplex; hoc operatur, quod qui abſque illa non poterat obtinere niſi vnum ſimplex, & primum, quod ſibi conferretur; virtute huius obtinere poterit, & retinere quodcunque maluerit, modo duo ſimul non retineat.

DECISIO XXXVIII.

Ex conſ. 34. alias 17.

38 Beneficium ſimplex per alterius incompatibilis, curati, ſeu difformis etiā ſub eodē tecto, vel alterius etiā ſimplicis & vniformis aſſecutionem, modo non ſit ſub eodem tecto, ex eo, quod vtrumque perſonalem reſidentiam requirat, aut quia primum ſit per ſe ſufficiens vllo iure antiquo *g* aut ēt nouo Cōcilii Triden-

g c. referēte, et c. præterea, de præben.

dentini decreto, h regulariter ipſo iure vacare nõ cenſetur; præſertim cũ pœna ipſo iure non incurratur, niſi in caſibus à iure expreſſis, i Concilium autem id expreſſe non dicit, & per tacitos intellectus iuris correctio fieri non debet, K immò Concilium in illo capite quarto ſolum loquitur expreſſe de curatis incompatibilibus; & ſine correctione iurium antiquorum intelligi commodè poteſt de Dignitate, & Perſonatu non curatis, l & de ſimplicibus, & vniformibus eiuſdem eccleſiæ, m Nec vllam vacationẽ nouam ipſo iure addere, ſed veterem cõfirmare Concilium voluit, & diſponere quod beneficia incompatibilia, quæ per vetus ius vacabant, etiã per illud nouum ipſo iure vacent.

h Tri. ſeſ. 7. c. 4. de refor. & ſeſſ. 24 c. 17. de ref.
i glo. in c. ult. de iure patro.
K glo. in c. cupientes. §. quod ſi per vigin ti. de elec. in 6.
l c. de mul ta. de præ ben.
m c. literas, de cõ ceſſ. præb. & cle. ſi. eo. tit.

DECISIO XXXIX.

Ex conſ. 35. alias 16.

39 Duo beneficia ſimplicia obtinens in eadem eccleſia parochiali, pro quorum vno tenetur celebrare duas Miſſas in menſe in vno altari, & vnam pro alio in alio altari, dummodo vnum non ſufficiat ad honeſtam ſuſtentationem habentis, incompatibilia non ſunt; n Quamuis enim duo beneficia ſimplicia vniformia, vt duæ præbendæ, vel duæ canoniæ ſub eodem tecto incõpatibilia sũt; o difformia tamẽ & diſſimilia, vt sũt prædictæ Capellaniæ & altaria, (cum habeant diuerſa munera & onera, vnum ſiquidem eſt in vno loco, & alterum in alio ſitum, & vnum habet vnum onus, & alterum aliud) compatibilia ſunt; p quandoquidem ea beneficia vniformia ſunt, quæ ad vnum & idem officium ſunt inſtituta.

n c. gratiæ de reſcri. in 6. cle. gratiæ. ti. eo. Pan. in c. extirpã dæ. nu. 33 de præb.
o c. literas de conceſ. præb cle. ſi. de præben.
p c. eã te. de reſcri. c. olim, de re iudic. & c. 1. de conſuet. in 6.

DECISIO XL.

Ex conſ 36 alias 22.

40 Theſaurarius alicuius eccleſiæ, de alijs duabus Capellanijs eiuſdem eccleſiæ prouiſus, quas alij Theſaurarij ex conſuetudine immemoriali tenere ſolebant, neque illis, neque Theſauraria eſt ipſo iure priuatus, ſi illa non ſit ſufficiens ad honeſtam eius ſuſtentationem; eo quod conſuetudo rationabilis, & legitimè præſcripta vim priuilegij, & legis habet, q & pluralitas beneficiorum, ſi non ſint curata, vel dignitates, vel Perſonatus, aut officia, r aut beneficia vniformia, ſ non eſt illicita ei, qui non habet vnum beneficiũ ſufficiens ad viuendum decenter; alioquin ſecus; t vnde conſequẽter Theſaurarius talis, dictas capellanias, & Theſaurariam tenere poteſt; modo Theſauraria ad decẽtem eius ſuſtentationem non ſufficiat.

q c. fin. de conſuetu.
r c. de mul ta. de præ:
ſ c. literas de conceſ. præb.
t Gl in c. dudum. 2 de electi. Trid. ſeſ. 24. c. 17. de ref.

DECISIO XLI.

Ex conſ. 37. alias 20.

41 Parochus, cui parochia tenuis viginti quatuor ducatorum non ſufficit ad decenter viuendum duas Capellanias tenues cum Epiſcopi diſpenſatione retinere poteſt, nec aliquam propterea cenſuram incurrit; poteſtque Epiſcopus capellanias prædictas beneficio curato vnire. u

u ca. ſicut unire. de exceſ. præ lat. Trid. ſeſſ. 27. c. 8. de ref.

DECISIO XLII.

Ex conſ. 38. deeſt in Nouis.

42 Licet diſpoſitio loquens generaliter, regulariter etiam minimum includat; x fallit tamen quando ratio, quæ in magno militat, non militat etiam in minimo. y vnde qui legi & diſpoſitioni tempus duodecim annorum pro dignitate aliqua conſequenda ſtatuenti, bona fide accedente ſuperioris auctoritate contrauenirer, non eſt peccati mortalis condemnandus, nec defectus minimus, qualis eſt viginti circiter dierum,

x c. ſi proponente, de reſcri. & c. 2. de appel.
y c. Etſi quæſtiones, de ſimon.

rum, reſpectu temporis magni duodecim annorum eſt attendendus, cum parum & nihil æquiparentur. z

z Bald. in Aut. præterea, ca. vnde vir & vxor.

DECISIO XLIII.

Ex conſ 39. decſi in Nouis.

43 Credulitas & probatio iuſta, quod alicui beneficio quadraginta annis per ſubſtitutos & vicarios ſeruitum ſit, abſentem à reſidentia perſonali in vtroque foro excuſat; quia veriſimilia iuſtè credi poſſunt, cum contraria non probantur, a & ad canonicam præſcriptionem quadraginta anni ſufficiunt. b

a c. quia non eſt veriſimile, de praeſũ. b cap. de quarta, de præſcr. ...

DECISIO XLIIII.

Ex conſ. 40. decſi in Nouis.

44 Beneficiarius à ſententia iniuſta priuationis appellans, ſi ſecuto cõpromiſſo poſſeſſionem continuauerit, in foro conſcientiæ beneficium dimittere non tenetur, & fructus eiuſdem perceptos, & percipiendos tuta conſcientia retinere poteſt, modo ius bonum in illo beneficio habere ſe credat; eo quod ſententia priuationis per appellationem ſuſpenditur, c & ita illa non obſtante beneficiarius cum ſuo titulo, & poſſeſſione remanet, donec per aliam ſententiam iuſtam ſpolietur; iniuſta vero ſententia in conſcientia non obligat, d nec tempus appellationis durante compromiſſo currit.

c DD. in rub. de appel. & l. 1. ff. eod.

d Inno. in c. quia plerique, de immu. eccleſ.

DECISIO XLV.

Ex conſ 41. alias 2. de parochijs.

45 Mulieris habentis domicilium in vna parochia, & parientis in alia, vbi cauſa recreationis, belli, peſtis, vel alterius impedimenti habitabat ad aliquod tempus, animo reuertendi ad ſuum domicilium ceſſante impedimento, filius in illa parochia, vbi illa domicilium habuit, natus cenſetur, ita vt in ea beneficium ſibi debitum habere poſſit; e Sicut & parochianus alicuius eccleſiæ intra parochiam ſuam mori iudicatur, licet moriatur extra illam, vbi aliqua de cauſa, prædictarum manebat, cum animo reuertendi ad illam, ſine voluntate domicilium mutandi. f

e Glo in l. tale pactũ. §. fin. ff. de pac. Barto. & Bal in l. huiuſmodi, § legatum, ff. de leg. 1. f c. is qui, de ſepul. in 6.

DECISIO XLVI.

Ex conſ. 42. alias 30.

46 Poſſeſſio triennalis beneficij cum titulo colorato bona fide, ſine ſimonia, & violentia acceptum, in vtroque foro titulum verum, & beneficium ſuum facit, etiamſi titulus non fuerit Canonicus. g

g Glo. antiqua Guil. de Mõte Ferrato in regu. 33. cãcel. Rebu. de pacif. poſſeſ. ampliat. 3.

DECISIO XLVII.

47 Irregularis vna de cauſa obtinens beneficium, & poſtea factus irregularis alia de cauſa, impetrans commiſſionem à Papa ad quendam, vt diſpenſaret ſuper prima irregularitate, cũ retentione beneficij, & commiſſarius habens auctoritatem diſpenſandi ſuper ſecunda, diſpenſat cum illo ſuper illa ſecunda, auctoritate quam habet, ſine illa commiſſione, & à prima virtute commiſſionis, cum retentione beneficij: nihilominus beneficium illud in irregularitate obtentum retinere non poteſt; cum commiſſio Papæ de diſpenſando ſuper retentione dicti beneficij ſubreptitia ſit, eo quod tacita fuit alia irregularitas, qua expreſſa non fuiſſet tam facile facta commiſſio de beneficio retinendo, & proinde nulla fuit: vnde nec commiſſarius virtute illius retentionem

tionem

tionem beneficij cõcedere potuit, *b* cum ex nihilo nihil effici poſſit. *i*

b Arg. ca. poſtulaſti, de reſcrip. et Fel. ibi.
i c. Nõ præſtat, de reg. iur. in 6.

DECISIO XLVIII.

Ex conſ. 44. alias 11. de verb. ſignificat.

48 Quamuis acceſſus, & regreſſus diſferant, ita vt de vno ad alium inferre non liceat; eo quod habens acceſſum agat de iure omnino nouo quærendo, habens autem regreſſum iuridicum, de iure antiquo recuperando agat, ita vt regreſſus in priſtinum ius ſit valde fauorabilis, *K* poſt Concilium tamen Tridentinum *l* æquari videntur.

K c. ab exordio. diſtin. 35. et Feli. in c. cum omnes, de cõſtit.
l Tri. ſeſſ. 25. c. 7. de ref.

DECISIO XLIX.

Ex conſil. 45. alias 11. de iniurijs & damno dato.

49 Habens facultatem transferendi certam penſionem, coram tamen perſona in eccleſiaſtica dignitate conſtituta, & eam coram Canonico cathedralis eccleſiæ ſub conditione transferens, ſcilicet ſi nulla infirmitate moriatur, qua tempore translationis tenetur, ipſo moriente, translatio non valet: Quamuis enim Canonicus cathedralis quoad caſum ſpecialem, ſcilicet vt poſſit eſſe delegatus Papæ, *m* habenti dignitatem eccleſiaſticam æquipararetur; quia tamen Canonicus Eccleſiæ cathedralis nec dignitatem habere, nec in dignitate eccleſiaſtica conſtitutus eſſe cenſetur; cũ Canonicatus ſit beneficium ſimplex tantum; translatio coram illo facta inualida, & nulla cenſeri debet, ex eo quod translatio penſionis illius facta non fuit coram perſona in eccleſiaſtica dignitate conſtituta, prout facultas data poſtulabat. Non tamen tenetur Canonicus, coram quo facta fuit, damnum reſarcire, quod ex nullitate translationis prouenit illi, in cuius fauorem tranſlatio illa facienda fuit; cum is coram quo agenda eſt translatio penſionis, non teneatur ad ſciendum an translatio fiet, nec ne fiat, neque ad docendum Notarium verba quæ ſcribere debet; (ſicut neque teſtes coram quibus debet fieri ad illa tenentur;) ſed ſolum ad exhibendum præſentiam ſuam, & intelligendum id quod agitur: ſed ad partes, quarum intereſt, videlicet ad beneficiarios penſionibus grauatos, & ad perſonam, in quam illæ transferebantur, pertinet ſcire an actus ille, & translatio valida necne fuerit.

m c. ſtatutum, de reſcrip. in 6

DECISIO L.

Ex conſi. 46. alias 65. de Simonia.

50 Penſionarius facultatem habens transferendi penſionem, eam transferendo cum reſeruatione exigendi eam quoad vixerit, Simoniacus eſt, & translatio, & reſeruatio nulla cenſetur; licet enim penſio beneficium non ſit, quia tamen quid ſpirituale eſt, vel ſpirituali annexum, ſic transferendo ſimoniam committit: & cum translatio, & reſeruatio diuerſa ſint, ſolaque poteſtas eam transferendi penſionario concesſa eſt, non autem reſeruandi, reſeruatio nulla erit, eo quod ad actus valorem, voluntas, & poteſtas omnino neceſſaria ſunt: *n* excommunicationem vero contra ſimoniacos iure latam, *o* per huiuſmodi ſimoniam non incurrit, quia illa ſolos ſimoniacos in ordine, & beneficio comprehendit.

n c. cum ſuper. de off. deleg.
o Extrau. 2. de ſim.

DECISIO LI.

Ex conſ. 47. aliàs 4. de verb. ſigni.

51 Parochus, cõſtituta penſione alteri ſuper fructibus ſuæ parochialis

ea

ea lege, vt quinquaginta ſibi libera remaneant, ordinaria onera ſubire debet, extraordinaria vero acceſſoria penſionarius; vnde conſequenter onus habendi clericum adiutorem, & candelas neceſſarias ad Miſſarum parochialium celebrationem, & cereorum, qui ſunt neceſſarij ad portandum ſacramentum infirmis, parochus ſubire tenetur; impenſam vero olei neceſſarij ad ſuſtentandam lampadem coram Sanctiſſimo Sacramento ardentem, & cereorum, qui de more eccleſiæ diſtribui debent aliquibus perſonis, & ramorum palmarum, oliuarum, & aliarum arborum, quæ certis feſtis neceſſario debent diſtribui penſionarius ſubire debet, eo quod hæc non videntur acceſſoria neceſſaria officio parochi, illa vero ſic & quod pro his, nihil de conſuetudine parocho communiter, ſicut pro illis, rependitur.

DECISIO LII.

Ex *conſ.48.alias 1.de eccl.edific.*

52 Penſionarius clericus habens penſionem impoſitam ſuper aliquo beneficio eccleſiaſtico, & fructibus eius impenſas faciendas in refectione eccleſiæ pro rata ſumptuum beneficij ſoluere tenetur, niſi penſio impoſita ſic fuerit, vt ab omni prorſus onere libera ſolueretur. *p*

p Gloſ. in cle. 1. de decim. Gigas tracta. de pēſio. q. 8.

DECISIO LIII.

Ex *conſ 49.alias 1.de ſolution.*

53 Penſionarius, cui conſtituta eſt certa penſio ſuper fructibus & diſtributionibus cantoriæ, vacante cantoria per annum, & fructibus eius, qui in ſolis diſtributionibus conſiſtunt, penſionem præfati anni, neque à Capitulo, neq; à ſingularib. de illo, ſed ab eo qui ſuccedit in dicta Cantoria petere poteſt; eſto quod nec diſtributiones, nec fructus illius anni perceperit: Cum enim intentio Papæ, quæ ſeruanda eſt, *q* ſit penſionario huiuſmodi prouidere de pēſione pro victu honeſto illius vel parte ſoluēda de fructibus & diſtributionib. illius cantoriæ, & conſtat Capitulum nihil de diſtributionib. illis accepiſſe ſed illas totas perueniſſe ad ſingulares de Capitulo, & aliud ſit capitulum, aliud ſinguli de Capitulo, *r* nihil de Capitulo petere poteſt; Sed neq; à ſingularibus Capituli illam petere valet cum nihil prædictarum diſtributionū ad eos ratione prædictæ Cātoriæ prouenerit, ſed tantum ratione ſuarum diſtributionum, & canonicatuū, ratione quorū diuinis officijs interſunt: & proinde à ſolo ſucceſſore cantoriæ illius penſio petenda eſt; cum ſtylus Curiæ habeat vt penſionarius decurſas penſiones, & non ſolutas annorū præteritorū à nouo poſſeſſore beneficij petere poſſit, licet ſucceſſor talis nihil vnquam recepit, aut recipiet, aut recuperabit à præceſſorib. ſuis, aut ab hæredib. eorum; *ſ* adeo vt ſucceſſor in dicta Cantoria ex eo pēſionē ſoluere tenetur, quia recipiet & poſſidebit cātoriam prædicta pēſione, Apoſtolica auctoritate oneratam. Nō tamen cogi poteſt ſucceſſor ad ſoluendam penſionem ſtatim ac ſuccedit, donec lucretur, uel per eum ſteterit, quo minus tantum lucretur de fructibus, & diſtributionibus cantoriæ; ſicut nec ſucceſſor in beneficio ſoluere tenetur penſionem, niſi de fructibus beneficij illius, cui pēſio īpoſita eſt.

q c. ſuper literis, de reſcrip. & c. fi. 1a. de preben.

r c. Eā te, de reſcri.

ſ Franc. in c. præſenti, §. fin. de off. ord. in 6. & Gigas tracta. de penſio. q. 39.

DECISIO LIIII.

Ex conſ.50.alias 13.de præſcrip.

54 Habens beneficium valoris vt cōmuniter creditur tercētum ſcutorū, & re-

& renuncians illud in fauorem alterius cum reſeruatione penſionis ducentorum ſcutorum, cum clauſula, *modo remanerent centum reſignatario*, qui locat illud 275. aut circiter; non obſtante tali locatione, ab eodem reſignatario 200. petere poteſt, eo quod vetus valor fructuum beneficij non ſatis per inſtrumentum locationis fructuũ probatur; *t* & fructus beneficiorum locantur, ſeu arrendantur aliquando pluris, aliquando minoris quàm verè valeant, ratione cognationis, amicitiæ, vel certioris ſolutionis, vel anticipationis pretij, vel neceſſitatis, fertilitatis aut ſterilitatis anni, quæ reſignans reſpicere nõ tenetur dũmodo tẽpore renunciationis bona fide crederatur 300. valuiſſe, & modica pars exceſſus, vel defectus non debet illi nocere; *u* maximè ſi pro vno ſolum aut altero anno reſignatarius illud dicto pretio locauerit; benè tamen faciet reſignans, ſi ex varietate & ſucceſſu temporis videat minus valere quam tempore renunciationis valuerit, remittat reſignatario tantam partem ſuæ penſionis, quanta deeſſet ad hoc, vt deberet putari iſta acceptio reſidui centum ſcutorum.

t Caſſad. deciſ. 20. ſuper Reg. 9. cancel. Gomez. q. 11. ſuper reg. canc. de expri. val.

u Caſſad. & Gome. ubi ſupra

DECISIO LV.

Ex *conſ. 51. alias 32.*

55 Cum conſtitutio penſionis adiecta clauſula, habita, vel non habita poſſeſſione iuſta eſſe poſſit iuſtè etiã penſionarius penſionem à beneficiario, qui ſe obligat ad ſoluendam penſionem etiam non adepta poſſeſſione, accipere poteſt; non obſtante quod beneficiarius nec poſſeſſione beneficij, nec vllos fructus eius accipiat; eo quod euẽtus quem quis præuidit, vel præuidere debuit; *x* aut difficultas præſtandi rem promiſſam promittentem ad illam præſtandam non excuſat; *y* vnde cũ beneficiarius potuit, & præuidere debuit impedimentum non adipiſcendæ poſſeſſionis, & tamen ſe obligauit ad ſoluendam penſionem, etiam non adepta poſſeſſione, ſibi ſolum imputare debet, cum damnũ quod alicui ſua culpa, & negligentia venit, ſibi, & non alteri imputatur. *z*

x l. ſi putator, ff. ad l. Aquil.

y l. continuus, §. cũ ita, de verb. obli.

z c. damnum de re gu. iur. in 6.

DECISIO LVI.

Ex *conſ 52. & 53. alias 63. de ſimonia, deeſt in Nouis.*

56 Quamuis penſio beneficialis gratis remitti poteſt inſcio Papa, non tamen emi, aut redimi, aut ad minorem ſummam reduci, aut transferri ſine Papæ auctoritate valet, ſicut nec ſine eius auctoritate cõſtituitur. *a* Quia eadem concurrere debent in deſtructione quæ in conſtructione. *b* *

a c. extirpanda. de præben.

b ch. 1. de regu. iur. Man. cap. 23. n. 111

DECISIO LVII.

57 Sicut beneficium non eſt fructus, qui ex illo percipiuntur, ſed ius illos percipiendi: ita penſio non eſt certa portio fructuum menſæ, vel beneficij, ſed ius percipiendi illam: Et ſicut beneficium eſt ius ſpirituale, vel annexum ſpirituali non quidem antecedenter, vt ius patronatus, ſed conſequenter; *c* ita etiã penſio, licet non ſit quid ſpirituale, eſt tamen ſpirituali annexum conſequenter, vt ipſum beneficium, & proinde inuendibile. Et ſicut beneficium eſt ſpirituale, quia prærequirit rem ſpiritualem, videlicet ordinem, ita etiam penſio ordinem ſeu clericatum prærequirit; vnde nemo eam laico concedere poteſt, niſi ſolus Papa, ſed neque Papa id poteſtate ordinaria facere poteſt: Et de ſtylo Curiæ requiritur etiam, vt nec illegitimus, nec irregularis ſit, & per

c S. Tho. 22. q. 100. ar. 4.

& per conſtitutionem Pii V. *d* obligat ad horas ſaltem B. Mariæ Virginis. *

d Extrau. Ex primo Lateranē ſi. Man. cap. 25. n. 122

DECISIO LVIII.

Ex conſ. 54. alias 61. de ſimonia.

58 Penſionarius, cui reſeruatur penſio ad vtilitatem alicuius curialis, penſionem in filium ſoluta ſibi certa quantitate transferre poteſt, quatuor concurrentibus, videlicet Papæ auctoritate, conſenſu Curialis, conſenſu beneficiarij eam ſoluturi, & narratione quantitatis pecuniæ, quæ prædicto Curiali datur, vt in id conſentiat, quorum vno deficiente, eam transferre non poterit.

DECISIO LIX.

Ex conſil 55 alias 3. de vita & honeſt. cleric.

59 Clericus penſionarius propter penſionis tenuitatem ſe ſuſtentare non valens, ſi relicto habitu clericali ad militiam ſe transferat, penſionem non amittit, nec fructus receptos reſtituere tenetur, dummodo horas B. Mariæ Virginis recitauerit: tenetur tamen clericaliter viuere, aliàs peccat, nec abſolui poteſt, niſi militiam ſecularem relinquere proponat, quæ omnino contraria eſt vitæ clericali: poteſt tamen aliqua negotia & officia ſecularia vitæ clericali non omnino contraria exercere propter penſionis tenuitatem, vt ſic cum penſione honeſte & decenter viuere poſſit: ſicut etiam habens beneficium eccleſiaſticum clericaliter viuere tenetur, fructus tamen beneficij non amittit, ſi clericaliter non viuat, modo horas canonicas recitauerit, etiamſi homicidium committat, & factus ſit irregularis. *e*

e Inno. recep. in ca. cū noſtras de conceſ. prebend.

[*Hæc authoris ſententia, poſt Bullam Sixti V. quæ incipit*, Cum ſacroſanctam. *editam anno* 1588. *quinto* Idus *Ianuarij, falſa eſt, cum ibi Pontifex ſtatuerit, vt qui clericus ſit, & beneficium, aut penſionem obtinet, habitum clericalem deferat, aliàs beneficio, vel penſione ipſo facto priuatus ſit, ita vt non teneatur quis vlterius ad fructuum beneficij, aut penſionis ſolutionem, ſed neque ob non ſolutionem cenſuras, aut pœnas aliquas incurrit.*]

DECISIO LX.

Ex conſil. 56. aliàs 34. de præben.

60 Cum ab inferiori Papæ penſio laico etiam non coniugato conſtitui nequeat, multo minus à Magno Magiſtro militiæ Sancti Ioannis Hieroſolymitani alicui laico coniugato ſuper Commendam collatam alicui ſui ordinis militi, penſio conſtitui poterit; poteſt tamen Commendatarius cauſa paupertatis, pietatis, vel neceſſitatis, vel tota ſua vita, vel ad aliquot annos gratis dicto penſionario aliquid ſoluere.

DECISIO LXI.

Ex conſ. 57. & 58. alias 11. de reb. eccl. non alien. deeſt in Nouis.

61 Penſio beneficialis licet gratis remitti, ſeu condonari debenti eam poſſit, *f* * in alium tamen transferri, aut pretio caſſari, vel ad totam vitam penſionarij vendi, aut ad longum tempus locari, ſcilicet vltra triennium, ſine conſenſu Papæ non poteſt; *g* ſicut etiam pactio omnis ſine beneplacito eius in ſpiritualibus prohibetur. *h*

f Card. in c. Agatho ſa. diſt. 63 Man. cap. 23. n. 111
g Extrau. de reb. eccleſ. non alien. clemen. titu. eod.
h c. quam pio. 1. q. 2. & c. ſi. de pactis.

D E-

DECISIO LXII.

Ex conſ.59.deeſt in Nouis.

62 Habens plura beneficia & reditus eccleſiaſticos quam ſua perſona, aut qualitas requirit ad honeſtam ſuſtentationem, ſuperflua renunciare tenetur, & ſolum iuxta ſuam dignitatem ſumptus facere poteſt; ſuperflua verò vanè expendens peccat, & reſtituere tenetur: Poteſt tamen beneficiarius diues fratrem ſuũ egentem, & ſtudentem ſuſtentare ex reditibus ſui beneficii, etiamſi habeat patrem diuitem, qui probabiliter id facere poſſit, eo quod viuente patre bona illius non ſunt filii, vnde filius iure poteſt dici pauper, & ope aliena indigens, neque tenetur pater illum ſtudentem in ſtudio, vti ſibi inſeruientem alere.

DECISIO LXIII.

Ex conſ.60.alias 2.& 4.de peculio cleric.

63 Beneficiarius de patrimonio ſuo, & ſua induſtria quæſitis, & de aliis fructibus penſionum ſecularium, poteſt pro libito ſuo etiam principaliter largiri cognatis ſuis ob conſanguinitatem, & amicitiam, ſicut quilibet laicus poteſt de fructibus laicis pro libito largiri, etiam extraneis: De reliquis autem ex ſua penſione: aut beneficiis eccleſiaſticis egentibus donare poteſt, etiam cognatis, dummodo id principaliter faciat ob amorem Dei, quamuis minus principalem reſpectum ad cognationem, amicitiam & alios fines ſeculares habeat.

DECISIO LXIV.

Ex conſ.61.alias 7.de ſucceſſ. ab inteſtato.

64 Diuiſio fructuum beneficij inter prædeceſſorem & ſucceſſorem, *i* ſicut inter vſufructuarium, & proprietarium finito vſufructu, K vel inter fideicommiſſarium, & eum qui reſtituit fideicommiſſum cedente die faciendæ reſtitutionis, *l* fieri debet; ita vt prædeceſsor attento iure communi habere debet omnes fructus collectos, vel debitos ante ſuã mortem; reliquos vero omnes ſucceſsor eius, non habita ratione partis anni, qua vixit.

i Glo in ... ſi propter ... de re... in 6.
K l ſi ... fructuarius, ... quib. mo... vſufru... amit.
l l. Herennius. ff de vſur.

DECISIO LXV.

Ex conſ.62.alias 20.de celebrat. Miſſarum.

65 Canonicus eccleſiæ Cathedralis per multos annos abſens, nec horas canonicas recitans, fructum tamen eius, qui in diſtributionibus quotidianis cõſiſtunt, continuo percipit, eos, nec eccleſiæ, nec pauperibus, ſed illis, qui horis interfuerunt, reſtituere tenetur; *m* cum non ſufficit dare pauperibus, quod debetur alteri; *n* niſi quando ignoratur quis ſit; *o* diſtributiones vero quotidianæ ſolum horis intereſſentibus debentur, adeò vt obueniens tẽpore vacationis non reſeruatur ſucceſſori, qualem regulariter Canonicus non habet, *p* ſed inter ſuperſtites diuiditur.* Fructus autem parochialis Eccleſiæ ob abſentiam perditi, vel fabricæ illius Eccleſiæ parochialis, vel pauperibus loci, oppidi, vel pagi, vbi ſita eſt, reſtituendi ſunt. *q*

m ca.1.de cle.non reſid.in 6.
n c.cu tu. de iureiu.
o c cũ tu, de vſur.et glo.ibi.
p Gl.in c. ſicut, di... ſect.
Man.cap. 25.n 188
q Tri.ſeſ. 23.cap.1. de ref.

DECISIO LXVI.

Ex conſ 63.alias 3.de cleric. non reſid.

66 Fructus, quibus Canonicus priuandus eſt, eo quod vltra tres menſes abſuerit a ſeruitio Eccleſiæ, contra Concilii Tridentini *r* decretum, ali-

r Trid.ſeſ. 24.c.12. de ref.

alicui operi pio, in quod arbitrabitur is,qui priuauerit applicādi ſunt; Quia quod a iure determinatū non eſt,iudicis arbitrio determinari debet,*f* Nec poteſt Epiſcopus, aut legatus pœnam a Concilio impoſitā remittere,aut ſuper ea diſpenſare; *t* immò ſine cauſa iuſta realiter delinquentem epiſcopus punire diſſimulans,peccat; *u* Nō tamē tenetur Canonicus in conſcientia fructus ſic acceptos reſtituere,donec ab epiſcopo illis priuatus ſit; cum nemo ſoluere tenetur pœnam, præſertim ipſo iure non impoſitam, ſed per ſententiam imponendam,donec à iudice condemnetur. *x*

DECISIO LXVII.

Ex conſ.64.aliàs 12.de reb.eccleſiæ non alien.

67 Epiſcopus beneficia ad ſedem Apoſtolicam deuoluta,& eiuſdem collationi reſeruata, alijs beneficijs tam iure antiquo *y* quam nouo Concilij Tridentini decreto, *z* perpetuo vnire poteſt:Per quā vnionem iure acceſſionis,& acceſſorij,ius quod beneficiarius habuit in alijs beneficijs obtentis,ad illa etiam vnita ſe extendit. *a*

DECISIO LXVIII.

Ex conſ.65.aliàs 1.de vita & honeſt. cleric.

68 Cum operarius dignus ſit mercede ſua, *b* & qui ſeruit altari,de altari viuere debet; *c* clericus beneficiarius habens bona patrimonialia,& eccleſiæ ſeruiens, de fructibus beneficij ſui iuſtè ſe alere poteſt, non aliter ac ſi patrimonium non haberet, & patrimonium ſuum cum fructibus illius,cognatis ſuis, & aliis quibus volet,erogare poteſt:*d* * maximè cū eccleſia clerico beneficium conferens,cum eo tacitè conuenire videtur,vt ſibi ſeruiat in his, quæ beneficium requirit, & reditus eius accipiat, *e* & proinde ſeruienti ſibi miniſterii pretium de iuſtitia ſoluere tenetur:adeo vt habere, vel non habere patrimoniū,nihil prodeſt, aut nocet ad hoc, quod eccleſia beneficiario debeat, vel non debeat operæ ſuæ pretium, & reditus pro illa opera per beneficii titulum aſſignatos.

DECISIO LXIX.

Ex conſi.66.aliàs 3.de immun.eccleſ.

69 Beneficia cum iura ſint ſpiritualia,*f* vel certè illis annexa, non quidem antecedenter,vt eſt ius patronatus, ſed dependenter ſeu conſequenter, * quod eſt maius, adeo vt ad illorū capacitatem requiritur, vt quiddam ſpirituale præcedat, quo quis eorū capax efficitur, *g* immò & ipſa etiā prædia eccleſiarum quatenus talia, ſacra ſunt,& qui ea diripit, vel abſq; ſolemnitate eccleſiaſtica vſurpat,eſt ſacrilegus, *h* conſequenter etiā fructus huiuſmodi beneficium, eccleſiaſticarum quatenus tales ſunt,poteſtati,& diſpoſitioni laicorum quorumcunque non ſunt ſubiecti, Quāuis ea ratione, qua res vendibiles ſunt,& emibiles,& translatæ a beneficiariis in aliquem, per aliquam diſpoſitionem licitam, ab eccleſia probaram, eo quod per illam facta ſunt quodammodo profana, regum, & principum poteſtati ſubiecta dici poſſunt.

DECISIO LXX.

Ex conſ.67.aliàs 16.de præſcript.

70 Sicut pluribus ex cauſis excommunicatus, licet abſoluatur ab excommunicatione vna de cauſa contracta,non cenſetur abſolutus a contractis ex aliis cauſis,*i* ita & beneficiarius,qui tribus de cauſis fructus beneficii male percepit, videlicet,quia accepit illos poſt irregularitatē con-

G tractam

f c.de cauſis,§.1.de off.deleg.
t Glo.in c. dilectus 2. de præb.et c.cum dilectus de elect.c.fi. de fil.presbyt.
u Arg.c.irrifragabili,de offic. ord. & gl. in cap.ea qua de off. Archip.
x Gl.in c. fraternitas 11.q.2 ca.vnic. 10 q.in. c ſicut vnire de ex. ceſſ.prel. Pan.ibid.
z Trid.ſeſ. 21.c.5.de ref.
a Arg.ca. ſuper eo. de præb.6.
b Luc.10.
c 1.Cor.9 & c.cū ſecundum, de præb en.
d Inno. in cap.epiſcopus,de præben. Pan. & Feli.in c.poſtulaſti, de reſcrip. Manu. c. 25.n.127

e cap. niſi pridem,de renunc.
f c.dilecto de præb. * Man.ca. 23.n.111
g cap cum adeo de reſcr. S.Th. 2.2.q.110 ar.4.
h ca. ſunt qui opes, & c.quiſquis.17. q.1.
i c. ex parte.de offic. ord ca.cū pro cauſa, de ſenten. excom.

tractam, & quia vno anno horas nõ recitauit, & altero abſuit à beneficio, quòd erat parochialis Eccleſia; ſi obtineat à Papa reualidationem tituli, quem nulliter acceperat exiſtens irregularis cum condonatione fructuum, nulla facta mentione, de prædicta horarum omiſſione & abſentia; ex ſola præfata Papæ condonatione, à reſtitutione fructus illorum duorum annorũ non liberatur: quia gratia illa condonationis ſubreptitia cenſetur ex taciturnitate aliarum duarum cauſarum, gratia autem ſubreptitia non eſt valida; K Nec tam facile conceſſiſſet illam condonationem Papa ſi ſciuiſſet, quod ex tribus cauſis perdidit fructus, ac conceſſit ſciens, quod ex vna tantum. *l* Vnde condonatio illa reſtringitur ſolum, ad cauſam perditionis ex defectu tituli in petitione expreſſo, & non ad alias cauſas non expreſſas; præſertim quia voluntas non fertur in incognitum, *m* & debens aliquid ex pluribus cauſis, ſi liberetur à debito ob vnam tantum illarum, non liberatur ab eodem quatenus debet ex alia. *n* Quia tamen fructus obueniẽtes tempore vacationis debentur ſucceſſori, *o* & fructus præfati obuenerint tempore vacationis, ex eo quod collatio prius ei facta ob irregularitatem non valuit, ipſemet beneficiarius tanquam primus ſucceſſor eius, qui habuit poſtremum titulum canonicum, illos tanquam nouus ſucceſſor ratione reualidationis ſui tituli, retinere poteſt.

K c. Super litteris, de reſcrip.

l c. poſtulaſti. de reſcript.

m l. Rutilia pollea. ff. de contrah. emp.

n l cũ quæritur, ff. de except. rei iud.

o c. cũ vos, de offic. ordin. ca. præſenti, de elect. in 6.

DECISIO LXXI.

Ex conſ. 2. in Nouis, deeſt in antiquis.

*71 Cum plura requirantur ad hoc, vt quis beneficium, quam clericatum accipiat, idoneus reputatus ad clericatum aſſumendum, non ideo idoneus ad beneficia obtinenda reputari cenſetur.

DECISIO LXXII.

Ex conſ 4. in Nouis, deeſt in antiquis.

*72 Vacante parochiali Eccleſia, quãuis multũ deceat, vt Epiſcopus edictum publicum proponat, ad id tamẽ virtute Concilij Trid. *p* non cogitur, niſi in ijs locis, in quibus id poſtea per Synodum prouincialem ſtatuitur; Plures autẽ nominare tenetur nec impedire poteſt, ne alius, vel plures intra decem dies examinandi venient, quos per ſe vel Vicarium ſuum, & alios examinatores examinare debet.

p Con. Triden. ſeſſ. 24. ca. 18 de refor.

DECISIO LXXIII.

Ex conſ. 12. in Nouis, deeſt in antiquis.

*73 Parochiales plures ſine diſpenſatione Papæ obtinens, & ad illas, & ad alia beneficia quæcunque obtinenda inhabilis fit. *q* & vltimo loco adeptæ collationi Papæ reſeruãtur, ita vt ſi ordinarius illas conferret, collatio nulla, & inualida eſſet.

q Extrau. Execrabilis, §. porro. de præben.

DECISIO LXXIIII.

Ex conſ. 21. in Nouis, deeſt in antiquis.

*74 Canonicatus & dignitas cum iure cõmuni incompatibiles non ſint, in eadem eccleſia ab vno, eodemq; obtineri abſq; diſpẽſatione poſsũt. *r*

r Arg. c. ſi olim, de ſent. & re iudic.

DECISIO LXXV.

Ex conſ. 27. in Nouis, deeſt in antiquis.

*75 Capellania ꝑpetua iuriſpatronatus,

tus,ſi (vt licet) per ordinarium ad Manualem reducatur, beneficium eſſe deſinit, & ſimplex beneficium efficitur;ad quod patronus ſiue alia Epiſcopi approbatione quemcunque deputare poteſt, & deputatum remouere, quod ſi poſtea impetretur vt beneficium, non tenet inſtitutio,niſi iterum de Manuali per Epiſcopum in beneficium eccleſiaſticū inſtituatur.

DECISIO LXXVI.

Ex conſi.29.in Nouis,deeſt in antiquis.

* 76 Diſtributiones quotidianas,quas canonicus hæreticus occultus accipit,ſi poſtea abſoluatur cum retentione canonicatus,canonicis illis reſtituere tenetur,quibus accreuiſſent ſi ipſe non interfuiſſet.

DECISIO LXXVII.

Ex conſ.33.in Nouis, deeſt in antiquis.

* 77 Cum omnis expreſſio falſi, quæ principem ad gratiam facilius cōcedendam mouere poſſit, eam ſubreptitiam reddat,*f* conſequenter impetrans beneficium exprimendo ſe teneri ad ſoluendam penſionē, quam iam licite redemit, non ſolum peccat,ſed etiam gratiam perdit.

f ca. Super literis. de reſcr.

TITVLVS IV.

De Clerico ægrotante,vel debilitato.

SVMMARIVM.

1 *Coadiutor datus alicui,ex fructibus beneficij ab eo adminiſtrandi ſuſtentari debet.*

2 *Coadiutor datus alicui,quænam facere poteſt.*

* 3 *Beneficio ob ſuperuenientem amētiam quis priuandus non eſt.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. aliàs 2.

1 COadiutores qui iure communi dantur Prælatis,beneficiarijs, vt adiuuent eos in his quæ ipſi facere tenentur, & nō poſſunt, *a* ſuſtentationē habere debent ex fructibus,& reditibus beneficiorum,ad quæ adminiſtranda deſignātur. *b* Quæ ſuſtentatio eis conceditur pro obligatione faciendi ea,quæ beneficiario agenda incumbunt, cū beneficium datur propter officiū. *c* Coadiutores vero extraordinarij, & qui conceduntur cum futura ſucceſſione,ea ſolum facere poſſunt,& lucrantur, quæ illis ex Papæ conceſſione permittuntur.

a ca. de rectorib. & c. ſi. de clerici. ægro. Innoc. in c. niſi cum pridem, de renunc.
b d. ca. de rectorib. et c. 1. de cle. ægro. in 6.
c c. ſi. de reſcr. in 6. et c. 1. de cleric. ægrot. in 6.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 3.

2 Coadiutor Epiſcopus datus Archiepiſcopo propter ſenectutem cū futura ſucceſſione,& facultate exercēdi ſpiritualia,& temporalia, quæ iure,vel conſuetudine ad coadiutoris officium pertinent, abſente Archiepiſcopo, vel annuente, pontificalia exercere,& benedictionem dare poteſt,pallio tamen vti non poteſt, donec ſit Archiepiſcopus, vel moriatur,aut cedat Archiepiſcopus,*d* nec beneficia conferre,vel alia exercere valet, quæ is, cuius eſt coadiutor per ſe vult,& poteſt exercere; cum ad Coadiutoris officium de iure nō pertinent ea, quæ principalis rectè pōt,& vult agere per ſe,nec coadiutoris conſilio, aut auxilio vti vult. *e*

d Arg. ca. Niſi & c. ex tuorū, de auct. et vſu pallij.
e Arg. ca. Pōtifices. & ca. petiſti 7. q. 1.

DECISIO III.

Ex conſ.1.in Nouis. deeſt in antiq.

*3 Beneficium iuſtè poſſidens, ſi poſtea in amentiam incidat, eo priuandus non eſt, ſed ei à ſuperiore coadiutor dari debet, manente iure beneficij in illo etiam ſi amens ſit. *f*

f Arg. ca. tua. de cler. ægrot.

TITVLVS V.

De conceſſione præbendæ, & eccleſiæ non vacantis.

Hic titulus deeſt in Nouis.

SVMMARIVM.

1 *Beneficia ſine diminutione conferri debent.*

2 *Simonia mentalis nullam pœnam infligit, nec reſtituere obligat.*

*3 *Epiſcopus, licèt perdat beneficia habita, ad alia tamen habenda non ſit inhabilis.*

DECISIO I.

Ex conſ.1.alias 1.vt eccl.benef.ſine diminutione conferantur.

1 ORdinarius in beneficij collatione collatarium iuramento adigere nequit, quod nõ renunciabit beneficium cum penſione in alicuius fauorẽ, aut quod non permutabit illud, ſed tãtum purè, & liberè, & ſimpliciter renunciabit in manib. Papæ, vel ordinarij, ſi illud renunciare, vel permutare voluerit; eo quod beneficia ſine diminutione conferenda ſunt, *a* collatum aũt beneficium cum huiuſmodi onere, & pacto, non ſolum beneficij pretium minuit, *b* ſed etiam ſimoniam ſapit: eo quod in collatione interuenit conditio, modus, vel pactum quod iure non ineſt actui conferendi, vel recipiendi beneficium. *c*

a ca. 1. vt eccl. benef.

b c. cũ Iohannes, de fide inſtr.

c c. ſignificaſti. de elec. & gl. & Feli. in cap. ad audientiam, de reſcr.

DECISIO II.

Ex conſ.2. deeſt in Nouis.

2 Quamuis ſola voluntate dandi, aut accipiendi ſpirituale pro temporali, ſimonia committi poteſt, cum Simonia ſit voluntas emendi, aut vendendi ſpirituale pro temporali; *d* * adeo vt ſi laicus nullam habens poteſtatem cõferre vellet aliquod ſpirituale pro temporali, ſimoniã committeret, non minus quam qui furari vellet, furtum committeret, licet non furaretur; *e* Per huiuſmodi tamen ſimoniam mentalem, nulla pœna, aut cenſura incurritur, *f* nec aliqua reſtitutionis obligatio inde inducitur.

d Gloſſ. in ſumma. 1.q.1.
** Man. c. 23.n.100*
e c. Si cui. de pœnit. diſt. 1.
f c. fin. de ſimon.

DECISIO III.

Ex conſ.3.aliàs 15.de elect.

3 Epiſcopus, licet per cõſecrationem beneficia habita perdat, ad alia tamen futura habenda non ſit inhabilis; *g* præſertim Epiſcopus titularis; ſed neque Cardinalis ad beneficia ſaltem ſimplicia obtinenda inhabilis eſt. *h*

g Arg. c. licet canon. & ca. commiſſa, de elect. in 6.
h Pano. in c. eccleſia veſtra. n. 2. de elec.

TITVLVS VI.

De his, quæ fiunt à prælato ſine conſenſu Capituli.

SVMMARIVM.

1 *Adminiſtratio bonorum Monaſterij tota Abbati incumbit.*

2 *Profeſſionis receptio, an ab Epiſcopo ſine Capitulo fieri poſſit.*

DECISIO I.

Ex conſ.1.in vtriſque.

1 ABbas licet ſine conuentus, aut prioris conſenſu bona Monaſterij

ſteri jalienare non poſſit, *a* penſionem tamen co. tituere, & eius conſtitutioni aſſentire ſiue eorum conſenſu valet; cum de iure communi nullam ipſi administrationem habeant, ſed tota poteſtas adminiſtrandi ſpiritualia, & temporalia penes Abbatem ſit, *b* dummodo non ſint diuiſa bona inter Abbatem, & conuentum.

a Sine exceptione, 12.q.2.

b c.Nullā 18.q.2.& c.edoceri. de reſcrip.

DECISIO III.

Ex conſ.2.alids 36.de regular.

2 Profeſſionis receptio facienda in manibus Capituli Eccleſiæ cathedralis Regularis, & ipſiuſmet Epiſcopi, in manibus Capituli facta, Epiſcopo nolente illam recipere non valet: ſicu iura *c* tractantia de perſona, quæ poteſt recipere profeſſionem communiter de Abbate], nũquam autem de conuentu loquuntur: vnde licèt ſuperior renuens facere quod debet, ad id per ſuperiorem cogi poterit, ab inferiori tamen illud fieri non poteſt, niſi in caſibus iure expreſſis. *d* Et conſequenter licet Epiſcopus compelli poteſt ad ſuſcipiendam profeſſionem Nouitij, tam ad ipſam, quam ad Capitulum pertinentem, non poteſt tamen à Capitulo, quod non eſt ſuperior eius, id fieri, quod ipſe facere tenebatur.

c ca. porrectum, c. ad Apoſtolicam. & c. Ioãnes, & c. ſanè. de Regular.

d c. Nullus. de iu. patr. Pan. et Fel. ibi. ca. paſtoralis. de off. ord.

TITVLVS VII.

De his quæ fiunt à maiore parte Capituli.

SVMMARIVM.

1 *Concilium Generale Papa refragante nihil ſtatuere poteſt.*

DECISIO I.

Ex conſil. vnico, in vtriſque.

1 Quamuis Papa refragante, Concilium Generale nihil ſtatuere poteſt, *a* ſed aliorum omnium qui in Concilio ſunt ſententiæ, Papæ ſententia præfertur, eo quod Concilio Papa vt perſona præeſt, in qua tota poteſtas eccleſiæ reſidet, ita quod ſolus poſſet ſtatuere, quicquid cũ Concilio poſſit. *b* Prouinciale tamẽ Cõcilium contradicente Archiepiſcopo, aliquid decernere valet, eo quod Archiepiſcopus Concilio Prouinciali præſidens, non à ſe illam poteſtatem ſolus habet, ſed vna cum ſuffraganeis collegialiter: quæ autem ab aliquibus collegialiter aguntur, ex maioris partis ſententia terminantur. *c* Qua de cauſa collatio pertinẽs ad Epiſcopum & Capitulum, ab Epiſcopo cum aliquot canonicis ſui Capituli facta non valet, ſi maior pars ei contradicat: Sicut etiam in receptione Monachorum ſpectante collegialiter ad Abbatem & Capitulum, ita quod Abbas non niſi vnam vocem, ſeu ſuffragium habet, maior pars eorum minori præualet, etiamſi in ea Abbas fuerit. *d*

a Arg. c. ſignificaſti, de elect.

b c. cuncta per mediũ, & cap per principalẽ. 9. q. 3.

c Gloſſ. & DD. in c. cum oẽs. de conſt.

d Arg c. 2 Ne ſed. vacan. in 6. & c. ſi. de Regul. 6.

TITVLVS VIII.

De rebus Eccleſiæ alie. vel non.

SVMMARIVM.

1 *Inſtrumenta antiqua caſu inuenta, ſi alicuius res tangant, tutius eſt reuelare, quàm occultare.*

2 *Epiſcopus de fructibus fabricæ vnius Eccleſiæ ſuperfluis, fabricæ alterius Eccleſiæ pauperis aſſignare nequit.*

3 *Alienans res Eccleſiæ ſuæ ſine iuſta cauſa, & ſolennitate peccat, & pœnas incurrit.*

4 *Excommunicatus quando ſit locãs bona Eccleſiæ ad longum tempus.*

5 *Abbas quas arbores ſine conuentu, aut pœnis, alienare poteſt.*

6 *Epiſcopus beneficia perpetua, manualia reddere, & extinguere poteſt.*

7 *Diuiſio bonorum Monaſterij per Abbatem, & Conuentum facta valet.*

8 *Abbas exemptus, an res eccleſiæ alienare poſſit.*

* 9 *Contractum faciens circa res eccleſiæ, reſeruata voluntate Papæ, an cenſuras incurrat.*

* 10 *Unitũ beneficium alteri, ſtatum ſuum non mutat.*

* 11 *Emphyteuticis prædijs eccleſiaſticis dirutis, cui ſolui debet cenſus ſolitus.*

* 12 *Locans res eccleſiæ quando incurrit excommunicationem.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. aliàs 16.

1 INſtrumenta antiqua caſu inueniens, ſi alicuius res, maxime vero Eccleſiæ vtilitatem tangãt, quo minus bona, & redditus alienentur, tutius eſt reuelare, quam occultare, cum inueniẽs rem, aut ſciens illam ad alium pertinere, reſtituere, & reuelare obligatur, *a* & reſtitutio in integrum ignorãti, præſertim Eccleſiæ contra præſcriptionem datur. *b*

a cap. Si quid inueniſti. 14. q. 5. & ca. qui cum fure. de furt.
b c. vigilãti, de præſcrip. Fel. ibi.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. aliàs 15.

2 Epiſcopus, licet ex cauſa eccleſias duas vnire, aut vnam in duas diuidere, *c* & etiam auctoritatem impartiri permutandi vnam eccleſiam cũ altera, duobus habentibus illas; *d* & penſionem ſuper beneficio vnius ad alium clericum pauperem ſuſtẽtandum imponere; *e* & Canonicos ad cõtribuendum reparationi eccleſiæ ſuæ cogere, & etiam canonicorum ſuorum præbendas pauperes & redditibus beneficiorũ epiſcopatus ſui augere poſſit; *g* De ſuperfluis tamen fabricæ vnius eccleſiæ, aliquid fabricæ alterius eccleſiæ pauperis carentis fabrica ſufficiẽti ad parietes eius reficiendos, & ad ornamenta emenda, ſine auctoritate, & licentia Papæ aſſignare nequit, cum hoc nullo iure ei conceſſum eſſe conſtat; præſertim cum ſemel donata, data, & relicta à fidelibus in ſuarum eccleſiarũ vtilitatem, & vnum vſum pium, ad alium etiam pium, tam iure antiquo, *h* quam noua Concilij Tridentini *i* confirmatione, applicari nõ poſſint ſine auctoritate Papæ, qui non facile eam cuilibet Epiſcopo impartiri ſolet, etiam in caſu licito, faciẽdam, cum etiam alienationẽ rerum eccleſiæ ſuæ, in caſu licito, epiſcopo non concedit, niſi ſe prius conſulto. *K*

c ca. vnio. 10. q. 3. & c. ſicut vnire, de exceſſ. prælat.
d c. Quaſitum. de rerũ permu. & c. 1. eo. tit in 6.
e c. Niſi. c.
exſtirpãde de præb.
f c ſina. de his, quæ fiũt à maio. par. ca.
g ca ex poſuiſti, de præben. & ibi Pano.
h c. 1. 12. q. 1. Clem. quia cõtingit, de relig. dom. & g o ibi.
i Trid. ſ. 7. c. vlt. de ref. & ſeſ. 25. c. 8. de ref.
K Pius II. Extra. 1. de reb. eccle. nõ ali.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. & 5. aliàs 18. & 4.

3 Res eccleſiæ ſuæ ſine iuſta cauſa, & debita ſolennitate, tam alienantes, quam alienatas recipientes peccãt, & pœnas iuris, *l* excommunicationem ſcilicet, & priuationem beneficiorum, quæ habent in eccleſijs, quorum bona alienarunt, ſi inferiores Epiſcopis, vel Abbatib. fuerint, ipſo facto incurrunt; adeo vt pœnæ, quas ipſo iure incurrerunt, nec debẽt, nec poſſunt iudicè minui propter reintegrationem, & reſtitutionem bonorum, ob quorum alienationem pœnas prædictas incurrerũt; cum aliud ſit reſtitutio damni, & aliud pœnæ, quæ maleſacienti à iure, vel ab homine imponi ſolent; *m* ſecus autem ſi res eccleſiæ iuſta de cau-

l c. Si quis presbyterorũ de reb. eccleſ. nõ alie & Extra. 1. tit. eo. & ca ſine except. 12. q. 2.
m ca. licet canon, & c. cõmiſſa, de elect. in 6.

cauſa, & ſeruata forma debita alienauerunt, tunc enim neque peccatum aliquod committunt, nec vllam cenſuram incurrunt. *n*

n cap. Sine ceſſione, 12. q. 2.

DECISIO IV.

Ex conſ. 4. aliàs 10.

4 Si duobus exiſtentibus curatis in eadem eccleſia, & habentibus prædia, & fructus, & oblationes, & emolumenta obuenientia indiuiſa, alter alteri, & de conſenſu Epiſcopi ad vitã locat prædia eccleſiæ; nec excõmunicationem contra Simoniacos latam, cum hic nulla committitur ſimonia, nec etiam contra alienantes res eccleſiæ, & cõtra recipientes illas malè alienatas latam, *o* incurrit; maximè ſi conſenſus Epiſcopi accedat, & conſuetudo in Epiſcopatu, & Regno ſit, vbi eccleſia ſita eſt, vt res eccleſiæ ad longum tempus locari, & accipi ſoleant. *

o Extr. 1. de reb. eccleſ. non alien.

** Man. c. 27 n. 149*

DECISIO V.

Ex conſ. 6. & 7 alias 6. & 7.

5 Abbas ſine conſenſu conuentus, & ſui Generalis arbores fructiferas, & non fructiferas ſcindendo, & vendendo peccat, & excommunicationem contra malè alienantes res eccleſiaſticas latam *p* incurrit, cum paria ſint alienare res pretioſas mobiles, & immobiles alienare: *q* ſecus autem ſi tantum arbores opacas locorum ſui Monaſterij pro vberiori fructuum collectione cædat; præſertim ſi arborum abſciſſarum pretia in commodum, & vtilitatem Monaſterij conuertat, tunc enim neque peccat, neque in pœnam aliquam incidit, etiamſi ſine conſenſu conuẽtus id faciat, eo quod hoc non eſt rem immobilem, neque mobilem pretioſam, quæ ſeruãdo ſeruari poteſt, alienare, nec bona Monaſterij deteriorare, ſed meliora reddere; quandoquidem ſæpe nimia arborum denſitas nocere ſolet arboribus, & fructui ab eis ferendo; Et iura prohibẽtia rerum alienationem intelligũtur de rebus immobilibus & mobilibus pretioſis, quæ ſeruando ſeruari poſſunt. *r*

p Clem. 1. de reb. eccleſ. non alien.

q Pano. in c. nulli, de reb. ecc. nõ alien.

r Pano. in d. c. nulli, & in c. ſine except. 12. q. 2.

DECISIO VI.

Ex conſ. 8. aliàs 2. de præſcrip.

6 Poſſidens bona fide per aliquot annos Capellaniam factam de perpetua manualem, ſiue ad nutum amouibilem auctoritate ordinarij, credens bona fide eam fuiſſe in Manualem redactam, quæ tamen declaratur poſtea male fuiſſe in Manualem redacta, nec peccat, nec fructus perceptos reſtituere tenetur: quia cum Ordinarius ex iuſta cauſa, cum conſenſu patroni, & alijs neceſſarijs interuenientibus beneficia perpetua, Manualia reddere, & extinguere poſſit: credens bona fide Epiſcopum non erraſſe, & rem auctoritate eius bona fide poſſidẽs, fructus rei ſuos facit; iuſta enim credulitas tituli ex errore facti, aut iuris, *ſ* etiam non obſcuri deſcendens, licet non proſit ad vſucapiendum, & præſcribẽdum rẽ ipſam, ex qua quæruntur fructus, prodeſt tamen ad quærẽdos fructus ex ipſa, bona fide perceptos, *t* immò ad quærendos fructus ſufficit, vt mala fides abſit, quamuis bona fides poſitiua non adſit. *u*

ſ l. bona fides, ff. de acq. rer. domin. & Feli. in c. de quarta, de præſcript.

t l. ſed etſi §. ſcire, ff de petitio. hæred. Dynus in ca. poſſeſſor. de reg. iu. in 6.

u Feli. vbi ſupr. Bar. in d. §. ſcire,

DECISIO VII.

Ex conſ. 9. in vtriſque.

7 Diuiſio bonorum Monaſterii facta per Abbatem, & conuentum

ſolos, ſine particulari auctoritate Papæ, valet, x & confirmatio Papæ accedens non efficit, vt Dionyſio facta ſit valida, ſed tantum vt ab eodē Abbate, vel a ſucceſſore eius pro libito reuocari non poſſit, qui factam per ſe ſolum, & ſuum conuentum, reuocare pro libito poſſet, antequā eam Papa confirmaret.

x c.edocere, de reſc. & Pan. et Fel. ibi.

DECISIO VIII.

Ex conſ. 10. aliâs 5.

8 Abbas exemptus licet iuriſdictionē habeat quaſi Epiſcopalem, y & alienatio rei cathedralis ab Epiſcopo de conſenſu Capituli facta valet, z alienatio tamen rei eccleſiæ extra epiſcopatū, vbi Abbatia ſita eſt, ab Abbate exempto, de conſenſu capituli etiam in caſu a iure permiſſo facta, ſine auctoritate Papæ, aut prælati ſuperioris, cui immediate ſubijcitur inualida eſt, a per ſuperiorem tamen eius, & epiſcopum, in cuius ditione res alienata ſita eſt, ratificari poteſt. b

y Gloſſ. in excep. in cle. 1. ver. pro prij, de rebus ecc. nō alien.
z c. fin. ex cep. 12. q. 2. & Pan. in c. 1. de his, quæ fiūt à prælat.
a Pano in c. 1. vbi ſu pr. Car. in cle. 1. vbi ſup q. 34. 35. & 37.
b Pano & Card vbi ſu. et DD. in c. Nulli de reb. ec. non alien. & in c fine except. 12. q. 2.

DECISIO IX.

Ex conſ. 1. in Nouis. deeſt in antiq.

9 Contractum venditionis, vel permutationis circa eccleſiaſtica, ſub conditione, [*Si Papæ placuerit,*] faciens, cenſuram aliquam non incurrit, ſi ante beneplacitum Papæ obtentum, ad venditionem rei venditæ, aut rei permutatæ traditionem non procedat.

DECISIO X.

Ex conſ. 13. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 10 Cum per vnionem vnius beneficij ad alterum, beneficij vniti ſtatus, & conditio non mutetur, ſed antiqua priuilegia, & exemptionē etiam poſt vnionem retineri conſequentur eccleſia exempta nō exemptæ vnita, priuilegium exemptionis retinet: ſed & dignitas prima eccleſiæ poſt Pontificalem auctoritate Papæ menſæ capitulari vnita, ita vt capitulum illius poſſeſſionem apprehendat, perpetuoque retineat, eique inſeruire faciat, non ideo ſuppreſſa cenſetur: vnde quāuis dignitas illa vacare deſinat, non tamen operatur, & ſecunda eiuſdem eccleſia dignitas incipiat eſſe prima per regulam Cancellariæ ſedi Apoſtolicæ reſeruata.

DECISIO XI.

Ex conſ. 17. in Nouis, deeſt in antiq.

* 11 Emphyteuticis prædijs eccleſiaſticis dirutis ad ciuitatem muniendam, cenſus annuus, qui in recōpenſam aſſignatur, non directo domino, ſed ipſi emphyteutæ ſoluendus venit, qui ſolitam recognitionē Eccleſiæ Dominæ directæ ſoluet.

DECISIO XII.

Ex Conſ. 19. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 12 Quamuis beneficiarius rei eccleſiæ ſuæ extra caſus iuris expreſſos locans, ipſo iure excommunicatus ſit, c & beneficiarius regularis locans aliquid de rebus ſuorum beneficiorum ad longum tempus ab officio ſuſpenſus ſit, d qui tamen bona fide id faceret, & maximè in eccleſiæ ſuæ vtilitatem, pœnas præfatas, quæ in ſolum præſumentes feruntur, non incurreret: ſiquidem pœna

c Extr. 1. de reb. ecclеſ. non alien.
d Clem. 1. de reb. ecc. non alien.

pœna impoſita contra præſumentem aliquid facere, ab eo, qui abſq; dolo, vel contemptu illud facit, incurri non videtur. *e*

e Card. in cle. 1. q. 19. de priuil.

TITVLVS IX.

De depoſito.

SVMMARIVM.

1 *Depoſitio pecuniæ cum pacto, vt depoſitarius aliquid ſoluendo ea vti poſſit, vſuraria eſt.*

2 *Reſtituere tenetur, qui aliquid accipit ab exactore, pro facultate vtendi pecunia exacta, vſque ad diem ſolutionis.*

3 *Depoſitum rei in pondere, numero, vel menſura conſiſtentis cum facultate ea vtendi fit mutuum.*

4 *Deponens nihil a depoſitario exigere poteſt.*

5 *Contractus omnis cum eccleſia, ſi ſit ei vtilis, iniri poteſt.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. in vtriſque.

1 CVm contractus depoſiti ſit contractus gratuitus, ſicut & contractus commodati; *a* ita vt ſi aliquid acciperetur, fieret contractus locationis, & conductionis; & depoſitum factum de re aliqua, quæ conſiſtit in numero, pondere, & menſura, cum facultate vt ea depoſitarius vti poſſit, fit mutuum, ſimul ac ipſe cœperit eo vti; *b* adeo vt mutuum, & depoſitum pecuniæ cum facultate ea vtendi paria ſunt, eodemque iure cenſenda; conſequenter ſicut acceptio alicuius rei pecuniariæ ob mutuum iniuſta eſt, & accipientem ad reſtituendum acceptũ obligat, *c* cum ſit contra legem diuinam, dicentem, Mutuum dare nihil inde ſperantes; *d* ita ẽt omnis depoſitio pecuniæ cum facultate vt ea depoſitarius vti poſſit, & eo pacto, vt aliquid deponenti ſoluatur, cum vere mutuum ſit, iniuſta, & vſuraria eſt, & ad reſtitutionem acceptorũ obligat, *nec in ea vlla ratione Papa diſpenſare poteſt vt licita ſit, eo quod vſura omnis iure naturali, & diuino prohibetur, *e* nec diſpenſare valet Papa, vt quis licite vſuram exerceat. *f*

a Gloſ. in cap. 1. de cõmodat. & in cap. 1. de depoſito.

b l. Quintus, ff de depoſit. & l certi con dictio. §. ſi ff. de rebus credit

c c. ſi fœneraueris. 14. q. 3. & c. conſuluiſti, de vſur.

d Luc. 10

**Man. c. 17. nume. 180. 181. & 283.*

e c. quia ĩ omnib. de vſur. S. Th. 2. 2. q. 78. art. 1.

f c. ſup. eo. de vſur.

DECISIO II.

Ex conſilio 2. deeſt in Nouis.

2 Qui aliquid ab exactore, vel Theſaurario conſtituto vt reditus exigat, cum facultate vtendi pecunia recepta, quouſque veniat dies præfixus ad eam reddendam, accipit, vſuram committit, & acceptum reſtituere tenetur; eo quod depoſitum gratuitum, factum cum facultate vtendi pecunia, fit mutuum, *g* rõne cuius nihil iuſtè exigi poteſt, ſed vſura eſſet, quæ non eſt licita. *h*

g l. rogaſti ff. de reb. cred.

h c. conſului, de vſur.

DECISIO III.

Ex conſi. 3. deeſt in Nouis.

3 Princeps, aut ciuitas conſtituens aliquem depoſitarium alicuius gabellæ, cum depoſitario iuſtè conuenire non poteſt, vt præter pecuniam, quam colligit ex gabella, certam ei quantitatem ſoluat pro facultate, quam facit, vtendi ea tempore, quo eſt apud eum: * eo quod deponere pecuniam, vel aliquid aliud in numero, pondere, vel menſura conſiſtens cum facultate vtendi eo, eſt mutuum, *i* aliquid autem ob mutuum vltra rem mutuo datam accipiens, vſuram committit,

**Man. c. 17. nume. 283.*

i l. certi condictio. §. ſi. ff. de reb. cred.

& ad reſtituendum acceptum obligatur. Multoque minus iuſtè poterit talis depoſitarius officium illud Depoſitarij transferre in aliquem cum pacto, vt ſoluta quantitate, quæ debetur Principi, vel ciuitati, ſoluat ei dimidium eius, quod ex vſu prædictæ pecuniæ gabellarum acceptæ fuerit lucratus.

k c. Quia non omnibus, & ca. conſuluit de vſur.

DECISIO IIII.

Ex conſilio 4. in vtriſque.

4 Cum depoſitum pecuniæ numeratæ cum facultate vtendi ea ſubeat naturam cõtractus mutui, *l* & per contractum mutui dominium mutuo datæ, & onus cuſtodiendi, in mutuatarium tanquam dominum tranſit; *m* conſequenter deponens aliquid depoſitario pro cuſtodia ſoluere non tenetur; quando autem depoſitarius depoſitam pecuniam accipit ſine facultate ea vtendi, & cum obligatione eandem reſtituendi, pro cuſtodia mercedem meretur, quia non trãſit dominiũ in illũ; nec aliquid deponenti reddere tenetur vltra depoſitum; *n* neque deponens ab eo aliquid vltra ſortem exigere iuſte poteſt.

l. certi cõdictio. §. ff. de reb. credit.
m l. 2. §. appellata ff. de reb. credi. & l. 2. C. de cõmodat.
n l. ſi ſacculũ. ff. de depoſit.

DECISIO V.

Ex conſil. 5. in vtriſque.

5 Quamuis ſummam aliquam pecuniæ numeratæ apud aliquam eccleſiam ea lege deponere liceat, vt administratores bonorum eius, aliquot exinde reditus annuos emãt, quorũ quinta, aut aliqua alia certa & ſtatura pars vtilitati illius eccleſiæ pro decima, & onere adminiſtrationis cedat, & aliæ quatuor partes deponenti, & ſucceſſoribus eius debeautur; *o* eo quod regulariter omnis contractus alioqui legitimus, cum Eccleſia fieri poteſt, ſi eſt ei vtilis; *p* melius tamen, aptius, & ſecurius fieret, ſi pecuniæ illæ eccleſiæ donarentur, ſub modo, & onere reddendi donanti, & ſucceſſoribus ſuis certam aliquam partem reditus rei ex illis pecunijs emptæ.

o cap. 1 de depoſito.
p Arg. c. ſi ne exceptione, & ca. ſi qua, 12. q. 2.

TITVLVS X.

De Emptione, & venditione.

SVMMARIVM.

1 *Cenſus conſtitutio qualiter olim, & modo fieri poſſet.*
2 *Hoſpitibus, quam indigenis, carius uendere illicitum.*
3 *Vendens vltra taxam peccat, & ad reſtitutionem tenetur.*
4 *Papa, & qui alij, ex cauſa iuſta, relicta laicorum ad pios vſus in alias vſus pios mutare poßunt.*
5 *Actus, ad cuius valorem diſpenſatio requiritur, donec illa impetretur, eſt nullus.*
6 *Vendens ſcienter malè emptori id ſcienti, quamuis peccet, non tamen de euictione, aut ad intereſſe tenetur.*
7 *Emptio, & venditio ſunt iniuſta, cũ pretium maius notabiliter iuſto datur, vel accipitur.*
8 *Mercator, qui multis in vendẽdo nocuit, quid faciet.*
9 *Mutuans frumentum vt melius recipiat, peccat, & reſtituere tenetur.*
10 *Societas, vt ſors conferenti ſalua maneat, eſt illicita.*
11 *Cenſus ante Pium V. partim pecunia, partim alijs bonis emebantur.*

12 *Ven-*

12 *Vendere carius ob dilationem, quando liceat.*

13 *Cambium per minutum cuilibet, cum licitum ſit, licitè mutuari poteſt pecunia minuta cum intentione recipiendi argenteam.*

14 *Cenſus impoſitio in pecunia numerata, vt fieri debet.*

15 *Cenſus redimibilis poſitus ſuper re immobili, quando vſurarius cenſendus.*

16 *Vendicio cum pacto, vt pro parte pretij non ſoluti cenſus annuus ſoluatur, vſuraria eſt.*

* 17 *Mercator peccat vendendo vltra rigoroſum pretium, cum obligatione reſtituendi.*

* 18 *Locator venditori rem emptam cum pacto de retrouendendo tanti locare poteſt, quanti cuilibet tertio locaretur.*

* 19 *Vſura non eſt, ſi do tibi irreuocabiliter aliquid, vt certum quid annuum mihi des.*

* 20 *Cenſus annuus an olim ſuper perſona conſtitui poterat.*

DECISIO I.

Ex conſi 1. alias 13.

1 LIcet conſtitutio cēſus olim fieri poterat, ſi pretium conſtitutum eſſet in pecunia numerata, etiamſi eius ſolutio facta fuiſſet in alia pecunia, vel re alia, quæ non eſſet pecunia numerata, & etiamſi conſtituta fuiſſet ob pecuniam longe antea à venditore debitam; *a* Poſt conſtitutionē tamen Pij V. *b* requiritur, vt ſolutio totius pretij cēſus cōſtituēdi ſoluatur in pecunia numerata ipſo tēpore quo conſtituitur: Cenſus tamen olim contracti iniuſti non erant, cū ad iuſtitiam cenſus ſatis ſit, quod cōſtitutio Cenſus verificetur ex natura contractus emptionis; de cuius ſubſtantia & eſſentia ſolū eſt, quod pretium in pecunia numerata cōſtituatur, *c* non tamen quod in ea ſoluatur, & in tempore, & articulo cōſtitutionis, *d* quod eſt de forma accidentali, & volūtaria: vnde non obſtante noua hac Pij V. conſtitutione, emptio cenſus cōſtituto pretio in pecunia numerata, & ſoluto etiā in alijs rebus æſtimatis illa quantitate, eſt iuſta; immo fortaſsis iuſtior eo reſpectu, quo venditor maiore tempore fruitur pretio ſine vllo cēſu, & intereſſe, quàm eiuſdem quātitatis ſolutio tempore conſtitutionis, qua neſcitur, an, & quomodo fruiturus ſit.

a Extrava. Martini v. & Calixti 3. de hac re. b Extrava. Cum onus.

adit. 15. 68. conſtit 80.

c § itē pretiū. Inſti. de empt. d d §. itē pretium.

DECISIO II.

Ex conſi. 2 alias 9. de cenſib.

2 Cum hoſpitalitas res adeo laudabilis ſit, vt eam nō exhibentes à Deo arguantur, *e* & hoſpitibus, & alienigenis, quàm indigenis carius aliquid vendere vetitum ſit, *f* conſuetudo vendendi ius hoſpitandi cum priuilegio vendendi carius vno denario ſoglettam vini, hoſpitibus, & peregrinis, quam indigenis iniqua, & illicita eſt, & tam vendentes, quā conſentientes cooperando, & participando de lucro mortaliter peccant. *g* *

e Matth. 25.

f cap. 1. de emp. et vē

g cap. 1 de offi. deleg. * *Man. ca. 17. n. 195.*

DECISIO III.

Ex conſi. 3. in vtriſque.

3 Habens poteſtatē imponēdi iuſtū pretiū & taxā carnib. & alijs rebus, legeſq; iuſtas ſuper pretio, & modo vēdēdi ea faciens, & inferiores ad legis obſeruātia ſuo peccato mortali obligare intēdēs, ita ſubditos ligat, * vt res carius iuſto pretio, & vltra taxā vēdens, nō ſolū peccati mortalis reus efficitur, ſed ēt ad reſtituendum

* *Man. c. 1. 13. n. 48.*

dum damnum eis, quos lædit, obligatur: adeo vt licet paruitas rei acceptæ, vel damni dati excuſet à culpa mortali, quādo accipitur, vel fit ſine intentione accipiendi quantitatem notabilem; non tamen excuſat, quando fit cum intentione lædendi multum multis vicibus.*

* Man. c. 17. n. 139.

DECISIO III.

Ex conſi. 4. aliàs 8.

4 Papa, ſicut ex cauſa iuſta relicta teſtatorum laicorum ad pios vſus, in alios vſus pios mutare pōt; *h* Ita Imperator, Rex, & alij qui Regalia habent, & in tēporalib. ſuperiorē non agnoſcūt iuſta de cauſa relicta teſtatorū laicorum ad vſus profanos, in alios vſus profanos, & à fortiori in alios vſus pios mutare poſſunt. *i*

h Cle. quia contingit. de relig. domib.

i l. 1. & l. legatū, ff. de admin. rerū ad ciuit. perti. & c. quæ in eccleſiarum, de cōſtit.

DECISIO V.

Ex conſi. 5. alias 9.

5 Cū actus, ad cuius valorē neceſſaria eſt diſpēſatio, antequam illa impetratur, nō valet; Matrimoniū contractum inter cognatos aliquo gradu prohibito intra ſe attinētes, ante diſpēſationem eſt nullum, etiamſi alter coniugum promittat alteri ſe impetraturum eam: *k* Et reſignās beneficium, reſeruata ſibi aliqua parte fructuum, vel penſione, ſaluo beneplacito Papæ, ſi antequam obtineatur beneplacitum eius, capiat illam partem fructuum, vel penſionem, Simoniacus realis cenſetur. * Et alienatio rei alienari prohibitæ, non impetrata prius alienandi diſpenſatione & licentia, adeo inualida eſt, vt non ſatis ſit ratificatio ex interuallo facta, niſi cum modis à concedente licentiam expreſſis. *l*

k capi. 1. de cōſang. & affinit.

* Man. c. 23. nume. 107.

l c. 1. de rebus eccle. non alien. in 6.

DECISIO VI.

6 Vēdēs ſcienter male, emptori ſciēti rem vel alienā eſſe, vel venditorē illam iuſtè vendere non poſſe, mortaliter peccat, non tamen de euictione, aut intereſſe tenetur; *m* ſecus autem ſi rem talem ſciēter emptori bonæ fidei, & ignoranti vendat; tunc enim vltra peccatum, etiam de euictione, & ad intereſſe obligatur, poteritque emptor talis bonæ fidei iuſtè & licitè ex empto aduerſus venditorem agere. *n*

m l. ſi fundum, & l. emptor. C. de euict. et l. ſi fundo, ff. eod.

n l. & liberi hominis ff de cont. empt.

DECISIO VII.

Ex conſi. 6. in vtriſque.

7 Vendens aliquid pretio per arbitros æſtimando, cum conuentione addita vt emptor vltra iuſtū pretiū cōſtitutum, aliquid maius notabiliter ſingulis annis, ēt anticipata ſolutione in principio anni, vēditori ſoluat, peccat; & cū omnis emptio, & venditio, in qua pretium maius iuſto datur, vel accipitur, iniuſta ſit, præſertim ſi anticipate ſoluatur. *o* *

o c. 1. & 2. de emp. & l. 1 ff. de contrahē. emptio. S. Th. 2. 2. q. 77. ar. 1. * *Man. c. 23. n. 77.*

DECISIO VIII.

Ex conſi. 7 alias 15.

8 Varia mercimonia longo tempore exercens, quæ vix, & difficulter ſine peccato exerceri ſolent; & ſubinde dubitans an aliquid illicite acquiſierit, & quibus nocuerit, ſecum reputare debet, quamdiu, & in qua quantitate veriſimili proximis nocuit, & ſi meminerit quantum aliquibus certis pſonis nocuerit; eiſdē reſtituere in conſcientia tenetur: *p* ſin vero ad memoriā reuocare non poteſt, quibus in particulari, & quātum nocuerit, debet bona fide reputare quantum plus, vel minus eo modo nocuiſſe potuit, & illud pauperibus reſtituere, vel in alia opera pia impendere. *q*

p Arg. ca. ea te. de iureiur.

q c. cū tu. de vſur.

DECISIO IX.

9 Mutuans frumentum cum pacto tacito vel expreſſo, quod mutuatarius reddat melius frumentum quā acce-

accepit, peccat, & illud plus quod accepit reſtituere tenetur, *r* Si vero non ſiat conuentio, nec conſuetudo obligat ad reddendum melius, ſed contingit, quod cum teneatur reddere idem in ſpecie, reddit melius frumẽtum, eo quod eſt ſanius, vel nouius, & ad conſeruandum aptius, nec peccat accipiendo, nec reſtituere tenetur *ſ*, etiamſi minus principaliter motus fuerit ad mutuandum aliqua, quod reciperetur melius; ea tamen mente, quod contentus foret reſtitutione frumenti æque boni, nec peteret amplius, nec conquereretur; cum ſpes illa minus principalis non facit mutuum vſurarium. *ſ*

r Arg. c. 1. & 2. 14. q. 3.

Gloſ. recep. in ca. conſuluit. de vſur.

DECISIO X.

20 Societatem contra hẽtes ſuper mercimonijs cum pacto inter ſocios de ſtando lucro, & damno, ita vt capitale non maneret ſaluum conferenti pecuniam, ſed ſi perderetur, illi, & non alijs ſocijs periret, licita eſt; ſi vero ita contracta ſit, vt capitale, ſeu ſors principalis ſalua reddatur conferenti, iniuſta, & illicita erit. *

Man. c. 17 num. 211.

DECISIO XI.

11 Cenſus ante conſtitutionẽ Pij V. impoſiti, nõ ex eo illiciti erãt, quod pars pretij in pecunia numerata ſoluta fuiſſet, & pars in alijs rebus, & bonis ſtabilibus ab ipſis partibus æſtimatis, dummodo alia neceſſaria ſeruata eſſent; Immò etiam ante illam pretium Cenſus non ſolum in alijs rebus quam in pecunia numerata ſolui poterat, ſed ẽt remittendo debitum à venditore ſoluendum emptori: ſicut etiam ante præfatam Pij V. cõſtitutionem iuſtè pœna reſtituendæ ſortis in caſu contractæ moræ ſoluendi cenſum apponi, & peti poterat, & etiam peti poteſt reſtitutio prædictæ ſortis poſt contractam moram; immò & impenſæ, & damna ob illam litem conſequuta debentur à tali moroſo, eo modo quo in alijs litibus ab iniuſtè litigãte debentur. *t* Sed præterea poſt dictam conſtitutionem pretium Cenſus redimibilis omninò incertũ eſt, adeo vt ſecundum varias terras, varium etiam eſt cenſus redimibilis pretium, quamuis pro cenſu irredimibili videtur dari debere ad rationem viginti pro vno. *u*

t c. finẽ li tib. de dolo & cõtu. Et toto ti. de calum. & c. de pœna temere litig.

u Gloſ. recep. in authen. per petua. C. de ſacroſan. eccl.

DECISIO. XII.

12 Vẽdere rem carius quam valet tẽpore vẽditionis propter dilationẽ ad ſoluendum datam, duobus concurrentibus licet; Alterum eſt, ſi vẽditor volebat ſeruare rem vendẽdã vſque ad tẽpus ſolutionis faciẽdæ; Alterũ, ſi eſſet dubium, an tempore ſolutionis res illa plus, aut minus valeret, quam pretiũ cõſtitutũ; *x* * Quorum aliquo deficiente, vſuram vltra iuſtum pretium ob datam dilationem vendens, committit.

x c. in ciuitate & cap ſi. de vſur.

** Man. c. 17. n. 206. & 210.*

DECISIO XIII.

Ex conſi. 8. alias 1.

13 Emens cum lucro duorũ veltrium pro quolibet centennario, monetam aream minutam, eamq; amicis egentibus ad quotidiana comparanda mutuo dans ſine aliquo pacto, cum intentione tamen recipiendi monetam argenteam, non mutuaturus niſi pro ærea argentẽam recipere ſperaret, non peccat; eo quod in effectu exercet cambium quod vocatur per minutum; quod non ſolũ Campſorib. ſed etiam quibuslibet priuatis, licet; * Neq; inde mutuatarius damnum aliquod patitur, cum ei tantum profuit impendiſſe ærẽã minutã monetam, quã recepit, ſicut ſi argenteã, quã dedit, impendiſſet. *Alia huius conſilij legẽda ſunt li. 5. ti. 12. cõſ. 12. et 28. de vſuris, ideo hic bre uitatis cauſa prætermittimus, vt ibi ſuo loco aptus reponi, & legi poſſit.*

** Man. c. 17. nume. 288.*

DE-

DECISIO XIIII.

Ex conſi.6.alias 16.

14 Cenſus impoſitio etiam in pecunia numerata facta, cũ illis conditionibus, videlicet, vt re cenſuaria perempta ſolui debeat, vel ne illa alienari, aut vendi poſſit, vel ea alienata cenſuarius cenſum ſoluere teneatur, & non ſoluendo pœnam aliquam ſoluat, vſuraria eſt, y & conſtitutioni Pij V. de cenſibus contraria. z

y c. ſi ſenerauerit. 14. q. 3. vbi Nauar. a nume. 69. & notab. 22.

z Extra. eũ onus. edita. 1568. conſtit. 80.

DECISIO XV.

Ex conſi. 10. alias 17.

15 Cenſus redimibilis ſuper re immobili ſuis finibus deſignata conſtitutus cum pacto, quod ſi inuenta fuerit incapax talis cenſus, cenſeatur impoſitus generaliter ſuper omnibus bonis conſtituentis ad electionem emptoris, & iure communi, a & extante præſertim extrauagante Pij V. vſurarius cenſendus eſt.

a c. in ciuitate, de vſur. & c. ad noſtrã, de empt.

DECISIO XVI.

Ex conſi. 11. alias 13.

16 Venditio domus alteri cum pacto vt ſoluta parte pretij, reliquam partem emptor retineat, & venditori pro parte pretij non ſoluti, cenſum annuũ ſoluat, donec reliquum pretij ſoluatur, vſuraria eſt, eo quod vẽditor accipit aliquid vltra ſortẽ principalem ab emptore, quia dat ei dilationem conſtituendi cenſum annuum pro parte pretij non ſoluti; cum tamen aliquid pro dilatione ſolutionis, vel termini debiti accipere, vſurarium eſſe conſtet, & lege communi vetitum. b

b c. conſuluit, de vſu.

DECISIO XVII.

Ex conſ. 5. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 17 Mercator aliquid vltra pretium rigoroſum vendens nõ ſolum peccat, ſed etiam emptori tantum reſtituere tenetur, quantum iuſto pretio addiderit, cũ emptorem in hoc notabiliter læſerit, * nec excuſatur ex eo qđ illud det [*Senſariam*] exercenti. Senſarius autem ſeu proxeneta, qui ipſi fidentem ad mercatorem deducit, quem ſcit, vel ſcire debet exceſſurum pretium iuſtum cũ con cauſa ſit dãni, quod datur emptori, in ſubſidium ad reſtituendum in ſolidum obligatur. Illud autem quod gratis vltra taxam a mercatore timente, ne diuertat emptorẽ ad alios mercatores accipit, reſtituere non tenetur.

** Nau. in Man. ca. 23. n. 77.*

DECISIO XVIII.

Ex consil. 7 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 18 Emens fundũ cũ onere retrouendẽdi & locãdi eum vẽditori, et propter hæc onera ei impoſita emit illũ pretio multo minore, quã ſi abſque illis oneribus emiſſet, eo quod onera illa ſunt quaſi pars pretij, iuſtè fundum illum vẽditori illi tam grandi penſione, & affictu locare poteſt, quam grandi locare poterat, ſi abſolutè ſine oneribus iuſto pretio emiſſet. c

c Arg. l. fundi partem ff de contrahẽ. empt.

DECISIO XVIIII.

Ex conſilio 20. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 19 Cum contractus vſurarius eſſe non poſſit, vbi nullum eſt mutuum expreſſum, aut tacitum, * vſura non erit dare alicui irreuocabiliter ſcuta ducenta cum conditione, vt certum

Na. Man. c. 17. nu. 206.

tum

rum quid annum durante vita donantis, detur, & poſt obitum, recipiens Dominus abſolutè, & ſine aliquo onere maneat.

DECISIO XX.

Ex conſil. 21. in Nouis, deeſt in antiquis.

d Henric. trac. de cõtract. q. 74. & 75. Sotus, lib. 6. de iuſt, 3. art. 1.

e Habentur ſub ti. de emp. & vendit.

* 20 Cenſus annuus ante extrauagantem Pij V. etſi ſecundum aliquos, *d* etiam ſuper perſona ipſiuſmet vendentis conſtitui poterat, & etiam ſuper omnibus bonis immobilib. mobilibus, iuribus, & actionibus præſentibus, & futuris alicuius, prout Nicholaus V. ad petitionem Regis Aragoniæ, & vtriuſque Siciliæ Alphonſi declarauit; Quos cenſus ſic conſtitutos, extrauagantes Martini V. & Calixti, *e* inter communis, nõ reprobauerunt, etiamſi illos magis approbarunt, qui ſuper rebus immobilibus conſtituti fuerant. Nunc tamen poſt extrauagantem præfatam Pij V. vt ſuper rebus ſolum immobilibus, huiuſmodi cenſus annuus conſtitui poteſt.

TITVLVS X.

De locato, & conducto.

SVMMARIVM.

1 *Salarium iuſtum, quodnam cenſeri debet.*

* 2 *Lex tollens pacta a caducitate ex cuſantia, de quibus pactis intelligitur,*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. in vtriſque.

1 Conuentio inter herum, & famulum pro aureo menſtruo, & vt famuli decentibus veſtib. ſe induant, vt licita, vel illicita ſit, ex quantitate, & qualitate operarum, quas præſtat ſeruus, & Dominus ab eo exigit, & an famulus ætatis legitimæ ſit & ſciat valorem operarum quas præſtaturus ſit, & an neceſſitate preſſus pro tali ſalario ſeruire cogatur, arbitrio boni, et prudentis confeſſarij æſtimāda eſt, *a* nullus autem contractus vltro citroque obligatorius iuſtus eſſe poteſt, niſi æquale pro æquali detur. *

a Arg. l. 1 de iure de lib

* Man. c. 17. n. 287

DECISIO II.

Ex conſilio 3. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 2 Lex tollens pacta a caducitate, ex cuſantia de illis ſolum pactis intelligitur, quæ illam ſimpliciter tollunt, & non de illis, in quibus loco caducitatis alia pœna apponitur.

TITVLVS XII.

De Rerum permutatione,

Hic titutus deeſt in Nouis.

SVMMARIVM.

1 *Ius patronatus in bonorum vniuerſitate conſiſtens, eis emptis, vel permutatis, quando transfertur*

DECISIO I.

Ex conſilio vnico in Antiquis alias 3. de iure patron.

1 Habens multa bona, & ius patronatus in vniuerſitate bonorum ſuorum conſiſtens, nec non ius percipiendi decimas in quadam eccleſia, ſi bona illa vēdat, aut permutet, nulla facta mentione iuris patronatus, etiam ius patronatus in emptionem, & permutationē illius tranſire cenſetur, *a* ſin vero in emptione,

a c. ex literis. c. cũ ſecularis. de iurepat.

emptione, aut permutationẽ eiuſdem iuriſpatronatus mentio fiat, vel excipiendo ſimpliciter illud a contractu & tranſlatione, *b* vel per copulationem (Et) dicendo, vendo vel permuto bona, & ius patronatus, *c* iuſpatronatus non transfertur; ſecus autem ſi fiat mentio ad transferendum per præpoſitionem (cum) dicendo, quod vendit, vel permutat bona cum iurepatronatus, tunc enim tranſlatio valere dicitur: Permutatio autem decimarũ pro alijs rebus temporalibus, etiam cum auctoritate ordinarij, ſine conſenſu Papæ fieri non poteſt, & aliter facta, Simoniaca cenſetur.

b d. c. ex literis.

*c Decius, in c. Quã
10 n. 6. de iudic.*

d Pan. in cap. 2. de tranſ.

TITVLVS XIII.

De feudis.

SVMMARIVM.

1 *Feudatarius, an omnis iuramentum fidelitatis præſtare, & inueſtituram petere teneatur.*

DECISIO I.

Ex conſ. vnico in vtriſque.

1 Qvamuis iuramentum fidelitatis, & petitio in ueſtituræ a feudatarijs communiter exigi ſoleant, in recognitionẽ directi dominij, quod apud concedẽtem feudum remanet, *a* adeo vt ſi feudatarius illa non obſeruat, feudum amittit, *b* non tamen omnis vaſallus feudatarius, qui feudum habet, ad petendam inueſtituram, & iurandam fidelitatem obligatur, ſed is ſolum qui feudum illis oneribus, in illis conceſſione & inueſtitura ſubiectum habet.

a c. de forma. 22. q. 5. & c. ego N. de iure iur. & ca. 1. de forma fid. in vſib. feudorum.
b c. 1. §. 1. Qua fuit prima cau ſa bene. amitt. in vſib feud. & cap. 1. Quo tẽpore miles in vſibus feud.

TITVLVS XIIII

De fideiuſſoribus.

Hic titulus deeſt in Nouis.

SVMMARIVM.

1 *Debita, priora, prius ſoluenda ſunt.*

DECISIO I.

Ex conſilio vnico in antiqui alias 4. de ſolution.

1 Fideiuſſor pro aliquo, & poſtea pecunias ab alio pro ſeipſo accipiens, & non habens, vnde pro vtriſque ſatisfaciat, peccat mortaliter, & iniuſtitiam committit, volendo prius ſoluere his, a quibus poſterius pro ſeipſo accepit, quam his quibus antea ſe per fideiuſſorem obligauit; * cum debita priora prius ſoluenda ſint; niſi ex ignorantia, vel inaduertentia excuſetur credens ſe potius teneri ad ſoluẽda debita, quæ pro ſeipſo accepit, & quæ in ſui ipſius vſus impẽdit, quam quæ per fideiuſſionem debentur.

** Man. c. 17. nu. 51.*

TITVLVS XV.

De ſolutionibus.

SVMMARIVM.

1 *Contractus omnis in creditorum fraudem factus reuocari poteſt.*
2 *Famulus, qui accepit mille ab hero, illa permutando iuſtè, auctarium domino reſtituere non tenetur.*
* 3 *Penſionem præteritorum annorũ ab anteceſſore non ſolutam, ſucceſſor ex fructibus perceptis ſoluere tenetur.*

DE-

DECISIO I.

Ex conſil. 1. & 2. alias 6. deeſt in Nouis.

1 Debitor multorum creditorũ transferens locationem trienalem vineæ alicuius in poſtremum creditorem, vt ex fructib. illius ſoluatur ſibi debitum eo pacto, quod adminiſtratio vineæ, & fructuum pertineat ad debitorem, & eo manente poſſet creditor capere fructus eius remanentes pro debito ſuo, in fraudem priorum creditorum illam transferre iudicatur, & ſic transferendo peccat, & talis contractus per debitorem in fraudem priorum creditorũ factus, iuſtè ab antiquioribus creditoribus reuocari poteſt. *a*

a Ex toto tit. quæ in fraud. credit.

DECISIO II.

Ex consil 3. deeſt in Nouis.

2 Cum monetæ excuſſæ pretium verum cenſeri debeat, quod a principe Reipub. præſtituitur, *b* æconomus, vel diſpenſator, aut quiuis alius officiarius accipiens à Domino ſuo, vel eius nomine mille ſcuta auri in auro, quorum ſingulorum precium a principe taxatum eſt vndecim iulij, & dimidium; ſi illa mercatori tradendo, vltra illos vndecim iulios cum dimidio, aliquot quattrinos, vel bologninos accipiat, auctarium illud reſtituere Domino ſuo non tenetur, ſed ſibi illud iuſtè retinere poteſt; & ſuo officio facit ſatis, impendens pro hero tantum, quantum ſcuta auri ſecundum inſtitutionem Principis valent, nec auctarium illud duorum, vel plurium quattrinorũ; quod incertum, immò & voluntarium eſt in foro conſciẽtiæ, aut exteriori reſtituere tenetur; cum augmentum vel diminutio æſtimationis monetæ, quæ modico tempore durat, non ſit attendenda. *c*

b Arg. ca. Quãto, et ibi Pan. communiter recep. num. 6. de iureiur.

c Arg. ... pretium ... in ſi ff ... lig. ſ... Pan. in c. Quãt...

DECISIO III.

Ex conſil. 2. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 3 Qui penſionis reſeruationi nec per ſe, nec per procuratorem cõſentit, ob non ſolutionem cenſuris non ligatur, antequam reſeruationis literæ, non per alterius Notarij tranſſum, tum, ſed in forma authentica ei intimentur, *d* ita tamen penſionẽ præteritorum annorum ab anteceſſore non ſolutam, ſucceſſor ex fructibus, quos ipſe percepit, vel in futurum percipiet ſoluere tenetur, vt ab hærede anteceſſoris, qui fructus dictorum percepit, quod ſoluit, recuperare valeat.

d Cle ca... ſam. deeſt ... Ɛlio. Au... ſi quis ... aliquo d... cumentis ... Co. de e... de n. inſtr...

TITVLVS XVI.

De donationibus.

SVMMARIVM.

1 *Donatio ſub modo iuſto, vt licita ſit, qualis eſſe debet.*

2 *Parentes, qui filios alere non tenentur, in dubio expenſas pro illis, de illorum bonis facere cenſentur.*

3 *Donatio inter viuos a nupta ſine aſſenſu mariti facta eſt nulla.*

4 *Donare poteſt beneficiarius ad pia dum viuit, etiam ad cultum diuinum deſtinata.*

5 *Donatio epiſcopi, aut beneficiarij, ſiue ſani, ſiue infirmi, inter viuos, & ad pia ualet.*

6 *Regularis omnia, quæ ante, & poſt poſſeſſionem habet, Monaſterio acquirit.*

7 *Donatio intra duos menſes ante profeſſionem facta, quando ualida ſit.*

 8 *Do-*

8 *Donatio omnium fructuum Epiſcopatus a ſolo ſeparatorum, quid includat.*

10 *Lex prohibens patri, ne aliquam partem bonorum dare poßit, qualiter intelligenda.*

11 *Donatio cauſa mortis, cum clauſula, (De non reuocando.) quando valet.*

DECISIO I.

Ex conſ.1.in vtriſque.

1 Donatio, qua quis alteri donatione irreuocabili inter viuos ea lege mille donat, vt donatarius ei ſingulis annis vitæ ipſius centum ſoluat, & ita vt mortuo donatore nihil hæredibus debeatur, iuſta eſt, nõ ſolum ex eo quod contractus donationis modalis a lege non improbatæ licita eſt; *a* ſed etiam ex eo quod donator ſubit periculum perdendi magnam partem illorum mille, quæ donat; Nã ſi paucis, vel nullis annis vixerit longe minus, quam donauit: accipiet, vel forte nihil capiet; & ſubito periculi iuſta eſt cauſa ſuſcipiendi aliquid vltra id, quod datur. *b*

a Ex toto tit. de dona, q a ſub modo.

b l.1.et 2. C.de nautico fæn.et c ſi.de vſur.& Deci. conſil. 123.

DECISIO II.

Ex *conſ.2.deeſt in Nouis.*

2 Parentes, qui filios, aut filias alere non tenentur, & negotia eorum gerentes, impenſas de bonis filiorum, & non de ſuis propriis, in vtroque foro facere cenſentur; niſi in foro cõſcientiæ præfatas impenſas non tanquam geſtrices negotiorum filiorum ſed animo donandi, & non repetendi eas fecerint; *c* quia in illo foro non præſumptioni, ſed veritati ſtatur. *d*

c l ſi quis liberis. §. ſi mater. ff. de libe. agnoſc.

d c.Humanæ aures. 22.q.5 & c.is qui.c. sua de ſpõſal.

DECISIO III.

Ex conſ.3.deeſt in Nouis.

3 Mulier coniugata promittens alicui quod relinquet illi bona ſua, ſi neptem ſuam in vxorem duxerit, cõditione impleta, promiſſionem ſeruare non tenetur, immò iuſtè eam reuocare poteſt; quia licet promiſſio legitimè facta ſeruanda ſit, *e* adeo vt ſine peccato reuocari non poſſit; *f.* quia tamen donatio inter viuos a nupta ſine licentia, & aſſenſu mariti fieri nequeat, non adimplendo, & reuocando promiſſum non peccat; & cui facta eſt promiſſio ſibi ipſi damnum imputet; qui ſciens, aut ſcire debens, non potuiſſe coniugatam ſine licentia mariti talem promiſſionem facere, conditionem tamen adimplere voluit: Nam ſcienti, & conſentienti non fit iniuria, aut dolus. *g*

e l. 1. ff. de cond. cauſa data, cauſa non ſc. c. de pactis. Man. c. 18 nu. 6.

g c. Scienti. de reg. iur. in 6.

DECISIO IIII.

Ex conſ.4.deeſt in Nouis.

4 Donatio beneficiarij, qua capellæ cuidam, in qua elegit ſepulturam per duos annos antequam moriebatur, vaſa, & bona donauit, adeo valida cenſetur, vt non obſtante conſtitutione Pii V. ſuper ſpoliis clericorum; *h* capella illa, ab eccleſia ipſius beneficiarij illa ſibi repetere volente, ſe defendere, & iuſte ſibi retinere poteſt, non ſolum ſi bona, & vaſa data, ad vſum diuinum deſtinata non fuerint, ſed etiamſi ad eundem cultum diuinũ fuerint deputata; quia donata fuerunt præfatæ capellæ duobus annis ante obitum beneficiarii; cum tamen præfata Bulla nec de omnibus bonis beneficiariorum, ſed tantum deſtinatis ad vſum, & cultũ diuinum diſponat, nec etiam de omnibus ad vſum, & cultum diuinũ deputatis, ſed de illis ſolum, quæ tempore

h Extra. Romani. edit. ann. 1567. cõſti. 44.

pore obitus beneficiarij ex teſtamēto, vel ab inteſtato inueniuntur relicta, in quibus eccleſia beneficiarij virtute Bullæ illius ſuccedit.

DECISIO V.

Ex conſil.5.alias 4.

5 Donatio ab Epiſcopo, aut aliquo alio beneficiario facta inter viuos de reditibus Epiſcopatus ſui, aut benefici; ad opera pia valet, non ſolū ſi eam faciat ſanus, ſed etiā ægrotus, & in infirmitate exiſtens; ex eo quod beneficiarius omnis ſiue ſanus, ſiue infirmus, ſuperflua ſuæ ſuſtentationi in pijs operibus impendere tenetur; *i* neque per infirmitatem ſuos titulos amittit, aut facultatem dandi bona ſua pauperibus; K Donatio autem beneficiarij ægroti facta ſub hac forma, Si eam intra duos menſes non reuocauero; donatio inter viuos cenſetur, & non donatio cauſa mortis. Adeo vt ſiue ante duos menſes moriatur, ſiue multo tempore viuat, dummodo eam non reuocet, valida & efficax iudicari debet ad effectum, vt donatarius legitimè bona data poſſidere valeat, nec collectori ſpoliorum vlla ratione debeantur.

i c.1.16. q.1. K c.Tua. de cler. ægrot. & c. ad hæc. de teſtam.

DECISIO VI.

Ex conſil.6.alias 2.de præſumpt.

6 Regularis per profeſſionē omnium bonorum patrimonialium, quæ ante profeſſionem habebat, & capacitatem habendi dominium illorum vel aliorum in tota ſua vita perdit; ita vt omnia, quæ ante, & poſt profeſſionem habet, per illam facta ſunt Monaſterij, vel Religionis, nec ea alicui per vltimam voluntatem, aut per donationem cauſa mortis, quæ quod ad hoc æquiparantur, donare valet.

DECISIO VII.

Ex conſ.7.& 8.alias 81.& 82. de regular.

7 Quamuis donatio intra duos menſes ante profeſſionem cum licentia Epiſcopi, aut Vicarij facta, valida ſit; Renunciatio tamen aut donatio bonorum facta occaſione futuri ingreſſus in religionem ab eo, qui Religionem nondum ingreſſus eſt, neque habitum ſuſcepit cum pacto, quod in omnem euentum, in quem dictus donator ante profeſſionem à Monaſterio exiret, dicta donatio eſſet nullius momenti; & inualida, & contra Concilij Tridentini decretum *l* facta cenſenda eſt; neq; donatarius ratione illius, bona ſic donata, aut renunciata iuſtè retinere poteſt; quia actus contra formam ſubſtantialem à lege præſtitutam factus, non valet; *m* præſertim quando fit contra formam ſubſtantialem legis continentis clauſulam irritantem, *n* qualis eſt forma præfata Concilij irritantis omnem donationem factam intuitu ingreſſus religionis ante duos menſes proximos profeſſionis faciendæ.

l Tri. ſeſ. 25.ca.16. de regul.

m c.cū dilecta, de reſcript.

n l ſi.C.de legib.

DECISIO VIII.

Ex conſ.9.alias 3.

8 Cum beneficiarius omnis in fructibus percipiendis vſufructuario ſimilis ſit, *o* & ad vſufructuarium fructus omnes à ſolo ſeparati ſuo nomine pertinent; *p* conſequenter Epiſcopus moriturus donans alicui præſenti, & acceptanti omnes & ſingulos fructus collectos, & à ſolo ſeparatos, quomodolibet ad ſuum Epiſcopatum ſpectantes, donaſſe cenſetur fructus omnes illius anni pertinentes ad Epiſcopatum, in quibus iam erat donatori ius quæſitum ante diē, quo illos dona-

o Gl.in c. ſi propter. ver.primi anni de elect. in 6.

p l ſi eius. ff. de rei vendi.

uit; quales eſſe cenſentur non ſolum decimæ, & alij fructus, qui tunc erant collecti, & in horrea reconditi; ſed etiam qui erant iam meſſi, & ab arboribus, vel terra ſeparati, etiamſi nondum eſſent triturati, nec grana ex ſpicis excuſſa; & ſiue fructus illi à ſeruis Epiſcopi, ſeu beneficiarijs collecti, & ſeparati fuerint, ſiue ab ipſis colonis ea mente meſſi, & collecti iam erant, vt ex eis decimas ſoluerent; cum fructus omnes decimandi cauſa à ſolo ſeparati, beneficiariorum eſſe cenſeantur. *Aduertẽdum quod Hæc authoris opinio videtur contra Bullam Iulij III. quæ incipit, cum ſicut. conſtit. 9. edit. Anno 1550. vbi Papa dicit Beneficiorum fructus, tempore obitus Beneficiatorum inexactos, ad ſucceſſores in Beneficijs ſpectare.*

DECISIO IX.

Ex conſ. 5. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 9 Clericus modo regularis non ſit, de patrimonialibus, vel quaſi, etiam donando pro libito, vt laicus diſponere poteſt, *q* quæſita vero ex fructibus beneficij, ſeu intuitu eccleſiæ, non niſi intuitu veræ paupertatis, vel pietatis alicui elargiri nequit, & aliter vterque, ſcilicet, tam donatarius, quam donator peccat, & ea pauperibus, & operibus pijs reſtituere tenetur.

q Nau. quia ... de ten... ...

DECISIO X.

Ex conſ. 9. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 10 Lex prohibens patri ne in damnũ filiorum vltra quintam partem bonorum dare poſſit, donationem pro anima ſua ad opera pia, vel in remunerationem, non obligat. *

Nauar. in Man. 1. 16 nu. 39.

DECISIO XI.

Ex conſ. 10. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 11 Donatio cauſa mortis cum clauſula, *De non reuocando*, licet valeat ſi modo verbis diſpoſitorijs inſeratur; ſecus tamẽ ſi id in exequutorijs fiat; *r* Sed neque donatio cauſa mortis facta cenſebitur reuocata, ſi quis poſtea donet inter viuos, putans donatarium interijſſe. *ſ*

r Coua rr. par. 2. rubr. de teſt. nu. 13.
ſ Arg. l. fi. de dolo hæred. inſtit.

TITVLVS XVII.

De Peculio clericorum.

Hic titulus deeſt in antiquis.

SVMMARIVM.

1 *Clerico filiofamilias datum, fit peculium caſtrenſe.*

2 *Fructus beneficij, viuente titulari, cui debentur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. in Nouis. deeſt in antiq.

1 Clericus tonſuratus, filiusfamilias annuatim à patre pecunias accipiens, vt clericaliter ſe ſuſtentet, de prædictis pecunijs teſtari, aut alio modo diſponere poteſt, non obſtante quod ſit filiusfamilias; ſitque ei huiuſmodi pecunia peculium caſtrenſe. *a* Vnde ludendo efficaciter dominium illius in alium transfert, ſicut etiam omne id quod lucratur.

a Arg. Authen. presbiteros. de epiſcop. & cler. Coll. ...

DECISIO II.

Ex conſ. 3. in Nouis, deeſt in antiq.

2 Beneficiorum fructus, viuente titulari, ſeu illorum reſeruatorio, à ſolo

lo ſeparati ei debentur, ſicut etiam locationum penſiones correſpondentes fructibus a ſolo ſeparatis & hoc etiamſi nondum fuiſſent in horrea repoſiti, cum idem de perceptis, & a ſolo ſeparatis iudicandum ſit. b Vnde ſi illos viuens debita honeſta cõ trahendo conſumpſiſſet, non facerent ſpolium, alias ſic. De iure aut debetur ſucceſſori in beneficio, c ſicut & collecti ſede vacante, niſi alteri applicati eſſent.

b Arg. l ſi eius. ff. de rei vend. c c. cũ nos. de offi. ordin. & c. quia ſape. de elect. in 6.

TITVLVS XVIII.
De Teſtamentis.

SVMMARIVM.

1 *Reſtituere tenetur famulus, qui cõpenſandi animo clam accepta, fecit, ne herus tot ſibi relinqueret.*

2 *Hæres teſtatoris confeſſario non tenetur niſi in veriſimilibus credere.*

3 *Deponens teſtator pecunias cum pacto nihil ſoluendi depoſitario iniuſte facit, & vſuram committit.*

4 *Relictum collegio pro anniuerſario quotannis celebrando, inter Collegiatos præſentes diuidi nequit.*

5 *Legitima Iudeorum, & infidelium filijs conuerſis, uiuis parentibus, debetur.*

6 *Alienare extra familiam prohibito ſuccedere non poteſt extraneus ex teſtamento, ſed ſic ab inteſtato.*

7 *Inſtitutio in alterius voluntate relicta, an valeat.*

8 *Incapax, cui aliquid tacita fide relictum eſt, illud denuntiando lucratur dimidiam partem, alij vero tertiam.*

9 *Subſtitutus, ſi ſine liberis deceſſerit inſtitutus, monaſterium, quod inſtitutus intrat, quando ſuccedit.*

10 *Teſtamentum clerici, uel Epiſcopi in urbe decedentis de rebus per negociationem quæſitis, vt ualidum.*

11 *Regularis ex Papæ priuilegio, ad pia teſtari poteſt.*

12 *Teſtamentum factum a cogitante ingredi religionem, profeſſione confirmatur.*

13 *Legatum Minoribus, vt eis profit quomodo faciendum.*

14 *Teſtamentum a parocho ſcriptum, & ſola manu teſtatoris ſubſcriptum an valeat.*

15 *Beneficiarius hæres a patre inſtitutus, an ex beneficij fructibus legata mandata ſoluere teneatur.*

16 *Extrauagans Pij V. reuocans priuilegia conceſſa clericis diſponẽdi in fauorem illegitimorum, quo modo intelligenda.*

17 *Legatum, quo mandatur hæredi, vt detur vni aliquid, an cenſeatur perpetuum.*

DECISIO I.
Ex conſ. 1 alias 17.

1 SI teſtator relinquere deliberãs 200. in ſuo teſtamẽto cuidam famulo ſuo debẽti ei 50. clam minuatim ſublata, ſed antequam relinqueret, dixit eidem ſe id deliberaſſe, & ſeruus Reſpondens ſe ob id gratias agere; ſufficere tamen vt ſibi ſolum relinquat centum quinquaginta; quod fecit animo compenſandi prædicta quinquaginta ſublata quæ ex 200. ſibi legandis remittebat; teſtatore mortuo, & ſolum centum quinquaginta legatis, non poteſt famulus quinquaginta, quæ debedat, vltra 150. legata retinere, loco aliorum 50. quia legaſſet teſtator, ſi ipſe non impediſset, ſed ex illis 150. legatis, quinquaginta quæ clam ſubtraxit, hæredi reſtituere tenetur. Quia cũ teſtari, vel legare, & teſtari,

& legare velle diuerſa ſint, *a* & voluntas vltima vſque ad extremum vitæ exitum mutari poteſt, *b* etſi de deliberaſſet teſtator 200. relinquere; quia tamẽ non niſi 150. legaſſet, non cenſetur famulus a reliquis 50. teſtatori ignotis, & reſtitutione eorum liberatus, ob bonum propoſitum, quod habuit, eo quod propoſitum in mente retentum parit abortum. *c*

a Arg tex. in l. in vẽdentis, de cotrahen. empt.
b c. vltima voluntas. 13. q. 2.
c l. ſi repetẽdi C. de condict. ob cauſam.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. alias 16.

2 Teſtator in ſuo teſtamẽto ſtatuẽs, vt hæres faceret illa, quæ confeſſarius eius ei diceret pro ſatisfactione obligationum, quibus tenebatur; illo mortuo ad credendum dictis confeſſarij non tenetur, niſi quoad ea, quæ per aliquas coniectu ras ſunt veriſimilia intentioni teſtatoris. *d*

d l. quæ hæredi. ff. de reb. dub. et ibi Bar. & Couar. ĩ c. cũ tibi de teſtam.

DECISIO III.

Ex conſi 3. aliàs 3. de depoſito.

3 Sicut teſtator deponens pecunias cum pacto, quod depoſitarius teneatur ſeptem pro centum ſingulis annis hæredibus ſuis ſoluere, vſurarius eſt, ita etiam, & deponens pecunias cum pacto nihil ſoluendi depoſitario, iniuſte facit, & vſuram committit, eo quod accipit vltra ſortem principalem illud ſalarium, quod depoſitario pro fida cuſtodia ſuo periculo facienda debetur iure naturali, & Euangelico; quo cauetur mercenarium dignum eſſe mercede ſua. *e* Nec poſſunt hæredes pecunias illas cum prædicto pacto in manibus dicti depoſitarij tenere; quia licet regulariter diſpoſitio teſtatoris pro lege habeatur; *f* fallit tamen quoties eſt iniuſta, & vſuraria, qualis eſt diſpoſitio cum huiuſmodi pactis facta.

e Luc. 10.
f Auth de nup. §. diſ ponat teſta tor. de teſtam.

DECISIO IIII.

Ex conſi. 4. alias 8. de rebus eccleſ. non alien.

4 Relictum Collegio ſacerdotũ cũ onere faciendi ſingulis annis perpetuo vnum anniuerſarium pro legante, inter Collegiatos, ſicut alij reditus collegij, diuidi non poteſt, ita vt non tranſeat ſimul commodum cũ onere ad ſucceſſores; quia cum iuſta mens & diſpoſitio teſtatoris, quæ ſeruanda eſt, *g* ea fuerit, vt collegium perpetuo obligetur pro eo vnum anniuerſarium facere, & aliud ſit collegium, & aliud ſinguli de collegio, *h* Et qui ſentit onus, ſentire debet & commodũ; *i* Non poſſunt ſacerdotes præſentes relictum collegio cum tali onere inter ſe diſtribuere, ita vt onus ad eorum ſucceſſores ſine vllo commodo tranſeat.

g cap. ſi de prab. & l. in cõditio nibus, ff. de cond. et demonſt.
h c eam te de reſcrip.
i c. qui ſentit. de reg. iur. in 6.

DECISIO V.

Ex conſi. 5. alias 2. de Iudæis, & Saracænis.

5 Filij Iudæorum, & aliorum infidelium, quãuis legitima eis debita, *k* etiam viuentibus parentibus, & alijs bonis ſuis tam mobilibus, quam immobilib. ad ſe pertinentibus, nec non quacunque alia portione bonorum patrimonialium, aut paternorum eis de iure, ſeu ſucceſſione debitorum, priuari non poſſint; aliqua tamen alia bonorum parte, quæ eis ab inteſtato contingeret, per parentes teſtantes non obſtante eadem Bulla priuari queant: quia gratia Principis intelligenda eſt ſine præiudicio tertij; *l* patribus autem

k c. cũ ſimus, de re gul. & gl. inc. Rayn. de teſtam. & Bulla Pauli 3.
l ſuper eodem. de of fic. de leg. et l. ſi quis a principe. ff. ne quid i loco pub. fiat.

rem conuerſorum graue præiudicium fieret, ſi non liceret eis teſtari de bonis ſuis, in quem vellent etiã extraneum, dummodo omnib. ſuas legitimas, & alia eis de iure, vel ſucceſſione debita, intacta, & illa ſa relinquant, præſertim cum intentionem Pontificis ex eiuſdem Bullæ procemio, vnde mens diſponentis colligi vt plurimum ſolet, *m* eam ſolum fuiſſe conſtet, vt filijs conuerſis bene prouiſum eſſet, ne prædicta conuerſio eis noceret, non autem quod eorum conuerſio alios non conuerſos læderet, aut parentibus aliquid exinde præiudicium inferretur.

m ca. quia propter, de electio. & l. ß. ff. de har. inſtit.

DECISIO VI.

Ex conſ. 6. alias 12.

6 Alienare prohibitus rem aliquam extra familiam, eam alienare non poteſt in aliquem extraneum per hæredis inſtitutionẽ, licet poſſit per ſucceſſionem ab inteſtato. *n*

n l. cũ pater, §. cum inter. ff. de leg. 2 & ibi Bart.

DECISIO VII.

Ex conſil. 7. alias 14.

7 Licet ſubſtantia inſtitutionis legati, vel fideicommiſſi in arbitrium alterius conferre nequeat; *o* electio tamen incertæ perſonæ de certis, vel de certo genere perſonarum, vel familiæ, in alterius arbitriũ, & voluntatem legitimè conferri poteſt. *p*

o l. illa inſtitutio ff. de hered. inſtit.
p l. vnum ex familia de leg. 3.

DECISIO VIII.

Ex conſil. 8. alias 7.

8 Incapax, cũ aliquid tacita fide relictũ eſt, illud primo denũciando fiſco, dimidium relicti, fiſco alterum dimidium lucrante, acquirit; *q* alij vero denunciantes primo ſolum relicti partem tertiam lucrantur. *r*

q l. ſenatus. §. ſenatus ff de iure fiſci.
r l. cum tacitum. tit. eod.

DECISIO IX.

Ex conſ. 9. alids 13.

9 Si teſtator carens liberis inſtituat nepotẽ ex vno fratre, eique filios ſuos maſculos legitimos, ſi haberet, ſubſtituat, alias neptes ex fratre, & ſorore, & is nepos inſtitutus intrat Monaſterium, illique donat omnia ſua bona, & ita filios maſculos legitimos habere non poterit, Monaſterium in tali caſu præfatas neptes ſubſtitutas excludet, & in bonis teſtatoris vi donationis ſuccedet. *ſ* Sin autem teſtator, qui inſtituit, vel ſubſtituit expreſſe excluſit Monaſterium, aut tacite aliquibus verbis appareat eum de Monaſterio cogitaſſe, vel noluiſſe, vt in ſimili euentu Monaſterium in ſuis bonis ſuccederet, ſubſtitutæ neptes Monaſterium excludent, in dubio autem præſumitur pro Monaſterio, vt Monaſteriũ ſuccedens ſubſtitutas neptes excludat.

ſ c. in præſentia, de prob. Pan. ibi. nu. 68 Fel. et alij Couar. l. 1 var. reſol. c. 19.

DECISIO X.

Ex conſ. 10. alids 3.

10 Teſtamentum clerici, vel epiſcopi in vrbe decedentis de rebus per negotiationem acquiſitis validum cẽſeri debet, ſi negotiatione de ſe licita, & iuſtitiæ ſpecialis legibus minime contraria quæſitæ res fuerint; *t* licet alias illicita eſſet ratione circũſtantiæ perſonæ, loci, temporis, vel alterius quæ negotiationem faceret vitioſam, eo quod contraria eſſet alijs virtutibus, quam iuſtitiæ ſpeciali: ſecus ſi per negotiationem illicitam, vel alias contra canones eccleſiæ, aut iuſtitiæ ſpecialis bona legata acquiſita ſint, talia enim per

t Bulla Iulij 3. cupiẽtes, cõſt. 3. Bulla Pij 4. Roman. Pontif. cõſtit. 31. edit. 1560.

vltimam voluntatem a clericis, vel epiſcopis in vrbe morientibus relinqui alijs nequeunt, ſed eis mortuis Cameræ Apoſtolicæ debentur; Bulla Pij IV. Decens, conſt. 23. Sicut etiam Monacho Apoſtatæ, & aliquid per negotiationes, & mercaturas lucranti, non Monaſterium, *u* ſed camera Apoſtolica ſuccedit.

u cap. cum olim. 2. de priuileg.

DECISIO XI.

Ex conſ. 11. alias 6.

11 Regularis licet regulariter, & de iure communi teſtari non poterit, *x* ex Papæ tamen priuilegio ad pia teſtari poteſt, ſed & filiatio Monacho per profeſſionem in aliquo Monaſterio proueniens, ita per conſecutionem epiſcopatus, *y* aut alterius beneficij ſecularis ei perpetuo conceſſi tollitur, *z* vt & ordini ſuo deſinat eſſe ſubiectus, & quicquid acquirit, non ordini, & Monaſterio ſuo, ſed beneficio ſuo, & eccleſiæ illud quærit.

x c. 2. de teſtamen. & Authent. ingreſſi. C. de ſacroſ. eccl.

y c. 1. 18. q. 1. & ca. cum olim. 2. de priu.

z c. ne pro cuiuslibet. 15. q. 1. & Glo. in cle. 1. §. ad hac, de ſtatu monach.

DECISIO XII.

Ex conſ. 12. alias 10.

12 Teſtamentum a cogitante, & volente ingredi religionem ſine licentia, & auctoritate epiſcopi, aut conſenſu conuentus in quem ingreditur ita validum cenſetur, & morte ciuili, profeſſionis confirmatur, vt hæres inſtitutus ſtatim poſt profeſſionem, capere poterit poſſeſſionem bonorum ad quæ inſtitutus fuit, non expectata morte naturali teſtatoris, & profitentis, *a* nec vllo modo poſt profeſſionem teſtamentum factum reuocari poteſt.

a Couar. c. 1. de te

DECISIO XIII.

Ex conſ. 13. & 14 alias 9. & 8.

13 Licet annuum legatum factum fratribus minoribus nō valet, etiam ad hoc vt vendatur, & æſtimatio in neceſſitatibus imminentibus impendatur, cum prædicti fratres neque domum, vel prædium, cum pacto, vt ea locent, vel colant, accipere poſſint, *b* eo quod annuos reditus habere prohibentur; quia tamen aliud eſt eccleſia, & fabrica eius, & aliud capitulum, ſeu conuentus, qui eam tenet, gubernat, & regit; *c* annuus reditus promiſſus, vel legatus Monaſterio minorum pro fabrica, candelis, vino, oleo, & veſtimentis ad Miſſarum celebrationē validus eſt, nec iure canonico, *d* aut ſancti Frācīſci regulā prohibetur; eo quod nihil exinde conuentui, aut vlli ex fratribus conceditur, ſed ſoli eccleſiæ, & pijs vſibus illius, nec eorum paupertati inconuenit, vt eccleſiæ annuos reditus habeant.

b Cle. exiuis. § porro. de uer ſig & c exijt. ſi. eo. in 6.

c c. per exēptionē, de priuil. in 6. & arg. c. ſi ciuitas, de ſententi. exc. in 6.

d d. Clem. exiuit.

DECISIO XIV.

Ex conſil. 1. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 14 Quamuis teſtamentum etiam à parocho ſcriptum, & ſola teſtatoris manu ſubſcriptum, ſine teſtibus, in foro exteriori nō valeat, quicquid tamen, ſic poſſidetur, tuta conſcientia in foro interiori retineri poteſt.

DECISIO XV.

Ex conſil. 2. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 15 Beneficiarius hæres a patre inſtitutus, ſi fecit inuētarium, debita, vel legata ei a patre mandata extra vires hæreditaris, ex fructibus beneficij ſoluere non tenetur, ſed ad id tenentur alij hæreditatem habentes, immo nec volens poteſt ex beneficij ſui fructibus ea ſoluere, niſi dicta ſolutio directè, vel indirectè ſaltem opus pium iudicetur.

D E-

DECISIO XVI.

Ex conſil. 4. & 5. ſunt eadem, deſunt in antiquis.

e Extrau. in ca. qua ordini eccleſiaſ. cõſtitu. 1 20. in ordine.

16 Cum Extrauagans pij V. e ea ſolum priuilegia reuocat, quæ vel a ſe, vel ab aliquot ſuis anteceſſoribus in particulari conceſſa fuerant ad diſponẽdum de quibuſcunque bonis inter viuos per donationes, vel in morte per vltimas voluntates, ideo non obſtante reuocatione præfatarum facultatum, quæ ſunt priuilegia, & gratiæ particulares, poſſunt clerici, & quicunque alij donare inter viuos, & relinquere in vltima voluntate nepotibus, aut fratribus; aut filiis ſuis illegitimis ſi verè pauperes ſint, non ſolum bona ſua patrimonialia, aut quaſi patrimonialia, hoc eſt, per ſuum laborem, & induſtriam, ſed etiam intuitu eccleſiæ acquiſita, ſicut antea de iure communi potuiſſent. f

f arg. c. cũ haberes, de eo qui dux. in matrim. quã poll. per adult.

DECISIO XVII.

Ex conſil. 11. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 17 Legatum, quo mãdatur hæredi vt ſingulis annis detur vni aliquid certum nullum tempus certum aſſignando, non ſolum cenſẽtur perpetuum, ſi fiat loco pio, g ſed etiam ſi mandetur aliquid fieri tacitè in memoriam, & honorem familiæ ſuæ, quod non poſſet aſſequi, niſi legatum eſſet perpetuum.

g arg. l. an nua. ff. de annuis legat.

TITVLVS XIX.

De ſucceſſionibus ab inteſtato.

SVMMARIVM.

1 *Filij ex damnato coitu nati parentibus non ſuccedunt, nec contra.*

3 *Mutuatarius pecunias a beneficiato clerico in curia decedente acceptas, illius hæredibus, & non cameræ reſtituere tenetur.*

3 *Clericus ſimplex omnia negotia, quæ laicus gerere poteſt, & ſic bona ſua non ſunt ſpolia.*

4 *Extrauagans Iulij I I. quod debita beneficiarũ non ſoluantur de fructibus non exactis, vt intelligenda.*

5 *Bona alienare prohibito, quando ſuccedit fiſcus.*

6 *Fructus beneficij a ſolo ſeparati cui debentur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 2.

1 Sicut filijs Spurijs ex damnato coitu natis non ſuccedunt parentes, neque econtrario parentibus filij Spurij, a ita neque fratres fratribus Spurijs ex damnato coitu natis ſuccedere poſſunt, dummodo ab habente poteſtatem non ſint legitimati.

a Authe. quib. mod. nat. effic. ſui. §. illud cellat. 7. & Pan. in c. tanta, qui filij ſint legit.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 3.

2 Mutuatarius pecunias a clerico beneficiato in curia decedente ab inteſtato acceptas, illius hæredibus, & non cameræ Apoſtolicæ reſtituere tenetur, cum hæres, & non camera clerico in curia mortuo ſuccedat, b & poſt debitam diligentiam adhibitam non inuento hærede, illas parentibus defuncti, aut illis ceſſantibus, proximioribus in gradu, deductis impenſis in inquirendo factis, reſtituere tenetur, nec ſufficit illas pauperibus, vel piis locis reſtituere, niſi caſu quo hæres, aut parentes eius non inueniri poſſunt. c

b Bulla Iulij 3. cupiẽtes. conſtitutio. 3. Auth. de hæred. ab inteſt. collat. 9.

c c. cũ tu. adiuncta gl. de vſu.

DE-

DECISIO III.

Ex conſ.3.alias 5.

3 Clericus ſimplex, nondum ordine ſacro initiatus, & beneficio carens, omnia negotia, quæ laicus, ſine peccato exercere poteſt. *d* * Nec ab inteſtato moriens, bona eius tanquam ſpolia, a Commiſſario ſpoliorum pro Camera Apoſtolica capi poſſunt.

d Pan. in 1. & 2. de poſtula. Ma. c. 25. nu. 210.

DECISIO IIII.

Ex conſi.4. in vtriſque.

4 Beneficiarius in terris vbi tantum ſemel Collector Apoſtolicus poſitus fuit, obiens mortem, multa debita, & multos fructus ſui beneficii in exacta relinquens, (non obſtantibus duabus cõſtitutionibus Iulii 3. Quarum vna menſe Iunio, altera menſe Auguſto anni 1550. publicata fuit & in quibus ſtatuit ne ſoluerentur debita beneficiarii contracta, neque legata pia tempore infirmitatis facta ex reditibus nondum exactis; per alteram tertiam præfati Iulii Extrauagantem publicatam anno 1551. menſe Iunio, Habentur omnes in Conſtitut. 9. quæ incip. *Cum ſicut*, quæ duas illas priores limitat, ne habeant locũ in terris, vbi non conſueuerunt a ſancta ſede Apoſtolica poni collectores ex eiſdem reditibus beneficij nondum exactis, creditoribus ſuis per deſignatos hæredes ſatisfacere poteſt, cum extrauagantis vltimæ verba in numero plurali concipiantur; & pluralis locutio ſaltem duo requirit; *e* nec aliquid conſuetum, aut ſolitum dici poteſt quod ſaltem bis factum non fuerit; *f* & proinde vbi ſemel tantum, collector poſitus fuerit, aut vnus tantum collector in loco vel prouincia, & Regno admiſſus ſit, conſtitutionem ſuam Papa valere noluit; quominus beneficiarij debita de fructibus non exactis ſolui poſſint.

e c. pluralis, de reg. iur. in 6.
f l. 3. C. de epiſc. aud. & Dec. in rubr. de conſuetud.

DECISIO V.

Ex conſ 6. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 5 Cui bona ſua alienare prohibitum eſt ſi ob delictum aliquod commiſſum damnatus, ſit, fiſcus nec in vita delinquentis, nec poſtea in prædictis bonis ſuccedere poteſt. *g*

g l. Statius ff de iure fiſci.

DECISIO VI.

Ex conſ.8. in Nouis deeſt in antiquis.

* 6 Fructus beneficiorum a ſolo ſeparati, etiam non exacti, de iure ad beneficiarium ſpectant, vel ad legitimos eius hæredes (quales in foro conſcientiæ non ſunt diuites, aut qui in vtroque foro legitimi non ſunt.) *h* Nec de eis Epiſcopus diſponere valet.

h Extrau. Pij V. in c. Quæ ordini.

TITVLVS XX.
De ſepulturis.

SVMMARIVM.

1 *Pater, quare teſtamentum pro filio impubere facere poteſt, non autem ſepulturam eligere.*

2 *Sepulturæ locus ſine cauſa & ſolennitate concedi non debet.*

3 *Excommunicatus, licet ſigna ante mortem contritionis oſtendat, non eſt tamen in loco ſacro ante abſolutionem ſepeliendus.*

4 *Meretrix noctu ab amico occiſa, non præſumitur meretricando occiſa, nec ſepultura priuanda.*

5 *Corpora & reliquiæ ſanctorum, quanam de vno ad alium locum transferri poſſunt.*

Sepe-

6 *Sepeliri in ſacro omnis Chriſtianus debet mortuus inuentus, niſi ſe ipſum occidiſſe conſtet.*

*7 *Excommunicatus denunciatus, in articulo mortis abſolutus in ſacro ſepeliri poteſt.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 2.

a c. ſi pater de teſtamẽ. in 6. b l. 1 ff. de vulg. c l. filius, ff de in rem. d c. licet, de ſepul. in 6. e c. Si annum. de iudic. in 6

1 Pater, licèt filio impuberi teſtamentum facere, *a* & illi etiam in bonis maternis ſubſtituere poſſit, *b* & impenſas eius funerales facere teneatur; *c* eo quod hæc tria temporalia ſunt; ſepulturam tamen ſibi ſoli, & non filio impuberi eligere valet, *d* Quia ſepulturæ electio ſpiritualequidam eſt; ad ſpiritualia vero filij, ſicut ad temporalia eiuſdem, patria poteſtas non extenditur. *e*

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 1.

f l. inter ſtipulantem. §. ſacrum. ff. de verbo. oblig.

g c. ſine exceptione. 12. q. 2. c. nulli, de reb. eccle. non alie. h c. Abolẽdæ. de ſepult. & clem. dudum. §. huiuſmodi. tit. eo.

2 Cum ſacræ rei Dominium nullus habere poſſit; *f* locus ſepulturæ nemini concedi poteſt, ita vt Dominus eius ſit, ſed neque alicui ſine auctoritate Epiſcopi, aut cum illa ſine iuſta cauſa, & ſolennitate, ſepulturæ locus concedi debet; ita vt habeat ius ſepeliendi in eo mortuos ſuos, & impediendi, ne alij ibi ſepeliantur: Quia licet per talem conceſſionem, dominium rei nõ transferatur, transfertur tamen vſus eius, & ius quoddam ſepeliendi, quod niſi ſeruatis canonibus de non alienandis rebus eccleſiæ, *g* fieri nequit. A quolibet tamen habente liberam ſepulturam, vel ius admittendi ad ſepulturã in ſua eccleſia, ex iure cõmuni ſine priuilegio, aut licentia Epiſcopi, concedi facultas ſimpliciter poteſt vt quis in tali loco ſepeliatur, *h*

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 4.

i c. a nobis 2. de ſent. exc. & c. ſi. de ſep. Man. cap. 26. nu. 31

3 Excommunicatus propter debitum ex delicto deſcendens, vel contractu, mortuus, licet ante mortem ſigna contritionis oſtendat, in loco tamen ſacro ſepeliendus non eſt antequam abſoluatur ab eo, à quo ſanus abſolui debebat, *i* & ſi in articulo mortis à confeſſario abſoluatur, & in loco ſacro ſepeliatur, non eſt exhumandus,* cogi tamen poſſunt hæredes eius ad debita ſoluendum.

DECISIO IIII.

Ex conſil. 4. alias 6.

4 Meretrix quæ in paſchate confeſſa eſt, & communicauit, ſi nocte ab amico in domo amici occiſa reperiatur, nulloque pacto conſtare poteſt, quod mortua fuerit contrita, vel contritionis ſigna dederit, eo quod nocte occiſa ſit, & clauſo oſtio; certum tamen ſit illam ab amico ſuo iugulatam eſſe, in loco ſacro ſepelienda eſt; eo quod cũ non conſtet de mente, qua amicus illam in domum ſuam duxerit, & veriſimiliter credi poſſit illam duxiſſe ad meretricandum, ſi non occidiſſet eam: Quia tamen occidit, veriſimilius credi poteſt deduxiſſe illam ad ſumendam vindictam de aliqua iniuria, quam putabat iuſtè, vel iniuſte ſibi factam fuiſſe, & forte denegando ei ad ſe ingreſſum, ita vt probabiliter credi poſſit non fuiſſe mortuam in meretricando, ſed alia de cauſa, cuius fortè illam pœnituit, præſertim cũ credi probabiliter poſſit eã pronunciaſſe Ieſum; & alia contritionis ſigna dediſſe, dum ferro appeteretur, quæ ſufficiunt ad exhibendam ſepulturam in loco ſacro, dum non conſtet de

con-

contrario. K Sed prætere a occiſores communiter præmonere ſolēt occidendos, vt ſe Deo commēdēt, & de peccatis ſuis doleant, vt exinde etiā contritam mortuam eſſe meretricem præfatam probabiliter credi poſſit.

K *c.ſi nobis 2. de ſent.excõ.*

DECISIO V.

Ex conſ.5.alias 9.

5 Corpora, & reliquiæ ſanctorū quæ perpetuæ ſepulturæ traduntur, nec de vna ecclesia ad alteram, nec de vno loco Eccleſiæ ad aliū eiuſdem Eccleſiæ locum *l* ſine legitima auctoritate mutari, aut transferri poſſunt: Ideoque nec reliquiæ, & partes ſanctorum quæ ſunt legitimè altaribus ad illorum conſecrationem incluſæ, ſine licentia de illis ad alia mutari queunt, eo quod altari illi perpetuo ſunt incluſæ; quæ vero ſepulturæ perpetuæ non ſunt traditæ, ſed extra ſepulturam in Sacrario, vel alijs locis manent, aliundè ad proceſſiones, vel Miſſas, vel alias deuotiones ſine licentia transferri poſſunt.

l c.corpora de conſecr. di. 1. l. Nec dū. C de re'i. & ſumpt. funer.

DECISIO VI.

Ex conſ.6.alias 7.

6 Chriſtianus manè confeſſus, & a confeſſario abſolutus, quique tota die, & veſpera lætus cognoſcitur, ſi die ſequenti mortuus in cubiculo, oſtio clauſo, & habens laqueum ex collo pendentem, ipſe tamen nec pendet, nec omnino iacet, ſed quaſi genuflexus, inuentus ſit; His non obſtantibus in loco ſacro ſepeliendus eſt; eo quod Chriſtianus omnis in loco ſacro ſepeliri debet, niſi ſeipſum occidiſſe conſtet; *m* & in dubio non eſt præſumendum de aliquo delictum, *n* præſertim tam grande, & humanæ inclinationi repugnans, & maximè de nuper cōfeſſo, abſoluto, & communicato. Vnde & mulier cadens de cymba in fluuium in loco ſacro ſepeliri iubetur, etiamſi fugiendo cecidiſſet, quia non præſumitur voluntariè ad ſe occidendum deieciſſe. *o*

m Glo in c.ex parte 2 de ſepu.
n c.2.de regu. iur. Couar li. 2. var. reſolu. c. 1. nu. 1.
o c.ex parte 2. de ſepult.

DECISIO VII.

Ex conſ.5.in Nouis, deeſt in antiquis.

* 7 Qui excommunicatus aut interdictus denunciatus eſt, ſi tamen in articulo mortis à parocho, vel aliquo Sacerdote ſimplici, abſoluatur, ſicut iure antiquo, *p* ita etiam poſt Concilium Tridentinum, *q* ſine peccato in loco ſacro ſepeliri, & alijs eccleſiæ ſuffragijs iuuari poteſt.

p c fin de ſepult.
q Triden. ſeſ.14 c.7

TITVLVS XXI.

De parochijs.

SVMMARIVM.

1 *Parochianus alterius parochiæ non ſit, qui ad tempus ibi habitat.*

DECISIO I.

Ex conſ.1.in vtriſque.

1 Qui ad tempus de oppido, vel loco aliquo ad villā alterius parochiæ, cauſa recreationis, vel agriculturæ, ſeditionis, vel peſtis, aut belli, vel alia ſimili de cauſa, primo quoque tempore quo potuerit, reuerſurus vadit, alterius loci parochianus non efficitur; *a* Habitatio tamen bona fide, & non fraude ſuſcepta in aliquo loco, vnde non poteſt commodè reuertere ad ſumenda ſacramenta in loco parochiæ, vbi domicilium

a c. is qui de ſepult. in 6.

cilium habeat, illius loci parochianum efficit: *b* ſecus tamen ſi fraudulenter in præiudicium proprij, vel alterius parochi habitationem ad tempus mutaret; cum fraus, & dolus nemini patrocinari debent. *c*

b Gloſ. in clem. 1. de priuileg.

c c. Sedes Apoſtolica. de reſcrip.

TITVLVS XXII.

De Decimis.

SVMMARIVM.

1 *Decimæ quoad quotam, iuris humani ſunt, quoad ſuſtentationem, Diuini.*

2 *Decimis in ſoluendis ſeruanda eſt conſuetudo.*

* 3 *Vicarium non poteſt contra ſolitum patronus onerare, vt de terris vicariæ ſoluat parochiæ primitias.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 2.

1 Qvamuis iure communi Decimas præſertim prædiales ſoluere omnes teneantur, adeo vt laici liceat quoad quotam, & ab obligatione ſoluendi de illo, vel illo prædio vſucapere, & præſcribere poſſint; quoad debitam tamen & cõuenientem parochorum ſuſtentationem nulla ratione præſcribere valent, cum hæc de iure naturali, & Diuino ſit; * Quam tamen ſi perſoluere recuſant, parochus eos auctoritate propria à ſacramentis repellere nequit; cum nemo in ſua cauſa propria iudex eſſe debeat. *a*

Ma. c. 21. & ... 28. & 29.

a l extat. ſ. quod met. cauſa.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. alias 1.

2 In ſoluendis decimis ſeruãda eſt cõſuetudo diu obtẽta; *b* De cõſuetudine autẽ & iure cõmuni decima perſonalis ſoluenda eſt eccleſiæ parochiali, in cuius parochia domiciliũ habet is, qui eã debet, propter ſacramẽta, & Diuina quæ ibi percipit, & audit: *c* Domiciliũ autẽ ibi eſſe cẽſetur, vbi quis animo habitat, etiamſi cauſa comitandi Regẽ, vel fugiendi peſtem, vel recreationis, belli, aut aliorũ negotiorũ cauſa in alio loco maneat aliqua parte anni, immò toto etiã anno, ſine animo ibi ponẽdi domiciliũ; *d* Adeo vt decimæ perſonales debeantur eccleſiæ vbi eſt domicilium, & nõ illi, vbi propter aliquam cauſam prædictam accidẽtale manet; etiamſi Miſſam illic audiat & ſacramenta percipiat, quia non percipit ex obligatione, qua eccleſia vbi manet ei miniſtrare tenetur; ſicut eccleſia domicilij, quo etiam pro ipſo abſente tenetur conferre, & offert ſacrificia, & facere & facit alia Diuina pro parochianis ſuis præſentibus, & abſentibus ob quam eccleſiæ obligationem ipſe etiam ei Decimas perſonales ſoluere tenetur, & non alijs eccleſijs, quæ non tenentur ei prædicta miniſtrare, aut pro illo facere. *e* Decimæ vero prædiales ſolui debẽt eccleſiæ, in cuius parochia ſitum eſt prædiũ, ratione cuius illa debẽtur. *f*

b S. Tho. 22. q. 87

ar. 3. ſecũdum gl. in c. cum contingat. de deci. Cen. lib 1. va. reſ. c. 17.

c c. ad Apoſtolica. de decim.

d ca. 3. de ſepult. 6.

e S. Tho. vbi ſupr.

f d. c. Apoſtolica. d. gloſ.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. in Nouis deeſt in antiq.

* 3 Cum laicis nulla ſit ſuper rebus eccleſiæ diſponendi facultas; *g* nec ſuper re ſpirituali conditio, modus, aut pactum apponi poſſit abſque ſimonia, ſed pure & liberè tradi debet; patronus Vicarium præſentans illum contra conſuetudinem antiquam onerare nõ poteſt, vt de terris vicariæ annexis (quæ pro ſuſtẽtatione vicarij ſunt) parochiæ primitias ſoluat, nec ipſe talem conditionem appoſitam acceptare valet.

g c. Benẽ quidem. d. 96. & c. Eccleſia S. Mariæ. de conſti.

TITVLVS XXIII.

De regularibus.

SVMMARIVM.

1 *Iuramentum promiſſorium firmius eſt voto.*

2 *Bullarum plumbatores conuerſi Ciſtercienſes dicti, verè religioſi non ſunt.*

3 *Regularis translatus ſiue vt præſit, ſiue vt ſubſit, iterum profiteri debet.*

4 *Abbatiſſa perpetua benedici debet, non ſit triennalis.*

5 *Monialis occultè, vel publicè corrupta, quanam benedictione velanda ſit.*

6 *Chriſtiani omnes, niſi ſpeciatim prohibeantur, ad religionem apti ſunt.*

7 *Deſcendens ex infidelibus profeſſus, quando eijci valet.*

8 *Profeſſio ob defectum conſenſus inualida eſt, & qualis conſenſus neceſſarius.*

9 *Profeſſio religionis non exemptæ in manibus epiſcopi fieri poteſt, ſecus ſi exempta ſit.*

10 *Oblatus plenè eſt, qui ſe, & ſua Monaſterio donat in manibus Abbatis.*

11 *Profeſſio coniugati, cuius uxor publice adulterata eſt, valet.*

12 *Profeſſio ante nouitiatus annum finitum, in non mendicantibus, ante Concilium Trid. valebat.*

13 *Regularis, quando ad reformationẽ regulæ tenetur.*

14 *Religio minimorum alijs mendicantibus arctior, non tamen Carthuſiana ſtrictior.*

15 *Profeſſi cenſendi, qui ultra annum habitum regularem de manu commendatarij ſuſceptum geſtant.*

16 *Profeſſus regulam tertiam ſancti Franciſci, non eſt verus religioſus.*

17 *Coniugium, & religio, diſpenſatione Papæ compatibilia.*

18 *Spolia ſunt, quæ ſolutis debitis beneficiarij ſuperſunt.*

19 *Beneficiarius tam regularis, quam ſæcularis, licet dum viuit, ſuperflua in pios vſus erogare poſſit, de fructibus tamen beneficij teſtari nequit, niſi in Curia degens fuerit.*

20 *Tertiariæ, volentes profiteri, clauſuram ſeruare tenentur.*

21 *Regulares ad duriorem vitam quã vouerunt, cogi nequeunt.*

22 *Profeſſio religionis non approbatæ, & admiſſa ab eo, qui non poterat, non valet.*

23 *Tertiarij ſancti Franciſci ſimul viuentes, veri religioſi ſunt.*

24 *Regularis ſine prælati licentia, nihil habere, dare, poſſidere, vel accipere poteſt, cum illa vero ſic.*

25 *Monachus ad prælatum ſe habet, vt ſeruus ad dominum.*

26 *Milites S. Ioãnis veri religioſi ſunt, & ſub decreto Concilij Trid. ſeſſ. 6. c. 3. comprehenduntur.*

27 *Annus probationis in fauorem nouitij, & religionis datur.*

28 *Religio ſancti Stefani, vera, & approbata religio eſt, ſub regula ſancti Benedicti erecta.*

29 *Dolus profitentis, dicentis ſe diuitem, cum nihil habeat, etſi profeſſionem non annullet, facit tamen ne Monaſterium eum alere teneatur.*

Inſir-

30 *Infirmitas, & paupertas, an iuſta cauſa ſit diſpenſandi, vt Monialis extra Monaſterium maneat.*
31 *Profeſſio laborantis morbo gallico, eo tacito, an valeat.*
32 *Filius religionem profeſſus, quando ob paupertatem parentum exire tenetur.*
33 *Profeſſio liberati a carcere perpetuo, modo fiat Monachus, valet.*
34 *Vouens religionem ſine animo ſeruandi eius regulam ad eam tenetur.*
35 *Profeſſionem, finito nouitiatu, prælati, & conuentus, ex cauſa differre poſſunt.*
39 *Habitum ſuſcipere, aut nouitiatus annum implere ante decimum ſextum ætatis annum, Concilium Trid. non vetat.*
37 *Regularis ſubiectus epiſcopo, eius vicarius, & cubicularius de ſuperioris licentia, habitu retento fieri poteſt.*
38 *Profeſſio ante Nouitiatus annum, hodie ipſo iure eſt nulla, etiã in Mendicantibus.*
39 *Probationis anno non poſſunt nouitij, aut Monaſteria renunciare & quare.*
40 *Probationis annus debet eſſe continuus, & nullo modo interruptus.*
41 *Profeſſus nulliter ante ætatem, noua receptione capitulari non indiget.*
42 *Profeſſiones tacitas Concilium Tri. non tollit.*
43 *Profeſſus tacite nõ cenſetur, qui vt talis in Monaſterio tractatur, & ad titulum religionis ordinatur, niſi, &c.*
44 *Adultera de mariti ſæuitia timens ad eum redire non tenetur.*
45 *Profeſſus religionem in genere contrahens matrimonium peccat, ſed valet matrimonium.*
46 *Profeſſio tacita per habitus delationem non fit, niſi tria concurrant.*
47 *Nouitiatus, per exitum nouitij per tres etiam dies ſine licentia, interrũpitur.*
48 *Papa ſolus, non autem prælatus regulari concedere valet, vt quid irreuocabiliter ad vſus ſuos teneat.*
49 *Monialium, translatio ad aliud monaſterium, iuſta de cauſa a ſuperiori fieri poteſt.*
50 *Probationis ad annum tenetur, qui ad illam religionem tranſit.*
51 *Prælatus regularis ob delicta ſubditum habitu, & ordine priuare poteſt, & ſic eiectus, epiſcopo originis ſubditus manet.*
52 *Eccleſiam regularem fundare melius cæteris paribus, quam ſæcularem.*
53 *Regularis ob infirmitatem ſuperuenientem a religione eijci non poteſt.*
54 *Neceſſitas parentum, etiam ſuperueniens, iuſta cauſa regulari manendi cum licentia ad ſubueniẽdum eis extra monaſterium.*
55 *Religionem ad laxiorem trãſitum concedere poteſt Generalis ordinis cum cauſæ cognitione, etiam poſt concilium Trid.*
56 *Prælatus regularis, an, & quando de Crimine nouitij cognoſcere poſſit.*
57 *Monachus Caſinenſis ad Carthuſianos ſine licentia petita a ſuo ſuperiore tranſiens reuocari poteſt.*

58 *Translatus ad aliam religionem, redere debet iuxta profeſſionem ſibi emiſſam.*

59 *Monachorum receptio ad conuentum, & prælatum immediatum pertinet.*

60 *Regularis iuſte eiectus, nec redire, nec rogare ſuperiores, vt eum recipiant, tenetur.*

61 *Prælatus regularis poteſt ex cauſa dare licentiam manendi extra monaſterium habitu retento.*

62 *Canonici regulares ſeparatas domus habere poſſunt, in quas mulieres honeſtis de cauſis licite ingredi valent.*

63 *Cauſa iuſta manendi extra monaſterium, eſt eius vtilitas.*

64 *Tranſitus ad Carthuſianos omnibus regularibus licet.*

65 *Minores Conuentuales a Pio V. deauthorati, ad quid tenentur.*

66 *Regularis aſſumptus ab beneficium, illi, & non monaſterio quærit.*

67 *Regularis de licentia Papæ inſeruiens hoſpitali, qualiter de quæſitis diſponere poſſit.*

68 *Translatum ad laxiorẽ cum cauſæ cognitione non tangit Bulla Pij IV. reuocans priuilegia recipiendi alienos religioſos.*

69 *Franciſcanus contrahendo, nec ſibi, nec monaſterio, ſed ſedi Apoſtolicæ quærit.*

70 *Statutũ Carthuſianum de reuelando appropriata intra tempus præfixum, validum & vtile.*

71 *Monachus Carthuſianus appropriando, quando excommunicationem incurrit.*

72 *Carthuſiani an et quãdo, remiſſione prælati a reuelandis appropriatis excuſentur.*

73 *Abſoluendi facultas priuilegiò perpetuo dignitati competens, eſt delegabilis.*

74 *Carthuſianus proprietarius per cruciatam abſolutus, reuelare tenetur.*

75 *Regularis furans, vt quærat monaſterio, peccat ſemel ſibi autem appropriando, bis.*

76 *Abbas, vel prior in odioſis, appellatione monachi non venit.*

77 *Regularis literas dans, vel recipiẽs ſine ſuperioris licentia. non eſt proprietarius.*

78 *Regularis ſimplex, vt poteſt ſine licentia ſuperflua pie diſtribuere.*

79 *Legatum Monacho donec prælati, eo ad ſuos vſus vti ei permiſerint, valet.*

80 *Confeſsionem iteret, qui reſeruatum non fuit confeſſus, niſi obliuione, vel ignorantia excuſetur.*

81 *Confeſſori eidem confitenda reſeruata, & non reſeruata.*

82 *Abſolutus a vicario, cenſetur abſolutus ab eo, cuius eſt vicarius.*

83 *Monaſterium S. Trinitatis Romæ correctorem, officiales & monachos Gallos requirit.*

84 *Diſpenſatus ad omnes ordines pie creditur, cui ſuperior ex Papæ commiſſione licentiam aſſumendi aliquem ordinem dedit.*

85 *Taciturnitas eius, quo expreſſo æquè gratia fieret, non nocet.*

86 *Eleemoſinas quærere fratribus ſancti Antonij poſt concilium Triden. licet.*

88 *Bona quæſita ab Apoſtata, cameræ Apoſtolicæ debentur.*

88 *Oblatæ Turris ſpeculorum vrbis,*

vere

verè monachæ nõ ſunt, nec ad clauſuram obligantur.

89 *Regulares per prælatorum negligentiam, quando Epiſcopis ſubijciuntur.*

90 *Annus nouitiatus ab vltimo ingreſſu continuus requiritur.*

91 *Metu reuerentiali profeſſio facta non valet.*

92 *Habitum propriæ religionis ſine cauſa dimittens, excommunicatus eſt.*

* 93 *Religionem ingreſſurus, quid cõſiderare debet.*

* 94 *Congregatio Hoſpitaliorũ Ioannis de Deo, non eſt ut religio habenda.*

* 95 *Profeſſio tacitè emiſſa per canonicum regularem, quando accepit canonicatum, ex eo quod beneficiũ renunciat, non euaneſcit.*

* 96 *Profeſſionem tacitam an cenſetur feciße, qui per annos ſeptem in ordine manſit, & ſacros ordines ſuſcepit.*

* 97 *Profeſſio ante 16. annum expletum emiſſa, eſt nulla.*

* 98 *Religioſus non fit, qui tria uota in manibus nouitij emittit.*

* 99 *Profeſſio legendo ſchedulam abſque intentione profitendi non eſt valida.*

* 100 *Licentia abſolute a prælatu conceſſa religioſo tranſeundi ad aliam religionem, eſt reſtringenda ad parem, vel ſtrictiorem.*

* 101 *Licentia conceſſa monacho ſtandi extra clauſtrum non iuſtificat ur ex eo quod ſuperiori ita uideatur, niſi ſubſit iuſta cauſa.*

* 102 *Liberatio tutoris ab ingreßuro religionem, facta an ualeat.*

* 103 *Profeſſio contra religionis ſtatutum, eã irritans facta eſt nulla.*

* 104 *Bulla Pij V. contra translatos, qualiter intelligenda.*

* 105 *Monachi, licet nõ olim, hodie tamen uocem in capitulo habent.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. alias 4.

1 Licet votum, *a* & iuramentũ, *b* actus latriæ, & religionis ſint, & ad ſui obſeruantiam obligent, *c* obligatio tamen ex iuramẽto, quam ex voto nata, firmior, & in diſſolubilior eſt; ita vt rem aliquam licitam faccere iurans, religionem iuſtè intrare nõ poteſt, donec quod iurauit, adimpleat, *d* dummodo illam poſt religionis ingreſſum adimplere nequeat.

a S Th. 2. 2. q. 88. ar. 5.
b S. Tho. 2. 2. q. 89. ar. 4. & 7.
c S. Thom. 2. 2. q. 88. art. 3.
d Arg. ca. cõmiſſum, de ſpõſal.

DECISIO II.

Ex *conſi.* 2. *alias* 9.

2 Officium plumbatoris Bullarum in Curia, cuius officialis vulgo frater Plumbi dicitur, deferens habitũ, ſeu ſcapulare certi coloris, qui a Papa in collatione eiuſdẽ officij, cõuerſus ordinis Ciſtercienſis nominatur, nullam tamen profeſſionem emittens nec ſub vllius regula, vel obedientia viuens, vere religioſus non eſt, nec a Ciſterciẽſibus, aut ab alijs ſuperioribus religioſis moleſtari poteſt, ſuper perſona, aut bonis, quæ in dies ſibi acquirit, ſed ea tanquam propria ſibi quærit, & etiam matrimonium contrahere, & officio ſuo cum reſeruatione fructuum de conſenſu Papæ renunciare, & alia omnia quæ clericis, aut laicis licent iuxta ſtatum ſuum facere poteſt: eo quod religioſus nemo eſſe poteſt, niſi poſt annum continuum probationis, *e* & etiam profeſſionem, & votum emiſſum caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ. *f*

e Tri. ſeſ. 25. ca 15. de reg. & c. 1. de reg. in 6.
f ca. ex eo. § 1. de electio. 6. & ca. vt lex continẽtia 27. q. 1. & c fi. de ſtatu monac.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. aliàs 60.

3 Monachus, ſeu regularis vnam religionē approbatam legitimè profeſſus, ad aliam religionem approbatam legitimè tranſiens, de nouo profiteri in ſecunda religione tenetur; ſiue transferatur vt fiat in illa prælatus, ſiue vt maneat ibi, vt ſubditus, & filius Monaſterij. Nam ſi Monachus ſimplex ſit, ea ratione de nouo profiteri tenetur, quia licet profeſſio prior ad tria ſubſtantialia vota ſeruanda etiam in ſecunda religione extendatur; nequaquam tamen ad alias obſeruantias ſecundæ extenditur; niſi de nouo in ea profeſſio fiat, cū tamen omnes religioſi eiuſdem religionis eadem diſciplina obligari debent. *g* Translatus autem vt fiat prælatus, maxime ſi ſecūda arctior ſit priore, vel expreſſe eandem profeſſionem emittere tenetur; vel eam tacitè emittere cenſetur, quia præcepto & exemplo curare tenetur, vt obſeruantiæ regulares Monaſterij ſui à ſuis ſubditis ſeruentur.

g c. recolētes de ſtatu monac. & c. in nona. 16. q. 7.

DECISIO IIII.

Ex conſi. 4 alias 2 de ſtatu Monach. quæſt. 1.

4 Abbatiſſa perpetua electa, & confirmata, licet niſi intra annum benedicatur, ſi benedici ſolet, Abbatiam ſuam amittat, *h* & ſemel benedicta, amplius rebenedici non debet, etiamſi in Abbatiſſam perpetuam alterius Monaſterij eligatur: *i* Abbatiſſa tamen triennalis ſeu temporaria de iure benedicenda non eſt, niſi Curia aliud ſeruet, aut Papa aliud expreſſe ſtatuat; Ne ſi tales benedicerentur, multæ Moniales manerēt ſimul in Monaſterio in Abbatiſſas benedictæ, quod indecens, & indecorum eſt; & etiam aliquæ ſæpius benedicerentur, cum vna ſæpe eligi poſſet in Abbatiſſam, quod iuri antiquo contrariatur. *k*

h Cle. Attendētes. §. ſtatuimus de ſtatu monac.
i Gloſ. in d. §. ſtatuimus
k Glo. & DD. in d. clem. i.

DECISIO V.

5 Virgo corrupta etiam occultè licet nullatenus conſecratione virginū conſecrari poſſit, *l* etiam ad ſcandalum euitandum; *m* ſimulare tamē conſecratione virginum conſecrari, & quaſi virgo benedici valet, vel mutatis verbis virginitatem ſonantibus in verba ſignificantia caſtitatem, ad euitandum ſcādalum, & infamiam, *n* vel etiam rectius pronūciando verba ipſa conſecrationis, quæ virginem, & virginitatem ſonant, accipiendo illa intra mentem pro verbis caſtitatem ſignificantibus, vt ſic ſimul mendacium, & ſcādalum euitentur. * vidua etiam etſi conſecrari vt virgo nequeat, vouere tamen ſolenniter, & tacitè ipſo facto caſtitatem, & velum profeſſionis ſuſcipere, & portare poteſt. *o*

l c. aenetius diſt. 26. et c. deuotis & c. iuuēculas. 20. q. 1.
m S. Tho. 4 d. 33. q. 3 c. 1. & d 38 q. 1. ar. 4.
n S. Tho. vbi ſupra. ar. 5.
** Man. c. 18. n. 61 & c. 25. n. 42.*
o c. vidua. de regul.

DECISO VI.

Ex conſ 5. alias 26.

6 Cum iure communi canonico Chriſtiani omnes regulariter apti ſint ad intrandam, & profitendam religionem à Sede Apoſtolica approbatam, ſi eis impedimentū Canonicum non obſit, & diſpoſitio ad hoc vt profeſſio aliqua hoc vel illo modo facta valeat, aut non valeat, aut vt quis ad religionem habilis ſit, ad ſummam Papæ poteſtatem pertinet, *p* adeo vt nullus inferior Papa contra ius commune canonicum aliquid ſtatuere valet; *q* conſequenter nec vlla Capitula quamuis

p Arg. in c. cū ad monaſteriū: § fi. de ſtatu mona ch.
q c. quod ſuper his. de maior. & obed.

uis generalia alicuius ordinis, & religionis ſtatuere poſſunt, vt profeſſio trium votorum ſubſtantialium à deſcendētibus ex Mahumetanorum, vel Iudæorum genere poſt ſuſceptum ab eis baptiſmū facta non valeat; cum iure communi canonico *r* tales intrare, & profiteri religionem approbatam non prohibeantur: Et ſtatuta in contrarium ab inferiori Papa facta, tanquam iuri communi contraria non valent; etiamſi ſtatuta religionis in genere a Papa confirmata ſint; quia ab eo tantum quatenus ſunt licita; & honeſta, nec ſacris canonibus, aut iuri communi contraria cōfirmata eſſe cenſentur.

r c. Vndecunq; diſ. 56. & ca. recurrat. 32 q. 4. et c. tam te. de praeſcrip.

DECISIO VII.

7 Deſcēdēs ex infidelibus profeſſus contra ſtatutum à Capitulo generali factum, ne recipiantur ad ſuū ordinem, qui fuerunt infideles, vel ex eis deſcendunt, quamuis eijci nequeat ob id ſolum, quod receptus & profeſſus ſit contra tale ſtatutū, (quia cum tale ſtatutum nullū ſit, nullum poteſt effectū producere) eijci tamen poteſt dummodo non interuenerit conſenſus legitimus recipientium, quia ſcilicet præſtitutus fuit ſub conditione, ſi non eſſet de tali genere; vnde cū deſit in aliquo conditio, ſub qua ſit admiſſus, etiam & ipſa admiſſio, & profeſſio conſequenter nulla efficitur; eo qd diſpoſitio cōditionalis non exiſtente conditione nihil operatur. *f* vnde & Prælatus auctoritate propria profeſſionem talem, nullam eſſe declarare poteſt.

f ca. ſi pro tt. de reſcrip. i6. cap. praterea. de appel.

DECISIO VIII.

8 Cum profeſſio ſit contractus reciprocus vltro citroq; obligatorius, quo profitens ſe obligat Monaſterio, vel ordini ad ſeruiendū ei ſecūdum regulam eius & econtra Monaſterium ad alendum, & tractandum cum ſecundum eandem regulam, *t* ita neceſſarius eſt vtriuſque partis, id eſt, tam Prælati, & Monaſterij profeſſionem recipientium, quam ipſius profitentis conſenſus, vt nemo niſi volens, & conſentiens religioſus fieri poſſit: *u* Sed neque ſufficit qualis qualis volūtas, & conſenſus, ſed requiritur libera à metu, *x* ēt reuerētiali, *y* & annus totus nouitiatus cōpletus, *z* adeo vt profeſſio ob defectum conſenſus inualida nec per habitus delationem, nec per admiſſionem ad actus ſolis profeſſis conuenientes ratificari aut validari poteſt, *a* * Et profeſſionem aliqua de cauſa nullam ſolus Papa cōtra Concilium Tridentinū *b* de cōſenſu vtriuſq; partis ratam habere poteſt, ne opus ſit alterum ānnū nouitiatus expectare.

t ca. porrectum. de regul.
u c. Integritas. 32 q. 1.
x ca. 1. de his quae vi.
y c. praeſēs. 20. q. 3.
z Tri. ſeſ. 25. ca. 15. de regul.
a Caietan. 2. 2. q. 189. ar. 5.
** Man. c. 12. nu. 31*
b Tri. vbi ſupra.

DECISIO IX.
Ex conſi 6 alias 40.

9 Profeſſio religionis nō exemptæ, licet in manibus Epiſcopi habentis iuriſdictionē, & ſuperioritatem in religionē, quam profitetur profitēs in manibus ſuis, fieri poſſit, *c* cū iure cōi omnia ſubijciantur Epiſcopis; *d* Religionis tamen exemptæ profeſſio in manibus Epiſcopi facta non valet; eo quod epiſcopus nullatenus quenquam religioni à ſua iuriſdictione exēptæ, incorporare poteſt, cum ſic extra territorium ſuum ius dixerit; *e* ſed vt profeſſio valida ſit, neceſſariū omnino eſt vt ab eo recipiatur, qui profitentem religioni illi incorporare poteſt; *f* quandoquidem profeſſionis receptio à ſuperioritate vim ſuā habet: *g* adeo vt ſatis non ſit profiteri in manibus alicuius Monachi, vel fratris regulæ, quam profitetur, nec quod

c Arg. c. ſi vir. 27. q. 2. & Inn. in c. porrectū. de reg.
d c. Abbates, & ca. Abbatib. 18. q. 2.
e l. 2 decō ſtit. in 6.
f c. ad Apoſtolicā. de regul.
g Innoc. in d. c. porrectum.

ab eo profeſſio recipiatur, niſi habeat poteſtatem eum recipiendi ab illo, qui profitentem huiuſmodi religioni incorporare poteſt; *h* Non ẽ tamen neceſſum, vt profeſſio intra Monaſterium eiuſdẽ regulæ fiat. *i*

h Pan. in c. inſinuãte, num. 5. qui cler. vel vou. i c. porrectũ, de regul.

DECISIO X.

Ex conſi. 7. alias 49.

10 Offerens ſe, & bona ſua Monaſterio in manibus Abbatis nihilo ſibi reſeruato, etiam vouendo obedientiam, paupertatem, & caſtitatem, aſſirmans tamen ſe nolle regulam ordinis profiteri, nec ſe obligare ad cæremonias, & obſeruantias eius, quamuis oblatus dici poterit; *K* religioſus tamen & Monachus non cenſetur, nõ ſolum quia formæ profitẽdi repugnat, vt quis Monachus eſſe velit, & tamen regulam & cæremonias eius obſeruare nolit, eo ꝙ forma dat eſſe rei; *l* ſed etiam quia actus agentium vltra intentionem illorum non operantur; *m* ſic autẽ vouens ſe non habere intentionem faciendi ſe Monachum, ſed oblatũ ſolum, quæ duo diuerſa ſunt, *n* manifeſte teſtatur.

K c. vt priuilegia de priuileg.

l c. in ciuitate. de vſur. gl. ibi.

m c. fin. de preben.

n c. ex eo. § 1. de electio. in 6.

DECISIO XI.

Ex *conſi. 8. alias 7. de conuerſ. coniug.*

11 Profeſſio viri cõiugati, cuius vxor publicè adulterata eſt, in religione approbata, tacito Matrimonio, cui alligatus erat, valida cenſeri debet, *o* cum talis vxor nec poſſeſſorio, nec petitorio ad ſic profeſſi reſtitutionẽ agere poſſit: *p* vnde talis perinde quoad hoc cẽſendus eſt, ac ſi morte ſuæ vxoris eſſet ab ea ſolutus.

o c. Agatoſa. 27. q. 2.

p c. Significaſti, de diuort.

DECISIO XII.

Ex conſi. 9. alias 43.

12 Licet poſt Cõcilium Tridentinũ *q* profeſſio ante annum probationis finitum facta, nulla & inualida ſit; ante confirmationem tamen eiuſdem Concilij intra annum nouitiatus in ordinibus non mendicantibus facta valebat. *r*

q Triden. ſeſſ. 25. ca. 15. de re-

r c. ad Apoſtolicã, de regul.

DECISIO XIII.

13 Regulam ab immemoriali tempore laxatam profitẽs, & in ea diu viuens, ad inductam poſtea reformationem, auſteritatem, & duritiem, quæ vix ferri poteſt, ſeruandam nõ tenetur, etiamſi auſteritas & reformatio illa, de natura regulæ ſit: *ſ* maxime ſi profitens adeo debilis ſit corpore, vt eam ſine periculo ſalutis pati nõ valeat: *t* Idemque de duritie noue inducta cenſendum eſt, ſi cum profeſſus ſit, proteſtatus ſit nolle ſe obligari ad alias auſteritates, quæ, quando profeſſus fuit, non ſeruabantur. *u* Sin vero durities de natura regulæ ſit, & relaxatio nõua fuerit, aut à tẽpore cuius initij memoria eſt, ad illam ſeruandam cogi poterit, ſi cum profeſſus fuerit, profeſſionem ſuam, & obligationẽ ad illum viuendi ſtatum non limitauerit, qui tunc communiter ſeruabatur.

ſ Pan. in cap. ſuper eo, de reg. t Innoc. & Pan. in d. c. ſuper eo.

u Pan. vbi ſupra.

DECISIO XIIII.

Ex conſi. 10. alias 51.

14 Religio Minimorum licet omnibus alijs mẽdicãtibus arctior ſit, ꝙ vltra tria vota ſubſtantialia, voueãt etiam non vti alijs cibis, quam quadrageſimalibus excepto ſtatu ægritudinis, qua ratione Carthuſiana ſtrictior eſſe videtur, quæ oua, & lacticinia, tam in ſtatu ſanitatis, quam ægritudinis, edere permittit; & regula Dominicanorum arctior eſt regula Canonicorum Regularium, *x* quamuis vtrique eandem S. Auguſtini regulam voueant, eo quod Cõſtitu-

x c. Quod Dei timorem, de ſtatu Monac.

ſtitutionibus ſuis à Papa approbatis vitam ſuam notabiliter arctauerũt; Carthuſiana tamen religio, quæ nullo caſu etiam grauiſſimæ infirmitatis eſum carniũ permittit, & clauſuram perpetuam, & æternum ſilẽtium obſeruat, cæteris omnibus arctior, & ſtrictior eſt; cũ grauius ſit ſemper à carnibus, etiam ægritudinis mortiferæ ſtatu abſtinere, quam cibis quadrageſimalibus ſemper vti, cum facultate veſcẽdi carnibus in infirmitate. Præterquam quod ſtatuta Minimorum, quæ tria vota ſubſtantialia non tangunt, contraueniẽtes eis ad peccatum mortale, vel veniale nõ obligant, ſed ſolum ad ſubeundum pœnam temporalem à ſtatuto impoſitam; cum tamen ſtatuta Carthuſianorum multa, & præſertim illud, quod a carnibus abſtinere iubet, ad mortale obligat, in quo nullus ſuperior diſpenſare poterit, adeo quod d. ſpenſ tio etiam Papæ nõ admittitur.

DECISIO XV.

Ex conſi. 11. alias 15.

15 Cum in religione S. Baſilij ab immemoriali tẽpore, collabente in ea regulari obſeruantia, poſt commendata Monaſteria, profeſſio cõſueta, & expreſſe initio emitti ſolita deſierit; habitum tamen religionis illius de manu Commendatarij, vel Prioris ſuſcipiens, & ſuſceptũ vltra annũ geſtans, eandem religionem tacitè profiteri cenſetur, & verè illius ordinis religioſus iudicari debet; quia ſicut Papa ſtatuere poteſt vt in religione non fiat profeſſio expreſſa, ſed ſolum tacita, per ſolam delationem habitus certo tempore continuatã; *y* ita vt tacita hæc tanti valoris ſit, quanti profeſſio expreſſa; & quicquid induci poteſt lege humana, vel priuilegio, poteſt etiam conſuetudine immemoriali induci; *z* ita cõſequenter ſciens, vel ſcire debens regulam S. Baſilij eſſe approbatam, & ſub ea victuros teneri ad tria vota ſubſtantialia ſolenniter profitendũ, iuxta formam regulæ illius, & ſciẽs, vel ſcire debens iura omnia nota, quod per delationem habitus legitimam tempore vnius anni ſine proteſtatione voluntatis contrariæ, ipſo iure profeſſionem tacitam emiſiſſe cenſetur: maxime cum Commendatarij prælati quoad omnia iura pertinentia ad adminiſtrationem proprietarijs æquiparantur: *a* adeo vt ſuſceptio habitus de manu eorũ ſatis ſit ſuſcipientem religioni illi incorporare.

y Arg. ca. propoſuit. de conceſſ. preb.

z c. ſuper quibuſdã § præterea. de verb. ſignif.

a Pan. in c querela de elect. et Dec. in c. edoceri. ſub ſi. de reſcrip.

DECISIO XVI.

Ex conſi. 12. alias 35.

16 Regulam tertiam ordinis S. Franciſci profeſſus, quamuis eam ſeruare teneatur, eo quod ſe ad illam voto licito obligauit, & vota licita ſeruanda ſunt, *b* verè tamen religioſus non eſt; *c* quia licet tria vota emittit nõ tamen emittit in religione approbata pro religione, ſed ſolum approbata pro bono modo viuendi; *d* cum tamen de eſſentia religionis ſit, vt huiuſmodi vota in religione approbata pro religione emittantur, & fiant. *e*

b ca. Magna, de voto.

c ca. cũ ad Monaſterium, de ſtat. regu.

d Gloſ. in cle. ex eo. de ſẽ exc.

e ca. 1. de regu. 6. & cle. 1. titu. eod.

DECISIO XVII.

Ex conſi 13. alias 11.

17 Licet voti obligatio iuris naturæ, & diuini ſit, ſolẽnitas tamẽ iuris humani Põtificij eſt, quo ſolo ſtatutũ eſt, vt ſolẽniter vouẽs tria vota caſtitatis, paupertatis, & obedientiæ, in Religione approbata, & in manibus eius emittat, qui vouẽtẽ religioni incorporare valet: quæ tria ſicut Papa ad votũ ſolẽne neceſſaria eſſe ſtatuit, & ſufficientia ad aliquem verum

f cap. Magna. & c. literaturam, de voto.

verum religioſum faciendū, & ad alios certos effectus: ita etiam ſtatuere poteſt, vt aliquid amplius requiratur, vel aliquid minus ſufficiat: vnde ſicut ſtatuit vt religioſi omnes votum paupertatis emitterent, non tamen vt omnes pari modo ad illam ſeruandam obligentur eo quod Franciſcani de obſeruantia, & Capucini eam tam in communi, quam in particulari ſeruare tenentur; religioſi vero non mendicantes tantum in particulari, & non in communi; quin etiam mendicantes ante Concilium Tridentinum, *g* in communi habere nō poterant, niſi cum certa limitatione, poſt illud vero etiam ſine illa habere poſſunt. Ita etiam ſtatuit, vt omnes caſtitatem emitterent, non tamen eodem modo, cum aliqui omnimodam caſtitatem, alij vero caſtitatem tantum coniugalem, vt milites ordinis Chriſti, & S. Iacobi ſeruare tenentur; omnes tamen vere religioſi ſunt, & canonis & fori priuilegio gaudent. *h* *

g Tri. ſeſ. 25. c. 2. de regul.

h Caiet. 2. 2. q. 88. art. 11.
** Man. ca. 12. n. 75.*

DECISIO XVIII.

Ex conſi, 14. alias 7. de ſolution.

18 Regularis, aut alius beneficiarius factus epiſcopus, domū & alia neceſſaria ad vitam ſuam emens, & ſe obligans ad debita taliter contracta ſoluenda, ſi nō ſoluto debito moriatur, camera, aut alius in bonis & reditibus epiſcopi, aut beneficiarij præfati ſuccedens, debita ſic contracta de reditibus beneficiorum, aut epiſcopatus ſoluere tenetur, ſi beneficiarius alia bona patrimonialia, vel quaſi patrimonialia, vnde ſoluat, non habet: *i* Quia cū actiones oēs & obligationes conuenientes alicui in hæredem eius tranſeāt, & contra hæredes debitoris, *K* & illa ſola bona dicuntur eſſe a moriente relicta, quæ deducto ære alieno ſuperſunt, *l* conſequēter Camera Apoſtolica, aut alius tanquam hæres in bonis, & reditibus beneficiarijs ſuccedens in illis ſolis hæres cenſetur, quæ deducto ære alieno ſuperſun, & de reditibus beneficij debita beneficiarij ſoluere tenetur. Sicut enim debitum eccleſiæ, vel beneficij nomine contractum, bona mobilia pretioſa, & immobilia pertinentia ad eccleſiam, vel beneficiū efficiunt, adeo vt ſuccedens in eccleſia, vel beneficio ad debita eccleſiæ, vel beneficij nomine contracta ſoluēda teneatur; ita etiam debitum prælati, rectoris, & beneficiarij nomine ſuæ perſonæ contractum, reditus, & fructus beneficij cuius ipſe dum viueret diſpenſationē habuit, & quos alienare, & locare ad modicum tempus vitæ ſuæ pro ſuo arbitrio ſine alia iuſta cauſa, & ſolemnitate iuris potuit, ita efficit, *m* vt in reditibus beneficij ſuccedens, debita etiam beneficiarij nomine contracta ſoluere obligatur; obligata enim ad quemcunque tranſeant, cū onere ſuo tranſeunt. *n*

i ca. peruenit de fide iuſ.
K l. 1. & 2. de hæred. actio.

l l. ſubſignatū §. bona, ff. de verb ſign.

m c. veſtra de locat. & c fi. Ne prel. Vic. ſuas, cle. 1. de reb eccleſ. non alien.
n c. ex literis, de pig. & oblig. & c 2. de teſtam. aut ingreſſi. C. de ſacroſ. eccl.

DECISIO XIX.

Ex conſi. 15. alias 6. de donat.

19 Quamuis monachus, *o* clericus Epiſcopus, aut alius beneficiarius, de fructibus beneficiorum, vel epiſcopatus, de iure communi, *p* teſtari non poſſunt, de fructibus tamen ſuorum beneficiorum in vſus ſuos honeſtos, & ſuperflua in vſus pauperum, & alios pios vſus, dum viuunt per diſpoſitionem inter viuos, etiam iure antiquo, & communi, donatione irreuocabili diſponere poſſunt, *q* nec vlla ratione ſic inter viuos irreuocabiliter donata, & diſpoſita, nomine ſpoliorum ad came-

p ca. 1. & 2. q. 5. & cap. 1. & c. relatum de teſta: & auth, licet tid. C. de epiſ. e tcle. q c fin 16. q. 1. & c. conuenit, 23 quæſt. 8! Card. i cle. 2. §. ſed & tales de vit. & hon. cler.

meram ſpectant, cum illa ſola ſpoliæ clericorum ſunt, & cenſeri debent, quæ poſt ipſorum beneficiariorum mortem, nondum pie impenſa reperiuntur. Immo priuilegijs diuerſorum Pontificum, *r* conſtitutum eſt, vt nulla ſint ſpolia clericorum ſecularium, & regularium beneficia, vel dignitates habentium, degentium, & morientium in vrbe, vel intra decem miliaria, ſiue teſtati, ſiue inteſtati moriantur.

r Sixtus 4. Et ſi vniuerſis cõſt. 4. edita. 1474. Leo 10. inter curas, conſtit. 13 edita. 1516. Pius quartus Rom. Põtifice cõſtit. 31. edita 1560.

DECISIO XX.

Ex conſil. 16. alias 8. de ſtatu regul.

20 Tertiariæ profiteri volentes, clauſuram ſeruare tenentur, & vt aliæ religioſæ multiplicari poſſunt; vouere autem nolentes, ſine clauſura viuere poſſunt; Ab ordinarijs tamẽ ſi ſcandaloſe viuant, puniri debent, nec vlterius multiplicari, aut recipi queunt. *ſ*

ſ Bulla Pij V. circa paſtorans. edita 1566. conſt. 8.

DECISIO XXI.

Ex conſ. 17. alias 16.

21 Cum nemo ad caſtitatem vouendam *t* aut ad creſcendum in perfectione cogi poſſit, *u* nec prælatus vllus inferior, aut ſuperior, quamuis Papa ſit, vllum religioſum ad duriorem vitam, quam vouerat, aut ad tranſeundum ad aliam regulam ſtrictiorem, vel laxiorem cogere poteſt; vnde neq; fratres Minores Cõuentuales (quorum regulam Pius V. in Hiſpania extinxit) ad profitendam regulam Fratrum Minorũ obſeruantiæ, compelli poterunt, quandoquidem horum regula longe durior, & diuerſa ſit, quam Conuentualium regula: Quia hi ſancti Frãciſci regulam Priuilegijs Apoſtolicis temperatã; illi vero eã nullo tali temperamento laxatã, profitentur.

t c. integritas 32. q. 1.
u capit. geſtas. diſt. 74. & glo. in verb. creſcere.

DECISIO XXII.

Ex conſ. 18. alias 19.

22 Profeſſio religionis non approbatæ, aut ab eo admiſſa, & accepta qui profitentem alicui regulæ approbatæ obligare non poteſt, nulla, & inualida cenſenda eſt, ſic tamen profeſſus tria vota caſtitatis, paupertatis, & obediẽtiæ, tanquam vota ſimplicia, & non ſolemnia vbicunque fuerit, ſeruare tenetur.

DECISIO XXIII.

Ex conſ. 19 alias 54.

23 Tertiarij S. Franciſci licet extra cõgregationem viuentes religioſi nõ ſint, *x* intra eam tamen viuentes vere religioſi ſunt, & tria vota eſſentialia vouent, nec ad aliam religionẽ, etiam mendicantium, aut ſancti benedicti niſi petita licentia, tranſire poſſunt, *y* petita vero licentia, & non obtenta, tranſire valent. *z* Iuſta vero cauſa tranſeundi ad aliam religionem etiam æqualem, vel laxiorem, eſt, quod regula illa Tertiariorum non ſit perpetua, ſed finienda, & conſumenda, eo quod per nouè recipiendos reſtaurari nequeat. *a*

x Gloſ. in clem. 2. cũ ex eo, de ſent. ex cõ.
y Ex Bulla Iulij
z Arg. ca. licet, de Regul.
a Arg ca. §. adhuc; de relig. dom. in 6.

DECISIO XXIIII.

Ex conſilio 20. alias 14. de ſtatu Monach

24 Regularis quamuis ſine prælati licentia nihil habere, poſſidere, dare, vel accipere poſſit, *b* neque de licentia tanquam rem propriam, cuius dominium, & poſſeſſionem ſuo nomine habeat, *c* de illius tamen licentia bona mobilia, vel immobilia monaſterij tanquam peculium

b c. non dicatis, 12. q prima. c ca. fin. de ſtatu monacho.

ſuis vſibus, & neceſſitatibus deputatum, ad vtilitatem monaſterij cuius bona ſunt, ex iuſta cauſa, non obſtante Concilij Tridentini decreto, *d* quod nihil noui iuris inducit, ſed tantum ius antiquum declarat, & de conceſſione ſine iuſta cauſa loquitur, habere poteſt.

d Tri. ſeſ. 25. c. 2. de regul.

e à c. non dicatis, et c. 2. & fi. de ſtatu monacho.

DECISIO XXV.

25 Cum monachus ad ſuum prælatum ita ſe habeat, vt ſeruus ad Dominum ſuum, *f* ita vt illi reſiſtere non poſſit, cum neque velle, neque nolle habeat, ſed totus dependet a ſuperioris arbitrio, & voluntate, *g* poteſt prælatus regularis pro volũtate ſua, ſine vlla cauſa iuſta beneficium regulare, & alias quaſcunque conceſſiones monacho ſuo factas reuocare, *h* adeo vt inferior, etiam deſpolio, contra prælatum ſpoliantem, modo id bono animo faceret agere non poſſit.

f Inno. in c. cũ olim de priuil. Pan. in c. edoceri, de reſcr. et in c. cum ad monaſterium, de ſtat. monach. & conſil. 88. vol. 2.

g c. non dicatis. 12. q. 1. c. ſi religioſus, de ele. 6. & c. 2. de teſtam. in 6. & cap. Nolo. 12. q. 1.

h ca. porrecto. ca. ad audientiã, de confir. vtil & d. c. cum ad monaſterium. § tales. & cle. 1. §. penul. de ſup. præl.

DECISIO XXVI.

Ex conſi. 21. alias 12.

26 Cum milites ſancti Ioannis Hieroſolymitani tria vota ſubſtantialia caſtitatis, paupertatis, & obediẽtiæ in manibus ſuperioris ſub regula a ſede Apoſtolica approbata emittant, verè & propriè religioſi, & regulares cenſeri debent, & proinde ſub Concilij Tridentini, *i* diſpoſitione, ſtatuentis neminem clericũ ſecularem, vel regularem degentem extra monaſterium, etiam ſui ordinis priuilegij prætextu, tutum cenſeri, quo minus, ſi deliquerit, ab ordinario loci, tanquam ſedis Apoſtolicæ delegato, puniri & corrigi valeat, comprehenduntur, etiamſi priuilegia aliqua in contrariũ habeãt, quibus per clauſulam generalem Concilij per viam legis poſitam derogari cenſetur. *k*

i Tri. ſeſ. 6. ca. 3. de ref.

k Arg. cle. dudum. §. fin. de ſep. Fel. in ca. accedẽtes, num 4 de priuileg.

DECISIO XXVII.

Ex conſi. 22. alias 25.

27 Licet annus probationis in vtriuſque partis, id eſt, Nouitij, & religionis fauorem ſtatutus ſit, & vtraque pars illi fauori, vt cuilibet alij iuri ſuum fauorem concernenti, *l* renunciare poteſt, adeo vt conſuetudo generalis ante Cõcilium Trid. habebat, vt profeſſio ante finem anni probationis facta de conſenſu partium valeret extra religionem quatuor mendicantium, *m* eo quod ante illud, probationis annus principalius in fauorem priuatum, quã publicum introductus videbatur; profeſſio tamen contra legem prohibentem ne ante certam ætatem fiat, emiſſa, vt ante decimum ſextũ annum per Concilium Tridentinum, *n* aut ante decimum octauũ annum in Monaſteriis, in quibus prohibetur illa fieri ante illum, & etiam ante Tridentinum in ordine mendicantium ante finem anni nouitiatus facta, *o* non valet, eo quod lex profiteri ante illam ætatem vetans, vtilitatem publicam, potius quam priuatam partem reſpicere videtur, cui partes ſtare tenentur, adeo vt actus cõtra legem ſic prohibentem illũ fieri, factus nõ valet. *p*

l ca. quod ob gratiã, de reg. iu. in 6. & l. quod fauore. C. de legib.

m c. non ſolum, & c. conſtit. de reg. in 6.

n Tri. ſeſ. 25. c. 15. de regul.

o Hoſt. & Pan. in c. quia in inſulis, de regular.

p l. non dubiũ. C. de legib.

DECISIO XXVIII.

Ex conſi. 33. alias 10.

28 Cum religio ſeu militia ſancti Stephani poſt Concilium Tridentinum ſub regula S. Benedicti erecta & a Pio 4. confirmata ſit, conſequenter profeſſi eiuſdem ordinis

vere

verè religioſi cenſenda ſunt, & caſtitatem coniugalem, & paupertatem, quamuis non omnimodam, illam tamen, quam regula eorũ requirit, (ita ſcilicet vt liberam teſtandi facultatem non habeant, ſed limitatam, relinquendo quintam partem ordini) & obedientiam voueant; vnde & beneficia tantum regularibus profeſſis prouideri ſolita, *q* obtinere poſſunt. Et quamuis iure communi, *r* caſtitas coniugalis, & talis paupertas ad ſolemne religionis votum conſtituendum ſufficere non videntur; Quia tamen voti ſolemnitas iuris humani eſt; ex priuilegio & diſpenſatione Papæ, minui, vel augeri rationabili cauſa ſubſiſtẽte poterit, ita vt verè & propriè religio, cum caſtitate coniugali, & teſtandi facultate conſiſtat. *ſ*

q Tri. ſeſ. 14.ca.10. de refo. & ſeſ 25.ca. 2. de reg. r ca.cũ ad monaſteriũ, de ſtatu monac. & S.Tho. 2.2.q.156 ar.4 6.& 7. ſ Inno. & 10.in d.c. ad monaſteriũ. Caiet 2.2.q. 88 ar 11. Nau cap. 12 nu 85

DECISIO XXIX.

Ex conſ.24.alids 50.

29 Sicut dolus recipientium, quamuis validitati profeſſionis non obſtat, efficit tamen ne monaſterium bona ingreſſi habere debeat; *t* ita dolus profitentis, dicẽtis ſe diuitem, cum nihil habeat, etſi profeſſionẽ ipſam non annullet, cum ſit error fortunæ, facit tamen ne monaſterium eũ alere teneatur. Haud ſecus ac matrimonium contractum per errorem fortunæ, vel qualitatis perſonæ valet, ſi non erratur in perſona, *u* Maritus tamen, cui dos promiſſa eſt, vxorem accipere, & alere, donec illa ei ſoluatur, non tenetur. *x*

t c.conſtitut.20 q. 3. u c.1.§ ſi cut ergo. 29 q.1. Nau.cap. 22 nu.32. x Pano in ca per veſtras n.4. de donat. inter virũ & vxorẽ. y cap 1.de ſtatu monac. in 6.

DECISIO XXX.

30 Quamuis infirmitas, attento ſolo iure naturali, & diuino, immo & humano, *y* & eius etiam innouatione per Concilium Trid. *z* facta, iuſta videtur cauſa, vt monialis extra monaſterium de licentia ſuperioris maneat, attentis tamẽ poſterioribus ſummorum Pontificum decretis & conſtitutionibus, *a* iuſta tãtum cauſa petendi & obtinendi diſpenſationem infirmitas, adiuncta monaſterij paupertate eſſe cenſetur.

z Tri.ſeſſ. 25.c.5. de regul.

a Pius V. i vna Bulla, quæ incipit, circa & in alia, quæ incipit, decori. edit. 1569. conſtit.100. Grego.13. in Bulla, quæ incipit, Deo ſacris, edita. 1572. conſti.13.

DECISIO XXXI.

Ex conſ. 25.alids 48.

31 Profeſſio a laborante morbo Gallico, vel alio contagioſo, illo tacito, facta, non valet, ſi religio, quã profeſſus ſit ſtatutum Papæ, vel ſuum a Papa confirmatum habeat, quod profeſſionem negato morbo factã annihilet, & eijci poteſt, ſine alia Papæ licentia. Secus autem ſi religio nullum tale ſtatutum habeat: Tunc enim profeſſio iure communi attento, ægritudine etiam mortifera non annihilatur; poteſt tamen talis iuſtè a prælato puniri, & impoſitam pœnam ob commiſſum peccatum ſubire tenetur.

DECISIO XXXII.

Ex conſ. 26.alids 3.

32 Sicut profeſſio religionis ab excommunicato, *b* vel ad ratiocinia obligato, *c* facta valet, licet vterque peccet: ita etiam parentibus tanta paupertate laborantib., vt filius ſine peccato religionem profiteri nequeat, profeſſio ab eo facta valida eſt, filius tamen ſic profeſſus ad ſubueniẽdum parentibus, non alio modo ſe ſuſtentare valentibus exire tenetur, ſi viri prudentis arbitrio, vtroque tempore, ſcilicet ingreſſus, & egreſſus potuiſſet, & poſſit eorum paupertati ſubueniret qua ceſſante, ad monaſterium redire obligatur.

b c.cum illorum, de ſent.excõ. c cap.2.de oblig.ad ratiocin.

DECISIO XXXIII.

Ex conſ. 27. deeſt in Nouis.

33 Cum metus iuſtè illatus, nec actionem pariat, nec actum annihilet, vel reſcindat, *d* ſicut Princeps indulgẽs pœnam mortis iuſtè damnato, ea lege, vt ducat in vxorem aliquã pauperem, quam ſi ducat, valet Matrimonium: Ita etiam profeſſio damnati ad carcerem perpetuum, qui liberatur à Papa, ea conditione, modo religioſus fiat, ſatis libera, & valida cenſeri debet: cum promiſſio facta metu iuſtè illato non reſcinditur, nec metus iuſtè intentus, libertatem actus tollit.

d l. ſi mulier. ff. de eo. quod metus cauſa.

DECISIO XXXIIII.

Ex conſ. 28. alias 46.

34 Vouens religionem ſine intentione ſeruandi regulam eius, modo animum profitendi habeat, ad eam ſeruandã obligatur: * Secus tamen ſi nec animum profitendi, nec vllatenus obligandi ſe religioni habuit, ſed ſolum ſimulandi; Cum profeſſio & votum in foro conſcientiæ ſine conſenſu, & animo obligandi ſe cõſtare non poſſint: *e* in foro tamen exteriori animum profitendi habuiſſe iudicabitur.

Man. cap 12. nu. 5 o

e Arg. cap. tua, de ſpõſal. et c cũ dilectus, de his qua vi.

DECISIO XXXV.

Ex conſil. 29. alias 30.

35 Cum à iure antiquo recedendum non ſit, niſi quatenus per nouum expreſsè receditur; *f* & annus nouitiatus, admiſſio, & reiectio in fauorem recipientium, & recepti ſtatuta ſint, & proinde nec contra vtriuſq; conſenſum retorquenda; *g* Prælatus, & Conuentus, vel Capitulum, dilationem ad profitendum nouitio poſt annum nouitiatus probato à ſe pro idoneo, non obſtante Concilio Tridentino *h* iuſta de cauſa concedere põt; quia id in vſu ante Concilium fuit, nec per illud contrariũ exprimitur, ſed ſolum additur, vt finito nouitiatus anno, nouitios pro idoneis habitos admittant, aut reijciant; & conſequenter cum cogere ad profitendum, aliud ſit, quam admittere ad profeſſionem, vel reijcere, & à diuerſis non fit illatio, *i* admiſſus iuſta de cauſa profeſſionem ſuam differre poteſt.

f l. recipimus. C. de appell.

g Arg. ca. quod ob gratiã. de reg. iur.

h Tri. ſeſſ 25. ca. 16 de reg.

i l. Papin. ff de minorib & cap. ad a[...] dictum de deci[...]

DECISIO XXXVI.

Ex conſil. 30. alias 20.

36 Quamuis ante decem & ſex annos completos profeſſio valide fieri nõ poſſit, *k* & aliter facta nulla cenſetur, quia tamen habitum ſuſcipere, aut nouitiatus annum ante decimũ ſextum annum implere Concilium non vetat, annus probationis incipi immò & perfici ante decimum ſextum annum completum poteſt, & virtute illius probationis expleto decimo ſexto profeſſio iuxta ius antiquum, *l* quod nullatenus quoad hoc correctũ eſt, licite fieri poteſt. Non tamen verè profeſſus cẽſetur, qui antequam expreſſe profitetur, expelli poteſt; ratio enim dictat, vt tanta libertate vti poſſit nouitius ad exeundum, quanta conuentus ad eijciendum; Cum ſtatutum in vno correlatiuorum locum habere cenſetur in alio, dummodo eadẽ ratio idem dictet in eo. *m*

k Tri. ſeſ 25. ca. [...] de regul.

l Cle. e[...] de regul

m le[...] de con[...] li. 2. et [...] li. in [...] mio Greg.

DECISIO XXXVII.

Ex conſ. 31. alias 14.

37 Regularis Epiſcopo ſubiectus, & etiam exemptus, de licentia Superioris ſui, Vicarius, & Cubicularius Epi-

Epiſcopi eſſe poteſt; *n* dummodo habitum retineat: Solius autem Papæ eſt facultatem facere extra Monaſterium manendi ſine habitu, *o* qui tamen tam difficile ferè diſpenſat, vt Monachus habitum ſubtus veſtem deferat, quàm illum omnino dimittat *p*

n c. cũ paſtoris, 1. q. 7. Inno. in c. cũ l. & A & Fel. ibi, de re iudic.
o ca. 2 Ne cler. vel monac. 6. & c. clerici, de vi. et hon. cleric.
p gl. ſ. in clem. 2. de vit. & honeſt cler. Pan. in c. Deus qui, tit. eo.

DECISIO XXXVIII.

Ex conſ. 32. aliàs 31.

38 Licet iure antiquo attento, *q* profeſſio ante annum probationis facta valebat, exceptis ordinibus Mendicantium, *r* & etiam in illis ſi haberent ad id iuſtum priuilegium: Hodie tamen ipſo iure eſt nulla, ſicut etiam nulla cẽſetur, ſi ab aliquo, qui ignorabat Concilij Tridentini decretum, *ſ* aut in Monaſterio, quod habebat priuilegia admittẽdi ad profeſſionem volentes ante annũ profiteri, anno 1564. die prima Aprilis, ante annum probationis expletum, emiſſa fuiſſet, non obſtante conſtitutione Pij Quarti ſuper declaratione temporis ad Concilij Tridentini decreta obſeruanda ſub datum 15. Calẽ. Auguſti 1564. ſtatuentis, ne Conſtitutiones à Cõcilio factæ, ante Kalendas Maij Anni 1564. obligare cenſerentur. Quia cum lex Concilij Tridentini, qua annullantur profeſſiones intra annum probationis factæ, condita, & promulgata ſit Anno 1563. quarto Decẽbris, & lex omnis maxime Conciliaris iuſtè condita, & promulgata ligat *t* poſt duos mẽſes à tempore promulgationis illius, ſi longius tempus ad ligandum ei non præfigatur; *u* conſequenter etiam profeſſionem ante annum probationis finitũ emiſſam Calen. Aprilis anni ſequentis 1564. annullat: præſertim cum prædictum Concilium expreſſe declarauit, *x* velle ſe, vt ſtatim leges factæ in illa ſeſſione ad Regulares pertinentes, executioni mandarentur, quod perinde fuit, ac dicere, ex nunc, ſiue ex hoc tempore ligent, & executioni mandent illam Epiſcopi, & alij Ordinum Prælati: Et cum lex hoc mandat, ligat etiam ignorantes, quo ad actus nullitatem, licet non quo ad alias pœnas, *y* de quibus declaratio Papæ, vt ex tenore illius colligitur intelligenda eſt, excuſans ſolũ à pœnis extrinſecis, quas ſtricto iure multi alioquin contrafacientes incurriſſent; Profeſſioni vero ante illud tẽpus factæ nihil prodeſt, aut nocet, vt propterea de ea iudicandum ſit, ac ſi nulla talis declaratio facta fuiſſet, & proinde ſicut profeſſio prædicto tempore facta iudicanda fuiſſet nulla, ſi declaratio Papæ non acceſſiſſet, ita & ea accedente nulla, & inualida cẽſeri debet, quia profeſſio facta purè eo momento, quo fit, valet, aut non valet, nec in ſuſpenſo eſſe poteſt, (ſicut nec Baptiſmus, ordo, vel Matrimoniũ) & ſi non valuit, nec per illam declarationem validari potuit.

q c. ad Apoſtolica, de regul.
r c. Non ſolum. c. conſtitutionẽ de regul. in 6.
ſ Tri. ſeſſ. 25. ca. 15. de regul.
t diſt. 4. c. in iſtis. §. leges.
u Aut. vt factae nouae conſtitutiones, colla. & cap. quod dixit, diſt. 16 & ca. 1 de poſtul. prael.
x Tri. ſeſſ. 25. ca. 22. de regul.
y Gloſſ. in clem. 2. de haeret. in verbo, ex nunc.

DECISIO XXXIX.

Ex conſ. 33 alias 62.

39 Quamuis olim *z* annus probationis in fauorem vtriuſque partis, tam Monaſterij, quàm illud intraturi inductus ſit, ita vt illi fauori de vtriuſque partis conſenſu renunciari poſſet, cum iuri in fauorem ſuum introducto quilibet renunciare poterit; *a* Adeo vt in non Mendicãtibus profeſſio valide intra annum probationis fieri potuiſſet, *b* modo tamen probationis anno, nec Monaſteriũ, nec Nouitij renunciare poſſunt *c*

z c. ad Apoſtolicã, de regul.
a l. ſi quis in. C. de pactis, & ca. gratum, de off. del.
b d. ca. ad Apoſtolicam

e Tri. ſeſ. 25. c. 15. de regul.

d c. ſi diligenti. de for. comp. & leg. ius publicum, ff. de pact.

e Tri. vbi ſupr.

f ca. licet, ex quadã de teſtib. & l. fin. ff. mand.

e eo quod annus ille non amplius ius priuatum, ſed publicam religionis vtilitatem reſpicit, iuri autẽ publico renunciare nemo poteſt; d vnde nec Regularis in vna religione profeſſus, & ad aliam tranſlatus, anno probationis conceſſo renunciare valet; & profeſſio aliter facta intra annum in ſecunda religione, etiam de vtriuſque partis conſenſu, nulla omninò cẽſetur; eo quod profeſſio ante decimum ſextum completum facta, & facta ante finem anni probationis à Concilio patificantur; ideoque ſicut profeſſio ante decimum ſextum annum de conſenſu Nouitij facta non valet; ita & ante finem anni probationis de conſenſu eiuſdem facta, nulla erit, quandoquidem de pariticatis idem iudicari debet. f

DECISIO XL.

34. 34.
Ex conſil. 37. [alids] 17.
43. 29.

g Tri. ſeſ 25. ca. 15. de regul.

h Caie. 2. 2. q. 189. ar. 5. Man. c. 12 nu. 71.

40 Profeſſio ante decimum ſextum ætatis annum completum, vel ante finem anni nouitiatus facta nulla cenſetur, g neque per geſtationem habitus indiſtincti ab habitu profeſſorum, etiam intra Monaſteriũ poſt annum decimum ſextum completum, & etiam per alium annum integrum, putans ſe eſſe profeſſum, eo quod putaret prædictam profeſſionem à ſe factam, validam fuiſſe, eã validare cenſetur, niſi ſciẽs & prudens illam fuiſſe nullam, de nulla validam facere voluiſſet; ita vt ab eo tempore profeſſus eſſe inciperet. h * vnde nec ingreſſus Monaſterium, & poſt decem menſes ſine licentia illud egreſſus, & poſtea Monaſterium aliud eiuſdẽ religionis adiens, in quo receptus de conſenſu fratrũ poſt duos menſes emiſit profeſſionem, & multos annos ibi perſeuerans, valide profeſſus eſt, eo quod illam ante vnum annum continuum completũ emiſit. i Nec ſufficit quod decem menſes in vno Monaſterio, & alios duos in alio manſerit, vt annus pro completo cenſeatur, quia annus debet eſſe continuus; K Nec profeſſio nulliter facta ſine ſcientia nullitatis, ſola perſeuerantia ratificatur: l & conſequenter ſic profeſſus verè religioſus non eſt, & libere ſine vlla diſpenſatione ad aliam religionem tranſire poteſt.

i Tri. vbi ſupr.

K c. 1. de regu. in 6.

l Caieta. vbi ſup.

DECISIO XLI.

35. 28.
Ex conſ. 44 [alias] 24.
46. 27.

41 Profeſſio in ordine Minorum ante decimum ſeptimũ annũ completũ ipſo iure, & vi ſtatutorum illius ordinis nulla eſt, & nullum producit effectum. m & ſic profeſſus ad aliã religionem arctiorem, vel ſtrictiorẽ tranſire, vel vxorem ducere poterit, ſi nihil aliud obſtet, ac ſi profeſſionem illam non feciſſet; cum non præſtet impedimentum, quod de iure non ſortitur effectum. n Et licet ſic ante decimum ſeptimum completum profeſſus, nouam profeſſionem poſt illum expletum facere tenetur ad hoc, vt vere profeſſus, & religioſus ſit, vel publicè de nouo profitendo, vel quod ſatis eſſe videtur, eam ratificando, noua tamen receptione Capitulari nõ indiget, ſed ſufficit, quod Monaſterium in illo conſenſu permanſerit, quo eius profeſſioni conſenſit, & eam recepit; & profeſſio valida eſſe incipit à ſolo tempore ratificationis, & non antea.

m Argu. Trid ſeſſ. 25. ca. 15. de regul.

n ca. Non praſtet. de reg. iur. in 6.

DE-

DECISIO XLII.

42 Concilium Tridentinum *o* profeſſiones tacitas nō tollit, & ideo poſt illud perinde ſunt habendi pro tacite profeſſis illi, qui per annum totum nullatenus interruptum, habitum indiſtinctum ab habitu profeſſorum, ac ante illud, tulerunt; & conſequenter qui habitum in anno decimo ſexto, vel prius accipiunt, ſi illum toto vno anno geſtant, donec annum decimum ſeptimum ingrediantur, tacitè profeſſi cēſendi ſunt. *p* Quamuis quoad hanc tacitā profeſſionem inter eos, qui emittūt profeſſionem ante decimum ſextum annum completum, & alios, qui eam non emittunt, differentia eſt, quod hi procul dubio profeſſi cenſendi ſunt, ſi per vnum annum totum geſtent habitum, donec ingrediantur decimum ſeptimum annum, niſi reclament, aut proteſtētur, nullatenus eſſe ſibi animum profitendi, donec expreſſe profiteantur: Alij vero, qui profeſſionem ante decimum ſextū impletum expreſſe faciunt, non cenſebuntur tacitè profeſſi, ſi ideo manent in Monaſterio poſt incœptū decimum ſeptimum annum, quia putant profeſſionem ſuam valere, in quo non manerent, ſi eam non valere putarent, quia ad ratificationem profeſſionis inualidæ factæ, nō ſufficit in Monaſterio manere, ſi ideo manet quia putat valere profeſſionem factam, & per illam obligari ad manendum, ſed requiritur, quod ſciat illam non valuiſſe, nec obligari ad manendum, & tamen non obſtā te hac ſciētia vult eam pro bona & rata habere, & ſe ad eam ſeruādam obligatum: *q* Quia errans, & ignorans conſentire non cenſetur. *r*

o Trid.ſeſſ. 25.ca.15. de regul.

p Arg.c.1. §.1 de regul in 6. & cle.vni. tit.eo.

q Caiet.2.2.q.189. ar.5. Nau.cap. 12.nu.71 vel.ſi per errorem.ff. de iuriſd. om.iud.

DECISIO XLIII.

36. 19.
Ex conſ. 43. [*aliàs*] 29.
44. 24.
46. 27,

43 Habitum religionis ante decimum quartum ætatis annum ſuſcipiens, & per aliquot annos vitā in diuerſis Monaſterijs tranſigens, & tandem legitima iam ætate ad profitendum, ad aliud Monaſterium eiuſdē ordinis veniens, vbi à ſuperiori recipitur, & nulla facta expreſſa profeſſione ab eodem ad ordines ſuſcipiendos mittitur, & quaſi profeſſus ab omnibus tractatur, & ad actus profeſſorū proprios admittitur, non cenſetur propterea tacite profeſſus; *ſ* eo quod nunquam compleuit annū probationis, *t* qui debet eſſe continuus, & cum intentione probationis faciendæ, nec per ordinationem ad titulum Religionis, aut per habitus geſtationem multorum annorū tacitam profeſſionem feciſſe dicetur niſi ſciens ſe profeſſum non eſſe poſtea geſtatione habitus profeſſionem ratificet, & ſe obligare intendat.

ſ Panor.in c.vidua, de regul.

t Trid.ſeſ. 25.c.15.de Regul.

DECISIO XLIV.

Ex conſ. 38. *aliàs* 4. *de diuortijs.*

44 Quamuis vxor ſæpius adulterata, & damnata adulterij per iudicem ſecularem, & in pœnam eius, intra Monaſterium incluſa redire debeat ad maritum eam recipere volentem intra biennium; *u* ſeparata tamen à viro per ſententiam iudicis eccleſiaſtici, nec vxor ad maritum, nec è contrario maritus ad vxorem, redire tenetur: *x* maximè ſi vel ipſa mariti ſæuitiam, aut maritus vxoris inſidias, metuat.

u Authē. ſed hodie. C. ad leg. Iul. de adult.

x Glo.in c. Agathoſa 27.q.2.& ea literas, §.fi. de reſtit.ſpol.

DE-

DECISIO XLV.

Ex conſ. 36. aliàs 18.

48 Profeſſio in aliquo ordine Mendicantium intra nouitiatus annum, licet etiam ante Concilium Tridẽt. nulla fuerit, *y* ad religionem tamen in genere, id eſt, ad faciendum ſe religioſum in aliqua religione approbata, ſi receptores inueniret, obligabat. *z* Sic autem religioſus factus in genere, quamuis matrimonium poſtea contrahendo peccet, matrimonium tamen valet: ſed mortua vxore, religionem aliquam intrare tenetur.

y c. non ſolũ. & c. cõſtitutionẽ de reg. in 6. & c. 1. §. pen. de relig. dom. in 6.
z Gl. et Archid. in d. c. non ſolũ Ang. ver. religioſus. § 14. & Sil. ver. relig. 3. q. 5.

DECISIO XLVI.

Ex conſil. 40. 41. 42. [*alias*] 12. 41. 32.

46 Per habitus delationem non fit profeſſio tacita, niſi tria cõcurrant; quorum vnum eſt, quod ſit indiſtinctus ab habitu profeſſorum. *a* Secũdum eſt, quod deferat eum in monaſterio, & congregatione, *b* (& habitũ religionis etiam extra monaſteriũ deferens de licentia, obedientia, vel mandato ſuperioris, cenſetur illum intra monaſterium *c* deferre.) Tertium eſt, vt illum intra monaſteriũ per annum continuum deferat, adeo vt quãuis deferat quatuor menſes continuos, ſi poſtea exiret, & iterum reuerteretur, & octo, vel plures menſes deferret, & viciſſim exiret ante annum continuum completum, non cenſeretur profeſſus. *d* Vnde m..es Hieroſolymitani, & alij cruciferi qui vt armatam militiam exercent, intra monaſterium religionis habitum legitime ſuſcipiunt, poſtea ex licentia, & mandato ſuperioris bellando, vel negotia religionis, aut monaſteriorum faciendo, annum probationis extra monaſteriũ finiunt; cum regularis, vbicunque ſub obedientia manet, in monaſterio manere cenſetur. *e* Nec minus religionis auſteritates extra manendo, quam intra experitur, cũ ſæpius grauius ſit extra monaſterium, quã intra degere. Quamuis iure aliquo neceſſarium nõ eſt, vt nouitius probet, & experiatur omnes auſteritates monaſterij in indiuiduo, vel in ſpecie, ſed ſatis eſt quod eas in genere experiatur per vnum totum annum degendo ſub obedientia prælati, adeo vt qui ſtatim poſt ingreſſũ, & habitum ſuſceptum ægrotare inciperet, & eger per quatuor, ſex, vel decem menſes intra monaſteriũ ſub obedientia maneret, rectè in fine anni profiteri poſſet.

a cap. 1. §. qui vero. de regul. in 6.
b cle. eos, de reg. & Hoſt. in c. vt clerici, de regu. et Frãc. in §. fin. c. 1. de reg. in 6.
c Panó. in c. ex reſcr. de iureiu.
d ca. 1. de reg in 6. Arch. d. et Fran. ibi.
e [illegible] n. vbi ſup. nu. 1. et Sil. ver. religio. 3. q. 19.

DECISIO XLVII.

Ex conſ. 42. 45. [*aliàs*] 32. 33.

47 Annus nouitiatus ita neceſſario debet eſſe continuus, vt ſi aliqua parte anni, etiam per ſolos tres dies foris maneat, annus probationis interrũpitur, nec coniunguntur partes illæ interruptæ, ſed incipere debet ex integro a principio partis poſterioris. *f* Nouitiatum tamen non interrumpit latitatio in monaſterio aliquo tempore, etiam animo non profitendi.

f Pano. in ca. ad apoſtolicam, de reg. Franc. in c. 1. de reg. in 6.

DECISIO XLVIII.

Ex conſil. 47. aliàs 15 de ſtatu mona. b.

48 Abbas, aut alius prælatus regularis legem ſibi ponere non poteſt, à qua rece-

recedere nequeat, aut monacho cõcedere, vt pecunias apud ſe retineat, & expendat pro arbitrio ſuo, ita vt ſuperior id ei prohibere non poſſit, neque eas illi auferre, vel aliquam partem earum ad eas impendendas in alios vſus, quam ipſe vellet, *g* cũ hoc eſſet monachum ſuum proprietarium facere; ſed ſolus Papa præſatam licentiam concedere poteſt, ita quod illas in vſus pios & honeſtos ſine vlla alia ſuorum prælatorum licentia impendere poſſit, & quod illi talem pium vſum impedire non poſſint. *b*

g cap. cum ad monaſterium, §. tali, & § fi. de ſtatu monac.

b c. niſi eſſet v ri, de praben. & Pan. ibi.

DECISIO XLIX.

Ex conſ. 48. aliàs 5. de ſtatu monac.

49 Generalis ordinis Minorum de obſeruantia, virtute cõfirmationis priuilegiorum eiuſdem ordinis à Gregorio XIII. quatenus non ſunt Concilio Tridentino contraria, quibus id expreſſe eidem conceditur, non obſtante iure communi aut bulla Pij V. de hac re edita, moniales ſibi ſubditas, de vno ad aliud monaſterium, cauſa correctionis, vel nouæ fundationis, ſine aliqua epiſcopi approbatione, transferre & mutare poteſt. Quamuis enim iure communi, *i* ſtatutum ſit, ne monacha monaſterium egredi poſſit niſi in grauis infirmitatis periculo, ita vt non poſſit cum alijs ſine ſcandalo commorari, & lex vniuerſalis vniuerſaliter intelligenda ſit; *K* fallit tamẽ quando inuenitur alia lex, quæ illam limitat: vnde cum in concilio Tridentino, *l* & in Bulla Pij V. alij caſus excipiuntur, & caſus aliquis à regula generali ob æquitatem exceptus, eadem ſuadente, ad alios extenditur: iuſtè poterit ſuperior Moniales ad aliud monaſterium cauſa correctio

Pius V. in Bulla quæ incipit, decori. edita 1569.

i cap. 1 de ſtatu reg. in 6.

K l de preto. ff de publ. in rẽ act.

l Trid. ſeſſ. 25. c. 5. de regul.

nis, vel nouæ fundationis mutare; cum tam Pij V. Bulla, quam Concilium Tridentinum, & ius commune, ſolum exitum Monialium ſine iuſta & legitima cauſa prohibeant, nihilque obſtant aut reſeruatio Pij Quinti cum ille ſucceſſoris ſui innouantis poſtea ordinis priuilegia, auctoritatem tollere nequeat; quia par in parem non habet imperium, *m* aut Concilij Tridentini decretum, quod epiſcopi ſaltem approbationẽ in huiuſmodi tranſlatione requirit. Quia ſolum de Monialibus eidem epiſcopo ſubiectis, vel de ita exemptis, quod ſoli Papæ immediate ſubſunt. Non autem de alijs exemptis, quæ alijs aliorum ordinum prælatis ſubſunt intelligitur.

m c. innotuit. de electi.

DECISIO L.

Ex conſ. 49. alias 61.

50 Quamuis ius præſentandi ad Abbatiam, & ad aliud quodcunque beneficium ex Papæ priuilegio, laico conuenire poteſt, *n* quia tamen idoneos tantum præſentare tenetur, alioquin non valet præſentatio, *o* vnius ordinis regularem, aut Abbatem, ad alterius ordinis beneficium, aut Abbatiam, præſentare non valet, eo quod vnius ordinis religioſus ad beneficia alterius inhabilis eſt, *p* & Abbas vnius ordinis ad alterius ordinis Abbatiam tranſlatus, annum nouitiatus in ſecunda agere tenetur, vt profeſſio valida eſſe poſſit, *q* cum huius ſecundæ nouus religioſus, ſeu nouitius eſſe poterit, licet antiquus ſit, alterius; qua tranſlatione, cũ priori religioni ſubiectus eſſe deſinat, officium diuinum iuxta formam ſecundæ recitare tenetur, & ſi tranſitus ad laxiorem ordinem fiat, neceſſaria eſt Papæ licentia obtenta,

n Gloſſ. in c. ſum. 16 q. 7. & in c. imperiũ diſt. 16.

o ca. monaſteriũ. 16. q. 7. & c. cũ vos. de offic. ord.

p c. cũ ſingula. §. fi. de præb. in 6.

q Tri ſeſſ. 25. ca. 19. de regul.

tentar quamuis ſi ſtrictior ſit, petitio licentiæ, etiamſi non obtineretur, ſufficeret. *ſ*

r Gl. in d. c. cum ſingula.
ſ ca. licet, de regul.

DECISIO LI.

Ex conſil. 50. [*alias*] 77.
51. 78.

51 Prælatus regularis, ſubditum ſuum regularem propter delicta, etiam incorrigibilitatem, habitu, & ordine perpetuo priuare poteſt; ſic tamen à ſe eiectum a religione, vt aliam ſtrictiorem ingrediatur, obligare nequit. Quia ſicut regulariter extra ſuum territorium, & locum, vbi habet iuriſdictionem, iudex iudicare, & ſententiam ferre non poteſt; *t* ita neque extra tempus, intra quod habet illam, obligare valet, *u* ſic autem è religione iuſtè eiectus, epiſcopo originis, ſeu vbi victurus eſt in habitu clericali ſubiectus eſſe manet. *x* Fugitiuos autem, & iniuſtè, vel inordinatè ſine cauſæ cognitione eiectos regulares, Prælati quotannis quærere; & etiam iuſtè & ordinate eiectos, & ad monaſteria & religionem redire volentes, recipere tenentur. *y*

t cap. 2. de conſtitut. in 6
u l. vinam ff. ſi cert. petat.
x ca. fi. de regul.
y c. fin. de regul.

DECISIO LII.

Ex conſ. 52. *alias* 1.

52 Cum ſtatus regularis melior ſit ſeculari, eo quod illa in via perfectionis eſt, *z* quem ſtatum etiam ipſe Chriſtus aſſumpſit; conſequenter cæteris paribus melius, & Deo gratius eſt, eccleſiam collegiatam regularem, quam collegiatam ſecularem fundare.

z cap. dua 19. q. 2

DECISIO LIII.

Ex conſ. 53. *alias* 73.

53 Prælatus regularis quamuis religioſum ſuum propter delicta ſua habitu priuare, & etiam ab ordine eijcere queat; eum tamen ob ſolam infirmitatem incurabilem ſuperuenientem poſt profeſſionem, ab ordine, & obedientia abſoluere, aut eijcere nequit, ſicut nec illi facultatem dimittendi habitū, & illo dimiſſo clericalem aſſumat, vel alium, & ſub obedientia epiſcopi viuat, concedere poteſt.

DECISIO LIIII.

Ex conſ. 54 [*alias*] 72.
55. 71.

54 Regularis ob parentum neceſſitatem, monaſterium iuſtè de licentia ſuperiorum exire poteſt ad eis ſubueniendum, ſi id facere poterit: *a* * Quam licentiam, non ſolum Papa, ſed etiam Generalis, vel Prouincialis retento tamen habitu concedere poteſt. Solus autem Papa, vt hanc ob cauſam religioſus foris maneat, dimiſſo habitu, diſpenſat; *b* Nec eā licentiam congregatio concilij, aut generalis ordinis concedere valet; cum etiam religioſus factus epiſcopus ſui ordinis habitum geſtare debeat. *c*

a S Th. 2. 2. q. 101, art. 4. & Caiet. ibi. Man. cap. 14. nu. 4
b cap. 1. ne cler. vel monach. in 6 & c. fan...malis, diſtinct. ...
c c. clerici 2. de vita & hon. cleric.

DECISIO LV.

56. 56.
Ex conſil. 57. [*alias*] 66.
63. 65.

55 Quamuis iure communi, *d* & Concilij Tridentini decreto, *e* a ſtrictiori ad laxiorem religionem tranſeundi facultas à ſolo Papa conceditur, iuſta tamen de cauſa etiam Generalis, & Superior religionis ad laxiorem etiam religionem, non obſtan-

d ca. licet, de regul.
e Tri. ſeſ. 25. ca. 19. de reg.

obſtante Tridentino, tranſitum concedere poteſt: *f* cum mens & intentio Concilij non fuit facultates iuridicas tollere, quæ ad talem tranſitum ſufficiunt, quales ſunt tranſitus ex iuſta cauſa, & conſenſu ſuperioris: cui ſic tranſlato, in foro exteriori neceſſaria eſt ſcriptura authentica de facultate cum cauſæ cognitione a cognitione a ſuperiori conceſſa, vt ſi opus ſit, poſt mortem ſuperioris, & etiam antea inſtè ſe defendat. Nec ſic tranſiens ab vna religione ad aliā, ad beneficia, aut officia religionis ad quam tranſit, iure communi inhabilis redditur, *g* dummodo ex aliquo mendicantium ordine non tranſierit.

f Arg. ca. ſtatuim. 19. q. 3. et Pan. in c. ſignificatum, de regul.

g Cle. 1. de regul.

DECISIO LVI.

Ex conſ. 58. alias 5. de ſtatu. monach.

56 Nouitius, contra quem ſunt indifferentia violenta, per quæ quaſi vehementer creditur cecidiſſe vnū collegam profeſſum, a prælato monaſterij cuius eſt nouitius puniri poteſt, dummodo ei iuriſdictio cognoſcēdi de crimine requirente depoſitionem quale eſt homicidium, iure aliquo ſpeciali, vel conſuetudine cōpetat, (quæ tamen iure communi ei non competit, *h* ſecus autem ſi neque de conſuetudine, neque iure aliquo ſpeciali iuriſdictionem illam habeat. Eandem autem quam in profeſſos, etiam in nouitios iuriſdictionem, tam in ciuilibus, quàm in criminalibus habet; cum enim hi canonis priuilegio gaudeant, *i* etiam & ſuperiori monaſterij in pœnis ſubij ci debent.

h Decius & etiam in c. at ſi clerici, de iudic.

i c. ſi quis ſuadente 17. q. 4.

DECISIO LVII.

Ex conſ. 59. alias 51.

57 Cum Caſinenſes priuilegium ab Eugenio 4. habeant, quo cauetur, ne eiuſdem ordinis monachi a ſua religione abſtrahantur, aut ſponte venientes recipiantur, etiam occaſione arctioris vitæ ordinis, & religionis abſque cōſenſu Capituli Generalis ſeu Præſidētis, & maioris partis, viſitatorum dictæ congregationis, etiam auctoritate literarum Apoſtolicarum, in quibus de huiuſmodi perſona, ac religione mentio facta non fuerit, ſub pœna excommunicationis, quam ipſo facto incurrunt, qui facta eis notitia de huiuſmodi priuilegio, monachum dictæ congregationis intra triduum non relaxauerint, vel a ſe abiecerint, conſequenter monachus Caſinenſis ad Carthuſianos non petita a ſuis ſuperioribus licentia tranſiens, peccat mortaliter, & a prælato prioris monaſterij reuocari poteſt, & redire, & pœnitentiam ſubire tenetur; K & Carthuſiani intra triduum poſt intimationem priuilegij, cum non reſtituentes, vel non abijcientes excommunicationem incurrunt: Secus autem ſi ante tranſitum petita ſit, licet non obtenta licentia, talis enim trāſire, & ab illis retineri poteſt, non obſtante dicto priuilegio, quod limitandum eſt, ita vt locum non habeat quando prius petita ſit licentia ad regulam ſtrictorem tranſeundi, licet non obtenta. *l*

K Tri. ſeſ. 25. c. 1. de regur.

l c. licet, de reg.

DECISIO LVIII.

Ex conſ. 69. [alias] 11. 61. 14. de maior & obed.

58 Regularis in alteram religionem translatus, poſt profeſſionem in ea factam, poſterioris monachus

efficitur, & iuxta profeſſionem ibi emiſſam, in choro, & capitulo ſedere, & vocem dare debet; *m* dummodò qui transfertur in eo ſubditus, & filius efficitur: ſin autem in aliam religionem translatus ſit, vt in ea præſit, & renunciat prælaturam, ſecundus poſt prælatum, in memoriam honoris, quem geſſit, ſedere debet, niſi concurrant alij, qui maiorem honorem geſſerunt. *n*

m Arg.c. 1.& c.ſtatuimus, de maior. & obe.

n Arg.l.1. de albo ff.ſcriben.

DECISIO LIX.

Ex conſil.62.aliàs 37.

59 Sicut profeſſionem admittere nec ſolus prælatus, nec ſolus conuentus poteſt, vbi ad vtroſque ſpectat; ita nec prælatus, & media pars conuentus profeſſionē admittere poſſunt, cum maior pars conuentus ſit neceſſaria; *o* & ſolo iure communi attento monachorum receptio ad conuētum, & prælatum immediatum monaſterij, in quo nouitiatus annum impleuit, non autem ad generalem, præſidentem, aut alium ſuperiorem mediatum pertinet. *p*

o Argu. l. quod maior. ff. ad munic & gl. in c fi. de reg.iu. in 6.

p arg.c ad apoſtolicā de regul.

DECISIO LX.

Ex conſ.64 aliàs 80.

60 Regularis ob delicta, & incorrigibilitatem per ſententiam ſuperioris ex ordine iuſtè eiectus, extra ſuum ordinem, & monaſterium tuta poteſt conſcientia remanere, adeo vt ſi redire nolit, neque a confeſſario in foro interiori, neque ab vllo iudice in foro exteriori ad redeundum cogi poſſit: ſed nec etiam ad aliam religionem ſe transferendum compelli valet, aut ad ſuum ordinem redire, aut ſuperiores eius, vt eum iterum recipiant, rogare tenetur. Ad aliam vero religionem ſe transferēs, requiritur noua profeſſio, vt illius ordinis religioſus fiat. Quin etiam fortè nec ad ſuum ordinem redire poteſt, ita vt ſine noua profeſſione recipiatur ſaltem ad eum locum, & gradum, in quo ante ſententiam erat.

DECISIO LXI.

Ex conſ.65.aliàs 74.

61 Quamuis clauſura Regularium lege vniuerſalis eccleſiæ ſit inducta, *q* poteſt tamen prælatus, non ſolum ob parentum neceſſitatem, *r* ſed alias etiam ob cauſas iuſtas & honeſtas cum regulari diſpenſare, vt honeſtis in locis, & habitu ſuo retento extra monaſterium maxime ad monaſterij vtilitatem, maneat.

q ca. placuit c monac.2.16. q.1.

r S.Th.2. 2.q.101. art.

DECISIO LXII.

Ex conſil.66.aliàs 5.de verb. ſignific.

62 Canonici Regulares domos ſeparatas, & extra clauſtrum poſitas, in quibus morari ſolent ancillæ, & recipi cognati, amici, & alij hoſpites vtriuſque ſexus, qui prædictos canonicos viſunt, vel charitatis officium iiſdem impendunt, non obſtāte Bulla Pij V. *ſ* licite habere poſſunt, nec vllam excommunicationem, vel aliam pœnam propter aduentū, vel ingreſſum mulierum honeſtarū in præfatas domos, ob cauſas honeſtas incurrunt; cum virtute illius, ſolum monaſteria clauſa, & non alias Regularium domos, mulieres ingredi prohibentur.

ſ Extrau. quæ incipit regularium.

DECISIO LXIII.

Ex conſil. 67. alias 68.

63 Regularis cum licentia ſuperioris monaſterij, & iuſta de cauſa, (qualis eſt vtilitas directa, vel indirecta monaſterio exinde proueniens, *t* aut ſtudium diſcendi, vel docendi literas religioſo conuenientes, & aliæ ſimiles, ad boni & prudentis viri arbitrium, extra monaſterium manere poteſt, neque vlla ad hoc Papæ licentia, aut diſpenſatione indiget.

t c. Monachi. 1. & 2. 16 q. 1.

DECISIO LXIIII.

Ex conſi. 68 alias 53.

64 Cum iuſta de cauſa de vna ad aliã religionem tranſire liceat, quamuis quoad forum conſcientiæ, plura, quam quoad forũ exterius ad hoc requiruntur; *u* Ad Carthuſianos nõ ſolum minoritæ, & omnes alij religioſi etiam Mendicantes iure communi *x* tranſire poſſunt, ſed etiam Carthuſiani iuſta de cauſa, vt cauſa melius ſeruiendi Deo, dum aufer ſcandalum, & infamia prioris religionis, ad minoritas ſeruãtes ad vnguem regulam ſuam, *y* quoad forũ conſcientiæ tranſire, & in ſecunda, bona fide manere poſſunt.

u Sil ver. Rel gio. 4. q. 2.
x Extrauag. viam de reg.
y Silu vbi ſup q. 6.

DECISIO LXV.

Ex conſi 69 alias 75.

65 Minores cõuentuales a Pio V. de authorati, alios beneuolos receptores Regulares Mendicantes, vel non mendicantes quærere tenentur. Beneuoli aũt receptores ij ſolũ intelliguntur, qui de conſenſu totius cõuẽtus, aut maioris partis, & non aliter, eos recipere, & ordini incorporare poſſunt, cum ad valorem actus nec volũtas ſola ſine poteſtate, nec ſola poteſtas ſine voluntate ſufficiat. *z* vnde ſolum prælati ſine conſenſu conuentus eos recipere nequeunt.

z c. eſt cauſa, de offi. de lega. et glo. ibi d.

DECISIO LXVI.

Ex conſilio 70. alias 13. de ſtatu monach.

66 Sicut religioſus prouiſus a Papa de beneficio manuali, & ad nutum amouibili, non quærit Papæ, ſed ipſi, & ſuo beneficio, vel eccleſiæ ſuæ, ſiue conferatur ei a Papa cum clauſula, vt teneat ad vitam, ſiue ſine illa, ita quod maneat Manualei *a* ita & eadẽ, & maiori ratione Religioſus quicũq; ſeu Canonicus Regularis beneficiarius, a ſuperiore, qui eſt inferior Papa prouiſus, adminiſtrationem fructuũ ſuarũ commendarum, & beneficiorũ per collationẽ canonicã ſuperioris ſibi factam habens, de fructibus illorũ diſponere pinde, ac clerici ſeculares de fructibus ſuorũ beneficiorũ, & conſequẽter de illis ſe decenter ſuſtentare, & in opera pia impẽdere poteſt, *b* & quicquid acquirit, non monaſterio vbi profeſſus eſt, ſed beneficio eccleſiæ, Hoſpitali præceptoris, vel cõmẽdis, ad quarũ gubernationem aſſumptus eſt, acquirit. *c*

a c. ad noſtram, & c. porrecta de confir. vtil. vel in util.

b Card in clem. 1. de vita, et honeſt. cler.

c c. ſi quis iam tranſlatus 16. q. 1. ſet ca. pro, cuiuſlibet 16. q. 1.

DECISIO LXVII.

Ex conſi 71. alias 7. de donat.

67 Regularis de licentia Papæ ab vna religione ad aliam tranſlatus, & de licentia eiuſdem alicui Hoſpitali inſeruiens, de quæſitis ad pios vſus, per viam donationis, vel alterius contractus irreuocabiliter inter viuos facti, diſponere poteſt; Non tamen per viam vltimæ volũtatis, per quam nullus religioſus religionem profeſſus, ſine faculta-

te teſtandi, quicquam diſponere valet.

DECIO LXVIII.

Ex conſil.72.alias 59.

68 Tranſlatum ad religionem laxiorem per iudices a iure conſtitutos, cum cauſæ cognitione; Bulla incip. *Sedis Apoſtolicæ*, & eſt conſtitutio VIII. in ordine. Bulla vero Pij V. incip. *Quæcunque*, & eſt 91. in ordine Pij IV. & Pij V. quæ reuocantur priuilegia, & facultates recipiendi alienos religioſos, & iubet iam receptos ad priſtinos redire, nõ comprehendit, eo quod hæc ſolum reuocat priuilegia recipiendi alienos religioſos præter ordinem iuris, ſed neque iubet omnes, qui iam erant tranſlati, ad ordines priſtinos redire, ſed illos ſolum, qui virtute illorum priuilegiorum tranſlati erant, iuris ordine non ſeruato.

DECISIO LXIX.

Ex conſil.73.[alias] 85.
74. 86.

69 Quamuis alij regulares contrahendo vtiliter, ea quæ acquirunt, monaſterio, vel ordini ſuo acquirunt, *d* ſiue nomine ſuo, ſiue nomine ſui monaſterij, vel ordinis, ſiue impersonaliter contrahant; *e* Franciſcanus tamen, eo quod monaſteria, & ordo ſancti Franciſci ſunt incapacia dominij, poſſeſſionis, & proprietatis omnium bonorum prouinciariorum, *f* contrahendo ſedi tantum Apoſtolicæ acquirit, adeo vt etiam omnia iuſtè ſiue a laicis, ſiue a clericis, Fratribus Minoribus de obſeruantia, donata, ſedi Apoſtolicæ, & non illis acquirantur. Quæ ſedes Apoſtolica ſi-cut de iure, in obligationibus, & iuribus vtilibus eorum ſuccedit; ita ſaltem æquitate, in obligationibus paſſiuis eorundem ſuccedit; æquitas enim ſuadet, vt qui ſentit commoda, & onus etiam ſentiat. *g*

d Innoc. in c. cũ olim. 2. de priu.
e Bal. in l. ſeruus, C. de pactis.
f ca. ex ijs, de verb. ſignif. in 6. cle. exiui. ſit. eod.
g cap. qui ſentit, de reg. iur. in 6. & cle. 1. de cenſibus, & l. ſecũdum naturam ff. de reg. iur.

DECISIO LXX.

Ex conſil.75. alias 3. de ſtatu monachorum.

70 Statutum Carthuſianorum ante circiter quingentos annos factum, & quo proprietarij pecuniæ excedentis ſummam trium ſolidorum obligantur ad confitendum, vel reuelandum illud Priori intra certum tempus, ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda, & quod ea iam incurſa, non niſi à Priore iterata confeſſione abſolui poſſint, validum, & religioni vtile eſt. Quamuis enim regulariter confiteri iterum ſemel confeſſa obligari nemo poteſt, * nec excommunicatio ſine præuia monitione ferenda ſit; *h* de ſuo tamen conſenſu, ad peccatum ſemel legitime confeſſum, denuo confitendum obligari quis poteſt: *i* * Conſtat autem monachum, qui conſentit ſeruare Carthuſiana ſtatuta, conſentire etiam obligationi, ſi quam illa imponunt, ad idem peccatum his aliquando confitendum. Et licet pꝛpter culpas præteritas quatenus ſolũ ſũt præteritæ excommunicatio ſine præmonitione ferẽda nõ ſit, poteſt tamen legitime pro culpis futuris: vel etiã pro præteritis ſub cõditione ferri, nimirum, vt excõmunicatus ſit, ſi nõ ſatisfaciat pro delicto intra tale tempus: Sufficit enim vt præcedat culpa, vel mora; K Cum itaque in huiuſmodi proprietario ſit culpa, rem ſibi indebite appropriando, *l* & etiam mora committitur

Man. c. 9. initio.
h c. ſacro. de ſen. ex com. & c. conſtit. eod. in 6.
i Extra. inter cunctas de priuil.
Man. c. 9. nu 1.
K c. Romana. §. cauẽat, de ſent. exc. in 6.
l c. 2. et c. ſuper quo dam, et c. cum ad monaſterium. de ſtatu monac.

ticur non reſtituendo quod debet; nec confitendo intra terminum ſibi à præfato ſtatuto præſtitutum, iuſtè excommunicationem incurrit: præſertim cum appropriatio & furtum trium ſolidorū vi ſtatuti illius peccatum mortiferum æſtimetur, vt rectè propterea excommunicatio contra tales ferri poſſit. *m* * Quæ tamen excommunicatio non tam lata eſt contra non reſtituentem, quam contra non manifeſtantem, maximè cum religionem illam profeſſus, ſe ſua ſponte obligauit ſaltem tacite ad illud manifeſtandum.

m c. nemo & c. nullus. 11. q. 3. Nau. cap. 17. nu. 3.

DECISIO LXXI.

71 Monachus Carthuſianus, qui appropriauit vltra ſummam trium ſolidorum, ſi tamen poſtea reſtitutionem fecerit ſufficientem vel per ſe, per aliquas reliquationes honeſtas de ijs, quæ honeſtè impendere poſſet; vel per amicos, ante lapſum termini ad manifeſtandum Priori præfixum, in dictam excommunicationem non incidit, etiamſi Priori poſtea rem non manifeſtet; ſicut à ſimili nec Monitorio Epiſcopi de manifeſtando furto ligatur, qui reſtituit illud, neq; qui ipſum iam reſtitutum eſſe nouit. Quia appropriare, & appropriatum non manifeſtare Priori, diuerſa ſunt; ſtatutum autem illud non excommunicat appropriantem ſolum, ſed appropriantem, & non manifeſtantem quod manifeſtare debet: qui vero rem appropriatam ante manifeſtandi terminum præfixum reſtituit, deſinit rem appropriatam cum obligatione manifeſtandi eam habere, & conſequenter appropriatio per manifeſtationem reſcindenda eſſe deſinit, quia priuatio præſupponit habitum *n* & quod non eſt, non poteſt diſſolui. *o*

n l. decr. ff de ver. oblig.
o c ad diſſoluendū, de deſpon. impub.

DECISIO LXXII.

72 Quamuis regulariter dare quis poteſt alteri facultatem ea donandi, quæ ipſe iuſtè donare, vel impendere poſſet; & conſequenter Priores ordinis Carthuſiani habere poſſent pro rectè impenſis ea, quæ ſui Monachi impenderunt, vel donarunt; & ita remittere valent ſuis Monachis obligationem manifeſtandi ſibi appropriata, ita vt propter omiſſam manifeſtationem in excommunicationem non incidant; eo quod reſtitutio, & remiſſio, ſeu cōdonatio debiti parificari videntur: *p* quia tamen nec ipſi Priores facultatem habent diſpenſandi bona Monaſterij, & religionis, niſi in vtilitatem Monaſterij, & vſus pios, & iuſtam remunerationem; idcirco nec diſpenſationem ſuorum Monachorū ratam habere poſſunt, niſi in vtilitatem Monaſterii, vel in pios, aut iuſtos remuneratorios vſus facta fuerit; cum nemo dat, quod non habet; *q* quoad impenſa vero, aut occulta ad alios vſus, monachis ſuis obligationem manifeſtandi eis ſuam appropriationem remittere nequeunt.

p c peccatum. de reg. iu. in 6
q ca quod autem. de iurepatro.

DECISIO LXXIII.

73 Cū omnia, quæ ad iuriſdictionē ex priuilegio perpetuo, ratione dignitatis, aut officii, aut alterius ordinariæ poteſtatis virtute ſpectant delegabilia ſint; *r* Priores Carthuſiani, quia iuriſdictionē ordinariā in ſuos Monachos, & poteſtatē abſoluēdi ratione ſuarū dignitatū habēt; *ſ* & etiā per ſtatuta ordinis & religionis quæ sūt etiā leges particulares: *t* aliis cōfeſſariis conſequenter poteſtatē abſoluendi Monachos proprietarios, à peccatis proprietatis, & ab excōmunicatione incurſa ob omiſſionē non reuelationis eorū iuxta ordinis ſtatuta facienda, ſubdelegare poſſunt.

r Gl. rece. in c fin. de offic. iudi. deleg.
ſ c. cum ab eccleſiarū prælatis, et c. quanto. de off ord.
t c. cū omnes. de conſtit.

DECISIO LXXIIII.

74 Monachus Carthuſianus quamuis à peccato Proprietatis per Bullam Cruciatæ abſolui poſſit, tenetur tamen poſtea appropriationem Priori manifeſtare; Abſolutio enim à peccato proprietaris, obligationē manifeſtandi illud non tollit: Ab excommunicatione vero incurſa; eo quod intra tempus præfixum illud Priori non denunciauerit, per dictam Bullam Cruciatæ abſolui nequit ſine præuia ſatisfactione, & manifeſtatione; *u* quia actus à delegato poſtpoſita ſibi forma præſcripta, eſt nullus: *x* Et ita confeſſarius per Cruciatam electus cum accipiat poteſtatem abſoluendi adiecta forma præuiæ ſatiſfactionis, aliter abſoluere nequit; præſertim cum Principis priuilegium ſine tertij præiudicio intelligendum ſit; *y* & ſi priuilegium præfatum Cruciatæ aliter intelligeretur, innumeris grauiſſimè præiudicaret.

u Sot. 4. d. 21. q. 2. ar tic. 3. et ſa nent gloſ. & Felin. in cap. ex parte, de conſtit.
x Gloſſ. in clem. 1. de iurepatro.

DECISIO LXXV.

75 Carthuſianus, vel alius religioſus aliquid ab exteris furans ad vtilitatem ſolam Monaſterii, nihil ſibi quærere, vel appropriare volens, vnum tantum peccatum furti committit, votum autem paupertatis non violat; cum per illud ſolum vouit nihil ſibi quæſiturum, aut appropriaturum ſine licentia ſuperioris: Sin autem furetur animo ſibi quærendi, vel appropriandi, vel duo peccata, vel vnum ſaltem, cum circunſtantia neceſſario confitenda, committit. *

Man. c. 6. nu. 3.

DECISIO LXXVI.

76 Quamuis Priores Carthuſiani veræ Monachi ſint, *z* & male diſpenſantes, vel occultantes res Monaſterij, non minus quàm alij Monachi contra votum paupertatis peccant, & proprietarij ſunt, *a* dictæ excommunicationis tantummodo denunciatores ſunt; (Capitulum enim Generale excommunicationem illam fert, quod ſane Capitulum, maiorem, vel ſaltem tantam auctoritatem in Priores habet, quantam ipſi in Monachos.) Sed & excommunicatio Papalis per Epiſcopum denunciata, Epiſcopum æquè ac alios ligat: * Hæc tamen excommunicatio à Capitulo Generali lata, Priorem Carthuſianum male appropriantem, vel impendentem valorem trium ſolidorum, & non manifeſtantem non ligat: quia licet in fauorabilibus, non tamen in odioſis appellatione Monachi venit Abbas, aut Prior qui eſt ſuperior Monaſterij; Neque mens Capituli eſt Priores dicto ſuo ſtatuto comprehendere, vt ex verbis ſtatuti, quod Monachos ſubditos Priori appropriationem non manifeſtantes ſolum excommunicat, manifeſtum eſt.

z c. fin. de ſimon. & Pan. in c. quoniam Abb. de of fic. deleg.
a Arg. tx. ad monaſterium. § fina. de ſta. mon.
Man. cap. 27. nu. 6.

DECISIO LXXVII.

77 Monachus Carthuſianus, aut alius regularis, licet accipiendo, vel dando literas ſine ſuperioris licentia, contra votum paupertatis non peccet, ſed ſolum cōtra votum obedientiæ, *b* cum charta literarum data, vel recepta communiter inutilis, & nullius æſtimationis ſit, & conſequenter peccatum proprietatis non incurritur eas dando, vel recipiendo, eo quod non eſt appropriatio boni pecuniarij: Si tamen charta ſic data, vel recepta, aliquo pretio notabili valet, æſtimatis ſaltem characteribus auratis, vel alijs imaginibus affabre depictis, & illuſtra-

b c. non di catis, 12. q. 1.

luſtraris, eius datio, vel receptio pec catum etiam mortiferum proprietatis erit, & proinde Priori ſub pœna excommunicationis manifeſtandum.

DECISIO LXXVIII.

78 Monachus, quamuis regulariter ea, quæ ſibi ſuperſunt de ijs, quæ ad ſe alendum tribuuntur, in opera pia pro ſuo arbitrio diſtribuere non poteſt, maxime ſi aliqua conſtitutione expreſſim præceptum illi ſit, vt omnia quæ illi ex cibo, & veſtitu ſuperfuerint, communitati reddat; quando tamen, & quibus dantur aliqua pro ſua ſuſtentatione ad aliquod negotium peragendum, ea lege, vt ipſe nihil amplius à Monaſterio, neque Monaſterium ab eo rationem impenſarum petere poſſit, ſiue plus, ſiue minus impendat, reliqua in vſus pios, & eleemoſinam impendere valet. Et data regulari in ſuum victum, & veſtitum, in dubio ita dari videntur, vt honeſtè reliqua in pios vſus impendere poſſit, in quos ipſe prælatus iuſtè impendere potuit; quia tacite videtur ſibi data illa facultas, niſi per alia ſua ſtatuta, vel alia iuſta prælati præcepta reſtringatur: præſertim cum talis licentia dandi ſuperflua pauperibus, vt plurimum Regulari maxima occaſio ſit abſtinentiæ, ſobrietatis, parſimoniæ, continentiæ, modeſtiæ, & charitatis, quæ eſt vinculum perfectionis.

DECISIO LXXIX.

79 Legatum Monacho donec Superior permiſerit ei in ſuos vſus priuatos, & non vltra, factum, valet, nec vlla lege prohibetur; cum vſus talis voto ſolenni, aut ſimplici, nullo modo contrarius ſit. Is enim ſolus proprietarius dicitur, qui occultè, vel contra voluntatem ſuperioris aliquid tenet; c ſine Superioris autem licentia expreſſa, vel tacita Monacho nihil legari, aut donari poteſt, cum potius perdatur, & deſinat eidem legatum, ſimul ac Superior noluerit vt eo vtatur. An vero legatum Monacho donec Prælatus ei eo vti permiſerit, repudiare expediat, prælatus ſerio, & prudenter, habita ratione paupertatis Monaſterij, Nobilitatis & affectionis legantis, & ſtatus legatarij penſare debet.

c *Io. And. in c. cū ad monaſterium de ſta. regu.*

DECISIO LXXX.

80 Carthuſianus peccatum proprietatis alienando, vel occultando rem Monaſterij committens, illud Priori ante diem Cœnæ iuxta ſtatutum ordinis manifeſtando, quamuis excommunicationem non incurrat, illud tamen alicui habenti poteſtatem ſacramentaliter à peccato abſoluendi confiteri prius tenetur, dūmodo ante diem cœnæ vel Miſſam celebrare, vel Euchariſtiam ſumere velit; cum iure Diuino omne mortale ante communionem confitendum ſit; d contra quod Capitulum Generale ordinis nec aliquid ſtatuit, nec ſtatuere potuit, ſed ſolum ſtatuit, vt excommunicationem incurreret, qui peccatum proprietatis ante diem Cœnæ Priori non reuelaret: Quod ſi quis poſt peccatum proprietatis admiſſum, confeſſionem præmiſerit, Miſſam celebrauerit, aut communicauerit, tacito illo ꝓprietatis peccato, quod proponebat ante diem Cœnæ Priori manifeſtare, illas omnes confeſſiones, tanquam non integras, reiterare tenetur; Cum Confeſſio, quæ non eſt integra omnium peccatorum mortalium, quorum pœnitens me-

d *Tri. ſeſ. 13. cap. 7. c. 11.*

memoriam habet, nihil valet, *e* * Quamuis ſi quis Monachus adeo ſimplex, & ignorans eſſet, vt bona fide probabiliter ſecundum ſtatum ſuum crederet auctoritate forte, vel exemplo peritorum, quod per tale ſtatutum leuaretur onere illud confitendi vſque ad diem Cœnæ, nec tacendo illud peccatum in prioribus confeſſionibus, peccaret; nec confeſſiones tacito illo factas iterare tenetur. *f* *

e c.vlt, de pen. & re miſ. & c. 1. §. cãtus de pen d. 5. Tr. ſeſ. 14 c. 5. Man. c. 9. nu. 11.

f Gard in clem. 1. q. 39. de pri uileg. Man. c 9. nu. 12.

DECISIO LXXXI.

81 Stante ſtatuto ordinis Carthuſiani, quo Confeſſarius expoſitus in abſentia Prioris à reſeruatis confitentes abſoluere poſſit; ita tamen vt iterum eidem Priori reſeruata crimina, quamprimum eius habuerit copiam, confiteatur pœnitens; Monachus, qui peccata mortalia tam reſeruata, quam non reſeruata admiſit, præfato confeſſario expoſito omnia tam reſeruata, quàm non reſeruata confiteri tenetur; quia confeſſionis integritas requirit, vt quorum quis memoriam habet, vni, & eidem confeſſario, niſi aliquot caſibus, quorum de numero non eſt hic, confiteatur. *g* Prælato autem redeunti, vel eius Commiſſario reſeruata tantum confiteri ſufficit, ſi poſt priorem omnium confeſſionem, nec alia confitenda commiſerit, nec recordetur alicuius peccati nondum legitimè confeſſi, quia reliqua ſunt penitus iam abſoluta; Sin vero aliquod peccatum de nouo admiſerit, vel vetera non confeſſa in memoriam venerint, illa etiã ſi non eſſent reſeruata, cum reſeruatis eidem Priori, aut habenti ab eo abſoluendi poteſtatem confiteri tenetur, quia confeſſio hæc, non ſolum quando reſeruata tantum prius confeſſario expoſito confeſſa, ſed etiam quando alia ſimul non reſeruata, nec prius dicta, confitetur, ſacramentalis eſt, & nouam gratiam tribuit, & proinde integra eſſe debet.

g S. Tho. 4. d. 17. q. 3. a. 4. q. 2 4. et quod lib. 4. q. 3. ar. 4. Sot. 4. d. 18. q. 2. ar. 5. & fauet Trident. ſeſſ. 14 cap. 5. can. 7.

DECISIO LXXXII.

82 Cum eadem ſit poteſtas Vicarij in Spiritualibus, & Prioris Carthuſiani defuncti, vel ob delictum depoſiti, *h* alienatio, & diſpenſatio facta à Monacho de Vicarij licentia, vel confeſſio peccati proprietatis eidem facta, aut ab excommunicatione obtenta abſolutio valet, ſicut ſi ab ipſo Priore obtenta, conceſſa, & facta fuiſſet, eodemque modo manifeſtatio proprietatis facta viſitatori tenenti locum Prioris, & Vicarij, eis deficientibus adeo valida cẽſetur, vt Priori nouo fieri non ſit neceſſum. *i*

h Arg. ca. Non putamus de cõſuet. in 6 & ca. Romana. 1. de appell. in 6.

i ca. Relatio, & c. illud, 21. q. 1. ca cum Nobis de ele. & c. is cui pro uiſio. de elec. in 6.

DECISIO LXXXIII.

Ex conſi. 76. alias 2 de priuileg.

83 Monaſterium S. Trinitatis in monte Pincio in vrbe Romana, ſicut à Rege Gallorum erectum fuit; ita non ſolum Correctorem, ſed etiam alios officiarios, immo & omnes alios fratres, qui habent ius ſuffragandi, ſeu vocem in Capitulo, Gallicæ nationis requirit, & Nouitios Gallos inueniens, aliarum Nationum nouitios recipere non poteſt; Sed prætereà Monachi etiam ſubrogati loco aliorum, qui aliqua de cauſa ad alia Monaſteria ordinis mittuntur, Galli itidem eſſe debent; eo quod ſubrogatum naturam eius, cui ſubrogatur, ſapere debet. *K* Nec ſubſtitutus, & locum tenens, melioris conditionis, quam principalis, eſſe debet. *l*

K c. eccleſia. vt lite pend. et l. cum qui. §. iniuriarum. ff ſi quis cautio.
l l Nemo eſt. ff. de duob. reis

DE-

DECISIO LXXXIIII.

Ex conſ 77. alias 1. de præſump.

84 Diſpenſatus ad omnes ordines piè, & probabiliter credi debet, cui ſuperior ante mortem ex Papæ commiſſione licentiam aſſumendi aliquem ordinem dediſſe cognoſcitur: Nec veriſimile eſt, prælatum in ſpeciali ad eum ſolum ordinem habilitaſſe, quem ipſo viuente, & volente ſuſcepit; cum non ſit boni, & prudentis prælati, id facere cũ periculo quod ipſo mortuo oporteret iterum ad Papam refugere, & communis Commiſſariorum ſtylus ad habilitandum quem ad omnes ordines habet, vt vnico actu id faciant; maximè cum non ſit præſumendum quid ſtultum & malum de bono prælato; *m* & quæ communiter accidũt, *n* & non inſolita, *o* credenda & ſequenda ſunt.

m c. vnic. de Scrutinio fac.
n l. ſiue poſſidetis, C. de probat.
o ca. quia non eſt veriſimile. de præſu.

DECISIO LXXXV.

Ex conſ. 78. alias 15. de reſcript.

85 Quamuis precator mendax, doloſus & malitioſus impetratis carere mercatur, *p* tacens tamen per inaduertẽtiam, vel ignorantiam aliquid, quo expreſſo Princeps æquè facile, aut non difficilius gratiam conceſſiſſet, nihil exinde damni ſentire debet: *q* vnde impetratio beneficii, quod verè eſt ſimplex, dicendo quod eſt curatum, aut impetratio tranſitus ad aliam religionem, dicendo ſe eſſe Fratrem ordinis Minorum de obſeruantia, cum tamen ſit Frater ordinis Minorum Conuentualium, valida cenſenda eſt.

p c. ſuper literis. de reſcr.
q c. Dudũ de praben. in 6.
r Rota deciſ. 73. de reſcrip. in antiq. Fe. in d. c ſuper literis

DECISIO LXXXVI.

Ex conſ. 79. alias 3. de penit. & remiſ.

86 Cum lex naturalis, & Diuina permittant, & aliquãdo præcipiant, quæ rere mẽdicando egentib. ægrotis, & ſanis, qui aliter quam mendicitate viuere non poſſunt, *s* licitè Fratres S. Antonii, non ſolum ex declaratione Pij 4. *t* ſed etiã iure naturali, & Diuino eleemoſinas pro ægrotis, & infirmis, non habentibus vnde viuant ad ſe confugientibus, & pro ſeipſis, non obſtante Concilij Tridentini decreto, *u* de quæſtoribus eleemoſinarum abolendis, mendicare poſſunt; quod ſolum de quæſtoribus, qui eleemoſinam prædicando indulgentias: vel eis conceſſas publicando, quærunt, qui manus adiutrices porrexerint pijs locis, quorum ſunt quæſtores, & pro quibus petunt, intelligitur.

s ca. quieſcant d. ſt. 42. & c. 1 §. 1. de reli. dom. in 6.
t Bulla Pij 4. Ex debito. edita. 1565. conſt. 136
u Tri. ſeſ. 21. c. 9. de ref.

DECISIO LXXXVII.

Ex conſ. 80. alias 17. de ſtatu Monac.

87 Regularis Apoſtata de vno ordine ad alium tranſiens, & ab illo iterum ad ſtatum ſecularem rediens, & multa bona acquirẽs, neutri præfatorum ordinum prædicta bona, ſed ſoli Cameræ Apoſtolicæ acquirit. *x*

x Bulla Greg. xiij. qua incip. Officij noſtri 1573. conſtit. 44

DECISIO LXXXVIII.

Ex conſ. 81. 82. alia 6. 7. de ſtatu Monac.

88 Oblatæ Monaſterij Turris nouæ ſpeculorũ vrbis, quamuis cõuẽtualiter intra vnã domũ viuant, & vnum Oratorium, vnũ refectoriũ, vnũ veſtiẽdi modũ, & vnã prælatã hẽant, & ſe ſuaque Monaſterio ordinis Sãcti Benedicti perpetuo donent, & offerant; quia tamẽ profeſſionẽ Monachalem trium votorum expreſsã, vel tacitam, ſub aliqua regula a ſede Apoſtolica in manibus ſuperioris ad id poteſtatem habentis, non emittũt, ſine quibus nulla eſt, nec eſſe poteſt vera Monialis & sãctimonialis

y c. ad Apoſtolicā. & c. cum ad monaſterium. de ſtatu monac.

nialis, *y* ſed neque inter eas vlla profeſſus eſt mentio de profeſſione, aut de nouitiatu, ſed ſolum de obligatione quadam facta, vel facienda ſecundū modum quendam conſuetum viuendi ab omni profeſſione Regularium omnium approbatarum aliena, vt conſtat; vere Monachæ, & religioſæ non ſunt, nec ſub conſtitutionibus Monialium ſummorum Pontificum *z* aut Concilii Tridentini, *a* de clauſura, aut eligedis Abbatiſſis, vel Prioriſſis triennalibus, comprehenduntur. Et proinde neque ad clauſuram perpetuam, neque ad Abbatiſſam triennalem eligendam vi, & virtute prædictarum conſtitutionum obligantur; eo quod conſtitutiones, & diſpoſitiones odioſæ, & exorbitantes à iure communi de ſanctimonialibus, & religioſis fœminis loquentes, de vere, & proprie Religioſis, & Regulam à ſede Apoſtolica approbatam profeſſis, intelligendæ ſunt; Nec vlla rōne aut æquitate ad alias quantumuis Religioſas, & Collegialiter viuentes, quæ tria vota ſubſtantialia non profitentur, etiamſi modum quendam viuendi a ſede Apoſtolica approbatum ſeruent, extendendæ, *b*

z c periculoſum de ſtat. regu. in 6. Pius V. & Grego. xiij. in ſuis Bull. de clauſura regul. & electione Abbatiſſe.

a Tri. ſeſ. 25. c 14. de reg.

b Pan. in rub de Regul.

DECISIO LXXXIX.

Ex *conſ. 83. alias 18. de ſtatu Monac.*

89 Regulares, qui poſt Concilium Tridentinum *c* ob Prælatorum negligentiam, Capitulum Generale triennale non conuocauerint, a Metropolitano Prouinciæ, vbi Monaſteria eorum ſunt; ad id compellendi ſunt: ſin vero illo inſtante necdum ſe in Congregationem redegerint, nec Capitula triennalia fecerint, Epiſcopis Ordinariis loci, tanquam a ſede Apoſtolica in id delegatis ſubuciuntur.

c Tri ſeſſ. 25. c. 8. de reg.

DECISIO XC.

Ex conſ 84. alias 3. de conuerſ. coniug.

90 Profeſſio ante finem anni nouitiatus facta non valet, *d* qui annus continuatus eſſe debet; *e* ita vt ſi illo anno aliqua de cauſa habitu relicto, iterum ad Monaſterium redeat, profeſſio in fine illius anni fieri non poteſt; ſed computandus eſt annus incipiendo illum a repetitione ſecunda habitus, & profeſſio aliter facta, nulla & inualida eſt.

d Tri. ſeſ. 25. c. 15. de reg. 6. e c. 1. de regul. 6.

DECISIO XCI.

91 Profeſſio ob metum reuerentialem parentum facta nō valet, *f* * & omnis metus, etiam minor iuſto, in foro conſcientiæ excuſat, quantum iuſtus, ſi metus ille cauſa ſit ſaltem ſine qua non, & ſine quo actus non fuiſſet. *

f Glo. in c. præſens. 2. q. 3. Man. ca. 22 nu. 51 Man. ca 17. nu. 5. & 30.

DECISIO XCII.

Ex conſ 85 alias 76.

92 Habitum propriæ religionis ſine licentia Papæ relinquens, excommunicationem ipſo iure *g* incurrit; Nec ſufficit alterius religionis habitū deferre, ſed ſpecialem ſuæ religionis habitum, & parentem deferre tenetur, niſi iuſta aliqua cauſa eum excuſet.

g c. 2. Ne clerici vel monachi in 6.

DECISIO XCIII.

Ex conſ 6. in Nouis decſl in antiquis.

93 Religionem ingreſſurus maximè conſiderare debet, an ad eam habilis & idoneus ſit; inter alias autem habilitates numerantur in primis ſanitas eruditio, & habilitas ad continēdum Quāuis enim pronitas ad libidinē proprius ſuadeat matrimonium, attamen & ingreſſum ſuadere poteſt, vt per fugam tentationum ab ea liberetur, ſed & aliquando ſororis etiam ne-

neceſſitas talis eſſe poterit, quæ fratris ingreſſum impediat, niſi aliundè prouideri poſſit.

DECISIO XCIIII.

Ex conſil. 8. in Nouis, deeſt in antiquis.

94 Cum religionis approbatæ profeſſio hominem inhabilem ad matrimoniũ reddat, & ad horas canonicas obliget differentiam inter nouitium, & profeſſum conſtituat; conſequenter confratres *Ioannis de Deo*, qui ad nullum horum obligantur, verè religioſi non ſunt, nec pro talibus habendi; cum regulares, non ſint omnes, quibus Papa concedit, vt ſub S. Auguſtini regula viuant.

DECISIO XCV.

Ex conſil. 13. in Nouis, deeſt in antiquis.

95 Profeſſio tacitus emiſſa per canonicũ regularem, quando canonicarũ regularem, accepit, ex eo quod poſtea beneficium renunciat, non euaneſcit ſed habitum regularem, vt prius, deferre tenetur, nec Matrimonium contrahere poteſt.

DECISIO XCVI.

Ex conſ. 22. in Nouis, deeſt in antiquis.

96 Profeſſionem ſaltem tacitam apud Minores de obſeruantia feciſſe, cenſetur, qui a Conuentualibus ad illos tranſeundo per annos ſeptem continuos commoratus eſt, & ordines ſacros ſuſcepit. Cui licet matris neceſſitas corporalis præbeat iuſtam cauſam, vt detur licentia manendi extra clauſtrum, cum habitu vt tamen extra clauſtrum abſque habitu maneat, & beneficium aliquod in titulum accipiat, non præbet. Vnde ſi licentia non obtenta exeat, peccat, & ſi dimiſſo habitu celebret, irregularis efficitur.

DECISIO XCVII.

Ex conſ. 23. in Nouis, deeſt in antiquis.

97 Profeſſio ante annum 16. expletum eſt nulla, *b* nec coram Deo ratificatur ex eo, quod per quatuor annos in religione permanſerit, niſi ſciens illam nullam animo illam ratificandi id fecerit; vnde Matrimonium a tali contractum, coram Deo validum eſt, & ſi conſummatum ſit, a Papa diſſolui non poteſt. In foro tamen exteriori iudicabitur validè profeſſus, nec audietur, ſi petat illam declarari nullam, niſi id coram ſuo Superiori, & epiſcopo intra q̃nquenium petat. Contra tamen huius quinquennij lapſum reſtituitur ex eo, quod iuris ignorantia ductus id ſolum petiit coram ſuo Superiori, qui illius petitionem reiecit, ac minoris ætatis teſtimonium a publico Notario factum lacerauit.

b Concil. Trid. ſeſſ. 25. ca. 15. de regul.

DECISIO XCVIII.

Ex conſ. 38. in Nouis, deeſt, in antiquis.

98 Quamuis collegium, religio, ſeu vniuerſitas, omnib. vno dempto, ſublatis, in dicto vno conſeruetur, *i* iſque ſolus collegij iura exercere poteſt, & prælatum eligere. & alios ad religionem admittere, qui tamen nec religioſus eſt nec prælatus illius religionis, ſed ſolum nouitius; alterum nouitiũ veſtire, aut ad profeſſionem admittere nequit. vnde nec profeſſio trium votorum, quæ ſunt religionis ſubſtantialia, illa profitentem religioſum efficit, niſi emittatur ſecundum regulam a ſede Apoſtolica approbatam in manibus eius, qui profitentem tali religioni approbatæ incorporare poteſt.

i l. ſicut municipium, ff. quod cuiuſque vniuerſ. & Pan. in c. 1. de elet. nu. 5.

DE-

DECISIO XCIX.

Ex conſi.41.in Nouis deeſt in antiquis.

99 Profeſſio intra annum facta, aut lectio ſchedulæ continentis verba a profitente proferri ſolita abſque intentione profitendi, quamuis nulla, & irrita ſit, illam tamen ſic nulliter emiſſam approbare cenſetur, qui ad titulū religionis oēs ordines ſuſcipit, & p multos annos in ea manet, & illius prælatus cōſtituitur, nec ſuſpēſionem aliquā, aut irregularitatē per tales ordinationes incurrit, modo illas nec extra tempora, nec ante ætatem, nec abſque litteris dimiſſoriis ſui prælati accipiat.

DECISIO C.

Ex conſ. 57. in Nouis, deeſt in antiquis.

100 Limita abſolute a prælato conceſſa religioſo tranſcundi ad aliam religionem, ad parem, vel ſtrictiorem, non autem ad laxiorem reſtringenda eſt; K quamuis Prælatus Generalis ordinis etiam ex iuſta cauſa licentiam tranſeundi ad laxiorem concedere poterit.

K S. Tho. 2.2 q.189 art 8.

Aduertendum circa conſilia 63 & 88. in Nouis, quæ deſunt in antiquis, authorem contrarium eſſe ſibi ipſi in conſilijs 56. & 57. Siquidem in conſil. 63. & 88. expreſsè docet nec Protectorem religionis nec Generalē ordinis concedere poſſe facultatem tranſeundi ad laxiorem, ſine licentia Papæ; imò conſ. 88. nu 2. ait, licentiā conceſſam a Papa tranſeundi ad laxiorem ſine iuſta cauſa non valere. Quod dictum ſano modo intelligi debet ſcilicet vt non valeat excuſare aut Papam concedentem, aut ſic tranſlatum, a peccato. At vero in conſ. 56. & 57. in Nouis contrarium docuit.

DECISIO CI.

Ex con. 69. & 70. in Nouis, eadem fere ſunt, & deſunt in antiq.

101 Licentiam Monacho ſtandi extra clauſtrum ſuperior ordinis niſi ex iuſta cauſa ſe ad totum tempus, pro quo conceditur, extendente, concedere valet. Nec in hac differt, an is cui conceditur ſit tranſlatus, vel proprius illius Monaſterii filius profeſſus. Iuſte vero cauſa eſt recuperatio ſanitatis; *l* qua exiſtente, ſuperior nedum Monachis, etiam Carthuſianis, ſed etiam Monialibus licentiam & extra clauſtrum manendi, & habitum dimittendi concedere poteſt. *m*

l cap. 1. de ſta. reg. 6.

m Conc. Trid. ſ. 25 c. 5 de regu. & in capit ſi quis ex cle. icis de vita et hone. cler.

DECISIO CII.

Ex conſi. 83 in Nouis deeſt in antiquis.

102 Liberatio Tutoris ab ingreſſu roreligionem facta, ſi ſit inter viuos, etiamſi ſit ſcripta in teſtamento, non valet, ſed irritanda eſt; ſecus ſi ſit pars teſtamenti nō habens effectum niſi ſecuta morte teſtatoris. Cum Cōcilium non vltimas voluntates, ſed ſolum obligationes & renunciationes inter viuos, vſque ab initio irritare cenſetur. *n*

n Concil Trid. ſeſſ 25. de regul. c. 16.

DECISIO CIII.

Ex conſ. 87. in Nouis deeſt in antiquis.

103 Cum profeſſio ex vtraque parte obligatoria eſſe debeat, & contra religionis ſtatutum eam irritans facta, nulla ſit; conſequenter qui de genere Iudæorum deſcendit, & contra ſtatum religionis ei notum factum cum proteſtatione, vt nulla eſſet profeſſio, ſi de tali genere deſcenderet; & interrogatus negat ſe de tali genere deſcendere, ob quam negationem ad profitendum admittitur, ad quod, ſi veritatem confeſſus eſſet

eſſet, admiſſus minime fuiſſet, vere religioſus non eſt, eumque Prælatus ad inſtantiam legitime partis, ſcilicet, accuſatoris, vel denunciatoris; vel ex officio per viam inquiſitionis allegatis, & probatis neceſſariis per ſententiam legitimam expellere poteſt, ſicque expulſus in vtroque foro liber eſt.

Annotandum, quod licet hoc conſilium quoad verba, deſit in antiquis, in effectu tamen & reipſa idem eſt cum conſil. 5. in antiquis, & cum 26. in Nouis.

DECISIO CIIII.

Ex conſil 88. in Nouis, deeſt in antiquis.

104 Bulla Pij V. o in qua ſtatuitur, vt fratres alterius ordinis, & religionis, ab vlla religione recipi, aut retineri non poſſint, ſed ad proprios ordines remitti debere: cum ſolum intelligatur de tranſlatis virtute facultatum, & priuilegiorum particularium a ſede Apoſtolica conceſſorum ſpeciatim contra ius commune aliquibus monaſteriis, vel religionibus, vt Apoſtatas, vel aliquos alios aliarum religionum accipere poſſent; conſequenter Carmelitanus ſine licentia Papæ ad ordinem Fratrum Minimorũ, cũ licentia ſui ſuperioris tranſlatus, ad ſuum priſtinum ordinem redire non tenetur; eo quod ſic tranſlatus, non virtute alicuius priuilegij, aut facultatis ſpecialis, ſed virtute iuris communis canonici, quo licet omnibus cum ſuperioris ſui licentia de religione laxiore ad ſtrictiorem, p (qualis eſt Carmelitanorum reſpectu Minimorum) tranſiiſſe cenſetur.

o ſi, in er dine, inc. quicunq.

p c. licet, extrag.

Notandum, conſilium 89. in Nouis, deeſſe in antiquis, quia tamen ſenſu non differat a conſilio 5. in antiquis breuitatis cauſa omittitur.

DECISIO CV.

Ex conſ. 90. in Nouis deeſt in antiquis.

105 Quamuis olim Monachi nullum ſuffragium, aut vocem in capitulo haberent, ſed totum regimen ad Abbatem, ſeu Prælatum pertinebat; q hodie tamen Abbates, ſeu Prælati cũ conſenſu ſui conuentus regere tenentur.

q c. nullã, 18. q. 2.

TITVLVS XXIV.

De Mendicantibus.

SVMMARIVM.

1 *Eleemoſinam Pauper pro certo paupere petens, & ſibi retinens, bis peccat, ſecus ſi pro paupere in genere.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 4 de crimine falſi.

1 Eleemoſinam pauper pro certo aliquo paupere petens, & ſibi retinens, bis peccat, mentiendo, & rem alteri debitam retinendo; nec abſolui poteſt, niſi deſiſtat; ſecus autem ſi pro paupere verbo generali eam peteret, & acciperet, cuius appellatione ipſe petens quoque contineretur; ſic enim nec petendo, nec ſibi retinendo peccaret. a

a Arg. in quis, 22. q. 2.

TITVLVS XXV.

De conuerſione coniugatorum.

SVMMARIVM.

1 *Matrimonium ratum, & non conſummatum, per religionis ingreſſum diſſoluitur.*

2 *Bigamus eſt, qui matrimonium cum corrupta contrahit, & conſummat.*

3 *Coniux religionem profitens ſine alterius conſenſu, niſi ab ea repetatur, in ea manere debet.*

4 *Coniux religionem profeſſus, ſi a cõiuge reuocetur, ea mortua, aliam ducendo peccat, ſed valet contractus.*

5 *Coniux, adulterante coniuge, ſine illius conſenſu, religionem ingredi, & profiteri, aut ſacro ordine initiari valet.*

6 *Irregularis quamuis celebrando peccet, nouam tamen irregularitatem non contrahit.*

7 *Coniugatus propter notorium vxoris adulterium, ea inuita, religionem ingredi valet.*

8 *Coniugatus, an, & quando de licentia vxoris ordinari poterit.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 2.

1 Religio militũ ſancti Ioannis Hieroſolymitani cũ vera religio ſit, eamque profitentes tria vota ſub ſtantialia religionis emittunt in manibus potentis eos religioni incorporare; *a* conſequenter matrimonium ratum, & conſummatum contrahẽs illud per ingreſſum & profeſſionem ſolennem religionis illius dirimere, & diſſoluere poteſt. *b*

a Pan. in rub. de regul.

b Tri. ſeſ. 24. can. 6 de matr.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. alias 8.

2 Contrahens matrimonium cum corrupta, illudque conſummans, Bigamus efficitur, *c* & irregularis; qui licet ob adulterium vxoris poſtea cõmiſſum religionem ingredi, & profiteri valide poſſit: *d* * Ad ordines tamen non nec ex Papæ diſpenſatione aſcendere valet; nec ſuperiores ordinis per priuilegia illis conceſſa diſpenſandi ſuper irregularitatibus cum fratribus ſuis, ante, vel poſt ingreſſum monaſterij cõtractis cum illo quoad hoc diſpenſare queant; eo quod excipitur ſemper irregularitas ex homicidio voluntario proueniens, & Bigamia, niſi id expreſſe in priuilegiis eorum exprimatur.

c c. ſi qui videan. d. 34. & in to titu. de Big.

d ca. Aſtheſa. 27 q. 2. Man. ca. 24. nu. 11

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 6.

3 Coniugatus abſens in longinquam regionem, & facto poſtea teſtamento ſe mortuum fingens, ſi vxor illum vere mortuum eſſe credens, monaſterium intrat, & ſolemniter profeſſionem emittit, eam tamen non emiſſura, niſi mortuum maritum crederet, qui tamen poſtea ſuperuiuere probatur; licet vxor ſic ingreſſa monaſterium a marito illam repetente educi poſſit; *e* ipſa tamen ſponte ſua nec ad ſeculum redire, nec maritum approbantem ſuam profeſſionem repetere poteſt, *f* niſi incontinenter viueret, & epiſcopus ex officio ſuo iuberet, vt ſimul cohabitarent: *g* eo quod votum

e c. placet de conuerſio. coniug.

f c. coniu. luit, de uo ſo.

g ca. cum ſit c. ex rame de conuerſ. coniug.

tum iuſtè emiſſum ex eo quod iuſtè credidit maritum mortuum, ſeruandum eſt, *h* & votum continentiæ coniugis, ſine cõſenſu alterius, quoad vouentis præiudicium, licet non ad coniugis alterius præiudicium valet, *i* vnde nec ſic vouens debitum petere poteſt, quamuis red dere teneatur, *K* & poteſt vir in propoſito euentu & ipſe etiam religionem profiteri.

h c. magna, de voto.

i Gl. in d. c. uxoratus.

K d. c. placet.

DECISIO IV.

Ex conſ. 4. alias 5.

4 Qui inuita vxore intrat, & profitetur ſolemniter aliquam religionem approbatam, & poſtea repertus ab vxore, cum ea matrimonialiter viuit, licet ea mortua aliam ducendo peccat, matrimonium tamen ſic contractum valet; Quia votum illud profeſſionis inuita vxore factum, licet non valuiſſet vt ſolemne quoad præiudicium vxoris ſuæ, quæ in maritum poteſtatem habuit, neque quoad obligandum eum religioni, *l* valuit tamen tanquam votum ſimplex, votique ſimplicis continentiæ tantum virtutem habuit; *m* vouens autem caſtitatem, vel religionem voto ſimplici, quamuis matrimonium ſine diſpenſatione contrahendo peccet, contractum tamen tenet. *n*

l Pan. in c. quidam intrau. t. de cõuerſ. coniug.

m Sil. ve. diuortiũ q. 16. & Hoſt. 4. d. 27. q. 1. art. 4.

n ... Rouenſis quiclc. vel monach.

DECISIO V.

Ex conſil. 5. alias 14.

5 Coniugatus de licentia coniugis ſuæ promittentis, & iurantis ſe caſtitatem perpetuam ſeruaturum, & intraturum religionem per inſtrumentum publicum, qui tamen poſtea religionem intrare nolit, ſed vitam inhoneſtam, & adulteram agit, licitè religionem ingredi, & profiteri, aut in ſeculo manens, ſine alio vxoris ſuæ conſenſu presbiterio ordinari poteſt, ita vt ab epiſcopo, vel aliquo alio ad eam redire, vel ab officio ſuo ſuſpendi nequeat. Quia licet coniux regulariter ad ſacros ordines promoueri non poſſit, *o* aut religionem ingredi, niſi ipſa quoque eam ingrediatur, maximè ſi ſit iuuenis, & de fornicatione ſuſpecta; *p* ſi tamen de conſenſu vxoris promittentis, & iurantis ſeruare continentiam, & intrare religionem ordinetur, aut profiteatur, ordinatio, aut profeſſio facta valet. & ordine accepto vti, & in religione manere tenetur, adeo vt vxor præfata, quæ conſenſit, ab epiſcopo, vt ea, quæ vouit, adimpleat, compelli poteſt, *q* Non ſolum ea ratione, quod de ſubſtantia profeſſionis mariti non ſit profeſſio vxoris, ſed conſenſus ipſius cum voto continentiæ, ſi non ſit de fornicatione ſuſpecta, & cum voto religionis, ſi ſuſpecta ſit: *r* ſed etiam illa alia, quod coniuge adulterante, coniux innocens ab omni ſeruitute, quam illi debet, ratione coniugij, liberatur: *ſ* ita vt licitè ſacros ordines ſuſcipere, aut religionem profiteri, ſine vlla iudicis ſententia, maximè ſi adulterium manifeſtum ſit, *t* tuta conſcientia poſſit. *

o c. cũ ſis de cõuer. coniug.

p c. ad Apoſtolicã tit. eod.

q Pan. in d. c. ad Apoſtolicã, & in c. ſignificauit. ti. eo.

r ca. cũ ſis & c. cum vxoratus & cap. ad Apoſtolicam, & c. ſignificauit, de cõuer. coniug.

ſ c. Agatho ſa. 27. q. 2.

t c. ſignificaſti, de diuortijs. Ma. c. 22. num. 21.

DECISIO VI.

Ex conſil. 6. alias 11.

6 Ducens concubinam, quæ poſt cõſummatum matrimonium ad ſuum concubinarium redijt, ob quam cauſam maritus, in partes longinquas recedens tacito matrimonio religionem profitetur, & ſacris ordinibus etiam presbiteratus inſignitur, & Miſſas celebrat; quamuis male

male ordines ſuſcipiendo in irregularitate ob Bigamiam incurſa, a ſola Papa diſpenſabili, & in eadem etiam irregularitate celebrando, peccet, *u* omnique priuilegio clericali caret, *x* factaque profeſſio ob adulterium vxoris tenet; *y* Nouam tamen irregularitatem celebrando in irregularitate non contrahit, *z* * & poſt diſpenſationem ſuper irregularitate Bigamiæ, & mala ordinũ aſſumptione, & executione licitè celebrare poteſt, quãuis aliqui exinde ſcandalizentur, cum ſcandalum ſolum actiuum, & non paſſiuum attendendum ſit. *a*

u ca. Acutius. & c. deinde. d. 56. & c. 1. de bigam.
x c. 1. de bigam. in 6.
y ca. Agathoſa. 27. q. 2.
z Inno. in ca. ſi celebrat. de cleric excom. miniſtr. Man. c. 27 nu 194.
a S. Tho. 22. q. 43. ar. 7. & 8.

DECISIO VII.

Ex conſ. 10. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 7 Cum per adulterium notorium vxoris ipſo iure abſque ſententia ſeparationis ſolutum ſit matrimonium quoad thorum, & cohabitationem, adeo vt ipſa adultera reſtitutionẽ viri petere non poſſit, *b* cõſequenter maritus, inuita vxore, & religionem ingredi, & ordines ſacros ſuſcipere valet, *c* cum quoad hunc effectum ordo ſacer, & monachus parificentur. *d*

b Significaſti, de diuort.
c Glo. in c. Agathoſa. verb. conuerſionis. 27. q. 2.
d c. coniugatus, & c. cum ſis, de conuer. coniug.

DECISIO VIII.

Ex conſ. 13. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 8 Coniugatus de licentia vxoris ſuæ nondum carnaliter cognitæ, aut etiam cognitæ iuſtè ordinari poterit, *e* etiamſi vxor monaſterium non ingrediatur, dummodo voueat continentiam, *f* & etiamſi vxor continentiam non voueat, modo ſit ſenex, vel alias extra ſuſpicionem incontinentiæ; vt tamen religionem profiteatur, conſenſus vxoris nõ ſufficit etiam votum continẽtiæ emittentis, niſi ipſa etiam religionem ingrediatur, *g* quandoquidem monachiſſimus plus ſeparat, quam ſacerdotium, vnde etiam quoad vinculum tollit matrimonium ratum, ſed non conſummatum, quod non facit ſacerdotium, *h* & quia ſacerdos melius poteſt prouidere vxori remanenti in ſæculo, ne fornicetur, quam monachus incluſus.

e Arg. cap. qui vxorẽ 33. q. 5.
f c. coniugatus, de conuerſ. cõiug.
g c. 1 et c. cum ſis, de cõuer. coniug.
h c. ex publico, de conuer. coniug et Ex traueg. de vot. Ioan.

TITVLVS XXVI.

De conuerſione infidelium.

SVMMARIVM.

1 *Infidelis vxore conuerſa aliam ducens, ſi poſtea ipſe conuertatur, ad priorem nondum alteri nuptam, redire tenetur.*

2 *Infidelis conuerſus antequam aliam ducat, vxorem infidelem monere debet.*

* 3 *Infidelium coniugum alter conuerſus, aliam ducere poteſt, ſeruatis tamen requiſitis.*

* 4 *Iudæorum infantes, apud parentes educari debet.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. alias 3.

1 INfidelis habens uxorem, quæ ad fidem conuerſa, innupta manet ſecundam ducere non poteſt; & ſi de facto ſecundam ducat, & ex ea liberos generat, & cũ ea ipſe quoque poſtea ad fidẽ cõuertatur, viuente adhuc priore innupta ſicut ad priorem nõdum nuptam, ſi ipſa velit redire, tenetur, ita etiã ipſa con-

conſentiente, cum Papæ diſpenſatione, cum ſecunda licite remanere poteſt. Quia cum inſeparabilitas matrimonij de lege naturæ ſit, *a* quam naturæ legem neque conuerſio ad fidem, neque baptiſmus tollunt, ſed perficiunt, *b* & contra legem naturæ ſit vt quis eodem tempore duas vxores habeat, *c* conſequenter viuente prima vxore, & innupta manente, infidelis maritus ſecundam valide ſine diſpenſatione ducere nequit, & ſi ducat matrimonium non valet. Quamuis enim coniux cõuerſa, volente coniuge marito ſe conuertere, poſt pertinaciam eius, alteri fideli licite nubere poſſit; *d* prius tamen matrimonium nec per conuerſionem, aut baptiſmum, nec per coniugis infidelis pertinaciam, donec alteri realiter nubat, ſoluitur: *e* Quod matrimonium ſecundum quia ſacramentum eſt, prius matrimonium, quod ſacramentum non fuit, ſed tantum contractus indiſſolubilis, & nondum ratus, *f* diſſoluit. Cum ergo Papa ex iuſta cauſa ſuper matrimonio a fidelibus cõtracto rato, nondum conſummato diſpenſare queat, vt hi qui contraxerunt, cum alijs contrahere poſſint; *g* * a fortiori ſuper matrimonio inter dictos infideles legitime contracto, quod non fuit ratum, eo quod non erat ſacramentum, ſed ſolum contractus purus habens inſeparabilitatem naturalem, ſola lege naturæ inductam, & nuda a ſignificatione ſacramentali, iuſta ex cauſa diſpenſare poteſt, & proinde efficere poteſt vt accedente cõſenſu prioris vxoris conuerſæ innuptæ manentis (cuius conſenſus cauſa iuſta eſt diſpenſandi) vir eius, qui adhuc infidelis cum alia infideli poſtea contraxit, cum eadem conuerſus ad fidem remaneat.

a S. Tho. 4.d.33.q. 1.ar.1. b S.Th.4. d.39. q.1. art.3. c gaudemus, de diuor. S Th. 4. diſt.33. q.1.

d c ſi infidelis 28. q.1. & c. quanto, & c. gaudemus, de diuort. e Gl. in c. gaudemus de diuort. S Th.4.d. 39.q.1.a. 2. & 3. f S.Th. in d. artic.5. verſ. ſed cõtra. g Gl. in c. ex publico, de conuerſ. cõiu. Nau. ca. 22.n.21.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. alias 1.

2 Infidelis conſtante matrimonio legitimo cum prima, aliam ducens vxorem, cum qua poſtea ad fidem conuerſus ſacrum baptiſma cum illa ſuſcipit, prima vxore legitima in infidelitatis errore permanente, primam illam vxorem legitimam prius monere, expectare, & voluntatem eius explorare tenetur, num ad fidem conuerti, & baptizari, & cum eo cohabitare velit, quam cum ſecunda illa ad fidem ſimul cum ipſo conuerſa, & baptizata, matrimonium legitimum contrahere poſſit: Quia cum prius matrimonium per ſolam conuerſionem ad fidem non ſit diſſolutum, nec per infidelis obſtinationem, ante ſecundum matrimonium legitime contractum. & ſi conuerſus non teneatur cohabitare coniugi non conuerſæ, ſi nolit; nouum tamen matrimonium contrahere, aut votum continentiæ emittere nõ poteſt, niſi prius aliqua honeſta rogatione, & monitione, aut alia probatione ſufficienti de oſtinatione prioris appareat nolle ſe conuertere, nec cohabitare con uerſo ſine creatoris contumelia. *h* Idemque de Iudæo conuerſo, qui vxorem ſecundam, tempore Iudaiſmi, poſt primam legitimam repudiatam, ſiue non repudiatam duxerit, quod de infideli conuerſo cum illa, cũm qua ſecundo in infidelitate contraxerat, priore legitima viuente, dicendum eſt; eo quod repudium vel nunquam, vel ſaltem poſt Chriſti paſſionem Hebræis non licuiſſe conſtat. *i*

h c. Iudæi 28.q.1. gl. in c. quanto, de diuortijs. S. Th.4. diſ. 39.q 1.ar. 5.4. & Sotus ibi. ar. 4. Sil. ver. matrimonium. 8.q. 10. num. 8. Ang. eo.3. imp 10.§. 6.

i c. gaudemus, de diuortijs, & DD. in 4. d. 33. & 39.

DECISIO III.

Ex conſ. 2. in Nouis deeſt in antiquis.

3 Quamuis Iudæi cæremonias aliquas de conſilio, vel præcepto in conſummandis ſuis matrimoniis obſeruent, præter liberum & legitimũ conſenſum requiſitum ad ſubſtantiam & eſſentiam eius, ſicut & eccleſia catholica in conſummatione matrimoniorum ſuorum Chriſtianorum, nullam tamen ſolemnitatem tantæ virtutis & efficaciæ ſeruant, vt matrimonium iure naturali validum & indiſſolubile, reddatur nullum propter illius defectum, Antiquæ vero eorum leges ad nuptias pertinentes, tanquam iudiciales, uel cæremoniales abrogatæ ſunt, K vnde ſi Iudæus, & Iudæa contractis ſponſalibus per verba de præſenti, non ſeruatis aliis cæremonijs ſecundum vſum Iudæorum ſeruandis, matrimonium conſumment, illudque verum matrimonium ſit, *l* poſtea ad fidem catholicam conuerſi matrimonium de nouo ſeruatis ſolemnitatibus Concilij Tridentini, *m* nequaquam contrahere tenentur. Quandoquidem baptiſmus coniugia legitima non diſſoluat, ſi ambo coniuges conuertantur, etiamſi altero infidelitate manente, is qui conuertitur, aliam, ſeruatis tamen requiſitis, ducere poſſit. *n*

k S. Tho. 1. 2. q. 103 ar. 3. et q. 104. art. 3. Sot. 4. d. 39. q. 1. art. 1.

l c. Gaudemus, de diuort.

m Conci. Trid. ſeſ. 24. c. 1. de refor. matrim.

n 1. Cor. 7. & 28. q. 1. per totum.

DECISIO IV.

Ex conſ. 4. in Nouis, deeſt in antiquis.

4 Iudæorum infantes; pueri, id eſt qui nondum ad 12. ætatis annum peruenerunt, apud parentes educari debent, ad quos iure naturali, & diuino regimen eorum circa ſpiritualia ſpectat: Patre autem mortuo, apud matrem, auo paterno etiam Chriſtiano excluſo educandi ſunt, eique tutela danda erit; non obſtante quod ſubſit timor quod pueros ad infidelitatem trahet. Neque tales infantes, inuitis vtriſque parentibus, aut mortuo patre, inuita matre baptizandi ſunt. *o*

o c. quia ſincera, et cap. de Iudæis. diſt. 45.

TITVLVS XXVII.

De voto.

SVMMARIVM.

1 *Propoſitum & deliberatio quantumuis firma, votum facit.*
2 *Vouens religionem in genere, vel in ſpecie, ad quid tenetur.*
3 *Promiſſio facta ſanctis cenſetur votum, quia Deo facta uidetur.*
4 *Vouens caſtitatem, & religionem, an ab hac liberatus, etiam ab illa liberetur.*
5 *Voti commutatio in re meliori ſeu æquali facienda eſt.*
6 *Propoſitum etiam continuatum voto non æquipollet.*
7 *Votum ob periculum mortis emiſſum, quando validum cenſeri debet.*
8 *Vouere caſtitatem cenſetur, qui dicit, ſeruiam tibi Domine, intelligendo in ſtatu continentiæ.*
9 *Vota tria emittens, vt ſuffragijs religionis gaudeat, non eſt religioſus, nec eam intrare tenetur, ſed tantum vota vt ſimplicia ſeruare.*
19 *Votum non eſt promittere nolle in ſæculo mori.*
11 *Vouens religionem, & caſtitatem ſi principaliter intendebat religionem*

nem intrare, liberatus a voto religionis, eſt etiam a voto caſtitatis.

11 *Vouens alternatiuè duo, alterum implere tenetur.*

13 *Votum emiſſum a matre de legitimis a filijs renunciatis, non valet.*

14 *Votum non tranſeundi ad arctiorem, ſeu non intrandi religionem, non tenet.*

15 *Translatus nihil eorum, quæ in priori monaſterio habebat, transfert ad ſecundum.*

16 *Profeßus non eſt, qui fictè religionem ingreſſus, etiam poſt 13. menſes eijcitur.*

17 *Votum non ludendi honeſto ludo, non obligat.*

18 *Votum de intranda religione, ſi frater Romam venerit, donec ipſe moriatur, tenet.*

19 *Vouens vnam religionem ingredi, aliam profitens, ſatisfacit, ſed non ſi ante profeſſionem exeat.*

20 *Vouens talis Monaſterij frater fieri, illud ingrediens, ante profeſſionem exire, & matrimonium licitè contrahere poteſt.*

21 *Votum de intranda vna religione, commutat Papa reſpondendo, vt aliam intret.*

22 *Voto de intranda religione ſatisfacit, qui intrat, & quia ingrata ſibi, & impoſſibilis eſt, egreditur.*

23 *Votum de non tangendo mulierem libidinoſe, non eſt caſtitatis.*

24 *Vouens in religione mori, intrare, & perſeuerare tenetur.*

25 *Vouens religionem ſub conditione, & ſatagens ne ea adimpleatur, tenetur adhuc voto.*

26 *Habitum nouitiorum etiam per decem annos deferens, profiteri non præſumitur.*

27 *Religionem qui ſæpius ingreſſus in nulla perſeuerauerit, ſtatum clericalem eligat.*

28 *Religionem qui ex voto pœnali intrare debet, prius debita ſoluat.*

29 *Voto de intranda religione ſatisfacit, qui intrat, & ob morbum exit.*

30 *Votum tranſeundi ad arctiorē prælatus diſpenſare, & commutare valet, non tamen irritare.*

31 Papa *relicta in vſus pios, in alios conuertere poteſt.*

33 *Votum qui commutare valet, pœnam ob illius fractionem remittere nequit.*

34 *Abſolutus a pœna incurſa ratione voti, a voto abſolutus non eſt.*

35 *Vota qui virtute Iubilæi commutare poteſt, pœnas incurſas relaxare nequit.*

* 36 *Voti obligationem, iracundia non vitiat.*

* 37 *Iurans, aut vouens per iram religionem intrare, an teneatur intrare.*

* 38 *Vouens non commiſceri mulieri, quam falſo ſuam cognatam putat an, & quando ad votum tenetur.*

* 39 *Voto caſtitatis aſtrictus, ſi poſtea matrimonium contrahat, an debitum petere poſſit.*

* 40 *Vouens certum monaſterium, ſeu cèrtam religionem intrare, ſi ibi non recipiatur, liber manet.*

*41 *Votum caſtitatis ſubdiaconatus ordini annexum eſt.*

42 *Subdiacono, qui publice ordines ſuſcepit, vt vxorem ducat concedi non debet.*

43 *Votum de intranda certa religione, duo in ſe continet, & quænam hæc ſint.*

44 *Vouens ſacros ordines ſumere, etiamſi beneficium, aut patrimonium non habeat, vxorem ducere non poteſt.*

45 *Votum intrandæ religionis, collationem beneficij ei poſtea factam, non annullat.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. alias 4.

1 Morbo grauiſſimo ad mortem vexatus, & multa pia facere proponens, & inter alia declarans, & diſponens religionem ingredi, Deo ſibi ſanitatem concedente, ipſa ſanitate ſecuta religionem ingredi non tenetur. *a* Quia cum aliud ſit velle aliquid facere, & aliud obligare ſe ad id faciendum, & a diuerſis illatio fieri non debet. *b* Nullum propoſitum, quamlibet firmum, nec deliberatio vlla quantumuis reſoluta efficere poteſt votum, aut promiſſionem obligantem de præcepto adimplendi propoſita deliberata, & dicta, niſi promittat, & voueat illa facere. *c*

a l. litteraturam, de voto.

b l. Papin. ff. de minoribus.

c S. Th. 22 q. 88. ar. 1. et 2 Arch. in cap. qui bona 17. q. 1. Man. c. 12. nu. 24.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 28.

2 Ægrotus vouens religionem Minimorum, aut aliam religionem particularem ingredi, & ſanus effectus adiens Generalem religionis illius, qui non vult eum recipere, non ſatisfacit voto, nec abſolutus ab eo ſine alia cauſa in id accedente, cenſetur: licet enim vouens ingredi religionem in certo monaſterio, quod non vult eum recipere, declarari poſſit a voto abſolutus, * vouens tamen Religionem in genere, vel in ſpecie, non ſe reſtringendo ad aliquod monaſterium, alias religiones, vel alia Monaſteria eiuſdẽ religionis quærere tenetur, licet ab aliqua, vel ab aliquibus repudiatur. *d* Nec ſufficit refutatio ſolius Generalis, non reddita ſaltem cauſa ſufficienti, quare omnia monaſteria ſuæ religionis eum refutare debeant. Quia ſicut acceptatio, & admiſſio volentis ingredi religionẽ pertinet ad prælatum, & conuentũ monaſterij, *e* ita etiã refutatio ad eoſdem & non ad Generalẽ ſpectabit: poteſt tamen Generalis vel Prouincialis cauſa cognita, & auditis partibus, ſuis ſubditis iubere, ne aliquem tali, vel tali de cauſa recipiãt; Refutatus autem a maiori parte Prælatorum, & conuentuum Regni, vel magnæ prouinciæ, liber a voto cenſeri debet.

Man. ca. 12. nu. 41

d Caiet. 2. 2. q. 188. ar. 3.

e Gl. in c. fi. de reg. in 6.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 8.

3 Puella, quæ deliberatè in manibus epiſcopi viſitatoris ſe monialem futuram promittit, votum ſimplex de intranda religione facere non cenſetur, & proinde valide ſponſalia, non obſtante dicta promiſſione, contrahere valet. Quia cum de eſſẽtia voti ſit vt promiſſio fiat Deo, * adeo vt profeſſio facta ſanctis ideo cenſetur votum, quia videtur facta Deo, quatenus nimirũ ſancti deificati ſunt, & participatione quadam dij facti: ita à contrario ſicut promiſſio facta ſancto de aliquo bono, tanquam homini rationali, non habito reſpectu quod ſit deificatus, votum non cenſetur: *g* ſic neque promiſſio facta homini ad faciendum illum certiorem rei futuræ, votum,

f S. Th. 2. 2. q. 88. ar. 4. & 5 Man. ca. 12. nu. 1

g Caiet. 2. 2. q. 88 art. 5.

votum erit. Cum itaque promiſſio facta per præfatam puellam non erat facta Deo de ſe faciendo religioſam, ſed tantum Epiſcopo facta fuit ad certificandum illum de voluntate faciendi ſe religioſam; conſequenter votum feciſſe non cenſebitur.

DECISIO IIII.

Ex conſil. 4. alias 13.

4 Ruſticus caſtitatem vouens, ſimulque religionem quãdam intrare, neſciens tamen an tunc intenderet ſe ad caſtitatem ſeruandam obligare, licet ad dictam religionem non admitteretur, ſi poſtea admitti ad religionem non poſſit, in dubio partem tutiorem eligere tenetur; *b* & proinde reputare ſe debet obligatum ad caſtitatem etiam extra religionem ſeruandam, quamuis ob talem dubitationem facilius erit diſpenſationẽ à Papa per ſacram Pœnitentiariam obtinere.

b ca. iuuenis. de ſpõ al. & ca. ad audientiam. de homic.

DECISIO V.

Ex conſ. 5 alias 19.

5 Vouens presbiter fieri, & poſtea non alia de cauſa, quam pœnitentia ductus obtinens commutationem, vt quolibet menſe in vita ſua frequẽtaret confeſſionem, & communionem; non obſtante hac commutatione, tempus presbiterij per ſacros canones præfinitum, puta vigeſimum quintum annum expectare, & presbiter fieri, ſi poſſit, aut votum prius in aliud melius, vel æquale bonum commutare, tenetur: quia cum voti commutatio, vel in aliud opus melius, vel ſaltem æquè bonum fieri debeat, * & confeſſio menſtrua, & communio, æquipollẽs opus aſſumptioni presbiteratus non ſit, obligatio primi voti adhuc durat, & in ſuo robore permanet, nec per talem cõmutationem inualidam, & nullam, tolli poterit; quia non præſtat impedimentum, quod de iure non ſortitur effectum. *i*

Man. c. 12 nu. 63.

i cap. Non praſtat. de reg. iur. in 6.

DECISIO VI.

Ex conſ. 6. alias 3.

6 Habens propoſitum mutandi vitã, & intrandi religionem, poſtea tamẽ ſponſalia cum virgine contrahens, ſed ſine præſentia parochi, cum præfata virgine Matrimonium contrahere tenetur; quia neque propoſitũ etiam ſæpius iteratum, aut diu continuatum votum conſtituit, aut obligationem neceſſariam intrandi religionem inducit, K * neque Concilium Tridentinum, *l* ſponſalia de futuro contracta ſine præſentia parochi annullat, ſed tantum ſponſalia per verba de præſenti, * & ideo ad contrahendum Matrimonium virtute ſponſaliorum obligatur, quãuis & ipſa etiam per ingreſſum, & profeſſionem religionis diſſoluũtur. *m*

K c. literaturam. de voto. et Panor. ibi.
Man. c. 12 nu. 14.
l Tri. ſeſſi. 29. c. 1. de ref. Matr.
Mãn. c. 25 nu. 144.
m ca. 1. de conuerſ. cõiug.

DECISIO VII.

Ex conſil. 7. alias 1.

7 Cum iudicium, quod ſufficit ad aliquem obligandũ diabolo, ſufficiens etiam ſit ad obligandum Deo, *n* & conſtat, eum qui proximum ferit, vel occidit per iracundiæ calorem peccare mortaliter; conſequenter votum in ægritudine, prælijs, nauigationibus, calore iracũdiæ, aut alia animi perturbatione factũ, quæ hominẽ inſanũ, vel furioſum non reddit, nec iudiciũ rationis penitus tollit, vouentem ad illud implendum obli-

n Gloſſ. in c. mulier. 32. q. 2.

o Pan. in c dudum. de cõuerſ. coniug. Mac.12. nu.24.

obligat, o * quamuis vota ſic facta à Prælatis iuſtè commutari, & diſpenſari poſſunt. p *

p c.1 et 2. de voto. Man.cap. 12.nu.24 & 77.

DECISIO VIII.

Ex conſ.8.alias 5.

8 Qui dicit Deo, *Dà mihi Domine ſalutem & ego ſeruiam tibi* intelligendo mente de ſeruitio in ſtatu caſtitatis, & continentiæ, votum ſeruandæ caſtitatis emiſiſſe cenſetur, ad eamque ſeruandam obligatur: cum mens dicentis fuerit, (cui maxime attendendum eſt) ſe ad caſtitatem ſeruandam, ſecundum propriorem verborum ſignificationem, obligare.

DECISIO IX.

E conſi 9. in vtriſque.

9 Sacerdos beneficiarius in articulo mortis vouens caſtitatem, paupertatem, & obedientiam in manibus Prioris alicuius Monaſterij, & in præſentia ſui confeſſarij animo participandi ſuffragia ordinis prædictorum Prioris, & cõfeſſarij; quamuis ex tali voto religioſus factus nõ ſit, nec ad religionem intrandam obligatus, eo quod nec eam intrare promiſit, nec Prior, & Confeſſarius poteſtatem incorporandi illum ſuæ religioni habebant, quod tamen neceſſarium eſt, vt quis religioſus eſſe poſſit, q ad vota tamen illa ſeruanda tanquam ſimplicia tenetur; ita vt caſtitatem ex duplici voto, tam Sacerdotali, quam caſtitatis voto paupertatem etiam ex eodem voto, obedientiam vero ex nullo ſeruare tenetur; Quia illud nõ fuit legitime acceptatum ab ordine, aut conuentu poſt annum probationis, pro ut Concilium Tridentinum r requi

q cap. ad Apoſtolicam. de regul.

r Tri. ſeſ. 25. c.15. de reg.

rit; nec ipſe animum obligandi ſe Epiſcopo, vel alij Prælato habuit, pluſquam ante votum obligabatur.

DECISIO X.

Ex conſ.10.alias 6.

10 Qui ſcrupulis diuerſis e rebus ſecularibus natis agitatus proponit intrare religionem certam, aut dicit, *Promitto non mori in ſeculo*; nec virtute talis propoſiti, aut rigore verborum, quæ dixit, votum religionis emiſiſſe cenſetur: quia proponere etiam firmiſſime intrare certam religionem non eſt vouere; f & verba prolata, ſolum non velle mori in ſeculo, non autem religionis ingreſſum, ſignificant.

f S.Th. 2 2 ... ar.1. & ... Ma... nu.24.

DECISIO XI.

Ex conſ. 1 de ſt in Nouis.

11 Cum votum ab intentione vouentis expreſſa, vel tacita pendeat, qui principaliter vult vouere caſtitatē & acceſſorie religionem, vt facilius eam in illa ſeruet, ea ſeruare tenetur, etſi ab intranda religione excuſetur; ſicut etiā qui principaliter vult religionem vouere, & veluti acceſſorie caſtitatem, quam facilius in religione ſeruare poſſit; a voto religionis liberatus, etiam & a voto caſtitatis liber erit; eo quod acceſſorium ſui principalis naturam ſequitur. t

t c Acceſſorium de reg. iu. in 6.

DECISIO XII.

Ex conſ.12.alias 27.

12 Vouens intrare religionem Capucinorum, vel cuidam particulari Hoſpitali ſeruire; ſi a Capucinis recipi non poſſit, ad ſeruiendum præ-

faro

ſato Hoſpitali tenetur: quia qui promittit duo alternatiuè, alterum eorũ adimplere tenetur; *u* & aliam Religionem intrando peccat; eo quod illud quod Hoſpitali debebat, ita ſoluit alteri, vt fiat inhabilis ad ſoluendum quod debuit Hoſpitali; ſoluens autem vni, quod alteri debet, peccat; *x* ſacta tamen profeſſio in illa religione valida erit.

u c. in alternatiuis. de regu. iur. in 6.

x c. ea te. de sureiu.

DECISIO XIII.

Ex conſi. 13. alias 16.

13 Mater de legitimis filiæ Monaſterium ingreſsæ, & renunciãtis legitimas eius, & patris, quas in bonis eorum habere ſperabat, Monaſterium ædificare vouens, ad votum illud implendum non tenetur; quia filii licet viuentibus parentibus, ſpẽ ſuccedendi in bonis paternis poſt eorum obitum habeant, antea tamen nihil iuris in eis habere poſsunt: *y* Ideoque per renunciationem filiæ ante mortem patris, nihil patri, aut matri eius acquiritur, niſi ſola libertas teſtandi de bonis ſuis inter reliquos filios, & filias, perinde ac ſi ipſa filia eius nõ fuiſset. *z* Et ſi quid ex illa legitimarum patris renunciatione acquiri poſset, de illa pater non mater diſponere valet: vnde conſequenter votum a matre emiſsum de legitima filiæ ante obitum patris ſic renunciata, tanquam de nihilo factum, nullũ, & irritum cenſendũ eſt.

y l. 1 § ſi [illegible] [illegible] d. [illegible].

z Couar. [illegible] pa. [illegible] pa. in [illegible].

DECISIO XIIII.

Ex conſ. 14. alias 55. de Regularib.

14 Qui ſemel vouit non tranſire ad regulam arctiorem, poſtea ad aliam Religionem, quæ & conſtitutione ſuæ religionis, & conceſſione Apoſtolica eſt ſtrictior, & ſuæ naturæ, & conditioni aptior, & ad ſeruiendum Deo opportunior, non obſtante voto illo licitè tranſire poteſt. Sicut enim votum de non intranda religione nihil vouenti ad illam intrandam obſtat, quia maioris boni impeditiuum eſt; *a* ita nec votum de non intranda arctiori religione, vouenti ad illam intrandam, tãquam maioris boni impeditiuum, obſtabit: & proinde poſt petitam, licet non obtentam à ſuperiore licentiam, *b* illam licitè intrare poteſt.

a Arg. ca. fin. 22. q. 4. S. Tho. 2.2. q.88 art.2.

b c. Virgines. 20. q. 4 c. licet. de regul.

DECISIO XV.

15 Regularis cum incapax omnino Dominij, & poſſeſſionis ſit, etiam ſui Breuiarij, nec aliquid ſibi, ſeu nomine ſuo acquirere poteſt, ſed quicquid acquirit quomodocunq. ſiue per contractum, ſiue per vltimam voluntatem, ſiue per induſtriam, ſiue iuſſu, ſiue iniuſſu Prælati, Deo, Eccleſiæ, & ſuo Monaſterio vbi eſt profeſſus, acquirit, & etiã quæſita per eum ante probationem, & nondum in alium legitime translata, per profeſſionem, in Religionem, vel Monaſterium, quibus ſe dicat, transfert; *c* Conſequenter tranſiens ab vna religione ad aliam, nihil eorum, quæ in priori religione, vel Monaſterio habebat, niſi veſtes, & ſcripta ſua, quæ primæ religioni ſuæ inutilia eſſent, & alia, quorum delationẽ probabiliter crederet Prælato ſuo non fore ingratam, ad ſecundam illa ſecũ transferre põt; reliqua verò minime niſi relictis originalib. vel eorum copijs, per quas fieret ne delatio eorum eſſet religioni damnoſa.

c Auth. ingreſſi, C. de ſacroſã. eccl. & c. in præſentia. de proba. & c. 22 de teſtam; & c. 2 & c. cum ad monaſterium, §i fin. de ſtatu monach.

DECISIO XVI.

Ex conſ. 15. alias 45. de regul.

16 Proponens firmiter certam religionem intrare, eamque intrans, ſed

poſt vndecim menſes eam egreſſus, & fictè aliam intrans animo non faciendi profeſſionem, in qua per tredecim menſes manſit nulla expreſſa profeſſione facta, & cā poſtea ſine licentia egreſſus, & à ſuperiore captus, & habitu ſpoliatus; neque votum aliquod religionis feciſſe, neque religioſus cēſendus eſt, ſed neque religionem aliquam intrare tenetur. Quia propoſitum intrandi religionem etiam firmiter conceptum, votum obligatorium non inducit; *d* * & etiamſi vouiſſet, illud tamen ſatis intrando religionem, ibique per tot menſes manendo impleuit; cum votum de intranda religione per introitum adimpletum cenſeatur, licet profeſſionem nō faciat. *e* Neque tacite profeſſus eſt, qui fictè religionem ingreſſus etiam poſt tredecim menſes eijcitur, & habitu à Superiore illius ſpoliatur. *f*

d S.Tho. 2.2.q.88 ar.1. Ma.c.12 nu. 24.
e S.Tho. 22.q.189 ar.4.
f Arg. c. humanae aures. 22 q.5. & c. tua. de ſponſa.

DECISIO XVII.

Ex conſ. 16. alias 36.

17 Cum ludus triplex ſit, honeſtus, recreationis gratia factus; & venialiter malus; & malus mortaliter. *g* Quamuis votum de non ludendo ludo honeſto, non obligat, eo quod eſt contra bonos mores; *h* votum tamen de non ludendo ludo venialiter, aut mortaliter malo, vouentem obligat, & bonum eſt; ſicut enim votum peccandi venialiter, aut mortaliter, malum eſt; *i* ita etiam votum de non peccando venialiter certo aliquo genere peccati, aut mortaliter, eſt bonum; iuſta tamen de cauſa, ea ſcilicet, quia vouens eſt nobilis, & veretur ſe non ſeruaturum votum in exercitu, vel Curia, vbi viuit, & magna eſt ludendi occaſio, & conſuetudo inter homines ſui ſtatus, & ordinis, à Papa ab obligatione voti abſolui poteſt, & in bonum maius, vel æque bonum commutari. Quia ſicut Pœnitentiaria pro paruiuſta cauſa admittere ſolet, vel parte cauſæ diſpenſandi ſuper voto caſtitatis, eo quod qui, vel quæ vouet valde vrgetur & grauibus ſtimulis carnis ad fornicandum, & vouens perinde fornicaretur, ac ſi votum caſtitatis non emiſiſſet; quia huiuſmodi diſpēſatio retrahit à maiori peccato ad minus, & peccaturum hortari iuſte quis poteſt, vt ſi paratus ſit peccare alterum de duobus, peccet potius peccatum minus: *K* ita etiam iuſta cauſa eſt diſpenſandi in voto non ludendi ludo mortaliter malo, cum eo qui probabiliter creditur peccaturus etiam contra votum, vt ſic ſaltē minus peccatum committat, cum minus ſit ſine voto, quàm cum voto peccatum mortale committere.

g S.Tho. 2.2.q.168 ar.3. & 9 Ma.c.20. initio.
h Arg. c. in malis. 22.q.4. et ca. non eſt obligatorium. de reg. iur in 6.
i c. ſi aliquid.
K c. ſi quis verius, 33.q.2.

DECISIO XVIII.

Ex conſi. 17. alias 15.

18 Vouens ingreſſum religionis, ſi frater eius Romam venerit, donec frater moriatur, à uoti obligatione nō liberatur, nec interim uxorem ducere poteſt; *l* Nec alius in tali uoto religionis, etiamſi cōditionale ſit, præter Papam diſpenſare poteſt.

l Arg. c. in praeſentia, & c. tua. de ſponſ. Ma.c.12 nu.43. et 71.

DECISIO XIX.

Ex conſi. 18. alias 26.

19 Vouens ingredi certam religionē, licet non teneatur eam ingredi, ſi poſt illud uotum ingreſſus, & profeſſus ſit aliam religionem, *m* tenetur tamen ſi non profiteatur ſecundam. *n*

m ca. qui poſt votu de reg. in 6.
n Arg. in d. ca qui poſt vo...

DE-

DECISIO XX.

Ex conſ.19.alias 25.

20 Vouens certi Monaſterij frater fieri, & illud ingrediēs, ante profeſſionem libere ab ea exire, o & Matrimonium licite cōtrahere poteſt. p Quia votum intrandi religionem, & ſe fratrem faciendi, quod hoc paria ſunt, & eiuſdem uirtutis; q & ideo huic, ſicut & illi ſolum intrando, licet non profitendo, ſatisfit.

o S. Th. 2. 2. q. 189. art. 4. p c. 1. de reg. in 6. q Caiet. 2. 2. q. 189 ar. 4.

DECISIO XXI.

Ex conſ.20.alias 33.

21 Papa, rogatus ſuper diſpenſatione voti de intranda religione aliqua vna; Reſpondendo vt aliam ingrediatur, præfatum votum non diſpenſaſſe, ne illo teneatur, ſed illud tantū in aliud commutaſſe cenſetur, & proinde ad aliam religionem in genere intrandam obligatur.

DECISIO XXII.

Ex conſ.21.alias 23.

22 Obligatus ex voto ad intrandam aliquam religionem in genere intrando Carthuſianam ante ætatem, quā eius ſtatuta requirunt, & ob id poſt ſex menſes nouitiatus eijcitur, voto ſuo ſatisfeciſſe non cenſetur; ſed vel ipſam, vel aliam, poſt legitimam ætatem ingredi tenetur. Quia vouens intrare religionem, & intrans, tunc ſolum voto ſatisfacit, quoad forum cōſcientiæ ad effectum exeundi, ſi ex ea vult exire, vel quia ei ingrata eſt, vel ſibi videtur importabilis: r ſecus autem ſi non exeat, aut quia ſibi ingrata, aut quia ſibi impoſſibilis videt ſed ideo quia ſtatuta ordinis repugnant: vnde cum uouens intrare religionem in genere, non ſolum tenetur aliquam approbatam intrare, ſed etiam quam ſcit, vel ſcire debet iuſtè ſibi eſſe aptam, nec ſe iuſtæ pati defectum ob quē per ſtatuta eius reiici poſſit, & eam profiteri, niſi ei ingrata, vel importabilis videatur; præſertim cum ipſe in particulari religionem Carthuſianam non uouerit; non obſtante ingreſſu, & egreſſu præfato ad aliam religionem intrandam, vel eandem poſt debitam ætatem, & ſublato impedimento tenetur, niſi iuſta aliqua de cauſa cognita, Papa votum ſuum vel relaxet, vel in aliud commutet.

r S. Tho. 2. 2. q. 189 a. 1. & 4. & Caiet. ibi.

DECISIO XXIII.

Ex conſi.22.alias 42.

23 Votum emittens de non tangendo mulierem libidinoſe, votum caſtitatis emittere non cenſetur; ſicut neque qui votum de non nubēdo, vel de non ducendo vxorem emiſit, caſtitatem vouiſſe, iudicari debet: * cum multo plura votum caſtitatis, quam hoc votum includit; votum etenim caſtitatis omnia ea includit, quæ in ſexto Decalogi præcepto prohibentur; * immo & Matrimonium, & copulam eius; ſ & conſequenter Epiſcopus in tali voto de non tangendo mulierem libidinoſe diſpenſare poteſt; cum tamen caſtitatis votum Papæ reſeruatum ſit. *

Man. c. 12 nu. 43.

Ma. c. 17. nu. 12.

ſ c. Vouentibus. 12. q. 1.

Ma. c. 12. nu. 75. & 76.

DECISIO XXIIII.

Ex conſ.23.26.alias 7.22.

24 Proponens longo tempore intrare religionem, & tandem proferēs hæc verba; *Promitto mori in religione*, votum religionis emiſiſſe cenſetur; ſic enim dicendo, tacite dixiſſe videtur, promitto intrare religionem,

ligionem,& in ea mori; votum autem generale de intranda religione valet. *t* cui voto non ſatisfacit ſolum intrando religionem,niſi etiã eam profiteatur, in eaque moriatur;cum virtualiter ſic dicendo duo vota feciſſe videtur; Alterum de intranda religione; & alterum de perſeuerando in ea;quorum prius com pletur intrando tantum, poſterius autem non niſi profitendo. * Sufficit autem quamcunque religionem voluerit profiteri, quia promiſſioni indefinitæ, & Generali per vnum ſuppoſitum fit ſatis. *u*

t conſtitutionem de reg. in 6.

Man.c.12 nu. 47.

u gl.in c. & circa. de elect. in 6.

DECISIO XXV.

Ex conſi.24.alias 30.

25 Vouens intrare certam religionem ſi ad ſcientiam neceſſariam ingreſſui illius ordinis perueniret, & reiectus ab vno Monaſterio illius ordinis ob eius inſufficientiam, non cenſetur voto ſatisfacere, eo ſolo quod ab vno Monaſterio ſit reiectus, ſed alia Monaſteria illius ordinis quærere tenetur, vt liber à voto eſſe poſſit;& dare operam debet ſtudijs,vt pro illa religione aptus inueniatur, ne ex parte ſua impedimentum ſit quo minus in illa recipiatur quamuis enim vouens religionem ſub conditione non obligatur, donec conditio adimpletur, *x* ſatagens tamen ne adimpleatur ea, voti reus iudicatur.

x c ſi pro te. de reſcrip.

DECISIO XXVI.

Ex conſi.25.alias 42 de regularib.

26 Oblata à parentibus in ætate pupillari Monaſterio cum dote,& habitum nouitiorum etiã per decẽ annos aut plures geſtans,*y* & ſæpè dictis & factis oſtẽdẽs ſe animũ profitendi non habere,nec vnquã habuiſſe, ex tali habitus geſtatione nec votum, nec voti ratificationẽ emiſiſſe cẽſetur,ſed liberè à Monaſterio exire,*z* & Matrimoniũ cõtrahere põt.

y Inno & Pan.in c. ex parte. de regul. Card. in cle.eod.ti. eod. Tab. verb.nouitius, & Ange. eo. nu.12.

z c.1.§ 1. de regu.6

DECISIO XXVII.

Ex conſi.27.alias 35.

27 Vouens ingreſſum religionis,& ſæpius eam ingreſſus, ſed ante finitos annos nouitiatus, aut emiſſam profeſſionem egreſſus, ob difficultates quas in religione reperit,& ſemper ſcrupulis agitatus dubitas etiã quod nõ ſaluabitur,ſi in ſtatu ſeculari moriatur, tuta conſcientia vitam clericalem ſecularem ob experientiam, quam habet ſuæ in perinanendo in religione inconſtantiæ eligere, & tentationes malas frequenti oratione repellere poteſt.

DECISIO XXVIII.

Ex conſi.28.alias 20.

28 Religionem qui cauſa certorũ votorum pœnalium,quæ ſregit, intrare tenetur, ſed debita quædã ſoluenda habet, præfata debita prius ſoluere, quàm religionem ingredi debet; *a* Nec in fraudem creditorum religionem ingredi poteſt, ſi habeat vnde ea ſoluere valet.

a S.Thom. 2 2 q. [illegible] ar.6.

DECISIO XXIX.

Ex conſi.29.alias 24.

29 Vouens ſimpliciter religionem ingredi, intrando religionem, & poſtea ſuperueniente morbo exiens, voto ſatisfeciſſe cenſetur, nec ceſſante infirmitate redire tenetur; quia ſic vouens, vouere cenſetur ſecundum formam iuris, *b* quæ habet vt intra annum probationis ingrediens religionem, ob infirmitatem, aut aliam cauſam non ſibi gratam libere exire poſſit. *c*

b S Thom 2 2.q.189 art.4.

c c.ad Apoſtolicã. de reg.& c.1. & 2.ti.eo. 6.

D E-

DECISIO XXX.

Ex conſi.30.alias 40.

30 Regularis profeſſus licet votum traſcundi ad arctiorem religionem ſine auctoritate ſuperioris emittens ad eam implendam teneatur, nec Prælatus illud irritare queat; *d* ſuper illo tamen diſpenſare, aut illud in aliud commutare poteſt. Quamuis enim religioſus nullā propriam habeat voluntatem, ſed à voluntate Superioris dependet, *e* & proinde Superiori quoad omnia contenta in regula,& etiā quoad non contenta, quæ ſunt, vel ede poſſunt opportuna regulæ ſeruandæ, ſubijcitur; *f* quia tamen exitus,& tranſitus ad arctiorem religionem non eſt de contentis in regula, nec de opportunis ad eam ſeruandam, immo potius de contrarijs, *g* proinde in iſtis voluntati Superioris non ſubijcitur, ideoq; factum votum obligat. Quia vero poteſtas irritandi votum ex ſubiectione naſcitur, qua ratione votum tale ſine Superioris conſenſu factum obligat, eadem cōſtat, non poſſe ab eo irritari. Cum autem tale votum non ſit proprie votum religionis, ſed de tranſitu ab vna ad aliam religionem, & longe aliud & minus, quam votum de ingreſſu religionis, vt cōſtat; cōſequēter reſeruatio, qua votum religionis Papæ reſeruatur, quæ eſt exorbitās à communi regula iuris (quæ concedit Epiſcopis diſpenſationem & commutationem votorum) non eſt extēdēda ad hoc quod eſt minus; eo quod iura exorbitantia non ſunt extendenda ad alium caſum, *h* nec à ſeparatis fit illatio. *i* Et ideo ſicut poteſt Prælatus diſpenſare ſuper tali voto, ita à fortiori illud commutare poteſt, cum longe magis ſit diſpenſare, & cui licet quod eſt plus, licet vtique quod eſt minus. *K*

d S.Tho. 22.q.88. ar.8 Caietan. ibi. So[...]. ob.7 de iuſt.q. 7 ar.1 e c.non dicatis 12. q.1 & c. [...]ndā [...] de [...] Tholen. [...] 20 q. [...] licet. [...] regul.

[...] c odia. [...] in. [...] Papi[...]us ff. [...] mino[...] [...] Ke licet. de reg.iu. in 6.

DECISIO XXXI.

Ex conſi 31.alias 34

31 Nobilis iuuenis habēs coniugē iuuenē infirmam & morti proximam & turbatus dolore vouit cuidā ſancto mille ſcuta, ſi vxor conualeſceret, quæ conualuit, ſed deinde ſuper uenit mors patris eiuſdem iuuenis, qui multa debita reliquit,& filiā virginem indotatam,& natæ ſunt eidē iuueni duæ filiæ; ex Papæ licētia illa mille ſcuta in dotem ſororis pauperis, & filiarū ſuarū, attento maximè quod bona vouētis vix quatuor millia ſcuta valeāt, cōmutare licitè poteſt. Quāuis enim eccleſiæ titulū illius Sācti habenti ius quæſitū fuit ad illa mille, & proinde neceſſarius videtur cōſēſus eccleſiæ cū id quod noſtrū eſt, ſine cōſenſu noſtro auferri nequeat; *l* quia tamē Papa relicta in vſus pios, in alios cōmutare poteſt, *m* & donatio rei facta alicui cū adiectione, vt eam det alteri tertio, quoad illum tertium uolente donatore,& donatario principali reuocari poteſt; *n* & Deus donatarius principalis eſt, volente Papa eius vicario, iuſta de cauſa donatio illa in alium pium vſum cōmutari poteſt.

l l.id qđ noſtrū. ff. de reg.iu. m Clem. quia contingit. de relig. domib. n l.qui Roma §.Flauius.ff.de verb. obl. et ibi Barto.

DECISIO XXXII.

Ex conſi.32.alias 18.

32 Vouens ſtatim habitum Presbiteralem aſſumere & poſtea ſuo tempore presbyter fieri, ſtatim habitū aſſumere tenetur, niſi iuſta de cauſa Epiſcopus dilationem concedat, & diſpenſet; Aſſumptionē vero ordinis preſbiteralis etiamſi legitimæ ætatis,fuerit cauſa ſtudendi, & ſe ad illum idoneum faciēdi, etiā ſine Epiſcopi diſpēſatione differre poteſt. *o* qui etiā Epiſcopus iuſta de cauſa votū illud Presbiterij, cum non ſit de numero quinq; votorū reſeruatorum Papæ, videlicet, perpetuæ continentiæ,

o Arg.c.cū in eo. de elect.in 6

Religionis, Peregrinationis in Hieruſalem, vel Romam, vel S. Iacobū Cōpoſtellæ, *p* * in aliud maius, vel æque bonum cōmutare poteſt, Nihilq; obſtat quod votū Presbiterij, votum etiam perpetuæ continentiæ ſub ſe includere videtur, quod eſt illi annexum; quia etiam votū religionis ad ſui cōplemēntum propriè perpetuam continentiam includit, non tamen propter hoc Religionē vouens, illam vouere cenſetur. *

p cap. Et ſi Dominici, de pænit. & remiſſ. Man. cap. 12. nu. 75.

Man. ca. 12. nu. 47.

DECISIO XXXIII.

Ex conſi. 33 alias 31.

33 Cum aliud ſit cōmutare, aliud remittere pœnam ob fractionē voti, habens poteſtatem certa vota commutandi, pœnam ab eorum fractionē remittere nequit; à diuerſis enim nō fit illatio. *q* ſi tamen ante pœnam incurſam cōmutatio fiat, nō incurreretur pœna, eo quod non frangitur votum, iam per commutationē ſublatum, & quod non eſt, nec frangi, nec diſſolui poteſt. *r* priuatio.n.habitum præſupponit. *ſ*

q l. Papinianus ff. de minorib. c. adaudientiam. de decim. r c. ad diſſoluendū. & de deſpōſ. impub. ſ. Decem. de verb. oblig.

DECISIO XXXIIII.

Ex conſi. 34. alias 14.

34 Cū abſolutio à fractione voti, aut a pœna incurſa rōne fractionis eiuſdē & abſolutio à voto, inter ſe diuerſa ſint, ita quod votū perpetuū obligat ſemper, quamuis vouens à peccato fractionis voti, ſeu à pœna incurſa ob votū fractū abſoluatur; *t* ideo vouens, vel iurans ſe nō peccaturum certum peccatū ſub pœna intrādi religionē, & poſtea peccās illud, religionē intrare tenetur, & impetrata diſpēſatione ſolū ſuper pœna intrandæ religionis, quā ob voti fractionem incurrit, iterum peccando ad illā intrandam de nouo tenetur; quia non fuit diſpenſatus ſuper

t S. Ant. 2. par. ti. 12. § 2. c. 2.

voto nō peccandi ſub pœna intrandæ religionis, ſed ſolū ſuper obligatione intrandæ religionis incurſa ob primā voti tranſgreſſionem, quæ res diuerſa eſt ab illo voto de non peccando ſub pœna intrandæ religionis, * & à diuerſis nō fit illatio. *u* Diſpenſatus autem à voto non peccandi ſub pœna intrādæ religionis, quamuis iterum peccat, religionem tamen intrare non tenebitur, eo qđ ſublato principali tollitur acceſſorium. *x*

u Man. ca. 12. nu. 71.

x l cū principali. ff. de reg. iur. & c. acceſſoriū ac reg. iu. in 6.

DECISIO XXXV.

Ex conſi. 35. alias 32.

35 Vouens facere eleemoſinas ſi amplius certum aliquod peccatū committeret, & poſtea peccatum illud committēs; etiamſi forte votū eius confeſſarius virtute Iubilæi, in quo Papa conceſſit Confeſſarijs facultatem commutandi vota, ſed nullam mentionem fecit de condonatione obligationis ad ſoluendas pœnas iam incurſas, in dotationem alicuius pauperis commutauit; ad eleemoſinas tamen ob fractionem voti prius debitas faciendas, non obſtante præfata voti commutatione a confeſſario facta, obligatur. Quia cum aliud ſit obligatio ſoluendi pœnam iam incurſam ratione voti violati, & aliud votum ipſum, & à diuerſis nō fit illatio, *y* Confeſſarius, qui ſolum votum virtute Iubilei cōmutare potuit, pœnas incurſas ob violatum prius votum condonare, aut relaxare non potuit. Nec quicquā vouēti prodeſt, q̄ ſublato voto quod fuit principale, ſublata ēt cenſeatur prædicta pœna ſoluēdi eleemoſinas, tanq̄ acceſſoriū quidad votū illud ſeruandū, ex eo.ſ. q̄ acceſſoriū naturam ſui principalis ſequi ſoleat, *z* quia tunc ſolum acceſſorium

y l. Papinianus ff. de minor. cap. ad audientiam. de decim.

z c. acceſſorium. de reg. iur. in 6.

ſui

ſui principalis naturam ſequi cenſetur, quando ratio eadē in vtroque militat, nō quando diuerſa; *a* & quā do acceſſorium ſine ſuo principali conſentire nequit; cum itaque obligatio ad pœnam ſoluendam, ſine voto cōſiſtere queat, poſt votum ſolutum, vel diſpēſatione ſublatum, vt palam eſt, proinde in caſu dicto ſublato voto, penam acceſſoriam prius incurſam minime ſublatam eſſe cenſeri debet.

a Arg. ca. debitores, & c. conting. de iu rein.

DECISIO XXXVI.

Ex conſil 2. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 36 Voti obligationem, licet iracūdia quæ vſum rationis non ſuſtulit, viciare non cenſetur, *b* neque magna perturbatio, etiam eſt iniuſto timore, vel amore procedens, *c* * iuſtam tamen cauſam petendi diſpenſationem vel commutationem in Prætorio ſacræ pœnitentiæ præbet.

b Arg. ca. dudū. de conuerſio. coniug. c ca. 1. & ibi Pan. de voto. Naua. in Man. c. 12 nu. 24. & 77.

DECISIO XXXVII.

Ex conſil. 10. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 37 Iurans, vel vouens etiā per irā religionē intrare cū intentione actuali non intrandi eam, etſi ad intrandum non tenetur, ſi tamen intentionem contrariam non habuit, neq; intentionem actualem intrandi ad intrandum obligatur; Quia non debet de ſe præſumare, quod noluit tam grauiter peierare, vt volendo intrare, iuraret ſe intraturum, ſed quod ſaltem per iram intrare voluerit. *d* Cum inter conſenſum, & diſſenſum dari non poſſit medium.

d Arg. ca. qui tacet de reg. iu. 6.

DECISIO XXXVIII.

Ex conſ. 12. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 38 Vouens non commiſceri mulieri, quam falſo ſuam cognatam eſſe putauit votum illud ſeruare non tenetur, ſi tunc ea mente fuerat, quod ſi veritatem ſciuiſſet, non vouiſſet; ſecus autem ſi tunc ea mente erat, quod vouiſſet, etiamſi eam cognatam ſibi non eſſe ſciuiſſet. Quia ignorantia qualitatis a peccato qualificato excuſat, ſi ſit cauſa peccati, alias minimè.

DECISIO XXXIX.

Ex conſ. 17. in Nouis deeſt

* 39 Voto ſeu iuramento caſtitatis ſeu religionis ingrediendæ aſtricta, ſi poſtea nupſit, & conſūmauit, nō tenetur a viro petere, vt ei liceat dicta vota adimplere; mortuo autem marito votum adimplere tenetur: ſi tamen propter ætatem, conſuetudinem, vel aliam cauſam hoc ei difficile ſit, melius eſt vt diſpenſationem, relaxationem, ſeu commutationem a ſede Apoſtolica petat.

DECISIO XL.

Ex conſil. 21. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 40 Vouens ingredi certam religionē ſeu certū monaſteriū, ſi in eo nō recipiatur, liber manet, ſin autem vouit ingredi religionem in genere, repulſus ab aliquibus, liber nō eſt, ſed vt in alijs recipiatur, tentare tenetur admiſſus autē ad habitū in aliqua, ſi poſtea eijciatur, vel ipſe exeat, voto ſatisfeciſſe cēſetur; ſicut & is, qui cū certum

certum in naſterium ingredi vouiſſet, poſt habitū in eo aſſumptum exit, vel eijcitur, nec aliud ingredi tenetur ſed matrimonium tuta conſcientia contrahere poteſt. *e* * Si autem vouiſſet in genere profiteri, aut in religione perſeuerare, per ſolam habitus aſſumptionem non liberatur, ſed exiens, vel eiectus, vt in alia ad habitum, & profeſſionem recipiatur, tentare obligatur. Vouēs autem fieri religioſus, in dubio ingredi ad probandum, non autem profiteri, aut perſeuerare, vouiſſe cenſetur. *f*

e Angel. ver. votū 3 §.11. Caiet. 2. 2. q. 189. ar. 3 Nauar. in Man. c. 12 nu. 48.

f Caie. 2. 2. q. 189. art. 4.

DECISIO XLI.

Ex conſil. 37. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 41 Subdiaconatus ordo Sacramentum eſt a Chriſto inſtitutum, eiq; votum caſtitatis annexum eſt quod matrimonium poſtea contractum irritat; *g* Ex cauſa tamen Papa, non ſolum cum tali, ſed etiam cum Monacho profeſſo, vt vxorem ducat, diſpenſare valet, *h* * quandoquidem ſolemnitas voti, ex qua dictum impedimentum oritur, non iure diuino, ſed humano probatur inducta. *i* Nec Papa ſic diſpenſando, facit vt manente voto, & voti obligatione, non teneatur vouens illud obſeruare; ſed ex cauſa, vt poteſt, facit vt hæc voti materia non ſit, prout fit etiam quando relaxantur iuramenta.

g c. 1. qui cleric. uel vouent.
h Argu. c. cūcta per mundum. 9 q. 3. Naua. in Ma c. 12. nu. 75.
i c. vn. de voto in 6.

DECISIO XLII.

Ex conſi. 39. in Nouis deeſt in antiquis.

* 42 Subdiacono, qui publicè ordinē ſuſcepit, vt vxorem ducat, non eſt concedendum ex ea ſolum cauſa, quod ordinem, cum eſſet diues, dolo conſanguineorum putans ſe pauperem, inductus ſuſcepit.

DECISIO XLIII.

Ex conſi. 14. in Nouis, deeſt in antiquis

* 43 Quia votum de intranda certa religione duo in ſe continear, vnum de religione intrāda, cuius diſpenſatio ſoli Papæ reſeruatur; alterum de intranda hac religione, quod nullibi Papæ reſeruatum eſt: ſicut etiam & profeſſio certæ religionis duo continet, vnum quod per eam fit religioſus, ſuper quo ſolus Papa diſpenſat; alterū, quod ſit religioſus illius ordinis, ſuper quo alij prælati diſpenſare poſſunt, vt ad ſtrictiorem vel æqualem tranſire queat; conſequenter cum vouente intrare certam religionem, alius quam Papa diſpenſare valet, vt liceat ei æqualem, vel ſtrictiorem intrare, imo etiā & laxiorem: Eo quod aliud eſt diſpenſare, ne qui vouit religionem in genere, vel in ſpecie ad vnam intrandam teneatur, quod cum ſit diſpenſatio ſuper voto religionis, Papæ reſeruatum eſt; aliud autē quod vouens vnam religionem, intret aliam, quod cum ſit diſpenſare ſolum ſuper voto de tranſeundo ad aliam religionem, nullibi Papæ eſt reſeruatum.

x Caie. 2. 2. q. 1. art. 8.

DECISIO XLIIII.

Ex conſi. 43. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 44 Vouens ſuſcipere ſacros ordines quamuis nō habeat beneficium, nec patrimonium, ad cuius titulum ordinetur, nec doctrinam ſufficiētem,

vxorem ducere nequit, niſi factus ſit incapax doctrinæ ſufficientis, aut prudentis arbitrio iudicetur ei impoſſibile, vt beneficium, vel patrimonium acquirat.

DECISIO XLV.

* 45 Votum religionis ingrediendæ collationem beneficij ei poſtea factam ante profeſſionem, non annullat, ſicut nec matrimonium poſt votum religionis contractum annulatur. *l*

l cap. Nos nouimus. 27.q.2.

TITVLVS XXVIII.

De ſtatu Monachorum.

SVMMARIVM.

1 *Religionem ingreſſo non profitenti, vel abeunti donata reſtituuntur.*

2 *Benedictio Abbatis non eſt iterabilis.*

3 *Monachus iuridice expulſus, vel translatus ad parochialium, habitu clericali vti poteſt.*

4 *Præcedentia Prouincialium inter religioſos, ex antiquitate prouinciarum attenditur.*

5 *Canonicus Regularis, ſicut nec Monachus, patrinus eſſe nequit.*

6 *Monialium monaſteria ex cauſa ſuperiores intrare, & licentiam ingrediendi dare poſſunt.*

* 7 *Monachatus non eſt dignitas, nec aliquid honorificum.*

* 8 *Monachus de iure communi, ex vno loco in alium inuitus mutari non poteſt.*

* 9 *Canonici regulares beneficia curata habere poſſunt.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 9. de ſucceſſ. ab inteſtato.

1 Cvm eadem ratio ſit recedentis ante profeſſionē, & morientis, ante profeſſionem emiſſam: conſequenter Concilium Tridentinum *a* ſtatuens vt abeuntibus ante profeſſionem, omnia quæ ſua erant, reſtituantur, etiam de religioſis ante profeſſionem morientibus, id ipſum ſtatuiſſe cenſetur, cum antea profeſſionem emiſſam res nouitiorum monaſterij bona non fiant.

a Tri. ſeſ. 25. c. 16. de reg.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. deeſt in Nouis.

2 Abbas ſemel benedictus, licet ad aliam Abbatiam promotus, ſit, iterū tamen benedici non debet; ſed vel priorem benedictionem literis, & teſtibus probare, vel iterum ſub conditione benedictionem accipere, tenetur; *b* vt ſic in foro exteriori fidem ſuæ benedictionis facere poſſit.

b Arg. ca. 2. de baptiſmo.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 79. de Regular.

3 Regularis iuridicè a Monaſterio expulſus, vel ad Parochialem eccleſiam rite translatus, tuta conſcientia in habitu clericali ſeculari extra monaſterium ſub obedientia Epiſcopi manere poteſt, & debet; quia in vtroque caſu a religione abſoluitur, & in neutro ad Monaſterium & clauſtrum redire tenetur. *c*

c Gloſſ. in cle. 1. §. ad hæc, de ſtatu mona. & cap. ſi quis trāſlatus. 21. q. 2.

DECISIO IIII.

Ex conſil.4.alias 10.de maior. & obedien.

4 In capitulis faciendis in ordinibus Minimorum honoratior locus Prouinciali Aquitaniæ, quam Lugdunenſi aſſignari debet; cum prouincia illa, prius quam Lugdunenſis erecta ſit, & præcedentia prouincialium, ex antiquitate inſtitutionis Prouinciarum, & non ex antiquitate erectionis monaſteriorum atten dēda eſt; prior autē tempore, etiam iure potior eſſe debet. *d*

d cap. qui prior. de reg. iur. in 6. & c. 1. de maior. & obed.

DECISIO V.

Ex conſ.5. alias 10.

5 Cum leges fundatæ in religione, diſponentes de Monachis, etiam in Canonicis Regularibus locum habeant, niſi earū verba illos expreſsè excludant, *e* conſequenter Canonicus regularis, ſicut nec monachus, patrinus eſſe nequit. *f*,

e Pan. in c. 2 de poſtulat.
f c. non liceat. decō ſecr. di. 4.

DECISIO VI.

Ex conſ.6. alias 9.

6 Epiſcopi, & alii Prælati quamuis ſine iuſta & vrgenti cauſa monaſteria Monialium ſibi ſubiecta intrare non poſſunt, *g* viſitationis tamen aut alia iuſta, & vrgēti ex cauſa, pro quanta aliis ad ea intrādа dare poſſunt, ipſi etiam ea, non petita ab alio ſuperiore licentia, intrare valent. *h*

g c. 1. de ſtatu reg. in 6. & Trid. ſeſ. 25. c. 5. de reg. Pius V. in Bulla, quæ incipit, circa. Grego. 13. in Bulla, vbi gratia.
h Gregor. 13. conſt. 75. incipit, dubijs quæ emergunt.

DECISIO VII.

Ex conſil.1. in Nouis. deeſt in antiquis.

7 Cum Monachatus nec dignitas, nec honorificum officium ſit, *i* vnde etiam & Abbates Monachorum qui non ſunt clerici, ſed tantum laici, quolibet clerico in minoribus conſtituto inferiores ſint honore, *k* conſequenter excommunicatus, infamis irregularis, vel alias ad beneficia eccleſiaſtica inhabilis, ad monachatum habilis cenſetur.

i Feder. cō ſil. 5. n. 5.
K c. a ſub diac. diſt. 93.

DECISIO VIII.

Ex conſil.4. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 8 Monachus de iure communi, qui ſtabilitatem in vno Monaſterio vouit, ad aliud inuitus ſine iuſta cauſa moueri non poteſt, poteritque non ſolum Papa, ſed etiam Generalis ordinis illi licentiam concedere, vt retento habitu extra clauſtrum maneat, vt matris neceſſitati ſuperuenienti ſubueniat. *l* Nam ſi neceſſitas profeſſionem præcedat, nō poteſt iuſte in clauſtro manere, ſed exire tenetur, vt ſubueniat.

l S. Th. 2. 2. q. 101 artic. 4. Nau. in Man. cap. 14. n. 14.

DECISIO IX

Ex conſ.12. in Nouis deeſt in antiquis.

* 9 Canonici Regulares Congregationis Lateranenſis ordinis S. Auguſtini, & beneficia curata ſuſcipere, & curam animarum extra ordinem ſuum cum licentia Generalis, abſque vlla Papæ diſpenſatione exercere poſſunt. *m*

m c. quod Dei timorem, de ſtatu monach.

TITVLVS XXIX.

De Religioſis domibus.

SVMMARIVM.

1 *Hoſpitalis rector officium recitare, tenetur, quando Hoſpitale eſt beneficium.*

* 2 *Con-*

* 2 *Congregatio Concilij Trid. ſtatuere nequit, an hoſpitale ab epiſcopo viſitari poſſit.*

* 3 *Hoſpitale de bonis laici erectum, in quo non adeſt altare, vel capella, auctoritate epiſcopi erectum non præſumitur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. in vtriſque.

1 Hoſpitalium cum duplex ſit genus, alterum quod datur in titulum beneficij; & alterum, quod ſolum datur in adminiſtrationem; *a* Rector Hoſpitalis ad horas canonicas dicendas, & habitum clericalem geſtandum tenetur, quando Hoſpitale eſt beneficium; *b* Iudicatur autem beneficiũ, vel quando in fundatione ipſius ſtatutum fuit ab ordinario, vel a Papa quod eſſet beneficium, vel quando per electionem, & confirmationem ſuperioris dari ſolet, *c* vel etiã quando per quadraginta annos a ſolis clericis vt beneficium fuiſſet poſſeſſum. *d* Hoſpitale enim quod tam laicis, quam clericis commendari ſolet, beneficium cenſeri non debet.

a clem. 1. & gloſ. de praben & clem quia contingit. § vt autē de relig. dom.
b Arg. ca. [.] de celebr. Miſſ.
c d §. vt autem.
d Argu. c. [.]um de beneficio, de [p]rab. in 6. & cap. de quarta de [p]ræſcript.

DECISIO II.

Ex conſ. 2 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 2 Congregatio Concilij Trid. cum non habeat poteſtatem ad contentiones facti definiendas, ſed tantum ad decidẽdas quæſtiones iuris, quæ ſuper intellectu Concilij emergũt; conſequenter cognoſcere nequit de validitate ſententiæ contra epiſcopum datæ an Hoſpitale, aut domus aliqua religioſa ab epiſcopo viſitari poſſit, cum ſententia ſemel data in rem iudicatam tranſierit.

DECISIO III.

Ex conſ. 39 in Nouis. deeſt in antiq.

* 3 Hoſpitale de bonis laici erectum, in quo non adeſt aut altare, aut capella, aut campanile, auctoritate Epiſcopi erectum non præſumitur; illud tamen Epiſcopus mortuo fundatore viſitare poteſt vigore Concilij Tridentini, *e* tollentis omnia priuilegia, & conſuetudines etiam immemorabiles contrarias, eiuſdemq; Hoſpitalis ratio deputatis reddi debet, ſed epiſcopo, ſi voluerit, præſente.

e Concil. Trid. ſeſſ. 22. de ref c. 8. & 9.

TITVLVS XXX.

De iurepatronatus.

SVMMARIVM.

1 *Beneficiarius onera a fundatore iniuncta implere tenetur, niſi ſint legitime ſublata.*

2 *Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus.*

3 *Patrono intra tempus non præſentante, epiſcopus libere beneficium conferre poteſt.*

4 *Ius patronatus ſpatio 40. annorũ præſcribitur.*

5 *Patronatus ex præſentatis æque idoneis ad curatum vni gratificari poteſt.*

6 *Præſentatio ab excommunicato declarato facta, non valet.*

7 *Præſentatio ad curatum, & collatio facta minori 25. annorũ, nulla.*

M * 8 Fi-

*8 *Filius legitimus ex ſpurio clerici natus, non prohibetur vllo iure præſentari ad capellaniam iuriſpatronatus dicti clerici.*

*9 *Collegiatæ tam ſecularis, quam regularis, patronatum laicus habere poteſt.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. deeſt in Nouis.

1 Beneficiarius onera a fundatore impoſita implere tenetur, *a* niſi vel compoſitionem patroni, vel auctoritatem epiſcopi loci, vel legitima præſcriptione *b* fuerint poſtea iuſtè ſublata.

a ca. Eleutorius 18. q. 2. & c. ſuper eo, de paroc. & Trid. ſeſſ. 25. c. 5. de ref. b cap. de quarta, c. ad aures. & c. illud autem, de præſcr. c c. Abbatem 3. 18 q. 2. & c. nobis, de iure pat. d Gl. in c. pia men. tis, 16. q. 7 Pan. in c. cum eccleſia vulterana. de electio.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 7.

2 Cum tria ſint, quorum quodlibet ad quærendum ius patronatus ſufficit, nempe traditio fundi; *c* ædificatio, & dotatio, *d* merito Rex Francorũ fundi traditione, patronus Monaſterij Sanctæ Trinitatis Romæ in Monte Pincio habetur, in cuius honorem monaſterium præfatum à ſolis Gallicanæ nationis uiris religioſis gubernari debet.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. deeſt in Nouis.

3 Epiſcopus beneficium, cuius ius patronatus ad laicum pertinet, ſine conſenſu, & vocatione patroni, eccleſiæ alicui vnire non poteſt, patrono tamen intra tempus legitimum, quod eſt quatuor menſium, ſit patronus laicus, *e* non præſentante, iure deuolutionis beneficiũ illud conferre poteſt.

e c. qui c. cum pro pter, de iu rep. & ca. 1. tit. eod. in 6.

DECISIO IIII.

Ex conſ. 4. deeſt in Nouis.

4 Habens ius patronatus ſuper aliquo monaſterio, & ius præſentandi in Abbatiſſam, quam ipſe idoneã iudicauerit, ita vt vltra quadraginta annos inſtitutio perpetua deberetur Abbatiſſæ præſentatæ, quæ inſtitutiones perpetuæ præſentatis per ordinarium fieri ſolebant; non obſtante vſu recepto de Abbatiſſa triẽnali eligenda, adhuc etiam in Abbatiſſam perpetuam, idoneam quamcunque maluerit præſentare poteſt, & ordinarius inſtitutionem illius perpetuam facere tenetur; non ſolũ ex eo quod præſcriptio quadraginta annorum ſufficit, & ſit legitima; *f* ſed etiam quia inſtitutio prælatorum, & beneficiariorum iure communi perpetua eſſe debet; *g* & reditio ad ius priſtinum, & antiquum eſt fauorabilis. *h*

f capit. de quarta, de præſcr. g ca. ſanè peruerſũ. d. 56. & c. inuenis 16. q. 7. h ca. exm dio, d. 31. Felin. in c. cum dil de conſti

DECISIO V.

Ex conſ. 5. 6. aliàs deeſt in Nouis 5.

5 Concurrentibus duobus præſentatis ad beneficium curatum de iure patronatus clericorum, ſi ambo reperiantur æque idonei, ſtante Cõcilij Tridentini decreto, *i* ius gratificandi ad patronum præſentatorem, & non ad epiſcopum inſtitutorem pertinet. Sed & duobus præſentatis, & alter altero dignior repertus quamuis patronus eccleſiaſticus dignum præſentando digniore

i Trid. ſeſſ. 24. c. 18. de ref.

gniore poſthabito, peccat, præſentatio tamen digni valet. *k*

k c. monaſterių. 16. q. 7.

DECISIO VI.

Ex conſ. 7. aliàs 1.

6 Præſentatio ad beneficium à patrono excommunicato declarato facta, *l* aut inſtitutio virtute illius ſecuta, non valet: Sed neque excommunicatus declaratus niſi quoad ſuſtentationem, *m* fructus ſuos facit.

l Io. And. & Pan. in c. nobis, de iure pat. m Gl. in c. paſtoralis. §. verum, de appell.

DECISIO VII.

Ex conſil. 8. deeſt in Nouis.

7 Præſentatio ad beneficium Curatum, & collatio, ſeu inſtitutio facta minori ætati viginti quinque annorum ſaltem cæptorum, *n* inualida, & ipſo iure nulla cenſenda eſt, & tam ordinarius inſtituendo, & patronus præſentando, *o* quam præſentatus poſſeſſionem capiendo peccat, neç fructus beneficij facit ſuos; *p* ſed nouam collationem cum conſenſu patroni, & inſtitutionem ex diſpenſatione Papæ obtinere tenetur, antequam dicti beneficij fructus ſuos facere poſſit.

n c. cũ in cunctis. §. inferiora, de elect. o c. graue, de prab. p Feli. in cap. in noſtra, de reſcript. col. 2.

DECISIO VIII.

Ex conſ 4. in Nouis, deeſt in antiquis.

*8 Clericus filiam vnicam habens, quam per reſcriptum Principis legitimauit, vt in omnibus ſuis bonis ſuccederet, ſi in vltima volũtate capellaniam inſtitutam pro anima ſua relinquat, cum clauſula, vt in ea ſuccedat clericus magis proximus, & conſanguineus eius, bonæ vitæ, & famæ, abſque vlla Papæ diſpẽſatione, clericus filius legitimus prædictæ filiæ, nepoſque clerici fundatoris, ſi bonæ vitæ, & famæ ſit, ad præfatæ capellaniæ præſentationẽ non ſolum admitti, ſed etiam in paribus terminis, attenta volũtate teſtatoris, verbiſque teſtamẽti inſpectis præferri debet, *q* cum naturaliter inſpecto iure naturæ etiam filij baſtardi, & ſpurij ex familia, parentela, domo & ſanguine defuncti procedere dicãtur, in eiſque naturalis effectus cadat. *r*

q Gl. in c. quia clerici. verb. filij, de iure patron. r Ang. l. pronunciatio. §. familia, C. de verbor. ſignific.

DECISIO IX.

Ex conſil. 6. in Nouis, deeſt in antiquis.

*9 Collegiatæ tam ſæcularis, quàm regularis patronatum, & ius Abbatiſſam, aut prælatum præſentandi, ex Papæ priuilegio laicus habere poteſt; cui iure communi competit, vt beneficiandos, & monachandos ſuperiori præſentare poſſit, qui habentes qualitates neceſſarias admittere tenetur.

TITVLVS XXXI.

De Cenſibus.

SVMMARIVM.

1 *Notarius, quando à viſitatis aliquid accipere ualet.*

2 *Gabellas nouas imponit ſuperior, vetans extrahi triticum non molitum.*

3 *Edictum monitorium, ſicut cenſuræ, cauſam iuſtificatiuam continere debet.*

4 *Cenſus redimibilis pretium non eſt iure communi taxatum, & à quo taxandum.*

5 *Cenſus impoſitio ſuper re aliena*

 fieri

fieri debet pecunia numerata.

6 *Cenſus annuus quali pretio emi poſ ſit ſine vſura.*

7 *Conſuetudo ſoluendi tributum epiſcopo, an reuocari poſſit.*

8 *Cenſus perpetuus conſtitui poteſt ſine circunſtantijs à Pio V. requiſitis.*

9 *Cenſus, ſuper qua re poni, aut tempore ſolui poteſt.*

10 *Subſidium charitatiuum epiſcopus petere poteſt.*

11 *Viſitator aliquid male accipiens, eſt ipſo iure ſuſpenſus.*

12 *Clericus ſoluens ſponte collectas peccat, ſed non excommunicatur, exigens autem ſic.*

13 *Gabellas, ad Datia noua imponere poteſt Marchio Mantuæ, ſine excommunicatione.*

14 *Cenſus cum pacto, vt ſit liber ab omni onere iuſtè imponi poteſt.*

*15 *Epiſcopi pro ineundo eorum aduentu, aliquid accipere, & petere poſſunt.*

*16 *Gabellam imponere, ius eſt Principi reſeruatum.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. in vtriſque.

1 Notarius ſeu cancellarius Epiſcopi ab his, qui viſitantur, ratione decretorum, & ſcripturarum in viſitatione factarum, iuſtum ſalarium accipere poteſt, *a* niſi de familia viſitatoris ſit, vel niſi illud ex publico habeat, *b* aut conſuetudo, vel ſtatutum rationabile illud ſibi prohibet. *c* Neque enim notarij de familia viſitatoris eſſe ſolent, nec famuli eorum, nec viſitatis, aut viſitatoribus gratis ſeruire tenentur, *d* & lege naturæ, & diuina, operarius dignus eſt mercede ſua. *e*

a c. ſtatutũ, §. notarius, de re ſcri. in 6.
b Pan. in c 1. nu 9. de ſimon.
c Trid. n. ſeſſ. 24. c. 3. de ref.
d 13. q. 1. cap. 1.
e Luc. 10.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. aliàs 8.

2 Dominus & ſuperior qui ſubditis ſuis imponit, ne triticum extra territorium eius integrum, & nõ molitum vendere poſſint, Bullæ Cœnæ Domini, vetanti, ne quis noua pædagia, & gabellas imponat, contrauenire cenſetur; quia cum id, quod noſtrum eſt, à nobis abſque noſtro conſenſu auferri non debet, *f* & libertas exportandi triticum vendibile non molitum extra territorium bonum quoddam ſit, & pecunia æſtimabile ſubditorum, abſque illorum conſenſu eis auferendum non eſt; & per gabellas, & pædagia noua, etiam incrementa eorum, & onus, & grauamen nouum pecunia æſtimabile, intelligitur.

f l. id qđ noſtrũ. ff. de reg. iu. Innoc. in c. quæ in eccleſiarum, de conſt.

DECISIO III.

Ex conſil. 3. aliàs 35. de ſententia excommunicationis.

3 Eccleſia licet cenſus ſibi debitos exigere poſſit, edictum tamen ſeu monitorium pro iiſdem ſoluendis ſine clauſula iuſtificatiua petere non poteſt, ſed ipſo iure nullum cenſetur, quod ſine clauſula iuſtificatiua factum ſit; cum edictum monitorium, ſicut Cenſuræ per præcepta de re aliqua facienda, vel danda, latæ, cauſam iuſtificatiuam (nempe, quod ſi quis aliquam iuſtam cauſam habuerit, de non parendo mandato in eo contento, & eam voluerit allegare, audie-

audietur intra tempus in eo præfixum) continere debet; Alioquin ipſo iure nullum cenſetur: *g* Sed neque monitoria, quamlibet iuſta, partem aduerſam ligant, aut eos qui aliquid iuſtè tenent, vel probabiliter credunt eſſe ſua; quia nemo contra ſe aduerſarium ſuum iuuare tenetur; *h* ſed illos ſolos ligare cēſentur, qui vel iniuſtè detinēt bona aliqua, vel ſciunt, qui ſint, qui illa iniuſtè teneant, vnde qui teneret aliquid clam acceptum pro eo, quod ſibi verè debetur, virtute alicuius Monitorij id manifeſtare non tenetur.

g Gloſſ in c. ex parte de ver. ſig.

h Fel. in c. ſi duobus. de appell.

DECISIO IV.

Ex conſi. 4 alias 10. de emptio. & venditio.

4 Epiſcopi licentia, quamuis ad exercendos contractus Cēſiticos vtilis eſſe poſſit ad tollēdos ſcrupulos, neceſſaria tñ non eſt, ſed eos vnuſquiſque ſine aliqua Papæ, vel Epiſcopi, vel Superioris ſui licētia debito modo licitè inire poteſt: Cenſus autē ſaltem redimibilis pretium iure cōmuni non eſt taxatum, ſed in diuerſis Prouincijs pro arbitrio Principis, conſideratis circunſtantijs neceſſarijs taxandum.

DECISIO V.

Ex conſ. 5. aliás 4. de locato & cond.

5 Contractus Cenſiticus, de quo in Bulla Pij V. contractus eſt, per quē Dñs rei imponit aliquem cenſum alteri ſuper re ſua, vel quæ putatur eius pro certo pretio, & pecunia numerata, vnde non obſtante Bulla illa, quæ ad vſuras palliatas arcendas, quæ fieri ſolebant inter ſimulātes vendere cenſus pro certa pecunia, quam uere coram Deo aſſumebant mutuo pro ſoluenda vſura palliata nomine cenſus, cadit ſuit, licite prædium aliquod in cenſum annuum dare licet, cum cōtractus talis non cenſiticus, ſed potius emptionis emphiteuticus, vel locationis cenſendus ſit, *i* qui licite contrahi poteſt.

i §. adeo. inſti. de loca. & l. 1. & 2. C. de iure emp.

DECISIO VI.

Ex conſil. 9. alias 10. de empt. & vend.

6 Cenſum annuum magnum pro paruo pretio emens, vſuram non committit; cum in contractu uſurario neceſſum eſt, vt tradēs pecuniam, formaliter, aut virtualiter aliquid vltra ſortem vi mutui accipiat, & vt cedens obliget ſe formaliter, vel virtualiter ad dādum aliquid vltra ſortem; cum tamen in dicta cenſus emptione & venditione nihil ſimile reperiatur; eo quod nec emens, pretium datum, nec vendens aut cedēs præſatam præſtationem annuā, repetere poteſt, Huiuſmodi tamen cenſus caſſatio iniuſta eſſe poteſt, & erit quoties inter pretium datū, & præſtationem annuam non ſeruetur æqualitas; * iuſte autem penſio, vel præſtatio annua per quintuplicem caſſari ſolet; *K* ſicut & Pēſiones annuæ ad vitam Penſionarij cōceſſæ, auctoritate Papæ per quin upli ſolutionem communiter redimūtur; & iuſtè centum quotannis pro mille accipi poſſunt, cum hac conditione, vt ceſſante uita accipientis, obligatio reddendi ea ceſſet.

Man. cap. 23. nu. 78
K le. Haereditatē. ff. ad l. Falc.

DECISIO VII.

Ex conſ 7. alias 3.

7 Epiſcopus licèt urgente neceſſitate ſubſidium charitatiuum à ſuis clericis petere pōt; *l* aliquid tamen tanquam ſibi debitum, ceſſante illa, dū modo conſuetudine immemoriali, & bona fide illud non præſcripſerit, petere nequit. *m* Et talis conſue-

l c. cū Apoſtolis. §. 1. de cenſib.
m c. fin. de conſuet. Panor. ibi glo. in c. 1. de cōſt.

tu.lo ſoluendi tributum Epiſcopo; tanquam irrationalis à Papa, habita ratione circunſtantiarum redituum, rerum, perſonarum, & ſcandali, iuſtè reuocari poteſt, & debet.

DECISIO VIII.

Ex conſil 8. alias 12. de cenſib.

8 Cum mens, & voluntas condentis legem conſideranda ſit, eaque mens Pontificis in conſtitutione illa, quæ de Cenſibus edita eſt, fuit, vt contractus vſurarij auferrentur, qui fieri ſolebant ſub ſpecie pactorum de retrouendendo, & emendo pretio minore iuſto propter gratiam, & facultatem, quam ementes faciebant vendentibus de redimendo, quãdo vellent, vel vſque ad certum tempus, vt clarum ſit, Pontificem de Cenſu temporali & redimibili ſolum illam intellexiſſe; conſequenter ſtante etiam Bulla Pij V. ſuper cõſtitutione Cenſuum, cenſus perpetuus ſine circunſtãtijs dictæ Extrauagantis iuſtè conſtitui poteſt, non ſolum ex eo quod Bulla hæc nihil de Cenſu perpetuo meminit, & lex exorbitans à iure antiquo cõmuni extra caſum extendenda non eſt, *n* maxime in re iuſta, qualis eſt cõſtitutio cenſus perpetui; *o* ſed etiã quia ratio, mens, & intentio legislatoris in cenſu perpetuo, & irredimibili ceſſat, vt palam eſt.

n c. Quæ à iure. de reg. iur. in 6.

o c. a Eleuther. 28. q. 2 & ca. præterea, de iure patron.

DECISIO IX.

Ex conſil 9 alias 18. de emptio. & venditio.

9 Cenſus ſuper re certa immobili, & fructifera abſq; veri valoris inquiſitione poni poteſt, & ſatis eſt quod ſit res immobilis, quæ vere reddere poſſit quotannis tantam vel maiorem quantitatem redituum, quam ſit cenſus ei impoſitus, nec iure aliquo antiquo, vel nouo iuſtum cenſus annui pretium definitur, ſed ſecundum varietatem regionum variari põt; ſicut nec iure aliquo præſcribitur tempus, quo cenſus huiuſmodi ſolui debeat, ſed ſecũdum loci conſuetudinem vel in fine ſemeſtris, vel in fine anni ſoluendus eſt, vel alio tempore, quo inter partes non conueniant, vt ſoluatur cenſus priuſquã mors regionis habeat, aut vt detur fideiuſſor de ſoluendo cenſu tempore debito; quia cũ per Extrauagantem Pij V. vetãtur omnia pacta, quibus venditor cenſus grauatur vltra ius commune, & iure communi, nihil de tempore ſoluendi, aut de datione fideiuſſoris de ſoluendo cenſu tempore debito, ſtatutum eſt, conſequens plane eſt, non poſſe pactum aliquod adijci, quo venditor grauetur ad dandum fideiuſſorem, vel ad cenſum ante tempus conſuetum regionis perſoluendum.

DECISIO X.

Ex conſil. 10. alias 5.

10 Subſidium charitatiuum a perſonis clericorum ratione ſuorum beneficiorum peti poteſt, *p* quantum tamen eſſe debeat, non eſt iure definitum.

p c. cõquerente. de offic. ord. & cum Apoſtolus de cenſib.

DECISIO XI.

Ex conſil. 11. alias 2.

11 Viſitator ratione officij ſui aliquid male accipiens, ipſo iure ſuſpenſionem incurrit, *q* ab ea tamen abſolui poteſt, dummodo intra mẽſem ſimplum, ſiue tantum, quantum via cõcuſſionis accepit, reſtituat. *r*

q c. exigit. de cẽſ. 6. Tri. ſeſſ. 24 c. 3. de ref.

r Arg. cle. 2. § 1. de heret.

D E-

DECISIO XII.

Ex conſ. 12. aliàs 5 de immu- nit. eccleſ.

12 Sacerdos bona patrimonialia habens, & ordinatus ad illa data ei pro titulo ordinationis, poſt Concilium Tridentinum *ſ* ad ſoluendas collectas laicis impoſitas vel imponendas de huiuſmodi patrimonio, pluſquam de alijs bonis Eccleſiæ non tenetur, cum bona huiuſmodi ratione tituli, ad quem ordinatus eſt, priuilegijs Eccleſiæ, & bonorum eccleſiaſticorum, etiam in caſibus à iure nõ expreſſis gaudeant, quas ſi ſponte ſoluat, licet excommunicationẽ nõ incurrit, grauiter tamen peccat, *t* & eas exigens, vltra peccatum, cenſuram excommunicationis incurrit. *u*

ſ Tri. ſeſ. 21. c. 2. de ref.

t c. aduerſus. de immuni. eccleſ. u c. Nõ minus. ti. eo.

DECISIO XIII.

Ex conſ. 13. alias 7.

13 Cum ex inueſtituris diuerſis Marchionis Mantuæ eum Regalia habere conſtet, nec ab eo appellatur; quãuis nouas gabellas iniuſte imponendo peccat; *x* in excommunicationẽ tamen Bullæ Cœnæ, quæ contra ſolos non habentes ius eas imponendi fertur,* non incidit.

x ca. Innouamus de cenſib. ... n. 27 nu. 61.

DECISIO XIV.

Ex conſi. 14. alias 19. de emptio. & venditio.

14 Cum conſtitutione Pij V. de Cenſibus edita, *y* illa ſolum pacta vetantur, per quæ venditor cenſus ad aliquid obligatur, ad quod iure communi non tenetur præterquam ad ſolutionẽ cenſus; conſequenter cenſus ſuper aliquo prædio certo, & finibus recte deſignato, vt ab omni onere, impoſitione, gabella, & vectigali liber ſoluatur, licitè conſtitui poteſt, ita vt venditor, & non emptor, ab huiuſmodi onerum ſolutione liber intelligatur; quia per tale pactum ad id ſolũ obligatur emptor, ad quod ſoluẽdum de iure communi tenetur; emptoris enim eſt, non venditoris, impoſitiones, & gabellas ratione prædij impoſitas ſoluere, *ſ* ſecus vero ſi ad eas ſoluendas vẽditor cenſus obligaretur, eo quod hac ratione ad aliquid ex pacto ſoluendum ipſe venditor Cenſus obligatur, ad quod de iure communi non tenetur, quod præfata conſtitutione prohibetur.

y Extrau. Cum onus. ... A. ... 9. conſil 80.

DECISIO XV.

Ex conſ 4. in Nouis, deeſt in antiq.

15 Cum conſuetudo non ſolum dat iuriſdictionem, *z* ſed etiam inducit obligationem præſtãdi aliqua annua; *a* & munera, quæ olim fuerunt, conſuetudine tranſire poſſint in debita, *b* inde fit, vt quamuis Epiſcopi, & alij à munerib. abſtinere iubẽtur, *c* poterunt tamen à ciuitate, vel ab eccleſijs, & Monaſterijs eius aliqua munera illis in primo eorum aduentu dari conſueta accipere, tanquam debita, immò & recipere tenentur, ne & ſucceſſoribus præiudicent.

z c. cõqueſtus. 9. q. 3 a Arg. ca. ſeruitium 18. q. 2. b le. ſi certis annis. C. de pac. c Exo. 23. Deut. 16.

DECISIO XVI.

Ex conſ. 6. in Nouis, deeſt in antiq.

16 Quamuis Gabellam imponere ius ſit reſeruatum Principi pertinens ad regalia, *d* ciuitas regia ſine regis conſenſu eam imponere nequit; accedente autem Regis conſenſu, quã uis iuſta cauſa eam imponendi non

d c. 1. quæ ſunt regalia ĩ vſib. feud.

adſit, eamque imponendo peccat, in Bullam tamen cœnæ contra imponentes nouas gabellas non incidit; quandoquidem hæc non contra omnes imponentes, ſed ſolum contra imponentes, & ad id poteſtatem non habentes fertur. * Rex autem ad id poteſtatē ordinariam habet, & ciuitas delegatam habere poteſt.

Nauar. in man. c. 27 num 61.

TITVLVS XXXII.

De Conſecratione Eccleſiæ.

SVMMARIVM.

1 *Locus primus Congregationis clericorum Regularium eſt Romæ.*

* 2 *Reconciliatio cæmiterij polluti, quando, & quomodo fieri debet.*

* 3 *Parochi, indumenta altarium, & alia quædam benedicere poſſunt.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. alias 9. de maior. & obed.

1 Locus primus Congregationis clericorum Regulariū, qui vulgo Theatini appellantur, merito Romæ haberi debet, cum illic primo Congregatio hæc inſtituta, & à Papa Clemēte Septimo confirmata fuerit, ibiq; in Eccleſia Sancti Silueſtri habitare primo omnium cœperit.

DECISIO II.

Ex conſ. 1. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 2 Cum reconciliatio cœmiterij polluti eiſdem caſibus facienda ſit, quibus reconciliatio eccleſiæ, eodem etiam modo recōciliāda eſt. *a* Vnde ſicut Eccleſia non conſecrata ad celebrandum, ſi polluatur, reconciliari poterit per presbiterum cum aqua à ſe exorcizata, *b* ita etiam & cœmiterium non ſolenniter conſecratum, ſed ſimpliciter auctoritate Epiſcopi deputatum ad ſepeliendum, à Sacerdote cum aqua ab ipſo exorcizata reconciliari poteſt. Et ſicut Eccleſia conſecrata ad celebrādum, per Epiſcopum, & non per presbiterum reconciliari debet: *c* ſic etiam cœmiterium ſolenniter cōſecratum per epiſcopum, ſi polluatur, per ſolum epiſcopum, aqua ſolēniter cum vino & cinere per epiſcopum benedicta, ſolenniter recōſecrari debet, *d* nec à presbitero abſque ſpeciali priuilegio, eccleſia, vel cæmiterium hoc modo conſecratū & pollutum, reconſecrari valet.

a Arg. ca. conſului- ſti. de conſe. ecc. vel altar.
b c fin. de conſecrat. ele. vel altar.
c c. aqua, de conſec. eccleſ.
d d. ca. conſuluiſti.

DECISIO III.

Ex conſ. 2 in Nouis. deeſt in antiq.

*3 Cum omnia, quæ ſunt ordinis exceptis ijs, quæ ſunt ordinis epiſcopalis, & quæ ſunt expreſsè ſacerdotibus ſimplicibus iure communi prohibita, (vt eſt conſecratio corporaliū) *e* parochi facere poſſint, vnde & aquam luſtralem benedicunt, Eccleſiam nondum conſecratam, ſed ſolum benedictam, ſi polluatur, aquā à ſe exorcizata expiāt, & alia ornamenta altarium benedicunt, imò etiam ſolo iure ſcripto attento, veſtes ſacras, ſeu indumenta ſacerdotis benedicere queunt; quia tamen conſuetudo vniuerſalis contrarium induxiſſe videtur, & conſtat eam poſſe legem inducere, & legem inductam abrogare, *f* ſolum parochis ex conſuetudine indu-

e c. conſul. to. de conſec. diſt. 1 & c. quāuis. di. 68
f cap. fi. de conſuet.

indumenta altarium, & alia ornamẽta, exceptis veſtibus ad dicendam Miſſam ſacerdoti neceſſarijs, & corporalibus benedicere licet; quia ſola veſtium ſacerdotalium, & corporalium benedictio, ab eorum poteſtate, conſuetudine, vel iure communi ſubtracta videtur.

TITVLVS XXXIII.

De celebratione Miſſarum.

SVMMARIVM.

1 *Subdiaconus qui non eſt, in Miſſa paraſceues paſſionem ſine ſtola, vt lector cantare poteſt.*

2 *Presbiter preces ordinatas, cũ ſacris veſtib. veſtitus, dicere debet.*

3 *Miſſam celebrans addere põt clauſulam,* Et Regem noſtrũ, &c.

4 *Miſſam celebrare licet capite tecto amictu, ceſſante ſcandalo.*

5 *Miſſans ſine literis dimiſſorijs, etſi peccat, irregularitatem tamen non incurrit*

6 *Miſſæ ſacrificium, quot modis applicari valet defunctis.*

7 *Miſſa pro una multas pitãtias accipiens, etiam de licentia ſuperioris peccat.*

8 *Miſſas tres nullus ſacerdos in nocte ſancta celebrare tenetur.*

9 *Miſſam bis in die, quãdo celebrare licet.*

10 *Euchariſtiam infirmo bis poſt cibum per modum viatici, quando dare licet.*

11 *Breuiario Romano qui non tenentur, eo extra chorum uti non poſſunt.*

12 *Beneficiarius horas non recitans, primis ſex menſibus peccat ſolum, poſtea vero etiam fructus reſtituere tenetur.*

13 *Canonici horas collegialiter in choro recitare tenentur.*

14 *Horas recitare non tenetur, qui poſſeſſionem beneficij non eſt adeptus.*

15 *Cæcus, qui horas dicere non ualet, nulla ad hoc diſpenſatione indiget.*

16 *Horas priuatim recitare poteſt, quis idiomate quouis.*

17 *Milites religioſi, ut penſionarij, ad officium B. Mariæ non tenentur.*

18 *Miſſam audire tenetur latinus, qui eam non niſi ritu Græcorum audire poteſt.*

19 *Breuiarium antiquum habens, an nouo Romano uti poſſit.*

* 20 *Miſſa, & officium defunctorum, an pro uiuis dici poſſint.*

* 21 *Miſſarum numerus in eccleſiarum fundationibus poſitus, vt minui poſſit.*

* 22 *Beneficiarius horas non recitãs pro rata fructus reſtituere tenetur.*

* 23 *Diſpenſatus ſubdiaconus vt ducat vxorem, an ad horas canonicas teneatur.*

DECISIO VI.

Ex conſil. 1. deeſt in Nouis.

1 SVbdiaconus qui non eſt, inſeruiens in celebratione Miſſarum ſolemniũ, tanquam ſudiaconus, vel partem, vel totam paſſionem ſolus in die paraſceues ſine ſtola tanquam cantor, aut lector cantare poteſt; ſicut Epiſtolam ſine manipulo quilibet clericus cantare

tare valet, modo non ſeruiat in alijs vt Diaconus, vel ſubdiaconus, & Presbiter ſibi de more ſub ſilētio Euangelium cantandum dicat.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. alias 3.

2 Cum conſuetudo immemorialis Eccleſiæ latinæ ſit, vt presbiter orationes & preces ordinatas cum ſacris veſtibus veſtitur, recitet, & cōſuetudo rationabilis, præſertim cū ſit immemorialis vim conſtitutionis habet, *a* vbi lex deficit; *b* conſequenter Presbiteri omnes ſingulas preces pro ſingulis veſtibus in Miſſali Romano inſtitutas, cum ſacris veſtibus veſtiūtur, recitare tenētur: Earum tamen omnium, aut vnius omiſſio dummodo ex obliuione, in cogitantia, vel alia iuſta de cauſa fiat, & non ex contemptu, venialis ſolum culpa criticum in omni materia paruitas, & ſubreptio tranſgreſſionis legis, vel conſuetudinis a mortali excuſet, *c* * Mortalis autē erit ſi ex contemptu, vel ſine contemptu, ſcienter, deliberate, & ſine cauſa omitterentur, cū conſtet orationes illas acceſſoria quædam eſſe prædictis veſtibus, ſine quibus presbiter miſſandopeccaret, etiamſi id metu mortis faceret: *d* * acceſſorium autem ſui principalis naturā ſequi debet. *e*

a c. Super quibuſdā. de verbo, ſign.
b c. Cōſuetudo. diſt. 1. & c. fi. de conſuetud.
c S. Thom. 2. 2. q. 35. ar. 3. & q. 36. ar. 2. et 3.
** Man. prala. 9. n. 10.*
d Caiet. 1. 2. q. 96. ar. 4.
** Man. ca. 25. nu. 83.*
e c. Acceſſorium. de reg. iur. in 6.

DECISIO III.

Ex conſi. 3. alias 4.

3 Miſſam celebrans in vltima oratione, quæ in Miſſa poſt communionem pro Papa dicitur, iuxta antiquum vſum, clauſulam illam, *& Regem noſtrum cum prole Regia, & Epiſcopum noſtrum* non obſtante Bulla Pij V. in Miſſali Romano poſita, qua idem Pontifex in Miſſarum celebratione decernit, nihil vnquam addendum, detrahēdum, aut mutādum eſſe, addere licite poteſt; eo quod lex quæ non eſt recepta, vel non quoad aliquam partem, ſaltem non obligat quoad illam partē, pro qua vſu recepta non eſt, *f* etiāſi quoad alias omnes partes recipiatur: * vnde cum lex illa etiam ipſo Papa viuente & ſciente, non ſolum in Hiſpania, ſed etiam in tribus ſaltem Eccleſijs vrbis, nimirum S. Iacobi, B. Mariæ de Monſerrata, quæ eſt Aragonum, & S. Antonij, quæ eſt Luſitanorum, recepta non ſit, quoad illam particulam, non quidem ex contemptu, ſed ob bonos mores, reſpectus, obſeruantiam, & pietatem, qua hortante Apoſtolo, *g* ſubditi ſunt, & eſſe debent in ſuos Reges, ſine peccato à celebrantibus clauſula illa addi poteſt.

f §. lege 1. diſt. 4. & gl. in c. 1. de treuga & pace.
** Man. ca. 23. nu. 62.*
g 1. Timoth. 2.

DECISIO IIII.

Ex conſi. 4. alias 7.

4 Sacerdos debilitate, & frigiditate capitis laborans, ceſſante ſcandalo, cum quo nihil licet, *h* Miſſam, præſertim vſque ad conſecrationem, capite amictu ſacro tecto celebrare ſine peccato, aut vlla irreuerentia poteſt; cum in primitiua Eccleſia ſolitos fuiſſe presbiteros miſſam celebrare capite amictu tecto conſtet; & amictus ipſe, prout oratio eccleſiaſtica teſtatur, capitis armaturam ſignificat. Qui tamen ſic celebrandi cauſam niſi manifeſte iuſtam haberet, ſed dubiam, ab Epiſcopo prius, ſi commodè adiri poſſit, diſpenſationem impetrare debet, in quo etiam euentu, aliquo potius panniculo albo, quàm alio pileolo,

h c. Nihil cum ſcandalo, de praſcrip.

leolo, quia propius ille ad amictum ſacrum, quàm hic, accedit, vtendum erit.

DECISIO V.

Ex conſi 5. alias 1. de cleric. pereg.

5 Sacerdos peregrinus, licet ſine literis dimiſſorijs celebrando malè faceret, *i* nullam tamen irregularitatem ſic Miſſando incurrit, niſi iure aliquo particulari clericis peregrinis indicta ſuſpenſio eſſet, donec licentiam aſſequerentur, cenſura. n. non niſi in caſibus à iure expreſſis contrahitur: *k* Sed neque licentia, aut literis dimiſſorijs indiget ad hoc, vt ſecretò celebret, *l* aut etiam ad publice celebrandum, ſi literæ dimiſſoriæ ad presbiterium ſuſcipiendum paulo antea datæ fuerũt; quia Epiſcopus ad presbiterium ſuſcipiendum aliquem approbans, ſatis etiam approbare & teſtari videtur, cum nec excommunicatum, nec ſuſpenſum, nec irregularem, aut aliàs prohibitũ eſſe; *m* cum iſti ad Preſbiteriũ ordinari minime poſſint. Qui tamen ante aliquot annos per dimiſſorias Epiſcopi ſui presbiter ordinatus eſt, nouo indiget ad celebrandum teſtimonio, eo quod teſtimonium diu antea ad ordinem Sacerdotij ſuſcipiendum conceſſum, mores præſentes non ſatis probat.

i c. extranei. & ca. primatus. diſt. 71.

K c. is qui de ſent. exc in 6. l ca. Tua. de cler. peregrin.

m c. ſi celebrat decle ric. exc. miniſtr.

DECISIO VI.

Ex *conſi 6. ali is 9.*

6 Cum Miſſæ ſuffragium mortuis, & intentione animi ante Miſſam, & memoria in Memẽto Miſſæ, & per collectas expreſſas in ipſa Miſſa applicari poſſit; *n* quorum omnium cæteris parib. optimus modus eſt per collectas; (cum ſuffragatio per collectas, alias duas includat, aliæ vero iſtam non includunt; qui enim debito modo per collectam ſuffragatur, intendit applicare ſuffragium defunctis, pro quib. collectam pronunciat, & facit etiam eorum memoriam, & verbis præterea appoſitis, & ab eccleſia conſuetis, pro eis peccatur) Epiſcopi, & Religionum Prælati, quibus à Concilio Tridentino *o* facultas data eſt, vt in ſynodo diœceſana, vel in Capitulis Generalibus circa Miſſarum reductionem ſtatuere poſſint, quicquid ipſi expedire cenſuerint; ita tamen vt eorum defunctorum ſemper cõmemoratio fiat; prædictum Miſſarum numerum non ſine iuſta cauſe diminuere debent, cum conſtet vnam Miſſam pro pluribus dictam non prodeſſe ſingulis eorumtantum; quantum prodeſſet vni eorum, ſi pro eo ſingulariter diceretur.* vnde Miſſas iuſta ex cauſa ſic diminuentes, eas dicturis imponãt, vt animas defunctorum his omnibus modis iuuent, applicando ſcilicet eis valorẽ eius, intentione ante Miſſam, memoria in Miſſæ Memento, & ſpeciali collecta defuncto rum, cum hoc ſine iactura temporis, aut alterius operis cõuenienter fieri poſſit, & Miſſarum de defunctis collectæ; cæteris paribus in hoc aptiores, & fructuoſiores ſunt, quã collectæ Miſſarum de viuis, cum illæ ſpecialiter, expreſsè, & directè defunctis applicantur, collectæ vero aliarum Miſſarum, non item; & piè, & ſanctè cõmemoratio de defunctis in Miſſa de feſto ſaltem priuati fieri poteſt; *p* quamuis etiã permitti poſſit, vt in maximè ſolemnibus feſtis omittatur, ad gloriam eorum referendo illam omiſſionem, & gloriam in præfatorum defuncto rum opem & auxilium, & ſatis eſt hæc virtualiter fieri, quando ob inaduertentiam vel obliuionem inter dum expreſſe applicationem illam celebraturus non faceret.

n c. cũ gratia. c. non æſtimemus c. anima. 13. q. 2. & cap. viſum. de conſe diſt. 1. & c. cũ creatura. de celebr. miſſ.

o Tri. ſeſ. 25. c. 4. de ref.

** Man. c. 25. nume. 103.*

p c. viſum de cõſecr. diſt. 1. & c. cũ creatura, de cele. Miſſ. Pan in cõſil. 99. volum. 2.

DE-

DECISIO VII.

Ex conſi.7 alias 8.

7 Sacerdos Regularis, aut alius pro vna Miſſa multas pitancias etiã de Superioris licentia accipiens, peccat,* niſi expreſſe, vel tacite conſentiant illi, pro quibus diceda, vel quibus ipſa Miſſa eſt promiſſa; cũ Miſſa vna pro vno, & alio dicta non ita prodeſt, ac dicta pro vno tantum * Nec quicquam prodeſt ſcientia, aut licentia Prælati, quia non habet ipſe poteſtatem remittendi obligationem ſoluendi debitum, quæ iure naturali, Diuino, & humano contrahitur; *q* nec quiſquam ab obligatione ſoluendi aliquid vni liberatur, eo quod debitum illud alteri ſoluitur. *r* quamuis. n. Miſſæ valor infinitus ſit, finito tamẽ modo applicatur: ſed neque paruitas pitantiæ à ſingulis habitæ celebrantem excuſare põt, niſi tanta eſſet paruitas, vt iuſtæ præſumi poſſit, dantẽ pitantiã, nõ dare illam, vt tota vna Miſſa ei applicetur, ſed tãtum pars aliqua eius; quæ celebraturo videbitur.

Man cap. 25. nu 92.

Man. c. 25 nu. 103.

q ca. ſi res aliena. 14 q. 6.

r ca qua. de iureiur.

DECISIO VIII.

Ex conſil. 8. alias 1.

8 Quãuis in die Natiuitatis Domini ſacerdos tres Miſſas celebrare poterit, *ſ* * iure tamen communi ſolum attento, & ſecluſo voto, iuramento, promiſſione, & ſtatuto particulari, vel alia obligatione ſpeciali, nullus tres illas Miſſas celebrare tenetur: quæ Miſſæ ita dicendæ ſunt, vt una ſeu prima earum ſolum ante auroram, & reliquæ poſt auroram, vel omnes poſt auroram, ſiue vnus ſolus ſacerdos ſit, ſiue plures dicantur, & alterã illarum quam volunt, omittere, vel dicere poſſunt.

ſ ca. Necte ſancta de conſecra. diſt. 1. Man. c. 21 nu. 2. & c. 25. nu. 57.

DECISIO IX.

Ex conſil. 9. alias 2.

9 Miſſam bis in die propter neceſſitatem, & vtilitatem, & ſacerdotum penuriam celebrare licet; *t* vtilitas autem audientium, non dicentium conſiderãda eſt. *u* quæ autẽ talis ſit, arbitrio boni & prudentis viri relinquitur; cum enim aliquid indetermi natum iure ſtatuitur, determinatio boni viri arbitrio eſt facienda. *x* *

t ca. cõſuluiſti. de cele. Miſſ. gl et Pan. ibi.

u Gl. in d. c. conſuluiſti.

x l. 1 ff. de iur. deli et ca. de conſt. de eſſ. de leg. Man. c. 1 nu. 87.

DECISIO X.

Ex conſil. 10. alias 41. de pœniten. & remiſſ.

10 Euchariſtiæ ſacramentum infirmo regulariter in eadẽ infirmitate pluſquam ſemel, poſt cibum ſumptũ in modum viatici, dare non licet, eo quod prohibitio de non communicando poſt cibum eodem die, præcepti eſt, viaticum autem ſecũda vice in eadẽ infirmitate accipere, conſilij tantum eſt, propter quod præceptum tranſgredi non licet; *y* præſertim cum vix probetur de præcepto teneri infirmum etiã vna vice poſt cibum communicare, cum regulari ter præceptum non ſit extra tẽpus paſchale communicare, *z* quitamẽ diu ægrotaret, & laboreret tantum temporis, intra quod ratione voti, vel pænitentiæ, vel alicuius legis particularis, (quali tenentur monachi,) *a* vel boni viri arbitrio teneretur æque de conſilio, & honeſtate communicare ſecunda vice, ac prima, nec commodè expectari poterit mane ſequens, poſt cibum ſumptum ſecunda, qua prima vice viaticum ſumere pari ratione poteſt.

y Arg ca. quod præcipitur. 14 q. 1.

z c. Quod in te de pœn. & remiſ. & gl. ibi.

a Clem. ne in agro §. ſane. de ſtatu monac.

DECISIO XI.

Ex conſ. 11. [alias] 16.

15. 16.

11 Breuiario Romano nouo, qui non tenentur, eo extra chorum vti non poſſunt; cum Papa illius vſum, ex conſenſu tantum Epiſcopi, vel Capituli concedat; & diuerſitas & diſcordia facile naſceretur, ſi in eodem Monaſterio vſus eſſet diuerſorum

ſorum Breuiariorum; quia ſic alijs extra chorum nouo, alij Breuiario antiquo vterentur, quod indecens, & indecorum videtur. *b* Quamuis forte peccati damnandus non eſſet qui nouo extra chorum aliquando vteretur, cum Bulla nulli vetat nouo extra chorum vti, ſine epiſcopi, aut capituli conſenſu, ſed ſolum in choro.

b c. in nouu actione 16. q. 7. clement. 1. de elect.

DECISIO XII.

Ex conſil. 12. alias 19.

12 Beneficiarius horas canonicas nõ recitans primis ſex menſibus peccat, fructus tamen illo tempore receptos reſtituere nõ tenetur; *c* * Poſtea veros rece tos eccleſiæ, vel pauperibus reſtituere obligatur. Qđ ſi beneficiarius ipſe ſit pauper, vt honeſte ſe ſuſtentare non poſſit, fructus reſtituendos ſibi, & ſuis parentibus pauperibus ſaltem de licentia epiſcopi applicare poteſt.

c Extrauа. Pij V. Ex proximo. Mon. cap. 15. n. 33.

DECISIO XIII.

Ex conſil 13. in vtriſque.

13 Canonici eccleſiarum Cathedraliũ chorum ſine iuſta cauſa ad horas canonicas in eo dicendas non adeuntes, mortaliter peccant, nec abſoluendi ſunt, quamuis eas alibi pronunciant; Quia Canonici omnes præſertim eccleſiarum Cathedralium iure communi, *d* & regulari horis ſtatutis officium diuinum cũ alijs in choris collegialiter canere, & pronunciare tenentur: & obligatus ad aliquid in certo loco, vel erga certas perſonas, extra illum locum, vel erga alias perſonas illud faciendo, debito ſuo non ſatisfacit. *t* Secus tamen de eo ſentiendũ eſt, qui infirmus, captus, & violenter detentus, aut alia iuſta de cauſa impeditus eſt, quo minus eas cum alijs in choro recitare queat. *f*

d ca. 1. & c. dolentes, de celebr. Miſſ. Trid. ſeſſ. 24 ca. 12. de ref. et. nos quidem. c. Innocens, de teſtam.

f cap. 1. de cler. nõ reſid. 6. c. cle dilectus. c. ad noſtrã eod. tit. in antiquis.

DECISIO XIIII.

Ex conſil. 14. alias 17.

14 Cum beneficiarius horas canonicas ſolum ratione beneficij obtenti recitare teneatur; nec præſentatus, vel nominatus ad beneficium, neque electus, ſi nondum ſit confirmatus, *g* neque prouiſus, neque is collatio facta eſt, donec prouiſioni ſibi factæ conſenſerit, cum vſque ad illum præſtitum, beneficium nõ ſit ſuum, *h* neque expectiuas, & ſimiles gratias habens; ſed neq; qui duas ſententias ſuper beneficio, & ſequeſtrum ſuper fructibus eius in fauorem ſuum obtinuit, ſi nondum eſt ei illud collatum, horas canonicas recitare tenetur; Et iura omnia, quæ onus eas dicẽdi imponunt, de beneficiario habente ius quæſitum in beneficio loquuntur, licet nondum adepta poſſeſſio fuerit.

g c. Tranſmiſſam, c. nihil, de elect.
h c. ſi tibi abſenti, de preb. in 6.

DECISIO XV.

Ex conſil. 15. alias 14.

15 Cæcus, qui horas dicere nõ valet ab ijs recitandis, etiam ſine vlla Papæ diſpenſatione excuſatur.

DECISIO XVI.

Ex conſil. 17. alias 12.

16 Qui plures linguas callet, horas canonicas priuatim idiomate, quod ſibi magis arridet, & partem earum vno, & partem altero, modo id ſiue contemptu, & aliquo bono reſpectu faciat recitare poteſt: officium autem paruum B. Virginis ſolum choro addictos ligat; vnde canonicus, qui aliqua de cauſa choro intereſſe non tenetur, ad officium paruum B. Mariæ, quod in eo a Canonicis iubetur dici, non obligatur.

DE-

DECISIO XVII.

Ex conſi.18. alias 22.

17 Milites religioſi *S. Iacobi de ſpata*, qui ex ordinis inſtitutione ad preces horarias centum & viginti Pater noſter, cum totidem Aue Maria quotidie perſoluendas tenentur, ad officium paruum B. Virginis ratione penſionis eccleſiaſticæ, quam obtinent, ex Pij V. conſtitutione non obligantur. Quia cum lex ex legiſlatoris mente, & ratione extendi, & limitari debet, *i* & mens Authoris, & ratio prædictæ legis eſt; ne fruẽtes fructibus beneficiorũ omnino immunes eſſent ab onere dicendi aliquas preces, ad quas beneficiarij tenentur; non extenditur ad eos, qui alia de cauſa ad alias preces, & plures, quam ſunt preces officij B. Virginis obligãtur; ſicut nec presbiter vel illius, vel alterius ordinis, qui ad horas canonicas tenetur, ad officium B. Virginis ratione penſionis, quam habet, plus quam alius presbiter penſione carens, obligatur; præſertim quia illa 120. Pater noſter, & Aue Maria loco horarum canonicarum ſuccedunt, ad quas clerici illius ordinis tenentur, adeo vt quodammodo videntur horæ canonicæ; ſubrogatum autem naturam eius, cui ſubrogatur, ſapit: *x* Sicut ergo qui alia ratione ad horas canonicas tenetur, ex prædicta Pontificis conſtitutione ad illud officium paruum ratione penſionis non tenetur; ita neq; illius ordinis religioſi Milites vt penſionarij tenebuntur.

i c. Suggeſtum, & c. meminimus, de appellat. & Pan. ibid.

x l. cum quis §. qui iniuriarũ. ff. ſi quis caut. & c. eccleſia, vt pend.

DECISIO XVIII.

Ex conſi. 19. alias 5.

18 Italus aut alius latinus in terris Græcorum habitãs in die feſti miſſam ritu Græcorum audire tenetur, dummodo modus celebrandi Miſſas illarum terrarum, ritui catholicorum neceſſario iure diuino in eis celebrandis ſeruando non ſit contrarius; quamuis in aliquo iuri canonico conſuetudine antiqua abrogabili forte contrarius fuerit. Sicut enim ipſa celebratio, non ſeruatis illis, quæ de iure diuino ſeruanda ſunt, peccatum eſt; ita & auditio in tali caſu iure diuino cenſetur prohibita, eo quod eſſet cõſenſus in peccatum iure diuino prohibitũ, quod nulla ratione licet. *l* Quia vero Græci in terris ſuis ſecundum modum catholicorum abrogabilem celebrare non obligantur, *m* licitè, & ſine peccato latinus eorum Miſſas audire poterit, & proinde a præcepto eccleſiæ de audienda miſſa in diebus feſtis non excuſabitur; Ex quo fit vt diligenter informare ſe vnuſquiſque debet de modo celebrandi eorum, vt miſſas eorum audire, nec ne poſſit, & teneatur.

l Rom. 1. & ca. 1. de off. deleg. m Arg. ca. fi. de conſuetud.

DECISIO XIX.

19 Quamuis clerico habenti Breuiarium aliquod priuatum ante ducentos annos ſcriptum, ex ſuo ſolo conſenſu, nouo Romano vti liceat, eo quod breuiarium illud auctoritate priuata ſcriptum, a generali præcepto dicendi horas iuxta formulam noui Romani non excipitur: habenti tamen Breuiarium publicum auctoritate publica epiſcopi, vel alia legitima ante ducentos annos compoſitum, nouo Romano, non niſi conſentiente prælato, & maiore parte capituli, vel conuentus, vti non licet.

DE-

DECISIO XX.

Ex conſilio 6 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 20 Defunctorum miſſæ, & officiũ, vt pro ſe fiant, vel dicantur, aut moriatur, procurare licet: cauere tamẽ debet ſacerdos, ne orationes, in quibus aliquem mortuum eſſe enunciat, illi viuo applicet, qualis eſt illa, quæ incipit, *Inclina*, vbi illa verba habentur, *Animam famuli tui, quam de hoc ſæculo migrare iuſſiſti*, & aliæ ſimiles, quia id eſſet mentiri, quod nunquam licet. *n*

n c. 1. & c. cum hu militatis 22. q. 5.

DECISIO XXI.

Ex conſilio 11. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 21 Miſſarum numerus in fundationibus eccleſiarum, aut capellarũ dotationibus olim appoſitus, vt minuatur, quamuis iuſtã cauſam præſtat, diminutio redituum, & augmentum pretij rerum ad victum, & veſtitum neceſſariarum: quia tamen vna Miſſa votiua pluribus non ſatisfacit ad hoc vt miſſæ votiuæ, quas fideles petunt, vt ad ſuam intẽtionem dicantur ſingulæ pro ſingulis pitantijs, ob paucitatem ſacerdotum, vel annonæ caritatem ſic diminuantur, vt per vnam ſatisfiat illis; qui petunt tacitè, vel expreſsè ſingulas pro ſingulis pitantijs, niſi conſenſus eorum, quibus promittuntur, accederet, (quod raro aut nunquam accidere ſolet) petendum non eſt.

DECISIO XXII.

Ex conſil. 18. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 22 Horas nõ recitans beneficiarius, fructus perceptos pro rata temporum, & officiorum, in quibus recitare omiſit, *o* reſtituere tenetur, nõ quidem eccleſiæ præciſe, cuius eſt beneficium, ſed ſatisfacit alijs operibus pijs, vel ſi eſt pauper, ſibi tanquam pauperi erogando.

o Extrã. Pij V. incip. ex proximo. iuſſi. 138. in ordine.

DECISIO XXIII.

Ex conſi. 21. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 23 Quia congruit acceſſorium ſequi naturam ſui principalis, *p* ſicut diſpenſatus ad duo incomparibilia, cenſetur diſpenſatus a reſidentia in vtroque facienda, & maior viginti annis diſpenſatus ad dignitatẽ poteſt eſſe iudex delegatus, ſi habeat viginti annos, licitè ad illud nõ ſit ſpecialiter diſpenſatus, *q* ita etiam, & ſubdiaconus diſpenſatus a Papa vt vxorem ducat, ducta illa, a recitatione horarum diſpenſatus cenſetur.

p c. acceſſorium, de reg. iur. in 6.

q Dom. in ca. nos conſuetudinẽ diſt. 11.

TITVLVS XXXIII.

De baptiſmo, & eius effectu.

SVMMARIVM.

1 *Baptiſmus nondum integre nati uerus eſt, licet ſub conditione ad cautelam baptizari poſſit.*

2 *Baptizatus ſine ſolemnitate ſolita, in ſacro ſepeliri debet.*

3 *Cognationem ſpiritualem non contrahit non baptizatus, baptizans.*

4 *Catechizandi nulla lege ad baptiſmum ſuſcipiendum obligantur.*

* 5 *Monſtrum illud baptizandum non eſt, quod caret anima rationali.*

* 6 *Baptiſmum non uitiat quæcumque*

que verborum formæ mutatio.

* 7 *Baptizandus non eſt rationis capax, qui vult in peccato, vel in fide litate perſeuerare.*

* 8 *Innocentes pro Chriſto occiſi, per gratiam Chriſti, ſalui facti ſunt, & martyres effecti.*

DECISIO I.

Ex conſ 1. aliâs 2.

1 INfans nondum integrè natus, & propter timorem mortis baptizatus per ablutionem capitis, vel alterius partis iã natæ, vel extra corpus matris apparentis, vere eſt baptizatus: qui licet ad cautelam ſub conditione, ſi non es baptizatus, ego te baptizo, licitè baptizari poſſit; ſecũdus tamen baptiſmus, vere baptiſmus non eſt; Nec ex baptiſmo ſecũdo ſic ad cautelam cũ catechiſmo, & exorciſmo naturæ compaternitas, aut cognatio ſpiritualis, quæ matrimonium impedit, & dirimit, vt ſine Papæ diſpenſatione cũ matre ſic baptizati matrimonium contrahere poſſit; quamuis ſecus de baptiſmo priori ſine catechiſmo & exorciſmo miniſtrato, ex quo talis cognatio ſpiritualis oritur, ſentiendum ſit.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. alias 3. de ſepul.

a Arg ca. eccleſ. am de conſec. d. 1. & toto tit de ſep.
b Oſtieñ. in ſumma de conſec. eccl. §. & aut ſit.

2 Cum omnis Chriſtianus in loco ſacro ſepeliri debeat, *a* etiam infans rite intra, vel extra eccleſiam in neceſſitate ſine ſolemnitate ſolita baptizatus, & moriens antequam ſuppleatur, in eccleſia, vel in cæmiterio cum cruce, & alijs ſolitis adhiberi ſepulturæ inſantis ſolemniter baptizati, iuſte ſepeli poteſt; *b* cum certum ſit talem baptizatum eſſe, & charactere chriſtianiſmi inſignitum, *c* & gratiam ſacramentalem æque ac ſi cum ſolemnitate baptizatus eſſet accepiſſe; cũ ſola ſacramenta, & non ſacramentalia gratiam ex opere operato conferant. *d*

c c. quemadmodũ 37. q. 7.
d DD. 4. diſt. 1.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. aliâs 1. de cognat. ſpirituali.

3 Quamuis nondum baptizatus alterum baptizando, cognationem ſpiritualem non contrahat; *e* ſicut non dum habens vitam carnalẽ, cognatus alterius carnaliter eſſe nõ poſſit baptizatus tamen necdum confirmatus tenens confirmandũ, cognationem ſpiritualem cum eo contrahit; *f* eo quod vitam ipſe ſpiritualẽ iam habet.

e S Thõ. d 41. q 1. art. 3.
f Sil. ver. matrimonium. 8 q. 7

DECISIO IV.

Ex conſi. 4. alias 1.

4 Sicut catechizandi ad baptizandũ ſe offerentes, corã notario & teſtib. ad baptiſmũ ſuſcipiẽdũ obligare ſe ſe nõ tenẽtur; ita neque epiſcopus, aut parochus catechumenos, dum in fide inſtruuntur, alere, lege aliqua cogi poterit; quamuis infantibus, inuitis parentibus, & cognatis baptiſmum petentibus, de alimentis prouidendum ſit.

DECISIO V.

Ex conſilio 3, in Nouis, deeſt in antiquis.

* 5 Monſtrum illud baptizandum non eſt, quod anima rationali caret, ſine qua non eſt homo, qui ſolus capax eſt baptiſmi; *g* an autem

g c. in quadã, de celebr. Miſ.

talis

talis ſit qui cum capite ferino, & reliquis membris humanis naſcitur, iudicio peritorum relinquitur.

DECISIO VI.

Ex conſil 4. in Nouis, eſt conſil. 3. de cland deſponſat. dub. 4. in antiq. ſed quia huic titulo conuenit, rectius hic ponitur.

* 6 Baptiſmum non vitiat diuerſitas verborum, modo actum baptizandi, & cauſam principalem, ſcilicet ſanctiſſimam Trinitatem diſtinctè exprimant, ſine omiſſione alicuius perſonæ, ſicut nec vitiatur ex eo ꝙ ab hæretico iudæo vel pagano cum debita intentione faciẽdi quod facit eccleſia, & multo minus ſi in forma Græcorum conferatur: ſecus autem ſi aliqua trium perſonarum Trinitatis omittatur, aut aliqua mutatio eſſentialis in illis ad fouendum errorem fiat, prout Boſnenſes faciunt, qui loco illius dictionis vnicæ *Spiritus ſancti*. hanc *Spiritus*, omiſſa alia particula *Sancti* ponunt: Quandoquidem dictio *Spiritus* ſine additione verbi *Sanctus*, nec nomen eſt proprium Spiritus ſancti, nec Spiritui ſancto appropriatum, ſed omnibus perſonis cõpetit; Nam & pater, & filius eſt Spiritus, & Sanctus. *b*

b S. Th. 1. par. q. 36. art. 1.

DECISIO VII.

Ex conſi 5 in Nouis, eſt conſil. 3. de clande. deſponſat. dub. 12. in antiq ſed quia materia illius huic titulo conuenit, hoc in loco appoſuimus.

* 7 Baptizandus non eſt rationis capax, qui in peccato, vel infidelitate perſeuerare vult; ſi tamen baptizetur, habeatque intentionem illud recipiendi, verum baptiſma recipit, *i* Turcarum vero aut aliorum infidelium filij vſu rationis carentes; quos parentes, penes quos remanſuri ſunt, ob id baptizari petunt, vt ſic ab aliqua infirmitate liberentur, baptizãdi ſunt, ſicut & adulti, qui ideo excitantur vt baptizentur, quia exinde corporis ſanitatem recipere ſperant.

i S. Th. 3. par. q. 68. art. 4. & art. 8. ad 4.

DECISIO VIII.

Ex conſil. 6. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 8 Sicut Innocentes pro Chriſto occiſi, quamuis non proprio merito, cum vſu rationis carerent, per gratiam tamen Chriſti, ſalui facti fuerunt, & martyrij laureolam adepti; K ita etiam, & martyrium a prægnante pro Chriſto aſſumptum, fœtui animato pro baptiſmo ad ſalutem prodeſt; & is, ſicut Innocentes, dicitur pro Chriſto occiſus, quando intentio occidentis matrem pro Chriſto, etiam ſaltem virtualiter in filij nondum nati occiſionem fertur.

K S. Tho. 2. 2. q. 124. ar. 1

TITVLVS XXXV.

De reliquijs, & veneratione ſanctorum.

SVMMARIVM.

1 *Reliquias martyrum extrahens, aut venales exponens, grauiter peccat.*

2 *Reliquias ſanctorum in collo, ad eorum honorem portare licet.*

3 *Synodus Prouincialis, vel epiſcopalis, ne crucis ſignum humi ſculpatur ſtatuere poteſt.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 2.

1 Reliquias Martyrum ſicut extra Capſulas vbi repoſitæ ſunt extrahere, aut venales exponere graue peccatum eſt; *a* ita terrã puteolanam intra quam veriſimile eſt Sanctos martyres eſſe ſepultos, extrahere, & terram illam per campos paſſim diſpergere peccatum mortale cenſetur; quandoquidem maior irreuerentia eis ſic fieri videtur, quã ſi reliquiæ eorum venales aliquibus in finem reuerenter eas colendi exponerentur.

a ca. 2 de reliq. & ven. ſanc. & l. Caſarea. 3. C. de ſacroſanct. eccl.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 1.

2 Corpora ſanctorum ſepulta, quamuis ſine licentia de loco ad locum transferre non liceat, *b* eorum tamen reliquias vel in aliquo oratorio honeſto, aut area decenti ſeruare, vel etiam ad prælia, & loca periculoſa, aut circa collum, ad honorem ſancti, cuius illa ſunt, ob fiduciam, & ſpem intercceſſionis eius ad diuinam Maieſtatem ſecum habere & portare licet; dummodo id ſine aliqua vanitate, & ſuperſtitione fiat qualis eſt quod vas ſit triangulare, aut de iſta, vel illa materia. *c*

b l. 1. et ulti. C. de religio. & ſump. fun.

c S Th 2. 2. q 96 a. 4. 3. Silu. verb. reliquia q. 5.

DECISIO III.

Ex conſil. 3. in vtriſque.

3 Synodus Prouincialis, vel Epiſcopalis, ne Crucis ſignum in aliqua re humi iacente pingatur, vel ſculpatur, ſtatuere poteſt, non ſolum ex eo quod in pleriſque partib. ab huiuſmodi pictura, & ſculptura iuſtis de cauſis abſtinetur; ſed etiam quia id olim ſaltem lege Cæſarea, *d* ſtatutum eſt. Et epiſcopus contra ius nouum, illud ad antiquum reducendo aliquid legitima de cauſa ſtatuere valet. *e* *

d l. 1. c. nemini lice re ſig.

e c. in his e. catholica. d. 11. Pan. in c. quod ſuper his, de maior. & obed. Man. ca. 21. nu. 1.

TITVLVS XXXVI.

De obſeruatione ieiuniorum.

SVMMARIVM.

1 *Jeiunium vigiliæ Pentecoſtes, de præcepto eſt.*

2 *Ieiunare potentibus famulis, dominus dans cœnam peccat.*

3 *Diſpenſatus vt ſecrete, & ſine ſcandalo diebus piſculentibus carnibus veſci poſſit, coram ſocijs id facere nequit.*

4 *Diſpenſatus a ieiunio à confeſſore impoſito non liberatur.*

5 *Bullam habens Cruciatæ, l Elicinia, vel piſces diebus interpolatis edere poteſt.*

* 6 *Ieiunium quadrageſimæ duo includit, & quænam illa ſint.*

* 7 *Jeiunare dicitur, qui neceſſitate ductus, aliud non habens, carnes comedit.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. in vtriſque.

1 Ieiunium Vigiliæ Pentecoſtes de præcepto eſt, *a* prout generalis eccleſiæ conſuetudo obſeruare videtur.

a c. uiſi... c. de ieiunio d 76. & gl. ibi

DE-

DECISIO II.

Ex conſ. 2. aliâs 3.

2 Dominus animaduertens famulos ſuos, cum poſſent, non ieiunare, & eoſdem admonens, vt ſi poſſint, ieiunent; ſi poſtea ſine cauſa iuſta eos ieiunium frangere ſciat, iiſdem cœnam denegare tenetur, & cœnam ieiunare potentibus dans, peccat.

DECISIO III.

Ex conſ 3. aliâs 4.

3 Diſpenſatus vt carnes diebus piſculentis ſecrete, & ſine ſcandalo comedere poſſit, illis coram ſociis, qui buſcum ordinarie commedit, veſci non poteſt. Quia mens & intentio Papæ cum tali clauſula diſpẽſantis eſſe videtur, ne ſolito modo cum aliis ſociis domeſticis, & exteris aduenientibus comedat; in omnibus autem diſpoſitionibus mens & intentio diſponentis ſeruanda eſt. *b*

b c. ſi. de prob. & l. in omnib. ff de cõd. & dem.

DECISIO IIII.

Ex conſil. 4. alias 5.

4 Cruciata conceſſa cum clauſula, vt. qui illam acciperent, oua & lacticinia diebus, quibus eſt indictum ieiunium eccleſiaſticum comedere poſſint, & ſatiſfacere huiuſmodi ieiunio; dummodo alia, quæ requirit ieiunium, ſeruent; ad ieiunia feriæ quartæ, ſextæ, & ſabbathi ob Iubilæum indicta, non extenditur. Quia cum diſpenſationes quæ a iure cõmuni exorbitant, quale eſt priuilegium prædictæ clauſulæ Cruciatæ, odioſæ ſint, & reſtringendæ, *c* & aliud eſt ieiunium eccleſiaſticum a iure communi, indictum, & aliud a confeſſore in pœnitentia impoſitum, & aliud a uoto implendum, & aliud ob iubilæũ a Papa iniunctum, & a diuerſis non fit illatio, *d* conſequenter priuilegium datum ad moderandum ieiunium eccleſiaſticum a iure communi inſtitutum, ad ieiunium ex voto, vel a confeſſore iniunctum, vel a ſummo Pontifice ob iubilæum indictum, vel a ſuperiore ad aliquem particularem reſpectum alicui impoſitum, non eſt extendendum.

c Ea quæ. & c. odia de reg. iu. in 6

d l. Papinianus. ff. de minoribus.

DECISIO V.

Ex conſil. 5 aliâs 18. de priuil.

5 Bullam habens cruciatæ, licet lacticinia, & piſces diebus interpolatis, vel etiam lacticinia in vna refectione, & in altera piſces, ob neceſſitatem, de conſilio medici, & confeſſarij edere poſſit; ſimul tamen in eodẽ prandio lacticinia, & piſces, virtute illius cruciatæ comedere non poteſt. Quia in priori caſu contingere poteſt, quod in altera illarum comeſtionum habeat neceſſitatem comedendi lacticinia, & non in alia qua autem vice edendi illa neceſſitatem non habet, & cõmodè piſcibus veſci poſſit, lacticinia comedere non debet, quia ceſſat cauſa edendi in Bulla expreſſa; in caſu vero poſteriori, quia sẽper erit peccatum piſces in eodem prandio, vel eadem cœna comedere, nunquam erit licitum, ſi enim piſces comedere non poſſit ſine damno notabili ſuæ ſalutis, eos comedendo peccat mortaliter; venialiter autem, ſi parum piſcium comedendo, ſolummodo ei parum noceret; *e* ſi vero eos comedere non poteſt, caret conſequenter neceſſitate comedendi lacticinia, vnde nec illa per tenorem Bullæ cruciatæ licite comedere põt.

e Innocẽ. recept. in c. tua. de homic. Man. ca. 15. n. 13.

DECISIO VI.

Ex conſ.2. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 6 Ieiunium quadrageſimale duo præcipit, vnum, vt totam; Alterum, vt ſingulos dies eius ieiunemus: vnde qui primum fregit, vno, aut altero die non ieiunando, adhuc ſecūdum ſeruare, & reliquos ſingulos dies ieiunare tenetur. *f* *

f S.Th. 2. 2. q.147. & ibi Caiet. art.6. & 7. Nauar. in Ma c.21. nu.20. & 27.

DECISIO VII.

Ex conſ.6 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 7 Ieiunare ſicut dicitur is, qui, quia non poteſt habere panem, & cibos quadrageſimales, ſemel tantum in die comederet carnes, aut oua, aut lacticinia; eo quod neceſſitas cibos hos quadrageſimales facit, ita etiam probabiliter ieiunare dicetur is, cui Papa conceſſit, vt diebus ieiuniorum carnibus, & ouis veſci poterit, dummodo ſeruat alia quæ requirit ieiunium; quandoquidem concedendo huiuſmodi facultatem, vt etiam carnes, & oua huic priuilegiato cibi quadrageſimales, & diebus ieiunij conuenientes ſint, Papa concedere cenſetur.

TITVLVS XXXVII.

De immunitate eccleſiarum.

SVMMARIVM.

1 *Gabellas perſonales, vel de rebus ſuis, clerici non debent.*

2 *Statutum vt confrater ſine conſenſu fratris non poſſit confratrem in ius vocare, non eſt contra libertatem eccleſiaſticam.*

3 *Iudex laicus extrahens aliquem ab eccleſia exempta incurrit pœnam, niſi reſtituat.*

DECISIO I.

Ex conſ.1. alias 4.

1 CVm iure communi canonico, *a* clerici gabellas perſonales, ſeu portoria pro fructib. de ſuis hortis, arboribus & prædijs ſuis collectis, & amico alicui, vel domino, etiam extra territorium exiſtenti dono tranſmiſſis, aut pro rebus proprijs quas intra territorium ſuum vendunt, ſoluere non debeant, *b* ſed ſolum pro rebus quas negotiandi cauſa, aut alio contractu non gratuito extra territorium vendunt, *c* non poteſt Reſpublica nouum pædagium imponere, ita vt eccleſiaſticus dono mittens fructus aliquos etiam ad eccleſiaſticos extra territorium, portorium ſeu pædagium ſoluere teneatur. * Secus tamen ſi dolo vel fraude excuſandi portorium, aliquid nomine doni mitteret, facto prius expreſſe, vel tacitè pacto, vt is, cui mittitur, tantundem, vel plus, remittat nomine doni: cum fraus, & dolus nemini patrocinari debeant. *d*

a c. negociatorem, & ca. ejiciens. dec. 88 & toto titu. ne cleric. vel monachi, & l. 1. & 2. & toto tit. ff. & C. de don. b Pan. li. 1. conſi. 6. Dec. conſ. 496. c c. le. ult. de cenſib. Nau. ca. 17. n. 201

d c. Sedes Apoſtolica, de reſc.

DECISIO II.

Ex conſ.2. alias 6.

2 Statutum a Confratria factum, vt nullus confratrum, alterum confratrē coram iudice ſeculari, vel eccleſiaſtico

ſiaſtico ſuper temporalibus, vel ſpiritualibus conuenire poſſit, niſi de conſenſu Prioris dictæ Confratriæ, ſub pœna expulſionis a Confratria, neque malum eſt, neque contra libertatem eccleſiaſticam; eo quod in effectu nihil aliud quam conſili um Apoſtoli e continet: Abſurdum autem eſt aliquid ab Apoſtolo conſultū, contra libertatem eccleſiaſticam cenſeri, Neque ſtatutum illud quenquam ad illud ſeruandum aſtringit niſi volentem intrare Confratriam, quam nemo intrare cogitur; neque alia pœna Confratrem punit, quam quod eſſe deſinat illius confraternitatis frater, nec aliquid contra libertatem eccleſiæ bona fide ſeruans, cenſuram vllam incurrit. f *

e 1. Corin. 6.

f Inno in c nouerit. de ſen. ex com. Ma. c. 27. nu. 119.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 1.

3 Iudex laicus aliquem ab eccleſia exempta extrahens, niſi captum in eccleſiæ reſtituat, peccatum, & pœna contra ſic extrahentes illatam incurrit.

TITVLVS XXXVIII.

De Eccleſiis ædificandis vel reparandis.

Hic Titulus deeſt in antiquis.

SVMMARIVM.

1 *Penſionem habens ſuper beneficio, quando ad eccleſiæ reparationem tenetur.*

DECISIO I.

Ex conſ. iſtud in Nouis deeſt in antiquis.

1 PEnſionem clericus ſuper beneficio eccleſiaſtico, & fructibus eius, impoſitam habens, pro rata ad illius eccleſiæ reparationē tenetur, niſi penſio ita impoſita fuerit, vt ab omni onere libera ſolueretur.

TITVLVS XXXIX.

Ne clerici, vel Monachi ſæcularib. negotijs ſe immiſceant.

SVMMARIVM.

1 *Clericus beneficiarius, nec presbiter, nec monachus, ius ciuile publice ſine diſpenſatione legere poteſt.*

2 *Presbiter Doctoratum in iure ciuili aſſumens nullam pœnā incurrit.*

3 *Beneficiatis, ſacratis, & monachis ars medica eſt prohibita.*

4 *Bannitos accuſare Gregorius xiij. non obligat, ſed ſolum illis fauere prohibet.*

5 *Clericus patrocinando pœnam nullam incurrit, niſi mors, aut mutilatio ſequatur.*

* 6 *Tutelam, & curam Minorum ſuſcipere nec epiſcopus, nec ſacerdos ſæcularis coguntur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 5.

1 CLericus beneficiarius, qui nec presbiter, nec Monachus eſt ſine vlla diſpenſatione ius ciuile publicè legere poteſt, dūmodo beneficia quæ obtinet nec dignitates, nec Perſonatus, nec officia ſint; a cū clericis ēt in dignitate cōſtitutis legū ciuiliū auditio tantum, & nō prælectio prohibita ſit. * Sed neque irregularitas ob prælectionem legū criminaliū, neq; pp Cōmentarios ſuper illis cōpoſitos, ſed tantū pp̄ter homicidium, vel mutilationem factam, ope conſilio, vel auxilio ad id

a c. Multa de preben. & c. ſuper ſpecu. Ne cler. vel monach. Ma. c. 27 nu. 16.

præſtito, & ob eam præſtationem conſecuto, incurritur.

DECISIO II.

Ex conſi 2. in vtriſque.

1 Presbiter beneficiatus dummodo leges ciuiles ſufficienter calleat, Doctoratus gradum in iure ciuili ſine incurſu alicuius cenſurarum, irregularitatis, aut ſine amiſſione beneficii, aſſumere poteſt. *b* Nec vlla opus eſt ordinarij licentia, quia eam ordinarius dare non poteſt; ſi tamen ſine ſufficienti ſcientia Doctoratum ſumat, peccat quidem, *c* cenſuram tamen aliquam non incurrit.

b Pan. in d. c. ſuper ſpecula.

c Glo. in clem. 2. de Magiſtris

DECISIO III.

Ex conſi 3. in vtriſque.

3 Clericus ſimplex, ordine ſacro, & beneficio eccleſiaſtico carens licet officio, & arte medica vtens, non plus quam laicus medicus peccet; ſacro tamen ordine inſignitus, vel beneficium eccleſiaſticum etiam nō ſufficiens victui honeſto habēs, eis vtendo peccat; cum officium ſeculare, cuius exercitium prohibetur clericis, & Monachis, *d* exerceat, * Nullam tamen cenſuram aut irregularitatem ob ſolum artis medicinæ exercitium, attento ſolo iure communi incurrit, & nulla talis pœna, niſi iure expreſſa ſit, incurri ſolet. *e*

d Toto ti. necler. uel monachi. et Tri. ſeſ. 22. c. 1. de ref. Man. c. 25 nu. 111.

e c. 'is qui. de ſent. ex com. in 6.

DECISIO IIII.

Ex conſi. 4. in vtriſque.

4 Conſtitutio Gregorij xiij. cōtra Bānitos quamuis clericos ad eos accuſandos, denunciandos, & propalandos non obligat, cum huiuſmodi denunciatio & accuſatio res periculoſiſſima, & morti vicina ſit, ad quam legiſlator clericos obligare non ſolet; *f* Eorum tamen fautores, etſi clerici ſint, extra caſus ſacræ cōfeſſionis, & alios in quibus iure naturali, vel diuino eis fauere tenentur, comprehendit.

f ca. Erit autem. di. 4. Man. cap. 27. n. 116.

DECISIO V.

Ex conſi. 5. aliàs 6.

5 Clericus in quatuor tantum minoribus conſtitutus, & omni beneficio carens, vel etiam ſacris initiatus patrocinando in cauſis, ſiue ſint eccleſiaſticæ, ſiue ſeculares, aut criminales, excommunicationem, aut aliam cenſuram non incurrit, neque etiam irregularitatem, dummodo ex ſuo patrocinio mors, aut mutilatio membri non ſequatur: *g* Ita tamen patrocinando mortaliter peccat, ſi vel beneficium eccleſiaſticū habeat, vel in ſacris conſtitutus ſit, etiamſi beneficio careat, exceptis caſibus iure permiſſis. *h*

g c. Sententiam ſanguinis. ne clerici uel monachi. h ca. 1. de poſtulat.

DECISIO VI.

Ex conſ. 1 in Nouis deeſt in antiquis.

* 6 Tutelam & curam Minorum ſuſcipere, nec epiſcopus, nec ſacerdos ſæcularis multoque minus monachi ſuſcipere tenentur. *i* ſiue tutela ſit legitima, quæ lege defertur; ſiue Datiua, quæ a iudice datur; ſiue teſtamentaria, quæ a teſtatore defertur. Poterunt nihilominus epiſcopi & presbiteri illam ſuſcipere, ſi volunt, ſine vllius alterius licentia, modo illam turpis lucri gratia, vel ob alium malum finem non ſuſcipiant. Imo etiam & religioſus tutor curator, & teſtamenti exequutor eſſe poteſt, petita tamen & obtēta ſuperioris licentia: *k* ſed etſi epiſcopus, presbiter, aut religioſus huiuſmodi tutelam, & curam ob malum finem ſuſcipiant, iuris tamen communis ſuſpenſionē ipſo iure nō incurrūt. *l*

i l generaliter. C. de epiſ. et cle. & ca. generaliter. 16. q. 1.

k c. 2. de teſtam. in 6

l c. peruenit d. 86.

Finis Libri Tertij.

FLO-

FLORES DECISIONVM SIVE CASVVM CONSCIENTIAE,

Ex doctrina Conſiliorum Martini ab Azpilcueta Doctoris Nauarri, collecti.

LIBER QVARTVS.

TITVLVS I.

De ſpōſalibus & Matrimonio.

SVMMARIVM.

1 *Matrimonium ſine parocho contractum non valet, nec vim ſponſaliorum habet.*

2 *Virginem nulliter ducens, & deflorans, an dotare teneatur, licet illa poſtea fornicetur.*

3 *Virginem pellicentem deflorans iure poli reſtituere nō tenetur, quamuis iure fori condemnabitur.*

4 *Virginem ſacratus, vel coniugatus ſine deceptione deflorans, nihil reſtituere tenetur.*

5 *Matrimonium ex diſpenſatione contrahentes, negata copula, poſt commiſſionem ad diſpenſandum ſecuta, peccant, ſed valet matrimonium.*

6 *Filij ex matrimonio nullo legitimè contracto, & durante amborum, vel alterius coniugis ignorantia nati, ſunt legitimi.*

7 *Papa leges ſuas, ac prædeceſſorum ſuorum, an reuocare poſſit, ac ſi latæ non fuiſſent.*

8 *Epiſcopus, quando ſuper impedimētis matrimonium dirimentibus diſpenſare valet.*

9 *Denunciationes Matrimoniorum omnis ordinarius, etiam Abbas remittere poteſt.*

10 *Matrimonium clandeſtinum ante Concilium Trid. contrahētes peccabant, ſed validum erat.*

11 *Iudæus conuerſus licitè cum ea contrahit, cum qua pater ante eius conuerſionem coiuit.*

12 *Matrimonium nec verū, nec præſumptum eſt, ſi nec uerba de præſenti, nec copula interuenerunt.*

13 *Matrimonium corā parocho ſchiſmatico, non tamen declarato, & coloratum titulum habente contractum, validum eſt.*

14 *Papa ex cauſa diſpenſare poteſt, vt epiſcopus vxorem ducat.*

15 *Matrimonium ſublato impedimento nouum conſenſum requirit.*

17 *Matrimoniū contra formā diſpenſationis Papæ contractū, eſt nullū.*

18 *Diſpenſatio ab vno coniugum alio ignorante impetrata, vtrique prodeſt.*

19 *Marito diu abſente, & ad mortem ægrotante, vxor alteri nubere nequit, niſi certo mortuum ſciat.*

20 *Matrimonium fictè per procuratorem cum vna, & deinde per ſe cum alia contrahens, quid facere debet.*

21 *Matrimonium cõtrahere nequit cum ea cum qua commiſit inceſtũ, aut cum alijs, ſine diſpenſatione.*

22 *Matrimonium cum pacto quod ſeruetur caſtitas, aut ne petatur debitum, contrahi nequit.*

23 *Vxor ſi nupſit alij bona fide maritum mortuum eſſe credens, monenda non eſt.*

24 *Matrimonium coram parocho licet ad alia vocato, & teſtibus contractum, valet.*

25 *Votum religionis non tollunt ſponſalia ſecuta, etiam cum copula.*

26 *Filij adulterini per ſubſecutum matrimonium non legitimantur.*

27 *Maritus adulteræ religionem profiteri, & ordinari poteſt, eamque vt caſtè viuat, admonere debet.*

28 *Papa interdicere ex cauſa poteſt epiſcopo, et parocho, ne interſint alicui matrimonio, vel intereſſendi facultatem faciant.*

29 *Diſpenſationem quærere quando teneatur, qui ſpõſalia in gradu prohibito contraxit.*

30 *Matrimonium ſine vtriuſque conſenſu eſſe nequit.*

31 *Matrimonio intereſſe poteſt ſacerdos habens generalem a parocho licentiam exercendi curam.*

32 *Vxoricidium matrimonium impedit, ſed non dirimit contractum.*

33 *Vxor pauper in bonis mariti diuitis, ante copulam mortui dotem habet.*

34 *Parochus, qui nondum ſacerdos eſt, matrimonio contrahendo præſens eſſe poteſt.*

35 *Herus ancillam ante 25. annum non collocans, ſicut pater filiam, es, in mora.*

36 *Matrimonium cum rap'a non reſtituta, poſt Concilium Trid. contractum, eſt nullum.*

37 *Sponſa mortuo ſponſo, cum conſanguineo in primo gradu ſponſi contrahere nequit.*

38 *Sponſalia ob delictum ſuperueniẽs diſſoluuntur, vel id ob quod nõ fuiſſent contracta.*

39 *Matrimonium viuẽte prima, cum ſecunda contrahens, illa mortua iterum cum diſpenſatione contrahere debet, vel ſecundam deceptã dotare.*

40 *Matrimonium conſenſum liberum requirit, & metu reuerentiali patris contractum, fit nullum.*

41 *Matrimonium nullum publicè contractum ſublato impedimento iterum clam contrahi ſufficit.*

42 *Matrimonium non licet catholico cum hæretica contrahere, contractum tamen tenet.*

43 *Sponſalia cum hæretico contracta, cur ſecuta copula non tranſeant in matrimonium.*

44 *Sponſalia cum hæretica contracta, quando per copulam ſecutam tranſeant in matrimonium.*

45 *Sponſalia de iure nulla, poſt Concilium Trid. nullum effectum impedimenti publicæ honeſtatis pariunt.*

46 *Matrimonium ante pubertatem ex cauſa, cum Papæ diſpenſatione, valide contrahi poteſt.*

47 *Sponſa ſpõſum ingreſſum religionem*

nem vſque ad elapſum annum probationis expectare tenetur.

48 *Licentia quam dat parochus ſacerdoti, vt interſit matrimonio contrahendo, ſufficit, quod ſit verbalis, & probari poſſit per teſtes.*

49 *Matrimonium bona fide cóntra ius humanum contractum, vt permittendum.*

50 *Affinitas ſuperueniens matrimonium ratum non diſſoluit, & adulter ius petendi debitum amittit, innocens autem illud petere poteſt.*

51 *Epiſcopus, ſeu parochus ſolis preſbiteris poteſtatem aſſiſtendi matrimonio contrahendo delegare poteſt.*

52 *Infideles ſponſi, qui ſe cognouerũt, conuerſi denuo matrimonium contrahere debent.*

53 *Matrimonium ad contrahendũ cu ius ordinarij licentia requiritur.*

54 *Parochus, vel alius ſacerdos, de illius, vel ordinarij licentia, cur matrimonijs cõtrahẽdis intereſſe dẽt.*

55 *Sponſalia non contrahit, qui iureiurãdo dicit mulieri, vt illa potiatur, non habebo aliam niſi te.*

56 *Error perſonæ an dici poſſit, vbi plebeius, nobilis & diues creditur.*

57 *Pœnitentiaria diſpẽſationem cum compoſitione dare non debet.*

58 *Diſpenſatio ſine mandato obtenta, valet.*

59 *Matrimonium ad contrahendum præſentia parochi vnius contrahentium requiritur, & ſufficit.*

60 *Baptizans in neceſſitate filium ſuum ex vxore, nullam contrahit cognationẽ, ſecus ſi filiam ex concubina baptizet.*

61 *Matrimonium contractum præſente parocho, & teſtibus, valet, etiãſi parochus nihil dicat.*

* 62 *Matrimonij quænam materia, & forma ſit.*

63 *Impedimentum matrimonij probabiliter ignorans, an, & ad quid monendus ſit.*

64 *Matrimoninm in gradu prohibito contrahentes, obtenta diſpenſatione, de nouo conſentire debent.*

65 *Benedictio nuptiarum, ſiue bene, ſiue male, puta ab hæretico accepta nec auget, nec minuit vinculum eſſentiale matrimonij.*

66 *Matrimonium præſumptum per copulam affectu maritali poſt ſponſalia habitam ceſſat poſt Concilium Tridentinum.*

67 *Promittens ducere aliquam in vxorem, tenetur ducere, etiamſi talem promiſſionem fecerit abſque animo adimplendi.*

68 *Virginem ſolicitans, an dotare teneatur.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. aliàs 3. de clan. deſpon.

1 MAtrimonium ſine parochi, vel eius ſubſtituti licentia contractum adeo nullum, & inualidũ eſt, vt a tali Matrimonio quilibet contrahentium propria auctoritate, & ſine vlla iudicis ſentẽtia reſilire poterit, & alia matrimonia licitè contrahere: *a* Immo nec tale Matrimonium vim ſponſaliorum habet. Sufficit autem præſentia parochi viri, aut fœminæ, ſiue in parochia viri, ſiue in parochia fœminæ, vt Matrimonium ſic contractum ualidum ſit. *b*

a Tri. ſeſ. 24. c. 1. de ref. matr.

b Congregatio Car. ad dubia Conc. Tri

DECISIO II.

2 Qui cum aliqua contra formam Concilij Tridentini matrimonium con-

contrahit.& conſummat,cum illa, ſi ipſa poſtea fornicetur,contrahere non tenetur; e tenetur tamẽ eam dotare, ſi ante eam fornicationem obligatus erat, cum fornicatio ſequens obligationem dotandi non tollat. *d*

e Arg.ca. quẽadmodum. de iureiur. d Toto ti. Inſti. quibus modis tollitur obligatio.

DECISIO III.

3 Matrimonium cum virgine ſine parochi licentia contrahens, eamque aut leuiter rogatam ſine vlla deceptione, aut tacitè rogantem, ſeu inducentem defloranſ; eam in foro conſcientiæ dotare non tenetur; ſecus tamen in foro exteriori, ſed ſi in uitam defloret, ad eam dotandam in vtroque foro tenebitur. *e* *

e c.1.& 2 de adult. Ma.c.16. nu.16.

DECISIO IV.

4 Coniugatus, vel ſacris initiatus, virginem coniugij, vel ordinis ſacri conſciam, volentem, vel rogantem, vel etiam leuiter rogatam ſine dolo deflorans, nec illam ducere, nec dotare, in foro conſcientiæ tenetur; ſin autem magis precibus rogatam violauerit, in vtroque foro ad dotandum tenebitur. In hac aũt materia preces, quæ viderentur eſſe leues ſi a gregario iuuene fierent, dicuntur graues & importunæ, ſi ab aliquo magnæ auctoritatis viro puellæ gregariæ fierent. *f*

f Arg. l. 1. ff quod iuſſu. & ibi gl. uer. quemadmodum.

DECISIO V.

Ex conſ. 1. aliàs 10. de conſang. & affinit.

5 Tractantes de Matrimonio contrahendo in ſecundo conſanguinitatis gradu, & poſt miſſam informationem ad Papam, & impetratam diſpenſationem, ſe carnaliter cognoſcentes, antequã vere fieret diſpenſatio, ipſiſque iurantibus quod ſeſe non cognouerint, cum illis Commiſſarius diſpenſet, ipſique poſtea Matrimonium publice contrahant, valet diſpenſatio; cum in impetratione commiſſionis Papalis ſubreptio nulla admiſſa fuit, eo quod inceſtum nondum admiſerant; & validum etiam cẽſetur matrimonium, eo quod per huiuſmodi diſpenſationem impedimentum ſecundi gradus conſanguinitatis ſublatum eſt, quod matrimonium impedit, & dirimit: ſolum autem impedimentum inceſtus impediens, & non dirimens * remanſit, ſuper quo Epiſcopus diſpenſare valet: vnde & eorum filij legitimi ſunt, vtpote ex matrimonio legitimo nati; & ſatis eſt quod ab Epiſcopo diſpenſationem impetrent petendi debitum à ſe mutuo, & pœniteant, & confiteantur peccata inceſtus, & periurij & pœnitentias iniunctas adimpleant, vt ſuo matrimonio ſanctè, & ſine peccato fruantur.

Man. ca. 22. nu. 71

DECISIO VI.

Ex conſil. 3. alias 2. qui filij ſint legiti.

6 Filij qui ex matrimonio nullo, ob aliquod impedimentum conſanguinitatis, vel affinitatis iure poſitiuo inductum, legitimè tamen ſeruata forma Concilij Tridentini contracto, nati ſunt; antequam vterque coniugum, vel alter eorum verè ſciret impedimentum, legitimi ſunt, abſque vlla Papæ diſpẽſatione; ignorantia enim impedimenti parentum, vel alterius eorum filios legitimos efficit. *g*

g c. 2. et c. referenti. & c. ex tenore. qui filij ſint legit.

DECISIO VII.

7 Quamuis Papa efficere poſſit vt filij qui concepti & nati fuerunt ex matri-

matrimonio nullo ob impedimentum conſanguinitatis, vel affinitatis iure poſitiuo inductum, ſeruata forma Concilij Tridentini legitimè contracto, poſtquam vterque parentum ſciuit impedimentum, legitimi ſint, ita vt habeantur legitimi à tempore quo concepti & nati fuerant per approbationem ab ipſo Papa factam poſt mortem alterius parentũ, eo quod leges omnes humanas ſuper Matrimonio latas ita reuocare poteſt, vt pro infectis fingãtur, & cenſeantur, vt perinde de omnibus rebus iudicandum ſit, ſuper quibus factæ ſunt, ac ſi factæ non fuiſſent, nec vllum effectum produxiſſe dicantur; adeo vt conſequenter prædicti filij illegitimè nati, legitime nati eſſe fingantur, vt nati fuiſſent ſi tale impedimentum per dictas leges inductum non fuiſſet; *b* ſi tamen ſine maxima & iuſtiſſima cauſa id faceret, grauiter peccaret; cum id rariſſimè ſine ſcandalo, & præiudicio tertij fieri non poſſe videatur, maximè ſi perſonæ illæ, cum quibus diſpenſatum, eſt de temporali ipſius Papæ dominio non ſint; *i* facta nihilominus tali diſpenſatione valida cenſenda eſt.

b Bart. in l. ſi is qui pro emptore. ff. de vſuca

i Pan. in c. venerabilem. num. 26. qui filij ſint legit.

DECISIO VIII.

Ex conſi. 4. alids 14. de conſan. & affi.

8 Epiſcopus ſuper impedimentis matrimonium dirimentibus diſpẽſare valet, quando impedimentũ eſt occultũ, & matrimoniũ publicũ, & ſeparatio magno foret ſcãdalo; & non poſſet vel non niſi cũ maxima difficultate, propter paupertatẽ, aut alia legitima impedimenta recurſus ad Papam, vel legatum illius haberi. *

Man. c. 28 nu. 81.

DECISIO IX.

Ex conſi. 5. alids 2. de cland. deſpon.

9 Abbas Commendatarius, qui ratione ſuæ Abbatiæ iura Epiſcopalia habet, & eſt nullius diœceſis tanquam ordinarius, *K* denunciationes matrimoniorum, quæ in eccleſijs ſuæ Abbatiæ, iuxta Concilium Tridentinum fieri deberẽt, remittere poteſt; cum præfatum Concilium hanc facultatem ordinarijs indefinite concedat. Et prælati exempti, qui iuriſdictionem quaſi epiſcopalem habent, ea omnia regulariter facere poſſunt, quæ poſſunt epiſcopi in diœceſi ſua circa ea, quæ ſunt iuriſdictionis. *

K c. ordinarij. de offi. ord. in 6. & glo. ibi. & ca. cum ab eccleſiarum. eod.

Gloſ. in clem. 1. in verb. proprij. de rebus eccle. non alie.

DECISIO X.

Ex conſi. 6. alias 13. de clan. deſpon.

10 Contrahentes ante Concilium Tridentinũ per verba apta ad matrimonium de præſenti, vel ſaltẽ ad ſponſalia de futuro, ſecuta copula, validum matrimonium contraxerunt; *l* ita vt poſt dictũ Conciliũ, matrimonium coram ſuo parocho adhibitis duob. teſtib. ſecreto de nouo contrahere, opus nõ erat; * Sic tamẽ clandeſtine ante Concilium contrahentes peccatum mortale commiſerunt. *m*.

l c. is qui de ſponſa.

Man. cap. 21. nu. 70

m c. cũ inhibitis. de deſponſa. clandeſ.

DECISIO XI.

Ex conſi 7. alids 12. de conſang. & affinita.

11 Cum nulla affinitas ex ſolo illicito coitu iure naturali, lege veteri, aut vllo iure antiquo Romano ethnico *n* contrahatur; Iudæus qui cum ea coiuit, cum qua patet Iudæus coierat, factus Chriſtianus cũ illa eadem chriſtiana facta matrimonium contrahere poteſt; eo quod affinitas quæ ex copula, & illicito coitu naſcitur, & qualitas eſt impediens matrimonium, ex nullo iuræ prædictorum, ſed ſolo Pontificio producitur: ex Pontificio autem non poteſt ea inter Iudæos naſci, quia illo non ligan-

n l. Nõ facile. §. affines. ff de gra. affin. & l. ea. §. ſciendum

ligantur: *h* Nec coitus illicitus, qui ante baptiſmum affinitatem non producit, affinitatem poſtea impedientem matrimonium producere valet.

h c. Gaudemus de diuort.

DECISIO XII.

Ex conſi 8. alias 1. de ſen. & re iudic.

12 Matrimonium ante Cōcilium Tridentinum inter impuberes verbis non ſatis claris contractum, nec verum *p* nec præſumptum eſſe cenſetur, *q* dūmodo copula carnalis non ſit ſubſecuta.

p c. puberes de ſpōſal. impu.
q c. is qui de ſponſa.

DECISIO XIII.

Ex conſi. 9. alias 8. de cland deſp.

13 Matrimonium corā parocho ſchiſmatico canonicā inſtitutionē habēte, necdū iure ſuo priuato, aut ſchiſmatico declarato tam ante, quā poſt Concilium Tridentinum contractum, validum eſt; ſecus autē ſi præfatus ſacerdos, nec inſtitutionem canonicam, nec coloratam obtinuit.

DECISIO XIIII.

Ex conſi. 10. alias 38. de voto.

14 Cum nullo iure Diuino naturaliter indito, neq; ſupernaturaliter tradito, vetentur ſacerdotib. Matrimonia; cūque cōtinentia, & ſacerdotiū non ſint inſeparabiliter annexa, omniſque lex quæ prohibet, ne ſacerdos matrimonium contrahat, humanitus in ſcriptis data, vel conſuetudine eccleſiaſtica inducta eſt; *r* Poteſt Papa, qui ſupra omne ius humanū eſt, *r* iuſta de cauſa diſpēſare vt Preſbiter, uel Epiſcopus, vel etiā Archiepiſcopus vxorem ducat. *ſ* iuſta autē diſpenſandi cauſa eſt cōpoſitio, vel conſeruatio pacis alicuius regni, & prouiſio de certo ſucceſſore Regis; ne illo ſine liberis decedente, rēgnū ſuum maxima mala patiatur, & pax eius violetur.

r c. cūcta per mūdū. 9. q. 3. ca. propoſuit. de c. neceſ. preben.
ſ S. Th. 2. 2. q. 88. ar. 11. & Caiet. ibi. & to. 1. opuſ. trac. 27.

DECISIO XV.

Ex conſi. 11. alias 3 de deſp. impub.

15 Qui matrimonium poſt Cōcilium Tridentinū ſeruata eius forma contraxerunt, & filios ſuſceperūt, & poſtea temporis ſucceſſu ſciunt vxorē tēpore contractus duodecim annos non habuiſſe, ordinario ſignificare debent, quod ipſi ex cauſa quadam, quam non oportet ei notā facere, & quæ iā ceſſauit de valore matrimonij ſui contracti corā parocho præmiſſis denunciationib. per Concilium requiſitis, ad omnem ſcrupulum deponendum denuò contrahere cupiunt; & ita poſt habitam ab Ordinario licētiam, ſuū parochum, vel alium ſacerdotē de ipſius parochi, vel ordinarij licentia adeāt, qui vocatis duobus teſtibus amicis ſuis, qui rem ſecretam teneant, matrimonio contrahendo aſſiſtat.

DECISIO XVI.

Ex conſi. 12. in vtriſque.

16 Matrimoniū inter duos cōtractum quod ex impedimento aliquo fuit nullū, & quod altera pars ignorabat habita etiā diſpēſatione ſuper eodē impedimento validum non erit, niſi nouus amborum conſenſus accedat etiam partis ignorantis: *t* cum enim conſenſus primus matrimonialis nō fuerit, nullus actus virtute illius illicitus eſſe poteſt, & ideò ad hoc vt coniuges legitimi ſint, nouus poſt ſublatum impedimentum conſenſus requiritur.

t c. 1. et c. veniens. de eo qui duxit.
Ma. c. 22. nu. 16.

DECISIO XVII.

Ex conſi. 13. deeſt in Nouis.

17 Sicut matrimonium contractum à viro religioſo profeſſo qui tria vota ſubſtantialia in religione approbata vouit, ſine legitima diſpenſatione, eſt ipſo iure nullum; *u* Ita Matrimonium

u c. Meminimus. qui cleric. vel vouē.

nium quod cõtra, vel citra formam diſpenſationis conditionalis Papæ poſtea contrahitur, ipſo iure nullum & inualidum cenſendum eſt. *x*

x c. cũ dilecta, de reſcript. & c. Piſanis, de reſtit. ſpoli. & c. prudentiam, de off. iu. delec.

DECISIO XVIII.

Ex conſil. 14 aliâs 3. de reſcript.

18 Cum diſpenſatio vni perſonæ conceſſa ad contrahẽdum cum alia nihil valeret, niſi ad illã aliam, cũ qua eſt neceſſario annexa, extenderetur, *y* conſequenter diſpenſatio ab vno coniugum ſuper impedimento matrimonij quod eſt inter ip ſum, & aliã certã perſonã impetrata, a Papa etiã tamquã vtrique pro futura concedi cenſetur, *z* etiã parte altera impedimentum, & diſpenſationem obtentam ignorante. *

y ca. quia in tantum de prabẽ. glo. in c. ſi quis incle ro. 7. q. 1. z Arg. ca. translato, de conſtit. Man. cap. 22. n. 70.

DECISIO XIX.

Ex conſil. 15 aliâs 2. de ſecund. nuptijs.

19 Mulier cuius maritus diu abſens fuit, nec aliquid certi de ipſius morte cognoſcit, niſi quod ante aliquod annos de quodam audierat maritum ad mortem ægrotaſſe, alteri nubere non poteſt, antequam certum habeat nuntium de morte mariti, quantocunque tempore ille abſit; *a* quod ſi de facto alteri nubat, ab eo ſeparari non debet, donec maritum certo viuere ſciat. *b*

a c. in præſentia, de ſponſal. b Arg. ca. ſi. de ſecũ. nupt et c. inquiſitioni. de ſent. excõ.

DECISIO XX.

Ex conſil. 16 aliâs 2.

20 Dans mandatum Procuratori ad matrimonium cum certa perſona contrahendum, ſine vlla tamen intentione contrahendi cum illa, & mandatarius legitime contrahit ſimulationem mandantis de non contrahendo ignorans; ſi deinde mandans per ſe cum alia publicè matrimonium contrahat, & cum illa conſummat, quamuis in foro exteriori, tam à iudice eccleſiaſtico quam ſæculari, bis matrimonium contraxiſſe cenſetur, in foro tamen interiori cum ſecunda tantum contraxiſſe iudicabitur, & cum illa cohabitare debet.

DECISIO XXI.

Ex conſil. 17 aliâs 1. de eo qui cog conſang. vxor.

21 Qui inceſtum cum conſanguinea commiſit, non ſolum cum ea ſine diſpenſatione matrimonium contrahere nequit, ſed neq; cum alijs, niſi nouam diſpenſationem obtineat. *c* *

c c. ſi duo 35. q. 6. & c. de inceſtis, & c. propinquã 35. q. 3. Man cap. 22. n. 75.

DECISIO XXII.

Ex conſil. 18. aliâs 11. de voto.

22 Qui caſtitatem ſe perpetuo ſeruaturum vouit, cum hoc tamen moderamine, vt poſſit ducere vxorem aliquam, quæ vellet continere ſicut ipſe, & domum ſolum adminiſtraret, ad caſtitatem ſeruandam tenetur, nec cum aliqua matrimonium ea lege contrahere poteſt, vt ipſa contineat, nec debitum petat; cum huiuſmodi pactũ, & fini & fidei matrimonij contrarium ſit; eo quod virtualiter eſt pactum de vitanda prole, & de non reddendo debitum, & de nõ habenda poteſtate ſui corporis; ſunt autẽ fides, & proles duo de principalibus matrimonij bonis: *d* omnis autẽ conditio quæ cõtra matrimonij ſubſtantiam eſt, ſiue turpis, ſiue honeſta ſit illud inualidat. *e* Nec iuſta cauſa diſpen-

d c. omne nuptiarũ, bonũ. 27. q. 2. e S. Th. 4. d. 28. a. 4. 3. Adr. 9. de ſponſ. Sot. 4. diſ. 29. q. 2. a. 3. & c. ſi. de condit. app.

ſpenſandi cum tali ſuper tam grandi caſtitatis voto; eſſet commoditas regendi domum, quæ ex vxoris cōſortio proueniret.

DECISIO XXIII.

Ex conſ. 19. aliàs 4. de conuerſ. coniug.

23 Qui clam ante Concilium Tridentinum matrimonium cum aliqua contraxit, & conſummauit, & poſtea diu abſens in remotis partib. ignorante vxore religionem approbatam ingreſſus & profeſſus eſt, conſulente confeſſario ſuo talem ingreſſum tanquam licitum; ſi vxor eius poſtea bona fide probabiliter credens maritum ſuum mortuum eſſe, alteri nubat, & filios habet, de vita mariti viuentis monenda non eſt, & maritus prædictus religioſus iuſtè in ſua religione perſeuerare poteſt, *f* ob adulterium notorium prædictæ vxoris cuius ipſe cauſa propinqua non fuit, cum non tradidit illam adulterendam, nec rogauit, nec conſuluit ei vt id faceret, ſed ſolum remota cauſa extitit abſentando ſe ad loca remota, nec eam alias de vita ſua admonendo. *g* Quod ſi vxor poſtea ſciat, & credat maritum priorem viuere à ſecundo ſuo marito nec debitum exigere, nec reddere poteſt.

f ca. Agathoſa 27. q. 2.

g Pan & Prapoſ. in c. diſcretionem, de eo qui cogn. conſang. vxor. & gloſ. in c ſi tu abſtines. 27. q. 2.

DECISIO XXIV.

Ex conſil. 20. aliàs 11. de cland. deſponſat.

24 Cōtrahere volentes matrimonium & ſuſpicantes quod parochus, cuius præſētia ad matrimonium poſt Concilium Tridentinum eſt neceſſaria, nollet eſſe præſens illi contrahendo, ſi vocēt eum quaſi ad aliud propoſitum in quandam domum, & mox eo præſente, & ignorante quid agere volebant, prædicti contracturi mutuo ſe in coniuges recipiant per verba de præſenti, coram illo parocho, & alijs duobus, vel tribus teſtibus quod ſolum requirit Concilium Tridentinum, *h* ad ſubſtantialem valorem matrimonij, validum matrimonium contrahunt; nec neceſſe eſt vt parochus, vel teſtes regulariter rogati ſint, & ſciant ad quid rogantur; ſed ſufficit, quod præſentes ſint ad id quod agitur, per ſenſum corporeum viſus, & auditus.

h Tri. ſeſ. 24 c. 1 de reſ. matr.

DECISIO XXV.

Ex conſ. 21. aliàs 1. qui clerici, vel vouent.

25 Qui poſt votum emiſſum de intranda religione, & caſtitate ſeruāda, promittit puellæ ducere eam in vxorem, vt ſic conſentiret in copulam carnalem, quod illico fecit, & ob id infamata manet, votum potius implere, quam illam ducere tenetur; cum talis prius Deo, quam puellæ obligatus fuit; *i* & ſponſalia ſecuta etiam cum copula, votum præcedens religionis non tollunt. *K* In quo caſu ſatis erit, quod prius damnū puellæ illatum reſtituat, dando ei tantum, quanto indiget, vt æque bene collocetur, ac collocata fuiſſet, ſi infamata non fuiſſet. *l*

i c. Prior. de reg. iu. in 6

K Arg c cōmiſſum de ſpōſal. c. Rurſus, Qui cler. vel vouente.

l c. 1. & 2. de adulter.

DECISIO XXVI.

Ex conſi. 22. aliàs 3. & 17. de ſecund. nuptijs.

26 Filij qui ex concubina, quæ matrimonium cum alio viro contraxit, qui ab ea diu abſuit, & incertum

erat

erat an viueret, naſcuntur, viuente priore marito cōcubinæ, illegitimi ſunt, nec per ſubſequens matrimonium cum præfata concubina poſt mortem prioris ſui mariti ſolemniter contractum, legitimi efficiuntur: Alij tamen, qui probarent ſenatos ex eadem concubina poſt mortem prioris mariti, per tale matrimonium ſubſequens ſolemniter inter eos contract um legitimi cenſendi ſunt. *m*

m c. tāta qui filij ſint legi.

DECISIO XXVII.

Ex conſi. 23. aliàs 15. de conuerſ. coniug.

27 Contrahentes ſponſalia de futuro & ſe inuicem maritali, & vxorio affectu ante Concilium Tridētinum cognoſcentes; ſi illa poſtea nupſit alteri publicè, (cum ſic alteri nubendo adulterata ſit, & in adulterio maneat,) *n* ipſe etiam ſine ſolutione Matrimonij quoad vinculū, ſe quoad thorū, & cohabitationem ſeparare poteſt, & ſic ſeparatur etiā ſine vlla Papæ auctoritate permanere, & vel religionem profiteri, vel ordines ſacros ſine metu irregularitatis, aut ſuſpenſionis ſuſcipere & tutè ordinibus ſuis abſque aliqua Papæ diſpenſatione vti valet, & ſuæ conſcientiæ ſatisfacere, eam vt caſte viuat admonendo.

n Aga. theſa. 27 q. 2.

DECISIO XXVIII.

Ex conſi. 24. aliàs 1. de Matrim. contr. contra interd. eccleſi.

28 Si quis iuuenis nobilis, quaſi faſcinatus, inuito eius patre cum fœmina viliſſima, non ſine maximo eius familiæ dedecore, matrimonium contrahere omnino vellet, iuſtè & a patre eius impetrari, & a ſummo Pontifice motus proprius concedi poteſt, per quem prohibeat ſub Cenſuris, & pœnis grauiſſimis parocho prædictarum perſonarum, qui nunc eſt, & qui mutatis domicilijs foret, & etiam ordinario earundem, ne huiuſmodi nuptijs intereſſent, nec alijs presbiteris facultatem in eis interueniendi facerent, *o* intra annum ab hoc vt infra tale tempus videatur, ſi mediantibus orationibus ad huiuſmodi faſcinatione liberari poſſit, ita vt in ſe reuerſus iuuenis, quod ſibi, & ſuæ familiæ conuenit, faciat.

o Arg. c. ſi de clādeſt. deſponſ. & cle. 1. de conſang.

DECISIO XXIX.

Ex conſi. 25. alias 2. de eo qui cogn. conſang. vxor.

29 Qui rem habuit cum matre, & poſtea ſponſalia cum filia contraxit, cum qua etiam rem habuit, & poſtea etiam rem cum matre habuit, ſi tacitè, vel expreſſe diſpenſationem procurare promiſit, ſeu cum propoſito, & intentione obtinendi, & procurandi diſpenſationem contraxit, in foro conſcientiæ pro viribus diſpenſationem quærere tenetur, vt valide cum filia contrahere poſſit, & poſt eam obtentam ſolemniter cum eadem contrahere; ſin vero ſponſalia ſimpliciter contraxit, nulla facta mentione expreſſe, aut tacite de diſpenſatione, cum hoc caſu ſponſalia videantur omnino nulla, & proinde ad nihil obligantia, *p* ob deceptionem tamen, qua ſciens impedimentum contraxit cum filia ignorante fornicationem eius cum ſua matre, & conſequenter impedimentum, quod erat inter ipſos, damnum defloratonis eius reſarcire tenetur.

p Argu. Reg. præſtat, de reg. iu. in 6.

DECISIO XXX.

Ex conſ 26 alias 6.

30 Cum matrimonium ſine vtriuſque partis conſenſu conſiſtere nequeat, *q* & actus agentium vltra intentionem eorũ nõ operantur, *r* quotieſcunque ex ſufficientibus coniecturis probari poteſt, contrahentes, aut vnum contrahentium intentionem contrahendi, aut conſentiendi non habuiſſe, ſed decipiendi, & ſimulandi matrimonium inter eos contractum defectu conſenſus; & intentionis amborum, vel alterius partis, fuiſſe omnino nullum iudicandum eſt.

q c. ſi inter de ſpõſa.
r c fin. de prob.

DECISIO XXXI.

Ex conſ. 27. deeſt in Nouis.

31 Quia conceſſio regulariter, & diſpoſitio generalis generaliter eſt intelligenda, *ſ* & omnis parochus regulariter omnes vices ſuas tam generaliter, quam ſpecialiter alteri ſacerdoti committere poteſt; *t* & a regula non diſceditur, niſi expreſſe caueatur *u* Sacerdos ex generali licentia ſibi impartita a parocho, vt omnia quæ ad curã pertinent, exercere poſſit, etiam matrimonio iuxta concilij Tridentini decretum cõtrahendo intereſſe poteſt, maxime cum aſſiſtentia parochi in matrimonio, non tanquam functio dignior parochi requiratur, (quandoquidem aliæ functiones ſacramentales, quas tamen alteri committere valet, longe maiores ſunt) ſed vt non deſit probatio matrimoniorum, & ne matrimonia clandeſtina contrahantur.

ſ c. ſi Romanorũ, diſt 29.
t Arg gl. ſolem. in ca. peruenit d. 95.
u Glo. in l. omnis definitio, de regul. iur. in 6.

DECISIO XXXII.

Ex conſil. 28. deeſt in Nouis.

32 Quamuis occiſio vxoris ſine iudicio impedimentum ad contrahendum matrimonium inducat, *x* mulier tamen quæ ſine licentia nubit alteri, qui, ipſa ignorante, vxorem ſuam occidit, validum cum eo matrimonium contrahit, cum vxoricidium impedimentum ſit impediens quidem matrimonium contrahendum, ſed non dirimens iam contractum. *

x c. interfecto. c. admonere. 33. q. 2.
Man. co. 22. nu. 7.

DECISIO XXXIII.

Ex conſil. 29. alias 1. de ſucceſſ. ab inteſtato.

33 Vxor pauper in bonis mariti diuitis, ante copulam mortui dotem habet, ſicut viciſſim maritus pauper per partem dotis lucratur, quando coniux diues ante copulam carnalem, & poſt matrimonium per verba de præſenti contractum moritur. *y*

y Authē præterea, C. vn. vir & vxor.

DECISIO XXXIV.

Ex conſi. 30. alias 9 de cland. deſponſat.

34 Sicut electus, & confirmatus in epiſcopum, & nondum conſecratus, omnia ad epiſcopum pertinentia exercere poterit, præter ea quæ ſunt ordinis; *z* ita etiam & Parochus, prouiſus canonice de eccleſia parochiali, etiamſi nondum ſacerdos ſit, omnia poteſt præter ea quæ ſunt ordinis; vnde & parochi præſentia, qui nondum ſacerdos eſt, in matrimonio iuxta Concilij Tridentini decretum contrahendo ſufficit; quamuis alius vices Parochi ſupplere non poſſit, niſi ſacerdos ſit.

z Arg. c. ſuffraganeis, & c. tranſmiſſum de electi.

DE-

DECISIO XXXV.

Ex conſ. 31. alias 2. de cond. appoſi.

35 Mulier promittens ancillæ centũ pro dote, cum conditione ſi ei honeſtè ſeruiret, etiamſi poſt nouem annos ſeruitij, & viginti quinque ætatis ipſius ancillæ, permiſerit ſe illicite defflorari ancilla; ad ſoluendũ tamen ei centum promiſſa, vel ſaltem ſalarium honeſtum cuiuslibet anni in quo ſeruiuit, & conſuetum ſolui ancillis eius qualitatis, cuius ipſa ancilla eſt, obligatur; cum pater filiam, & herus ancillam ante vigeſimum quintum annum non collocantes, in mora tradendi eas maritis cenſeantur; *a* Et hera promittendo centum pro dote, ea promiſiſſe intelligitur intra tempus boni viri arbitrio declarandum, *b* quale eſt tempus nouem annorum; vnde cum mora ſua cuilibet eſſe debet nociua, *c* potius heræ, quam ancillæ nocere debet, & ideo vel centum pro dote, vel ſalarium honeſtũ cuiuslibet anni ſeruitutis ancillæ perſoluere tenetur.

a Aut. ſed ſi poſt C. de inoffic. teſt.
b c. de cauſis de offi. deleg.
c l. Mora de reg. iur in 6.

DECISIO XXXVI.

Ex conſ. 32 alias 2 de rapto.

36 Matrimonium cum puella inuito patre rapta, ipſa volente, & conſentiente & ſine ſolennitate contractũ poſt Concilium Tridentinum *d* nõ ſolum eſt nullum, quando nõ adeſt præſens parochus legitimus, nec alius presbiter de illius, vel ordinarij licentia, aut teſtes: ſed etiam quãdo puella a raptore in loco tuto nõ eſt poſita, & libere, & voluntarie in raptum poſtea conſentit; Rapta vero dicitur quæ contra voluntatem patris de domo eius abſtrahitur, ſiue id de voluntate, ſiue cõtra puellæ voluntatem fiat. *e*

d Tri. ſeſ. 24. c. 6. de ref. matr.
e S. Tho. 2. 2. q. 154. ar. 7.

DECISIO XXXVII.

Ex conſ 33. alias 11.

37 Contrahens ſponſalia de futuro cum ſeptenni, vel Matrimonium per Procuratorem cum puella nubili ætati proxima, *f* quæ mortua eſt etiam priuſquam Matrimoniũ conſumatum ſit, cum ſorore præfatæ puellæ, propter impedimentum publicæ honeſtatis quod eſt inter contrahentem, & conſanguineos primi gradus prædictæ puellæ mortuæ, & ſororis eiuſdem, contrahere nequit: *g* ſicut nec ſoror aliqua præfatæ puellæ mortuæ, alicui ex conſanguineis ſponſi contrahentis in primo gradu, nubere poteſt. *h* * Affinitatis vero impedimentum nõ oritur niſi ex copula carnali.

f c. literas & c. acceſſit. de deſpon. imp.
g Tri. ſeſſ. 24 c. 3. de ref. matr. & Pius V. in Extrau Ad Romanũ An. 1566
h c. Sponſam. de ſponſalib. Ma. c. 22. nu. 57.

DECISIO XXXVIII.

Ex conſ 34. alias 9.

38 Puella quæ contraxit ſponſalia de futuro cũ aliquo, qui poſtea ꝓpter ſua crimina Bannitus fuit, ſine vlla diſpenſatione, libere, & legitimè alij nubere poteſt, eo quod ſponſalia de futuro diſſoluuntur, quando ſuperuenit aliquid, quod ſi a principio interueniſſet, veriſimiliter contracta non fuiſſent. *i*

i c. quẽadmodũ. de iureiur.

DECISIO XXXIX.

Ex conſ. 35. aliàs 3 de eo qui dux. in Matr. quam polluit per adult.

39 Qui viuente vxore priore lõge ab eo degente, & motus rumore mortis eius cum alia publicè contrahit mortua priore vxore, cogi poteſt, & debet iterũ cum ſecunda, habita diſpenſatione quoad vtrumque forum ſuper impedimento quod ex adulterio naſcitur, *K* contrahere, vel eam deceptam dotare. *l* quod

K ca. 1. de eo qui du. in matri. quã poll. per adul.
l c. 1. & 2 de adult.

matrimonium ſecundum denuò vel ſub denunciationibus, vel ad maiorem cautelam etiã coram parocho, & teſtibus, tacita cauſa nullitatis cõtrahere, & inſtrumẽto Notarij munire eſt vtile. *

Man.c.16 nu.16.& 36.

DECISIO XL.

Ex conſ.36.aliàs 10.de his quæ vi, met. cauſ. fiunt.

40 Puella ſub Curatoris poteſtate cõſtituta, & metu, & reuerentia ipſius curatoris per ſe, & alios illum incutientis, ſponſalia cum aliquo iuuene, & ſucceſſiue Matrimonium cõtrahens, nullum eſt, ſi tam ante ipſa ſponſalia, vel etiam poſt contracta ſponſalia antequam Matrimonium contraheret, proteſtetur expreſſe coram teſtibus fide dignis, ſe cum illo nullatenus cõtrahere velle, adeo vt ſi contingeret illã dicere aliqua verba, quibus ſe conſentire ſignificaret, dicturam ſe illa contra mentẽ & voluntatem ſuam ob metum, & reuerẽtiam ſui Curatoris, & aliorũ ſuorum amicorum, vel familiariũ; quia Matrimonium liberum partiũ conſenſum, & non coactum neceſſario requirit: *m* omnis autem reuerentia, quæ operatur tantum, quòd illa non interueniente actus non fieret, tollit conſenſum, & actum reſcindit. *n*

m c.cũ locũ de ſpõſal. et cap. ſufficiat. 27.q.2.& c. notiſſima ſi.31.q.5 n l.1.§. quæ onerã da.ff.quarum rerũ actio non datur. & glo.ibi. & c.1.§.porro. de deſponſ.in 6

DECISIO XLI.

Ex conſ.37.alias 4.de eo, qui dux. in Matrimon. quam pol. per adult.

41 Qui clam ante Concilium Tridentinum cum vna contraxit, & poſtea illa viuente cum ſecunda in facie eccleſiæ contrahit, ex qua, viuẽte priore, filios habuit, priore vxore legitima mortua, denuò cum ſecũda, nouo præſtito conſenſu, & non aliàs, Matrimonium contrahere debet; quia Matrimonium, quod ab initio fuit nullum, ob aliquod impedimentum validari non poteſt, niſi de nouo contrahatur. Poſſunt autem de nouo clam abſque ſcandalo contrahere; eo quod omne Matrimonium inualidè contractum in facie eccleſiæ, etiam poſt Concilium Tridentinum denuò clam & ſecretè contrahi poteſt, prout uſus ſacræ Pœnitentiæ de conſenſu Papæ obſeruat. *

Ma.c.1[illegible] nu.47.& 86.

DECISIO XLII.

Ex conſil.38.alias 5.

42 Catholicus cum hæretica ante Concilium Tridentinum, & etiam poſt illud, in locis, in quibus idem Concilium publicatum non eſt, vel non ſunt lapſi triginta dies à publicatione facta, & multo magis vbi Concilium receptum eſt, ſponſalia de futuro contrahens, conſecuta etiã copula carnali, Matrimonium cũ eadem contraxiſſe iudicandus nõ eſt: quandoquidem omnis promiſſio rei turpis, (qualis eſt catholici de Matrimonio cum hæretica contrahendo) & quæ ſine ſacrilegij peccato impleri non poteſt, ipſo iure *o* nulla eſt: vnde & ſponſalia præfata nulla omnino cenſenda ſunt, & proinde nullum effectum Matrimonij producere poſſunt; *p* maximè cum iura, quæ ſponſalia de futuro per copulam carnalem ſubſecutam, Matrimoniũ facere affirmãt, *q* ſaltẽ præſumptũ, poſt Conciliũ Tridẽtinum ceſsãt, *r* * & etiã de ſpõſalib. validis nõ de illis, quæ ipſo iure nulla ſũt, intelligũtur. Nec vſpiã ſponſalia ipſo iure nulla, effectum Matrimonij per copulam ſubſecutam producere, expreſſum reperitur.

o c.in ne[illegible] lis prom[illegible] ſi.22.q.[illegible]

p Arg.[illegible] præſat.[illegible] reg.iur.[illegible] q c.ſi q[illegible] ſdem.[illegible] ſponſal.[illegible] r Tri.ſ[illegible] 24.c.1.[illegible] rif ma[illegible] Ma.c.1[illegible] nu.144

DE-

DECISIO XLIII.

43 Sponſalia catholicorum valida per copulam carnalem ſubſequentem ante Concilium Tridentinum *f* in Matrimonium ea de cauſa tranſire cenſebantur, quòd ſponſus ſponſam cognoſcēs, illud animo cōſummandi matrimonium feciſſe præſumebatur, ne in dubio peccaſſe iudicetur; vnde cum catholicus hæreticæ promittens cum ipſa contrahere, illā vxorio affectu cognoſcendo, peccatum non euitat, ſed potius illam tali affectu cognoſcēdo, & cum illa cōtrahendo, magis peccat, quam eandē affectu fornicario cognoſcendo, eo quod in hoc caſu grande ſacrilegiū cōmittit, *t* per copulā carnalem ſubſequentem, ſponſalia cōplere velle, aut Matrimonium conſummare, iudicari non debet.

f Tri. ſeſ. 4.c.1. de ref. matr.

t Doctores in 4. diſt. 39.

DECISIO XLIIII.

44 Quamuis catholici ſponſalia ante Concilium Tridentinum, & poſt illud etiā in locis vbi illud receptum non eſt, de futuro cū hæretica cōtracta, ex ſola copula carnali ſubſecuta, in matrimonium non tranſeant; quia in dubio illum non voluiſſe ea cōplere præſumitur; ſi tamē aut propria eorum confeſſione, aut alijs ſufficientibus ſignis, puta per cohabitationem menſtruam, aut aliud tempus, de huiuſmodi vxorio eorū affectu conſtet, in Matrimonium tranſijſſe cenſeri debent: quamuis enim Catholico Matrimonium cum hæretica contrahere non liceat, ſi tamen contrahit, verum, & validum iudicandum eſt. *u*

u c. non oportet. 28 q.1. & gl. ib. et DD. 4. diſt. 39.

DECISIO XLV.

45 Sponſalia quātūlibet nulla ob aliā cauſam, quam ob defectū cōſenſus, ante Concilium Tridētinum impedimentū publicæ honeſtatis, *x* impediēs, & dirimens Matrimoniū inter ſpōsā, & omnes cōſanguineos ſpōſi vſque ad quartum gradū, & è contrario inter ſponsū, & omnes ſpōſæ cōſanguineos vſq; ad quartum gradum, produxerunt: *y* Poſt Tridentinū autē ſponſalia de iure nulla, nullum effectum impedimenti publicæ honeſtatis pariunt, ſed neq; modo tale impedimentū etiam ex ſponſalibus validis natum, niſi in primo tamē conſanguinitas gradu impedit ita vt ſponſa modo cum conſanguineo ſpōſi, qui vlteriori gradu, quam primo, prioris ſponſi cōſanguineus eſſet, cōtrahere poterit; ſicut è contrario ſponſus, cum conſanguinea ſponſæ, quæ illi vltra primum gradum conſanguinea eſſet, nō aūt cū ea, quæ in primo gradu eſſet conſanguinea, contrahere valet. *z*

x c.1. de ſponſ. 6.

y c. ſponſa. de ſponſa.

z Tri ſeſ. 24 c 3. de ref. matr.

DECISIO XLVI.

Ex conſi.39. alias 4 de deſpon.imp.

46 Quamuis duo impuberes, quorum maſculus annos quatuordecim non compleuit, nec fœmina duodecim iure humano prohibente, Matrimonium contrahere non poſſunt: *a* ex iuſta tamē cauſa, puta pro bono pacis, vt tales validum inter ſe Matrimonium contrahant, *b* Papa diſpenſare poterit.

a c. Puberes. de deſponſ. im-

b c.2. de deſponſ. impub.

DECISIO XLVII.

Ex conſ.40. alias 1. de conuerſ. coniug.

47 Cum lex Concilij Tridērini *c* prohibeat generaliter, immo vniuerſaliter & negatiue, ne quis ante finem anni nouitiatus profeſſionem faciat; & lex generalis, præſertim vniuerſalis & negatiua, vniuerſaliter intelligenda ſit, *d* tenetur ſponſa de præſenti, cuius ſponſus, ipſa renuente, reli-

c Tri ſeſ. 25. c.1 de ref. matr.

d c. Solite. §. fi. de maior. et obe.

religionem eſt ingreſſus, habitūque ſuſcepit, tamdiu expectare, donec elapſo probationis anno profeſſionem emiſit nec præfigi poteſt terminus aliquis ſponſo, iuxta quem, vel profiteatur expreſsè, vel ad ſpōſam redeat, prout iure antiquo *e* ſtatutū fuit.

e c. ex publico. de conuer. cō iug. et ca. commiſſū de ſponſa.

DECISIO XLVIII.

Ex conſ.41. aliàs 12. de cland. deſponſ.

48 Diſpoſitio omnis verbo fieri poteſt, niſi ſcriptura ad actus valorem requiratur; *f* vnde & licentia quam dat parochus ſacerdoti, vt cōtrahendo Matrimonio interſit, ſufficit vt ſit verbalis, & probari poſſit per teſtes, cū iura nulla ſpecialiter requirant, vt licentia hæc per ſcripturam concedatur.

f Gl. in c. 1. de conſ. 6. in fin.

DECISIO XLIX.

Ex conſi. 42. aliàs 10.

49 Matrimonium bona fide contra ius humanum contrahentes, & longo tempore puta decem annis continuantes in ſua bona fide permanere relinqui debent. *g*

g c. quia circa. de conſang.

DECISIO L.

Ex conſ. 43. 44 aliàs deeſt in Nouis,

50 Qui contracto Matrimonio legitimo per verba de præſenti cum puella nubili nondum tamen per copulam cognita, rem poſteà cum ſocru ſua habuit ſine vlla obtenta diſpenſatione cum dicta puella contrahere poteſt; eo quod Matrimoniū cum ea contraxit, antequam impedimentum hoc affinitatis in primo gradu ſuperuenit, & impedimentum affinitatis ſuperueniens poſt contractū Matrimonium nō illud dirimit, nec impedit quoad vinculū: *h* indiget tamen adulter diſpēſatione ad debitū coniugale ab ea petendū, ob dictum impedimentum affinitatis; *i* innocens vero illud petere poteſt.

h c. diſcretionē. de eo qui cogn. cōſan. vxor.

i c. admmina. 31. q. 1.

DECISIO LI.

Ex conſi 45. aliàs 6. de clan. deſpon.

51 Matrimonium tempore peſtis, vel alia de cauſa contractum, corā ſacriſta eccleſiæ parochialis, clerico minorum ordinum ſolū, de licentia facta ſibi ad id per parochū eiuſdem eccleſiæ, nullum, & irritū eſt; Cum pro forma ſubſtantiali Matrimonij in Concilio Tridentino *k* ſtatutum ſit, quod vnus ex eis, corā quo Matrimonium contrahendum eſt, ſacerdos ſit; adeo vt nec parochus, nec Epiſcopus ſiue ordinarius hanc aſſiſtentiam niſi ei, qui ſacerdos eſt, delegare poſſit.

k Tri. ſeſ. 24. c. 1. de ref. matr.

DECISIO LII.

Ex conſi. 46. aliàs 4.

52 Infideles ſponſi, qui dum in infidelitate eſſent factis tamen ſponſalibus de futuro ſe ſemel cognouerunt carnaliter, ſine animo tamē tunc Matrimonium conſumandi, exiſtimantes adhuc nullum poſſe inter eos Matrimonium eſſe, eo quod ſecundum leges eorum non publicè & legitimè contraxerant, ad fidē conuerſi Matrimonium per verba de præſenti cōtrahere debent ſecundū formam Concilij Tridentini; ita vt faciendæ ſint proclamationes per quas ſi inueniātur cognati, vel affines intra quartum gradū, verū Matrimoniū ſine diſpenſatione cōtrahere nō poſſunt, licèt ante conuerſionē, & baptiſmū potuiſſēt; quia ſimul ac chriſtiani effecti ſunt, eccleſiæ legibus ſubijciuntur. *l*

l Arg. c. 1 de conſ. & c. gaudemus de diuort. & c. non debet de cōſan. & affi. & Tr. d. ſeſ. 24 c. 1. de ref. matr.

DECISIO LIII.

Ex conſi. 47. deeſt in Nouis.

53 Matrimonium inter ſe contrahere volentes, & timētes impedimentū

ſibi

ſibi in ciuitate cuius ſunt incolæ factum iri, & ideo in aliam ciuitatem longe ab illa ſitam abeuntes, in qua poſt aliquot dies ibi morantes matrimonium in facie eccleſiæ contrahere volunt, illud facere debent præſente parocho, vel alio Sacerdote de parochi ipſius, vel ordinarij licentia, id eſt, Epiſcopi, vel Vicarij eius Generalis, *m* vel alterius Prælati habentis iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, qua ſuperior eſſet Parocho loci, cuius Parochianus eſt, qui, vel quæ contrahere vult; (qualem etiam habent Cardinales in ſuis titulis, *n*) cum proprius contrahentis Parochus in Concilio Tridentino *o* is intelligatur, in cuius parochia contrahentes habitant tempore quo matrimonium contrahunt.

m arg. gl. ſing. Cle. ſ ver. preſbyter. de priuileg.

n c Is qui. de maior. & obed.

o Tri. ſeſ. 24 c. 1. de ref. matr.

DECISIO LIV.

54 Cum parochus extra ſuam parochiam, & Ordinarius extra ſuam diœceſim priuatæ perſonæ cēſeantur ſaltem quoad exercendam ſuam poteſtatem, *p* & proclamationes tribus continuis feſtis diebus faciendæ ſunt in parochia in qua contrahendum eſt; *q* Nec licentia parochi vel ordinarij ad contrahendum matrimonium extra ſuam diœceſim; Nec præſentia parochi, ordinarij, aut ab eo licentiati, extra territorium, vel diœceſim ſuam ſufficit, ſed neceſſaria omnino eſt præſentia parochi, vel alterius Sacerdotis de ipſius parochi, ſeu ordinarij licentia, in propria parochia, vel diœceſi, vt matrimonium valide ſecundum Concilij Tridentini formam contrahatur; *r* Eo quod ratio quare Cōcilium deſiderat præſentiam parochi, vel ſacerdotis ab eo, vel ab ordinario licenciati in matrimonio cōtrahendo ſit, vt cū maiori auctoritate, quam habet in ſubditum in eo loco, in quo contrahitur matrimonium, fiat; Quæ auctoritas planè ceſſat, cum eiuſmodi præſentia extra parochiam, vel territorium, vbi perſonæ priuatæ habentur, exhibetur.

p l. 3. adiūcta gloſſa, ff de offic. præſid.

q c fin. de cland. deſponſ. et In no. et Pan. ibi.

r Tri ſeſ. 24. c. 1. de ref. matr.

DECISIO LV.

Ex conſi. 48. alias 7.

55 Qui iureiurando mulieri dicit, vt illam ad ſecum concumbendum inducat, non habeo aliam niſi te, vel promitto tibi me non aliam ductūrum vxorem niſi te, aut aliam mulierem non ingreſſuram domum meam niſi teipſam, nec in foro conſcientiæ, aut in foro exteriori ſponſalia cum illa contrahere cenſetur: Poteſt tamē iudex eum in foro exteriori compellere, & tenetur ipſe ob deceptionem, & diffamationem ad matrimonium cū ea contrahendum, *ſ* niſi mulier hanc obligationem illi remittere contenta fuerit. *t*

ſ arg. l. vnica, §. fi. C de rapt. virg Pan. in c. ex parte, de ſponſal.

t c. Præterea, de ſpōſal.

DECISIO LVI.

Ex conſi. 49. alias 3.

56 Plebeius ſe Nobilem primogenitum, & diuitē fingendo, matrimonium cum Nobili puella ex illuſtri familia orta contrahens, ſeruata forma in id neceſſaria per Concilium Tridentinum inducta; *u* quamuis huiuſmodi dolis vtēdo peccat, quia tamen penitus in errorem perſonæ inducere non videtur, (qui ſolus ipſo iure *x* * matrimoniū annihilat,) de rigore iuris matrimonium validum, nec regulariter ſeparabile contraxiſſe cenſetur. Quia vero error talis, ad errorem perſonæ, & conditionem ſeruilem proximè accedit, & ex tali matrimonio multa ſcandala, & homicidia probabiliter ſequi poſſunt, matrimonium tale ſi conſummatum non fuerit, Papa iuſtè diſſoluere valet *y*

u Tri. ſeſ. 24. c. 1. de ref. matr.

x c. 1. 29. q. 1. Man. cap. 22. nu. 32

y Glo. celeb in c. ex publico. de conuerſ. cōiug.

DECISIO LVII.

Ex conſ. 50. aliàs 29. de pœnit. & remiſſ.

57 Quando gratia à Papa in vtroque foro obtenta ad contrahendum matrimonium in aliquo gradu prohibito propter ſurreptionem occultam ſit nulla, & impetrantes in Dataria ſolent compoſitionem ſoluere, non poteſt pœnitentiarius Maior ſic contrahentes ad dictam compoſitionem ſoluendam cogere, ſi cognita poſtea ſurreptione deſuper diſpenſet; neque etiam aliquid ſponte datum pro munere accipere, Eo quod Pœnitentiarius Maior vbique gratis expedire tenetur, prout in illius facultatib. exprimi ſolet; teneturq; etiam in ſuis literis, teſtari eas gratis vbiq; eſſe expeditas: Non dicitur autem gratis expediri, quoties aliquid per viam compoſitionis exigitur, quia exigere ab inuito, eſt extorquere. z

z Gloſ. in c. exigit de cenſib. in §. verb. exigere.

DECISIO LVIII.

Ex conſ. 51. alias 2. de reſcript.

58 Cum in lege id videtur cōceſſum, quod non inuenitur prohibitum, a diſpenſatio ſuper impedimentum matrimonij obtenta valet, etiamſi ad eam obtinendam quis nullum ſpeciale mandatum acceperit. b

a c. conſuluiſti 2 q. 5. & glo. c. 2. uerbo, in uenitur. de transl. prālat.

b arg. l. qui dam relegatus. ff. de reb. dubijs Gl. & Bal. in ea. ad aures. de reſcrip.

DECISIO LIX.

Ex conſ. 52. aliàs 4. de cland. deſponſat.

59 Præſentia parochi vnius contrahentium, vel alterius Sacerdotis de ipſius, vel ordinarij licentia, quæ ex Concilij Tridentini decreto c ad matrimonium contrahendum requiritur, ſufficit, ſiue in viri, ſiue in parochia fœminæ contrahatur. *

c Trid. ſeſ. 24. c. 1. de ref. matr.

* Ma. c. 25. nu. 144.

DECISIO LX.

Ex conſ. 53. aliàs 5. de cognat. ſpirit.

60 Sponſi ante Concilium Tridentinum ſe carnaliter cognoſcētes animo & affectu vxorio, & prolem ſuſcipientes, quam in periculo mortis conſtitutam pater baptizat, verum matrimonium cōtrahunt, nec aliquam ex tali baptiſmo pater cognationem, quæ nocet, aut impedit vſum Matrimonij cōtrahit; d Quia per actum bonum in neceſſitate factum, matrimonio antea contracto præiudicari non debet; Sponſalia vero ante Tridentinum, & poſtea in locis, in quibus non eſt publicatum, aut receptum, per carnalem copulam vxorio affectu habitam, in verum Matrimonium tranſeunt: Qui vero in ſimili neceſſitate ſuum & fornicariæ ſuæ filium baptizat, cognationem ſpiritualem impedientem, & dirimentem Matrimonij contractum contrahit; e Diuerſa etenim eſt ratio baptizantis filium ſuum ex vxore, & filium ex Concubina habitum, eo quod in priori caſu agitur de non præiudicando matrimonio iam contracto, in poſteriori vero agitur de nō præiudicando contrahendo; ita vt baptizans in neceſſitate fornicariū filium includitur ſub illa regula, nimirum quod inter baptizantem, & patrem, & matrem baptizati oritur cognatio impediens, & dirimens contractum matrimonij, f quod impedimentum per Concilium Tridentinum non tollitur. g Baptizans autem in tali neceſſitate filium ſuum ex vxore à tali impedimento contrahendo excuſatur. h *

d c. ad limina. 30. q. 5.

e ca. 1. de cogn. ſpirit. 6.

f c. 1. de cogn ſpir. 6.

g Tri ſeſ. 24. c. 2. de refor. matrim.

h c. Ad limina. 30. q. 1.

* Ma. c. 32. nu. 40.

DECISIO LXI.

Ex conſ.54. alias 16.

61 Parochus accerſitus a volentibus matrimonium contrahere, & contrahentibus per verba de præſenti coram parocho, & teſtibus, validū matrimonium contrahunt, quamuis parochus nihil dicat, vel etiamſi dicat, Ego vos poſtea coniūgam.

DECISIO LXII.

Ex conſ. 1. in Nouis deeſt in antiquis.

* 62 Matrimonii Sacramenti materia eſt conſenſus vtriuſque, uerba autem, vel ſigna, quibus illa idoneè exprimitur, forma. *

Nauar. in Ma. c. 22. nu. 20.

DECISIO LXIII.

Ex conſ 13. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 63 Impedimentū matrimonij probabiliter ignorans, etiāſi monedus non ſit quoad effectum vitandi peccatum, eo quod probabilis ignorantia excuſat a peccato, *f* ad effectum tamen vt matrimoniū valeat & adepta diſpenſatione valide de nouo contrahi poſſit, aut non, admoneri debet. *

f c. 1 de cōſtitut. & c. ignorantia. de reg. iur. 6. S. Tho. 1 2. q 6. ar. 3. Nauar. in Ma. c. 22. nu. 47.

DECISIO LXIV.

Ex conſi. 14. in Nouis deeſt in antiquis.

* 64 Matrimonium in gradu prohito contrahentes, ſi poſtea in notitiam impedimenti veniant, obtenta diſpenſatione, de nouo contrahere debent, alioquin matrimonium non eſt validum: Siquidem matrimonium, quod a principio fuit nullum, a poteſtate aliqua humana cōfirmari nequit; niſi conſenſus de nouo, ex quo legitimum matrimonium, quod eſt Sacramentum, oritur, poſt ſublatum impedimentum, adueniat.

DECISIO LXV.

Ex conſ. 15. in Nouis deeſt in antiquis.

* 65 Quamuis Sacramētalia, & Sacramēta, excepto baptiſmo in morte ab hæretico, vel ſchiſmatico ſciēter accipiens peccat; quia tamen benedictio nuptiarum, ſiue bene, ſiue malè ab hæretico accepta, vinculum eſſentiale matrimonij nec auget, nec minuit, cum hoc indiſſolubile ſit, *k* a Sacerdotibus Græcis, hæreticis, & ritūm Eccleſiæ Romanæ blaſphemantibus benedictionem nuptialem accipiētes, nec vxores relinquere poſſunt, & ad ſic relictas, etiamſi ſecundas duxerint redire tenentur. *l*

k Matt. 19. & ca. Quos De us. 33. q. 2.

l c. 1. & vl. de ſpōſa. duorū.

DECISIO LXVI.

Ex conſil. 18. in Nouis deeſt in antiquis.

* 66 Sponſalia ſolemniter cum de futuro cum aliqua contrahens, & eā, antequam per verba de præſenti coram parocho, & teſtibus per Concilium, *m* ad id requiſitis contrahat, carnaliter cognoſcens, quamuis eam ducere tenetur, maritus tamen eius non efficitur, eo quod nec matrimonium hodie per copulam affectu maritali poſt ſponſalia habitam præſumitur, nec abſque præſentia parochi, aut alterius Sacerdotis de illius, vel ordinarij licentia, & ſine teſtibus valide contrahi poteſt.

m Conci. Tri. ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 1.

DECISIO LXVII.

Ex conſ. 19. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 67 Cum omnis promiſſio rei notabilis licitæ promittendum, ſub pœna peccati mortalis iure naturali, & canonico obliget, *n* & iuramentũ quacunque arte verborum concipiatur, in eo ſenſu adimpleri debet; quem cui iuratur, intelligit, *o* virginem in vxorem ducere promittens, ducere tenetur etiamſi talem promiſſionem abſque animo adimplendi fecerit.

n ca. 1. de pactis.

o c. Quacunque 22 q. 5. Naua. in Man. ca. 16. nu. 18

DECISIO LXVIII.

Ex conſ 20. in Nouis deeſt in antiquis.

* 68 Virginẽ diu ſolicitans, fingendo eam in vxorem ducere velle, ſi tantum ad oſcula, & tactus perueniat, quamuis illam in vxorem ducere non tenetur dotem tamen aliquam in illati damni compenſationem aſſignare debet.

TITVLVS II.

De Deſponſatione impuberũ.

SVMMARIVM.

1 *Sponſalia impuberum etſi ad matrimonium obligent, non tamen ſuperueniente ætate matrimonium fiunt.*

2 *Sponſalia inter puberem, & impuberem valent ſed pubes reſilire nõ poteſt donec alter pubeſcat, & contrahere nolit.*

3 *Sponſalia per parẽtes ſponſis præſentibus, vel ratificantibus contracta tenent, poſſunt tamen, etiam ſi iurata fuerint, mutuo conſenſu diſſolui.*

4 *Impuberes, an, & qui conſenſum ſufficientem ad matrimonium contrahendum de præſenti habere cenſentur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 2.

1 Qvuamuis duo impuberes, aut pubes cũ impubere etiam per verba de præſenti inter ſe contrahant, non tamen verum inter ſe matrimonium, ſed tantum iuris fictione, *a* ſponſalia de futuro contrahere cenſentur, niſi pubertati proximi ſint, & malitia, vel potentia ſuppleat ætatẽ; Sed neque per ſolã ætatem ſuperuenientem talia ſponſalia in matrimonium tranſeunt; adeo vt alter eorum adueniente ætate cum alia, vel cum alio matrimonium valide contrahere poteſt; Sic tamen cum alia, vel cum alio cõtrahens matrimonium peccat, niſi aliqua iuſta de cauſa ſuperueniente excuſetur eo, quod ſponſalia priora de futuro etiam inter impuberes in conſcientia ad matrimonium contrahendum obligant.

a ca. 1. de deſpõſ. im pub. 6.

DECISIO II.

Ex conſ 2. aliàs 1.

2 Pubes cum puella impubere ſponſalia de futuro contrahens, expectare tenetur, nec ſine peccato reſilire poteſt etiam de conſenſu eius donec illa pubeſcat; Quod ſi adueniente pubertate puella cum eo contrahere renuat, poterit vterque liberè a præfatis ſponſalib. diſcedere; Aut ſi ipſa tunc cum ipſo cõtrahere voluerit, tenebitur ipſe cum illa contrahere:

trahere : Sin autem vir antequam illa pubeſcat, etiam de cōſenſu eius, vel poſtquam ad pubertatem peruenerit ſine conſenſu eius, matrimonium cum alia per verba de præſenti contrahat, peccat quidem mortaliter, matrimonium tamen aliàs legitimè contractum valet. *b*

b Doctor. ... c. 1. de deſpō. impub.

DECISIO III.

Ex conſil. 3. aliàs 8. de ſponſal.

3 Sponſalia per parentes ſponſis abſentibus, nec poſtea ratificantibus illa contracta, nihil valent; *c* ſin vero ipſis præſentibus, vel poſtea ratificantibus contracta ſint, ſiue iurata, ſiue non iurata fuerint, appoſita pœna, vt is, per quem fieret, quo minus Matrimonium inter eos contraheretur, alteri pœnæ nomine certam aliquam pecuniæ quantitatem ſolueret, valida cenſenda ſunt, & ad Matrimonium contrahēdum obligant; Quod ſi alter reſilire velit, non poteſt pœna illa peti; cum nemo ad Matrimonium contrahendum per pœnam obligari iuſtè poſſit. *d* Poſſunt tamen huiuſmodi ſponſalia de amborum ſponſorum conſenſu ſolui, *e* ita vt non ſit opus abſolutione vlla de iuramento facto; Per remiſſionem enim fidei, & promiſſionis datæ, remittitur etiam & iuramentum quod tanquam earum acceſſorium apponi ſolet.

c ca. 1. §. ... de deſpō. impub. in 6.

d c. Gemma de ſpō ſal.

e c. Præterea.

DECISIO IIII.

Ex conſi. 5 in Nouis, deeſt in antiq

* 4 Impubes non habere conſenſum ſufficientem ad matrimonium de præſenti contrahendum etſi ius canonicum alicubi inſinuare videatur. *f* verius tamen eſt, id ſolum in infantibus, & alijs doli non capacibus intelligi, vnde alibi inter eos ſufficientem conſenſum inueniri poſſe, tradit, *g* & impuberibus quibuſdam, vt Matrimonium contrahere poſſent, Pius V. conceſſiſſe dicitur; quamuis poſtea Gregorius XIII. die 13. Aprilis 1580. reſpondiſſe fertur ſedem Apoſtolicam ob hoc non eſſe interpellandam, cum ſi deſit diſcretio, vel potentia conſummandi Matrimonium, ſedes Apoſtolica nihil poſſit; quod ſi neutrum deeſſe cognouerit ordinarius, poterit, (ſi cauſæ quæ narrantur veræ ſint) ſuo iure dictam licentiam concedere.

f ca. 2. de deſponſ. impub.

g c. continebatur. de deſpō. impube. & c. ſi de eo qui co. g conſan. vx.

TITVLVS III.

De clandeſtina deſponſatione.

SVMMARIVM.

1 *Parochi denunciationes trinas matrimonijs contrahendis præmittendas, remittere non poſſunt.*

2 *Parochianum non facit habitatio ad tempus extra domicilium.*

3 *Matrimonium ſine præſentia parochi, in locis vbi Conciliū receptum non eſt, valet.*

4 *Matrimonium clam ducta relicta, cum alia contractum, in locis vbi Concilium non eſt receptum, non valet.*

5 *Matrimonium raptor cum rapta ante reſtitutionem contrahere nequit.*

6 *Matrimonium cum non baptizato contractum eſt nullum.*

7 *Abſolui nequit, qui infidelem ducit, niſi ab ea ſe ſeparet.*

* 8 *Matrimonium, cui nec parochus, nec alius de illius licētia aderat, per cohabitationem ſeptennem, non validatur.*

DECISIO I.

Ex conſ.1.in vtriſque.

1 Qvi Matrimonium contrahere volunt, & timent ne ſi publicaretur, antequam eſſet cõtractum, a maleuolis retardaretur, vel etiam impediretur remiſſionem & relaxationem præmittendi trinas denunciationes per iura, *a* & Concilium Tridentinum *b* præceptas, ab Epiſcopo petere, & impetrare debent, nec a parocho remitti poſſunt; cum Tridentinum concedendo hanc facultatẽ Epiſcopis, eam parochis tacite negare videatur. *c* *

a c. cũ inhibitio. de clan. deſp.
b Tri. ſeſ. 24.c.1.de ref.matr.
c c.Nõne. de præſũ. Ma c.22 nu 70.

DECISIO II.

Ex conſil.2.alias 7.

2 Ciuitatis incolæ, & ruri prædia habentes, & ad ruſticalia exercenda aliquoties in anno ad rus accedentes, dimiſſa in vrbe parte familiæ, coram parocho eccleſiæ parochialis illius ruris, & teſtibus Matrimonium validum, poſt Concilium Tridentinum *d* receptum, & publicatum, contrahere non poſſunt: eo quod parochus illius Eccleſiæ ruralis, nullius contrahentium parochus eſt, cuius tamen præſentia, vel alterius ſacerdotis de licentia parochi, ſeu ordinarii contrahentiũ ad matrimonium validè contrahẽdum omninò neceſſaria eſt; Nec habitatio ad tempus extra domicilium etiam in domo, & poſſeſſione propria, aliquem illius loci parochianum efficit, *e* niſi quando quis in vtroque loco æqualiter habitaret. *f*

Aduertendum conſ.3.in antiquis 12.dubia in ſe continere, quorum, 1. 2.5.& 10.deſunt in Nouis reliqua vero ſparſim in Nouis ſub alijs titulis ponuntur: Nam 3.eſt conſ.15. de ſponſal.4.eſt conſ 4 de baptiſmo. 6 7 & 8 ſunt conſ.3.& 4.de Iudæis 9 eſt conſil 6, de diuortiis. 1.eſt conſil.1.de ſumma Trinit.& fide catholica: & denique 12.eſt conſ.5.de baptiſmo in Nouis.

d Tri ſeſ. 24.c.1.de ref.matr.
e c.is qui. de ſepult. in 6.
f c.2. ſub fin.eo.tit. & lib.

DECISIO III.

3 Matrimonium ſine præſentia parochi in terris hæreticorum, & infidelium ante Concilium Tridentinũ, & etiam poſt illud in locis illis, in quibus nondum receptum, aut publicatum eſt, validum cenſetur, nec diſſolui poteſt ſi conſummatũ fuerit, ſecus tamen ſi in locis, vbi idem Concilium receptum, & publicatum eſt, contractum ſit. *g*

g Tri.ſeſ. 24 c 1.de ref.matr.

DECISIO IIII.

4 Qui in locis vbi Concilium Tridẽtinum nec receptum, nec publicatum eſt clam contrahunt matrimonium, & relictis poſtea vxoribus prioribus, alias ducunt, viuentibus prioribus, quæ etiam aliis nubunt, poſterioribus conuiuendo peccant etiam poſt mortẽ priorum, nec cũ illis, ſine ſedis Apoſtolicæ diſpenſatione etiam de nouo matrimonia contrahere valent; *h* Sin vero priores adhuc ſuperſtites ſint, ad eas redire tenentur, etiamſi ſecundas duxerint; *i* cum omni iure illicitum ſit, plures ſimul vxores habere. K

h Tota ti de eo qui dux. in mat quã poll.
i c.1 et 2. de ſponſa duorum.
K c.gaudemus.de diuort.

DECISIO V.

5 Qui in terris vbi Concilium Tridentinum receptum eſt, puellam rapit; & cum ea coram parocho contrahit, nullum matrimonium contrahere cenſetur, ſed neque cũ illa

illa contrahere poteſt, quamdiu illa ſub raptoris poteſtate fuerit, & donec illa in loco tuto, & libero ponatur, poſtea tamen cũ illa valide contrahere poteſt, dummodo ipſa conſentiat, *l* & formam Cõcilij Tridentini in contrahendo obſeruent: ſi autem non ſit receptum Conciliũ, Matrimonium ita inter raptorem, & raptam etiam ſine parochi præſentia contractum, tenet, ſi verè rapta ſponte conſentit, *m* etiam antequam ipſa in tuto & libero loco poſita ſit.

l Tri. ſeſ. 24. c. 6. de ref. matr.

m c. fi. de rapt.

DECISIO VI.

6 Hæretica, ſeu ſchiſmatica, alteri hæretico, ſeu ſchiſmatico rite baptizato nupta, quæ poſtmodum conuerſa nubit catholico, vel poſtquam ei nupſerit, conuertitur, ad coniungẽ priorem, dummodo ipſe honeſtè, & abſque creatoris contumelia, & abſque ſtractione ad peccatũ mortale, eam tractare velit, & aliàs nõ, redire tenetur; Nullo tamen modo alteri nubere valet etiam catholico & ſi contrahat, matrimonium tanquam nullum & irritum cenſeri debet; *n* * Eo quod Matrimonium inter hæreticum & ſchiſmaticam rite baptizatam contractum valet, *o* ita vt ſi conſummatum ſit, diſſolui nequeat; ſecus autem inter fidelem, & infidelem non baptizatum contractum, qualis eſt Iudæus, Turca, vel paganus, etiamſi iam cathecumenus, vel cathecumena eſſet. *p*

n c. Gaudemus & c. quanto. de diuor. Ma c. 22. a nu. 48.
o ca. Non oportet. 28. q. 1. et glo. ibi. S. Tho. 4 diſtin. 39.
p Gloſſ in c. caue. 28 q. 1.

DECISIO VII.

7 Cum Matrimonium inter catholicum & Turcam non baptizatam contractum non valeat; *q* conſequenter catholicus, qui infidelem Turcam ducit, & cum ea in fide catholica habitat, nec abſolui, nec Euchariſtiam ſumere poteſt; eo quod iſtorum cohabitatio ſtatus eſt fornicationis, qui malus, & illicitus eſt; *r* vnde ſeparari debent, poteſtque catholicus alteram fidelem licitè ducere.

q c. caue. 28. q. 1. et glo. ibi.

r c. Nemo et c. Meretrices, 32 q. 4.

DECISIO VIII.

Ex conſ. 5. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 8 Matrimonium coram presbitero & alijs teſtibus contrahens, & poſtea ſeptennio vt veri coniuges ſimul conuiuentes, ſi presbiter ille vl lius eorum parochus non erat, neque licentiam ab eorum parocho, vel ab ordinario loci, ad aſſiſtẽdum Matrimonio habuerit, adeo nullũ, & inualidum eſt, vt partes à ſeipſis diſcedere, & alteri copulari poſſint. *ſ*

ſ Concil. Trid. ſeſ. 24. de refor. matr. c. 1.

TITVLVS IV.

De conditionibus appoſitis.

SVMMARIVM.

1 *Matrimonium conditionale impleta conditione perficitur.*

2 *Abſolutio data cautione, ea non præſtita, non valet.*

DECISIO I.

Ex conſil 1. in vtriſque.

1 QVi Matrimonium corã parocho, & teſtib. per verba de præſenti ſub conditione licita, nimirũ, ſi patri eius placuerit, contrahunt, *a* non tenentur poſt purificatam ipſam conditionem denuò coram parocho iuxta Concilij Tridentini præceptum *b* contrahere; quamuis enim conſenſus conditionatus præſtitus durante conditione matrimonium non perficiat,

a c. ſuper eo. de condit. appo.

b Tri. ſeſ. 24 c. 1. de ref. matr.

co quod pendente conditione, conſenſus ille non ſit liber; quia tamen huiuſmodi conſenſus continuatus vſque ad impletam conditionem ea impleta conſenſum priorem perficit, & liber efficitur poſt impletam conditionem ſine alio nouo conſenſu verum matrimonium efficit; cum regula iuris receptiſſima ſit, quod diſpoſitio conditionalis adueniente conditione purificatur, adeo vt ab eo tempore ita cenſetur perfecta, ac ſi à principio purè contracta fuiſſet. c

c §. ex conditionali. Inſtit. de verb. obli.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. aliàs 46. de ſentent. excommunic.

2 Qui iuſſus eſt ab excommunicatione abſolui, data prius cautione de parendo iuri, & poſt moram in cauendo factam monitus, vt intra certum terminum præſentaret cautionem, illam intra præfixum terminum non præſentat & accuſatus de contumacia iudex in excommunicatione reintēdit, etiam data poſtea cautione abſolutio non valet; quia diſpoſitio conditionalis ante impletam conditionem inefficax eſt; d Iudex autem abſolutionem dediſſe cenſetur ſub conditione, ſi intra certum & præfixum terminum cautionem præſtaret, quam cum ipſe non præſtiterit intra illum terminum, abſolutionis beneficium non eſt adeptus. Vnde ſi talis ſe ingerat officijs Diuinis, & pro abſoluto ſe gerat, cum tamen nec verè abſolutus eſſet, nec tempore debito cautionem dediſſet, irregularis efficitur & beneficijs ſuis, ſi quæ habet, iuſtè propterea priuari poteſt. e

d §. omnis, & §. ex conditionali. Inſtit. de verb. obl. & c. ſi pro te. de reſc. in 6.
e c. clerici & c. fraternitati. de cler. excom. miniſtr.

TITVLVS V.

Qui clerici, vel vouentes.

Hic Titulus deeſt in antiquis.

SVMMARIVM.

1 *Intentio nedum ordinantis, ſed etiam ordinati, ſaltem virtualis conferendi & ſuſcipiendi ſacramentum ordinis eſt neceſſaria, alioqui non imprimitur character.*

DECISIO I.

Ex conſil. 2. deeſt in antiquis.

1 CVm intentio ordinantis, & etiam ordinandi ſaltem virtualis conferendi, & ſuſcipiendi Sacramentum ordinis neceſſaria ſit, ſicut in baptiſmo, alioquin non imprimitur character; qui ficto animo cum beneficium haberet, ſacrum ſubdiaconatus ordinem ſuſcepit, vt fructus beneficij lucrifaceret, abſque vlla diſpenſatione vxorem in foro conſcientiæ valide ducere poteſt, & proles ex muliere, quæ bona fide illi nupſit, quem probabiliter ſubdiaconum ignorabat, vel quem probabiliter ſuſcipientem diſpenſatum credebat, nata legitima cenſeri debet; a fructus tamen beneficij, ſeu diſtributiones, quas ratione beneficij, & ordinis lucratur eſt, ijs, quibus accreuiſſent, reſtituere tenetur, & in foro exteriori puniri, & ad vtendum ordine cogi poterit.

a c. ex tenore, et ibi gl. qui ſi ſint legit.

TITVLVS VI.

De eo qui duxit in Matrimoniũ quam polluit per adulerium.

SVMMARIVM.

1 *Matrimonium contrahere poſſunt adulteri, qui maritum ad alium finem quam contrahendi, occidunt.*

2 *Impedimentum impediens, & dirimens contrahitur, vbi adulter promittit adulteræ ſe illam ducturum ſi ipſa probet id poſſe fieri.*

* 3 *Papa ſolus diſpenſat ſuper impedimento procedente ex eo, quod quis duxit aliam, adhuc viuenti nuptam.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1 in vtriſque.

1 Maritus qui vxorem adulteram, & adulterum per inſidias occidere conatur ſi adulter, & vxor eius hoc ſcientes abſque intentione contrahendi matrimonium in illius mortem machinētur, & ſecreto occidant, inter ſe legitimum poſtea matrimonium, his non obſtantibus contrahere poſſunt. Tunc enim ſolum huiuſmodi adulterantes inter ſe matrimonium contrahere impediuntur, quando maritum occidunt, ſeu mortem eius ad finem, & effectum inter ſe contrahendi matrimonium procurant, prout iura *a* & Doctores *b* aſſirmant; non autem quando ob alium finem eum occidunt; præſertim cum ratio & fundamentum inductionis huius impedimenti ſit ne quia maritum, aut vxorem aliquis, ad matrimonium cum alijs, quos, vel quas amant, contrahendũ occidere præſumeret; Quæ ratio ceſſat cum alia quamuis de cauſa eos, vel eas occidũt; ceſſante vero cauſa finali, & ipſa lex etiam ceſſare cenſetur. *c*

a c. 1. de eo qui du. in vxor. et c 1. de conuerſ. infi. b S. Th. 4. d. 35. in exp. litera & d. 37. q 2. ar 2. & Quod. 3. art. 15. Syl. uerb. matrimonium. 8. q 9.

c l. ſi. ff de hæred. inſtit. Ma. c. 12. nu. 46.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. in vtriſque.

2 Qui cum coniugata rem habuit, cuius maritus per multos annos abſens fuit, illaque petit, vt ipſam ducat, & adulter adulteræ reſpondet ſe illam ducturum prout petit, dum modo ipſa probet id poſſe fieri, mortuo poſtea adulteræ marito, adulteram illam ducere nequit; Eo quod ex promiſſione tali conditionali adulteri de ducendo adulteram poſt mortem mariti, contrahitur impedimentum impediens, & dirimens matrimonium inter adulterum, & adulteram contractum. *d*

d c. fin & toto ti. de eo qui du. in matri.

DECISIO III.

Ex conſ. 5. in Nouis, deeſt in antiquis.

3 Matrimonium cum aliqua viuente marito illius contractum, nullum eſt, & mortuo illo de nouo contrahere oportet, obtenta, tamẽ prius diſpenſatione propter impedimentũ, quod eſt inter eos natum ex titulo *De eo qui duxit in matrimonium, quam polluit per adulterium.* ſuper quo ſolus Papa, cum ſit impedimentum impediens, & dirimens, diſpẽſare poteſt.

TITVLVS VII.

De cognatione ſpirituali.

SVMMARIVM.

1 *Infans doli capax cognationem ſpiritualem contrahere poteſt, ſecus, ſi doli capax non ſit.*

2 *Cognatio ſpiritualis per alium cõtrahi nequit.*

3 *Patrinus, vt ſit maior baptizato, non requiritur.*

4 *Patrini plures deſignati ſi admittantur omnes cognationem contrahunt.*

* 5 *Inceſtus inter cognatos ſpirituales, nec propriè inceſtus eſt, nec impedimentum impediens cauſat.*

* 6 *Impedimẽta plura cum adſint, poteſt peti diſpenſatio ab vno, abſque eo quod de alio fiat mentio.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 2.

1 Qvuamuis infans qui nondum vſum rationis habet, nec peccare poteſt, nec obligare ſe voto, intra primum ſeptennium ad contrahendum ſponſalia ſit ineptus, *a* nec patrinus in baptiſmo eſſe poteſt, cùm baptizatum fidem catholicam docere, ad caſtitatem ſeruandum monere, & bonis moribus inſtruere nequeat; *b* vnde ſi talis baptizatam in baptiſmo teneat, cum eadem baptizata cognationẽ ſpiritualem nõ contrahit, ſed cum eadem matrimonium poſtea ſine vlla diſpenſatione legitime contrahere poteſt; Infans tamen qui doli capax eſt intra primum ſeptennium, & iudicium ſufficiens ad peccandum mortaliter habens ſi quam in baptiſmo vel cõfirmatione teneat, cum eadem cognationem ſpiritualem contrahit, nec cum eadem poſtea ſine diſpenſatione matrimonium contrahere valet.

a S. Th. 4. d. 27. q. 2. art. 2.

b c. vos an te. de conſecr. d. 4. S. Tho. 4. d. 6. q. 2. art. 2.

DECISIO II.

Ex conſ 2. alias 6.

2 Cum cognatio ſpiritualis ſit attinentia, leuatio, & tactus ex Sacramenti datione proueniẽs, *c* & proinde ad eam contrahendam propria perſona, vel propria manus oblatio, tactus, & reſpõſio, eſt neceſſaria; hanc compaternitatem, & cognationem ſpiritualem contrahere non cenſentur, qui per mandatarium, vel Procuratorem aliquem baptizauerit, aut in baptiſmo, vel confirmatione ſuſceperit. Et quãuis ſecundũ iura antiqua *d* cognatio ſpiritualis per aliũ cõtrahi poterat vxor enim; vel maritus, ſuſcipientis, vel leuãtis fiebat patrinus & cognatus ſpiritualis earũ perſonarũ, quibus ſuſcipiens, vel leuans fiebat quia. ſper cõſummationẽ matrimonij coniuges vna caro, & vna perſona efficiuntur; Hæc tamen ratio in aliis nimirum in Mandatario, vel Procuratore, ceſſat, & illa iura iam per Concilium Tridentinum *e* eneruantur; vnde nec impedimentũ hoc cognationis ſpiritualis contrahi, qui per mandatarium de Baptiſmi fonte aliquem leuat.

c c. 1. 2. 3. 4. & 5 & c. omnes. 3. q. 1. c cõtracto. & c. veniẽs. de cognit. ſpiritual. Trid ſeſ. 24 c. 2. de ref matr.

d c Martinus, de co. ſpirit.

e Tri. vbi ſupra.

DECISIO III.

Ex conſil. 3. alias 4.

3 Vt Patrinus maior ætate ſit baptizato, nullo iure ſtatuitur, aut requiritur; Neque enim Patrinus aut Matrina perſonã patris vel matris gerit, (quaſi hac ratione, vt quidam falſo putant *f* neceſſe ſit vt Patrinus tot annis baptizato maior ſit vt poſſit eſſe pater eius naturalis) ſed baptizans tantum patris perſonam gerit, & aqua matris; Patrinus autem ſolum ſe fideiuſſorem, & pædagogum conſtituit, *g* qualis poteſt eſſe qui eſt minor ætate.

f Pano. & Archi. in c. debitũ de Baptiſmo.

g c vos ante de conſecr. d. 4.

DE-

DECISIO IIII.

Ex conſil.4 . alids 7 .

4 Quamuis plures patrini eiuſdē baptizandi tam ſecundum antiqua iura, *b* quam Concilii Tridentini decretum *i* eſſe non debeant, ſi tamen alicuius baptizandi parentes tres patrinos, aut etiam plures nominauerint, eoſque omnes parochus admittat, omnes cognationē ſpiritualem contrahunt, *K* cum nō ſit maior ratio vnius quam reliquorum, nec per iura illa antiqua aut noua annullatur actus plurium patrinorum ſi fiat, * parochus autem plures admittens puniendus eſt. *l*

b cap non plures. de conſecr. d. 4.
i Tri ſeſſ. 24. c. 2. de ref. matr.
K c. quamuis. de cogn. ſpir. 6. Ma. c. 22. nu. 39.
l Tri. ſeſ. 24. c. 2. de ref. matr.

DECISIO V.

Ex conſ 8 in Nouis, deeſt in antiquis quamuis fere idem ſit cum conſ. 2. de conſang. & affin.

* 5 Quamuis nobilior ſit cognatio & coniunctio ſpiritualis quam carnalis, *m* quoad ius quoddam reuerentiale, & ſpirituale, quoad effectus in iure expreſſos, nō tamen ab vna ad aliam arguitur; vnde licet inceſtus proprie matrimonium impediat, quia tamen copula inter cognatos tantum ſpiritualiter cognatione compaternitatis, vere inceſtus non eſt, cum inceſtus definiatur eſſe conſanguineorum affinium que coniunctio, *n* palamque ſit cognatos, ſpiritualiter tantum, nec conſanguineos, nec affines eſſe, *o* prout rubricæ diuerſæ de conſanguinitate, & affinitate, & cognatione ſpirituali manifeſtè declarant, per copulam talem inter coniunctos tantum ſpiritualiter impedimentum ad contrahendum matrimonium non inducitur. Sed neque impedimentum inceſtus matrimonium contractum dirimit, & ſuper eo epiſcopus diſpenſare poteſt. *

m c. ita et c. Pythacii, 30. q. 3
n c. 1. 36. q. 1.
o c. 1. 30. q. 3.
Nauar. in Ma. c. 22. nu. 75.

DECISIO VI.

* 6 Impedimenta plura cum adſunt poteſt ab vno peti diſpenſatio, abſque eo quod de alio mentio fiat. Quamuis enim omnis expreſſio falſi, qua mouetur Princeps ad gratiam facilius concedendam, eam ſubreptitiam, & ipſo iure nullam reddat; *p* non tamen omnis taciturnitas veri, cuius expreſſio retraxiſſet principem ad nō ita facile cōcedendam, reddit gratiam nullam, ſed ſola illa qua tacetur verum, quod iura in tali impetratione exprimi iubent. * unde licet in impetratione beneficii facienda ſit mentio de beneficio habito, non tamen de cura, vel ordine illi annexis, licet mentio illorum difficiliorem redderet principem ad concedendum, quia id nullo iure præcipitur; Et collatio beneficij facta crimino ſo crimine non inducente irregularitatem & inhabilitatem ad beneficium valet, non facta mentione de illo crimine licet illius expreſſio principem difficiliorem redidiſſet ad conferendum. *q* Et impetratio abſolutionis ab vna excommunicatione, non facta mentione de alia, valet. *r* Et proinde nec in impetratione diſpenſationis ſuper vno impedimento matrimonij, fieri debet mentio de aliis, ad hoc vt valeat diſpenſatio quoad impedimētum, ad quod illa impetratur, cū id nullo iure canonico, vel Cæſareo caueatur, & non eſt inducenda obligatio iuris; ſine iure ad id obligante. *ſ*

p ea ſuper literis. de reſcript.
Nauar. in Ma. c. 22. nu. 86.
q Inno. in cap. propoſuit, verb. executore. de conceſ. prab.
r Glo. 1. in c. ex parte de offic. ordin.
ſ Arg. c. 2. de tranſlat. prala.

TITVLVS VIII.

De conſanguinitate, & affinit.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſatio ſuper affinitate, & conſanguinitate tacito inceſtu valet.*

2 *Affinitas ex illicito coitu in 3. & 4. gradu matrimonio ſuperueniens non impedit exactionem debiti.*

3 *Sponſalia ſicut matrimonium inter raptorem, & raptam donec reſtituatur, ſunt prohibita.*

4 *Diſpenſatio ſuper affinitatem non extenditur ad publicam honeſtatem concurrentem.*

5 *Diſpenſationis in gradibus cognationis, quæ cauſæ ſint.*

6 *Filij nati ex coniugio per commiſſionem de diſpẽſando bona fide contracto, licet eius forma ſatis ſeruata non fuerit, cenſentur legitimi.*

7 *Affinitas non niſi ex copula carnali ordinaria oritur.*

8 *Impedimentum affinitatis, & publicæ honeſtatis multum diſtat.*

9 *Affinitatis impedimentum ex illicito coitu, tam occulto, quam publico, naſcitur.*

* 10 *Matrimonium contrahendum impediri non poteſt ad vnius teſtis dictum aſſerentis ſe ab vno alio audiuiſſe eos eſſe conſanguineos.*

* 11 *Conſanguinei ſunt, cum vnus deſcendit ab alio, vel ambo a tertio.*

* 12 *Stuprans conſanguineam cum promiſſione illam ducendi, quid facere tenetur.*

* 13 *Dotis incompetentia, cauſam ſufficientem præbet diſpenſandi, vt conſanguineo nubat.*

* 14 *Subreptitia eſt diſpenſatio matrimonialis in qua narratum fuit oratores ignoraſſe impedimentum, cum vnus ſciret.*

DECISIO I.

1\.
Ex *conſ.* 2. [*alias*] 9 *deeſt in Nouis.*
5\. 8.

1 DIſpenſatio a Papa ſuper impedimento conſanguinitatis & affinitatis obtenta, non facta mentione copulæ, & inceſtus præcedentis valet, & matrimonium inter eos non obſtante taciturnitate illa, contractum validum cenſeri debet, nec tenentur iterum impetrare diſpenſationẽ illo expreſſo, vel per aliud aliquod ſupplere; Quamuis enim impedimenta conſanguinitatis, & affinitatis impedimenta ſint matrimonium impedientia, & dirimentia, vt proinde neceſſe ſit in impetratione diſpenſationis ab illis ea exprimere, impedimentum tamen inceſtus eſt ſolum impediens; vnde licet ſic contrahentes ſine diſpẽſatione illius peccẽt, matrimonium tamen contractum non dirimit, *a* *
1 Poteſt autem à tali inceſtu, clam à ſummo Pœnitentiario, vel etiam a proprio contrahentium epiſcopo, *b* diſpenſatio impetrari: Immo & matrimonio ſic contracto, ſine vlla diſpenſatione, cum pœnitentia peccati inceſtus, & peccati in matrimonio contra impedimentum inceſtus contrahendo commiſſi, frui poſſunt. Qua etiam de cauſa, gratia

a Palu. 4. d 34. q. 1. co. 3. & S. Anton. 3. p. tit 1. c. 15. §. 4. Man. ca. 22. nu. 75 b c. ſi duo. 35. q. 6.

ducendi

ducendi vxorem facta Diacono oc cultè & malè ordinato non vitiatur, ex eo quod tacetur (præſertim abſque dolo) quod ſit affinis, nec gratia poſtea impetrata ſuper affinitate, non facta mentione de diſpenſatione ſuper ordine viriatur; eo quod res ſeparatæ ſunt, nec vna alteram auget, nec vllo iure cauetur vt alterius mentio, in alterius diſpenſatione obtinenda fiat.

DECISIO II.

Ex conſ. 3. aliàs 6. & dubium ſecundũ eſt conſ. 4. de raptor. in Nouis.

2 Quamuis impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, matrimoniũ contrahendum impediat, & dirimat, & ad eos tãtum qui in primo, vel ſecundo gradu coniunguntur, reſtringitur; Nulla tamen affinitas matrimonio iam contracto ſuperueniens illud dirimit, aut impedit, ſed ſolũ partem culpabilem ab exigendo debito ſine diſpenſatione impedit. *c* Sicut affinitas ex illicito coitu in tertio, & quatto gradu contracta, & præueniẽs, nec matrimonium cõtrahendũ impedit, *d* * nec dirimit contractum; *e* ita neque affinitas ſuperueniens Matrimonio contracto, in iiſdem gradibus exactionem debiti impedit; eo quod lex per ſimilitudinem rationis de vno ad aliud extenditur; *f* & quia minus eſt exigere, quàm contrahere, vt proinde qui contractionem matrimonij concedit, à fortiori exactionem debiti concedere cenſetur. *g*

DECISIO III.

3 Quemadmodum Matrimoniũ inter raptorem & raptam non valet, quamdiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit; *h* eo quod conſenſus raptæ præſtitus in domo raptoris, vel extra eam, donec in loco tuto ponatur, ad matrimonium contrahendum, quod plenam libertatem requirit, *i* ſatis liber non iudicatur: ita etiam & ſponſalia inter raptorem & raptam non valent, quamdiu ipſa in domo & poteſtate raptoris manet, & plenam aſſequitur libertatem; quia ſponſalia etiam plenam libertatem requirunt, vnde defectus liberi conſenſus non minus ſponſalia, quàm matrimonium impedit, quamuis Tridentinum nihil de hac re dixerit; maximè cum in vtroque caſu non ſolum ſimilis, ſed eadem planè ratio ſit; & ius limitans aliquid, ex rationis ſimilitudine ad caſum ſimilem extẽditur. *K*

c c. Trãſmiſſa. et c. tua. de eo qui cogno. conſangu. vxo. ſua. d Pius V. extra. Ad Romanũ, edi. 1568. cõſtit. 62. Manua. c. 22. n. 43. e Tri. ſeſ. 24. c. 4. de ref. matr. f c. Dudũ. 2. de elec. g Arg. c. cui licet quod plus. de reg. iu. in 6. h Tri. ſeſſ. 2.4. c. cũ locum.

DECISIO IV.

Ex conſil 4. aliàs 7.

4 Diſpenſatio ſuper affinitate, cũ qua publicæ honeſtatis impedimẽtum etiam eſt annexum, in cuius impetratione facta nõ eſt mẽtio expreſſa, vel tacita de vinculo publicæ honeſtatis, etſi quoad affinitatis ſublationẽ valida ſit, quoad tamen ſublationẽ publicæ honeſtatis nõ valet; *l* * ſin vero in illa impetrãda tacitè ſaltem de impedimẽto publicæ honeſtatis mentio facta fuerit, vtrumque ſublatum eſſe cenſetur. *m*

DECISIO V.

Ex conſil. 6. aliàs 13.

5 Quamuis Concilium Tridentinũ *n* ſuper cognatione in ſecũdo gradu nunquam diſpenſari velit, niſi inter magnos Principes, & ob cauſam publicam; Aliæ tamen quatuor cauſæ ſunt, quæ faciunt vt in dicto Cognationis gradu Papa iuſtè diſpenſare poſſit. *o* vna eſt ignorantia rigoris prohibitionis, iuxta illud, Miſericordiã conſecutus ſum, quia ignorans feci. *p* Altera eſt, proles iam habita. *q* Tertia eſt, diuturnitas Matrimonij iam malè cõtracti. *r* Quarta, ſcandalũ inde oriũdum, mors puellæ, aut cognatorum. *ſ*

K c. cũ dilectus. de cõfir. vtil. Gl. in c. 1. verb. Italia. de tẽp. ord. in 6. l Pan. in c. non debet. de conſang. Manua. c. 22. n. 86. m Glo. 3. in d. c. non debet. n Tri. ſeſ. 24 c. 5. de ref. matr. o Tri. ſeſſ. 25. c. 18. de refor. p 1. ad Timoth. 1. q c ſi. 35. q. 8. r d. c. fin. 35. q. 8. ſ Arg. c. qui circa. de cõſang.

DECISIO VI.

Ex coconſil.7. aliàs 3. qui filij ſint legit.

6 Epiſcopus ſi accepta commiſſione à Papa ad diſpenſandum cum impeditis tertio gradu conſanguinitatis, facta, vel non facta informatione, diſpenſauit, licet non ſatis ordine iuris ſeruato, filij ex illis nati cenſentur legitimi; quia bona fide credebant diſpenſationem legitimè factam fuiſſe, iuſtamque ſic credendi cauſam habent, quod ad prolem legitimandam ſufficit; *t* Sin vero Epiſcopus Cõmiſſarius nullam accepit informationem, nec de facto diſpenſauit, illorum filij legitimi cenſendi non erunt; quia bonam fidem non habebant, & ſciebant, vel ſcire debebant inter ipſos eſſe impedimentum.

t Arg. c. ex tenore, & ibi Gl. qui filij ſint legit.

DECISIO VII.

Ex conſil.8. aliàs 4.

7 Cum affinitas ex approbata Theologorum, *u* & Canoniſtarum *x* ſententia, proximitas quædam ſit perſonarum ex copula carnali prouceniens, omni parentela carẽs; Adeo neceſſaria eſt copula carnalis licita, vel illicita *y* ad impedimentum affinitatis contrahendum, (quod etiam vſq; ad quartum gradum incluſiuè extenditur) quod quantumcunque aliquis clauſtra pudoris inuadat, vel frangat, niſi etiam commiſtio ſeminum ſequatur, nulla exinde affinitas propriè dicta contrahitur: vnde nec copula contra naturam, nec pollutio extraordinaria, generat affinitatem. *z*

u S.Tho. 4.d.41.q. 1.ar.1.q. 3.
x Glo. in verb. affinitatis.
y c.diſcretionem.de eo qui cogno. conſ. vxo.ſuæ.
z c.extraordinaria 25.q.2.et 3. S.Tho. in addi.3. par.q.55. art. 3. ad tertium.

DECISIO VIII.

8 Concilij Tridentini decretum, *a* quo diſpenſatio coniunctis ſecundo conſanguinitatis, & affinitatis gradu dari prohibetur, impedimentum publicæ honeſtatis primi gradus non comprehendit; eo quod lex, præſertim prohibitoria, ad caſum, in quo tanta prohibendi ratio non ineſt, extendi nõ debet; *b* præterquam quod impedimentum publicæ honeſtatis ab impedimento affinitatis multum diſtat, quoniam hoc affinitatis impedimentum, ſaltem ad aliquas perſonas, & gradus etiam iure Diuino ſcripto veteris teſtamenti inductum fuit; *c* illud vero publicæ honeſtatis, nullo iure veteri, ſed iure tãtum poſitiuo poſt Chriſtum, introductum eſt; vnde nec tanta inhibendi ratio in impedimento publicæ honeſtatis, ac in altero affinitatis reperitur.

a Trid. ſeſſ.24.c. 5. de ref. matr.
b Arg. c. de pœni. de pen. d. 1.
c Leuit. 18.

DECISIO IX.

Ex conſil.9. aliàs 1.

9 Qui Matrimonium cum aliqua, quam frater ipſius adamauit, contrahere vellet, & dubius eſt, an eã frater eius ſecreto cognouerit, iuſtè & tuta conſcientia cum illa contrahere nequit, niſi aut credat fratrem ſuum eam nõ cognouiſſe, vel niſi diſpenſationem obtineat; quia affinitas ex carnali coitu etiam illicito *d* naſcitur, ſiue coitus publicus ſit, ſiue ſecretus: *e* & matrimonium nemo iuſtè contrahit, niſi certo credat non adeſſe impedimentum.

d c.diſcretionem.de eo qui cogno. conſ. vxo. ſuæ.
e c.concubuiſti.32.q.6.

DECISIO X.

Ex conſ.1.in Nouis, deeſt in antiquis.

* 10 Matrimonium cõtrahendum ad dictum vnius teſtis aſſerentis ſe ab

vno

vno alio audiuiſſe eos eſſe conſanguineos, impediri non poteſt, eo quod dictum vnius de auditu nihil probat. Et idem eſt, ſi ſecundus deponens de veritate iurare vellet, quamuis ſecus eſſet, ſi plures deponerent, ſe à pluribus maioribus id audiuiſſe. *g* Vel vnus tantum iuratus de viſu & veritate deponeret; quandoquidem teſtimonium de veritate eſt probatio naturalis, & regularis, teſtimonium autem de auditu irregularis. *b*

g cap. licèt ex quadā de teſtib.

b Arg. ca. tua. de conſang. & affinit.

DECISIO XI.

Ex conſi. 18 in Nouis deeſt in antiquis.

* 11 Conſanguinei illi ſolum cenſendi ſunt, quando aut vnus ab alio deſcendit, aut ambo à tertio. Affinitatis vero primum genus hodie, *i* ſolum impedimentum contrahendi matrimonium inducit. Quod primum affinitatis genus inter viros, & conſanguineas mulierum cognitarum, & inter mulieres cognitas & conſanguineos virorum ſolum contrahitur. Illud vero affinitatis genus, quod oritur inter viros & mulieres cognitas ab affinibus eorum; Et econtrario inter mulieres, & viros cognitos ab earum affinibus, genus quidem affinitatis eſt ſecundum, vel tertium, ſed non primum, quod ſolū hodie impedimentum contrahendi Matrimonium inducit.

i c. Non debet. de conſang. & affinit.

DECISIO XII.

Ex conſi. 19. in Nouis deeſt in antiquis.

* 12 Stuprans conſanguineam etiam in ſecundo gradu, cum promiſſione ducendi illam, quamuis Matrimonium, maximè poſt Concilij Trid. publicationem valide cum ea contrahere nequeat; diſpēſationem tamen quærere, & obtenta, eam ducere tenetur. Impenſas vero in diſpenſatione factas vtraque pars ſoluet: quod ſi obtineri non poterit, eam dotare obligatur.

DECISIO XIII.

Ex conſi. 14. in Nouis deeſt in antiquis.

13 Dotis incompetentia, tam mulieris nubendæ, quam ſororis eius, etiam per tertiū ſupplendæ, ob patris paupertatem, cauſa ſufficiens eſt concedendi diſpēſationem, vt conſanguineo ſuo nubat; paupertas autem patris, quæ pro tali diſpenſatione obtinenda narratur, non ſolum ſimpliciter, ſed etiā habito reſpectu ad hoc, quod filias competenter iuxta ſuam conditionem dotare nequeat, attendenda eſt, cum non referat quid de æquipollentibus fiat, aut dicatur.

DECISIO XIV.

Ex conſ. 20. in Nouis deeſt in antiquis.

* 14 Diſpenſatio de contrahendo Matrimonio nō obſtante gradu aliquo conſanguinitatis, cum ſupplicatione, quod ignorantes impedimētum contraxerint Matrimonium, ſubreptitia, & nulla cenſetur, ſi vnus ſciret, aut ſcire teneretur impedimentum, etiamſi alter ignoraret. Immò propter indiuiſibilitatem, & vnionem Matrimonij nec parti ignoranti prodeſt, ſed ſi poſtea ſciat, vterque reualidatione diſpenſationis indiget.

Notandum, Authorē in hoc conſilio, contradicere ſibi in conſ. 14. de ſponſal. in antiq. & conſ. 3. de reſcri. in Nouis, vbi docet diſpenſationem ad annexum, & inſeparabile extendi, & diſpenſationem ab vno coniugum, alio ignorante, impetratam vtrique prodeſſe.

TITVLVS IX.

De Frigidis & Maleficiatis.

SVMMARIVM.

1 *Diuortium ob coeundi impotẽtiam ante triennalem cohabitationem fieri nequit, & matrimonium cum ſecunda ante factum non valet.*

2 *Ordinari poteſt, ob impotentiam ab vxore ſeparatus.*

3 *Spadonum multa genera, & an matrimonium contrahere poſſint.*

* 4 *Impotentia coeundi eſt impedimẽtum etiam dirimẽs matrimonium.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. in vtriſque.

1 SI duo inter ſe Matrimonia contrahãt, & cum ſimul per bienniũ & amplius, minus tamẽ triennio cohabitaſſent, illud conſummare non valerent, vnde ab ordinario ob illorum impotentiam per ſententiam impetrant, vt cum alijs Matrimonio iungi poſſint, & de facto vterque cum alijs matrimonio iunctus, filios procreat, matrimonium tale inualidum eſt, & ſententia diuortij inter eos ab ordinario facta, tanquam nulla & iniuſta cenſeri debet; eo quod licèt quis maleficio impediri poſſit quoad vnam perſonam, quamuis non impediatur quoad aliam; *a* quia tamen tale impedimentum inter aliquos eſſe non præſumitur niſi ex præcedenti cohabitatione triennali, ſine facultate coeundi approbata, *b* Matrimonium cum ſecunda contractum, ob impotẽtiam coeundi cum prima, etiam poſt ſententiam diuortij ab ordinario ante triennalem cohabitationem cum illa latam, non valet; ſed redire tenentur ad ſimul cohabitandũ per trienium, & experiendum impotẽtiam eorum ad inuicem, vt diuortium legitimè fieri poſſit. *c* Poteſt tamen Papa ſuper tali matrimonio rato, & non conſummato cum priore, ex iuſta cauſa diſpenſare, ita vt ſecũdum legitimè ab vtroque contrahatur, maximè ſi matrimonium primum inter eos publicè contractum non fuerit. *

a arg. c. ſi per contrarias. 33. q. 1.
b c. laudabilẽ. & c. vlt. de fri. & malef.
c d. ca. laudabilem. & c. vlt.
Man c. 2, nu. 21.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. alias 3. de corp. vitiat.

2 Matrimoniũ per verba de præſenti cum vnica, & virgine contrahens, ſi propter ſuam impotentiã coeundi, matrimonium illud nullum & inualidum fuiſſe, & eſſe declaretur, & fœminæ, quæ cum illo cõtraxit, cum alio contrahendi licentia data ſit, iuſtè & ſine vlla diſpenſatione talis ordinari ſacerdos, & beneficia obtinere poteſt; quia talis nullo impedimẽto iuris naturalis, diuini, aut humani ab iſtis prohibetur. Neque enim bigamus talis cenſendus eſt, cum nullo modo bis, ſed ne ſemel quidem matrimonium verè contraxit, & id quod ſemel cõtrahere voluit, & de facto contraxit ob legitimum impedimentum frigiditatis, vel maleficij naturæ probatum, matrimonium verum non fuit; ordinũ autem ſuſceptionem impotẽtia coeundi non impedit, etiamſi eunuchus & caſtratus ſit, dummodo iniuſtè ſeipſum non abſciderit, & caſtrauerit, *d* vt propterea irregularis efficiatur.

d c. ſi quis abſcidit. cap. eunuchus. &c. ſi quis. in infirmitate. diſt. 55 e ca. quod aũt. §. ecce. 27. q. 2 & ca. fraternitatis & c. ſi. de frig. & malef.

DECISIO III.

Ex conſil. 3. alias 2.

3 Cũ impoſſibilitas coeundi, & habẽdi copulam carnalẽ matrimonium nullũ reddat; eo quod matrimoniũ

con-

conſtat e non poſſit ſine copula potentiali,quamuis ſine copula actuali eſſe poſſit; f Inde eſt quod cõmuniter ſpadones, qui carẽt teſticulis, vel quia naturaliter ſine teſtibus geniti ſunt, vel quia in pubertate, & ante matrimonium caſtrati, & abſciſſi ſunt, vel quia ſunt Thlaſiæ, quibus teſtes facti ſunt, ſiue Thlibiæ, qui eos habent attritos, ſi virgam arrigere, aut intra vas debitũ coire nequeant, ad matrimonium contrahendũ omnino inepti ſunt, & ſi de facto cõtrahant,inualidum cenſeri debet. Sicut & ſenes illi impotentes dicendi ſunt, qui nec generare, neque adeo virgam arrigere poſſunt, vt genitalia membra in mulierum vuluas immittere valeant, qui ideo inter ſe contrahere nec debent,nec poſſunt; g Sin autem tales ſunt ſpadones, vt virgam arrigere, & coire poſſint, quamuis nihil ſeminis in mulierum vuluas immittant, quia tamen per huiuſmodi coitũ ſedari, ſeu tolli,aut vitari poſſit tẽtatio,& periculum fornicandi tàm in viro,quàm in fœmina,& exſiccari vtcunque valet humor vtrinque ſeminarius, ita vt eo exoneretur, etſi non tantum,quantum ſi vterque de more aliorum ſeminaret, verũ inter ſe matrimoniũ cõtrahere poſſunt, cum huiuſmodi matrimoniũ finem illum conſequitur,in quem,quatenus eſt remediũ, inſtitutum eſt.Eodemq; modo matrimonium cum fœmina nihil ſeminante, potente tñ ſemen viri intra ſuam vuluã ſeminantis, contractũ validũ eſt, non minus quàm cõtractũ inter fœminã ſeminantẽ,& ſpadonem potentem intra vas debitũ, illam ad id prouocare;ita quod etiã ipſe per illam prouocationem exſiccet ſuum humorem, quo calefit, & tẽtationem & paſſionem ſuã ſedat.

Notandum, quamuis olim multi Doctores cum authore, matrimonia ſpadonum & eunuchorum valida eſſe putarunt,ſaltem ſi fœmina ſciens defectum conſenſit; Hodie tamen ex noua conſtitutione Sixti V. Quæ incipit, Sixtus Quintus. edita an. 1587. die ſeptima Iunij ad Cæſarem Hiſpaniarum Nuntium miſſa, ea nulla, irrita, & inualida eſſe declarantur, prout in prædicta Bulla plenius explicatur.

f c. b Maria. 27. q. 1.

g Scotus. 4. d. 34. q. 1. 2.

DECISIO IV.

Ex conſil. 3. in Nouis, deeſt in antiquis.

4 Impotentia coeundi impedimentum eſt non ſolùm impediens, ſed etiam dirimens; vnde ſpado ad copulam omninò impotens,cum aliqua contrahens, quamuis remanere poſſint vt frater, & ſoror, nullatenus tamen delectatione carnali, aut per oſcula, tactus, vel amplexus,præſertim ſe poluendo, vti poterunt. *

Nauar. in Man. cap. 22. num. 60.

TITVLVS X.

De matrimonio contracto contra interdictum eccleſiæ.

Hic titulus deeſt in antiquis.

SVMMARIVM.

*1 *Matrimonium ne quis cum hæretica contrahat,an Papa præcipere poſſit.*

DECISIO I.

*1 PApa, quamuis inhabilitare poſſit ad contrahendũ matrimoniũ certas perſonas, inter quas iure naturali, Diuino, & humano matrimoniũ aliàs cõtractum tenet,an tñ conueniat, nõ facile eſt iudicare. At

vero vt quis cum hæretica nõ contrahat matrimonium præcipere poteſt, *a* niſi aliquæ circõſtantiæ conditionum, perſonarum, locorum, vel temporum contractum adeo iuſtum facerent, vt tale præceptum iniquum redderent. *b*

a Arg. c. caue. & c. Non oportet. q. 1. b Arg. c. Non ſemper. & c. Qui reſiſtit. & c. Iulianus. 11. q. 3.

TITVLVS XI.

Qui filij ſint legitimi.

SVMMARIVM.

1 *Filij nati eo tempore, quo inter parentes matrimoninm impediebatur, per clauſulam, (Prolem ſuſceptam, & ſuſcipiendam) legitimantur.*

2 *Legitimatus à Nuncio ad quęcunque beneficia, non eſt ad regularia.*

3 *Religio habilitat illegitimum ad ordines, non ad dignitates.*

4 *Acta præterita licet à futuro euentu pendeant, per nouam diſpoſitionem non tolluntur.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. deeſt in Nouis.

1 Filij fornicarij, qui nati, vel concepti ſunt eo tempore, quo parẽtes eorum matrimonium inter ſe contrahere nõ poterant; per matrimonium ſubſequens non legitimantur: *a* Sin vero cõtraherent per diſpenſationem datam, cum clauſula, *Prolem ſuſceptam, vel ſuſcipiendam legitimare reputantes* qualem Papa dare poteſt, tunc in radice matrimonij diſpenſando, & tollendo impedimentum matrimonij, etiam filij ſpurij, & antea nati legitimantur. *b*

a c. Tanta. Qui filij ſint legit.

b Silueſt. ver. legitimus, § 4. nu. 7.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. aliàs 1.

2 Laicus ab Imperatore legitimatus, & à Nũcio Apoſtolico ad ordines ſacros, & quæcunque beneficia diſpenſatus, ſi poſtea religionem approbatã ingrediatur, & in ea profeſſionem emittat, beneficia regularia, adminiſtrationes, & Dignitates regulares vi prædictæ legitimationis, & diſpenſationis obtinere non valet; Sed alia maiori diſpenſatione ad eas obtinẽdas indiget; eo quod Imperator, aut Rex, ad ſpiritualia beneficia, & dignitates eccleſiaſticas, aut regulares neminem legitimare, aut habilitare poſſunt: *c* & Nuncius Apoſtolicus diſpenſans ad beneficia, intelligi ſolũ debet de beneficijs ſecularibus, non de regularibus, maximè ſi laicus ſecularis fuerit quis, quando ab illo diſpenſationem obtinuit; verbum namque qualificatiuum additũ in literis beneficialibus, quod qualitates diuerſas denotare poteſt, de qua litate impetranti congruente intelligitur. *d* & defectus Natalium, & irregularitas ex eo procedens, qui per profeſſionem tollitur, *e* quoad ordines ſacros tantũm, & nõ quoad Dignitates, & Prælationes regulares intelligitur.

c cap. lege d. 10. & c. per venerabilem. Qui fil. ſint legit.

d Arg. c. cum de beneficio. de præb. in 6. Domin. & Fran. ibi. e c. 1. de filijs presb.

DECISIO III.

3 Religioſi facultatem, ſeu priuilegiũ habentes, vt cum illegitimis ad beneficia, & officia ordinis obtinenda diſpenſare poſſint, tales ad dignitates ſui ordinis nõ niſi præuia diſpenſatione admittere valent, ſi defectus eorum ſciant; Neque ſufficit electio, collatio, aut prouiſio de Dignitate, & Prælatione; Quia licet Papa conferendo aliquam dignitatem

gnitatem ei, quem ad eam inhabilem eſſe nouit; ſecum tacitè diſpenſare cenſetur; inferior tamen diſpenſandi poteſtatem habens, ob hoc diſpenſare non iudicatur, niſi de facto, & expreſsè diſpenſet. *f* * A ſuperioribus autem Religionis ſemel verè diſpenſatus ad omnes ordinis dignitates, ad Epiſcopatum etiam, & Archiepiſcopatum habilis efficitur.

f Innoc. & Pano. in c. veniēs. de fil. presb. & c. diuerſis fallacijs de cler. coniug. Man. c. 25 num. 74.

DECISIO IV.

4 Si Papa motu proprio, & viuæ vocis oraculo Generali ordinis mandet ne illegitimos ad dignitates admittat, per huiuſmodi decretum diſpenſatio antea obtenta non reuocatur, niſi tenor talis Oraculi, vel Breuis id exprimat: Eo quod lex ad præterita non trahitur; *g* ſicut nec forma faciendis Teſtamentis data, Teſtamenta iam facta comprehendere cenſetur, etiamſi teſtatores eorum viuant, & nondum ſint ſortita effectum: *h* vt pari proinde ratione nec habilitatio illegitimi ad dignitatem iam facta, licet nondum effectum ſit ſortita, per Mandatum de non admittendis illegitimis ad dignitates tolli dicetur, niſi Papa verbis manifeſtis illud exprimat.

g cap. fin. de conſtit. & Pan & Felin. ibi.

h leg. iubemus. C. de teſtam.

TITVLVS XII.

De Diuortijs.

SVMMARIVM.

1 *Adulteria coniugum, vt mutua compenſatione tolluntur.*

2 *Fornicatio matrimoniū præcedens, iuſta cauſa repudij non eſt.*

3 *Adulter correptus adulteram impœnitentem dimittere poteſt nō tamen ingredi religionem, niſi &c.*

* 4 *Sæuitia viri perpetuò duratura, cauſam dat diuortio perpetuo.*

* 5 *Coniugata, an, & quando coniugi à fide apoſtatanti licitè cohabitare poſſit.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. in vtriſque.

1 CVm adulteria coniugum quo ad effectum perdendi, vel recuperandi ius petendi debitum, mutua compenſatione tollantur; *a* Sicut alter coniugum per ſuū adulterium ipſo iure ius exigendi debitum perdit, ita ipſo iure recipit & recuperat illud conſortis ſuæ adulterio, * & hoc ſiue eodem tempore vir, & vxor, aut contra prius vxor, & poſtea vir, & ſiue adulterium vtriuſque ſit publicum, ſiue non, ſiue vnum ſit publicum, & aliud occultum: Nec abſolui in foro conſcientiæ poteſt coniux alter, niſi vxorem repetat, & recipiat, maximè ſi ipſa reconciliationem petat, (quod idem de vxore reſpectu mariti dicendum eſt) & ſententia diuortij ob adulterium coniugis diſſoluitur ob ſubſequens ſuum adulterium.

a c. intelleximus. & ca. tua de adulterijs Man. c. 22 num. 23.

DECISIO II.

Ex conſil. 1. in vtriſque.

2 Qui credit ſe virginem in vxorem ducere, & ducendo inuenit corruptam, eam dimittere non poteſt, & ſi dimittat, ad eam tacentem, & non petentē redire, & debitum reddere tenetur: cum nullibi ſcriptum ſit maritum poſſe relinquere vxorem propter fornicationem per eam ante matrimonium admiſſam; copula

enim præcedens nec iniuſtitiā contra maritum continet, nec matrimonium ſequens conſumit, nec ſufficiens cauſa eſt repudij; *b* Sed & debitum ſponſæ, etiam non exactus tenetur reddere, quando ſcit, aut ſcire debet, quod ſpōſa debitum ſuum ſibi ſolui vult, licèt ob metum, vel aliam cauſam grauem expreſſe non petat.

a c. Quemadmodum de iureiu. & ibi Panor.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. in vtriſque.

3 Qui ex vrgentibus & vehementib. præſumptionibus vxorem ſuam de adulterio ſuſpectam habet, quod tamen vxor negat, nec ipſe probare poteſt, ſi poſtea vxor decedēs adulterium cōmittat, & vir etiam adulterans eam repetat, ſed ipſa ad maritum redire nolit, poteſt adulter adulteram impœnitentem dimittere, & diuortium petere, religionem autem irreuocabiliter ingredi nequit, niſi prius ſententiam diuortij obtineat.

DECISIO IV.

[Ex conſil. 5. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 4 Sæuitia viri perpetuò duratura, ſicut dat cauſam perpetuo diuortio: *c* ita etiam & pro ſæuitia ad tempus duratura concedi poteſt ſeparatio, ſeu diuortium etiam temporale. Et quamuis primum, nec peti, nec dari poteſt niſi parte citata, *d* ſecundū tamen poteſt. *e* Et mulier interim dum controuerſiæ componuntur, & vir mitior reddatur, etiā inſcio, & inuito viro in Monaſterium Monialium recipi poteſt, non obſtante cap. 1. de ſtatu Monachorum, etiam adiuncta innouatione Concilij Trident. *f* & Bulla Pij V. *g* Si quidem nec Concilium, nec Pij V. Bulla, ingreſſum mulieris ſæcularis in Monaſterium Monialium ex manifeſta & rationabili cauſa, cum licētia epiſcopi, vel ſuperioris in ſcriptis obtenta, prohibet.

c c. literas §. fin. de reſtitut. ſpoliat. d arg. c. 1. de cauſa poſſeſſ. e arg. l. æquiſſimū. ff. de uſuf.

f Cō. Tri. ſeſſ. 25. de regul. c. 5. g Extrau. incip. Regularium. quæ eſt 22 in ordine.

DECISIO V.

Ex conſilio 7. in Nouis, deeſt in antiquis.

5 Nupta fideli, etiamſi vir poſtea fiat infidelis, ſi eam ſine cōtumelia creatoris tractet, cohabitare poteſt, *h* & filij paruuli ex ſolo conſenſu vxoris baptizari poſſunt, *i* & penes illam educari debent: alteri tamen nubere ipſo viuente non poteſt, etiamſi iniuſtè in ſeruitutem ab infidelibus, niſi nubat, redigeretur. Quod ſi de facto alteri nubat, matrimoniū non valet, nec ei ſacramenta pœnitentiæ, vel Euchariſtiæ, vtpote non contritæ, & in peccato mortali manenti, miniſtrari non debent. *K* Sicut nec coniugati propria auctoritate ſine legitima probatione impedimenti maleficij, vel impotentiæ ſe ſeparantes, & ſecundas nuptias contrahentes, abſolui poſſunt, cùm in peccato mortali permaneant. *l*

h c. ſi infidelis. 28. q. 1. i c. Iudæi. 28. q. 1.

K arg cap. quotidie. & ibi glo. verb. aſſectu. de conſec. diſt. 2. l c. fraternitatis. & cap. fin. de frig. et maleſic.

TITVLVS XIII.

De Donationibus inter virum, & vxorem.

SVMMARIVM.

1 *Donatio vera, & iurata vxori poſt crimen facta valet, donec reuocetur.*

2 *Fornicatio matrimoniū præcedens, vxori, nec eius hæredi obeſt.*

* 3 Do-

* 3 *Donationem iuramẽto firmatam, factam vxori, non poterit vir etiã legando ad pia opera reuocare.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. aliàs 8. de donat.

1 SI maritus poſt delictum commiſſum, pro quo à fiſco bona ſua fuerunt per ſententiam confiſcata, vxori ſuæ per inſtrumentum certa bona donet, & inſtrumento ſubſcribat, ſub die, vt ante delictum commiſſum apparere poſſit donationem factam fuiſſe, & maritus bona donata, vſque ad condemnationem poſſideat, donatio talis valida cenſeri debet; dummodo maritus bona illa vxori donauerit, & donationem ita iuramento confirmauerit, quod illam reuocare non poſſet, aut potuiſſet, etiamſi nunquam condemnatus fuiſſet: Poteritque vxor tuta conſcientia præfata bona ſibi tanquam ſua, (quia vere talia ſunt) retinere, quouſque donatio illa reuocetur, & tanquam in fraudem factam per iudicem reſcindatur. Si vero animum donandi verum non habuit, cum illa ſemper manſerint ſua, ſub confiſcatione generali omnium bonorum ſuorum cadunt, & proinde per ſententiam condemnatoriam fiſco debentur; Non tamen obligantur donatarius ad bona illa reddenda, quouſque per iudicis ſententiam donatio reuocatur, ſicut nec incidens in pœnam, in foro conſcientiæ illam ſoluere tenetur, donec à iudice condemnetur. *a*

a S. Tho. 1. 2. q. 92. ar. 4. et gl. in c. fraternitas 12. q. 2.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. aliàs 1.

2 Duo inter ſe contrahentes adiecta clauſula, quod ſi alter coniugum decederet, nõ relictis liberis, ad ſuperſtitem omnia mobilia pertinerent, etiam actiua, cum onere ſoluendi omnia paſſiua: ſi maritus poſtea cognoſcens vxorem ante Matrimonij cõtractum adulteratam fuiſſe, eam veneno ſecretò mori faciat, ad bona hæredibus vxoris virtute prædictæ clauſulæ tenetur; quia nõ licuit ei vxoris mortem procurare, & fornicatio Matrimonium præcedens, neque vxori, neque hæredibus eius quidquam obeſt. *b*

b c. Quemadmodum de iureiu.

DECISIO III.

Ex conſ. 2. in Nouis deeſt in antiquis.

3 Maritus vxori ſuæ mille aureos in augmentum dotis donans, & donationem illam non rẽuocare iurans, ad mortem veniens, nihil ex illis etiam in opera pia legare poteſt, niſi ius aliquod municipale obſit, & ſi de facto donet, vxor legata illa ſoluere non tenetur. *c*

c Couarr. par. 2 rub. de teſtam. nu. 10.

TITVLVS XIV.

De Secundis nuptijs.

SVMMARIVM.

1 *Mors mariti an per famam, & alia probetur, iudex arbitrabitur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. in vtriſque.

1 VXor, eo quod vnus teſtis audiuit maritum ſuũ valde ægrotare, & alter deponit famam publicam eſſe de morte illius, ſecundo nubere non valet, niſi ex alijs ſignis, & coniecturis iudex prædictam mortẽ ſatis probatam eſſe arbitretur. *a*

a c. Præſentia. de ſpõſa. et Pan. ibi Couar. in epit. ſuper 4. decret. 2. p. c. 7. § 3.

Finis Libri Quarti.

FLORES
DECISIONVM
SIVE
CASVVM CONSCIENTIAE,
Ex doctrina Conſiliorum Martini ab Azpilcueta Doctoris Nauarri, collecti.

LIBER QVINTVS.

TITVLVS I.
De Accuſationibus & inquiſitionibus.

SVMMARIVM.

1 *Confeſſo proprium crimen contra participes non credendum.*

2 *Accuſatus de crimine pendente lite promoueri poteſt.*

3 *Iudex, qui bona fide indiciorum copiam non dat, nec peccat, nec reſtituere tenetur.*

4 *Fiſcus per confiſcationem non ſuccedit prohibito alienare.*

5 *Excommunicari nemo poteſt pro culpa præterita, niſi ſit notoria, uel iam damnatus parere recuſat.*

* 6 *Offenſus tuta conſcientia apud iudicem inſtare poteſt, vt delinquens puniatur.*

* 7 *Correctio fraterna à denunciante, an omitti poſſit.*

* 8 *Inquiſitionis iudiciũ infamia præcedere debet.*

DECISIO I.
Ex conſi. 1. alias 3.

1 Regulari Apoſtatæ confitenti coram quatuor, aut quinq; ſe cum aliquo viro probo & optimæ famæ eiuſdem regulæ crimen peſſimum commiſiſſe, non eſt credendum, neque talis ad alterũ accuſandum admitti debet, nec Prælatus religionis contra dictum patrẽ ex ſolo dicto illius Apoſtatæ procedere poteſt; Non ſolum ex eo quod teſtimonium vnius, nullius teſtimonium eſſe dicitur, *a* ſed etiam quia infamis eſt infamia iuris & facti, & criminoſus, & proinde ab accuſando repellitur; *b* & confitenti crimen proprium nefandum non eſt credẽdum de participe illius criminis. *c* Vnde nec Prælatus contra talẽ aut per viã inquiſitionis procedere poteſt; quia non præceſſit ſufficiens infamia exorta legitimè à beneuolis, ſed tantum à maleuolis, quæ ad ſic procedendum non ſufficit: *d* Aut per viam denunciationis, quia non præceſſit fraterna correctio; Aut per viã accuſationis, quia non adeſt legitimus accuſator.

a cap. cum à nobis. de teſtib.
b ca. Prohibentur. 2. q. 1. & ca. omnipotẽs de accuſ.
c cap. 2. de confeſſ.

d ca. ſuper his, cap. inquiſitio n c. qualiter & c. quando de accuſat.

DECISIO II.
Ex conſil. 2. 3. aliàs 6. 7.

2 Accuſatus de crimine, pendente lite, ad beneficia, aut alios honores & gradus promoueri poteſt; Alioquin enim maleuolis facillimè via pateret bonos & probos impediendi ab acquiſitione honorum, & bene-

neſi-

neficiorũ per concurſum, quod ab ſurdum eſt, & ita non dicendum: *e* Sed tunc ſolum per accuſationem promotio impeditur, quando cõtra promouendum apud bonos & graues viros infamia & accuſatio orta eſt, ſecus autem quãdo ab inimicis & maleuolis ornatur. *f*

e l. Nam quod abſurdũ. ff. de bon. liber.

f c. omnipotens. c. qualiter. & c. quando 2. de accuſat.

DECISIO III.

Ex conſi. 4. aliâs 8.

3 Inquiſitor, ſeu Iudex, qui multos reos aliàs ſufficienter indiciatos, torqueri facit, non data eis indiciorũ copia, nec aſſignato termino ad defenſiones ſuas faciendas, quia nõ petierunt ſibi dari; & in cauſis procedit bona fide ad reorum cõdemnationem nõ repertis teſtibus, qui de conſuetudine loci, vt plurimum nõ ſoliti ſunt reperi: nec peccat mortaliter, nec non dando copiam indiciorũ non petenti ad vllam reſtitutionẽ & ſatisfactionem parti læſæ faciendam tenetur. Quia lex de indiciorum copia reo ante torturam danda humana eſt, & obſcure lata, *g* & de poſtulante reo, intelligitur: Nõ peccat autem, nec meretur pœnam non dando copiam indiciorũ non petenti ſaltem in foro conſcientiæ, quando indicia verè corã Deo ſufficientia ſunt; *h* maximè cum lex de reperendis teſtibus, nec Diuini, nec iuris naturalis ſit, ſed tãtum humani, & conſuetudo loci à pœna ſaltem temporali excuſat; *i* qui vero legem humanã ex cauſa, quæ ſibi bona fide videtur iuſta, tranſgreditur, licèt verè talis omninò non ſit, venialiter tantum peccat. *K*

g l. enim verius. §. cogniturum. ff. de quæſtioni.

h c. Deus omnipotẽs 2. q. 1.

i c. fi. de cõſuetud. & gl. in ca. denique. d. 4.

K S. Tho. 1. 2 q. 96. ar. 6. & ibi Caiet. Nau. prælud. 9. nu. 14. & ca. 23 nu. 41.

DECISIO IIII.

Ex conſi. 5. deeſt in Nouis.

4 Fiſcus, cum concurrunt fideicommiſſum, & prohibitio alienãdi ẽt quoad vitam, vel prohibitio alienãdi tantum, nõ ſuccedit, nec etiã reo viuente aliquid aſſequi per confiſcationem poteſt. *l*

l l. Statius §. Cornelio. ff. de iure fiſc.

DECISIO V.

Ex conſil. 6. alias 19. de offi. iud. ord.

5 Cum excommunicari nemo poſſit pro peccato præterito, niſi notoriũ ſit, vel de illo condemnatus fuerit, & parere noluerit; *m* ſed ſolum pro futuro, vel pro contumacia nolendi pro præterito ſatisfacere; *n* Epiſcopus in monitorio publicãdo, ad finem reuelationis ſub pœna excommunicationis contra eos, qui nomẽ Dei, aut ſanctos eius blaſphemant, vel qui præſentes fuerint, temperatè procedere debet, procedẽdo primum per viam viſitationis, & inquiſitionis generalis, *o* vt ſic poſtea per inquiſitionem ſpecialem iuſtè procedere poſſit. *p* *

m c. nemo 11. q. 3.

n c. ex parte. 1. de verbo. ſigni. et glo. ibi.

o c. 1. de offic. ord.

p c. Inquiſitionis. de accuſ.

DECISIO VI.

Ex conſil. 1. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 6 Offenſus, licet rancorem, & odiũ inordinatum dimittere teneatur, *q* iniuriam tamen ſine præuia ſatisfactione remittere non tenetur, ſed apud iudicẽ, vt delinquens puniatur, tuta conſcientia inſtare poteſt. *r*

q c. ſina. de pœnit. d. 1.

r S. Tho. 2. 2. q. 108. a. 1. Nauar. in Man. c. 1 nu. 25.

DECISIO VII.

Ex conſil. 2. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 7 Correctio fraterna criminis occulti à denunciante põt omitti, quãdo vel peccatum occultum infectiuum eſt aliorum, vt ſunt hæreſis, & etiã fornicatio religioſorum; *ſ* aut alteri nociuum; *t* vel damnum futurũ timetur,

ſ S. Tho. 4. diſ. 19. q. 2. ar. 3. a. 2.

t Syluest. verb. correctio q. 6. de reg. cret. mẽ. 2. q. 5.

meretur, vel cum probabiliter creditur non profutura: Tunc aũt correctio non profutura creditur, quãdo quis peccat ex malitia & electione, & non ex paſſione, vel infirmitate; præſumitur autem quis ex malitia peccare, qui frequẽter, & quaſi ſine fræno peccatum cõmittit, ac ſi prohibitum non eſſet. *u* Sed & ſocium criminis denunciandum ſecreto ſuperiori tã quam patri, Superior præcipere, & religio ſtatuere poteſt, & qui contrarium docet, dogma damnandum tradit. *x*

u S. Thom. 2.2. q. 33. ar. 8. ad 1.

x Iulias 3. in ſtatutis Franciſcanis.

DECISIO VIII.

Ex conſ 4. & 5 in Nouis, eadem ferè ſunt, & deſunt in antiquis.

* 8 Inquiſitionis iudiciũ infamia præcedere debet, etiã quoad regulares; nec ſufficit depoſitio de delicto vnius, imò nec duorum etiam legitimè receptorum teſtium, qui eiuſdẽ criminis ſocij ſunt, de ſeipſis contra reum deponentes, maximè ſi mulieres ſint. *y* quoad delicta vero impedienda, aut legitimè iam inchoato iudicio, ad coadiuuandas alias probationes admitti poſſunt, modo de delicto futuro ſufficienter aliunde, quàm à maleuolis & ſuſurronibus, timendum eſſe conſtet.

y c. Mulierem. 13. q. 5. & ca. inquiſitionis de accuſ.

TITVLVS II.

De Simonia.

SVMMARIVM.

1 *Præſtationes beneficijs imponi ſine ſimonia poſsũt ex Papæ priuilegio.*
2 *Simoniacis abſoluendis, quando onus monendi complices imponi poſſit.*
3 *Simonia eſt, conuenire inter concurrentes, quod alter alteri deſiſtus non opponet.*
4 *Simonia eſt promittere penſionem ſoluere, ſi inueniatur impoſita ſuper altero beneficio permutato.*
5 *Simoniaca iudicabitur pactio, vt reſignatarius quid pro reſignante ſoluat.*
6 *Simoniaci ſunt paciſcentes, vt ſe mutuo iuuent in lite beneficiali, & q obtinuerit, alteri pẽſionẽ ſoluat.*
7 *Notarius non poteſt magis capere pro calamo, quam Epiſcopus pro ordinatione.*
8 *Simonia eſt, dare beneficium, ut illud ſibi, vel alij reſeruata penſione, reſignet.*
9 *Simonia non eſt, dare ſpirituale minus principaliter ob temporale, nec contra.*
10 *Cauſa minus principalis, & impulſiua, ſimoniam non inducit.*
11 *Simonia eſt, reſignare beneficiũ litigioſum, vt reſignatarius euicta lite penſionis cõſtitutioni cõſentiat.*
12 *Reſignãs beneficiũ ſola intentione vt detur alteri in particulari, non eſt ſimoniacus, ſecus ſi ĩtercedat pactũ.*
13 *Simonia ut ſit, ſufficit voluntas emendi ſpirituale cum pacto.*
14 *Simonia eſt, accipere quid pro literis collationis, ſicut pro collatione.*
15 *Renunciatio ſimoniaca realiter ipſo iure eſt nulla.*
16 *Simoniam committit procurãs alteri beneficium cum pacto, ut alter ei det aliquid.*
17 *Simonia ſi ſit in ordine, vel beneficio, annexã habet excõmunicationem, non autem ſi ſit in penſione.*
18 *Simonia eſt, ſoluere penſionem antiquam impedienti expeditionem literarum.*

19 Si-

19 *Simonia cõuentionalis ab vtraque parte completa, fit realis.*
20 *Simoniaca eſt conuentio, etiamſi per eam promittens nihil perdat, nec promiſſario quæratur.*
21 *Collatio beneficij cum pacto, vt dimidium fructuum alteri detur, ſimoniaca eſt.*
22 *Eligentes dignum emiſſo digniore ad reſtitutionem non tenentur.*
23 *Electores conuenientes non eligere alios niſi ex ſeipſis, ſimoniam committunt.*
24 *Permutatio* Beneficij *vt ſuum detur tertio, ſimoniaca.*
25 *Renuncians beneficium principaliter, vt ob id ad aliud præſentetur, eſt ſimoniacus, ſecus ſi ſecundario.*
26 *Simonia non eſt mutuare epiſcopo principaliter ob amicitiã, & ſecundario vt ſibi, vel alteri beneficium quærat.*
27 *Simoniaca præſentatio gratiam ſubſecutam annullat.*
28 *Præſentatio cum pacto, vt præſentatus præſentationem proſequi debeat in ſolidum, non eſt ſimoniaca.*
29 *Confidentia illicita in reſignationibus tãtum ſimplicibus cõmittitur.*
30 *Confidentia ex ſola partium intentione in mẽte retẽta non inducitur.*
31 *Confidentia cenſetur, ſi reſignans à reſignatario penſionem, vel fructus capiat.*
32 *Confidentia per verba generalia iactatoria non inducitur.*
33 *Collatio beneficij in fauorem ignorantis ſimoniam cum tertio commiſſam eſt valida, & fructus, dum ignorat, facit ſuos, ſed ſciens tenetur beneficium dimittere.*
34 *Reſignatarius nolens ſoluere penſionem alteri, quam reſignanti reſeruatam prætextu confidentiæ ad miſſæ, ius elidit.*
35 *Renunciatio fructuum decurſorum inter collitigantes, non eſt ſimonia.*
36 *Confidentiam illicitam non admittit impetrans alicui beneficium, & confidens quod illud poſtea in ſui fauorem ſit renunciaturus.*
37 *Intellectus Extrauag.* Cum primum. *Pij V. in ſimoniacos.*
38 *Simoniacus in beneficio quamuis excommunicatus ſit non tamen irregularis.*
39 *Renuncians beneficium cum ſpe, quod ordinarius conferet, cui ipſe volet; non peccat.*
40 *Beneficium abſque titulo excipiens peccat, & fructus reſtituere tenetur.*
41 *Renunciare beneficiũ vt detur alteri, non eſt in iure prohibitum.*
42 *Simonia eſt remittere debitum pro conſtitutione penſionis, non tamen incurritur excommunicatio.*
43 *Simonia vt completa ſit, ſufficit, vt conuenta in parte compleãtur.*
44 *Permutatio beneficiorum, & venditio fructuum alterius ſimul fieri nequeunt, ſed diuerſo tempore ſic.*
45 *Simoniaca conuentio non ex vtraque parte completa, non eſt realis.*
46 *Perſonatus, ſeu beneficia perſonalia, ſine eccleſiaſtica auctoritate inſtitui non poſſunt.*
47 *Conuentio inter monentem, & aulicum, quæ ſimoniaca, & quæ non.*
48 *Beneficium reſignans cum pacto vt alter ſoluat penſionẽ, ſimoniam committit.*
49 *Scholaris loco Collegij pretio renũcians, ſimoniacus eſt, & pauperibus acceptum reſtituet.*

50 *Reſignatio cum pacto, & apocha tradita, ut reſignans percipiat fructus, dum viueret, an ſimoniaca.*

51 *Simoniam committere cenſetur, qui ante ius in re dat aliquid.*

52 *Mutuare alicui, ne ab incepta permutatione diſcedat, licet.*

53 *Penſionem emens, aut vendens, non excommunicatur.*

54 *Simonia mentalis non inficit actũ, nec cogit reſtituere.*

55 *Simoniam committit tollens impedimenta, quæ iuridice ad quærendum beneficium opponi poſſunt.*

56 *Beneficium qui bona fide ſuũ eſſe credit, licet non ſit, eidem deſeruiendo, diſtributiones lucratur.*

57 *Beneficium ante irregularitatem adeptum, ipſo iure non perditur.*

58 *Beneficium alteri interuentu Simoniæ procurans, eſt excommunicatus.*

59 *Simonia eſt, dare aliquid pro dimiſſorijs impetrandis.*

60 *Beneficium per ſimoniam ignoranter commiſſum adeptum, eſt renunciandum.*

61 *Beneficium ob ſimoniam renunciatum, renuncianti denuò conferri non poteſt.*

62 *Canonicus ob ſimoniam ſe ignorante admiſſam denuò creatus, vltimum locum occupat.*

63 *Ordinatus ſcienter per ſimoniam, eſt irregularis.*

64 *Fructus beneficiorum malè percepti, tribus modis reſtitui poſſunt.*

65 *Penſionem redimere, & obligationem eam ſoluendi diuerſa, hoc ſine auctoritate Papæ fieri poteſt, illud non.*

66 *Litis beneficiariæ compoſitio auctoritate iudicis fieri poteſt.*

67 *Simonia in collatione per tertium commiſſa parti eam ignoranti non nocet, niſi quod illam reſciens, ſtatim renunciare debet.*

68 *Degradatio actus ſpiritualis, ſicut promotio ad ordines, pretio iuſtè fieri nequit.*

69 *Iuſpatronatus pretio conducens ſimoniacus, ſed non excommunicatus.*

70 *Vicariatum epiſcopi pretio conducens, ſimoniam admittit, non tamen excommunicatur.*

71 *Concordia vt vnus iuri ſuo renunciet, & alter pecunias det, iure fori ſimoniaca cenſetur.*

72 *Prælati regulares poſſunt ad nutum, & ſine cauſa priuare ſubditos officijs.*

73 *Simonia eſt, pro admiſſione ad religionis habitum quid accipere.*

74 *Simonia an ſit, epiſcopo dicente, conferam tibi tale beneficium, ſi tu mihi 20. impenſas pro alendo prædeceſſorem tuum captum ſoluas.*

75 *Beneficiarius retinere beneficium non valet, habita ſcientia de ſimonia per mediatorem in impetratione commiſſa.*

76 *Valoris doloſa expreſſio perniciosum mendacium, & gratiam facit ſurreptitiam.*

77 *Confidentiaria cenſetur retroceſſio beneficij intra breue tempus ſecuta, & non aliàs.*

* 78 *Simonia ſola voluntate committitur, ſed pœna eius nõ incurritur.*

* 79 *Beneficiũ ſi quis reſignet in manib. ordinarij, pacto præmiſſo, ut conferatur tali, eſt ſimonia.*

* 80 *Simonia non dicitur reciproca, quando non interuenit pactum, nec*

nec conuentio.

* 81 *Reſignans beneficium in manibus ordinarij cum ſpe, quod conferat alteri, pro quo rogauerit, non eſt Simoniacus.*

* 82 *Simoniaca renunciatio eſt ipſo iure nulla, & omnia, quæ poſt illã ſequuntur.*

* 83 *Mediator rogatus, vt oblata reſtitutione expenſarum Bullarum ſuadeat alicui reſignationem beneficij, an, & quando ſimoniam committat.*

* 84 *Reſignanti paciſci non licet, vt alius beneficium aliud renunciet.*

* 85 *Simoniæ conuentionalis eſt, ſi reſignãti promittatur, quod fructus percipiet.*

* 86 *Simoniaca eſt omnis renunciatio beneficij cum pacto etiam conditionali.*

* 87 *Competitori digniori, ſi vt deſiſtat, promittatur temporale, eſt ſimonia conuentionalis.*

* 88 *Permutatio pinguioris beneficij cũ minus pingui cum pacto, eſt ſimoniaca.*

* 89 *Confidẽtalis ſimonia eſt, ſi compermutantes paciſcantur.*

* 90 *Simoniæ crimen, etiamſi detur res modica, graue peccatum eſt.*

* 91 *Examinator, an promouendum in actu examinis alacriorem reddendo, pænas incurrat.*

* 92 *Fauorem apud alium interponẽs pro aliquo ad Cardinalatum promouendo, an ſit ſimoniacus.*

* 93 *Simonia an ſit extinguere penſionem, vt alter annua illi præſtet.*

* 94 *Venia peccati non datur niſi correcto.*

* 95 *Simoniacè de beneficio, ſeu penſione prouiſus, interim fructus facit ſuos.*

* 96 *Reſignatarius pecunias pro expeditione literarum reſignanti mutuans, an ſit confidentiarius.*

* 97 *Reſignatarius accepta poſſeſſione beneficij, reſignanti an aliquid dare poſſit.*

* 98 *Reſignãs an, poſt reſignationem & captam poſſeſſionem à reſignatario, vicarius ad regimen beneficij conſtitui poſſit.*

* 99 *Confidentiarij promittentes reſignanti retrocedere, an olim pacta ſeruare tenerentur.*

* 100 *Beneficio poſt eius erectionem vacanti onus imponi poteſt à ſuperiore, non tamen perſonæ de eo prouidendæ.*

* 101 *Parochus petens, aut exigens aliquid dari ſolitũ pro benedictione nuptiarum, non eſt ſimoniacus.*

* 102 *Extrauagans Pij V. contra ſimoniacos lata inhabilitãs ſimoniacè acquirentes beneficia, non ligat acquirentes penſionem.*

* 103 *Ignorantia probabilis à cenſuris & pœnis excuſat.*

* 104 Mediator *ſimoniæ reſtituere tenetur fructus beneficij ex cauſa ſuæ mediationis malè perceptos.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. *aliàs* 3.

1 PRæſtationes ab immemorabili tempore alicuius eccleſiæ Canonicis in collatione beneficij, ſiue à Papa, ſiue ab ipſis Canonicis facta, ſolui ſolitæ iuſtè ſine labe Simoniæ ſolui, & accipi poſſunt. Papa enim huiuſmodi annatæ ſolutionẽ faciendam prædictis canonicis, ſeu capitulo eorum ad ſe honeſtè ſuſtentan-

ſtentandam, *a* quoties beneficium vacauerit, imponere poteſt, & is, cui beneficium confertur, iuſtè ſine ſimoniæ vitio conferenti, vel cuilibet alij in tituli acceptationem promittere poteſt, quicquid iuſtè poſt acceptationem debebit: Quia expreſſio eius, quod tacitè intelligitur, ſimoniam nõ inducit; *b* & præſtatio huiuſmodi immemorialis iuſtam dandi, & accipiendi cauſam eſſe præſumitur. *c*

a arg. Extrau. Suſcepti Ne Sede uacante.

b Glo. in c. ad audientiam. 2. de reſcript.

c ca. ſuper quibuſd. d. verb. ſign.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. alids 101.

2 Quamuis aliquãdo Confeſſarius, vel Pœnitentiarius Summus, vel Minor, ei, qui ſimoniam admiſit, & abſolutionem à peccato, vel à cenſuris petit, iniungere poſſit onus monendi eum, cum quo ſimoniam admiſit, vt eius pœnitentiam, & reſtitutionem faciat, quam ob id facere tenetur, nimirum quando ex circunſtantijs perſonarum, & cauſarum colligitur, id abſoluendo nimis graue non fore, & prodeſſe poſſe, & non obeſſe apparet; Id tamen regulariter faciendũ non eſt, cum nec vlla ratio in iure Diuino, Naturali, aut humano fundata reddi poſſit, cur magis teneatur ſimoniacus admonere ſui peccati conſortes, & complices, quàm alij, qui alia grauiſſima peccata committunt, & cenſuras grauiores, quam ſimoniaci incurrunt; Nec lex vlla ſit, quæ hoc onus ſimoniacis imponat. *d*

d ca. Quoniam c. cũ eſſent. & ca. Nobis, de ſimonia.

DECISIO III.

Ex conſi. 3. alids 40.

3 Duo clerici opponere ſe volentes vni beneficio patrimoniali vacanti, & vnus eorum minus dignus, alteri digniori opponere volens, irregularitatem, veram quidem, ſed occultam, quam probare non poteſt, nec in iudicium deducit, ſed interuentu amicorum conuenit inter ambos, vt omnibus exceptionibus omiſſis ſe ſubmittant examini, & qui iudicatur dignior habeat beneficium, & alteri penſionem annuã, cum beneplacito Sedis Apoſtolicæ ſoluat; & deinde dignior diſpenſationem ſuper irregularitate, & retentione beneficij obtinet, nulla tamen facta mentione de prædicta conuentione; talis collatio propter præcedentem irregularitatem eſt nulla; *e* & tenetur dignior, cui collatum eſt beneficium ad reſtitutionẽ minus digno faciendam eo modo, quo impediens aliquem ab officio, vel beneficio conſequendo tenetur: * Quia minus digno fuit ius ad rem quæſitum in beneficio coram deo, & in foro conſcientiæ, & huiuſmodi conuentio de non opponendo alteri exceptionem propter promiſſionem pecuniæ, eſt ſimoniaca, * non quidem realis, quia non fuit ab vtraque parte impleta, ſed conuentionalis ſolum, eo quod licèt minus dignus adimpleuit eam non opponendo, dignior tamen non adimpleuit conſtituendo, aut ſoluendo penſionem, & conſequenter nõ fuit incurſa ipſo iure excommunicatio, nec irregularitatem nouam celebrando incurrit.

e Innoc. in c. cum noſtris. de ꝯceſſ. præb. & c. cleri. de cler. ex co. miniſt. Man. c. 17 num. 69.

Man. c. 23 num. 100.

DECISIO IV.

Ex conſi. 4. alids 51.

4 Duo volentes beneficia ſua permutare, & cõuenientes, quod ſi vllum illorum beneficiorum inueniatur aliqua penſione grauatũ, is, cuius erat illud ante permutationem, penſionem illam ſolueret, Simoniam ſaltem cõuentionalem committunt;

mittunt; quia interuenit pactum, quod eſt mediũ permutationis faciẽdæ, & omne tale renunciationem, collationem, & permutationem ſimoniacam efficit. *f* Quod ſi conſecuta poſtea permutatione, ordinarij auctoritate, nulla de præfato pacto facta mẽtione, appareat alterum illorum beneficiorum eſſe penſione grauatum, is, qui ante permutationem penſionem debebat, ſi penſionem, antequam impetretur facultas à Papa id faciendi, ſoluat, ſimoniam, quæ prius conuentionalis tãtum fuit, (eo quod ſolum promiſſio de ſoluendo penſionem præceſſit, quæ nondum impleta fuit, & proinde ad ſimoniam realem non peruenit) realem ſoluendo cõmittit, cum iam ex vtraque parte impleta ſit, promittendo ſcilicet & ſoluendo. *

f c. quam pio 1. q. 2. & c. fi. de pac.

Man. ca. 23. n. 106

DECISIO V.

Ex conſi. 5. alias 25.

5 Pactio, qua renunciatarius certam pecuniam pro renunciante beneficiũ, ſoluere promittit, ſi in fauorem ſuum illud reſignet conditione impleta, ſimoniaca eſt ex vtraque parte, *g* & renunciatio talis vtpote ſimoniaca nulla & inualida eſt. *h*

g c quam pio. 1. q. 2 & c. fi. de pact.

h Inno. in c. cum vniuerſorũ derer. per mut.

DECISIO VI.

Ex conſi 6. alias 47.

6 Duo litigãtes ſuper beneficio, quod vterque per ſtatuta fundationis ſibi debitum eſſe contendit, & ſuperuenientibus aliis litigatoribus eadem ratione ſibi debitum contendentib. conuenientes inter ſe, vt mutuo ſe ſe contra alios iuuent, & alteruter eorũ, qui obtineret, alteri conſtitueret certam penſionem, & vt impenſæ eſſent cõmunes, quæ omnia, excepta pœna pecuniaria, ſub qua ſe ad id obligabãt, beneplacito Papæ ſubdiderunt, ita quod ſine illo nulla eſſent, & præterea vt cõmunib. impẽſis beneplacitum impetraretur: Poſt quæ alter eorũ altero deſiſtente obtinet victoriam & poſſeſſionem pacificam adeptus, præfatam penſionem alteri ſoluere renuit; vt tamen alter à minis litigandi, quas faciebat, ceſſaret, mille aureos ei dat pro impenſis, & laboribus ante, & poſt prædictam cõuentionem factis ante beneplacitum Papæ impetratum, quod poſtea impetrare non curauerunt; ſimoniam cõuentionalem cõmiſiſſe cenſendi ſunt; eo quod conuentio illa quoad pœnam Papæ beneplacito ſubiecta non fuit; voluerunt enim, vt pœna, ſub qua ſe obligauerunt, valeret, eſto nõ accederet beneplacitum Papæ; Et præterea ex alio capite conuentio hæc ſimoniaca eſt, quatenus nimirum datum, & acceptum fuit adiutorium promiſſum ab vna parte, antequam beneplacitum Papæ impetraretur; quia niſi poſtquàm præſtitũ fuerit; * qui enim promittit dare cẽrum pro beneficio ſibi conferẽdo, ſi Papæ placuerit, & non aliàs, & ſoluit illa pro ipſo ei collato, antequã placeat Papæ, à ſimonia non excuſatur; Poſitum enim ſub conditione nihil ante illius euẽtum operatur. *i* Fuit autem ſimonia cõuentionalis tantum, non autem realis, eo quod ab vtraque parte impleta non fuit; quamuis enim vnus eorum pro ſua parte impleuit, alter tamen non impleuit, quia penſionem illam poſt beneficij conſecutionem ſoluere noluit, & præfatos aureos dediſſe cenſetur pro impenſis, & pro vexatione iniuſta redimenda, quam probabiliter timebat, quod eſt licitum. *K* vnde pœnas contra ſimoniacos latas non incurrunt.

Man. ca. 23. n. 108

i c. ſi pro te. de reſc. in 6. §. omnis. Inſti. de verb. oblig.

K c. dilectus. 1. de ſimonia.

DECISIO VII.

Ex conſ.7.aliàs 2.

l c.ex multis.1. q.3. c.inſtituatur.c.cũ in eccleſia.& c. aũcbus. de ſime. m Tri ſeſ. 22.c.1.de ref.& ſeſ. 24.ca.14. de ref. n c.1.de ſimon.& c. ſicut epiſcopum.1. q.2.

7 Cum ſacris canonibus, *l* a Cõcilio Tridentino approbatis, & innouatis, *m* cautum ſit, ne aliquid pro inſtitutionibus, vel collationibus beneficiorum accipiatur, ſaltẽ in pios vſus non conuertendum, & Notarius non poteſt magis pro calamo, quam Epiſcopus pro ordinatione, & inſtitutione, capere: *n* Non poteſt Secretarius Cardinalis Rom. Scutum vnum pro ſubſcriptione, & Regiſtratura Bullæ Prouiſionis beneficij eccleſiaſtici, & alterũ ſcutum pro impreſſione ſeu appenſione ſigilli in ſupradicta Bulla, accipere, dummodo nullum alium laborẽ in Bulla adhibeat; quicquid conſuetudo talis ibi vigeat; cum talis conſuetudo etiam immemorialis a Cõcilio Tridentino ſublata ſit.

DECISIO VIII.

Ex conſ.8.aliàs 6.

8 Habens indultum ad conferendum beneficia cuiuſdam eccleſiæ, & vacante canonicatu eiuſdem eccleſiæ illum ſuo familiari confert cum conditione, vt ipſe eum daret alteri reſeruata ſibi penſione centum aureorum, & ſi maior penſio conſtitui poſſet illa reſeruetur alteri, qui familiaris canonicatum præfatum acceptans illum alteri renunciat reſeruata ſibi penſione etiam centum aureorum cum conditione, vt reliqua maior penſio, quæ imponi poſſet, reſeruetur cui vellet ille habens indultum: ſimoniam non ſolum conuentionalem, ſed etiam realem cõmittit; eo quod inter habentem indultum, & familiarem ſuum interuenit pactum conferendi talem canonicatum & beneficium ſuo familiari, & vt familiaris illum renunciaret reſeruando ſibi penſionẽ centum aureorum, & alteri quicquid amplius reſeruari poſſet; quod pactum, cum ex parte habentis indultum fuerit in totum completum, & ex parte familiaris ſaltem ex parte, ſufficiens eſt ad ſimoniam realem conſtituendum. * *Ma.c.23 nu.105.*

DECISIO IX.

Ex conſ 9.alias 16.

Ma.c.23 nu.100. o S Tho. 2.2.q 78 art.2. p S.Tho. vbi ſupra & Caiet. ibi.Fel.in ca.ad audientiam 2.de reſc. Ma.c 23. nu.106. q c.conſtituit.d.74 et c.ad noſtram. de elect. glo. in c. cum eſſet.de ſimo. r c.ſi officia.d.59. & c. conſulere. d. 74.

9 Renuncians beneficium principaliter, vt detur alicui idoneo, cũ ſpe minus principali concepta, quod erit obligatus, ſine qua non ei renunciaret, nullam ſimoniam committit; ſicut neque e contra ſimoniacus eſt, qui recipit beneficium ex tali renũciatione; eo quod ſimonia non eſt dare ſpirituale minus principaliter ob aliquod temporale; neque ẽ cõtra dare, aut facere aliquid temporale minus principaliter pro ſpirituali: * Neque ſimonia eſt reſignare ſpirituale, & illud acceptare principaliter ob amicitiam, & beneuolentiam, quæ ſunt bona inæſtimabilia, ſperando mediatè & minus principaliter aliquod temporale, ex illa beneuolentia: *o* & licitum eſt dare, aut facere aliquod temporale, principaliter ad alicuius amicitiam & beneuolentiam, quæ ſunt bona inæſtimabilia, quærẽdam ſperando exinde mediatè, & minus principaliter, aliquod ſpirituale donum factum. *p* * Qua de cauſa licitum eſt ſeruire Prælatis minus principaliter ob beneficia conſequenda etiãſi non ſeruirent illis, ſi alias illa non ſperarent. *q* Sicut etiã licitum eſt clericis ſeruire Deo in eccleſiis ob ſpem aſcendendi ad dignitates earum. *r* Neque ſimonia eſt dicere

Miſſas, quas non dicerent, ſi ſolitæ pitantiæ eis non darentur; Neque ſimoniæ damnandi ſunt qui principaliter ſurgunt ad horas propter Deum, & minus principaliter propter diſtributiones, etiamſi ad illas non ſurgerent, niſi illas lucraturos ſe ſcirent. ſ

ſ S. Tho. quodli. 8. artic. 2 & Maior. 4. d. 21 q. 1.

DECISIO X.

Ex conſil. 10. in vtriſque.

10 Patronus eccleſiæ cathedralis aliquem præſentare promittēs, & præſentandi cognatus rogatus à patrono, vt in gratiam prædictæ promiſſionis aliquam ei pecuniæ ſummam concedat, quam ipſe dat, ſed prædictus patronus antequam illum præſentat, moritur, & ſic promiſſio nullum ſortitur effectum; ſi poſtea præſentandus à ſuo cognato rogatus dictam ſummam ei ſoluat, ne cognatus damnum ſentiret; quamuis in hoc euentu prædictus patronus, & cognatus præſentandi ſimoniā conuentionalem ex vna tantum parte completam commiſerint; ipſe tamen præſentandus nullam exinde ſimoniæ labem incurrit, ex eo quod ſoluit cognato pecuniam, quam cōtemplatione ipſius, ipſo præſentando ignorante, patrono cognatus prius dedit, ne à promiſſione Epiſcopatus retrocederet; quia non ſoluit pecuniam ab ipſo datam eo fine, vt ſimoniam à cognato, & patrono commiſſam approbaret, ſed longè alio, videlicet ne cognatus iacturam aliquam in pecunia amicè eius cauſa inſumpta patiatur, intendendo pro fine principali amicitiam, & gratitudinem quam amor ille merebatur, quo cognatus ad illam pecuniam ipſius cauſa dandam mouebatur, licet illa datio ſibi diſpliceret, & eā damnaret, quæ datio facta à cognato ſolum cauſa impulſiua, cur dictus præſentandus pecuniam hanc cognato ſuo ſoluit, non autem finalis, & principalis cenſeri debet; cauſa vero talis impulſiua ſimoniam non inducit; * præſertim cum præſentandus iſte, ſimoniam illam inter cognatum & patronum ante commiſſam ignoraret, donec is, cui facta fuit promiſſio, mortuus fuerit, nihilque ex huius pecuniæ ſolutione aſſequi ſperat.

Ma. c. 23 nu. 100.

DECISIO XI.

Ex conſi. 11. alias 35.

11 Reſignans beneficium litigioſum ſub conuentione, vt reſignatarius euicta lite conſtitutioni penſionis cōſentiat, ſubſecuta victoria, & penſione ſoluta, ſimoniam realem committit, ob quam ipſo iure *u* * cenſuræ, & aliæ pœnæ incurruntur; & reſignatarius beneficio renunciare tenetur, nec fructus adeptos ſine noua prouiſione retinere poteſt.

u c. de ſimoniace. & c. de regularib. de ſimon. Ma. c. 23. nu 100. et 118.

DECISIO XII.

12 Reſignans beneficium in manibus ordinarij abſque pacto, ſed ex intentione ad effectum vt detur, & conferatur alteri in particulari, & ordinarius acceptata reſignatione confert illi beneficium, nō eſt ſimoniacus habēdus; * ſecus autem ſi interuenit conuentio, aut pactum, aut ſi procurator eius habet mandatum ſpeciale ad ſic paciſcēdū; tunc enim ſimoniā cōmittit, & cenſuris iā inde à reſignatione ligatur. *x* Nec pdeſt ſcientia ordinarij, quamuis eſſet Cardinalis; quia nullus inferior Papa, auctoritate ſua efficere poteſt, vt huiuſmodi cōuentio nō ſit ſimoniaca.

Ma. c. 23. nu. 103. et 107.

x arg. ca. qui per alium. de reg. iur. in 6. et c. mulieres, de ſent. exc.

DECISIO XIII.

Ex conſil. 12. alias 5.

13 Conferens alicui petenti beneficium,

-cium, & indubiè credens ſe debere eidem centum aureos, quos etiam petens certo credit ſibi deberi; ſi ambo inter ſe conueniăt, vt petens collatori beneficium debitum remittat, & remiſſione facta collator ei beneficium cōfert; quamuis poſtea vtrique conſtet collatorem nihil debuiſſe, ſimoniam tamen conuentionalem committunt, eo quod interuenit traditio rei ſpiritualis facta mediante aliqua conuentione, aut conditione, quæ iure nō ineſt: *y* Ad ſimoniam autem ſufficit voluntas ſtudioſa emendi, vēdendi, aut quærēdi aliquid ſpirituale per cōtractū non gratuitum, *z* qualem in hoc euentu interueniſſe conſtat.

y c. quam pio. 1. q. 2. & c. fin. de pact.
z Gloſſ. in ſumma. 1. q. 1. Man. c. 13 nu. 100.

DECISIO XIIII.

Ex conſil. 13. aliàs 1.

14 Cum ſimonia non ſolum committatur aliquid pro traditione rei ſpiritualis accipiēdo, ſed etiam recipiendo aliquid pro eo, quod eſt rei ſpirituali annexum: *a* * Epiſcopus pro expeditione literarum collationis beneficij tertiám partem fructuum illius accipiens, ſimoniam committit, quacunque conſtitutione, aut conſuetudine, quæ per Concilium Tridentinum *b* ſublata eſt, non obſtante.

b Tri. ſeſ. 24 ca. 14. de ref.

DECISIO XV.

Ex conſil. 14. aliàs 36.

15 Renunciatio beneficij ſimoniaca realiter ipſo iure *c* eſt nulla: neque per talē renunciationem transferri cenſetur ius in eū, in cuius fauorem facta ſit: neque etiam vacat in præiudiciū ipſius renunciantis: *d* partes tamen principales in Cenſuras iuris incidere iudicantur. *e*

c Extrau. de ſimon.
d Innoc. in 6. cum uniuerſorum, de rer. permut.
e Extra. 2. de ſimon.

DECISIO XVI.

Ex conſ. 15. aliàs 70.

16 Beneficium eccleſiaſticū alicui inhabili, & indigno conferri procurans, adiecto inter eos pacto, vt is, cui beneficium collatum ſit, illud poſtea renunciare, fructuſque nepoti procurantis ei beneficium reſtituere teneatur, ſimoniam vterque tam procurans, quam cōferens committit; & collatio beneficij huiuſmodi indigno facta non valet, nec illi ius in beneficio acquiritur; *f* collatio tamē beneficij ex parte recipientis ſimoniaca non eſt, cum is, cui beneficium collatum ſit, pactum inter conferentem & procurantem initum ignorauerit, & ſimonia aliena non nocet eam ignoranti, niſi quoad hoc, vt beneficium, cum primum eam reſcierit, renunciare teneatur. *g* Beneficium vero conferens, & procurans tali indigno dari, non ſolum peccant, *h* ſed etiā ad reſtitutionem fructuum male perceptorum, & male impenſorum ab illo indigno, & inhabili tenentur, ſi beneficium recipiens illos non reſtituat; quia omnis, qui eſt cauſa alicuius damni, ſine qua illud non daretur, illud dare videtur; & ſaltē damnum non reſtituente principali auctore, reſtituere tenetur. *i* *

f l. Illud. ff. ad l. Aquil.
g 1. q. 4. c. iā itaque & c. ex inſinuatione. et c. nobis, & c. de ſimoniacis. de ſimon.
h c. Gaue. de preben. & c. perpetuo. de electio in 6.
i c. fi. de iniur. & S. Tho. 2 2. q. 62 ar. 7 Man. ca. 11. nu. 15 & ca. 17. nu. 17.

DECISIO XVII.

Ex conſi. 16, aliàs 66.

17 Penſionarius habens facultatem transferendi penſionem, quam habet ſuper beneficio à Papa conſtitutam, & volens vt tenens illud beneficiū illā redimat, transferre eam in quendā ſuum familiarem, ad id dolo malo inductus, eo pacto, vt ipſe poſtea pretium redēptionis capiat, & illud primo penſionario tribuat,

prius

prius tamen facta iuſſione præfato familiari, vt interrogaret viros in ea re doctiſſimos, an id abſque ſimoniæ vitio fieri poſſit, aut confidentiæ per Pium IV. K & Pium V. *l* damnatæ, * & reſponſo ab eodem familiari reddito ſe viros in ea re peritiſſimos conſuluiſſe, qui responderunt id eſſe licitum; nec peccat in huiuſmodi translatione, quia credit bona fide id ſibi licere, & conſulens ſufficienter peritos, qui hoc licitum eſſe affirmāt, excuſatur a peccato, etiamſi id quod fit, non ſit iuſtum, ſed lege humana prohibitū; * *m* Neque ſimoniā vllam committit, quæ excommunicationem, aut aliam cēſuram ipſo iure inducit; cū ſimonia, quæ excommunicationē ipſo iure incurrendam *n* inducit, ſolū de ſimonia in beneficio, & ordine commiſſa intelligitur, non autem ſuper alijs reb. ſpiritualib. vel eis annexis; *o* * & proinde pēſionarios non ligat, cum penſio non ſit beneficium, nec appellatione beneficij veniat; *p* Sed neque transferēs penſionem per confidentiam in alium, confidentiam per Bullas prædictorum Pij IV. & Pij V. damnatam incurrit; Quia illæ ſolùm ſimoniam circa beneficia cōmiſſam dānant, vt ſic corruptela fiduciariæ, ſiue confidentiariæ mancipationis beneficiorum tolleretur. Et ita cum penſio res temporaria ſit, arguere non licet à confidentia rei ſpiritualis, quale eſt beneficium, *q* ad penſionem quæ eſt res temporalis, cùm à diuerſis & ſeparatis non ſit illatio. *r*

K Pius IV. Extra. Romanum. 1564.
l Pius V. Extra. Intolerabilis 1569. Ma. c.23. num 109.
m c. Capellanus de ferys. gl. et Pan ib. Innoc. in ca. per tuas. 2. d. ſimo. Anton. 1. par. tit. 3. c. 10. col. 6 Ma c. 27. nu. 284. et 288.
n Extra. 2 de ſimon.
o Caieta verb. excōmunicatio c. 72. Ma. c. 27. nu. 106.
p c. quamuis. de præben in 6. Cardin. in clem. 1. de ſup. neg. prel. Hoſ. in c. poſtulaſte. de reſcript. Gigas. de penſion. q. 1. & 18.
q c. Dilecto, de præben.
r c. ad audientiam. de decim. & l. Papinianus ff. de minori.

DECISIO XVIII.

Ex conſi. 17. aliàs 55.

18 Prouiſus à Papa, & impeditus ad inſtantiam penſionarij, qui habet penſionem antiquam ſuper beneficio impoſitam, expedire Bullas, antequam ſoluat penſiones decurſas, eas ſine ſimonia ſoluere non poteſt, vt expeditis Bullis poſſeſſionē capiat; Quia cum poſſeſſio beneficii ſit res ſpiritualis, vel ſpirituali annexa, & ſimonia committitur dando aliquid temporale ad rem ſpiritualem, vel ſpirituali annexam acquirendam; *ſ* Quamuis liceat beneficiario dare aliquid temporale moleſtanti de facto pro iure ſpirituali iam quæſito, & poſſeſſo conſeruando; *t* aliquid tamen temporale pro iure ſpirituali quærendo, aut pro quæſito, ſed nondum poſſeſſo, conſeruando, dare non licet. *u*

ſ Glo. in ſumma, 1. q. 1. & c. 1. de ſu repar.
t ca dilectus. 1. de ſimon gl. in c. decimas. 16. q 7. in verbo. decimas.
u Gloſ. & Pan. in d. c. dilectus nu. 4.

DECISIO XIX.

Ex conſi 18. aliàs 82.

19 Habens beneficium per renunciationem infectam confidentia ante Bullam Pii Quarti, contra confidētias in beneficiis editam, & relinquens illud ante editam Pii V. Bullam etiam Simonia conuentionali infectum; Si fructus promiſſos renuncianti ſoluat, Simoniam realem ex vtraque parte completam committit; * vnde cum titulus beneficii, quem per talem renunciationem ſimoniacam habuit, ſit nullus, ad reſtitutionem fructuum male perceptorum pauperibus, vel operibus piis tenetur. Quod ſi aliquod aliud beneficium ante ſimoniam præfatam obtinuerit, illud in foro cōſcientiæ retinere poteſt, non autem ſi poſtea fuerit obtentum.

Ma. c. 23 nu. 101.

DECISIO XX.

Ex conſi 19. deeſt in Nouis.

20 Reſignans beneficium in fauorem alte-

alterius,& præter duas pactiones illicitas, & ſimoniacas, adiicit tertiam, ſcilicet vt is in cuius fauorem reſignat, teneatur ſoluere penſionẽ etiam literis non expeditis, ſi obtenta ſit abſolutio ſuper duab. pactionibus prioribus, tacita tertia, tertia hæc ſimoniaca erit, & gratiam annullat, etiamſi per talem pactionem promittẽs nihil perdat, nec aliquid promiſſario acquiratur, & tot excommunicationes incurrit, quot pacta ſimoniaca fuerunt; & ideo tot neceſſariæ ſunt abſolutiones quot erant excommunicationes, vel vna quæ tribus correſpondeat. *x*

x c. ex par te. de offic. ordin.

DECISIO XXI.

Ex conſil. 20 alias 4.

21 Epiſcopus beneficium ſimplex cõferens vni cum pacto, & conditione, vt dimidium fructuum det alteri, & alter collationem hanc cum prædicto pacto, & conditione acceptar, & capta poſſeſſione, dimidium fructuum alteri, vterque Simoniam realem committit; Cum omne pactum, modus, & conditio (quæ iure non ineſt) collationi beneficii adiecta eam ſimoniacam efficit, *y* quæ & realis erit, ſi ab vtraq; parte completa ſit, & proinde cenſuras incurrit.

y c. quam Pio. 1. q. 2. & c fin. de pact. gloſ. in c. dudũ. de præb. 6.

DECISIO XXII.

Ex conſil. 21. alias 8.

22 Electores beneficij curam animarum habentis digniorem eligere tenentur, *z* Quod ſi abſque cauſa rationabili minus dignum eligant, mortaliter peccant in acceptione perſonarum, valet tamen electio, dummodo dignus eligatur, & ſi dignum eligant omiſſo digniore ad reſtitutionem non tenentur; ſecus tamen ſi indignum eligant, & exinde aliquod malum ſecutum fuerit; in quo caſu reſtitutio facienda eſt eccleſiæ læſæ, non autẽ digniori prætermiſſo. *

z c. licet. 8. q. 1. c. vnum. §. nunc autẽ d. 26. & S. Tho. 2. 2 q. 63. art. 3 tertium

Ma. c. 17. nu. 72. & 73.

DECISIO XXIII.

23 Electores beneficiorum parochialium inter ſe conuenientes, vt in vacationibus occurentibus ita eligãt de ſeipſis, vt pro nullo alio ſuffragia ferant, donec ipſi omnes curati fiant, ſimoniam mentalem, & conuentionalem tantum committunt, dummodo completa non fuerit; Nam ſi ab vtraque parte completa fuerit, ſimonia realis erit, * & in excommunicationem incidunt; *a* & ſi ante abſolutionem a Papa obtentam Miſſam celebrent, irregulares efficiuntur. *b*

Ma. c 23. nu. 100. a Extrau. 2. de ſimo. b c. 2. & c. ſi celeb. de cleric. exc. mini.

DECISIO XXIV.

Ex conſ. 22. alias 43.

24 Renuncians beneficium alicui ſecundo cum pacto, vt ſecundus iſte efficeret, vt tertius quidam renunciaret aliud beneficium in fauorem ipſius primi renunciantis, ſimoniã conuentionalem committunt; *c* Quod ſi alter compleat, quod promiſit, procurando vt tertius in fauorem primi renunciantis renunciat, & primus renuncians præſtat etiam quod promiſit renunciando beneficium ſuum in fauorem illius ſecundi, prædicta ſimonia conuentionalis, facta eſt realis, ex vtraque parte completa, & omnes tres in cẽſuras incidunt, *d* & tales renunciationes vtpote ſimoniacæ, nullæ & irritæ ſunt.

c c. quam pio. 1. q. 2 & c. fi. de pact.

d Extra. 2. de ſim.

DE-

DECISIO XXV.

Ex conſil. 23. alids 14.

25 Renuncians beneficium ſimplex principaliter alicui habenti ius præſentandi ad dignitatem vacantem, vt exinde ad eam dignitatem præſentetur, ſi patronus eum propter dictam renunciationem præſentet, illam vt pretium renũciationis accipiẽdo, ſimoniam realem ex vtraque parte completam committunt; cum omne huiuſmodi pactũ etiamſi nihil temporale detur, vel accipiatur, ſimoniacum ſit: *e* * & conſequenter excommunicationẽ incurrunt; vnde & præſentatio ſibi a patrono, & inſtitutio ob eam ab Epiſcopo factæ inualidæ, & nullæ ſunt, nec fructus faciunt ſuos: ſecus autem ſi renunciatio, & præſentatio illa mutua factæ erant ſecundario, & vt cauſa impulſiua tantum: tunc enim nullã in foro conſcientiæ ſimoniam committunt; *f* Quãuis in foro exteriori iuſte ſimoniam commiſiſſe præſumi poſſint.

e c. quampio. 1. q. 2. c. cum pridem. & c. fi. de pact. Ma. c. 23. nu. 103.

f S. Th. 22 q. 100 ar. 3. Caieta. ibid. Adr. quodl. 9. art. 2.

DECISIO XXVI.

26 Qui mutuant Epiſcopo nouè promiſo ſummam pecuniæ principaliter & immediate, vt ei benefaciat & ad ineundam amicitiam, ſperans tamen ſecundario vt ſibi, vel alii beneficium conferat, ſimoniã non cõmittit eo quod non mutuat pro pretio, vel cauſa principali & immediata quærendi aliquid ſpirituale. *g*

g S Tho. Caiet. & Adri. ubi ſupra. Gl. in c. cum eſſet. de ſimonia.

DECISIO XXVII.

Ex conſil. 24. aliàs 13.

27 Renuncians, reſignatarius, & præſentator alicuius eccleſiæ parochialis inter ſe conuenientes, vt reſignatarius a patrono ad dictam eccleſiam præſentetur, & renuncianti pro penſione centum aureos ſoluat; Si renuncians, dictam eccleſiam in manibus ordinarij renunciat, & illa præfato reſignatario conferatur cum mandato ad conſentiendum prædictæ penſioni, quod tamen Papa non vult admittere, & ideo eam non ſoluit, tria pacta ſimoniaca cõmittunt, *h* & dictus reſignatarius titulum canonicum illius eccleſiæ non habet, cum eius præſentatio ſimoniaca fuerit.

h arg. ca. Quampio 1. q. 2. & c. fi. de pactis.

DECISIO XXVIII.

Ex conſi. 25 alids 12.

28 Præſentatio facta alicui beneficiũ litigioſum cũ pacto, quod niſi præſentatus intra tempus a iure proſequatur ſuam præſentationẽm in ſolidum, præſentans cõtrauenire poſſit præſentationi, & ea agere, quæ forent opportuna, & neceſſaria, nõ eſt ſimoniaca; cum per talem conditionem, & clauſulam appoſitam ſolum intelligatur poteſtas reſeruari faciendi ea, quæ iure cõi præſentans, non proſequente præſentationem præſentato, facere poteſt; Siue .n. præſentatus ob mortẽ omitteret cauſam proſequi, vel quia renunciaret iuri ſuo, vel quia ob hæreſim, vel aliud crimen iure ſuo priuaretur; vere & propriè dicetur non proſequi eam; in quibus omnibus caſibus iure communi licitum eſt præſentanti alterum præſentare. *i*

i c. licet de prab. & c. ſi electio. de elect. 6.

DECISIO XXIX.

Ex conſi. 26. alias 77.

29 Permutatione beneficiorum inter duos iuridicè facta, ſi alter recepta poſſeſſione beneficij per permutationem quæſiti, fructus etiã antiqui bene-

beneficij collati cõpermutanti nondum poſſeſſionem adepto accipiat, in pœnas Bullarum Pij IV. & Pij V. de confidentia non incurrit, cum Bullæ illæ ſolùm confidentias illicitas, & ſimoniacas includant, * Hæc vero permutatio iuridicè facta eſt; Sed & Bulla Pij V. ſolùm de reſignationibus beneficiorum, quæ ſimpliciter in fauorem aliquorum fiunt, & non de illis, quæ per permutationes iuridicas fiunt, intelligitur.

Ma. c. 23. nu. 101. & 110.

DECISIO XXX.

Ex conſil. 27. alias 79.

30 Habens beneficium ſufficiens, & capellaniam ex reſignatione accipiens cum intentione illam renunciandi ad nutum reſignantis, pœnas Bullarum Pij IV. K & Pij V. *l* contra confidentias illicitas, & ſimoniacas publicatarum, non incurrit; Eo quod hic nulla conuentio, aut pactum illicitum interuenit, ſed ſola intentio vnius partis, vel ambarum, quæ ſimoniam non inducit; * Quamuis beneficium ſufficiens poſt Concilium Tridentinum *m* adeptum, cum tali Capellania incompatibile ſit; ſecus vero ſi beneficium illud ante dictum Concilium acceptum, ſi tunc enim illud tuta conſcientia obtinens retinere poteſt. *

K extrau. Romanũ conſt. 109 l extrau. Intolerabilis. cõſt. 87.

Ma. c. 23. nu. 109. m Tri. ſeſ. 24. c. 17. de ref.

Ma. c. 23. nu. 125.

DECISIO XXXI.

Ex conſi. 28. deeſt in Nouis.

31 Renuncians Canonicatum in fauorem alicuius ſimpliciter, nulla ſibi reſeruata penſione, habito tamen antea ab illo, in cuius fauorem renunciat, mandato de conſentiendo ſibi circa reſeruationem penſionis centum aureorum ſuper fructib. dicti Canonicatus, quo tamen mandato ad euitandas impenſas vti noluit; Non poteſt tuta conſcientia reſignatarius obligare ſe donare quotannis ſexaginta aureos reſignanti in ſignum gratitudinis, obſtante quoad hoc Bulla Pij V. *n* * Habet enim Bulla expreſſe renunciantem aliquod beneficium eccleſiaſticum in fauorem alicuius, & poſtea recipientem à reſignatario penſionem aliquam vel aliquos fructus ſibi, vel cognatis ſuis vel cuicunque alteri, confidẽtiam, & pœnas in iure contentas *o* incurrere; & talis collatio canonicatus prædicti tãquam ſimoniaca, nulla, & irrita cenſebitur.

n Extra. Intolerabilis. cit. Ma c. 23 nu. 110.

o Extra 2 de ſimon.

DECISIO XXXII.

Ex conſi. 29 alias 81.

32 Impetrans à Papa beneficium ſuo familiari, & ſignata ſupplicatione per Papam, ſollicitatori ſuo iubet, ne curet literas expedire; ſi dictus familiaris hoc intelligens præfato impetranti dicat, ſe cum omnibus, quæ habet, & etiam dictum beneficium eius obſequio & voluntati eſſe paratum, & huiuſmodi dictis impetrans beneficium reſpondet, ſe eſſe contentum, vt ipſe literas expediat, & poſſeſſionem capiat; expeditis literis, & capta poſſeſſione, familiaris iſte pœnas cõfidentiæ in Bullis Pij IV. & Pij V. contentas non incurrit; Quia licet interuenit promiſſio ſpecialis de diſponendo de beneficio tali ad libitum impetrantis illud, talis tamen promiſſio à familiari facta fuit generalis ad complacentiam, nihil certum, aut obligatorium impetranti promittens, ſed ſolùm per verba generalia, & iactatoria ad alterius complacentiam,

tiam, ex quibus verbis non naſcitur aliqua obligatio, *p* confidentia vero per verba generalia iactatoria non inducitur; ſed prætereа antequam illa promiſſio, vel oblatio iactatoria facta fuerit, dicto familiari per ſolam collationem ſignaturæ a Papa factam, ius in beneficio acquiſitum fuit. *q*

p c. cũ veniſſent. de iudic.

q c. pen. et ca. ſi ti bi abſenti. de conceſ. preb. in 6

DECISIO XXXIII.

Ex *conſi.30. alias* 73.

33 Collatio beneficij per ſimoniam inter alios initam facta ignoranti, ipſo iure valida eſt, & fructus eius dũ ſimoniam ignoret, facit ſuos; vnde neque ipſe, neque hæredes eius ad eorum reſtitutionem tenẽtur; quam primum autem illam commiſſam fuiſſe cognouerit, beneficium illud renunciare, & fructus poſtea perceptos reſtituere tenetur. *r*

r 1. q. 1. c. iã itaque & c. turbatur. §. non itaque. & c. ex inſinuatione. & c. nobis & c. de ſimoniace. de ſimon.

DECISIO XXXIIII.

Ex conſi.31. alias 58.

34 Reſignans Canonicatum in manibus Papæ in fauorem alterius, cum reſeruatione certæ penſionis in fauorem tertii; poſt Bullas expeditas is, in cuius fauorem canonicatus reſignatur, hæredibus tertii, in cuius fauorem reſeruata fuit penſio, penſiones poſtea decurſas & non ſolutas, petẽtibus illis ſoluere, vel canonicatum, ſuper quo penſio illa conſtituta fuit, relinquere debet; Cum enim in conſtitutione dictæ penſionis nulla confidentia interuenerit, valida fuit illa penſionis cõſtitutio; Sin vero reſignatarius pẽſionis nullitatem cauſet, quia in renunciatione interuenerit cõfidẽtia ſimoniaca conſtitutionẽ pẽſionis annullans, à fortiori interuenit confidẽtia annullans renũciationẽ, ob quã pẽſio cõſtituta fuit, vt proinde reſignatarius canonicatum relinquere teneatur; quia in Bullis Pii IV. *ſ* & Pii V. *t* magis vetatur renunciatio fiduciaria, quam pẽſio ob eam cõſtituta.*

ſ Extrau. Romanũ. 1564.
t Extrau. intolerabi lis 1569.

Ma. c. 23 nu. 110.

DECISIO XXXV.

Ex conſ.23. deeſt in Nouis.

35 Renunciatio fructuum decurſorũ inter colitigatores non eſt ſimoniaca, niſi inter eos pactum aliquod ſuper re ſpirituali de relinquendo, vel illam tradendo, interueniat.

DECISIO XXXVI.

Ex conſ 33. alias 80.

36 Impetrans beneficium pro fratre ſuo & literis expeditis fratrem de tali beneficio pro eo impetrato certiorem faciens, & ſimul ſignificans ſe dictum beneficiũ impetraſſe pro eo, ea ſpe, quod ipſe poſtquã ſuſtentationem ſibi ſufficientem adeptus eſſet, illud in ſui fauorem reſignaret, quam poſtea frater reſignauit in eius fauorem, nullam in tali impetratione, vel accepta, aut facta reſignatione illicitam, aut ſimoniacã confidentiam admittit; * Quandoquidem nullum ibi pactum, aut cõuentio interuenit ante impetrationem, aut literarum expeditionẽ inter ipſum, & fratrem ſuum; Nec vlla ratione illicitum eſt ſperare aliquod beneficium eccleſiaſticum a Prælato, vel eccleſia, vel patrono cui ſeruit ad habendum illud dummodo ceſſãt pacta, & obligationes ciuiles additæ obligationi naturali, & antidorali, qua beneficiarius pro bono accepto tenetur. *u*

Ma. c. 23. nu. 109.

u c. ſi officia. di. 59 & c. quid proderit. d. 61.

DECISIO XXXVII.

Ex conſ. 34. alias 92.

37 Committens ſimoniam in beneficio, ſtante Bulla Pij V. contra ſimoniacos lata *x* ipſo iure non fit inhabilis ad illud, & quodcunque aliud

x Extra. Cum primum. edita Anno. 1566.

aliud adipiſcēdum, & iam adeptum cum præfata Extrauagās ita intelligenda ſit, vt locum non habeat in foro conſcientiæ ante ſententiam, pœna vero antequam infligitur cōſcientiam non ligat, *y* maximè cum pœnæ reſtringendæ ſint; *z* Et quia in dubio pœnæ per verba futuri tēporis (quales ſunt pœnæ præfatæ extrauagantis) non cenſentur ipſo iure impoſitæ; *a* Neque prædicta conſtitutio quoad hunc effectū vſu videtur recepta; cum tamen à multis circa beneficia ſimonia committatur; lex autem quæ non eſt vſu recepta in conſcientia non ligat. *b* *

y S.Th.2.2.q.62.a.3.
z a.Pæn. de pæn.d.1.
a Gl.in c. in pœnis. de reg.iu. in 6.
b c. non ligat. §.leges.diſ.4.
Ma.c.23. nu. 62.

DECISIO XXXVIII.

Ex conſil.35.aliàs 91.

38 Cum irregularitas non incurratur niſi in caſibus à iure expreſſis, *c* ſimoniacus in beneficio, quamuis ipſo iure excommunicatus ſit & conſequenter durante excommunicatione ad beneficia conſequenda inhabilis ſit, ſicut quilibet alius excōmunicatus; non eſt tamen irregularis; cum nullibi exprimatur fieri irregularem quempiam ipſo iure ob ſimoniam in beneficio cōmiſſam. *

c c.is qui. de ſent.ex com. in 6.
Ma.c.23. nu.111.

DECISIO XXXIX.

Ex conſil.36. alias 15.

39 Renuncians beneficium in manibus Ordinarii purè, ſimpliciter, & liberè, concepta tamen ſpe, quod ille conferet illud, cum ipſe volet, vel quod patronus præſentabit ad illud, quem ipſe voluerit, nullo pacto, aut modo, aut conditione ſuper hoc expreſſis; nec peccat, nec in pœnas contra renunciantes cum confidētia per Pium V. impoſitas *d* incidit; cum Extrauagans illa de ſola confidētia illicita, de qua Pius IV. locutus eſt, intelligatur. Non eſt autem illicitum cōcipere aliquam ſpē gratiæ alicuius referendæ ſibi à beneficiario, quem quis eligit, aut præſentat, aut cupit, vt per ſuam renunciationem ei conferatur.

d Extrau. cum primum edi. 1566.

DECISIO XL.

Ex conſ.37. deeſt in Nouis.

40 Cum patronus non habeat poteſtatem dandi, vel conferendi beneficia, ſed ſolum præſentandi ad illa, *e* qui ex ſolis literis patentibus Patroni beneficij, beneficium etiā ſimplex accipit, & poſſidet abſque titulo Apoſtolico, aut Ordinarij, peccat, & omnes fructus inde malè perceptos reſtituere tenetur.

e Tot.tit. de iurepatron.
f arg.c.1. de reg.iu. in 6.

DECISIO XLI.

Ex conſi 38.alias 17.

41 Renuncians beneficiū cum intentione, vt alteri detur, dummodo nō interueniat pactum, vel conuentio, aut modus expreſſus dandi, vel recipiendi *g* ſimoniam non committit, nec in Extrauagantem Pij V. de confidentia incidit, quæ intelligenda eſt de intentione tacitè, vel expreſsè in conuentionem deducta; præſertim cum vix vllus ſit, qui ſpōte beneficium ſuum renunciat, qui non habeat intentionem tacitā, vel expreſſam, principalem, vel minus principalem, vt alicui cōferatur; & vt plurimum qui renunciat beneficiū ſola intentione, vt detur alicui, principalius renunciat ob aliquid aliud, quam vt illi conferatur. *

g c.ordinationes, & gl.1. q.1. Anton. 2. par. tit.1. c.5. §.11.
Ma.c.23. n.100. & 107.110.

DECISIO XLII.

Ex conſi.39.alids 59.

42 Creditor remittēs debitū aliquod

v.g.

v. g. centum aureorum cum pacto, vt debitor conſentiat reſeruationi penſionis centum aureorum ſuper canonicatu ſuo, in fauorem filij, aut nepotis dicti creditoris, ſimoniam committit: quia licèt penſio beneficialis, res ſpiritualis non ſit, *b* rei tamen ſpirituali, nimirum beneficio eſt annexa: vnde ſicut emptio rei ſpiritualis ſimoniaca eſt; ita etiam emptio rei annexæ ſpirituali, qualis in propoſito interuenire cenſetur cum nomine emptionis, & venditionis in materia ſimoniæ veniat omnis contractus non gratuitus. *i* * Maximè cum penſio nec iuſtè emi, nec redimi poſſit abſque Apoſtolica auctoritate. Non tamen excommunicatio ob dictam ſimoniam incurritur, cum iura *K* ſolum ſimoniacos in ordine, & beneficio excommunicent, ſimonia vero in penſione conſtituenda commiſſa, non eſt ſuper beneficio. *

b Pan. & Feli. in c. ad audiẽtiam 2. de reſcrip.

i S. Th. 2. 2. q. 100. art. 1. Ma. c. 23 nu. 100.

K Extra. 2. de ſim. & Pius V. Extra. Cum primum. conſtit. 5. Ma. c. 23. nu. 111.

DECISIO XLIII.

Ex conſi. 40. alias 34.

43 Duo conuenientes vt alter beneficium curatum renunciet, vt conferatur alteri habenti duo beneficia ſimplicia, & ille ea renunciat cum pacto, vt ordinarius ea conferret nepoti renunciantis ſuum curatum, & vterque renunciat, ſimoniam realem committunt, & in excommunicationem incidunt. & renunciationes nullæ, & irritæ cẽſendæ ſunt. *

Ma. c. 23. nu. 100.

DECISIO XLIIII.

Ex conſ 41. aliàs 49.

44 Permutatio beneficiorum cum pacto, vt alter emat fructus beneficij alterius, illicita eſt, ſi eodem tempore, permutatio & emptio fructuum fiant; ſecus autem ſi diuerſo fiant tẽpore, ita vt prius fiat permutatio beneficiorum auctoritate Papæ, & poſtea venditio fructuum auctoritate propria, cauendo tamen, tam coram Deo, quàm coram hominibus, ne vllus eorum ante permutationem alteri promittat, ſe empturum, vel venditurum fructus, ſi permutatio fiat, & aliàs non; ſed vt vterque liber maneat ad emendum, vel vendendum, poſt factam permutationem: Poteſt tamen interuenire decentia antidoralis, & ſpes quod inter illos emptio & venditio illa fructuum conſequentur. *

Ma. c. 23. nu. 100. ver. 1.

DECISIO XLV.

Ex conſil. 42. aliàs 39.

45 Vacante beneficio ſimplici quod duo impetrare deſiderant, & ne alter alteri ſit impedimento, pactum ineunt, quod alter eorum, qui impetraret, aliquam penſionem det alteri, qui nõ poſſet impetrare, ſi poſtea vnus eorum illud obtineat, & dictam penſionem non ſoluat, ſimoniam ſaltem realem non committit; eo quod conuentio ab vtraque parte non ſit completa. *

Ma. c. 23. nu. 106.

DECISIO XLVI.

43. 8.

Ex conſi. 4 [aliàs] 11. de iure patron.

46 Beneficia, quæ in aliqua Prouincia reperiuntur à iure communi, & ab alijs beneficijs, quæ cõmuniter inſtituuntur, omnino diſcrepantia, & aliena, & quæ perſonatus & beneficia perſonalia vulgo appellantur ſine auctoritate eccleſiaſtica cõſtitui non poſſunt; *l* & in illis, ſicut in alijs beneficijs permutandis, ſimonia committi poteſt.

l c. Adhæc de relig. domib.

DECISIO XLVII.

Ex conſi. 45. alias 57.

47 Clericus monens aulicum, vel familia-

miliarem Papæ,& cum ipſo conue nit quod alter beneficium vacans impetret,& alter promittit ſe conſenſurum penſioni a Papa pro ipſo aulico imponendæ; ſimoniam committit;quia intercedit promiſſio de faciendo aliquid temporale, pro re ſpirituali habenda,quæ illicita,& ſi moniaca eſt; *m* * ſecus vero ſi aulicum vel familiarem roget, vt illud ſibi impetret non facta promiſſione de conſentiendo penſioni, licet poſt impetrationẽ liberè illi conſentiat.

m Gloſ in ſumma 1. q 1. Ma.c.23. nu. 100.

DECISIO XLVIII.

Ex conſ 46. aliàs 37.

48 Eccleſiam in fauorem alterius reſignans cum pacto vt alter conſentiat penſioni ſuper ea imponendæ, & ſoluat expenſas in expeditione Bullarum dictæ penſionis faciendas, ſimoniam committit.

DECISIO XLIX.

Ex conſil.47 alias 89.

49 Scholaris pecuniam pro loco Collegij renunciando accipiens ſimoniam committit;eo quod loca,ſeu ſodalitia hæc pro pauperibus ſcholaſticis inſtituta, licet non ſint ſpiritualia,ſunt tamen eis annexa, ſicut & ius patronatus eccleſiaſticum; *n* excommunicationem tamẽ in iure *o* latam non incurrit;cũ hæc ſolum contra ſimoniacos in ordine & beneficio eccleſiaſtico lata ſit:ſodalitia vero dicta,eccleſiaſtica beneficia non ſunt. Vnde ſicut emens ius patronatus,quamuis ſimoniam committat, excommunicationem tamen non incurrit,ita nec loca illa ementes, aut vendentes excommunicantur; accepta autem pecunia pauperibus, vel donanti reſtituenda eſt. *

n c. quãte. de iudic. c ſecundũ de inrepatren. o Extrau. 2. de ſimo.

Ma. c. 17. nu. 30.

DECISIO L.

Ex conſil.48. alias 33.

50 Renuncians Capellaniam in manibus Papæ,in fauorem alterius cum pacto, & chirographo reſignanti tradito, de relinquendo reſignanti omnes fructus ad vitam ſuã; ſi aduertens pactionem hanc illicitã, & ſimoniacam eſſe,& rupto chirographo,poſtea gratis reſignẽt, reſignatarius, ſine ſimoniæ vitio literas expedire,& capellaniam poſſidere poteſt.

DECISIO LI.

Ex conſ.49 aliàs 17

51 Renuncians beneficium in fauorem alterius in manibus Papæ reſeruata penſione, ſi poſt ſupplicationem ſignatam, & præſtitum conſenſum,ante adeptam poſſeſſionem conueniant partes de aliqua reſeruatione ex beneplacito Papæ, quæ antequam beneplacitum Papæ accederet exequuta fuerunt,& capta etiam poſſeſſio, ſimoniam realem committunt;quia cõuentiones iſtæ ante poſſeſſionem adeptam factæ erant:Non licet autem verũ, & bonum ius in beneficio habenti, & carenti eius poſſeſſione, quærere illã per dationes,& remiſſiones rerũ tẽporalium. * Nec reſeruatio huiuſmodi beneplaciti Papæ, antequam impetratur conuentionem a ſimonia excuſat.

p Pan in c. dilectus de ſimon. Ma. c 23. nu. 101.

DECISIO LII.

Ex conſ. 50.51. al'as 22.23.

52 Duo inter ſe conuenientes de permutatione ſuorum beneficiorum in manibus Papæ facienda,ſi antequam ſignetur ſupplicatio, vnus eorũ alteri pecunias mutuat, partim ob amicitiam inter eos iã diu cõtra

ctam,

ctam; partim vt oſtendat ſe gratum ei qui beneficium ſecum permutare velit,& partim etiam ne alter a propoſito permutandi cum illo diſcedat,nullam ſimoniam committunt; cum hæc non committatur niſi per emptionem, aut vēditionē rei ſpiritualis, aut ei annexæ; *q* nec ſine pacto,aut conuentione,ſaltem in foro exteriori. *r* Mutuare vero alteri ad amicitiam eius conſequendam,ex qua beneficium aliquod ei prouenit,licitum eſt, *ſ* * dummodo nullum pactum,aut conuentio interueniat.

q S. Th. 2. 2. q. 100. art. 1.
r c. Tua. de ſimon.
ſ S. Th. 2. 2. q. 78. a. 2.
Man. cap. 17. n. 209

DECISIO LIII.

Ex conſi 52. aliàs 60.

53 Rogans alterum vt conſentiat cōſtitutioni penſionis ſuper beneficio ſuo ſoluendæ cuidam tertio, ad finem vt tertius ille renunciet alteri beneficio in fauorem ipſius rogantis, qui rogans illi ſecundo per publicum inſtrumentum promittit,quod ipſe ſoluet penſionem, & eum ſeruabit indemnem, ſimoniam ſaltem conuentionalem committit; & ſi penſionem aliquam in futurum ratione præfatæ promiſſionis ſoluat ſimonia realis erit, ab vtraque parte completa, & excommunicationem contra ſimoniacos in beneficio a iure *t* latam incurrit. Quamuis enim emptio,vel venditio penſionis huiuſmodi excommunicationem vllam ipſo iure non inducit, quæ ſola contra ſimoniacos in beneficio,& ordine lata eſt, & penſio propriè beneficium Eccleſiaſticum non eſt,ſed ius ei annexum; quando tamen penſio, vel penſionis conſtitutio emitur, aut venditur,tanquam gradus ſeu medium, & ad finem beneficium aliquod ſpirituale acquirendi, vt in propoſito contingit,cenſetur ſimonia facta ſuper beneficio; vnde conſequēter excommunicationem inducit ipſo iure,ſi prædictam penſionem ſoluat.& talis prouiſio nulla,& inualida eſt. *

t Extrau. 2. de ſimonia.
Man. cap. 23. n. 106

DECISIO LIV.

Ex conſi 53. aliàs 24.

54 Habens nullum beneficium eccleſiaſticum,& rogans habentem plura vt renunciet, vnum ſimpliciter in manibus Papæ,in fauorem ſuū, nullo alio inter eos inito pacto de danda,vel accipienda vlla remunueratione:ſi vnus renunciat cum ſpe mentali recipiendi aliquam remunerationem, & alter voluntatem habeat tantum faciendi eam, & ita expeditis literis, acceptaque poſſeſſione,reſignatarius aliquam remunerationem det, & reſignans eam recipiat, nullam ſimoniam, quæ eos ad relinquendum beneficium,vel ad aliquam reſtitutionem faciendam obligat,incurrunt:Quia nullum ibi pactum tacitum de danda, vel accipienda remuneratione interuenit; *u* * & ſimonia mentalis actum non inficit,nec ad vllam reſtitutionem obligat; *x* nec omnis ſpes remunerationis temporariæ dandæ,vel accipiendæ pro datione rei ſpiritualis eſt illicita cenſenda. *

u c. fin. de ſimonia. Man. ca. 23. n. 108
x c. fin. de ſimon. Man. cap. 23. n. 109

DECISIO LV.

Ex conſ. 54. alias 41.

55 Petens eccleſiam parochialem vacantē cum promiſſione cuidā Nobili facta,ſe illam obtentam permutaturum cum beneficio alterius cui Nobilis ille in concurſu illo fauere volebat, ſi efficeret,ne alter ſecum concurreret; ſi dictus Nobilis ne alter ſecum concurrat, efficiat, & hac

hac ratione petens eam obtinet, ſimoniam committit: Eo quod promiſſum fuit Beneficium obtinendum per permutationem alteri cum pacto, ne ille ſecum concurreret; Simoniam enim committit; qui tollit impedimenta, quæ iuridice ſibi opponi poſſunt ad quærendum aliquod beneficium, *y* impediendo nimirum ne alter ſecum concurrat; Eſt tamen hæc ſimonia conuentionalis ſolum, dummodo eccleſiam illam cum beneficio alterius non permutet, ſi enim illam permutet: erit, ſimonia realis ab vtraque parte cōpleta, vnde & collationem eccleſiæ parochialis nullā ipſo iure efficiet.*

y S.Th.2. 2.q.100. a.2. quintū et Caiet.ibi.& Palu.4 d. 15.art.3. Ma.c.23. nu.103.

DECISIO LVI.

Ex conſi 55 alias 96.

56 Simoniacus in beneficio credens bona fide beneficium ad ſe pertinere, etiamſi vere non pertineat, & ſeruiens illi, diſtributiones, & fructuum partem lucratur, quæ alij in ſeruienti dari debuiſſent, ſi per ſeipſum non ſeruiſſet. neque ad reſtitutionem partis fructuum tenetur, quæ neceſſario impendenda fuiſſet ei qui illi beneficio ſeruiſſet.

z Caſſa. in dec.6. de prab.

DECISIO LVII.

Ex conſil.56. aliâs 69.

57 Simoniacus in ordine realis, quamuis occultus ſit, excommunicationem incurrit, & in ea celebrando irregularis efficitur, ſuper qua irregularitate Epiſcopus diſpenſare poteſt, *a* nec indiget diſpenſatione circa retentionem fructuum, ſi beneficium ante irregularitatem incurſam adeptum fuerit; Eo quod beneficium ipſo iure ante irregularitatem adeptum non amittitur; *b*

a Tri ſeſ. 24 c.6. de ref.
b nno. in c. cum noſtris. de preben.

Quod ſi beneficium per ipſam ſimoniam, vel poſt illam, collatum fuerit, iterum ab habente poteſtatem illud conferendi debet conferri, cum prior collatio nulla & irrita fuerit. *c*

c arg c. 1. de reg. iu. in 6.

DECISIO LVIII.

57. 100.
Ex conſi 59 [aliàs] 98.

58 Beneficium alteri interuentu ſimoniæ procurans, non ſolùm ipſo facto excommunicationem incurrit, ſi ſimonia realis fuerit; *d* ſed etiam ad fructus ab alio malè perceptos reſtituēdos tenetur; cum is, qui cauſam damni dat, damnum dediſſe dicitur: *e* ſiue cauſa immediata, ſiue mediata damni fuerit. *f* In pœnas tamen extrauagantis Pij V. *g* non incidit; cum hæc ad mediatores, & procuratores ſimoniacos non extendatur.*

d Extr. 2. de ſimon.
e c. fin. de in iur.
f S.Th.2. 2.q 63 artic.7.
g Extra. Cum primum. Ma. c.23 nu.103.

DECISIO LIX.

Ex conſi.58 alias 67.

59 Qui pecunias mediatori dat, vt ſibi dimiſſorias, ſeu reuerendas ad ordines ſuſcipiendos imperret, quas verè per pecunias mediator impetrat, ſimoniam committit, & in pœnas contra ſimoniacos in ordine latas incurrit. *h* Sicut enim ſimonia in beneficio committitur, cum datur pecunia, vel aliquid temporale pro collatione, nominatione, fauore, interceſſione, & aliis ſimilibus actibus ad illud acquirendum directis; ita & ſimonia in ordine cōmittitur, non ſolū quādo datur pecunia, vel aliud temporale pro pretio ordinis ſed etiam quando datur pro aliis actibus ad eius acquiſitionem directis; quales ſunt literæ dimiſſoriæ,

h Extr. 2. de ſimon.

riæ, examinatio, & approbatio, quæ ius quoddam petendi, & accipiendi ordines conferunt, quod ius per huiuſmodi literas datum ſpirituale quoddam eſt ad ordinem cōſequendum directum, qui eſt magis ſpiritualis, licet ordinandus emere nolit ordinem, quem inuēdibilem & inæſtimabilem eſſe cognoſcit. *

Ma.c.23. nu.99.

DECISIO LX.

60. 95.
Ex conſi.6 L. [*alias*] 97.
75. 96.

60 Collatio, præſentatio, vel electio beneficij per ſimoniā eam ignoranti facta, non eſt ipſo iure nulla, ſed annullanda, nec beneficium per ſimoniam a ſe ignoratam recipiens, excommunicationem incurrit. *i* Is tamē, cui beneficium collatum eſt, poſtquam hoc ſciet, illud renunciare tenetur, & fructus extantes reſtituere, non autem bona fide ante ſimoniæ notitiam conſumptos. K *

i c.pen. de elect.

K c. ex inſinuatio-ne de ſimon. S. Tho.2.2. q.100 ar. 6. ad tert. Ma.c.25. nu.12. l c. de regularib. & c. ex inſinuatione. de ſimon.

DECISIO LXI.

61 Obtinens beneficiū per ſimoniam ab alio ſe ignorante commiſſam, ad illud renunciandum poſt eius rei notitiam obligatur; *l* Quæ renunciatio facienda eſt non in manibus collatoris, ſed Epiſcopi, vel Archiepiſcopi, qui eſt eius ſuperior immediatus, & qui iuſtè poſſit collatarium inuitum deſtituere. Non poteſt autem beneficium ſic renunciatum denuò renuncianti conferre, ſi eius collatio ad eum nō pertineat, ſed eius collatio fiet ab eo, ad quem illa aliàs regulariter pertinet; *m* Poteſt tamen Epiſcopus diſpenſare vt renuncianti idem beneficium denuò conferatur. *n*

m c. cū ex iniuncto. de hæred. ubi Gloſſ. c. pen. de elect.

DECISIO LXII.

62 Canonicatus ſic ob ſimoniam ſe ignorante obtentus, & in manibus ſuperioris renunciatus. Si deinde eidem conferatur, collatarius talis vltimum locum inter Canonicos obtinere, ac alia omnia facere debet, ac ſi de illo aliàs prouiſus non fuiſſet: vnde ſic prouiſus de nouo recipi, de nouo in poſſeſſionem mitti, de nouo reſidentiam facere, & in vltimo loco ſedere debet: cum beneficium per renunciationem legitimam eius perinde vacat, ac ſi per mortem vacaſſet, *o* & idem de prouiſo per renūciationem legitimam, ac de prouiſo per mortem iudicandum eſt.

o c. quam periculoſum. 7. q. 1. c. Suſpectum. de reſcrip. in 6. c. quoniam. & c. ex inſinuatione. de ſimon.

DECISIO LXIII.

63 Ordinatus ſcienter per ſimoniam fit irregularis: ſicut enim qui furtum ſine licentia, & approbatione Epiſcopi, vel excommunicatoris ordinem ſumpſit, ſi præmiſſa erat excōmunicatio latæ ſententiæ contra ſic ordinem accipientes, irregularis eſt; *p* ita etiam ordinem per ſimoniam aſſumens irregularis erit; cum ſub pœna excommunicationis, & ſuſpenſionis latæ ſententiæ prohibita ſit huiuſmodi ordinatio, *q* vnde ſic per ſimoniam ordinatus, & excommunicatus, & ſuſpenſus & irregularis eſt;* ſimoniacus vero in beneficio ſolum excommunicatus eſt, non autem ſuſpenſus, aut irregularis. In tali autem irregularitate ex ſimonia occulta incurſa, diſpenſat Epiſcopus, ſiue ſciēte, ſiue ignorante epiſcopo, ſimonia commiſſa fuerit. *r* Qua irregularitate per Epiſcopi diſpenſationem ſublata, in ordine miniſtrare, & ad ſuperiores aſcendere, & beneficia poſteà canonicè collata retinere poteſt, ſi nullum

p ca. 1. de eo qui furti. ordin.

q Extr. 2. de ſimon.

Ma. c. 27. nu. 111.

r Tri ſeſ. 24. c. 6. de ref.

lum aliud impedimentum adſit; cũ res ſemel extincta nihil operetur. ſ

ſ c Ferrũ. diſt. 50.

DECISIO LXIV.

Ex conſ.62. alias 72.

64 Laicus vacante aliquo beneficio, procurans vt illud cuidam clerico conferatur cum pacto, vt ipſe dimidium fructuum percipiendorum habeat, ſimoniam realem committit, ſi fructus illi a dicto clerico beneficiario ſoluantur; & vterque excommunicationem incurrit, & collatio illa nulla & irrita cẽſenda eſt; Nec beneficiarius talis, aut fructus ſuos facere, aut illos laico dare poteſt; Quos tamen ſi laicus ab illo accipiat, eos tanquam male perceptos vel ei qui primo loco præfato beneficiario ſuccedit, vel ipſi eccleſiæ, de cuius fructibus erant, vel Cameræ Apoſtolicæ, ſe cum illa componendo, reſtituere tenetur.

DECISIO LXV.

Ex conſi.63 alias 61.

65 Is, cui Papa penſionem reſeruat cũ obligatione poſtea ſoluendi illam alteri, qui o b leges regni, cuius erat beneficium, & ſuper quo illa imponitur, talis penſionis non eſt capax, obligationem hanc ſoluendi penſionem pecunia, vel alia re, abſque Papæ auctoritate, redimere poteſt; cum huiuſmodi obligatio ſoluendi penſionem aliquid mere temporale ſit, a iure ſpirituali ſeparatum; penſionem verò reſeruatã, ita vt beneficium, ſuper quo poſita eſt, liberũ maneat, ſine Papæ licentia redimere nequit: eo quod penſio vel ius ſpirituale eſt, vel ſaltẽ ſpirituali eſt annexum: unde eam ſine auctoritate Papæ redimens, ſimoniam committit, excommunicationem tamen non incurrit, cum hæc non niſi per ſimoniam in ordine, aut beneficio commiſſam incurratur, penſio autem non eſt beneficium appellanda. t

Man. c. 23 nu. 3.

t DD in c. poſtul'a. ſti, et c. Ad audientiã 2 de reſcript.

DECISIO LXVI.

Ex conſil 64 alias 46.

66 Litigantes in Rota de beneficio, & inter ſe conuenientes, vt ei qui cauſam amitteret, alter fructus, & expenſas, in quibus condemnandus erat, remitteret, vt ſic liti, & cauſæ cederet, quæ conuentio poſtquam Prætorio Rotæ nota, & illi placita fuerit, ſtatim vni eorum poſſeſſionis traditio decernitur, Simoniam ob dictum pactum, quod Papa inconſulto inierunt, commiſiſſe non cẽſentur; eo quod ſatis videtur fuiſſe a Papa ratificatum, ex hoc quod Iudex ab eo datus illud ratum habuerit & tanti Prætorij auctoritate comprobatum. u

u argu. c Niſi eſſet de preb.

DECISIO LXVII.

Ex conſi 65. alias 45.

67 Simonia in colatione beneficij per tertiam perſonam commiſſa, parti eã ignorãti, neque quoad peccatũ, neque quoad excommunicationẽ nocet, x Sciens tamen, aut eam ſcire debens beneficium renunciare tenetur, y niſi Papa, attenta eius ignorantia, & bona fide, illud ſibi poſtea confirmet.

x c. ſatis que. 1. q. 4
y c. Sicut ſuper renunciatione, de ſimon.

DECISIO LXVIII.

Ex conſi. 66. alias 88.

68 Cum ablatio ordinis, vel vſus eius

actus

actus ſit poteſtatis ſpiritualis, z quæ ab epiſcopatus ordine pendet, non minus quàm eiuſdem ordinis collatio, a Epiſcopus ordinarius pro mercede degradationis aliquid petens ſimoniacus efficitur: * Quamuis enim poſſit quis cogi ad, conſeruandam piam conſuetudinem dandi aliquid temporale pro pia ſuſtentatione miniſtrantis ſacramenta, b pro pretio tamen, vel mercede illius actus peti non poteſt. * & omnis talis cõſuetudo à Concilio Tridentino damnatur. c

DECISIO LXIX.

Ex conſ. 67. aliàs 87.

69 Epiſcopus ius patronatus, & præſentandi ad beneficium, pretio, alicui concedens, ſimoniam committit, in excommunicationem tamen contra ſimoniacos latam d non incurrit: cum hanc ſolum ſimoniaci in ordine, aut beneficio incurrant. * Ius autem patronatus nec beneficium, nec ordo eſt, cum eius laicus capax ſit. e

DECISIO LXX.

Ex cõſ. 68. aliàs 1. Ne prælati vices.

70 Conducens, aut emẽs pecunia vicariatum temporalem Epiſcopi, vel Rectoris, ſimoniã cõmittit; f cum emptio, aut venditio rei ſpiritualis, vel ei annexæ, qualis eſt iuriſdictio ſpiritualis, ſimonia ſit, * conductor vero talis, vel emptor iuriſdictionẽ, vel officiũ hmõi emptũ ſtatim relinquere tenetur; eo ꝙ talis conductionis cõtractus ſimoniacus, & nullus eſt, g nec niſi eo dimiſſo, abſolui põt. h Quia tñ vicaria ſpiritualis beneficium nõ eſt, i excommunicationem ipſo iure nõ incurrit, cum hanc ſolum ſimoniacus in ordine, vel beneficio incurrat. *

DECISIO LXXI.

Ex conſ 69. aliàs 44.

71 Litigantibus duobus ſuper beneficio, ſi vnus eorum ſecreto cũ quibuſdam amicis alterius conueniat, altero nõ conſentiente, vt vnus eorum cedat iuri ſuo, ſi quod habet, & alter ſummam quandam pecuniæ ſoluat; qui tamen adepta poſſeſſione prædictas pecunias cedenti ſoluere nolit, ſed eas amici eius poſtea ſoluunt; huiuſmodi concordiam facientes ſimoniam realem ex vtraque parte completam, accipiendo, & ſoluendo pecunias pro re ſpirituali, committunt, * & excommunicationem incurrunt, & irregularitatem ſi celebrent; pecunia vero Eccleſiæ cui facta eſt iniuria reſtituenda eſt, k & talis concordia nullius valoris eſt, & abſolutio à ſimonia præfata per Datarium Papæ quoad forum exterius fieri debet, ita vt Pœnitentiarius quoad illud forum, abſoluendi facultatem non habeat, ſed ſolum quoad forũ interius. Alter vero qui non conſentit, tuta cõſcientia beneficiũ poſſidet, nec pecunias dictas ſoluere debet.

DECISIO LXXII.

Ex conſil. 70. alias 38.

72 Presbyter regularis qui à ſuo Abbate de quodam officio in Eccleſia ſui Monaſterij prouiſus eſt, quod per aliquot annos pacificè poſſidet, & ab Abbate ſucceſſore coactus, illud in manibus eius renunciat, cum pacto quod dictus Abbas eum de alio Monaſterij illius officio prouidebit, qđ cũ effectu poſtmodũ facit, quod itidem officiũ per aliquot annos pacificè poſſidens, ab alio Abbate ſucceſſore inquie-

z c. Nouimus. de verb. ſign. a c. degradatio. de pœnis. in 6. a cap. 1. de ſimon. Manu. c. 23. nume. 100 b c. ad Apoſtolicã. de ſimon. c Trid. ſeſſ. 24. c. 4. de ref. Manu. c. 23. nume. 101. & 102. d Trid. vbi ſupra. d Extra. 2. de ſimo. Manu. c. 23. n. 103 & 111. e c. Quod autẽ. & c. cum dilectus, de iure patron. f Extrau. 2. de ſimo. & c. 1. ne prælati vices ſuas. Manu. c. 23. n. 100. g c. Quam pio. 1. q. 2. & c. fi. de pact. h Arg. c. ſi res aliena. 14. q. 6 i Feli. in c. poſtulaſti. de reſcript.

Manua. c. 23. nu. 111.

Manua. c. 23. nu. 109.

K cap. de hoc. de ſimon.

tatus, ne officio priuetur, & ſine officio diffamatus maneat, dicto Abbati pecunias dat; quamuis ſic renunciando beneficium eccleſiaſticum regulare cum pacto de danda ſibi compenſa ſufficienti, quam poſtea accipit, ſimoniam realem committat; alteri tamen Abbati dando pecunias ne ſuper officio ſecundo in recompenſationem accepto inquietetur, nullam ſimoniam admittit; cum poſt acceptam poſſeſſionem pacificè retentam, vexationem iniuſtam redimere licitum ſit; *l* officium autem illud ſecundum iniuſtè retinet, non quidem ob pecunias datas, ſed quia illud in compenſationem prioris beneficij virtute pacti ſimoniaci, malè accepit, per quam acceptionem ſimoniam realem ab vtraq; parte completam commiſit; * præſertim cum iure communi Abbas ſuperior officijs, quæ illis confert, ad nutum, etiam ſine cauſa iuſta, Monachos ſuos priuare poſſit. *m*

l cap. dilectus. 2. de ſimon.

Man. c. 23 num. 100.

m c. cũ ad monaſteriũ, §. tales. de ſta. monach.

DECISIO LXXIII.

Ex conſil. 71. aliàs 86.

73 Qui pro admiſſione ad habitum religionis aliquid dat, vel accipit, ſimoniam ex eo committit, quòd ingreſſus Monaſterij quiddam ſpirituale ſit; *n* ipſa etiam datio, & acceptio habitus, vel aliquid ſpirituale eſt, vel ſaltem ſpirituali annexũ, cum hæc de laico eccleſiaſticum faciat, adeo vt eum percutiens excommunicationem incurrit, *o* & proinde tales dantes, & accipientes pecunias pro ingreſſu religionis ſimoniam realem committunt, & habitum ſuſcipiens eum relinquere tenetur; poteſt tamen dimiſſo habitu, & purgata ſimonia denuò recipi, ſi receptio non fuerit ſcandaloſa. *p*

n c. quoniã. de regul. & c. ex inſinuatione. de ſim.

o c. religioſo. §. 1. de ſent. excõ. in 6.

p d. c. quoniã. in fi.

DECISIO LXXIV.

Ex conſil. 72. aliàs 7.

74 Epiſcopus, qui Archipresbyterum conijcit in carcerẽ, vbi & mortuus eſt, & pro eius victu viginti aureos expendit, quem Archipresbyteratum alteri cõfert, ſed ante collationem illi dixit, ego feci tot expenſas pro alendo præceſſorem tuum coniectum in carcerem, dabo tibi hoc beneficium, & tu ex fructibus ipſius dabis mihi viginti aureos, quos idem Archipresbyter electus poſtea ſoluit; quãuis in foro cõſciẽtiæ ſimoniacus iudicandus non ſit, quia nõ erant principaliter dati pro beneficio, ſed pro impẽſis factis in alẽdo * beneficiario mortuo, cuius morte beneficium vacauit, * in foro tamen exteriori ſimoniam commiſiſſe iudicabitur, cum iuſtè præſumi poſſit prædictam pecuniã ad beneficium conferendum principaliter datam, & acceptam eſſe. *q*

Manu. c. 23. nume. 100. & 101.

q Arg. c. 1. de ſimo.

DECISIO LXXV.

Ex conſil. 73. aliàs 96.

75 Clericus bona fide, ignarus de ſimonia per mediatorem commiſſa, beneficium impetrans, habita de ſimonia notitia, beneficium illud relinquere tenetur, & noua indiget collatione eiuſdem; cum prior ob ſimoniam commiſſam nulla, & irrita fuerit. *r*

r cap. quicunque. c. præſertim 1. q. 5. & c. de ſimoniacè. & c. de regularibus. de ſimon.

DECISIO LXXVI.

Ex conſil. 74. 75. aliàs 28. 29.

76 Reſignans & reſignatarius conuenientes, vt exprimatur maior valor beneficij, quàm verè ſit, vt ſic reſignatione conſecuta maior penſio à Papa conſtituatur, quam conſtituta

tuta fuiſſet, ſi valor verus expreſſus fuiſſet, quamuis ita mentiendo mortaliter peccent, dictaque expreſſio doloſa falſitatis gratiam faciat ſurreptitiam, & per conſequens nullam; *ſ* ſimoniam tamen non committunt; Non enim omnis conuentio circa beneficia ſimonia eſt, ſed illa ſola, quæ principaliter dationē iuris ſpiritualis vnius in alterum, pro aliquo tēporali, vel ſimili pretio, reſpicit, quod tamen in propoſito non contingit; eo quod neutra pars intendit dare, aut promittere alteri quicquam ob pretiū, vel quaſi pretium iuris ſpiritualis; ſeu quod conſtitutio penſionis pretium remunerationis eſſet; ſed ſolum conueniunt ad impetrandum ſurreptitiè ea, quæ volunt, nihil dando, vel promittendo alicui pro eius obtentione: ſed neque mendacium illud cauſa principalis, aut immediata acquiſitionis beneficij fuit, ſed remota, & mouens tantum Papam ad maiorem pēſionem pro commoda reſignantis ſuſtentatione conſtituendam, quorum nullum ſimoniam efficit.

ſ c. ſuper literis. de reſcrip. & c. etſi legibus 25. q. 2.

DECISIO LXXVII.

Ex conſi.76. in antiq. & Nouis.

77 Simonia cenſetur, ſi ab eo, qui gratis ceſſionem expediuit, fiat retroceſſio beneficij intra breue tempus, & non aliàs; ſicut nec ex datione alterius rei longe poſt traditæ. Imò & confidentia cenſetur ex promiſſione retrocedendi beneficium ipſi reſignanti, quāuis nō ex promiſſione dādi fructus eidēmet reſignāti.

DECISIO LXXVIII.

Ex conſ.9. in Nouis deeſt in antiq.

* 78 Simonia licèt ſola volūtate quoad peccatum committitur, pœna tamen non incurritur, nec reſtitutionem annexam habet. *t* ſubſcribens autem ſcripturæ continenti multa capita, quorum aliqua ſimoniaca ſunt, ad ea in dubio reſtringitur, quæ licita ſunt, vt ſic delictum euitetur; cum in dubio, actus qui poteſt eſſe bonus, non præſumi debet eſſe malus. *u*

t c. fi. de ſimonia. Nauar in Man. c. 23 nu. 100.

u c. 1. de in iui. in 6. l. ſi pro curato ff. de cō di. indeb.

DECISIO LXXIX.

Ex conſil. 18. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 79 Simonia eſt, non ſolum reſignare beneficium in manibus ordinarij præmiſſo pacto, vt tali conferatur, ſed etiam de præſtando cōſenſu in cenſionem ſuper meo beneficio, ſi alter reſignet beneficium ſuum in fauorem eius quem volo.

DECISIO LXXX.

Ex conſi. 19. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 80 Cum ſimonia reciproca non ſit, quando nō interuenit pactū, aut cōuētio tacita, vel expreſſa, cōſequenter reſignare beneficiū in fauorē alicuius, etiamſi interueniat intentio mentalis, vt alter aliud ſimile in fauorē filij ſui ex gratitudine faciat, ſimonia reciproca dici non debet, nec in pænas cōtra confidentiam in beneficijs cōmittentes factā exinde incurrit, modo nulla cōuentio expreſſa, vel tacita, quæ ſola illicita eſt præceſſerit; cum lex naturalis ſit, vt recipiens beneficium, teneatur benefacienti benefacere. *x*

x l. ſi non ſortem. §. libertus. ff de cōdi. indeb.

DECISIO LXXXI.

Ex conſi. 20. in Nouis deeſt in antiquis.

* 81 Reſignans beneficium in mani-

bus ordinarij, cum ſpe in animo retenta, quod ipſe dabit illud alicui digno, ꝑ quo ipſe rogauerit, aut quẽ ipſe nominauerit, licita eſt, ſi cum ordinario pactus non fuerit, antequam renunciauit, quod ipſe ei illud conferret. * ſicut & mandatum de renunciando cum clauſula, vt poſt renunciationem, rogaretur collator, vt tali, vel tali conferret, licitum eſt. y

Nauar. in Man. c. 23 nu. 109.

y Caſſad. deciſ. 2. de ſimon.

DECISIO LXXXII.

Ex conſil. 21 & 48. in Nouis, quæ ipſa eadem ſunt, vacant in antiquis.

* 82 Simoniaca renũciatio cum ſit ipſo iure nulla, & omnia quæ poſt illam ſequuntur; conſequenter titulus beneficij per ſimoniam reſignati penes ſimoniacum reſignantem manet, donec per ſentẽtiam eo priuetur, vnde etiam ignoranti ſimoniam illam, huiuſmodi beneficium ante priuationem per ſententiam, acquiri non poteſt, quia eſt alienũ, & verè non vacat.

DECISIO LXXXIII.

Ex conſi. 26. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 83 Mediator rogatus vt oblata reſtitutione expenſarum bullarum ſuadeat alicui reſignationem beneficij, ſi illam ſimpliciter fieri procuret, & poſtea pecuniã gratuito à reſignatario ſoluente datam recipiat, quãuis ſimoniam mẽtalem cõmiſerit, ſi reſignantem ſimoniacè interpellare propoſuit, ſicut etiam & reſignatarius rogando vt pro ipſo apud aliũ interpellat; Neuter tamen ſimoniã realem, quæ ipſo iure excommunicationem, & nullitatem tituli inducit, z committere cenſetur.

z Extraua. 2. de ſimo.

DECISIO LXXXIIII.

Ex conſi. 30. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 84 Reſignanti paciſci nõ licet quod alius aliud beneficium renunciare, ſeu penſionem ſoluere, vel expenſas Bullarum reſtituere teneatur, niſi id Papæ in ſupplicatione exprimatur.

DECISIO LXXXV.

Ex conſ. 31. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 85 Simonia conuentionalis eſt, ſi reſignanti promittitur, quod percipiet nihilominus fructus, vel quod talis propinquã eius ducet in vxorem, ex promiſſione tamen ſola nõ incurritur excõmunicatio,* ſit autem ex vi pacti fructus illos recipiat, aut aliud loco illorum, vel ſequatur Matrimonium, excommunicationem incurrunt. Quod ſi à pacto recedatur, & poſtea liberè contrahatur, vel aliquod ex ſola liberalitate donetur, non incurritur pœna, etiamſi minus principalis reſpectus ad præcedentia habeatur.

Nauar. in Man. cap. 23. numi. 104. & 105.

DECISIO LXXXVI.

Ex conſ. 32. in Nouis deeſt in antiquis.

* 86 Simoniaca eſt omnis renunciatio beneficij eccleſiaſtici cum pacto etiam conditionali, etiam inani, & inutili, ſaltem ſi præbeat cauſam dictæ renunciationi, talis tamen renunciatio conuentionalis ab vna tantum parte, puta renunciare adimplela valet, neutra tamen pars excommunicationem incurrit. *

Nauar. in Man c. 23 nu. 111.

DE-

DECISIO LXXXVII.

Ex conſil.42. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 87 Sicut ſimonia eſt conuentionalis ſi competitori digniori vt deſiſtat, promittatur temporale, & ſi ab vtraque parte obtento beneficio adimpleatur, efficitur realis, annullans omnia ſecuta: ita etiam mediatori, vt mihi collationem, vel præſentationem impetret, ſi quid promitto, ſimonia conuentionalis eſt, & ſi obtento beneficio ſoluam, efficitur realis, annexam habens excommunicationem, & actus nullitatem, ac ad illud reddor inhabilis, à ſolo Papa habilitandus.

DECISIO LXXXVIII.

Ex conſ.50. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 88 Permutatio beneficij pinguioris cum minus pingui, cum pacto, vt fructus excedentes ſibi reſtituãtur, eſt ſimoniaca. Idem eſt, ſi conueniant vt conſtituatur penſio auctoritate propria pro fructuum adæquatione.

DECISIO LXXXIX.

* 89 Simonia cõuentionalis eſt, ſi cõpermutantes paciſcantur quod in certum euentum ſibiipſis propria beneficia permutata reſtituant; & pœnas per Pium IV. & V. committentibus confidentiam ſimoniacam impoſitas incurrunt; Quarum vna eſt excommunicatio Papalis; Altera, perditio beneficiorum habitorum; Tertia, inhabilitas ad habendum alia; Quarta vero reſeruatio beneficiorum per confidentiam habitorum, & aliorum per eam vacantium prouiſionis. Talis autem confidentiarius, quamuis dimiſſo beneficio, vigore Cruciatæ, à cenſuris ob id incurſis abſolui poſſit; & abſolutus, ordines iuſtè percipere queat, ad beneficia tamen obtinenda à ſolo Papa habilitari poterit.

DECISIO XC.

Ex conſ.52. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 90 Simoniæ crimen verè corã Deo committitur, cùm temporale quantumuis minimum, in lingua, obſequio, aut manu datur in pretium rei ſpiritualis, & ſi attingit ad culpam mortalem, ſiue ratione quantitatis, ſiue ratione irreuerentiæ & deordinationis reponendo rem ſpiritualem in ordine rerum vendibilium, & æſtimabilium & temporalium, excommunicationem habet annexam: ſi autem alio reſpectu detur res illa, aut obſequium fiat, quàm pro pretio, & ſolutione rei ſpiritualis, puta pro dono gratioſo, vel ſuſtentatione miniſtrorũ, vel labore eorum, vel vexationis redemptione coram Deo ſimonia iure diuino, naturali, aut humano prohibita non eſt; vt proinde quando ſeruire alicui, vt ei conferatur beneficium, aut tali ſuo miniſtro illud conferre, ſimoniacum ſit, ex prædictis conſtat.

DECISIO XCI.

Ex conſ.53 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 91 Examinator, qui, vt amicô rogantì gratificaretur, promouendum in actu examinis alacriorem reddẽdo adiuuit, ſi adiutorium non fuit no-

tabile in pœnas contra ſimilia perpetrantes, *a* ſtatutas non incidit, etiamſi poſtea munuſcula gratis oblata, bona fide recipiat. *b*

a Concil. Trid. ſeſſ. 24. c. 18. de ref. §. Caueant. b Arg. c. Etſi quæſtiones de ſimon.

DECISIO XCII.

Ex conſ. 56. in Nouis, deeſt in antiquis.

*92 Cùm fauor, per quem vnus iuuat alium ad aliquam gratiam conſequendam, res ſuapte natura inæſtimabilis, & inuendibilis ſit, conſequenter qui vt Cardinalitiam dignitatem aſſequatur, aut alicui, vt fiat Cardinalis, donum aliquod dat, peccatum ſimoniæ committit, & in pœnas Bullæ Gregorij XIII. *c* ſaltem excommunicationis incidit; Quod ſi Pontifex ſcit, & conſentit, ceſſant quidem pœnæ temporales, ſed non peccatum, nec pœna æterna.

c Extrauag. Ab ipſo.

DECISIO XCIII.

Ex conſ 64. in Nouis, deeſt in antiquis.

*93 Simonia non eſt, ſi ego aliàs licitè extinguo penſionem, vt pecuniam receptam mutuem tibi illam tradituro tertio volenti aliam ſimilem extinguere penſionem, & tu mihi promittas interim aliquot annua.

DECISIO XCIV.

Ex conſil 67. in Nouis, deeſt in antiquis.

*94 Peccati venia cum nō detur niſi correcto, *d* conſequenter realis ſimoniacus in beneficio, non niſi eo dimiſſo, ab excommunicatione abſoluendus eſt.

d Reg. peccati venia de re...ur in 6.

DECISIO XCV.

Ex conſi. 71. in Nouis, deeſt in antiquis.

*95 Simoniacè ignoranter de beneficio, ſeu penſione prouiſus, ita fructus bona fide durante ſuos facit, ac ſi ſimonia perpetrata non fuiſſet; poſt ſcientiam vero non ſolùm beneficium, aut penſionem dimittere, ſed etiam fructus poſtea perceptos reſtituere, vel remiſſionem, ſeu compenſationem à Papa obtinere tenetur.

DECISIO XCVI.

Ex conſil. 74. in Nouis, deeſt in antiquis.

*96 Reſignatarius pecunias neceſſarias pro expeditione literarum reſignanti, vti amico, animo eas repetendi, vel compenſandi cum terminis ſoluendæ penſionis, non autem in pretium reſignationis mutuans, aut ſoluens, verè coram Deo, nec cōfidentiarius, nec ſimoniacus eſt; quamuis talis in foro exteriori præſumitur, niſi eas ſciente Papa, ſciente ſcilicet, & conſentiente ſummo ipſius Datario perſoluat.

DECISIO XCVII.

Ex conſil. 75. in Nouis, deeſt in antiquis.

*97 Reſignatarius accepta poſſeſſione beneficij, ita demum poteſt reſignanti quid dare, ſi principaliter propter Deum det ipſi reſignanti egenti in eleemoſynam, etiamſi minus principaliter det, vt obligationi antidorali ſatisfaciat.

DE-

DECISIO XCVIII.

Ex conſi.78.in Nouis, deeſt in antiquis.

* 98 Reſignans, ſi poſt captam poſſeſſionem a reſignatario, conſtituitur vicarius ad regimen benefici j reſignati, licet illud regat de iure in vim dictæ deputationis, & non de facto, in foro tamen exteriori confidentiarius præſumitur.

DECISIO XCIX.

Ex conſ. 83. in Nouis deeſt in antiquis.

* 99 Confidentiarij, qui recipiendo beneficium promittebant reſignanti retrocedere ante conſtitutiones Pij IIII. & V. adeo licite feciſſe cenſebantur, vt fidem præſtitam adimplere cogerentur.

DECISIO C.

Ex conſil.84.in Nouis, deeſt in antiquis.

* 100 Conſuetudo etiam immemorialis eccleſiæ ſecundum quam prouiſi de canonicatu, & præbenda, ante quam ad poſſeſſionem illorum admittantur, aliquid pro eccleſiæ reparatione ſoluere ſolent, illicita, & ſimoniaca cenſeri debet, ſi pro ipſius benefici j, aut præbendæ acquiſitione illud ſoluatur. Quamuis.n. beneficio ante, imo & poſt illius erectionem, vacanti, à ſuperiore onus aliquod temporarium reale imponi poſſit, e perſonæ tamen de eo prouidendæ nihil imponi poterit.

e c ſignificatum. de præben.

DECISIO CI.

Ex consil.85.in Nouis, deeſt in antiquis.

* 101 Parochus petens, vel etiam exigens ante collationem nuptialis benedictionis, quæ pro huiuſmodi dari conſueuerunt, etſi malè facit, ſimoniacus tamen non eſt, nec cenſuras incurrit. *f* * & dato quod ſimoniam in iſtis committeret, excommunicationem tamen non incurreret, cum hæc non niſi ob ſimoniam in ordine, vel beneficio incurratur.

f S.Th. 2. 2.q. 100. ar.3. Caiet.ver.ſimonia. Nauar. in Man.c.23 nume. 10.

DECISIO CII.

Ex conſil.93. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 102 Extrauagans Pij V. *g* contra ſimoniacos lata, inhabilitās ſimoniacè beneficia, & dignitates acquirentes, penſionem acquirentes non ligat, nec etiam eos, quibus ignorantibus, à tertia perſona aliquid ſimoniacè acquiritur.

g Extraua. Intolerabilis. quæ eſt 87 in ordine.

DECISIO CIII.

Ex conſi.94. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 103 Ignorantia probabilis, qualis eſt illius, qui ſciens quædam circa ſua beneficia per fratrem eius iuriſperitum, quem illicita tractaturum non credebat, tractari, non curauit diligentius de bonitate dictarum actionum inquirere, à cenſura excommunicationis, & pœnis, quas incurreret beneficiarius, excuſat. *

Nauar. in Man.cap. 23.nu.45. & c.27.n. 172.

DECISIO CIV.

Ex conſi 99. in Nouis deeſt in antiquis.

* 104 Simoniæ realis mediator fructus benefici j quæſiti alteri ex cauſa ſuæ mediationis malè perceptos reſtituere tenetur; ſic autē ignoran-

ter bona fide de huiuſmodi beneficio prouiſus, quamuis titulum non acquirat, vnde & beneficium per alienam ſimoniam ſibi acquiſitum dimittere tenetur, *h* fructus tamen ſi ſunt induſtriales, quales vt plurimum ſunt fructus beneficiorum, cum cultura, & opera beneficiarij quærantur, *i* etiam extantes, vel ex quibus locupletior factus eſt, facit ſuos, Naturales autem extantes, aut quib. factus eſt ditior, non eccleſiæ, ſed ei, cui primo beneficiũ legitimè confertur, reſtituere debet. *K* & ideo ſi huiuſmodi ignoranter per ſimoniam promotus, poſt renunciationem à ſe factam fuerit reprouiſus, vel à Sede Apoſtolica illius retentionem obtinuerit, fructus illos, vti primus qui canonicè ſuccedit, faciet ſuos.

h c. Nobis: ca. ex inſinuatione. & c. de ſimoniacè. de ſimon.
i Pan. in c. Grauis. n. 6. de reſti. ſpoliat.
K arg c. cũ vos de off. ordin. & c. Quia ſæpe. de elect.

TITVLS III.

Ne prælati vices ſuas, vel eccleſias, ſub annuo cenſu concedant.

SVMMARIVM.

1 *Iuriſdictionem temporalem emendo, an, & quando quis mortaliter peccat.*

2 *Vicariatus epiſcopi ſine ſimonia emi nequit, ſic tamen emens, non eſt excommunicatus.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. alids 22. de empt. & vendit.

1 EMens pretio, officia quædam temporalia iuducãdi ab eis, qui poterãt ea ipſi gratis conferre, mortaliter Peccat, legem tranſgreſſus, *a* & etiã conſentiens, & cauſa exiſtens vt collator eorum accipiendo pecuniam peccet cum ſit turpe lucrũ; *b* * Niſi certa modificatione ea vendant, *c* nimirũm honeſtó pretio, & perſonis idoneis; Huiuſmodi tamen iudicandi munus iuſtè exercendo non peccat, & illud retinere poteſt, nec quæſita per iuſtum exercitium præfactorum officiorum reſtituere tenetur; ſecus autem ſi aliquid iniuſtè acquirit. *

a Auth. vt iudices ſine quo. ſuf fr. collat.
b Pan. in c. 1. & 2. Ne pral. vic. Man. c. 21 num. 7.
c S. Thom. opuſc. 21.
Man. c. 57 num. 3.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. in vtriſque.

2 Canonici Sede vacante cõuenientes icrca electionem Vicarij; & paciſcentes, vt quicunque eorum eligitur Vicarius, tam ſalarium ei ratione Vicariatus ſoluendum, quam omne aliud emolumentũ Vicario Epiſcopi ſolui ſolitum, inter ſe, & alios Canonicos æqualiter diuidere teneatur; & vnus eorũ poſtea electus, huiuſmodi pactum ſeruãs, & vnicuique eorum ſingula æqualiter diuidens ſimoniam omnes realem admittunt; Cum Vicariatus generalis Epiſcopi, & cuiuslibet alterius prælati res ſpiritualis ſit, *d* excommunicationem tamen non incurrunt; *e* cum hæc ſolum contra ſimoniacos in ordine, vel beneficio lata ſit, quale non eſt vicariatus officium, vnde nec irregulares celebrando efficiuntur.

d c. 1. & 2. Ne pral. vic. ſuat.
e Extra. 1. de ſimon.

TITVLVS IIII.

De Magiſtris.

SVMMARIVM.

1 *Lector ſacræ ſcripturæ etiam in cathedralibus regularibus ponendus.*

DE-

DECISIO I.

Ex conſ. I. in vtriſque.

1 IN eccleſijs cathedralibus, tam regularibus, quàm ſecularibus lector Sacræ ſcripturæ ponendus eſt, *a* vbi autem eadem eccleſia & cathedralis, & regularis eſt, non duo lectores, ſed vnus ſuffi cit, cum vna tantum ſit eccleſia, & proinde vno iure cenſeri debet, *b* cui lectori, vbi præbendæ nõ ſunt, de ſtipendio prouidendum eſt, & cæteris paribus canonicus eiuſdem eccleſiæ alij externo præferendus eſt. *c*

a Tri ſeſſ. 5. ca. 1. de refor.

b ca. cognouimus. 12 q. 1.

c arg. c. nullus. diſ. 61

TITVLVS V.

De Iudæis.

SVMMARIVM.

1 *Filij hæreticorum, & Iudæorum nõ ſunt ordinandi.*

2 *Vendere Iudæis ramos myrti ad finem celebrandi ſcenophegia non licet.*

3 *Vſuras, qui iuſtè cum conuenientibus Capitulis Iudæis permittit, ad eas ſoluendum compellere poteſt.*

4 *Vſuras concedendi licentia conceſſa à Papa, non ſe extendit extra terras eccleſiæ in temporalibus ſubiectas.*

5 *Papa Iudæis permittere poteſt vſurarum exercitium.*

* 6 *Arma deferentes infidelibus, an, & quando peccant, & abſoluendi.*

* 7 *Arma fabricare fideles inter Turcas habitantes, an poſſint.*

* 8 *Chriſtiani in terris Turcarum habitantes, an equos illis vendere poſſint?*

* 9 *Chriſtiani inter Turcas commorantes, an milites ſtipendiarij eſſe queant.*

* 10 *Cacabi, & alia vaſa ænea, vel ferrea, an inter arma Turcis deferri prohibita cenſeantur.*

DECISIO I.

Ex conſ. I. aliàs 22. de Hæreticis.

1 FIlij Hæreticorum, quorum parentes damnati fuerũt, & ipſi, vel ſtatuæ, vel oſſa eorum combuſta ſunt & etiam Iudæorum, ad ſacros ordines vſque ad quartam generationẽ promoueri non poſſunt, *a* quod idem de deſcendentibus à Mauris intelligendum eſt, nec poſſunt tales in Guardianum, Prælatum, aut Prouincialẽ eligi, aut ad prædicandum admitti.

a Paul. 4. Extra. Cũ ex Apoſtolatus. conſtit. 42. Grego. 13. Extr. edit. 1578.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. aliàs 1.

2 Venditio ramuſculorum myrti, quibus vtuntur Iudæi in feſto Scenophegiæ celebrando, per ſe conſiderata peccatum non eſt, nec aliquod ſecum peccatum admixtum habet, ſed efficitur peccatum, etiam mortale ſolum ob circunſtantiam malã finis mortaliter mali, *b* quando quis eos venderet Hebræis ad finem, vt ipſi eis ad ſcenophegia celebranda vtantur: Sin vero in eorum venditione finis bonus apponatur, puta ob quærendam ſibi pecuniam, qua ſe ſuſtentant, vel aliàs eis honeſtè vtantur, nullum omnino peccatum in eorum venditione admittitur. *

b S. Th. 1. 2. q. 18. artic. 4. & 7.

Man. t. 17 nu. 195.

DECISIO III.

Ex conſi.3.alias 33.de vſuris.

3 Non ſolum Papa; ſed etiam alius quicunque Princeps ſecularis, ſiue Imperator, ſiue Rex ſit, aut alius qui ſuperiorem non recognoſcit, iuſta de cauſa poterit ſine peccato, auctoritate ſua in terris ſuis permittere, etiam ſine eccleſiaſtica auctoritate vſurarium exercitium Iudæis, factis honeſtis capitulis cum eis; & non accipiendo lucrum ſibi de illo exercitio; * Quamuis melius facerer, qui id non niſi ſummo Pontifice conſulto, cum capitulis ab eo approbatis permitteret. Poteſt etiam Chriſtianos ad pacta, & conuenta inter Principem, & Iudæos obſeruanda compellere, & conſequenter ad ſoluendas vſuras promiſſas; pro illa Iudæis, & permiſſas. Princeps vero, qui ſuperiorē recognoſcit, nihil horum iuſtè permittere poteſt, ſine auctoritate Papæ, vel illius Superioris, in cuius territorio viuit.

Mand.17 num.195.

DECISIO IV.

Ex conſi.4.alias 34.de vſuris.

4 Licentia vſuras exercendi in terris eccleſiæ à Papa conceſſa, extra terras eccleſiæ in temporalibus nō ſubiectas, non ſe extendit; præſertim cum Priuilegia, quæ in præiudiciū aliorum Principum temporalium redundant, reſtringenda ſint. *c* Ad verum autem intereſſe, tā lucri ceſſantis, quàm damni emergentis ſeruatis ſeruandis ſine aliqua ſpeciali permiſſione Principis ſpiritualis, & temporalis iure communi, tam Iudæo, quàm Chriſtiano cuicunque mutuare licet. *

c c.Porro. de priuil.

Man.c.17 num.211.

DECISIO V.

Ex conſilio 5.in antiq. eſt 35.de vſuris in Nouis.

5 Sicut rectè nonnunquam permittitur aliquod malum, hoc eſt, non punitur, vt aliud peius impediatur, vnde & lupanaria in multis locis permittuntur, ne caſta matrimonia ſolicitentur, & vt alia peiora impediātur, *d* ita etiam à Papa in vrbe, & Auinioni; & alibi ab alijs Principibus vſurarum exercitium Iudæis permiſſum eſt ad mala maiora vtcūque euitanda, id quod abſque peccato fieri poteſt non participando in lucro, ſecus tamen ſi in illo participarent. *

d S.Th.2. 2.q.10.ar tic.11.

Nauar.in Man.c.17 num.195.

DECISIO VI.

Ex conſ.3.in Nouis, eſt conſ.3.de clādeſt.deſpon.in antiqu. dub.6.7. & 8. ſed quia huic titulo magis conuenit, hic apponere viſum eſt.

* 6 Armorum delatio vbi non eſt prohibita cum multo vigore, ſed ſolum ſub aliqua parua pœna temporali, non eſt mortalis, niſi inde aliquod ſcandalum notabile Reipubl. oriretur, vel deferrentur in finem mortiferum, cum mortali inobedientia, vel ſcandalo, vel ad bella iniuſta, præſertim pro infidelibus contra Chriſtianos: in quibus caſibus ſic deferentes, nihil abſtineant, abſolui non poſſunt.

DECISIO VII.

* 7 Arma fabricare poſſunt Chriſtiani in terris Turcarum viuentes, illaque eis vendere, modo ea ad bella iniuſta non fabricent, nec tacitè aut virtualiter ſciant, aut credant illos, quibus vendunt, eis ad iniu-

ſta bella præſertim contra Chriſtianos vſuros; quia hoc eſſet cooperari ad malum, quod nūquam licitum eſſe poteſt.

DECISIO VIII.

Ex conſ 4. in Nouis, eſt conſil. 3. de cland. deſpon. dub. 7. in antiq.

* 8 Turcarum in regione habitās ſubditus Chriſtianus, Turcis equos & arma iuſte vendere poteſt, dummodo ea intentione non vendat, vt ijs in bellis iniuſtis vtantur; Nec ligatur legibus prohibentibus quædam ad Turcas deferri, e quæ ſolum contra illos editæ ſunt, qui cum nō ſint infidelibus ſubditi, Turcis tamen ea vendunt, & deferunt. Poteſtque ſic Turcis ſubditus, bellis, quæ Turca alijs infidelibus iuſtè indicit intereſſe, & acquirere ſecūdum ius commune, f ſi ipſi eo vtuntur, dominiū rerum, & perſonarum, quas in bello capiunt, vel à captiuis pretium redemptionis exigere, & prædam captam tueri etiam infideles aduerſarios occidendo.

e c. ita quorūdam. de Iudæis.

f c. ius gentiū, diſt. 1.

DECISIO IX.

* 9 Militiæ nomen dare apud Turcas Chriſtianis ibidem commorātibus licet, dummodo non ſe obligēt, nec intendant in bello iniuſto bellare; Nam ſi talem obligationē facerent, grauiter peccarent, nec promiſſionem pro hac parte ſeruare tenētur, g proponenteſque obligationē hāc pro dicta parte non ſeruare, abſolui poſſunt.

g Arg. cap. Militare. 23. q. 1. & c. Iulian. 11. q. 3.

DECISIO X.

Ex conſ. 6. in Nouis deeſt in antiquis.

10 Cacabi, & alia vaſa ænea, vel ferrea ad vſum coquinæ principaliter fabricata, quamuis propriè arma bellica non ſint, quia tamen ex eis arma bellica confici poſſunt, & ſolent, ideo mercatores, & alij hæc ad ſarracenos dolo malo, ſeu fraude deferentes, aut eis hæc vendentes, in Bullam Cœnæ, & alias iuris excommunicationes incidunt; ſecus vero ſi bona fide, ſine fraude & dolo, aut mala intentione vaſa prædicta eiſdem ad vſus alios quam bellicos vendant.

TITVLVS VI.

De Hæreticis.

SVMMARIVM.

1 *Inquiſitor hæreſis, ſuper incæſtu iure communi cognoſcere nequit.*

2 *Renunciatio beneficij ante priuationem facta eſt valida, ſecus ſi ſolum ante declarationem.*

3 *Libros damnatos ſine licentia tenens, & legens, Bulla Cœnæ excommunicatur.*

4 *Sepeliens ſcienter hæreticum, excommunicationem non reſeruatam incurrit.*

5 *Abiuratio de vehementi, eſt quædam purgatio Canonica.*

6 *Iudæi, & Pagani, in quibus eccleſia ſubiecti ſunt.*

7 *Confeſſio & abſolutio excommunicati, ſe talem ignorantis, valent.*

8 *Denunciare non tenetur quis, quem hæreticum dubitat, ſed probare nequit.*

9 *Prælati Regulares in ſubditos de crimine hæreſis procedere non poſſunt.*

10 *Hæretici fautor cēſetur iudex, qui illum aufugere permittit.*

11 *Bona*

11 *Bona hæreticorum niſi priùs declarentur, apprehendi ne queunt.*
12 *Teſtis ad pœnam ignis ſe obligãs, non eſt ea puniendus.*
13 *Hæreticos notorios non denunciatos vitare non tenemur.*
14 *Iudici interroganti cum iuramento an ſacrum fecerit, vel eidem interfuerit, an catholico negare licet.*
15 *Catholicus an, & quomodo in terris hæreticorum habitare poteſt.*
16 *Hæreticorum funus ducere vbi, et quando liceat catholico.*
17 *Catholici ſuperiori infideli indifferentia iubenti iuſtè parent.*
18 *Laicus de fide diſputans, excommunicandus, ſi ſcit non licere.*
19 *Scriptura priuata manu aliena, alij non nocet.*
* 20 *Inſordeſcens in excommunicatione vltra annum à iudice reſponſurus de fide, citandus.*
21 *Hæreſim manifeſtam an ſapiat, dicere, Chriſtus paucos habebit amicos.*
22 *Abiuratio de leui, aut vehementi, an irregularitatem inducat.*
23 *Filij nati antequam pater fieret hæreticus, pœnis non afficiuntur.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. alias 2.

1 QVamuis arctèto aliquo Priuilegio, aut cõſuetudine à Summo Põtifice approbata, *a* Inquiſitores hæreticæ prauitatis ſuper inceſtu Sacerdotis cum filia ſua ſpirituali admiſſo procedere poſſint; attento tamen ſolo iure communi, ſuper huiuſmodi crimine procedere nequeunt, & procedendo peccant mortaliter, iuriſdictionem alienam vſurpando; *b* ex eo quod cognoſcere non poſſunt niſi de crimine hæreſis, & alijs aliquibus illi acceſſorijs; *c* quale non eſt inceſtus crimen cum hæreſis fidei catholicæ, *d* inceſtus autem virtuti caſtitatis & pudicitiæ opponatur. *e* Sed neque de blaſphemia, in qua fit iniuria Deo, aut ſanctis, neque de ſuperſtitionibus, & diuinationibus, quæ ſunt contra virtutem religionis moralium omnium maximam; *f* præfati Inquiſitores cognoſcere valent, niſi caſu quo contradictionem alicuius articuli fidei implicant, aut manifeſtè hæreſim ſapiant. *g*

a c. cum cuncta per mũdũ. 9. q. 3. cap. propoſuit. de concеſ. præb.

b S. Tho. 2. 2. q. 60. ar. 6.

c c. accuſatus. §. de inceſtu. de hæret. in 6.
d cap. Hæc eſt fides. 23. q. 1.
e S. Thom. 2. 2. q. 154 a. 9.
f S. Tho. 2. 2. q. 81 a. 5
g d. c. accuſatus. §. ſane.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. alias 3. de renunciat.

2 Inquiſitus beneficium ſuum renũcians in fauorem alterius, qui poſtea tanquam fautor hæreticorum per ſententiam condemnatus abiurat, & ab Inquiſitoribus priuatur beneficijs, & priuatus declaratur, valide renunciat; cum renunciatio beneficij ante priuationem facta, valida cenſeri debeat.

DECISIO III.

Ex conſ. 7. alias 9.

3 Degentes in terris, & Prouincijs hæreticorum, & libros damnatos legentes, & tenentes, excommunicatione Bullæ Cœnæ incurrunt; *b* ſicut etiam ij, qui licet non ex animo, ſed falsò, & ſimulatoriè iurant Principem ſecularem caput eſſe non ſolum in rebus temporalibus, ſed etiam in ſpiritualibus, aut qui partim timore, partim ignorantia criminis, ad ſæuitiam tyrannorum vitandam calices, pa-

b §. 1. Bulla cœnæ.

tenas

patenas cruces, aliaque vaſa & ornamenta Sacra & Eccleſiaſtica frāgunt, excommunicationem, & irregularitatem incurrunt, quæ naſcitur ex crimine notorio depoſitione digno quoad forum contentioſum, * quoad illud tanquam hæretici notorij dijudicandi ſunt, & abſolutione diſpenſatione, & facultate, indigent immo & inhabiles ſunt ad beneficia eccleſiaſtica obtinenda, ac ſi illa omnia vero animo egiſſent.

Man.c.25 nu.73.77 & 148.
i c.Humanæ aures. 22.q.5.

DECISIO IV.

Ex conſi.4.alias 11.

4 Sepeliens aliquem in loco ſacro de quo apud quoſdam rumor eſt quod ſit hæreticus, excommunicationē non incurrit; cum ius excommunicans ſepelientem ſuſpectum de hæreſi, K non excommunicat ſimpliciter ſepelientem, ſed præſumētem ſepelire eum quem hæreticum eſſe cognoſcit; præſumptio autem dolum & malitiam præſupponit; quæ tamen excommunicatio non eſt reſeruata Papæ per Bullam Cœnæ, vel alia iura, ſicut excommunicatio propter hæreſim incurſa eidem reſeruatur.

K c.Quicūque. de hære.in 6. clem.1.de ſepult.

DECISIO V.

Ex conſ. 5. [*alias*] 18.
Ex conſ. 6. [*alias*] 19.

5 Qui verè hæreticus fuit, & pœnitēs hæreſeos à ſe admiſſæ iam confeſſæ, vel probatæ, eam abiurat, vt miſericordiam conſequatur, & ne ad mortem tradatur; *l* ad beneficia, & officia conſequēda inhabilis eſt, donec habilis fiat, & ipſo iure habitis, & alij omnibus bonis, priuatur; *m* & reſignatio beneficij ob hæreſim vacantis nulla & irrita eſt, *n*

l c.primū. 1.q.7.ca. ego Berengarius.de conſecr.d. 2.& ca.ad abolendā. §.præſenti de hæret.
m c.2.§.hæretici.de hær.in 6.

Cui vero abiuratio de leui, immo & de vehementi ſuſpicione, tanquam purgatio canonica imponitur, & abſolutus, & innocens à crimine impoſito oſtenditur, *o* nullam omninò inhabilitatem ad obtenta, vel obtinenda beneficia incurrit; *p* Sed neque reſignatio beneficij ab eo facta per Bullam Pij V. annullatur.

& c.vergētis.& c.cū ſecundum tit.eod.
n Pius V. Extra.Cū ex Apoſtolatus.
o d.c.ad abolēdam, § Qui vero.& c.accuſatus.de hær.in 6.
p c.Inter. de purg.canon.

DECISIO VI.

Ex conſil.7.alias 4.

6 Hæreticus factus occaſione Iudæorum ei Iudaiſmum perſuadentiū, & ad cor rediens & abſolutionem ab excommunicatione Bullæ Cœnæ petens, nō niſi manifeſtatis Iudæis præfatis, vt ab Inquiſitorib. puniri poſſint abſolui debet. Quamuis enim Iudæi cum nondum baptizati ſint, complices hæreticorum eſſe nequeant, ad hoc vt hæretici dicantur, * nec eccleſiæ legibus ſubiici, quoad legis Chriſtianæ obſeruātiam; *q* Quia tamen eccleſia ad fidē ſuam defendendam iuriſdictionem habet, iuſtè poteſt quoſcunque turbantes eam, & retrahentes Chriſtianos ab obſeruantia legis Chriſtianæ punire; cum huiuſmodi peccata, aut merè fori eccleſiaſtici, aut ſaltem fori miſti ſint, in quibus caſtigandi iudicium ſeculare præuenire poteſt. *r*

Man.c.27 num.13.
q c.gaudemus. de diuortijs.
r c.cum ſit generale. de foro cōpet. ca. contra chriſtianos. de hære. in 6. & c.ſæpe 28.q.1.

DECISIO VII.

Ex conſi.8.alias 5.

7 Qui in vera & catholica fide perſeuerās, cum hæreticis ſæpius cōuerſatur, & verba, & hæreticales blaſphemias eorū audit, & libros eorū curio-

curioſitate quadam, & ſciendi ſolū auiditate ductus emit, tenet, & legit, ſed poſtea pœnitentia ductus libros, quos emerat, comburit, & cuiuſdam Iubilæi auctoritate à Confeſſario ab omnib. peccatis abſoluitur, non obſtante quod in dictis literis continebatur expreſsè, ne legentes, & tenentes libros prohibitos abſoluantur, quia confeſſario perſuadet, quod abſolui debet ex eo, quia tunc non legebat, nec detinebat, licèt legerit, & detinuerit; legendo, & tenēdo illos libros in excommunicationem Bullæ Cœnæ incidit, non quidem quatenus excommunicat hæreticos (cùm hic verè coram deo Catholicus erat, licet in foro exteriori vt hæreticus erit iudicandus, *) ſed quatenus excommunicat tenentes & legentes libros hæreticorum ſine licentia Sedis Apoſtolicæ: Confeſſio vero & abſolutio poſtea à confeſſario facta valida fuit, (quamuis confeſſarius poteſtatem eum abſoluendi ab excommunicatione non habuerit) eo quod confeſſio & abſolutio excommunicati ſe talem ignorantis valent. *

Man. c. 11 nu. 24. & 25. & cap. 27. nu. 56

Man. c. 9. num. 3.

DECISIO VIII.

Ex conſ. 9 aliàs 3.

8 Vltramontanus, qui cum hæreticis vltra montes conuerſatus eſt, illos denunciare non tenetur; ſi vero cū illis in Italia, vel Hiſpania, & alijs locis, vbi viget Inquiſitio, conuerſatus ſit, illos denunciare obligatur, dummodo tamen pro certo & indubitatò ſciat aliquem eſſe hæreticum ex ſignis ſufficientibus, vel ab aliquo fide digno, qui id ſcit, audiuit, vel per confeſſionem ipſius id compertum habet, *ſ* & cum talem eſſe probare poterit; Nec abſolui debet niſi denunciat, vel ſaltē omninò denunciare proponat: Secus autem ſi dubius ſit, an ſit hæreticus, nec eum talem eſſe probare valet; Tunc enim malè faceret, qui ob leuem ſuſpicionem, & ob ſigna non manifeſta, aliquem tanti criminis reum denunciaret.

ſ Innoc. in c. cū cauſa de iuram. calum.

DECISIO IX.

Ex conſil. 10. alias 1.

9 Quamuis iure cōmuni Prælati Religionum & Congregationis alicuius iuriſdictionem in ſuos ſubditos habent quoad ea, quæ ad regulam pertinent, *t* & etiam conſuetudine, vel priuilegiò quoad alia crimina, etiam ad imponendam pœnā triremium; *u* Non tamen eodem iure communi iuriſdictionem habēt cognoſcendi de cauſis hæreſum religioſorum ſui ordinis, & eas definiēdi, nec conſequenter aliquid de ea re ſtatuendi abſque priuilegio Sedis Apoſtolicæ, ſed huius rei cognitio, & poteſtas puniendi, & definiēdi per longiſſimi temporis conſuetudinem ſolis Inquiſitoribus, re cū Diœceſanis communicata, & Diœceſanis, re cūm Inquiſitoribus communicata, reſeruatur. *x*

t Glo. in c. cum ab eccleſiarum. de off. ord. u ca. nullā 18. q. 2.

x c. vt officium. c. vt Inquiſitionis. etc. per hoc. de hæret. in 6. Cle. 1. & 2. de hæret.

DECISIO X.

Ex conſil. 11. aliàs 14.

10 Gubernator ſecularis, ab Epiſcopo requiſitus, vt aliquem in excommunicatione per annum manentem, tanquam ſuſpectum de hæreſi capere, aut captum ſemel Epiſcopo tradere differens, ne iuriſdictioni Regiæ præiudicium faciat, ſed in carcerem ſecularem conijcit, ex quo poſtea ſine alia Gubernatoris culpa, de conſenſu tamen Carcerarij aufugit, vterque tam Gubernator,

nator, quàm Carcerarius excommunicationem Bullæ Cœnæ, tanquam hæreticorum fautores, in foro exteriori incurrere cēſendus eſt, *y* Quæ excommunicatio Papæ reſeruatur, ſicut aliæ illius Bullæ: Sin vero alijs de cauſis, & non animo fauēdi præ dicto capto, quatenus erat de hære ſi ſuſpectus, Gubernator mandata implere omittit, & Carcerarius eius fugæ conſentit, non quidem ne puniatur de hæreſi, ſed aliam ob cauſam, puta miſerationis, paupertatis, cognationis, vel amicitiæ, neuter eorum in foro conſcientiæ excommunicationem præfatæ Bullæ incurrit. *

y § 1. Bulla cœna.

Man.c.27 num.55.

DECISIO XI.

Ex conſi.12. aliâs 20.

11 Hæreticorum bona quæ ipſo iure propter hæreſim confiſcantur, apprehendi, & occupari nō poſſunt, quantumcunque notorius hæreticus ſit, donec per eccleſiaſticum iudicem hæreticus declaretur. *z* Quæ bona confiſcata, fiſco eccleſiæ cēdunt, ſi bona illa in territorio eccleſiæ ſita ſint, aut fiſco temporali, ſi in territorio ſeculari poſita ſint; *a* maximè cū is, cuius bona propter hæreſim confiſcantur, laicus ſit. *b*

z c.cum ſecundū. de hær.in 6.

a c.vergentis. de hæret. et d.c. cum ſecundum. et gl. in clem.2. de hær.

b arg.cap. Nouit. de iudic.

DECISIO XII.

Ex conſil.13. aliâs 15.

12 Teſtis, qui iuratus, & interrogatus de coniecto in carcerem pro hæreſi ab Inquiſitore, quid ſentit de eius fidelitate, Reſpondet, ſe adeo credere illum eſſe fidelem, vt contentum ſe dicat comburi, ſi ipſe inueniatur hæreticus; nec peccat, nec ab Inquiſitore puniri poteſt, ſi coniectus in carcerem probetur hæreticus: cum figurata & hyperbolica locutio, nec mēdacium, nec peccatum ſit; *c* & ſi peccatum eſſet, peccatū tamen hæreſis non erit, cum nec contra ſacram ſcripturam, nec contra aliquā Eccleſiæ Romanæ determinationē ſit; Nec quiſquam ſe obligare poteſt ad pœnam ignis, mortis, aut mutilationis membri, *d* cum ſuorum membrorum non ſit Dominus. *e*

c S.Th.2.2.q.3.art.1.

d Glo.in c. cū homo. 23.q.5.

e c.contingit.de ſen. excomm.

DECISIO XIII.

Ex conſi.14 aliâs 10.

13 In Sacramentorū ſuſceptione hæreticos notorios vitare non tenemur, vnde ijſdem caſibus, & modis in Sacris cum illis communicare poſſumus, in quibus cum Catholicis, quos ſcimus eſſe excommunicatos, ſi denunciati non fuerint. * Sed & Miſſa celebrari, & alia officia Diuina publica in eccleſia, in qua hæreticus ſepultus eſt, peragi poſſunt, dummodo hæreticus ille denunciatus non fuerit, *f* quamuis hoc olim prohibitum fuerat. *g*

Man.c.27 nu.35.

f Extr. Ad euitanda Mart.V.

g c.Sacris. de ſepult. & ca.Ad hæc.de priuileg.

DECISIO XIV.

14 Catholicus cum iuramento à Iudice hæretico, vel ab hæreticis conſtituto interrogatus, ſi ſacrum fecerit, vel eidem interfuerit, Reſpondens ſimpliciter ſe neſcire, peccat, quia peierat, & mendacium iuratum profert; Qui vero non iurat ſimpliciter, ſed cum additione mentali interiori, intendendo ſcilicet intra ſe, quod non ita, vt dicere teneatur, non peccat, ſed bene facit & meretur. *

Man.c.18 nu.60.& 61.& c.25 num.43.

DECISIO XV.

15 Degens in terris hæreticorum habens propoſitum ſeruādi fidem catholicam;

tholicam, ita, vt ope diuina nunquam eam negabit, nec deſinet eam confiteri quoties id fuerit neceſſarium ad gloriam Dei, vel ad vtilitatem proximi non tenetur inde exire; aliàs vero tenetur. *b*

b S. Th. 2. 2. q. 3. art. 2. & ibi Caiet.

DECISIO XVI.

Ex conſ. 15. alias 12.

16 Catholicus in partibus, vbi palam hæreſes vigent, ſi à propinquis defunctorum rogatus ſit, eorum funus comitari, quando ipſi hæretici defuncti ad ſepulturam, hæreticorum more deducuntur, licitè, & ſine peccato id facere poteſt, dummodo is qui ſepeliendus eſt, non ſit hæreticus denunciatus pro excommunicato, *i* * aut id intentioni fauendi hæreticis, quatenus hæretici ſunt, non faciat, ſed alio iuſto & honeſto reſpectu humanitatis naturalis, vel cognationis, vel locationis operæ: Sicut enim poteſt eum licite comitari, vel deducere viuum ad alia opera per ſe licita, & communicare ipſi edendo, bibendo, & contrahendo ſine intentione fauendi ei ob hæreſim, ſi non ſit denunciatus excommunicatus; Sic etiam illi mortuo communicare poteſt, eum ad ſepulturam deducendo, quod eſt per ſe licitum, & hoc etiamſi eſſent hæretici manifeſti, & notorij; Non tamen licet ipſos ſepelire; multoque minus hæreticos denunciatos, aut intentione fauendi illis, vt hæretici ſunt, aut aliqua alia de cauſa ad funus, & ſepulturam deducere fas erit.

i Extr. Ad Euitanda Mart. V. Man. c. 27 num. 53.

DECISIO XVII.

17 Catholici terrarum, in quibus hæretici, & alij perfidi imperant, & iuriſdictionem exercent, claudere poſſunt officinas ſuas, in quibus operantur, iubente id Principe, vel Magiſtratu hæretico, vel alio infideli, diebus feſtis ab hæreticis, vel infidelibus inſtitutis; modo id animo fauendi hæreticis, vel alijs infidelium ritibus ab eccleſia catholica damnatis, non faciant: Cum huiuſmodi officinarum clauſio opus ex ſe indifferens ſit, quod bono, & malo fine fieri poteſt. *K* & licitè, & iuſtè obeditur ſuperiori infideli talia opera indifferentia iubenti, *l* & ſcādalum orietur ex reſiſtentia, & inobedientia non claudendo officinas, quod catholici ſemper vitare tenentur, quoties id licitè fieri poterit. *m*

K S. Th. 1. 2. q. 18. articulo 6.
l Rom. 13 & ca. Qui reſiſtis. 11 q. 3.
m S. Th. 2. 2. q. 43. art. 7. & 8

DECISIO XVIII.

Ex conſ. 16. alias 24.

18 Laicus quantumuis doctus de fide diſputans, dummodo ſciat id eſſe prohibitum ſub pœna excommunicationis, mortaliter peccat, & excōmunicandus eſt, *n* ipſo tamen iure ſic diſputando excōmunicationem non incurrit.

n c. Quicūque. §. inhibemus, de hær. in 6.

DECISIO XIX.

Ex conſil. 17. aliàs 6.

19 Sicut ſcriptura priuata manu aliena ſcripta, nemini nocere debet, niſi teſtibus munita fuerit, vel manu propria quis ei ſubſcripſerit; *o* Sic nemo accuſandus, aut arguendus eſt, eo quod hoc, vel illud ſcripſerit etiam ſua manu propria in chartulis, commentariolis, & alijs memorialibus imperfectis, indigeſtis, & inemendatis, quibus manus extrema non ſit adhibita, aut in lucem edita non ſint. *p* Immò excuſādus eſt cuiuslibet operis ſcriptor, ſi in eius editione ſit proteſtatus, ſe illud Sacroſanctæ Eccleſiæ

o c. 1. & 2. de fide inſtrum. gl. Innoc. & Felin. ibi.
p Lex ſcriptur. ff. de teſtam.

cleſiæ iudicio, & cenſuræ ſubmittere, etiamſi opus ſit editum, & manu extrema donatum. q

q c. Damnamus § in nullo tamẽ de ſumma Trinit.

DECISIO XX.

Ex conſil. 7. & 21. in Nouis, quæ eadem ſunt, deſunt in antiq.

* 20 Inſordeſcens in excommunicatione ex quacunque cauſa incurſa vltra annum contra ipſum publicata, imo etiamſi excõmunicatus declaratus non fuerit, (cum Extrauagans, *Ad euitanda*, ipſiſmet excommunicatus nihil proſit,) à iudice cõpetenti ad dandam rationem ſuæ fidei catholicæ vocari poteſt; r non tamen vt hæreticus declarari poteſt aut de hæreſi ſuſpectus, niſi per annum continuum (qualis non eſt, quando etiam per abſolutionem ad reincidentiam abſolutus fuit,) à die monitionis in eadem excommunicatione pertinaciter pſeuerauerit. ſ

r c. ad abolendam, §. præſenti. de hæret. Conci. Triden. ſeſ. 25 de ref. c. 3. ſ c. cum cõtumacia. de hæret. in 6.

DECISIO XXI.

Ex conſil. 8. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 21 Hæreſis manifeſta non eſt, nec ad ſacræ inquiſitionis officium ſpectat, dicere, in maxima hominum mortalitate, ob frequentia funeralia, Chriſtus multum lucrabitur; Chriſtus pauciores habebit amicos, ſi pergit eos occidere; Ad maiorem tamen ſecuritatem talis ſancto officio ſe præſentare poteſt, petẽdo declaratoriã, vel ſi iudicatur in foro exteriori culpabilis, abſolutionem.

DECISIO XXII.

Ex conſil. 16. & 17. quæ ferè eadem ſunt, deſunt in antiq.

* 22 Abiurans hæreſim ob leuem, aut vehementem ſuſpitionem. falſam tamen, & cõdemnatus vt cum alijs publicè candelam in manibus portet, & ad triremes ob pœnitentiam ad paruum tempus tranſmiſſus etſi in foro conſcientiæ innocens ſit, & ab irregularitate liber, poteritque, vbi non timet de foro exteriori, ordines ſuſcipere, & celebrare; in foro tamen exteriori irregularis ob ſolemnem & publicam pœnitentiam iudicabitur.

DECISIO XXIII.

Ex conſil. 23. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 23 Filij nati ante dignitatem patris, vel poſtquam ab ea motus, vel mortuus fuerat, ſicut illius priuilegijs non gaudent. t ita qui ante patris hæreſim, vel rebellionem naſcuntur, pœnis eorum non afficiuntur ſed licitè abſque diſpenſatione ad honores & Magiſtratus promoueri poſſunt, nec ſub diſpoſitione c. ſtatutum de hæret. in 6. comprehenduntur. u

t l. emancipatum, ff. de ſenator.

u Arg. l. 2. C. de liber. & eorum liber.

TITVLVS VII.

De Apoſtaſia, & Apoſtatis.

SVMMARIVM.

1 *Apoſtata à religione quis dicendus.*

DECISIO I.

Ex conſil. vnico in vtriſque.

1 Cum ex cõſenſu Doctorum Apoſtata à religione dicatur religioſus expreſſe, vel tacite profeſſus, qui religionem quam profeſſus eſt deſerit ſine tranſitu ad aliam, cum animo non reuertendi ad ſuam; Nec

monachus in religione, & intra Monaſterium degens, etiamſi iuſtis Prælati præceptis obedire renuat, aut votum caſtitatis violat, Apoſtata dicitur, *a* ſed inobediens, & impudicus ſolum appellandus eſt: Neque qui Monaſterium exit ſine licentia Prælati abſque animo deſerendi religionem, quamuis cum intentione intrandi aliam religionem etiam laxiorem, ſi intret illã, Apoſtata erit, aut in Apoſtatarum pœnas incidit; *b* cum talis a religione non recedat: Multoque minus Apoſtata cenſeri debet, qui ad arctiorem religionem tranſit, petita, licet non obtenta ſuperioris licentia, cum talis tranſitio non ſit retroceſſio criminalis, aut mortifera, *c* qualis tamen requiritur, vt quis ſit Apoſtata: Neq; etiam omnis retroceſſio mortifera, & propter quam incurritur, excommunicatio maior, Apoſtatam efficit; cum per reiectionem habitus deſertionem peccetur mortaliter, & iure ipſo excommunicatio incurratur, *d* nec tamen Apoſtata efficitur, & hoc etiamſi dimiſſio habitus fieret ad liberius peccandum, cum animo tamen eum ſtatim reſumendi; *e* Neque qui Monaſterium egreditur inconſulto Prælato per aliquot paucos paſſus ſtatim reuerſurus, Apoſtata cenſetur, cum talis egreſſus non ſit mortalis, eo quod materiæ paruitas in omni materia a mortali culpa excuſat; *f** Immo etiamſi cauſa vagandi ſine licentia ſit egreſſus, & ſine intentione intrandi aliam religionem, modo intentionem deſerendi religionẽ nõ habeat. *g* Sed nec Apoſtata erit, qui mediante legitima diſpenſatione ad aliam religionẽ, vel ad alium locum transfertur; *h* aut qui ad Epiſcopatum translatus eſt, *i* Nec inſtitutus perpetuo in aliqua eccleſia, qui deſinit eſſe clauſtralis; *K* Neque qui auctoritate ſui Generalis vel Prouincialis exiit, & extra Monaſterium degit ſubueniendo neceſſitati parentum, in quam poſt eius profeſſionẽ inciderunt; *l** & multo minus ſi ante profeſſionem eius tanta neceſſitate oppreſſi erant, quia tunc etiam nolente Superiore exire tenetur, & eis ſubuenire, ſi poſſit: *m* vnde nec Bullas Pauli IV. aut Pij V. *n* incurrunt, niſi apoſtatæ a religionẽ, qui exeunt Monaſteria, & religiones per exitum mortiferum, cum animo non redeundi ad religiones, quas profeſſi ſunt, nec alias intrandi.

a Caie. 2. 2. q. 12. a. 1.
b Innoc. in c. fi. de renuncia & in c. intelleximus. de ætat. & qualit.
c c. licet. de regulã.
d c. 2. Ne cleric. vel monac. in 6.
e Extrau. Viam. de regul.
f S Tho. 2. 2 q. 59. artic 4. Man cap. 11. nu. 4.
g Caiet. 2. 2. q. 12. artic. 1.
h Extrau. Viã. de regul.
i Clem. 1. de elec. & c. cũ olim. 2. de priui leg.
K Glo. in cle. 1. §. ad hæc de ſtatu monac.
l S. Th. 2. 2. q. 101. art. 1. Man cap. 14. nu. 14
m S. Tho. vbi ſupra
n Paul. 4. Extr. poſt quam. cõſtit. 29. Pius V. Extraua. Quacunque. conſtit. 91.

TITVLVS VIII.

De Homicidio voluntario, vel caſuali.

SVMMARIVM.

1 *Diſpenſandi facultas ſuper irregularitate generaliter conceſſa, ad bigamiam, & homicidium voluntarium non extenditur.*

2 *Beneficium poſt irregularitatem obtentum, vt ſuum, nemo retinere poteſt.*

3 *Beneficium per ſuperuenientem irregularitatem non vacat.*

4 *Irregularis in choro canere, & alia officia facere, quæ laicus, poteſt.*

5 *Diſpenſatus generaliter eo, quod bello iuſto interfuit, ſi aliquem ſcienter occidit, non dicitur diſpenſatus.*

6 *Irregularis an ſit alium generaliter ad vindictam hortans, ſi ſequatur homicidium.*

7 *Homicidium caſuale ex ludo licito ſecutum, non facit irregularem.*

8 *Occidens citra modum inculpatæ tutelæ*

tutelæ irregularis eſt, ſed non eſt homicidio voluntario.

9 *Monachus adiuuans chirurgum abſcindentem membrum putridum, non eſt irregularis.*

10 *Clericus etiam proteſtando, non poteſt ante ſententiam agere ad capturam in furem rerum ſuarum, niſi ſit fugitiuus.*

11 *Percuſſus percuſſorem detegens, ſi alter poſtea occidatur, quando irregularis.*

12 *Irregularem facit mors non intenta ex opere illicito in illam directo.*

13 *Pugnans in bello iuſto, ſi per ſe non occidit, licet iuuerit, non eſt irregularis.*

14 *Occidens, ſe defendendo, cui fuga fuiſſet dedecori, non peccat, eſt tamen irregularis.*

15 *Irregulares ſunt omnes rixæ iniuſtè aſtantes, homicidio ſecuto.*

16 *Irregulares iuſtè occidentes, vel ad id adiuuantes.*

17 *Irregulares ſunt comitantes executorem mortis ſententiæ.*

18 *Irregularis non eſt clericus bellans in bello iuſto, in quo multi occiduntur ab aliis.*

19 *Irregularis ex homicidio voluntario fit, qui ſine mandato iudicis Bãniti occiſores iuuat.*

20 *Irregularis non eſt, qui non impedit, cum poſſet, homicidium.*

21 *Irregularis non fit percutiens aliũ in facie etſi perpetuo macula maneret.*

22 *Irregularis non eſt procurans abortum, niſi fetus ſit animatus, & quãdo ſit animatus.*

23 *Irregularis an cenſendus ſit ſaltans cum prægnante, abortu ſecuto.*

24 *Irregularis fit, qui eſt cauſa rixæ, ex qua ſequitur homicidium.*

25 *Irregularis fit, ſed diſpenſabilis, mandans aliquem percuti baculo citra mortem, illa ſecuta.*

26 *Irregularis fit indiſpenſabilis percutiens enſe in capite etiam citra intentionẽ occidendi, morte ſecuta.*

27 *Irregularis eſt publicans alterius delictum, ob quod alter occiditur.*

28 *Irregularis eſt diſpenſabilis promittens defendere eum, qui ſe baculo vindicare intendens iniuriantem occidit.*

29 *Irregularis non eſt enſem euaginatum bono animo tenens, dum frater ſuus alium occidit.*

30 *Irregularis eſt occidens inuaſorem etiam cum moderamine, ſi culpa ſua inuaſus ſit.*

31 *Diſpenſandi facultas generaliter conceſſa, excepto homicidio voluntario, & bigamia, non extenditur ad irregularitatem prouenientem ex homicidio iuſto, ſeu mutilatione.*

32 *Irregularis, ſicut ad beneficia, ad penſiones eſt inhabilis.*

33 *Sacerdos inſequi poteſt malefactorem ſuum, & procurare vt capiatur, ſed non agere criminaliter.*

34 *Irregularis non eſt teſtis, cuius dictum non fuit cauſa ſententiæ mortis.*

35 *Irregularis non eſt clericus, iuriſdictionem criminalem delegans.*

36 *Grauida non poteſt ſine peccato permittere ſe ſcindi, vt ſic puer poſſit baptizari.*

* 37 *Ignorantia iuris nec a peccato, nec ab irregularitate excuſat ſa-*

cerdotem occiſionem etiam iuſtam opitulantem.

* 38 *Rixante me cum aliquo pro materia pecuniaria, ſi tertius ob id aduerſarium mutilet, vel occidat, an ego irregularis ſim.*

* 39 *Moderamen inculpatæ tutelæ, ſecundum quid attenditur.*

* 40 *Adulterum cum vxore repertum an liceat occidere.*

* 41 *Aggreſſorem, ad mei neceſſariā defenſionem, quando præuenire liceat.*

* 42 *Irregularis eſt, qui domum ingreſſus ad adulterandum, ſe defendendo, alium occidit.*

* 43 *Dans conſilium, & remedia ad abortum prægnanti, quæ poſtea puerum bene natum occidit, an & quando irregularis efficitur.*

DECISIO I.

Ex conſil. 1. aliàs 38.

1 Diſpenſandi facultas ſuper irregularitate generaliter conceſſa ſuperioribus alicuius Cōgregationis, ad Bigamiam, & homicidium voluntarium non extenditur; quia inſolita in generali conceſſione non veniunt. *a* Et cum Papa huiuſmodi facultatem ſuis Nunciis, & legatis a latere non concedat, nec ſummo Pænitētiario, nec toti Sacræ Pænitentiariæ Prætorio, non cenſetur eam Prælatis religionis ſub generali conceſſione concedere; cum credenda non ſint, quæ non ſunt veriſimilia. *b*

a c fin. de offic. vic. nu. 6.

b c. quia non eſt veriſimile de praſumpt.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 42.

2 Homicida, vel alius irregularis beneficium quæſitum poſt irregularitatem ante diſpenſationem obtentam, tanquam ſuum, nullo poteſt tēpore ſine peccato retinere; *c* ſicut nec fur vllo poteſt tempore rem furtu ſubtractam tanquam ſuam retinere. *d* eo quod præcepta negatiua ſēper, & ad ſemper obligant. *e*

c arg c. t. de reg. iu. in 6.
d c. Sæpe. de reſtit. ſpol.
e S Tho. 2. 2. q. 43 ar. 4.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 43. & etiam 14. de reſcript.

3 Ante homicidium poſſidens canonicam eccleſiæ collegiatæ non ſufficientem ad victum, & impetrans a Papa diſpenſationem obtinendi beneficium ſimplex non requirens ordinem, quod victui ſuo ſufficeret, non facta mētione quod præfatam Canonicam haberet, valida eſt diſpenſatio; cū gratia ad beneficia victui neceſſaria, tacito beneficio quæſito non viciatur: *f* Nec per ſuperuenientem irregularitatem vacat beneficium ante legitimé quæſitū; *g* Nec ad illud retinendum opus eſt diſpenſatione, ſed ſolum ad alia obtinenda.

f Rota in nouis. deciſ. 31. de reſcr. Fel. in c. poſtulaſti. tit. eod.
g c. clericis. Neclerie. vel monach. & c. cum de conceſ. preb. Nan. ca. 27. n. 190

DECISIO IV.

4 Irregularis in choro cum aliis canere, & alia officia facere, quæ laicus, poteſt, actus tamen proprios ordinū exercere nequit, * ſola enim irregularitas ſeparata ab excommunicatione, ſuſpenſione & interdicto huiuſmodi actuum exercitiū etiam cum aliis, non impedit, qui nō ſunt proprij actus ordinum, qualis non ſunt canere in choro, vel extra illū officia diuina, cum hoc etiam laicis licitum ſit.

DECISIO V.

Ex conſ 4. alias 18 de reſcrip.

5 Occidens volūtariè presbiterum, & per Iubilæum à peccato abſolutus,

tus ſi impetrando diſpenſationem ſuper irregularitate, dicit ſimpliciter ſe quendam hominem occidiſſe, non facta mentione, quod eſſet presbyter, diſpenſatio eſt nulla; Quia tacuit verum, non exprimendo ſatis ſpecialiter delictum, quod de iure exprimendum erat; & quod expreſſum, Papam a concedenda diſpenſatione retraxiſſet, quod facit gratiam ſubreptitiam. *b* *

b c. poſtulaſti. et c. ſuper literis. de reſcript. Man. ca. 22. n. 86.

DECISIO V.

Ex conſ 5. in vtriſque.

5 Hæreticus mortiferè percuſſus veniens ad exercitum Catholicum dicens ſe eſſe Catholicum, & vnus ex Catholicis ex compaſſione dicẽs ei, melius eſſe, vt omnino occideretur, cum omnino ſanari nequeat; Si ob eius dictum poſtea aliquo audiente occidatur, ſaltem prius quam alias occideretur, Catholicus irregularis efficitur; cum huiuſmodi dictum, tacita quædam cohortatio fuerit ad illum occidendum. * Et diſpenſatus poſtea generaliter a Papa, eo quod interfuit bello iuſto, in quo multi erant occiſi, ſe iuuante occiſores, non cenſetur etiam in hac irregularitate diſpenſatus; Quia in narratione petitionis non expreſſit aliquid quo dici poſſet irregularis ob occiſionem huius in ſpeciali.

Man. ca. 27. n. 215

DECISIO VI.

Ex conſ. 6. alias 15.

6 Regularis qui intellectis quibuſdam facinoroſis delictis a Bannitis in patriam, & amicum perpetratis, ad eundem amicum conſolatorias, & ad vindictam hortatorias, ſcribit, ignorans tamen an ad eundẽ peruenerint, ſi deinde dicti Banniti ab illo amico occidantur, irregularis non eſt, dummodo literæ illæ vindictam conſulebant ſolum in generali, & non in particulari, priuata auctoritate faciendam; aut non peruenerint ad eum cui deſcriptæ erant, vt cauſa iudicari poſſit ſecuti homicidii, alias non ſecuturi: in dubio autem reputare debet ſe irregularitatem non incurrere: ſin vero eam incurrerit non poteſt per Priuilegium Eugenii IV. concedẽtis facultatem ſuperioribus ſuæ religionis diſpenſandi ſuper irregularitate ex homicidio proueniente, diſpenſari; cum tale Priuilegiũ nec ſummo Pœnitentiario, nec legatis a latere conceditur; & huiuſmodi Priuilegia religioſis conceſſa poſt Eugenium IV. reſtringuntur, vt irregularitatem ex homicidio voluntario contractam non comprehendant.

DECISIO VII.

Ex conſ 7. aliàs 3.

7 Homicidium caſuale ex ludo licito ſecutum, irregularem non facit; * *i* ex illicito autem irregularitatem parit. K

i c. Ioannes. de homic. Man. cap. 27 n 215
K c. continebatur, & c. presbiterum. de homic.

DECISIO VIII.

Ex conſil. 8. aliàs 36.

8 Occidens alium pro ſua defenſione; ſed non ob inuitabilem neceſſitatem, & proinde excedẽs moderamen inculpatæ tutelæ, irregularis efficitur, *l* non tamen ea irregularitate, quæ prouenit ex homicidio voluntario, & ex propoſito, & indiſpenſabili; vnde cum eo ab ordinario diſpenſari poteſt, etiam adminiſtrandum in ſacris ordinibus: *m* cũ Concilium Tridentinum de eo loquatur, qui

l Clem. 1 de homic.
m Trid. ſeſ. 14. c. 7. de ref.

eget diſpenſatione, & conſequenter de eo, qui non occidit ob ineuitabilem defendendi vitam neceſſitatem quia talis nullatenus irregularis efficitur. *n*

n Cle. 1. de homic.

DECISIO IX.

9. 12 *dub.* 1.
Ex conſ. 18 [*alias*] 12 *dub.* 2.

9 Monachus adiuuans Chirurgum volentem abſcindere brachium putridum alterius Monachi pro corporis ſanitate, irregularis non eſt; *o* Sicut nec ipſe Chirurgus irregularis eſt qui licitè membrum illud abſcindit.* Monachus autem illud abſcindens irregularis erit, cum chirurgi officium ſit illi prohibitum. *p*

o c. ſi quis a medicis diſt. 55. Man. cap. 27. num. 217.
p c. tua. de homic. & Pan. in c. ſententiā Ne cler. vel Monachi ſec. ne got.

DECISIO X.

10 Clericus etiam proteſtando coram iudice laico de fure, ſe nolle eū pœna ſanguinis puniri, ſed tantum vt cogatur ad damnum illatum reſtituendum, & iniuriarum emendam faciendam; *q* Si poſtea indicat locū vbi fur comprehendi poſſit, & fur ibi comprehenſus, & poſtea ſuſpenſus ſit, irregularis erit, ſi fur nō erat fugitiua perſona; ſecus autem ſi fugitiuus erat, ita quod probabiliter crederetur, quod ſentētia contra eū lata parum profuiſſet, niſi perſona detineretur; cum in hoc poſteriori caſu captura neceſſaria ſit ad effectum ſententiæ etiam ciuiliter latæ non autem in priori, & ideo in priori euentu irregularis erit, non autē in poſteriori.

q c. Prælatis. de homic. in 6.

DECISIO XI.

10. 19.
Ex conſil. 12. [*alias*] 22.
25. 22.

11 Percuſſus, & vulneratus percuſſoris nomen poſt aliquod tempus amico ſuo detegens, ſi poſtea amici iudicio percuſſor a iudice inuentus ſit, & ab aliquo occiſus, non eſt cenſendus percuſſus irregularis; cum detectio nominis eius non ſit cauſa propinqua, ſed remota tantum mortis illius, quæ ad irregularitatem incurrendā nō ſufficit; cū homicidij tantum cauſa propinqua, & non remota irregularitatem pariat. *r* * Nec dictū illud ſuapte natura, aut intentione proferentis in mortem illius ſufficienter directum fuit, & ideo irregularitatē producere non cenſetur.

r c. de cœt dēdis 23. q. 5. & gl. in c. de cætero. de homicid. Man. cap. 27. num. 220.

DECISIO XII.

12 Mittens aliquem intentione mala, ſcilicet furandi aliquid, miſſo in via ictu fulminis, aut alio caſu occiſo, mittens non fit irregularis; Quia licet miſſio illa in ſe eſſet illicita, & ex ea ſecuta ſit mors, quatenus tamen illicita erat, non dirigebatur ſufficienter in illam, & mors nō intenta ſecuta ex opere tunc ſolum quem irregularem facit, quando opus illud illicitum eo reſpectu eſt tale, quod in illam dirigitur. *

Man ca. 27. num. 200.

DECISIO XIII.

11. 11.
Ex conſil. 12. [*alias*] 8.
2. 4.

13 Pugnans in bello iuſto pro iuſto bellante, & non occidens, nec mutilans manibus ſuis, non eſt irregularis, etiamſi multi ab vtraque parte occidantur, & etiamſi aliquos percutiat, & alios occidentes iuuet; dummodo ipſe non occidat, nec mutilet. *ſ* Dubius autem an ipſe occiderit nec ne, a Iudice, & in foro exteriori irregularis iudicandus nō eſt; cum nemo in dubio a iudice irregularis iudicari debeat; *t* ipſe tamen in dubio, & in foro conſcientiæ,

ſ c. pen. de homicid. et Pan. in c. 2 de immun. eccl.
t Inno. in c. ad audientiam de homic.

tiæ, ſeipſum irregularem exiſtimare debet; *u* Cum in dubio pars tutior eligenda ſit. *

u arg. d. c. ad audientiam. et c. iuuenis. de ſponſa. Man. ca. 27. n. 193

DECISIO XIV.

14 Occidens, ſe defendendo, cui fuga fuiſſet, iniuriæ, & dedecori, nō peccat, irregularitatem tamen incurrit; cum hæc ſine peccato contrahi poſſit, * dummodo ſine mortis periculo fugere poſſet: Sin vero fuga periculoſa ſit ob caſum, vel velocitatem hoſtis inſequētis, vel ob impedimenta viarum, aut aliam ob cauſam, nec peccat, nec irregularis eſt; cum iudicanda ſit mors ineuitabilis quoties ſine periculo probabili mortis vitari non poſſit.

Man. ca. 27. n. 218

DECISIO XV.

Ex conſ. 14 alias 14.

15 Clerici cum laicis, & cum armis carcerem adeuntes ad aliquem in carcerem coniectum liberandum, & eo deducto, ſuperueniunt apparitores iudicis, qui eum in carcerem reducere conantur; ſi in ea rixa apparitorum aliquis occidatur, prædicti clerici, etiamſi non occiderint, nec percuſſerint, fiunt irregulares; cum ex parte volentium eum è carcere liberare rixa, ſeu bellum iniuſtum fuerit; Quoties autem quis in bello iniuſto occiditur, vel mutilatur, aſtantes omnes à parte bellante iniuſte, irregulares fiunt; * & indigent diſpenſatione quoad forum exterius, per officium Datariæ quo ad vtrumque forum obtinenda.

Ma. c. 27. nu. 220. & 221.

DECISIO XVI.

Ex conſ. 15. alias 7.

16 Qui ex facinoribus Bannitorum commotus, cum armis comitatur eos, qui illos iuſtè inſequuntur, vt eorum fugam impediat, ſi poſtea ab eiſdem Banniti occiſi ſint, irregularis efficitur, quamuis ipſe nullum occiderit, aut percuſſerit; cum cooperatus ſit alijs, qui illos occiderunt, è domo cum illis exeundo, arma ferendo, & Bannitorum fugam impediendo; non tamen peccauit, cum ipſi iuſte occiſi ſint.

DECISIO XVII.

17 Qui comitantur iudicem ducentem aliquem ad ſententiam mortis exequendam, etiamſi nihil agant, omnes efficiuntur irregulares.

DECISIO XVIII.

Ex conſil. 16. alias 10.

18 Clericus in bello iuſto pugnans irregularis non eſt, etiamſi ſocij eius occidant aliquos, dummodo ipſe aliquem non occiderit, eſto percuſſerit. *x*

x c. pen. de homic.

DECISIO XIX.

Ex conſ. 17. alias 13.

19 Clericus aſſociatus alios occidere volentes Bannitum, & vna cum eis ſcloppis eum occidēs, tanquam cooperator, & auxiliator *y* irregularitatem ex homicidio voluntario contractam incurrit; * Nec beneficia eccleſiaſtica ante diſpenſationem acquirere poteſt: *z* Habita tamen ſaltem ſimplicia iuſtè retinere poteſt, donec illis per iudicem priuetur; *a* Ad ordines tamen ſuperiores promoueri non poteſt; * Neq; cum eo diſpenſare poteſt Epiſcopus vt beneficium ſimplex obtineat, vel ordines ſuſcipiat. *b*

y ca. ſicut dignum. § ſi. de homic. Man. cap. 27 n. 214 z Pan. in c. cum noſtris. de cōceſſ. præb. a Innoc. in d. c. cū noſtris. Man. ca. 27. n. 191 b Tri. ſeſ. 14 c. 7 de ref. Man. ca. 27. n. 240

DECISIO XX.

Ex conſi.19.alias 23.

20 Qui alium,occidere volentem, & vere occidentem, cum poſſet, non impedit, irregularis non eſt, dummodo occidenti non cooperetur; ſicut ne furti tenetur, qui videt alium furari, & non iuuat illum, nec dominum rei admonet. *c* * Neque percuſſionem clerici alieno nomine factam ratificans excommunicatur. *d*

c Adri.4. ri. de reſt. q.1. Man.c 24 num.7.
d cap.cum quis. de ſent. excõ. in 6.

DECISIO XXI.

Ex conſi.20 aliàs 2.

21 Percutiens alium in facie, aut alia corporis parte vulnere graui & deformi, irregularis non eſt, etiamſi macula perpetuo maneret;cum hoc nullo iure cautum ſit irregularitas autem non niſi in caſibus à iure expreſſis incurritur. *e* Nec omnis aliũ irregularem faciens irregularis efficitur, ſicut nec alterius membrum debilitãs; irregularitatem incurrit.*

e c.Is qui. de ſent.ex com.in 6. Man.c.27 num.207.

DECISIO XXII.

Ex conſil.21.& 23. aliàs 46.dceſt in Nouis.

22 Sciens mulierem ex ſe concepiſſe, & eidem conſulens vt det operam abortiendi, quamuis certo neſciat an illa ex eius conſilio abortierit, dubitat tamen, cum aborſus ſecutus ſit; ſic rogando & conſulendo peccauit mortaliter toties, quoties rogauit: aut ei conſuluit, vt abortiret; Non eſt tamen irregularis, ſi abortus factus ſit antequam fœtus anima rationali animatus erat; fœtus autem maſculus lapſis quadraginta diebus fœmineus autem octuaginta dieb. animatur. *f* Quod ſi dubitatur an ſit maſculus, an fœmineus, præſumẽdum eſt poſt quadraginta dies animatum eſſe; Quia pars ſecurior eſt eligenda. *g* vnde illum conſulens, & rogans, ſe irregularem iudicare debet, & diſpenſatione Papæ in Sacra Pœnitentiaria petenda indiget.

f Gl.d.s. in princ.
g c. Iuuenis.de ſpõſal. & c. ad audiẽtiam. de homic.

DECISIO XXIII.

Ex conſi.24.aliàs 43.

23 Clericus primæ tonſuræ in choreis cum muliere quadam prægnante ſaltans, quæ poſtea etiam cum alijs ſaltauit, abortu ſecuto, non eſt irregularis, ſi ſaltatio illa licita, & honeſta fuerit, & adeo modeſtè ſaltauit, vt veriſimile ſit ex illa ſaltatione abortum non prouenieſſe: *h* * ſecus autem ſi ſaltatio illa vel illicita fuerit, vel non ita leuis, vt cauſa abortionis iudicari poſſit; Et in dubio ſe irregularem iudicare debet; maximè cum ſaltatio cum muliere prægnante actus ſit ſua quaſi natura ordinatus, & aliquo modo ad abortum, & mortem fœtus animati directus.

h arg. ca. quia non eſt de præſumption. Man. ca. 27 n 210. & 219.

DECISIO XXIV.

24 Duo inter ſe rixantes, quorum cauſa, alij etiam duo rixas inter ſe excitant, & grauiter ſeſe vulnerant, ita vt vnus eorum poſt aliquot dies ex accepto vulnere moriatur, irregulares ſunt, ſi rixa ſecunda depẽdens & acceſſoria fuerit rixæ priori, & ex primo eorum facto illicito, & durante rixa priori, ſecuta ſit rixa ſecunda, ex qua mors ſecuta eſt: * Hæc tamen irregularitas non naſcitur ex homicidio voluntario indiſpenſabili, ſed ex caſuali diſpenſabili, & mixto. *i* Si autem rixa ſecunda,

Man.cap. 27.n.219
i Tri ſeſ. 14.c.7.de ref.

cunda, rixæ priori acceſſoria non fuerit, ſed ſeparata irregularitatem non incurrunt.

DECISIO XXV.

Ex conſi.27 alias 27.

25 Mandans alicui vt aliquem baculo percutiat citra mortem ea ſecuta, eſt irregularis ex homicidio; non tamē irregularitate indiſpenſabili. *k* *

k Tri. ſeſ. 14. c. 7. de ref. Man. cap. 27. n. 240

DECISIO XXVI.

Ex conſi.28. deeſt in Nouis.

26 Percutiens leuiter enſe in capite, etiam ſine intentione occidendi, morte ſecuta, irregularis ex homicidio voluntario indiſpenſabili efficitur, ſaltem in foro exteriori; *l*, & vix excuſari poteſt etiam in foro interiori.

l Tri. ſeſſ. 14. c. 7. de ref.

DECISIO XXVII.

Ex conſ.29 30. alias 21. 34.

27 Publicans alicuius delictū, in quo publicando peccat, & alter ob eius dictum comprehenditur, & occiditur, irregularis eſt. *m* * cū ex omni homicidio illicito, quod ſequitur ex actu illicito ſua natura, lege, vel cōſuetudine, circunſtantiis conſideratis, expreſsè, vel virtualiter ad illud directo, irregularitas contrahatur.

m Arg. c. presbiterū. de homic. Man. cap. 15. nu. 6. & c. 27. nu. 214. & 219.

DECISIO XXVIII.

Ex conſi.31. alias 28.

28 Promittens defendere alium, qui ſe baculo vindicare intendens, iniuriātem occidit irregularis efficitur, irregularitate illa, quæ caſualis, & diſpenſabilis eſt, non autē illa, quæ ex homicidio voluntario, & indiſpenſabili naſcitur. *

Man. cap. 27. num. 219. & 239.

DECISIO XXIX.

Ex conſi.32. alias 24.

29 Bono animo enſem euaginatum in manu tenens ſine vlla alia læſione, ſi alius in rixa percuſſus a fratre ſuo grauiter, ex illa percuſſione poſtea moritur, irregularis non eſt in foro interiori, aut exteriori, * cū ipſe nec aliud occidit, nec fratrem ſuum occidentem iuuit nec, vt occideret mādauit, conſuluit, aut cauſa proxima eū occidēdi aut percutiēdi fuit.

Man. cap. 27. n. 210

DECISIO XXX.

Ex conſi.33 alias 32.

30 Occidens inuaſorem, etiam cū moderamine inculpatæ tutelæ, irregularis eſt, ſi inuaſio, eius ex actu illicito ipſius inuaſi præcedente procedat; * cum ad irregularitatem vitandam non ſatis ſit, quod occidens inculpatæ tutelæ moderamen ſeruet eo tempore, quo inuaſus occidit, ſi ipſemet inuaſionis cauſa extiterit.

Man. cap. 15. nu. 7.

DECISIO XXXI.

Ex conſil. 34 alias 39.

31 Habens poteſtatem diſpenſandi ſuper omni irregularitate, excepta illa, quæ ex Bigamia, vel homicidio voluntario naſcitur; ſuper irregularitate contracta ex homicidio iuſto, voluntarie facto in bello iuſto, cum armis, vel in pace condemnando iuſte aliquem ad mortem, vel iuſtam condemnationem exequendo, vel proximum defendendo, vel quouis alio iuſto modo, diſpenſare non poteſt. * vnde nec in huiuſmodi diſpēſare valet Epiſcopus; cum per Concilium Tridentinum *n* illis tantum data ſit diſpenſandi poteſtas ſuper irregularitate ex delicto occulto deſcendente, qualis non eſt illa quæ ex homicidio iuſto prouenit.

Man. cap. 27. n. 217 & 240. n Tri. ſeſ. 24. c. 6. de ref.

DECISIO XXXII.

Ex conſi.35.aliàs 44.

32 Iudex, qui poſtquam hominem ad mortem damnauit, & poſt ſententiæ executionem non aduertens ſe irregularem eſſe primam tonſuram accipit, peccat, cum id ſcire teneatur, & diſpenſatione indiget, vt præ dicti ordinis priuilegijs gaudeat, aut alios ordines ſuſcipiat, cum ſit irregularis; Primam tamen tonſuram ſumendo, excõmunicationem, ſuſpenſionem, aut aliam irregularitatem non incurrit, *o* quamuis ratione præfatæ irregularitatis ad penſiones, & beneficia etiam ſimplicia ſit inhabilis, donec diſpenſationem à Papa obtineat; vnde beneficia, vel penſiones poſt irregularitatem talem, non habita diſpenſatione, obtentas relinquere tenetur, antea tamen quæſitas per illam non perdit. *p*

o Arg. c. vel nõ eſt. de tempo. ord.

p Innoc in c. cum noſtris. de cõ ceſſ. prab.

DECISIO XXXIII.

Ex conſi 36.aliàs 11.

33 Presbiter iniurijs, & malis ab alio affectus, apparitores ad eum inſequendum, & cuſtodiendum, hortans & rogans, ſi alter, ne in poteſtatem apparitorum veniat, mortem ipſe ſibi infert, irregularis nõ eſt; *q* cum presbiter ille huius mortis nullo modo cauſa ſit niſi valde remota & inſufficiens, quæ irregularitatem non parit; *r* præſertim cum hic neque illum occiderit, neque conſuluit, neque mandauit, nec alicui alteri, qui eum occideret, opem attulerit, & irregularitas propter homicidium non contrahitur niſi ab eo, qui aliquid horum fecerit, *ſ* ſed præterea actus, quos presbiter fecit, liciti erant; quamuis enim illicitum ſit petere, vt reus criminaliter puniatur, illicitum tamen non eſt presbitero malefactorem ſuum inſequi, nec procurare vt capiatur; *t* immo nec indicare iudici eſſe ſibi paratas inſidias; *u* & proinde nulla de cauſa talis presbiter irregularis eſt cenſendus.

q c.Significaſti.2.de homic.

r Glo.in c. de cætero. tit.eod.

ſ c.ſententiã.Ne clerici vel monachi.

t c.Significaſti.2. de homic.

u c.de occidendis. 23 q.5. c.Maximianus 23.q.3.

DECISIO XXXIV.

Ex conſ.37.alias 18.

34 Teſtis, cuius dictum non eſt cauſa ſententiæ mortis alterius, aut accelerationis eiuſdem, irregularitatem non incurrit; ſecus autem ſi propter eius teſtimonium ſuſpenſus quis ſit, aut ſaltem citius, quàm aliàs fuiſſet. *

Man.c.37 nu.211.

DECISIO XXXV.

Ex conſi.38.aliàs 16.

35 Epiſcopus iuriſdictionem criminalem habens, & ſecretario ſuo iubẽs, vt deferat literas quaſdam, quas ipſe ad quendam commiſſarium ſcripſit, in quibus ipſi commiſſario iubetur, vt ſententia mortis, quã contra quendam tulerat, mane diei ſequentis executioni mandaretur, ſecuta morte, tam ipſe Epiſcopus, quàm eius Secretarius ſunt irregulares. *x* cum aliud ſit committere generaliter iuriſdictionem criminalem, quod ſine irregularitate fieri poteſt; aliud dicere commiſſario, qui iam reum morti condemnauit, vt eum occidat, quod ſine irregularitate fieri nequit. Sicut clerico hortari licet milites præliaturos generaliter ad victoriam cõſequendam; *y* non tamen licet hortari vnum, vel plures milites ſpecialiter ad occidendum, & maxime illum, vel illum particularem. *z* *

x Io. And. in c.epiſcopus. ne clerici vel monac. in 6. & c.prelatis. de homic. in 6.

y c igitur. 3.q.8.

z Innoc. in c. pen. de homic.

Man.cap. 37. n.211

DECISIO XXXVI.

Ex conſ.1. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 36 Sicut nemo ſeipſum abſque peccato mortali occidere poteſt, *a* ita nec abſque ſimili peccato conſentire quis poteſt, vt alius eum occidat, quando alter ipſum non conſentientem non occideret. vnde nec prægnans ſine peccato ſe ſcindi permittere poteſt, vt ſic infans in vtero exiſtens baptizetur.

a c.ſi nõ licet. 23. q. 5.

DECISIO XXXVII.

Ex conſil. 17 & 50. in Nouis, quæ eadem fere ſunt, deſunt in antiquis.

* 37 Ignorantia iuris nec à peccato, nec ab irregularitate excuſat ſacerdotem occiſionem etiam iuſtam opitulantem; irregularitas tamē hæc non eſt illa indiſpenſabilis, quæ à poteſtate diſpenſandi data epiſcopis excipitur, *b* vnde epiſcopus in illa diſpenſare poteſt, quando ex delicto occulto oritur.

b Concil. Trid ſeſſ. 24. de refor. c.6.

DECISIO XXXVIII.

Ex conſ.26. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 38 Rixante Petro cum Ioanne pro materia pecuniaria, ſi Paulus ob id Ioannem impellat in parietem, vnde vulnere ſuſcepto, à quo tamen ſanatus, poſtea infra menſem moritur: mors talis Petro, qui cauſam propinquam non dedit, ad irregularitatem imputari non debet.

DECISIO XXXIX.

Ex conſil.29. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 39 Moderamen inculpatæ tutelæ ſecundum periculum illius attenditur, qui ab iniuſta iniuria defenditur, ſiue ſeipſum, ſiue alium defendat. *

Nauar. in Man. ca. 15. nu. 4.

DECISIO XL.

Ex conſil 30. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 40 Iniuriantem etiam fugientem quamuis inſequi poſſim, & in tantum percutere, quantum eſt neceſſarium ad hoc, ne magnam honoris iacturam patiar; Adulterum tamen cum vxore, ſorore, aut filia turpiter inuentum occidere licitè non poſſum; cum nec hic modus neceſſarius ſit, nec lex id concedat; Etſi, quia difficile eſt tam iuſtum dolorem temperare, pœnam condonet. *c*

c l. Gracchus. ff. ad leg. iuliam. de adult.

DECISIO XLI.

Ex conſil.31. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 41 Aggreſſorem, quamuis ad mei neceſſariam defenſionem tunc præuenire poſſim, quando is ſtatim ſine mora me eſt aggreſſurus: non tamen quādo ex interuallo; quia tunc multis alijs modis, puta me abſentando, aut non exeundo domo, aut in locum tutum me recipiendo, morbo item, & morte, vel pœnitentia me volentis occidere, mortem effugere poſſum.

DECISIO XLII.

Ex conſil. 33 & 35. in Nouis eadem ſunt, & deſunt in antiq.

* 42 Irregularis eſt, qui domũ ingreſſus ad adulterãdũ, ſe defendẽdo maritum adulteræ occidit, cum huiuſmodi ingreſſus ordinari videtur ſufficienter ad occiſionem ſuapte natura, lege, conſuetudine, vel maritorum propenſione. Sicut etiam irregularis cenſetur clericus adulter, ob cuius ſuſpicionem maritus ira vxorem percuſſerit, vt abortiret.

Aduertendum, quod cum conſ. 47. in nouis, idem in effectu ſit cum conſilio 46. in Nouis & conſi. 46. in Nouis idem ſit cum conſil 22. in antiq. omittitur tanquam ſuperfluum.

DECISIO XLIII.

Ex conſ. 49 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 43 Dans conſilium prægnanti vt abortum procuret, & media, quibus id faciat, docens, quibus adhibitis, non tamen abortiuit, ſed poſtquam benè peperit, puerum natum occidit, quamuis irregularis in foro exteriori cenſendus non ſit, (ſi mulier ab ipſomet conſulente prægnans facta non fuerit) eo quod creditur ex eius conſilio infantem natum non occidiſſe; ſin autem ab ipſomet conſulente grauida facta ſit, in dubio præſumitur irregularis, ob huiuſmodi conſilium antea datum; Nec tuta conſcientia mulieri aſſerenti ſe non ex eius conſilio motã ad puerum natum occidendum, credere poteſt.

TITVLVS IX.

De Torneamentis.

Hic Titulus deeſt in antiquis:

SVMMARIVM.

* 1 *Torneamenta periculoſa etiã prouocatus ingrediens, an eccleſiaſtica careat ſepultura.*

DECISIO I.

Ex conſil vnico in Nouis, deeſt in antiquis.

1 TOrneamenta periculoſa etiam prouocatus ingrediens, & alium occidens defendendo ſe cum tanto moderamine inculpatæ tutelæ, quod ſufficeret ad excuſandum eum ab homicidio, ſi extra illa inuaſus occideret, adeo iudicatur peccator, vt ſi moriatur in eo, ſepultura eccleſiaſtica caret. *a* Sin autem ingrediatur duellum, non ſolum peccat, ſed etiam excommunicatus eſt, alijſque pœnis afficitur, & ſi in eo moriatur, eccleſiaſtica ſepultura priuatur. *b*

a c. 1. de torneam.

b Concil. Trid. ſeſ. 25 de refor. c. 19.

TITVLVS X.

De Adulterijs, & ſtupro.

SVMMARIVM.

1 *Ordinari poteſt, cuius vxor ab eo clam ducta alij nupſit.*

2 *Adulter ad recipiendam cõiugem adulteram cogi poteſt.*

3 *Iudex eccleſiaſticus in concubinarios, vt procedere queat.*

4 *Cap. 4. de ref. Seſſ. 25. an in ſimplici incontinentia locum habeat.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 9 de conuerſ. coniugat.

1 QVi Matrimonium ante Concilium Tridentinum *a* clam contraxit, & vxor eius poſtea publicè alteri nupſit, ex quo filios ſuſcepit, & matrimonium prius negauit, etiã ſi ipſe clam poſtea adulteretur, ſacros ordines ex Papæ diſpenſatione iuſtè ſuſcipere poteſt, *b* & illis vti pro tempore, quo illa viueret nupta, mortuo tamen eius marito, ſi ipſa ad eum redire vellet, in foro conſcientiæ illam accipere tenetur, & ab vſu ordinum deſiſtere.

a Tri. ſeſ. 24. c. 1. de ref. matr

b o. Agabeſa. 27. q. 2.

DECISIO II.

Ex conſil. 2. alias 1.

2 Vir, & vxor adulterantes, & poſtea abinuicem diſcendentes, non obſtante vtriuſque adulterio, à iudice cogi poſſunt, vt ſimul cohabitent, immò vxor maritum religioſum factum ad euitandum incontinentiæ peccatum, & ſimul cohabitandum, repetere poteſt; quia cum vterque adulterium commiſerit, mutua cõpenſatione, exceptio inde nata ſublata eſt. *c* *

c c. Intelleximus. de adult. Man. cap. 22. n. 23.

DECISIO III.

Ex conſi. 3. alias 8 de offic. iudic. ordin.

3 Quamuis Tridentinũ *d* contra concubinarios varias pœnas, & vias procedendi contra illos ſtatuerit, poteſt tamen iudex eccleſiaſticus contra eoſdem concubinarios, & concubinas, non ſolum per viam inquiſitionis, ſed alijs etiam vijs, nimirum per viam accuſationis & denunciationis procedere; cum lex noua remedium adducens, non cenſetur tollere alia, per alias leges iam inducta, *e* & ideo poteſt iudex nouas pœnas contra ſic delinquentes arbitrari, declinando præſertim ad pœnam mitiorem imponendam.

d Tri. ſeſ. 24. c. 8 de ref. matr.

e Arg. ca. ex duarũ. de auct. et vſu pallij. & Pan. in c. at ſi clerici. de iudic. n. 36. & c. ſi autem. de cohab. cler. & mulie.

DECISIO IV.

Ex conſ. 4. alias 1. de cohabi. cleric. & mulier.

4 Quæ Cõcilium Tridentinum *f* contra clericos concubinarios ſtatuit, etiam ad ſimplicem incontinentiam extenduntur; & non ſolum binas aut plures acceſſiones ſine actu fornicandi, ſed etiam vnam cum reali fornicatione, priuatione tertiæ partis fructuum priuare intendit; maxime cum Concilium non minus huiuſmodi peccata clericorum prohibere, & punire voluit, quam iura antiqua: vnde cum propter vnam ſolam fornicationem etiam ſimpliciter iura antiqua *g* clericum deponẽdum eſſe ſtatuerint, à fortiori Tridentinum vnam realem fornicationem priuatione tertiæ partis fructuum punire, vnamque acceſſionem, & conuerſationem ſuſpectam, & illicitam prohibere intendit.

f Tri. ſeſ. 25. c. 14. de ref.

g c. presbiter. c. ĩ omnib. c. fœminas. & c. clerici. diſt. 81. c. ſicut. & c. ſi autẽ. de cohab. cle. & mulier.

TITVLVS XI.

De Raptoribus.

SVMMARIVM.

1 *Raptor non eſt, quem virgo vltro ſequitur, licet eam ſtupret.*

2 Ra-

* 2 *Raptus ſine violentia committi non poteſt, & quis eam commiſiſſe cenſetur.*

DECISIO I.

Ex conſi. vnico in vtriſque.

1 SI virgo alicuius iuuenis amore capta, cum illũ tranſeuntem per callẽ & viam de feneſtra videt, exiens de domo poſt eum ad domum ipſius vadit, vbi ab eo carnaliter cognoſcitur: Quãuis iuuenis ſtuprum in hoc caſu cõmittit, raptum tamen committere nõn dicitur; & ideo ſola pœna ſtupri, non pœna raptus a Concilio Tridentino *a* ſtatuta puniẽdus eſt: Cum raptus violentam ablationem qua fœmina ab vno loco ad alium trahitur, importet; *b* pœnæ autem non extendendæ, ſed reſtringendæ potius ſunt, *c* præſertim cum ſtuprum ſuo genere minus peccatum ſit, quam raptus.

a Tri. ſeſ. 24 c 6. de ref. matr.
b S. Th 2. 2 q 66. a. 9. & q. 154. ar. 7 & c. de raptoribus. 36. q. 1. et l. 1. C. de raptu virgin.
c c. pœna. de pœnit. diſtin. 1.
d arg. c. de raptorib. 36. q. 1. et l. vni. C. de raptu virg.
e Concil. Trid. ſeſ. 24. de refor. matr. c. 6.

DECISIO II.

Ex conſ. 3. in Nouis deeſt in antiq.

2 Raptus ſine violentia committi nõ poteſt, *d* quam tamen intuliſſe cenſetur, qui per munera data, vel promiſſa puellæ perſuadet, vt nolente patre de domo exeat, & ad ipſum veniat; & excommunicationem, & iuris infamiam ipſo iure ſine alia iuris declaratione incurrit. *e* Et quamuis pœnam incurſam ipſo iure contra ſe regulariter nemo exequi tenetur, donec a iudice ſoluere iubeatur; ſecus tamen in cenſuris, ac aliis inhabilitatibus cenſendum eſt, vt propterea excommunicationis pœnam contra ſe exequi raptor tenetur, nec ſufficit emendatio vitæ ſed neceſſaria eſt expreſſa abſolutio vt liberetur: ſicut nec infamia iuris per ſolam emendationem vitæ tollitur, cum tamẽ infamia facti emendatiõne ipſa ceſſare cenſetur.

TITVLVS XII.

De Furtis.

SVMMARIVM.

1 *Surripientes a propinquis, vel amicis, quæ credunt gratis daturos, licet non proponãt abſtinere, abſolui poſſunt.*

2 *Ancillæ erogantes pauperibus minuta aliqua ex tacito dominorum conſenſu, reſtituere non tenentur.*

3 *Reſtituere tenetur, qui ad vitandã mendicitatem furatur.*

4 *Miniſtri alios furari videntes, & eos non impedientes, licet peccent, reſtituere tamen non tenentur.*

5 *Pueri præfecti coquinæ de mandato eius amicis deferendo, niſi deſiſtant abſolui non poſſunt.*

6 *Oeconomus licite cum aliis conuenire poteſt, vt accipiat res ab eis pro preto currente, & ipſi aliquid lucrident illi.*

7 *Reſtitui cui debent res furto ſubtractæ.*

8 *Fur licet curauerit vt ablatum ad dominum rediret, ſi non reddijt, ite dominum reſtituere tenetur.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. in vtriſque.

1 PAuperes a propinquis, vel amicis quædam parui momenti, dum eos viſitare ſoleant, ſurripientes, quæ tamen credunt gratis daturos,

Man. ca. 17. num. 139. a3. Tb. 3. p. 4. 87. a. 1. & 4. Man c. 5. nu. 24.

turos, ſi peterentur, licet non proponant abſtinere, abſolui poſſunt; * Quia non oportet pœnitentem habere propoſitum abſtinendi omnino à venalib. ſicut à mortalibus. *

DECISIO II.

Ex conſi. 2. in vtriſque.

2 Ancillæ frequenter inſcijs dominis modica quædã paupérib. erogantes, & credentes hoc minime eſſe prohibitum; & ſine animo perueniendi ad notabilem ſummam, ad reſtitutionem non tenentur; dummodo probabiliter credant Dominas rogatas ea pauperibus conceſſuras eſſe, etiamſi omnia illa modica ad notabilem quantitatem peruenerint, ſi nunquam, percipiendo illa parua, ad illam peruenire intendant. * Quia magis peccat cæteris paribus, qui capit, quam qui retinet, *b* qui autem illa parua capit ſine intentione ad illam quantitatem notabilem perueniendi, pluſquam venialiter peccare non cenſetur.

Man. cap. 17. num. 139. b arg. c. ſa ne. de reſt. ſpoliat.

DECISIO III.

Ex conſi. 3. alias 6.

3 Peregrinus in via exiſtens, & nihil habens, ſi nata occaſione aliquid furetur, vt in patriam ſibi redeunti prouideat, & mendicitatem, & alia incommoda itineris deuidet, ad reſtitutionem faciendam obligatur. *

Man. ca. 17. n. 61.

DECISIO IV.

Ex conſil. 4. alias 7 de iniur. & damno dato.

4 In domibus magnatum, vbi adſunt miniſtri varia officia habentes, & Præpoſitus cuſtodiæ veſtium vidẽs alium ex cella vinaria vinum ſecretò furantem, quia tamen ad illum cura cellæ vinariæ ſpecialiter non ſpectat, nec impedit, nec indicat hoc ei, qui occurrere, & impedire poſſet; non impediendo damnum proximi, cum poſſet, mortaliter peccat, * ad reſtitutionem tamen non tenetur; eo quod non peccat contra legem iuſtitiæ ſpecialis, ſed ſolum contra legem charitatis, cuius tranſgreſſio ad reſtitutionem non obligat, ſicut tranſgreſſio illius. *

Man. cap. 24. n. 22. Man. cap. 17. num. 11.

DECISIO V.

Ex conſi. 5. alias 3.

5 Pueri Præfecti coquinæ de mandato eius aliqua comeſtibilia alicuius valoris amicis ſuis deferentes, qui credunt, vel credere debent, Præfectum ſuum illa donaria mittendo peccare mortaliter, ipſi etiam ea deferendo peccant, & non niſi deſiſtant, abſoluendi ſunt, etiamſi non deferendo, de domo eijcerentur. *

Man. cap. 17. n. 19. & c. 24. nu. 31.

DECISIO VI.

Ex conſ. 6. alias 6. de iniur. & damno dato.

6 Procurator Magnatis conuentionẽ cũ piſtore, & lanio faciens, quod ipſe accipiet pretio currente panem & carnes neceſſarias pro domo Domini ſui; ſi piſtor, & lanius ei pecunias ſingulis menſibus dent; licitè pecunias illas ſibi lucrari poteſt, cum exinde nihil damni Domino accedat, & ipſe operas & induſtrias ſuas adhibeat.

DECISIO VII.

Ex conſ. 7. alias 4.

7 Mulio bona fideres de loco ad locum,

cum portans, ſi in via cognoſcat res illas furto eſſe ſublatas, ſatisfacit ſaltem quoad forum conſcientiæ ſuæ, ſi illas vel perſonæ; cui reddere promiſerat, vel ei, qui eas ſibi commendauit, reddat, monendo tamen eos de illicita bonorum illorum retentione. *c* *

c Sotus. l. 4. de inſt. q 7. art. 1. Man. cap. 17. n. 29.

DECISIO VIII.

8 Qui bona alicuius furatur, & poſtea pœnitentia ductus, ea alteri dat, vt ea reſtituat, & ipſe intra domum veri domini illa ſecreto reponit, ita tamen vt ad verum Dominum non perueniant; vterque ad reſtitutionem tenetur: Quia reſtitutio requirit, vt res in priſtinum ſtatum reponantur; furtum autem in ſtatu, in quo erat, non cenſetur repoſitum, donec ad ſuum Dominum perueniat: vnde cum in caſu propoſito res per talem proiectionem in poteſtatem veri Domini earum non venerint, neuter earum ab obligatione reſtitutionis excuſatur.

TITVLVS XIII.

De vſuris.

SVMMARIVM.

1 *Cambium, quod licitum, & illicitum iudicandum.*

2 *Intereſſe ex lite proueniens ob debitum non ſolutum, iuſte petitur.*

3 *Promiſſio vſuras ſoluendi nō obligat, niſi ſit iurata.*

4 *Contractus mutui, cum clauſula, Teneatur ad aliquid propter moram, licitus eſt.*

5 *Fructus rei venditæ pro pretio non ſoluto, ex conuentione recipi poſſunt.*

6 *Depoſitum cum facultate vtendi eo, ſit mutuum.*

7 *Intereſſe lucri ceſſantis, vel damni emergentis, peti poteſt.*

8 *Societas licita vt ſit, tria ſunt neceſſaria, & quænam ea ſint.*

9 *Societas, vt viduæ certum lucrum accipere valeant, vt contrahi poſſit.*

10 *Mutuans ſub vſuris, nulla lege amittit, quod mutuat.*

11 *Mandatarius pecunias ſuas pro mandante impendens, licitè cambium capit.*

12 *Deponens ſcuta aurea, & poſtea illa minutatim repetens, qua ratione aliquid plus accipere poſſit.*

13 *Oeconomus aliquid plus pro ſcutis aureis accipiens illud ſuum facit.*

14 *Societas, in qua induſtriam ponens dimidium quoque periculi pecuniæ ſubit, & dimidium lucri percipit eſt iniuſta.*

15 *Societas centum ouium, vt eas dans intra biennium 18 ſcuta capiat, iniuſta.*

16 *Lex, qua ſolutio cambij per ſex menſes differtur, eſt iniqua.*

17 *Societas, vt conferenti pecunias dentur quinque pro centum, illicita.*

18 *Deponens pecunias in monte Pietatis, qua ratione aliquid plus capere poteſt.*

19 *Actio ad centum poſt biennium ſoluenda, minoris emi poteſt.*

20 *Venditio maioris pretio ob dilatam ſolutionem iniuſta, niſi &c.*

21 *Venditor, quando intereſſe lucri ceſſan-*

ceſſantis iuſtè petit.

22 *Contractus exercitos, qui putantur liciti, bona fide faciens, non peccat.*

23 *Vſura non eſt capere aliquid vltra id, quod ſub periculo datur.*

24 *Contractus illicitos, ſeu dubios, qui diu exercuit, quid facere tenetur.*

25 *Debiti ob ſolutionem, quando aliquid amplius accipere licet.*

26 *Locutio iniuſta eſt, ſi penſio ſit maior iuſto, & æquo, vel à principio ſoluenda, vel conductor ad quæ non debet, obligatur.*

27 *Societas ſuper officijs Romæ, quo iure iuſtificatur.*

28 *Pacta in huiuſmodi ſocietate, quæ licita, & illicita ſunt.*

29 *Periculum perdendi facit contractum, alioquin iniuſtum, cenſeri iuſtum.*

30 *Socius capitale reſtituere tenetur, ſi equus punctus, calce ſocium necauit.*

31 *Societas ſuper officijs ad rationem 10. vel 12. pro centum, an licita.*

32 *Emere ſcuta iuſto pretio, ad carius vendendum, non licet.*

33 *Vẽditor, ob ſolutionis dilationem, quando aliquid vltra pretium accipere queat.*

34 *Mercator vendens carius pretio rigoroſo, peccat.*

35 *Venditio maiori pretio dilata ſolutione facta, peccatum, & vſura eſt.*

36 *Societas ouium cum pacto &c. iniuſta, & vſuraria eſt.*

37 *Vendens granum pretio, quo tali menſe valebit, medio debet pretio eſſe contentus.*

* 38 *Mutuans à mutuatario poteſt, etiam ante moram ſtipulari lucrum veriſimile ceſſans, & damnum emergens.*

* 39 *Cambiorum futurorum intereſſe, poſt bullam Pij V. non poteſt certificari.*

* 40 *Vendere carius, aut vilius emere quàm res ualeat, ob dilatam, uel anticipatam ſolutionem non licet.*

* 41 *Cambia, & recambia pro ſecũdis nuptijs, an, & qualiter fieri poßũt.*

DECISIO I.

Ex conſ 1. aliàs 31.

1 Campſor Romæ, dans pecunias Lugduni ſoluendas, illi, qui Lugduni nõ habet agentem, nec numiſmata, ſed rogat campſorem, vt ipſemet ad ſuum correſpondentem ſcribat, vt nomine campſarij cambiũ ſoluat, & traijciat; ex quo fit; vt correſpondens, præter propriã perſonam, duarũ perſonarũ vicem gerat, dantis, & accipientis cambium, & reſpectu accipiẽtis pecunias ſoluit Lugduni, & traijcit, & reſpectu campſoris dantis pecunias remittit, & pro maiori parte in eodem loco campſarius ſoluit; cambiũ, & modũ cambiendi licitũ facit; cũ cambium per literas iuſtũ ſit quatuor concurrẽtibus, * nimirũ ſi ſeruetur æqualitas valoris inter pecuniã datam, & accipiendam per eaſdem literas; Deinde quod campſor nõ accipiat plus iuſta mercede, ſeu ſalario iuſto pro cambio; Et Præterea quod campſor q dat pecunias ſoluẽdas ſciat, vel probabiliter credat, quòd perſona, cui eas dat, habeat pecunias, vel fidem, ſeu creditum, & voluntatem ſatisfaciendi literis, & ſolutioni in locis vbi ſoluendæ ſunt; & *Man. cap. 17. nume. 289. 290. 291. & 300.*

denique quod locus in quo pecuniæ ſoluẽdæ ſunt, longè diſtet à loco, in quo dantur literæ. Quæ omnia in prædicto cambio concurrũt, & ideo licitum cenſeri debet. Non enim (quod deeſſe videtur) ſoluitur pecunia cambita in eodẽ loco, vel formaliter quia cambitur Romæ, & ſoluitur Lugduni; vel æquiualenter, quia obligatio, qua Antonius exempli cauſa, ſe obligauit ad ſoluendum pecunias Lugduni, tollitur omninò per obligationem, qua Petrus campſor ſe obligat ad eas ibi ſoluendas per Ioannem agentem & procuratorem ſuum; officijs autem diuerſis ſibiipſis non repugnantibus, vnus idemque fungi licitè poteſt, & campſores paſſim fiunt creditores vnius ſub vna ratione, & debitores eiuſdẽ ſub alia.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. aliàs 11.

2 Debitor, qui in mora eſt ſoluendi debitum ad diem conſtitutũ, creditori vltra debitum principale, tam intereſſe damni emergentis, quod creditor in litigando eſt paſſus, *a* quàm intereſſe lucri ceſſantis, quod creditor veriſimiliter lucrifeciſſet, ſi principale tempore debito ſolutũ fuiſſet, in vtroq; foro ſoluere tenetur. * Intereſſe autem lucri ceſſantis, perpenſis circunſtantijs perſonarum, loci temporis, & opportunitatum lucrandi, quæ ſeſe obtulerunt, ſi ſumma principalis opportuno tempore ſoluta fuiſſet, prudentis viri arbitrio iudicandum eſt. *b*

a Ant. in c. conqueſtus. de vſur.

Manu. c. 17. nume. 311.

b Arg. c. de cauſis. de offi. de leg.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. aliàs 8.

3 Mutuans ab alio 700. aureos, & obligans ſe ad ſoluendum ei mille per inſtrumentum publicum, confitendo ſe illa debere, nulla facta mẽtione, quod 700. realiter mutuo accepit, & 300. promiſit pro intereſſe creditoris, & differẽs ſolutionem & reſtitutionem per multos annos, eo quod non ſit interpellatus à creditore, qui eſt amicus eius, & aliqua bona opera à mutuatario accepit; ſi mortuo creditore, hæres à præfato mutuatario non ſolũm illa mille petat, ſed etiã intereſſe lucri ceſſantis, quod ex illis creditor facere potuiſſet; non tenetur mutuatarius illa 300. ſoluere, nec intereſſe aliquod ratione illorum 700. dummodo promiſſio de ſoluendo mille in inſtrumento iurata non fuerit; quia promiſſio ſimplex de ſoluẽdo vſuras nullo iure obligat, *c* & quicquid vltra ſortem accedit, eſt vſura; *d* illa vero 300. vltra ſortem principalem pro vſuris promiſſa cenſentur; intereſſe autem non debetur, niſi vel creditor mercator ſit, qui à mercando ceſſat, eo quod non erat ſibi tempore debito ſolutum; *e* vel niſi debitor in mora ſit ſoluendi; & debitor non eſt in mora, niſi à creditore interpelletur. *f* Quod ſi promiſſio ſoluendi vſuras iurata ſit, obligat ad ſoluẽdum, & reddendum Deo iuramentum ſuum. *g* Poteſt tamen ab Epiſcopo, vel Papa iuramenti relaxationem in eo euentu petere, propter contractum vſurarium, quo ſe ad ſoluendum obligauit; *h* & ſic vſuras illas etiam iuratas ſoluere non tenebitur.

c cap. debitores. de iureiur.

d cap. 1. 2. & 3. 14. q. 3.

e Arg. l. 3. ff. de eo quod certo loco.

f Innocẽt. in c. fin. de vſur.

g d. c. debitores.

h cap. 1. de iureiu.

DECISIO IV.

Ex conſ. 4. aliàs 13.

4 Contractus mutui abſolutus cum clauſula poſita, vt vel tantum triticum tali tempore à mutuatario bonum, nitidum, & mercantile reſtituat,

tuat,quantum ipſe à mutuante rece pit, vel vt ſoluat tria ſcuta pro quolibet Rubio; ſi tempore debito triticum non ſoluat;& conuentus in iudicio,& condemnatus ad rationem quanti plus triticum creuerat in æſtimatione,videlicet ad quinq; ſcuta pro quolibet Rubio, prout triticum tunc valebat;huiuſmodi contractus licitus fuit; & mutuans ex defectu reſtitutionis grani ſuo tempore faciendi augmentum illud accipere poteſt, prout à Iudice conſtituitur;& damnum,quod euenit,cũ ex mutuatarij culpa,& mora proueniat,non mutuanti, aut Iudici, ſed ipſi mutuatario moroſo imputari debet. *i*

i c. Mora. de reg. iur. in 6.

DECISIO V.

Ex *conſi. 5. alias* 21.

5 Vendens domum pro pretio mille aureorum, de quibus tempore venditionis emptor ſoluit 500.reliquos vero 500. ſoluere promittit illinc ad vnum annum cum pacto, quod tempore ſolutionis dicti reſidui vẽditor teneatur præſtare vnum fideiuſſorem de euictione domus,& vlterius in euentum non ſolutionis dicti reſidui, vt ſupra, emptor dat poteſtatem venditori dictam domũ propria auctoritate capiendi, & illud retinendi, & fructus in vſus ſuos conuertendi, abſque eo quòd in ſortem compenſentur pro currẽte quantitate vſque ad effectualem ſolutionẽ dicti reſidui;& adueniente tempore, & termino anni non ſoluitur reſiduum pretij, quia venditor non poteſt præſtare fideiuſſorem de euictione, vnde per dictas partes prorogatur tempus ſoluendi ad alium annum cum hoc,quod interim emptor teneatur præſtare fructus vẽditori pro rata dicti reſidui; licitè in hoc caſu vẽditor ab emptore dictos fructus accipere,& retinere põt,immò & eos petere,qui nondum ei ſoluti ſunt à tempore anni prorogati, ob illam tantum æquitatem,quæ habet, quod nemo cũ aliena iactura locupletari debeat;*K* fructus tamen perceptos intra annum præſtitutum in contractu ad ſoluendam reliquam medietatem, accipere,aut petere nequit; quia intra illũ annum nulla locupletatio cum aliena iactura conſiderari põt,eo quod ipſarum partiũ libera,& ſpontanea cõuentione,pro pretio domus millle ſoluenda erant 500.tempore venditionis,& alia.500. in fine anni.

K leg. iure natura. ff. de reg. iur. & ca. locupletari. eo. tit. in 6.

DECISIO VI.

Ex *conſil. 6. alias* 22.

6 Emens fundum,& eo fruens, dando fideiuſſorem ad ſoluendum venditori pretium poſt certũ tẽpus, & ſimul dans fideiuſſori mille aureos pro parte pretij,eo pacto,vt fideiuſſor ſoluat partẽ penſionis fundi empti, quæ reſpondet parti prædicti pretij mille aureorum, vſuram committit, obligando fideiuſſorẽ vt mille aureos, qui ſunt ſors principalis, venditori ſoluat, & vltra hanc principalem ſortem,vt ẽt ſoluat ſibi partem penſionis illis reſpondentem, pro vſu illius pecuniæ vſque,ad tẽpus ſolutionis, eo quod depoſitum cũ facultate vtendi eo,fit mutuum.

DECISIO VII.

Ex *conſil. 7. aliàs* 3.

7 Mutuans aliquid à mutuatario vltra id,quod mutuat,tam intereſſe lucri ceſſantis,quã damni emergentis licitè petere, & accipere poteſt; * & ſi mutuãs ob defectũ ſolutionis à mutuatario tempore debito faciendæ, ad vſuras accipere cogitur, vt

Man. c. 71 num. 212.

ſuo creditori ſoluat, cui etiam certa die ſoluere tenebatur, eaſdem vſuras, & damnum Mutuati Mutuatarius reſtituere tenetur. *l*

l Arg. cap. Peruenit. & c. conſtitutus. de fideiuſſ.

DECISIO VIII.

Ex conſi. 8. aliàs 25.

8 Societas qua duo inter ſe ſocietatẽ ineunt, iuxta conſuetudinem loci, ſic vt vnus conferens pecuniam, octo pro centum accipiat, ſaluo manente capitali, iniuſta, & illicita eſt; eo quod, cum tria ad ſocietatem licita neceſſaria ſint, * nimirum licita negociatio; Aequalitas lucri, pro quantitate partium collatarũ; & vt pecunia periculo eam conferentis ſubiaceat, adeo vt ſi pereat, illi tota pereat; in dicta ſocietate pecuniam conferens, ſaluo manente capitali, lucrum ſine vllo damno reportat, quod eſt illicitum, cum lege natura li, qui ſentit commodum, etiã damnum, & onus ſentire debet. *m*

Man. c. 17 num. 252.

m cap. qui ſentit. de reg. iur. in 6.

DECISIO IX.

Ex conſi. 9. aliàs 1.

9 Iuſtè & legitimè conſtitui poteſt ſocietas, & contractus cum aſſecuratione ſortis principalis, & capitalis pro pretio iuſto, & cum aſſignatione certi lucri, nimirũ quatuor, vel quinque pro centum, pro incerto facta etiam pro pretio iuſto, vt exinde viduæ, & orphani, & aliæ ſimiles perſonæ honeſtè ſuſtentari, ac viuere poſſint. *

Man. c. 18 num. 261.

DECISIO X.

Ex conſ. 10. alias 9.

10 Mutuans ſub vſuris, quamuis iuſtè vſuras exigere non poſſit, pecuniã tamen quam ad vſuram dat, nõ perdit, ſed eam vel à mutuatario, vel ab hæredibus eius exigere poteſt, vel per certi condictionem, vel condictionem ſine cauſa; quia cum pecunia eius ad alium peruenerit, æquũ eſt, vt illa ẽt ad ipſummet redeat. *n*

n l. ſi & me. ff. de rebus cred.

DECISIO XI.

Ex conſil. 11. alias 32.

11 Solicitator ſeu actor negotiorum quæ de Hiſpania ei Romam mittũtur, cum mandato accipiendi pecunias ad expediẽda neceſſaria ab aliquo campſore, ſi illas à ſemetipſo accipiat, vt liberetur ab onere quærendi fideiuſſores dando campſoribus; licitè tantum ſuæ pecuniæ augmentum accipere poteſt, quantum campſori mandans dare debuiſſet. *

Man. c. 17 num. 284.

DECISIO XII.

Ex conſ. 12. alias 2 de emp. & vend.

12 Deponentes ſcuta aurea apud mercatores, & poſtea minutatim valorẽ illorum in nummis argenteis, vel æreis capientes, aliquos quatrinos, quos frequenter mercatores adijciunt, cũ ſoluunt pro illis nummos argenteos, vel æreos, iuſtè accipere poſſunt, non ſolum tanquam ſponte donatos in gratiam depoſiti, vel mutui penes illos donãtes facti, ſed etiam tanquam debitos ratione cambij per minutum facti, * & ratione valoris ſcuti quod forte tunc tempore ris, quo pecunia argentea, vel ærea in cambium traditur, pluris valet ſcutum aureum, quam principis inſtitutione æſtimatur.

Man. c. 17 num. 283. 288.

DECISIO XIII.

13 Oeconomus alicuius Domini, qui ille mille aureos in vſus domus ſuæ neceſſarios expẽdẽdos tradit, quos œconomus poſtea mercatori cuſtodiẽdos tradit, prædictorũ aureorũ valorem in nummis argenteis, vel æreis à mercatore vna cum auctario quatrinorum accipiens, auctarium illud ſibi recipere poteſt, nec illos aureorum valori inſtituto adijcere,

cere, aut Domino reſtituere tenetur; eo quod illud plus non ſoluitur Domino, aut œconomo illi, nomine Domini, ſed ipſi œconomo, qui iam Dominus factus erat illorum aureorum, & periculo eius ſtabāt, ſi perirent, vnde & lucrum illi, & non Domino accreſcere debet; ſecus autem ſi Dominus mille aureorum, aureos illos apud mercatorem deponeret, tunc enim auctarium eſt Domini, non œconomi.

DECISIO XIV.

Ex conſil. 13. aliâs 26.

14 Contractus ſocietatis quo conferens mille aureos dat in ſocietatem alteri, qui conferret induſtriam & laborem in exercenda mercatura lanæ; eo pacto, quod dimidium lucri vni, & dimidium alteri cedat, addito etiam, quod ſi eueniret, vt nihil lucri fieret, imò perirent præfata millia, dimidium eorum redderet, qui ea ſuſcepit, etiamſi finita ſocietate, nihil de capitali perit, & lucrum diuiſum ſit æqualiter, illicitus, & vſurarius cenſendus eſt, ſaltem quo ad dimidium pecuniæ collatæ, quod manet ſaluum eam conferenti, & conferens ad reſtituendum lucrum illi dimidio reſpondens tenetur ei, o * qui induſtriam cōtulit, niſi ipſe remiſſione, aut donatione ſpōte facta, lucra reſtituenda conferenti, remittat.

o c. Quoniam. cap. conſuluit. & c. in ciuitate. de vſur. Manu. c. 17. nume. 25.

DECISIO XV.

Ex conſil. 14. aliâs 27.

15 Societas centum ouium, cum pacto vt eas dans ab altero intra biennium pro fructu & lucro tantum lanæ, & caſei, 18. aureos accipiat, iniuſta, & illicita eſt; eo quod centum pecudes vix cētum aureos valent, vnde dans lucratur ad rationem 18. pro centum; maximè cum certificario lucri certi pro incerto, lucrum ſoluendum diminuere debeat, nec in contractu apponitur, vt diminuatur lucrum, ſi intra biennīū illud pecudes aliquot moriantur; quod ſi ex agnis naſcituris numerus reficiendus ſit, diminuendum etiam erit ex eis lucrum.

DECISIO XVI.

Ex conſil. 15. aliâs 6 de conſtitut.

16 Lex qua duæ ciuitates inter ſe conueniunt, vt omnia cambia quæ in eis fiunt inter ſe, cenſeantur facta cum terminis differēdi ſolutionem per ſex menſes à die præſentationis literarum currentes, illicita & iniuſta eſt; cum exinde is qui dat pecunias cambij pro accipienda pecunia in illis ciuitatibus, eas petere, & accipere non poteſt vſque ad ſex menſes: vnde cogitur ibi manere ſex mēſibus ad pecuniam ſuam recuperandam, & vt plurimum opportunitatem ſuorum negotiorum vel ibi, vel alibi gerendorum perdere. Sed & decipiuntur ſemper dātes pecunias ſuas in vna illarum ciuitatum pro literis cambij ad alteram directis, putantes ſtatim intra paucos dies eas ſoluendas eſſe, cum tamen ſolutio ei vſque ad ſex menſes vi præfatæ legis differatur.

DECISIO XVII.

Ex conſil. 16. aliâs 24.

17 Societas qua vnus cōfert mille aureos in ſocietatē mercaturæ pānorū, cū pacto vt alter aſſecuret conferentem de capitali, & inſuper det

illi pro ſua parte lucri rationē quinq; pro centum, illicitā eſt; cum in vno contractu ſocietas contrahi non poſſit, vt ſaluo capitali, detur lucrum illud, quamuis in tribus contractibus id licite fieri poſſit. *

Manu. c. 17. nume. 254.

DECISIO XVIII.

Ex conſ. 17. *aliàs* 2.

18 Deponentes pecunias in Monte Pietatis, quatuor pro centum capere poſſunt, dummodo deponentis intentio, & finis principalis ſit iuuare montem, & pauperes ab eo mutuantes, & non fœnerandi, & quod ad finem deponendi, ſiue mutuandi monti, merces paratas venditioni, quas alioqui emiſſent, cum ſint ſoliti mercari, aut ſi non ſint ſoliti mercari, emiſſent tamen; His enim quatuor concurrentibus à Iulio III. ſtatutis, huiuſmodi deponentes non recipiunt illa quatuor vi, & ratione talis depoſiti, ſeu mutui, ſed ratione lucri ceſſantis, quod veriſimiliter tantundem, vel amplius lucrarentur; conſtat autem mutuantem ratione veri intereſſe vltra ſortem aliquid mediocre iuſtè & licitè accipere. *p* His enim ſeruatis, nec deponētes, nec depoſitarij peccant; Sin vero deponentes male deponant, ipſi ſoli peccāt, & ad reſtitutionem tenentur, depoſitarij autem, ſeu miniſtri montis, nec peccant, nec reſtituere obligantur.

p Glo. recept. in c. cōquaſtus de vſur. S. Th. 2. 2. q. 78. art. 4.

DECISIO XIX.

Ex conſ. 18. *aliàs* 15.

19 Actio ad ſoluenda cētum poſt annum, vel biennium, vel triennium, minoris pretij quàm centum præſenti pecunia iuſtè emi poteſt. *q* * Quamuis enim remiſſio actionis ob ſolam anticipationis ſolutionem vſuraria ſit, cum tamen ob alium iuſtum reſpectū ſit, puta quia minus valet actio ad rem aliquam, quàm res ipſa præſens, & quia minus vtile eſt quod poſt annum vtile erit, quàm quod ſtatim vtile eſt, licitè id fieri poteſt.

q Innoc. in c. ciuitate. de vſur. Mann. c. 17. nume. 230.

DECISIO XX.

Ex conſ. 19. *aliàs* 20.

20 Venditio cuiuslibet mercis, facta maiore pretio iuſto ob dilatam ſolutionem, iniuſta eſt, niſi venditor volebat illam ſeruare ſibi in tempus, in quod ſolutio differtur, & dubium eſſet, an tunc pluris, vel minoris eſſet valitura. *r* * Quoties enim merx pluris venditur, quàm valet, fit iniuſtitia; *ſ* niſi venditio aliunde ab iniuſtitia excuſetur.

r c. in ciuitate. & c. cōſuluit. & c. ſ. de vſur. Mann c. 17 nume. 210. ſ S. Th. 2. 2. q. 77. art. 1.

DECISIO XXI.

21 Vendens villam valoris quindecim millium aureorum alteri, cum pacto, quod ſtatim ſoluantur ei tria millia, & quia emens non poteſt alia duodecim in præſenti ſoluere, ex dilatione aliorū duodecim millium in decennium, conueniunt, vt emptor teneatur ſoluere pro dicta villa decem & octo millia, licitè poteſt venditor illud plus ratione lucri ceſſantis accipere, quod verè intendebat facere, & veriſimiliter feciſſet, ſi ſtatim ſolutio illorum facta fuiſſet; Quia illud non accipitur ob dilatam ſolutionem pecuniæ, ſed ratione lucri ceſſantis; Quia ſicut liceret venditori, ſi ei ſolueretur ſtatim omnia quindecim millia, retinere ſibi tria millia, & reliqua duodecim millia mutuare emptori egenti eis, & roganti vt mutuaret illa ei, ſoluendo intereſſe lu-

cri

cri ceſſantis, quod verè intendebat venditor facere exercendo mercaturam, vel emendo cenſus annuos, vel prædia frugifera, ſi ea illi non mutuaſſet; * ita in propoſito ea ratione lucri ceſsãtis accipere poteſt.

Man.c.17 num.213.

DECISIO XXII.

Ex conſi.20. aliàs 4.

22 Qui bona fidem aliquem contractum facit, qui communiter creditur eſſe iuſtus, & conſuetus impunè fieri in ea regione, in qua factus eſt, quamuis vſurarius ſit; mortaliter ſaltem non peccat. Etſi enim cõmuniter iuris ignorantia à peccato non excuſat, *t* fallit tamen in ignorantia iuris obſcuri, vel dubij, vel infrequentati, vel quæ fouetur auctoritate alicuius Doctoris digni, cui credatur; & faciens à peccato, & pœna excuſatur: vnde nec per huiuſmodi contractum quæſita reſtituere tenetur.

t c.ignorã tia.de reg. iur.in 6.

DECISIO XXIII.

Ex conſil.21. aliàs 23.

23 Dans centum volenti ducere nauẽ mercibus onuſtam in aliquem locũ, ea lege quod perderet illa, ſi nauis periret, & ſi rediret ſalua, redderentur ei centũ & viginti quinque, nec vſuram, nec aliquod aliud peccatum committit; Quia talis nihil accipit vi mutui expreſſi, aut taciti, ſed vi alterius contractus innominati donantis ſub modo, vel recipiẽtis aliquid ob periculum ſubeundũ, quod licitè accipi poteſt. *u* *

u l.1.& 2 C.de nautico fœn. Man.c.17 num.185.

DECISIO XXIV.

Ex conſi.22. aliàs 5.

24 Qui cõtractus illicitos, ſeu dubios diu exercuit, libros ſuos diligenter reuiſere, peritos conſulere, & certa certis Dominis, & incerta pauperibus reſtituere tenetur, * vt in conſcientia ſecurus eſſe poſſit.

Man.c.17 num.92.

DECISIO XXV.

Ex conſil 23. alias 12.

25 Quamuis ſolutio debiti vim mutui habeat, pro ea tamen vltra ſortẽ ſine vſura capere aliquid licet, ratione intereſſe damni emergentis, vel lucri ceſſantis, ſi quod ſoluenti pro alio debitum contingat. *x*

x Gl. in c. cõqueſtus. de vſur.

DECISIO XXVI.

Ex conſ.24. aliàs 28.

26 Cõtractus locationis, quo quis 25. pecudes alteri tradit ad quinquennium cum pacto, vt pro vſufructu ſingularum teneatur conductor illi ſoluere in principio anni 25. ſcuta, & finito quinquennio reſtituere ei totidem pecudes, & eiuſdem bonitatis, iniuſtus, & illicitus eſt; non ſolum, quia penſio annua ſoluenda iniuſta eſt, & maior æquo; ſed etiã quia ſoluitur penſio initio anni, antequam quicquam fructus ex eis percipitur à conductore, quod minuit aliquid de pretio penſionis; *y* & quia contra naturam locationis, & conductionis eſt, vt periculum rei locatæ ad conductorem pertineat, cum potius econtrà ad locatorem pertinere debeat, qui eſt Dominus rei locatæ. *z* *

y Arg.c.1. de pluſpe ti.

z c.1.de cõmõd.ca.1. de depoſit. ca.propter ſterilitatẽ de locat. Man.c.17 num.179. & 260.

DECISIO XXVII.

Ex conſil.25. aliàs 29.

27 Contractus fieri ſolitus à ſocietate ſuper officijs Romæ, & alibi, vt habens

bens officium vendibile pecuniam aliquam accipiat, & faciat conferētem illam participem redituum ſui officij, ad rationem 12. pro cētum, ea lege, vt pecunia maneat ſalua, & extra periculum conferenti eam, nulla habita ratione quantitatis redituum officij, dum conferens pecuniam viuit, & quod poſſit diſcedere ab illo contractu, & repetere pecuniam ſingulis ſemeſtribus dū viuit, & quod, ſi moriatur antequā diſcedat tota pecunia collata quæratur officiali; Quamuis nec ratione emptionis, vel venditionis quæ non reperitur in eo, nec ratione mutui, quia mutuans nil vltra ſortem capere poteſt; *a* nec ſola ratione ſocietatis, eo quod ad iuſtitiam ſocietatis requiritur, vt omnes ſocij de damno, & lucro participent, * quod in illo contractu non reperitur; nec ratione cenſus iuſtificari poſſit, cum pecunia data pro cenſu repeti nequeat; niſi ſaltem volente cenſuario; Ex eo tamen iuſtificari poteſt, quod dans pecuniam in ſocietatem ſecundum præfatam conſuetudinem ſubeat periculum perdendi totam ſortem, ſi moriatur, antequam à ſocietate diſcedat: vnde merito lucrari poteſt quod iuſte reſpondet illi periculo, non quidem ratione ſocietatis, ſed ratione periculi, quod ſubit in vtilitatem ſui ſocij.

a c.1.14. q.3. & ca. conſuluit. de vſur. Man. c. 17 num. 251.

DECISIO XXVIII.

28 Pactum quod in huiuſmodi ſocietatibus ſolet apponi, primo vt conferens pecuniam poſſit deſiſtere à ſocietate, quando vult; & ſecundo quod ſocius teneatur ſtatim, vel infra quindecim dies reddere pecuniam; & tertio quod tantum lucri ſoluat eam deponenti, donec eam reddat quantū ſoluebat durante ſocietate, quoad duo priora capita iuſtum eſt; cum regulariter cōtractus ex conuentione partium legem accipiat: *b* Quoad tertium vero iniuſtum eſt, eo quod tunc ceſſauit ſocietas, & periculum perdēdi totam ſortem, ratione cuius tantum lucrū dabatur, & ceſſante cauſa, ceſſare debet effectus. Poteſt tamen conferens pecuniā, ratione damni emergentis, vel lucri ceſſantis tantum lucrum accipere, quantū poſt quindecim dies lucratus fuiſſet, ad diē moræ ſolutionis, ſi ei ſoluta ſua pecunia ſtatim fuiſſet, & officiarius illud ſoluere tenetur. *c*

b l.1. §. ſi cōuenerit, ff. depoſiti. & cap. contractus. de reg. iur. in 6.

c S. Th. 2. 2. q. 62. articu. 4. et q. 78. art. 2. primum.

DECISIO XXIX.

29 Incertitudo, ſeu dubium perdendi, contractum facere poteſt iuſtum, qui aliàs eſſet iniuſtus; vnde dubiū, an merx ſit valitura pluris tempore ſolutionis, facit vt illa vendi poſſit pluris, quam valeat. *d* Et incertitudo, an penſio domus maior, vel minor ſit futura, facit vt creditor poſſit accipere fructus pignoris pro vſuris. *e* Et emens aliquem reditum annuum, vel menſtruum ad vitam ementis, efficit, vt emptor, ſi multum viuat, iuſtè percipere poſſit multo plus, quàm ſit pretium, quod dedit, quia dubium eſt quanto tempore viuet. *f* & periculum perdendi totū, facit vt pactum accipiendi centum ab vno cum pactione reddēdi 200. Si poſt annum viſa Roma, redierit in patriam, ſit licitum. Et mutuum datum alicui ea lege, vt ſi moriatur intra ſex annos, nihil ei reddatur, & ſi viuat ſex annos reddatur ei mutuum datum, & centum pro milliario, iuſtum eſt; quia nihil recipit vltra ſortem vi mutui, ſed ſolum ob periculum perdendi ſortem.

d c. in ciuitate. & c. ſi. de vſur.

e l. ſi ex pactione. C. de vſur.

f Oldrad. conſi. 207. Decius cõ ſil. 183.

DE-

DECISIO XXX.

Ex conſ.26.aliàs 7.de verb.ſign.

30 Dans alteri pecuniam ea lege, vt quotannis certum quid ei ſoluatur, & ſi durãte ſocietate moriatur morte naturali, pecunia eſſet accipientis; ſi poſtea obijt mortem percuſſus calce cuiuſdam equi, aut alio ſimili caſu, poteſt mortui hæres iuſtè pecuniam illam repetere, vel iã repetitam retinere, ex eo quod cõmuniter mors illa non reputatur naturalis, ſed violenta, inſtrumenta vero ſocietatis de morte naturali intelliguntur.

DECISIO XXXI.

Ex conſ.27.deeſt in Nouis.

31 Societas contracta ſuper officio, in quo vnus ponit illud, & alter dimidium valoris eius dat officiali cum pacto, vt danti dentur decẽ, vel duodecim certi lucri pro centenario pecuniæ, ſaluo ſuo capitali, licita eſt.* *Man.c.17 num.151.*

DECISIO XXXII.

Ex conſ.28.deeſt in Nouis.

32 Emens ſcuta leuioris ponderis minori pretio Romæ, & quæ ibi obdefectum ponderis non expenduntur communi pretio, & eadem cum lucro vẽdens ituris extra vrbem, quibus tanti valent hæc ſcuta leuioris ponderis, ac ſi eſſent iuſtiſſimi ponderis, (cum in alijs prouincijs Italiæ etiam ſcuta minoris põderis æquè bene expenduntur, ac ſi iuſtiſſimi ponderis eſſent) ſic vendendo peccat; licet enim non emat ea minoris, quàm valeant, & emptori valebunt tanti in alia prouincia, quanti emit, & fortè pluris; quia tamen venditio rei non iuſtificatur ex vtilitate, quam emptor percipiet ex illa, ſed ex vtilitate, quæ venditori ex ea prouenit, g & pluris ea vendit quam valent in loco, vbi ea vendit, * peccat, & aut eis, quibus vẽdidit, ſi eos inuenit, aut eis non inuentis, pauperibus illud auctariũ reſtituere tenetur. Quamuis enim qui emit in vno loco monetam minoris valoris, portare, vel mittere poſſit eam ad alium locũ, vbi pluris valet, non tamen illam in eodem loco alijs pluris, quàm valet, vendere poſſit. *g S.Th.2.2.q 77.ar tic.1. Man.c.23 num.77. & 78.*

DECISIO XXXIII.

Ex conſ.29.alias 19.

33 Vendens domum, & ob dilationẽ ſolutionis vltra pretium iuſtum aliquid ab emptore recipiẽs, vſurã cõmittit, niſi illud rõne damni emergentis, aut lucri ceſſantis accipiat.

DECISIO XXXIV.

Ex conſ.30.alias 4.de emption. & venditio.

34 Mercator merces ſuas aliquãto pluris vendens, etiam vltra pretium rigoroſũ, ut eo pluri proxenetæ dato, qui emptoris ad eius tabernas adducit, cum ſibi magis officioſum reddat, timens ne emptores ſecus ad alios mercatores diuertant, peccat mortaliter, & ad reſtituendum emptori tantum, quantum iuſto pretio rigoroſo addiderit, tenetur; eo quod emptorem decepit, & iniuſte læſit. * Proxeneta uero nec peccat, nec reſtitutioni ſubijcitur. *Man c.23 nu.77.*

DECISIO XXXV.

Ex conſil. 31. *deeſt in Nouis.* 32. [*aliàs*] 17. 34. *deeſt in Nouis.*

35 Sicut emptio, & venditio rei vltra dimidiũ iuſti pretij facta, nõ ſolũ iure naturali, diuino, & canonico, h ſed etiam Cæſareo, i iniuſta, & reſciſibilis eſt; ita venditio pretio longè iniuſto maiore propter dilationem ſolu- *h c.cum dilecti de empt. i l.2.C.de reſcin.vẽdit.*

ſolutionis, iniqua eſt, & vſura palliata. K * Nec eam conſuetudo, qua in aliquibus locis id ſolet fieri, excuſat.

k c. in ciui tate. de vſur. & Sot. lib. 6. de iuſti. q. 4. ar. 1. Man. c. 17 num. 206. & 210.

DECISIO XXXVI.

Ex conſ 33. alias 2. de locato. & conducto.

36 Societas qua quis locat centum oues alteri ad quinquenniũ pro penſione centum Iuliorum, & quinquaginta caſeorum in ſingulos annos, ea lege, vt finitis quinque annis, cõductor reddat totidem æquè bonas, exceptis, quæ perirent fulgure, vel vna certa infirmitate, iniuſta, & vſuraria eſt, non ſolum ob pactum reddendi æquè bonas oues poſt quinquennium, & conſequenter ſortem principalem, & vltra illam centum Iulios, & quinquaginta caſeos; ſed etiam quia conductor in hoc caſu obligatur, vt teneatur de omni culpa leuiſſima, & de omni caſu fortuito, excepto ictu fulminis, qui tamen de iure communi nõ niſi de culpa lata, & leui tenetur.

DECISIO XXXVII.

Ex conſ. 35. alias 14.

37 Vendens granum in vno menſe, vel aliquid aliud vendibile ſoluendum in alio menſe, pretio quo in illo valebit, non poteſt iuſte accipere pretium ſummum quo valebit aliquo die illius menſis, ſed pretio medio, quo illo menſe valebit, contentus eſſe debet * vt ſi pretium ſummum, quo valuerit aliquo die illius menſis fuerit viginti, & minimum quo valuerit alio die, ſit decem venditor ſolutionẽ quindecim contentus eſſe debet.

Man. c. 17 n. n. 241.

DECISIO XXXVIII.

Ex conſ. 6. & 10. in Nouis eadem ſunt, & deſunt in antiq.

* 38 Quamuis aliquid principaliter ratione mutuationis, *l* aut pro dilatione termini ad ſoluendum debiti à debitore accipi non poſſit, *m* quia tamen vtrumque intereſſe, tam lucri ceſſantis, quam damni emergentis etiam ante morã ſtipulari à mutuante ſine vſura poterit, *n* mercator qui mutuat alteri pecuniam ſoluendam certo die, ſi eo die non ſoluatur, mutuatarium ad veriſimile intereſſe, quod intra illud ſpatium ſoluendum fuiſſet, ſine vſura obligare poteſt.

l c. ſi fœneraueris. 14 q. 3.
m c. conſuluit. de vſur.
n l. 3. §. vl. ff quod certo loco.

DECISIO XXXIX.

Ex conſil. 7. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 39 Cambiorum futurorũ intereſſe, poſt Bullam Pij V. *o* * nec certificari poteſt, nec ſuper eis paciſci, vt cãbio vno finito, aliud recambiũ currere incipiat, nec vt pecunia reſtituatur in loco, in quo pecunia cambio accipitur; ſed neque creditor à ſuo debitore ſaltem in foro exteriori ſtipulari poteſt, vt intereſſe cambiorum, & recambiorũ ad tot pro centum ſoluat.

o Extrauagãti in eam pro noſtro. & ĩ conſil. 145. in ordine. Nauar. in Man. c. 17 num. 300.

DECISIO XL.

Ex conſ. 16. in Nouis, deeſt in antiquis.

*40 Vendere carius, aut vilius emere, quam res valeat, ob dilatam, vel anticipatam ſolutionem nec mercatoribus maritimis, nec paſtoribus, nec mercatoribus lanarum licet, niſi hic exceſſus ex capite lucri ceſſan-

ſantis, vel damni emergentis iuſtificetur, vel intra iuſti pretij latitudinem includatur. * Quæ pretij latitudo maior eſt in re maioris valoris, exceditque pretium, quo communiter præſenti pecunia vendi poteſt.

Nauar. in Man. c. 23 nu. 79.

DECISIO XLI.

Ex conſ. 30. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 41 Cambia ſi non ſoluantur in primis nundinis cum debito lucro, & ſorte principali, recambium pro ſecũdis tertijs, & quartis fieri poteſt, donec omnia ſoluantur, dummodo non maiori lucro, quàm pro primis fiat.

TITVLVS XIV.

De Crimine falſi.

SVMMARIVM.

1 *Falſarij literarum beneficialium peccant, & cui reſtituere tenentur.*

2 *Mutare ſibi nomen ſine fraude, niſi ſeruus ſit, cuilibet licet.*

* 3 *Mendax non eſt, qui per additionem mentalem ſupplet locutioni exteriori.*

* 4 *Confeſſario, an, & quomodo credendum ſit.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 10. de iniur. & damno dato.

1 IMpetrans pro abſente beneficium à ſede Apoſtolica, & habita ſignatura, confingens literas falſas, per quas abſens ignorans accipit poſſeſſionem eius, & ſoluit impenſas literarum, perinde ac ſi iuſtè per Cancellariam fuiſſent expeditæ, peccat, & ad reſtitutionem tenetur ei à quo eas accepit, ratione acceptationis ob cauſam, ea non ſecuta; *a* cum datæ illi fuerint ad expediendum veras literas, quæ non fuerant expeditæ, à qua reſtitutione excuſatur, ſi eas literas ſuper ſignatura valida poſtea expedire faciat, cum ſic cauſa, ob quam eas acceperat, conſecuta ſit.

a ff. de con dict. cauſa dat. & C. de condict. ob cauſam.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 6.

2 Mutare ſibi nomen ad aliquid acquirẽdum cuiuis licet, *b* dummodo ſeruus non ſit, aut niſi ad fraudandum, aut damnificandum creditores, aut alios, id faciat. *c*

b l. 1. C. de mut. nom. & leg. falſi. ff. ad l. Cornel. de fal.
c d. l. falſi.

DECISIO III.

Ex conſi. 1. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 3 Mendax nõ eſt, qui per additionem mentalẽ ſupplet exteriori locutioni id, ſine quo mẽdax fuiſſet, ſed neque mendacium aliàs de ſe non mortale per ſolam circunſtantiam quod in iudicio dicitur, mortale efficitur, niſi alia circunſtantia addatur, puta iuramẽtum de veritate dicenda, aut damnum inde notabile accuſatori ob pœnam talionis, aut Reipub. cuius notabiliter intereſt crimina punire ſequatur.

Nauar. in Man. c. 12. nu. 87. & c. 18. nu. 3.

DECISIO IV.

Ex conſi. 2. in Nouis deeſt in antiquis.

* 4 Confeſſario aſſerenti aliquid fieri, vel non fieri poſſe, pœnitens credere poteſt, & licet poſtea ſcrupulus oriatur, eum deponere poteſt.

TI-

TITVLVS XV.

De Sortilegijs.

SVMMARIVM.

1 *Oratione vana ad futura ſcienda vtens peccat, non eſt tamen excommunicatus.*

2 *Puluerem ex cerebro hominis raſo, cõtra morbos, an efficere liceat.*

DECISIO I.

Ex *conſi.* 1. *in vtriſque.*

1 VTens oratione, & verbis bonis, & ſanctis ẽt ad Deum directis, interponendo tamen aliqua vana, ſcilicet orando per pulchrum viridarium, aut per palatium delectabile, per aquam currentem, ignem vrẽtem, ante cubitum, & cum candela benedicta, & alia huiuſmodi obſeruans ad finem, vt futura à Deo reuelentur, etiam præmiſſa proteſtatione, quod dæmones conſulere nõ intendat, peccat, & ſuperſtitionem admittit; quamuis enim per ſe peccatum non ſit deſiderare ſcientiam futurorum, ſcire tamen illa obſeruando aliqua vana, quæ neque ſua natura, neque ex eccleſiæ inſtitutione vim impetrandi reuelationem habent, & in quibus Dæmon ſe facile immiſcere ſolet, peccatum, & ſuperſtitio eſt; *a* excommunicationem tamen Bullæ cœnæ non incurrit; cũ ea non excommunicet nigromanticos, nec alios ſuperſtitioſos, qui nõ ſunt hæretici, aut ad hæreſim concipiendam peruenerunt.

a 26. q. 1. 2. 4. & 5. & S. Tho. 2. 2. q. 95. ar. 2.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. in vtriſque.

2 Puluerẽ ex cerebro hominis mortui raſo, contra morbum caducum, vel alium ex priuilegio particulari, Medicis, Chirurgis, & Pharmacopolis efficere licet.

TITVLVS XVI.

De clerico excommunicato miniſtrante.

SVMMARIVM.

1 *Abſolutio ab vna cenſura, aut diſpenſatio ab vna irregularitate ad alias non extenditur.*

2 *Excommunicatus fructus beneficij legitimè obtenti perdit, non tamen irregularis fit.*

3 *Excommunicari poteſt abſens, & ignorans, ſed celebrando non peccat, nec fit irregularis.*

4 *Ordinatus presbiterio ante legitimam ætatem eſt ſuſpenſus & irregularis.*

5 *Suſpenſus, interdictus, vel excommunicatus, collectam in choro dicens, fit irregularis.*

* 6 *Excommunicatus coram ſe celebrari faciens, eſt irregularis, nõ tamen ſi ſimpliciter ſacrum audiat.*

* 7 *Irregularitatem non incurrit, qui probabiliter ſe excommunicatum ignorans, celebrat.*

* 8 *Excommunicatus Eucharistiam de manu alterius clerici accipiens, non fit irregularis.*

* 9 *Illegitimus ſine diſpenſatione, & cum falſis dimiſſorijs promotus, quando ſine diſpenſatione celebrare poſſit.*

* 10 *Epiſcopus ſimoniacum in beneficio an abſoluere, & cum eo diſpenſare queat.*

DE-

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 16.

1 QVi in quatuor cēſuras excōmunicationis incidit, & celebrando in illis incurrit irregularitatem, & manens in ea beneficium obtinet; ſi poſtea obtineat abſolutionem à cenſuris excommunicationis duabus de cauſis incurſis, & diſpenſationem ſuper irregularitate incurſa, ex celebratione contra excommunicationē duabus de cauſis incurſam; Quamuis abſolutio ab illis duabus excōmunicationibus ob illas duas rationes incurſis, & diſpenſatio ſimiliter ſuper irregularitate incurſa ex celebratione contra excommunicationem duab. illis de cauſis incurſam, validæ ſint, non tamen extenduntur ab ſolutiones illæ, vel diſpēſationes ad alias duas excommunicationes, & irregularitates alijs de cauſis incurſas; *a* Et proinde noua opus eſt abſolutione ab alijs excommunicationibus, & diſpenſatione aliarum irregularitatum, & noua retentione beneficij in ſtatu irregularitatis quæ ſi tiſcum voluntas Papæ aliquē habilem ad retinendum beneficium facere volentis, non obſtante vna irregularitate ſibi expreſſa, ad retentionem eiuſdem, non obſtante alia irregularitate, quā nec ipſe nouit, quæque ipſi non exprimitur, non videatur extendi.

a c. ex parte. de offi. ordin. & c. cū ſ rē cauſa. de ſen. excom.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alias 14.

2 Excommunicatus celebrans, & ob id in irregularitatem incidens, fructus & diſtributiones beneficij ante obtenti perdit, non ratione irregularitatis, *b* ſed ratione excommunicationis: *c* vnde qui ſolus irregularis eſt, nec fructus propter irregularitatem, nec diſtributiones beneficij iuſtè habiti ante irregularitatem incurſam perdit.

b Innoc. in c. cum nobis. de conceſſ. præb.

c c. Paſtoralis. de appellat.

DECISIO III.

Ex conſil. 3. aliàs 13.

3 Abſens & ignorans quamuis excommunicari poſſit, celebrando tamen nec peccat, nec irregularis efficitur; *d* dummodo ignorātia ſit probabilis; cum irregularitas ſine contemptu non incurritur. *e* collatio tamen beneficij facta tali excōmunicato etiam ignoranti, nulla & irrita eſt. *f* *

d Gloſ. in c. Apoſtolica. de cler. exc. min.
e Pan. in c. Paſtoralis. §. verū de appellat.
f Gloſ. in d. cap. Apoſtolica. Man. c. 27 num. 271.

DECISIO IV.

Ex conſil 4. alias 8.

4 Aſſumens presbyteratum ante legitimam ætatem, ipſo iure ſuſpenſus eſt; *g* & ſi poſt illum aſſumptum ordine ſacro vtatur, irregularis efficitur; & proinde cum ordinatus presbyterio ſimul cum epiſcopo cōſecret, & ordine presbyteratus vtitur poſtquam illū aſſumpſit, eo ipſo quod quis ante legitimam ætatem presbyter ordinatur, irregularis efficitur. *

g Extrau. Pij II. Cū ex ſacrorū

Man. c. 25 num. 70.

DECISIO V.

Ex conſil. 5. aliàs 10.

5 Suſpenſus, interdictus, vel excommunicatus collectam in choro vti hebdomadarius, dicens, irregularis efficitur; *h* cum actum certo ordini deputatum ſolenniter exerceat. *

h Inno. in c. fi. de exceſſ. prælat. Man. c. 27 num. 24.

DECISIO VI.

Ex conſi. 1. in Nouis deeſt in antiquis.

6 Excōmunicatus, quāuis ſimpliciter

ſacrum

ſacrum audiendo irregularis non fit, ſi tamen celebrat, aut coram ſe auctorizando, puta ſi Epiſcopus, aut Parochialis Eccleſiæ paſtor, celebrari coram ſe faciat, irregularis efficitur. *i*

i c. Illud. de cler. ex com. miniſtr. & Gla. in Clem. Archiepiſcopo, ver. celebrari. de priuil.

DECISIO VII.

Ex conſil. 2. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 7 Irregularitatem effugit excommunicatus, qui probabiliter ignorans ſe talem, celebrat; ſecus ſi ignorantia non ſit probabilis, & multo minus ſi ſit affectata. *x* *

x c. Illud. de cler. ex com. miniſtr. Nauar. in Man. c. 23 num. 45.

DECISIO VIII.

Ex conſi. 3. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 8 Excommunicatus Clericus excōmunicatione maiore, ſciens, aut ſcire debens ſe talem, etſi accipiendo ordines irregularitatem incurrat; ſecus tamen ſi Sacramentum Euchariſtiæ de manu alterius Clerici accipiat, cum hoc nullibi, ſicut illud, in iure expreſſum ſit: & irregularitas nō niſi in caſibus à iure expreſſis incurritur. *l*

l c. is, qui. de ſent. ex com. in 6.

DECISIO IX.

Ex conſ 6. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 9 Illegitimus ſine diſpenſatione, & cum falſis dimiſſorijs promotus, & poſtea à Papa à dictis exceſſibus, & infamia abſolutus, cum ſuſpenſiōne ad certum tempus, eo tranſacto, ſine alia diſpenſatione celebrare poteſt.

DECISIO X.

Ex conſ. 18. in Nouis deeſt in antiquis.

* 10 Quamuis excommunicatio ob ſimoniam in beneficio incurſa Papæ reſeruata ſit, *m* Epiſcopus ab omnibus caſibus etiam Papæ reſeruatis facultatem abſoluendi habeat, nec vllus talis ſit, qui excommunicationem annexam non habet, * vtique ex eiuſdem Concilij facultate, epiſcopus ab excommunicatione ſimoniacum in beneficio abſoluere, & ſuper irregularitate ob celebrationem factam poſt ſimoniam commiſſam incurſa, (dummodo ſimonia occulta ſit) diſpenſare valet; quandoquidem qui totum dicit, nihil excludit. *n*

m Extrau. 2. de ſimo. eo ipſo tamen quod. Conc. Tri. ſeſſ 24. de refor. cā. 6. Nauar. in Man. c. 27 num. 261.

n c. Solite. de Maior. & obed.

TITVLVS XVII.

De Clerico non ordinato miniſtrante.

SVMMARIVM.

1 *Irregularis non aſſiſtens Diacono baptizanti aliter quām auctorizando.*

2 *Irregularitas occulta eſt ex actu publico, ſuper qua diſpenſat Epiſcopus, ſi videtes ignorent eum eſſe delictum.*

3 *Excommunicatus in una diœceſi, & celebrans in alia vbi neſcitur, eſt irregularis.*

* 4 *Irregularis fit, qui vtitur ordine ſacro, quem non habet, nec poteſt aſcendere.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. *alias* 4.

1 PArochus dans licentiā Diacono baptizandi ſolenniter, & eidem aſſiſtens ſola cauſa corrigendi eum, ſi erraret, irregularitatem non incurrit, quamuis Diaconus ipſe irregularis ſit; *a* cum nemo illam incurrit niſi in caſibus a iure expreſſis; *b* ſecus ſi auctorizando, aut mandando aſſiſteret, ſic enim & Parochus irregularis redderetur. *c* parocho autē accuſato, & dicenti ſe ſolum cauſa corrigendi, & non auctorizandi aſtitiſſe, in dubio credi debet, ſaltem ſi id iureiurando affirmet, Quia in his, quæ ex animo alicuius pendēt, ei ſaltem iuranti credendum eſt: *d* & actus, qui delictum, aut non delictum cōmodè interpretari poteſt, interpretari debet nō eſſe delictū. *e*

a c. 1 de cl. non ordin. min. b c. Is qui de ſenten. exc in 6. c Cle. Archiepiſcopo. de priuile. & ibi gla verb. celebrari. d c. ſignifi caſt. de homicid. e cap. 2. de reg. iur.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. *in vtriſque.*

2 Diaconus ſolenniter publice coram multis baptizans, & proinde irregularitatem incurrens, *f* cum id presbyteri munus ſit, ab Epiſcopo diſpēſari poteſt per facultatem à Concilio Tridētino *g* traditam ad diſpenſandum in irregularitate occulta, dummodo aſtantes ignorent id muneris eſſe illi prohibitum; aut ſi aliquis id ſciat, neſciat tamen per id incurri irregularitatem; Quia licèt actus publicus ſit, in hoc tamē euentu delictum eſt occultum, & in irregularitate ex delicto occulto Epiſcopus diſpenſare poteſt; * modo poſtea fama nulla de irregularitate contracta orta ſit; tunc enim nō poterit, cum iam delictum incipit eſſe publicum.

f cap 1. de cleric. non ord. miniſtr. g Tri. ſeſſ. 24. c. 6. de reſ.

** Man c. 27 nu. 194. et 160.*

DECISIO III.

3 Excommunicatus in vna diœceſi, vel vrbe, & celebrās in alia, vbi neſcitur, an ſit excommunicatus, irregularis efficitur, ab Epiſcopo tamen diſpenſari poteſt; cum delictū eius ſit occultum. *h* Quamuis enim actus diſpenſandi ſtrictè intelligi debeat, *i* poteſtas tamen diſpenſandi eſt fauorabilis, & amplianda. K

DECISIO IV.

Ex conſi. 1. *in Nouis, deeſt in antiquis.*

* 4 Irregularis eſt, qui ordine ſacro quem non habet, vtitur; * ideoque ſicut ad altiores promoueri nequit, *l* ita neque in ſuſceptis miniſtrare poterit ſine diſpenſatione, quæ non à Pœnitētiario, ſed à Papa obtinenda eſt. *m*

h Tri. ſeſſ. 24 c. 24. c. 6. de ref. i c. 1. & 2. de fil. presbyt. in 6. K Gloſ. in clem. 1. de offi. vic. Felin. in cap. poſtulaſti. de reſcrip. Nauar. in Man c. 27 num. 247 l cap. 2. de cler. nō ordi. miniſ m Syluest. verb. irregularitas. quæſt. 12.

TITVLVS XVIII.

De Priuilegijs.

SVMMARIVM.

1 *Gratia per mortem concedētis non expirat, licet ſic mandatum.*

2 *Gratia Papæ,* Donec aliud decernat *illius morte non expirat, ſecus* vſque ad eius beneplacitum. *& quare.*

3 *Priuilegium Minorum generalis diſpēſandi ſuper multitudine Miſſarum ad ſucceſſores, & ad Miſſas poſt illud acceptas extenditur.*

4 *Beneficij, ſeu priuilegij impetratio ſine mandato, valet.*

5 *Diſpenſatio limitata quoad forum interius, ad exterius non extenditur.*

Diſpen-

6 *Diſpenſandi facultate conceſſa, literis non expeditis, cur non vtendum.*

7 *Diſpenſatio eius, qui ob febrem, vel alium dolorem non valet recitare horas, ad cæcum non extenditur.*

8 *Indulgentia pro mortuis conceſſa ad viuos non extenditur.*

9 *Indulgentia non acquiritur, niſi fiat totum id, pro quo conceditur.*

10 *Indulgentia mortuo per opus exiſtentis in mortali quæri poteſt.*

11 *Peccans ſpe veniæ obtinendæ per gratiam poſt, vel ante obtentam, abſolui poteſt.*

12 *Gratia de altari priuilegiato conceſſa, an, non expreſſa veritate, valeat.*

13 *Diſpenſationes circa diuerſa, licet vna de alia mentionem nõ faciat, non vitiantur.*

14 *Priuilegium conferendi ſacros õrdines Abbatibus cõceſſum, Concilio Trid. refragatur.*

15 *Indulgentia pro defunctis Miſſam, per quamlibet Miſſam acquiritur.*

16 *Legere librum uetitum, extra territorium licentiam concedentis licet.*

17 *Epiſcopus in ſua diœceſi ex cauſa extra locum ſacrum Miſſare, & facultatem id faciendi dare poteſt.*

18 *Clericus enormibus ſe immiſcens, ante monitionem, fori priuilegium non perdet.*

* 19 *Gratia Papæ non eget ad ſui eſſentiam ſcriptura.*

* 20 *Caſus reſeruati epiſcopo, an ligent exemptum.*

* 21 *Priuilegia clauſa in corpore iuris non cenſentur ſublata per aliã ſuperuenientem diſpoſitionem iuris communis habentem in ſe clauſulam generalem.* Non obſtantibus priuilegijs.

22 *Minores de obſeruantia iurium parochialis incapaces ſunt.*

* 23 *Priuilegium non prodeſt ei, cui conceditur, donec eius notitiam habeat.*

* 24 *Priuilegia, dato aliquo effectu, an ad alios extendantur.*

* 25 *Prælati à iuriſdictione epiſcopali exempti, an iuriſdictionem quaſi epiſcopalem habere cenſentur.*

26 *Priuilegium canonis clericis minoribus 14. annorum non tollit. Conc. Trid. ſed fori.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alids 2. de effic. indic. delegat.

Diſpenſandi facultas cum quibuſdã perſonis, quæ in gradibus prohibitis contraxerunt, à Papa Epiſcopo conceſſa, etiam mortuo cõcedente, valet: Quamuis enim commiſſio de diſpenſando cum aliquo per mortem committẽtis expiret, *a* quia eſt mandatũ de gratia faciendacõceſſio tamen facultatis ad diſpenſandum, nomine nominato, eſt gratia facta illi, cui datur facultas, & concedentis morte non expirat; cum gratia facta non expiret per mortem concedentis. *b*

a c. Relatũ de off. leg.

b c. ſi ſuper gratia. tit. eod.

DECISIO II.

Ex conſ. 2. alids 3.

2 Exemptus à iuriſdictione Epiſcopi per Papã cum clauſula, *donec aliud decernat*, mortuo Papa non fit

Epiſcopo ſubiectus, ſed manet exẽptus, donec per ſucceſſorũ eius reuocetur exemptio à Papa cõceſſa. Quamuis enim per mortem ipſius celſet gratia facta cũ clauſula, *Vſq; ad beneplacitũ eius.* c eo quod per mortem deſinit beneplacitũ & voluntas eius; gratia tamen facta, donec aliud decernat morte eius non ceſſat, cum in hoc euentu requiratur diſpoſitio, & decretatio, quæ nõ fit per mortem, cum potius per eam poteſtas diſponendi aliud ſublata ſit.

c c. ſi gratioſa. de reſcrip. in 6.

DECISIO III.

Ex conſi. 3. aliàs 10. de cele. Miſſ.

3 Priuilegium conceſſum Generali ordinis diſpenſandi ſuper multitudine Miſſarum, ad quas Monaſtéria ordinis illius obligata ſunt, non ſolũ Generali, qui tũc fuit, ſed etiã ſucceſſoribus ſuis cõceſſum eſſe intelligitur niſi Papa aliud exprimat: vnde Generalis talis non ſolum ſuper Miſſis receptis tempore Generalium, qui præerant tempore Bullarum datarum, ſeu Priuilegiorum conceſſorũ diſpẽſare valet; ſed etiã pro poſtea receptis ante ſuam viſitationem, & tẽpus quo diſpenſatio ipſa petitur, non tamen pro poſtea admittendis, & in omni diſpẽſatio ne tenor priuilegij, & commiſſionis ſeruandus eſt. d

d c. prudẽtiã. de offi. deleg. & c. Piſanis. de reſtitu. ſpol.

DECISIO IV.

Ex conſi. 4 aliàs 4. de reſcrip.

4 Religioſus pro ſua religione Procuratoris officiũ in Curia agens, ſi Monaſteriũ ſuũ inquietatur pro re aliqua aut impoſitione, ſeu talea extraordinaria, abſq; Monaſterij mãdato immunitatẽ, ſeu Priuilegium à Papa impetrare poteſt, & gratia ſic ſine ſpeciali mandato conceſſa tenet; Nõ ſolum ex eo quod Papa illud facere, & concedere poteſt ſine vllius inſtantia, & petitione; e ſed etiã quia coniũctus pro coniũcto ſpiritualiter, vel carnaliter ſine eius mãdato aliquid impetrare validè poteſt: f & quia diſpenſatio, & impetratio beneficij & priuilegij ab alio, pro alio ſine mandato eius fieri poteſt. g

e Arg. c. 1 de conſti. et c propoſuit. de cõceſſ. preb. f c. nõnulli. §. ſunt & alij. de reſcript. g c. ex ore de his quæ fiunt a maior. par. c. & cap. innotuit. de elect.

DECISIO V.

Ex conſi. 5 aliàs 4 de iudicijs.

5 Facultas diſpẽſãdi cum ijs, qui publicè & bona fide in tertio, & vlteriore gradu Matrimonium contrahunt, in foro tantum conſcientiæ per Bullam Cruciatæ Cõmiſſario conceſſa, cũ quibus in eo foro Cõmiſſarius diſpẽſauit & ſi de impedimento in foro exteriori conſtet, & de diſpenſatione; Iudex tamen ſecundum ſuam conſcientiam, & veritatem iudicare poteſt matrimonium illud non eſſe validum; quia diſpenſatio illa quoad forum exterius, & contentioſum nihil operatur; eo quod tam facultas diſpẽſandi cõmiſſariis Cruciatæ à Papa cõceſſa, quàm diſpenſatio per illos ſuper impedimento matrimonii facta, quoad effectus fori interioris, & conſcientiæ tantum fuerit limitata; & ideo quoad forum contentioſum actus eorum nõ valet; cum actus agentium vltra eorum intentionem non operentur; h & limitata cauſa limitatum producit effectum, i & iudex ſecũdum eam veritatem ſolum, quam vt iudex nouerit, iudicare debet. K & proinde iudex hoc matrimonium, quoad forum exterius & contẽtioſũ nõ eſſe validum iudicare poteſt quamuis in foro interiori validum eſſe ſciat.

h l. non omnis. ff. de rebus. cred. i l. in agris. ff. de acq. rer. domi. K S Tho. 2. 2. q. 60. art. 6. & q 67. ar. 2.

DECISIO VI.

Ex conſi 6. alias 2.

6 Facultas conceſſa Prælato religionis diſpenſandi cum ſuis religioſis ſuper irregularitate occulta, valida non eſt, nec ea prælatus ante Bullarum expeditionem vti poteſt: cum hæc mens Papæ concedentis eſſe cenſeatur.

DECISIO VII.

Ex conſ. 7. alias 23. de celeb. Miſſ.

7 Indulgentia, vel diſpenſatio quod obligatus ad horas canonicas dicendas, ſatisfaciat, dicendo decies Pater Noſter, & decies Aue Maria, ſi tenetur febre, vel tanto alio dolore, quod eas cõmodè recitare nequeat, ad cæcum, vel dolore oculorum ita laborantem, vt ſine periculo perdendi viſum eas recitare non poſſit, ſimpliciter nõ extenditur, quia ſola cæcitas febrem, aut dolorem impedientem recitationem non inducit: Huiuſmodi autem facultas, aut diſpenſatio non valenti ob febrem, vel alium dolorẽ horas recitare, vt non teneatur parum prodeſt.

DECISIO VIII.

Ex conſi. 8. aliàs 39. de pœniten. & remiſſio.

8 Indulgentia pro mortuis conceſſa, ad viuos non extenditur, etiamſi quis pro viuis Miſſam celebret, ſicut eam conſequitur anima mortui, ſi pro ea celebretur.

DECISIO IX.

Ex conſil. 9 aliàs 38. de pœniten. & remiſſio.

9 Indulgentiam ieiunanti, oranti, & eleemoſinam facienti feria quarta, ſexta, & ſabbato vnius hebdomadæ conceſſam, non conſequitur is, qui vna tantum præfatarum feriarum tantam eleemoſinam facit, quantam omnibus tribus erat facturus; cum conceſſio indulgentiæ ſtrictè interpretanda ſit; *l* & copulatiua diſpo- *l Arg. ea. porro. de priuil.*
ſitio, vt vera ſit, omnes eius partes veræ eſſe debent. *m* Nec indulgen- *m l. ſi. heredi plures. ff. de condit. in ſtit.*
tia alicui, niſi totũ illud faciat, quod ad acquirendum illam præſtituitur, acquiri ſolet, adeo quod nihil quæritur, etiamſi bona pars illius fiat. *n* *n Extraua. Vnigenitus. de pœn. & re miſ.*
vnde ſicut ad indulgentiam acquirendam nõ ſufficit vna, vel duabus præfatarum feriarum, ieiunare, & orare, ita nec eleemoſinam in vna tantum dare. Quamuis enim id quod dandum, vel faciendum eſt aliquo tempore, fieri poteſt ante illud, quando tempus in fauorem debitoris adiectũ eſt, non tamen id fieri poteſt, quando in fauorem alterius adiectum eſt, vt in caſu propoſito contingit, vbi onus de faciendo eleemoſinam tribus diebus, adiectum eſſe videtur, vt diutius, & plu ries bene operetur: ſicut nec iuſſus ſeptem pſalmos pœnitentiales ſepties ſeptem hebdomadibus, ſatisfacit, dicendo illos ſepties in vna ſeptimana, ſi tempus adiectum non fuerit in fauorem eius, vt leuius eos recitare poſſet, ſed ad hoc vt maiori tempore peccata defleat.

DECISIO X.

Ex conſil. 10. aliàs 36. de pœniten. & remiſſio.

10 Indulgentia mortuo per opus exiſtentis in ſtatu malo quæri poteſt, ſiue opus, ob quod conceditur indulgentia, ſit Miſſa, quæ ex opere operato prodeſt, ſiue alia, quæ tantum ex opere operantis valet.

DECISIO XI.

11 Peccans ſpe veniæ cõſequẽdæ per

Bul-

Bullam iam conceſſam, vel poſtea cōcedēdā, abſolui per eā poteſt, niſi Bullam, vel indulgentiā cōcedēs illum ab eius commodo excipiat.

DECISIO XII.

Ex conſ. 11. alias 1. de reſcri.

12 Gratia de altari priuilegiato à Papa alicui eccleſiæ facta ad petitionem alicuius dicentis, quod in ea ſint viginti ſacerdotes, etiamſi non ſint plures quam quindecim ſacerdotes, valet.

DECISIO XIII.

Ex conſi. 12 alias 6 de temp. ordin.

13 Diſpenſatio & gratia facta Subdiacono occulto, & male ordinato, vt vxorē ducere poſſit, nō vitiatur eo quod tacuit, præſertim ſine dolo, quod erat affinis vxoris; neque ſecunda gratia poſtea impetrata vt affinem ducere poſſet, nō facta mētione de diſpenſatione ſuper ordine, irrita cenſeri debet; quia res ſeparatæ ſunt, quarum vna alterā nō auget; nec vllo iure requiritur, vt mentio alterius in altera fiat: Sicut nec gratia facta de pœna adulterij requirit mentionem de gratia pœnæ periurij, luſus, vel homicidij; nec gratia pluralitatis beneficiorū facta illegitimo mētionē gratiæ factæ ei de non ieiunando, vel nō ſoluēdo pœnā periurij, requirit; cum hæ res ſeparatæ ſint, quæ circa idē nō verſātur; ſecus tamē in illis quæ circa idē verſātur: vnde indulgētia ſecūdi homicidij, non facta mētione de prioris indulgentia, non valet; *o* Nec diſpenſatio ſuper pluralitate beneficiorū illegitimo cōceſſa valida eſt, nō facta mētione de priore diſpēſatione, qua ad vnū habilis effectus eſt; *p* eo quod lex mentionem iterationis delicti requirit, & diſpenſationes ſe cōtingunt, & circa idem verſātur, ita vt facinus, delictum, & defectum expreſſum, ſuper quo diſpenſatur, augere ſoleat.

o l. 2 C. de epiſ. audient.

p c. 2 de filijs presb. in 6.

DECISIO XIV.

Ex conſi. 13. alias 14.

14 Abbas, priuilegium conferendi ordinē Subdiaconatus a multis ſummis Pontificibus ante Concilium Tridētinum conceſſum & confirmatum habens, cuius etiam Priuilegia omnia generaliter à Papa poſt dictū Conciliū cōfirmata ſunt exceptis his, quæ Concilio Tridētino ſunt contraria, huiuſmodi Priuilegio ordinādi ſubdiaconos nūc vti non poteſt; cū dictū Conciliū *q* ſolis epiſcopis ordinationem ad ſacros ordines reſeruet, & alijs Priuilegijs ſuo decreto contrarijs expreſſe deroget; Nec Papa per ſuam generalem confirmationem tam exorbitans priuilegium cōfirmare velle cēſetur; maximè cum omnia priuilegia Tridentino Concilio contraria excipiat.

q Tri ſeſ. 23. cap. 8. 10. & 12

DECISIO XV.

Ex conſi 14. alias 37 de pœnit. & remiſſ.

15 Papa priuilegium concedens, vt quoties in aliquo certo altari pro defunctis Miſſa dicatur, anima illa per modum ſuffragij indulgētiam plenariam conſequatur; de qualibet Miſſa, tam de ſancto, quàm de feria, quam de defunctis intelligitur. Quāuis enim valor Miſſæ pro defunctis aliquid amplius ex opere operantis valet, ea ratione quod totus ferè tenor eius reſonet defunctorū: quia tamen Miſſæ omnes ex opere operato æquales ſunt; *r* & ex alio reſpectu Miſſa defunctorum

r c. Intra. 1. q. 1.

breuior eſt,& minus attente vt plurimũ dicitur,quã alia;& ſæpe cōtingit aliquē mori veſpere, vel manè alicuius feſti magni, cuius animæ propinqui, & amici opitulari deſiderant; & freqnēter noua memoria ſancti,& officij nouitas,celebrantis deuotionē auget ex qua valor operis operãtis depēdet;& incōueniēs eſſet eo die Miſſam defunctorũ dicere,ſatis erit quamlibet Miſſam ad indulgentiã pro anima defuncti acquirendam dicere; præſertim cum Papa generaliter Miſſam nominet ad nullam particularem reſtringēs; & diſpoſitio generaliter loquēs,etiã generaliter intelligenda eſt; ſ & beneficium principis,dummodo nō ſit ambitioſum, t late interpretari debet. u

ſ c. ſolita. de maior. & obed.
t c quamuis. de præben. in 6.
u l. 1. ff. de cōſt. prin.

DECISIO XVI.

Ex conſ. 15. alias 6.

16 Habens licentiam legendi aliquem librum,extra territorium licentiam concedentis,illum legere poteſt;ſicut habens licentiam confitēdi, ſtudendi,vel non ieiunandi,extra territorium concedentis,confiteri,ſtudere,vel ieiunium omittere valet. x

x Arg. c. placuit. de pæn. d. 6. & arg. c. cum ex eo. de elect. in 6.

DECISIO XVII.

Ex conſi. 16. alias 5.

17 Epiſcopus in ſua diœceſi ex iuſta aliqua cauſa priuilegio Miſsandi extra eccleſiam,vel alium locum ſacrum vti poteſt ſuper altari portatili, & facultatem id faciendi aliis dare, y non obſtante Concilio Tridentino, z illud ſolum pro libito, & ſine iuſta cauſa fieri prohibente; in alieno autem epiſcopatu,illo priuilegio vti non poteſt,ſi epiſcopus ille Concilium Tridentinum receperit,& prohibuerit,ne quis in ſuo epiſcopatu extra loca ſacra, & ad Miſſandum ſpecialiter deputata, ſacrum celebraret, quia epiſcopi auctoritate Concilii Tridentini ea ſtatuere poſſunt,quæ iuſta & honeſta ſibi videbuntur,tanquam Papæ delegati in hac parte, priuilegiis quibuſcunque in contrarium non obſtantibus. *

y c. cōcedimus. de cōſec. diſt. 1.
z Tri. ſeſ. 22. de obſer. et eui. in celebr. Miſ.

DECISIO XVIII.

Ex conſil. 17. alias 15.

18 Religioſus profeſſus approbatæ religionis nullo ordine inſignitus immiſcens ſe rapinis,latrocinijs, & aliis enormibus criminibus,etiã habitu,& tōſura clericalibus dimiſſis antequam moneatur deſiſtere, aut incorrigibilis ſit, priuilegium fori non perdit,nec laico iudici ſubijcitur; a ſicut nec clericus ſaltem in ſacris conſtitutus. b Et iura, quæ clericos occidētes, vel mandantes occidere per aſſaſſinos, c & ioculatores,goliardos,& buffones artem illam per annum exercentes, d priuilegium clericale, & fori perdere dicūt, de illis ſpecialiter intelligun tur, nec extra proprium caſum ad alios extendi debent, cũ ſint leges pœnales. e Sed neque de priuilegio fori iura illa diſponūt, ſed ad ſummum ſolum probãt perdi priuilegium canonis,ſi quis ſuadente, f vt grauiſſimi authores exponunt. g

DECISIO XIX.

Ex conſil 1. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 19 Quamuis ſcriptura ad valorē & ſubſtãtiã gratiæ neceſſaria, nō ſit, h neq; gratia morte cōcedentis expirat, i ſicut expirat mandatũ re integra,morte mãdãtis, K quoad probationē tñ in foro exteriori ita neceſſaria eſt,vt niſi probari poſſit cōceſſa,

Man. ca. 25 n. 81.
a c. cũ ab homine. de iud. c. ſi iudex. de ſent. exc. in 6. & c. nouimus de ver. ſign.
b arg. Triden. ſeſſ. 23. c. 6. de ref.
c c. 1. de homic. in 6.
d ca. 1. de vita et hone. cler. in 6.
e c. Pœna de pen. diſtin. 1.
f c ſi quis ſuadente 17. q. 4.
g Pan. in c. perpendimus. de ſent. exc. & Silu. verb clericus.
h Cle. dudum. de ſep. et ibi gl. in ver. verbo.
i c. ſi ſuper gratia de off. deleg. in 6.
K c. relatum. de off. del.

pro non conceſſa habenda erit; eo quod quoad ſorũ exterius, de non exiſtentibus, & non apparentibus, idem eſt iudicandum. *l*

l c. ſi ſacerdos. iuncta gl. de offi. ordin.

DECISIO XX.

Ex conſ.4. in Nouis, deeſt in antiquis.

m arg c. 1. de priuile. in 6.

* 20 Caſus reſeruati epiſcopo ligant etiam exemptum, niſi ſit ita exemptus, vt nec ratione delicti, nec cõtractus ei ſubijciatur.

DECISIO XXI.

Ex conſil.7. in Nouis deeſt in antiquis.

* 21 Priuilegia clauſa in corpore iuris quamuis per aliam ſuperuenientem diſpoſitionem etiam iuris communis, habentem in ſe clauſulam generalem, *Non obſtantibus priuilegijs,* non cenſentur ſublata, vnde & regulares priuilegio ſibi de tempore interdicti celebrando conceſſo; in corpore iuris clauſo, *n* non obſtante Concilio Trid. vti poſſunt; alia tamen regularium priuilegia, quibus eis facultas celebrandi diuina in diebus ſãctorum ſuorum ordinum; & aliquot alijs tempore interdicti conceditur, per Concilium Trid. *o* ſublata cenſentur: Quandoquidem aliàs inutile redderetur. ca. 12. cum abſque iuſſione illius, religioſi interdicta cum moderatione ſuorum priuilegiorum ſeruare tenerentur. *p* Et cap. 22. priuilegia omnia iuri cõmuni contraria illis tollere videtur, iuſque nouum in omnibus capitulis illius ſeſſionis præcedentibus ſpecialiter ab eis ſeruari præcipit; Quorum vnum eſt caput 12. tollit enim vniuerſaliter ſine diſcrimine omnia & ſingula priuilegia quæ decretis ſuperioribus contrariantur. Vnde cum conſtet præfata priuilegia iuri communi de ſeruando interdicto eſſe contraria, cuius obſeruantia eis ſpecialiter in ca. 12. præcipitur, per præfatum Cõcilium penitus ſublata eſſe cenſentur. Si quidem mens Concilij fuiſſe videtur, religioſos parochis æquare quo ad interdicti obſeruationem, & vt religioſi, qui ſunt coadiutores parochorum, eos non ſuperent, cùm acceſſorium principale ſuum non præcedere, ſed ſequi debeat. *q*

n c. alma mater. de ſent excõ. in 6.

o ſeſſ. 25. de regul. c. 12. & 22.

p clem. 1. de ſent. ex com.

q c acceſſorium. de reg. iur. in 6.

DECISIO XXII.

Ex conſ. 19. in Nouis deeſt in antiquis.

* 22 Minores de obſeruantia iuriſdictionis parochialis incapaces ſunt, vnde nec illam præſcribere poſſunt, & ſi miniſtrent Sacramentum Euchariſtiæ, aut extremæ vnctionis, vel benedicant nuptias parochianorum alicuius loci, excommunicati ſunt. *r* niſi ex Epiſcopi, aut Papæ licentia, & priuilegio, aut ab immemorabilis temporis poſſeſſione, & præſcriptione id faciant.

r clem. 1. de priuil.

DECISIO XXIII.

Ex conſil.21 in Nouis deeſt in antiquis.

* 23 Priuilegiũ regulariter nõ prodeſt cui conceditur, nec nocet ei contra quem conceditur, donec ad eorum notitiam perueniat: Et licet aliquando proſit ei, cui conceditur, nunquã tamen nocet ei, contra quem conceditur ſaltem quoad incurrendam pœnam, donec ei legitimè intimetur, eiuſq; legitimam notitiam habeat. *ſ* Quod ſi nonnunquam diſpoſitio aliqua ignorantes comprehendat, puta cum exprimitur in ea, vt ex tempore datæ obliget, *t* aut

ſ c. 5. ex par. de cõceſſ. preb. in 6.

t Gloſſ. in clem 1. in verb. Ex nũc. de hæret. in 6.

aut cum ponitur in ea decretum irritans, id ſolùm de annullatione actus, quæ non eſt propriè pœna, & non de pœna propriè intelligitur. u

u Pan. & Fel. in c. 2. de conſtitut.

DECISIO XXIV.

Ex conſil. 22. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 24 Priuilegia, dato aliquo effectu quem operantur contra ius commune, ad alios, ſaltē ad eos, ad quos non mouet eadem ratio, extendi non debent. x

x arg. c. cū in his. de priuileg.

DECISIO XXV.

Ex conſil 32. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 25 Prælatus ab Epiſcopi iuriſdictione exemptus, & immediatè Papæ ſubiectus, iuriſdictionem quaſi Epiſcopalem, in ſuos ſubditos habet. y & cum ſuis ſubditis ea omnia, quæ epiſcopus poteſt, exercere valet.

y Gloſſ. in clem. 1. in verb. Propriꝫ. de rebus. eccl. non alien.

DECISIO XXVI.

Ex conſi 24. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 26 Priuilegium fori, quamuis clericis in Minoribus conſtitutis ante 14. annum ſublatum ſit, niſi clericalem habitum, & tonſuram deferentes alicui eccleſiæ de mandato epiſcopi inſeruiant, vel de eiuſdem licentia in ſeminario, vel in ſchola, aut vniuerſitate quaſi in via ad maiores ordines ſuſcipiendos verſentur, priuilegio tamen Canonis, z per Concilium Trid. ſeſſ. 23. de reform. c. 6. non priuantur; cum nulla ibi Canonis ſed fori tantum mentio facta ſit, & ius antiquum, niſi quatenus ius nouum illud expreſsè tollit, non cenſetur ſublatum. a

z c. ſi quis ſuadente. 17. q. 4.
a l. præcipimus. de appellat.

TITVLVS XIX.

De Purgatione vulgari.

SVMMARIVM.

1 *Purgatione vulgari ſe purgans, vel purgare ſe volens duello, peccat.*

DECISIO I.

Ex conſi. 2. [aliàs] 2. in vtriſque.

1 Diffamatus de crimine iniuſtè ab alio, & pro famæ ſuæ recuperatione, duello, & iuramēto ſe purgare deliberans, mortaliter peccat; a & ſi de facto id faciat, excōmunicationem, & aliàs pœnas incurit, b non ſolùm ſi duellum ſolenne fuerit, ſed etiamſi ſit priuatum, & ſine vlla ſolennitate patrinorum, aut patronorum, & aliarum monitionum aut diffidationum habitum: c ſecus autem ſi ſolummodo voluntatem cōmittendi duellum habeat; cum neque Tridentinum Concilium d neque Papa, duella mentalia puniant, ſed tantum realia. e Sicut nec occidendi voluntas irregularē aliquem efficit, ſed occiſio ipſa realis. f Talis autem excommunicatio maior per duellum ſolenne incurſa, per Tridentinum, & etiam per Pium IV. Summo Pontifici reſeruata, per præfatam Gregorij XIII. Extrauagantem ad duellum etiam priuatum extenditur.

a c. 1. & 2. de duello
b Tri. ſeſ. 25. c. 19. de ref.
c Greg. 13 Extraua. Ad tollendum. edi 1582.
d Tri. vbi ſupra.
e arg. c. ſi. de homic.
f c. ſi aliquis de homicid.
g Pius IV. Extr. Ea quæ. edit. An. 1560.

TITVLVS XX.

De iniurijs, & damno dato.

SVMMARIVM.

1 *Teſtis iniuſtè interrogatus, reum nō detegens*

detegens damnum fiſco non reſtituit.

2 *Res mobiles in bello captæ capientium fiunt.*

3 *Pater repetere non poteſt quæ ex charitate pro filijs ſoluit, niſi proteſtatio præcedat.*

4 *Pœnitens, qui confeſſario quid reſtituendum dedit, ſatisfecit, donec ſciat non fuiſſe reſtitutum.*

* 5 *Mercedem iuſtam officialibus ſuis reſpublica aſſignare tenetur.*

* 6 *Officialis, aliquid iniuſte accipiẽs ad reſtitutionem tenetur.*

* 7 *Iniuria filij redundat in patrem.*

* 8 *Damnum datum reſtituere tenetur, qui alteri ſuadet, vt creditum, ſolutum exigat.*

* 9 *Debitor incertorum, ſi ſit pauper poteſt illa ſibi tanquam pauperi retinere.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. aliàs 4.

1 QVando pœna iure ipſo ob aliquod delictum impoſita eſt, teſtis legitimè interrogatus, & reum nõ detegens, dãnum fiſco reſtituere non tenetur; cum teſtis ille nulla bona ſuo falſo teſtimonio auferat fiſco, nec cauſa proxima damni alicuius exiſtit; nec pœna in foro conſcientiæ ante ſententiam debetur; *a* Reſtituere autem non tenetur, niſi qui impedit alium ad quærendum id, quo iam habebat ius quæſitum in re, vel ad rem per actionem, vel officium iudicis, * quale in propoſito fiſcus habere non videtur.

a Gloſ. recep. in ca. fraternitas, 12. q. 2. Nau. cap. 17. num. 69.

DECISIO II.

Ex conſi. 2. aliàs 3. de reſtit. ſpoliat.

2 Res mobiles in bello iuſto, ſiue iuſto captæ, ex tacita quadam Principum conuentione, attenta iuſtitia belli quæ ex indictione, & auctoritate ſuprema temporali facta colligi ſolet, quamuis alia vera non concurrit, capientium eſſe cenſentur, nec poſtea ab alijs quouis modo recuperatæ, Dominis prioribus neceſſario reſtituendæ ſunt: niſi forte ſint res, in quibus locum habet ius poſtliminij, vt ſunt naues onerariæ, & currus, & boues portantes, & trahentes frumenta, & commeatum, & alia huiuſmodi, quæ ſolum cauſa belli, & prælii feruntur. *b*

b l. 2 & 3. ff de capt. & l. 2. C. de capt. & poſtlim.

DECISIO III.

Ex conſi. 3. alias 5.

3 Stante ſtatuto, vt filiusfamlias non dum emancipatus, ſed in patris poteſtate cõſtitutus, propter ſuum delictum condemnari poſſit in legitima quæ ei ex bonis patris deberetur, ſi tunc pater moreretur, ſi aliquis filiusfamilias in illa condemnatus ſit, & pater mendaciis, & periuris ſuis, & amicorum, probet ſe non habere vlla bona, ex quibus legitima filio debeatur, tenetur ea pater fiſco, vel iudici cui debebatur quarta illius legitimæ, reſtituere; cũ pœna etiam in conſcientia poſt cõdemnationem debeatur: *c* vnicuique enim ius ſuum, & ſibi debitum reddendum eſt; *d* Nec vlli ſe vel bona ſua, per mendacia, & periuria defendere licet. *e* Poteſt tamen pater in partem reſtitutionis computare ea quæ filius antea patri ad luſus, & alia illicita ſubtraxit, & quæ alias ſoluit propter delictum ab eodem filio perpetratum; licet enim repetere non poterit pater quæ ex charitate, & pietate pro filiis ſoluit, niſi prius facta fuerit proteſtatio, quod ea animo repetendi impenderit; illa tamen,

c S. Th. 2. 2. q. 62. a. 4. d l. iuſtitia. ff. de iuſt. et iure. e S. Th. 2. 2. q. 69. art. 2.

tamen, quæ coacte impedit, repetere poteſt; & in dubio animo repetendi maximè in caſibus allatis, impendiſſe cenſetur.

DECISIO IV.

Ex conſi.4.aliàs 5.de ſolution.

4 Pœnitens, qui confeſſario pecuniã dat, vt ea creditoribus ſuis occultis ſatisfaciat, ſi confeſſarius eam in ſuos vſus bonos, vel malos impẽderit, mentitus pœnitenti, quod creditoribus ſuis ſatisfecit, ab alia ſatisfactione excuſatur, donec ei confeſſarii dolus innotuerit; *f* & confeſſarius ad ſatisfaciendum pro eo tenetur; Sin autem Confeſſarius pœnitentem monuerit, quod non ſatiſfecerit, tenetur pœnitens ad ſatiſfaciendum, niſi confeſſarius poſſit, & velit ſatisfacere; cum ad reſtituẽdum non minus ipſe, quam pœnitens ex dolo ſuo obligatur; eo quod ſubrogatus naturam eius ſapiat, cui ſubrogatur. *g*

f arg. c. ſi ſignificantur. de pignorib.

g l eũ qui. §. qui iniuriarũ. ff ſi quis cautionibus.

DECISIO V.

Ex *conſil.1.in Nouis, deeſt in antiquis.*

* 5 Cum in ſtipendiorum taxatione ad hoc, vt ſit iuſta, debet inter cætera reſpici valor rerum ad victum, & veſtitum neceſſariarum, qui cum modernis temporibus ſit auctus, iniuſtum eſt vt antiqua taxa nunc ſeruetur; & cum reſpublica tam iure naturali, quam diuino, & humano ſuis officialibus mercedem iuſtam aſſignare teneatur, conſequenter ſuffraganſi vim habens & ſuffragia plura, quam liceat, clam immittens ad hoc, vt officialibus debitum ſtipẽdium augeatur, etſi peccet, quia tamẽ nullum damnum iniuſtum reipub. dat, ſed potius honori, & decori illius conſulit, iniuſtam mercedis taxationem ad iuſtã & debitam, etſi iniuſto modo reducens, ad reſtitutionem aliquam Reipub. faciendam non obligatur; Sicut qui clam ſibi debitum a debitore nolente ſibi ſoluere accipit, etiamſi fortè accipiendo peccat, quia tamen damnum iniuſtum ei non infert, reſtituere non tenetur. *b* *

b Gloſ. in c. ius gentiũ. diſt. 1 Nauar. in Man. cap. 17. num. 112.

DECISIO VI.

Ex conſil. 2 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 6 Officialis licet Principis mandatum exequendo, non ſecundũ verba, ſed ſecundum mentem eius non peccet, ſi tamen ab eo, qui ne iniuſtè coram Deo puniatur, aliquid dat ſponte, quicquam accipiat, danti acceptum reſtituere tenetur. *i*

i l. 3. & vlt. ff. de condict. ob turp. cau. Naua. in Man. ca. 17. nu. 30

DECISIO VII.

Ex *conſ. 3. in Nouis. deeſt in antiquis.*

* 7 Cum iniuria filij redundet in patrem, *K* pater etſi ad pœnam ciuilẽ ob mortem filij, & iniuriam filio illatam, agere nequit, ob iniuriam tamen ipſimet patri ſic illatam iuſtè agere valet.

K l. 1. §. iniuria. de iniur.

DECISIO VIII.

Ex conſ. 6. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 8 Damnum datum reſtituere tenetur, qui alteri ignoranti ſuadet, vt creditum exigat, quod ſuadens ſciebat aut ſcire debebat eſſe ſolutum. *l*

l Toto ti. de condit. indeb.

DECISIO IX.

Ex conſil. 9. in Nouis deeſt in antiquis.

9 Debitor incertorum ſi ſit pauper, quamuis illa ſibi, tanquam pauperi retinere poſſit, quod tamen certis creditoribus debet, illis, ſi etiam ipſi pauperes ſint, reſtituere tenetur, niſi dilationem ab eis obtineat: quod ſi habeant creditores vnde viuant, excuſatur debitor non habens vltra neceſſaria ſibi, & familiæ ſuæ, donec ad pinguiorem fortunam deueniat, quæ ſi nunquam veniat, omnino excuſatur.

Nauar. in Man. cap. 17. n. 171

n Nauar. in Man. c. 17. n. 54. & 62.

TITVLVS XXI.

De Pœnis.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatio lata in religioſum ſolemnizantem cõiugium non eſt per Conc. Trid. ſublata.*

2 *Damnatus ad carcerẽ perpetuum cum victu quatuor vnciarum panis, & totidem aquæ, ad mortem damnatus cenſetur.*

3 *Pœna parochi, cuius culpa parochianus ſine pœnitentia moritur, eſt arbitraria.*

4 *Communicans cum ſuſpenſo ab oratione, excommunicationem non incurrit.*

DECISIO I.

Ex conſ. 14. alias 10. de conſti.

1 Sacerdos regularis, vel ſecularis qui alterius parochi ſponſos ſine illorum parochi licentia ſolenniter matrimonio coniungere, aut benedicere auſus fuerit, & excommunicationem, *a* & ſuſpẽſionem ipſo iure incurrit; *b* nec per ſuſpenſionem à Cõcilio Tridentino additam, excommunicatio ipſo iure religioſo impoſita tollitur; cũ lex prior per poſteriorem, niſi expreſſa, aut ei contraria ſit, *c* non tollatur; & ſublatio illius nec in Tridentino exprimitur, nec Concilium Clementinæ contradicit.

a Clem. 1. de priuileg.
b Tri. ſeſ. 24. c. 1 de ref matr.
c c. 1. de conſt. in 6

DECISIO II.

Ex conſi. 2. aliàs 1.

2 Damnatus ad carcerem perpetuum cum victu quatuor vnciarum panis pro cibo, & totidem aquæ pro potu ſingulis diebus, ad mortem damnatus cenſetur; cum regulariter ad vitam ſuſtentandam iſta non ſufficiant, & morte ſecuta, damnans irregularis efficitur.

DECISIO III.

Ex conſi. 3. aliàs 3. de parochijs.

3 Pœna parochi, cuius culpa parochianus ſine ſacramento moritur, arbitraria eſt, talis tamen mortaliter peccat, & grauiter puniendus eſt.

DECISIO IV.

Ex conſi. 4. aliàs 55. de ſenten. excommunic.

4 Communicans cum ſuſpenſo ab officio, vel oratione, excommunicationem non incurrit, aut irregularitatem, cum id nullo iure ſit expreſſum, irregularitas autem non niſi in caſibus à iure expreſſis contrahitur. *d*

d c. Is qui de ſen. ex com. in 6. et gl. in c. ſi. de iure patro.

TITVLVS XXII.

De Pęnitentijs, & remiſſionib.

SVMMARIVM.

1 *Naufragorum res, vt eas dominis reſtituant, vel ignorantes capientes, licet non reſtituant, excommunicationem Bullæ Cœnæ non incurrunt.*

2 *Facultas abſoluendi ab omnibus peccatis non eſt indulgentia, nec per Bullam Iubilæi reuocata.*

3 *Clauſula derogatoria in Bullis poſterioribus appoſita, alias priores annullat.*

4 *Confeſſarius erga pœnitentem ruſticum quomodo ſe gerere debet.*

5 *Odium, & rancorem malum, non iniuriarum actionem, quis remittere tenetur.*

6 *Locare meretrici operas, ſeu domum, abſque cōſenſu in peccatum, licet.*

7 *Peccatum vnum committit pluries poſt fornicationem oſculans.*

8 *Scire quæ quiſque Chriſtianus teneatur explicitè.*

9 *Ignorantia iuris excuſat, niſi ſit diuini, vel humani quod quis ſcire tenetur.*

10 *Conſulens ſuperiores credens eos habere ſufficientem ſcientiā, etiamſi erret, non peccat.*

11 *Opinionem eligens, quam putat rationi conformem, ſatisfacit.*

12 *Conſulens Doctorem, vbi ſunt diuerſæ opiniones, ſequi tenetur, quē Doctor diffinit.*

13 *Dubitans, agere nequit, niſi ex aliquibus rationibus in alteram partem inclinet.*

14 *Confeſſiones vt iterabit pœnitens, quando confeſſor facultatem eum abſoluendi non habuit.*

15 *Abſolui poteſt ab omnibus, qui vnum, vel alterum peccatum ob ignorantiam linguæ cōfiteri noluit.*

16 *Confeſſor periclitantes in naui audiens, niſi integrè confeſſos, non abſoluat.*

17 *Confeſſarius, impedire debet, ne confeſſum iteretur.*

18 *Epiſcopus approbatum confeſſorem eligat, ſi per Iubilæum abſolui velit.*

19 *Pœnitentiarius Maior presbytericidæ occulto publicam pœnitentiam imponere non poteſt.*

20 *Abſoluere nequeunt Mendicantes a reſeruatis epiſcopis pœnitētium, etiamſi in vrbe cōfeſſiones audiāt.*

21 *Abſolui poteſt quiſque in articulo mortis a quolibet ſacerdote, ſed cōſultè a proprio, ſi haberi poterit.*

22 *Interdictus vt vnus de Capitulo, cur poteſt in ſacro ſepeliri.*

23 *Euchariſtia damnato ad mortem, ſi ieiunus ſit, non eſt neganda.*

24 *Pœnitens confeſſario ſuo docto credens, a culpa, & pœna excuſatur, licet ipſe erraret.*

25 *Regulares virtute Iubilæi etiam ſacerdotibus ſæcularibus confiteri poſſunt.*

26 *Facultatibus edendi carnes in diebus ieiuniorum dicēti ſe Nobilem, et infirmū, ualet, etſi nobilis nō ſit.*

27 *Confeſſor ſecundus per Cruciatam electus poteſt ex cauſa pœnitentiā a primo poſitā mutare, non auditis peccatis, pro quibus poſita eſt.*

28 *Cruciatam præſentis anni ſuſcipiēs, gratijs præcedētis anni gaudet*

29 *Cruciatā habētes, oua, aut piſces alte-*

alternis diebus edere poſſunt.

30 *Ieiunare qui non tenetur, piſces, & per Cruciatam in prandio piſces, & in cœna edere oua.*

31 *Excommunicatus generaliter ab homine non denunciatus, ſicut ſi a iure, abſolui poteſt.*

32 *Religioſus facultatem habens audiendi omnes ad eum venientes, quid poteſt.*

33 *Cruciatæ Commiſſarius, quas gratias ſuſpendere valet.*

34 *Negligentia hæredis cauſare poteſt, vt anima teſtatoris in purgatorio detineatur.*

* 35 *Seruientes heris concubinarijs, an, & quando abſolui poſſunt.*

* 36 *Coopererando facta malo alterius quando peccatum eſt.*

* 37 *Conceſſio facta ab eo, qui retinet beneficia malè obtenta, reiteranda, & qua re.*

* 38 *Peccatum vnum in genere moris, quando plures actus externi conſtituunt.*

* 39 *Vno impetu, qui eundem peccati actũ reiterat, an pluries peccat, aut pluries excommunicatur.*

* 40 *Confiteri ſufficit vltimam ſpeciem peccati neceſſario confitẽdam tacendo vltimam peccati neceſſario non confitendi.*

* 41 *Aduocati, medici, & quiuis conſultores non tenentur ob monitoria publicata, reuelare ſecreta ſibi communicata.*

* 42 *Caſuum reſeruatorum relaxationem, an epiſcopus ob largitionem eleemoſinæ concedere poſſit.*

* 43 *Abſolutus a reſeruatis vigore Iubilæi, quod intendebat faciendo omnia requiſita ad id lucrandum, licet poſtea omnia non adimpleat, remanet validè abſolutus.*

* 44 *Pœnitentiarius cathedralis ex ſola vi ſui officij, a caſibus reſeruatis non abſoluit.*

* 45 *Caſus reſeruatos epiſcopo non ideo parochus abſoluere poteſt, quod credat nociturum pœnitenti, vt ad epiſcopum mittatur.*

* 46 *Pœnitentiam impoſitam a ſuperiore in abſolutione a caſu reſeruato, inferior mutare poteſt.*

* 47 *Papa facultatem abſoluendi a caſibus reſeruatis epiſcopo, eo inuito, concedere poteſt.*

* 48 *Indulgentia eleemoſynam porrigentib. iuſtè a Papa cõcedi poteſt.*

* 49 *Indulgentia conceſſa quæri non poteſt, niſi onus ad eam quærendam impoſitum adimpleatur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 39. de ſen. excom.

1 Naufragorũ bona accipientes animo ea Dominis reſtituendi, aut eã eſſe rapta, aut ex naufragio accepta, aut naufragorum fuiſſe ignorantes, licet reſtituere nolint & in mora ſint reſtituendi, excommunicationem quidem a Concilio Lateranenſi latam, nec reſeruatam, *a* incurrunt; in excommunicationem autem Bullæ Cœnæ quæ eos ſolũ excommunicat cũ eius reſeruatione, qui rapuerint, aut ſcienter ipſi ſibi acceperint, aut ab aliis rapta, aut accepta ſcienter acceperint, non incidunt.

a c. excõcamus. de raptorib.

DECISIO II.

Ex conſi. 2 alias 17.

2 Facultas à Papa conceſſa vt viſitãtes aliquã eccleſiã, & ſua peccata cõfitẽtes, ab omnibus peccatis, ẽt reſeruatis abſolui poſſint, per ſuſpẽſiones

nes

nes indulgentiarum plenariarum in Bullis Iubilæorum fieri ſolitas, non reuocatur, cum facultas abſoluendi a peccatis reſeruatis alibi, quam in Bulla cœnæ Domini, ab indulgentia, res planè diuerſa cenſeatur.

DECISIO III

3 Clauſula derogatoria derogatoriarum a Papa in conceſſione appoſita, ne in Bulla aliqua ſecutura Priuilegio conceſſo derogetur, niſi de illo priori fiat mentio in poſteriori de verbo ad verbum, per clauſulas derogatorias Bullæ poſterioris, in qua derogatur omnibus clauſulis derogatoriis, quæ alicubi inueniri poſſint, habēdo illas prout de verbo ad verbum expreſſas, tollitur, vt ſtylus curiæ obſeruat.

DECISIO IIII.

Ex conſil.4 [alias] 12.
3. 12.

4 Ruſticus, qui inter confitendum aſſerit ſe a ſuo parocho non ſolere, nec ſolitum eſſe interrogari de numero peccatorũ, nec de ſpeciebus blaſphæmiæ, ſed parochum contentum eſſe, ſi ipſe pœnitens dicat ſolum, Ego Deum & ſanctos omnibus vel pluribus ac pluribus modis blaſphemaui, huiuſmodi confeſſiones bona fide factas reiterare non tenetur; obligatur tñ confeſſarius dictum pœnitentem interrogare, vt explicet ei veriſimilem numerum peccatorum mortalium a ſe admiſſorum, quem antea non fuit confeſſus, nimirum, vt quoties toto vitæ ſuæ tempore Deũ, vel ſanctos hoc, vel illo modo blaſphemauerit, & ſic de aliis peccatis, quorum numerũ ex prænarrata ignorantia nunquã expreſſit, & pœnitens eundem veriſimilem numerum peccatorum, quem in aliis confeſſionibus confeſſus non ſit, confiteri tenetur. *b* * *b Tri.ſeſ. 14 cap.5. can 7. Man c.6. nu.16.*

DECISIO V.

Ex conſil 3 alids 3.

5 Iniuriam paſſus, quamuis odiũ & rancorem malum, non tamen iniuriarum actionem *c* ex præcepto remittere tenetur, ſed neque iniurios amore ſpeciali amare, aut pro ipſis ſpecialiter orare, aut ſpecialis amoris ſigna eis monſtrare, loquẽdo, cõuerſando, & alia ſimilia exhibẽdo, extra caſum neceſſitatis extremæ, tenetur: *d* vnde & iniuriã poſt oblatam ſatisfactionẽ remittere renuẽs abſolui debet, *e* niſi ex non remittẽdo iniuriam, ſcandalum aliquod oriretur, aut euidens periculum concipiendi odium & rancorem contra iniuriantem ad quæ euitanda tenetur iniuriam paſſus de neceſſitate ſalutis ſuæ; & nolens id facere confeſſarius illum abſoluere non debet; ſicut iure naturali ieiunare tenetur is, qui probabiliter credit ſe a carnis tentatione victum iri, niſi ſe ieiunio præmuniat. *f*

c Gl. in c. ſi quis cõtriſtatus. d.90.

d S.Tho. 2.2.q 25 ar 8 & 9 e Caie.2. 2.q.25.a. 8.& 9.

f S.Th.2. 2. q.147. art. 3.

DECISIO VI.

Ex conſi.6.alids 5.

6 Puella quæ meliorem non repe- riens conditionem, conuenta mercede menſtrua, tanquam ſerua meretrici publicæ inſeruire cogitur, ſine peccato, obſequia meretrici, aut alicui alteri peccatori præſtare poteſt, dummodo peccatum illius ipſi non placeat, & obſequia prædicta ob aliquem bonum finem faciat, puta, vt de re, & opera & induſtria ſua, pretium, vel iuſtam mercedem ſibi quærat, ex qua honeſte viuere poſſit. Quamuis enim huiuſmodi obſequia, & officia peccato valde con-

coniuncta ſint, non tamen in ſeſe, & ſuapte natura peccata ſunt, & ideo ab omni peccato per finem diuerſum, & ſeiunctum ſeparari poſſunt, ratione cuius ea licitè illi præſtare queat. *

Man. ca. 17. num. 195.

DECISIO VII.

Ex conſi. 7. in vtriſque.

7 Qui cum amica fornicatur, & poſtea delectationis cauſa eam multoties deoſculatur, ſine intentione tamen iterum fornicandi, ſemel tantum peccare videtur quoad neceſſitatem confitendi numerum; eo quod illa omnia oſcula conſequentia ſolum fornicationis iam habitæ videntur. *

Man c. 6. nu. 18.

DECISIO VIII.

Ex conſil. 8. aliàs 10.

8 Quilibet Chriſtianus eo ipſo quod Chriſtianus eſt ſcire debet duodecim fidei articulos, & decem præcepta decalogi, & ſancta generalia eccleſiæ præcepta; quod ſi aliquod officium habet, vel ſtatum, tenetur etiam ea diſcere quæ ad prædictum officium, vel ſtatum neceſſaria ſcitu ſunt de præcepto; vel ſaltem viros doctos, & conſiliarios literatos ſecum habere quoad illas res, in quibus alienum conſilium ſufficit.

DECISIO IX.

9 Sciens omnia requiſita ad ſtatum ſuum, ſi aliquem actum faciat qui eſt peccatum mortale, quem tamen ipſe ex ignorantia mortale eſſe neſciat, a peccato mortali communiter excuſatur, niſi fuerit ignorantia alicuius iuris naturalis, vel humani, quod omnes ſuæ conditionis, artis, & ſtatus ſciunt, vel ſcire tenentur.

DECISIO X.

10 Subditus, qui dubitat aliquem actum eſſe mortalem, ſuperiores ſuos, ſcilicet Epiſcopum, vicarium eius, vel parochum, ſeu confeſſarium conſulendo, conſcientiæ ſuæ non ſatisfacit, ſi illos ita ignorantes eſſe credat, vt illius dubio ſatiſfacere neſciant; ſecus tamen ſi bona fide, illos ſufficientem ſcientiam habere credat; tunc enim non peccat etiamſi dubium ſuum ab aliis peritioribus non interroget, caſu etiam, quod alii doctiores reperiantur; cum nemo in dubiis ſuis doctiores ſemper conſulere tenetur, ſed ſufficit idoneos ad ea diſſoluenda conſulere; maximè ſi ſuperiores ſint, quia pauci ſunt eminentes reperti; Immo Theologum vnum qui in loco illo bonus, & doctus communiter reputatur, conſulere ſufficit.

DECISIO XI.

11 Conſulens varios Doctores, in quibus notabilis exceſſus in doctrina, & virtute non cognoſcitur, ſi ipſi inter ſe diuerſæ opinionis ſint, poteſt ipſe quamcunque velit eligere, dummodo eam quam eligit, probabiliorem, & rationi magis conformem arbitretur.

DECISIO XII.

12 Conſulens vnum Doctorem de dubio, ſi conſultus reſpondeat duas eſſe de illa re opiniones contrarias, quarum vtraque iuſtè teneri queat, poteſt conſulens, quam voluerit

lucrit illarum ſequi: Sin autem conſultus reſpondeat vnam illarum opinionum eſſe veram, & alteram non, etiamſi ſit communis, tenetur conſulens eam ſequi, quam Doctor conſultus definit eſſe veram, ſi aliunde ipſi contrarium non conſtat; Quia cum conſilium petat, ad illud ſequendum, ſi aliud melius non inuenerit, obligatur, nec poteſt ſuo iudicio opinionẽ, quã conſultus falſam eſſe iudicauit, tenere, & ſequi.

DECISIO XIII.

13 Qui actionem aliquam facere vult & tẽpus illi deeſt ad conſulendum aliquem Theologũ de modo, quo illã ſine peccato mortali facere debeat ſi vere dubius ſit, ita vt nõ magis in vnam, quàm in aliam partẽ inclinet, illã, donec dubium deponat, facere nõ debet, & faciendo mortaliter peccat; Sin vero ex aliqua ratione in vnã potius quàm aliã partẽ inclinet, ſcrupulũ deponere poteſt & quod ſibi bonũ videtur facere ſine alia co nſultatione, defectu commoditatis ad cõſulendum.

DECISIO XIV.

Ex conſi 9 alids 1.

14 Qui confeſſus eſt Sacerdoti quem auctoritatem habere putauerit, cũ tamen verè nõ habuerit, poſtquam id reſciuerit, eaſdem confeſſiones reiterare tenetur, procurãdo ſi poſſit, quod prædicto confeſſario facultas fiat confeſſionem eius audiendi, qua obtenta, ſatis erit re confiteri ei, dicendo, ſe confiteri ei omnia peccata quæ antea erat con feſſus tibi, & præterea addat, quæ poſtea cõmiſit; & ſatis eſt quod cõ feſſarius prædictus meminerit illa peccata, vel pœnitentia, quam pro eis impoſuit, vel quod paulo plus aut minus recordetur ſtatum vitæ eius in alijs confeſſionibus. * *Man. c. 9 num. 16.*

DECISIO XV.

Ex conſi. 10. alids 13.

15 Qui vnum, vel alterum tantũ peccatum confitetur, ita vt à confeſſario intelligatur, & omnia confiteri velit, & conetur id facere, licet non poſſit proferre propter linguæ ignorantiam, ita vt confeſſarius alia intelligere nequeat, ab omnibus peccatis Sacramentaliter abſolui poteſt. * *Man. ca. 21. n. 36.*

DECISIO XVI.

16 Confeſſarius nautarum, & rectorum periclitantium in naui confeſſiones audiens, priuſquã perficiant confeſſiones, aut ſaltem antequam omnia peccata mortalia ſibi tunc occurrentia confiteantur, eos abſoluere non poteſt, vt alios etiam periclitantes audiat; eo quod confeſſarius iudex eſt, *g* & iudex de rebus quas ignorat, ferre non debet ſententiam: *h* confeſſio vero quæ integra non eſt omnium peccatorum quæ memoriæ occurrunt, non eſt legitima, *i* cum cõfeſſio integra, vna ſit trium partium integralium Sacramenti pœnitẽtiæ, ſine quibus illud ſubſiſtere nequit.

g Tri. ſeſ. 14. c. 6. h l. de qua re. ff. de iud. i c omnis. de pœn et remiſſ.

DECISIO XVII.

Ex conſ. 11. alids 27.

17 Confeſſarius cum poſſit impedire tenetur ne peccatum ſibi confeſſum iterum committatur, ſine reuelatione tamen perſonarum confitentium.

DECISIO XVIII.

Ex *conſ. 12. alias 12. de priuileg.*

18 Epiſcopus qui per Iubilæum requiren-

quirentem vt eligatur confeſſor approbatus, etiam confeſſarium approbatum, vt Iubilæum conſequatur, eligere debet, eſto iure communi poſſet quemcunque prouidum, & diſcretum eligere; K cum forma Iubilæi ſeruari debeat *l* Confeſſarius autem approbatus, & electus virtute Iubilæi, in foro conſcientiæ ab excommunicationibus incurſis propter ea quæ continentur in Motibus Pii V. de confidentia, & Gregorij XIII. de conuentione, & aliis rebus, quæ pro gratia, vel iuſtitia a Papa habenda feruntur, abſoluere poteſt.

K c. fin. de pœn. et remiſſ.
l c. cū dilecta. de reſcript.

DECISIO XIX.

Ex conſ. 13. alias 28.

19 Pœnitētiarius Maior occulto preſbytericidæ pœnitentiam publicam imponere nequit, nec filiis eius inhabilitatem ad beneficia eccleſiaſtica.

DECISIO XX.

Ex conſ. 14 alias 21.

20 Mendicantes Romæ commorantes, vbi a Papa eius Vicario nullis ſunt caſus Epiſcopales, aut eis, aut aliis reſeruati abſoluere nō poſſunt extraneum venientem ad ipſos, a caſibus Epiſcopalibus, qui de iure Epiſcopis reſeruantur, ac quos extra illos ordinarius pœnitentis ſibi reſeruauit. Cum enim mendicantes præſentati, *m* a peccatis reſeruatis Epiſcopo, cui ſunt præſentati, abſoluere nequeant, niſi in id ab eo facultas fiat, multo minus a peccatis extero Epiſcopo reſeruatis, abſoluere valent; Habentes tamen caſus Epiſcopales epiſcoporū quibus præſentantur, etiam a caſibus epiſcopalibus, aliis epiſcopis reſeruatis, abſoluere poſſunt. *

m Clem. Dudum. de ſepult.

Man. cap. 27. num. 263.

DECISIO XXI.

Ex conſ. 15 alias 23.

21 Exiſtens in articulo mortis a quocunque Sacerdote, a peccatis, & a cenſuris, etiam reſeruatis abſolui poteſt, *n* etiamſi præſens eſſet ſuperior, vel proprius ſacerdos: cum in articulo mortis nulla ſit reſeruatio; Conſultius tamen faceret qui præſente ſuo parocho, vel ſuperiore, ab eo potius, quam ab aliis ſe abſolui faceret. *

n Tri. ſeſ. 14. c. 7.

Man. ca. 26. n. 26. & c. 27. nu. 272.

DECISIO XXII.

22 Canonicus interdictus tanquam vnus de Capitulo, ab hæredibus, vel cognatis, vel amicis in loco ſacro ſepeliri poteſt; cum talis non ſit nominatim interdictus. Quamuis enim interdicto capitulo, ſinguli de capitulo interdicti ſint, *o* & interdicto populo ſinguli de populo interdicti cenſentur, & ſinguli de clero, interdicto clero, *p* cum tamen aliud ſit capitulum & aliud ſingulus de capitulo, *q* & qui non eſt nominatim interdictus, aut denunciatus in loco ſacro ſepeliri poteſt, *r* nec quiſquam vitare tenetur excommunicatos, aut interdictos niſi denunciati fuerint, *ſ* etſi capitulum pro interdicto denunciatum ſit, ſinguli tamen de capitulo denunciati, aut nominatim interdicti non cenſentur.

o c. Romana. §. vniuerſitatē, de ſēt. excom in 6.
p c. ſi ſententia. ti. eod. & li.
q c. Fāte. de reſcri.
r clem. 1. de ſepult. & ibi gl.
ſ Extrau. Ad euitādā, Martini V.

DECISIO XXIII.

Ex conſ. 16. alias 40.

23 Damnato ad mortem adhuc ieiuno poſt latam, & intimatam ſententiam;

tiam;

tiam; Sacramentum Euchariſtiæ miniſtrare licet eodem mane, quo occidendus eſt, ante tres, vel quatuor horas, immo & ante vnam; ſecus tamen ſi iam pranſus, vel non ieiunus ſit. *t* Quamuis enim infirmus de quo dubitatur, an in craſtinum victurus ſit, poſt cibũ ſumptũ etiam veſperi communicare poteſt, *u* ex eo quod ſemper ſe moriturum breui præuidere non poteſt; Dãnatus tamẽ ad mortem ſi ieiunus non fuerit, nulla ratione communicare poteſt, quia ſe damnandum ad mortem præuidere poterat, idq; ſibi ſua culpa euenturũ, & proinde ad dãnationem ſubeundam paratus manere potuit.

t c. Quæſitum. 13. q 2. & gl. ibi.

u c. ſanct. de celeb. Miſſ. cap. Quod in te. de pæn. & remiſ. & S.Th. 4. d. 9. & 12.

DECISIO XXIV.

Ex conſ 7. 18. [alias.] 2. deeſt in Nouis.

24 Scrupuloſus iuxta iudicium ſuum iudicans ſe eſſe excommunicatum, confeſſario ſuo docto, & probo credere tenetur, & ſe illius iudicio ſubijcere, & dictis, & reſponſis eius credẽs, à pœna, & culpa excuſatur, etiamſi confeſſarius erraret, & pœnitens vere excommunicatus eſſet prout ipſe iudicat, & probabiliter in poſterum ſe non eſſe excommunicatum iudicare, & conſcientiam ſuam tranquillare debet, ſubiiciendo ſe humiliter iudicio confeſſarij ſui tam in iis quæ facti, quam quæ iuris ſunt; & eius conſilio non acquieſcens, ſed aliorum adhuc conſilium quærens, venialiter peccat, vnde & ſic excommunicatus per contritionem generalibus ſuffragiis Eccleſiæ gaudet, * & ſaluus erit, ſi moriatur.

Man. ca. 27. num. 17. & 18

DECISIO XXV.

Ex conſ. 19. alias 13. de priuileg.

25 Regulares, ex facultate cõceſſa inſtar Iubilæi omnibus Chriſti fidelibus eligendi idoneos presbyteros ſeculares, vel cuiuſuis ordinis regulares ab ordinario approbatos, quibus peccata ſua confiteantur virtute illius facultatis etiam Sacerdotibus ſecularibus confiteri poſſunt. Cum enim conceſſio illa ſit generalis confitendi ſecularibus, vel regularibus approbatis, generaliter intelligẽda eſt; *x* maxime quando conceſſio eſt fauorabilis, & nemini ſaltem notabiliter præiudicialis, & etiam iuri antiquo conformis; vnde cum quilibet Chriſtianus ſecundum iura antiqua cuilibet Sacerdoti cõfiteri poterat, *y* & lex per quã reditur ad ius antiquum, fauorabilis, & amplianda ſit, *z* & vtile eſt vt regulares, aliquando aliis confiteãtur, quam confeſſariis ſuis ordinarijs, *a* etiam regularis, Sacerdoti ſeculari ab ordinario approbato confiteri poteſt; præſertim cum eadem ratio ſuadet, vt non minus ad ſeculares approbatos, quã ad regulares ſimiliter approbatos extendatur; Quandoquidem vtrique ſunt idonei Sacerdotes, vtique approbati, & clauſula hæc vtroſque ratione approbationis parificat. Et quamuis exemptus, alteri prælato ſine conſenſu proprij regulariter ſe ſubdere non poſſit; fallit, tamen, quando ſe prælato ſubderet, cui ſecundum ius antiquum ſubeſt, & quando nulli in depræiudicium ſit, vt in propoſito contingit.

x c. Soli. § ſi de maio. & obed.

y arg §. ecce. 16. q. 1. & Trid. ſeſ. c. 15. de ref.

a Tri. ſeſ. 25. c. 10. de regul.

DECISIO XXVI.

Ex conſ 20. aliàs 7. de reſcript.

26 Facultas & diſpenſatio de conce-

dendo

dendo carnes diebus ieiuniorum, cum adiectione, *extra Quadrageſimam & de conſilio vtriuſque medici*, alicui conceſſa, & dicenti ſe nobilem, & infirmum, valet, etiamſi nobilis non ſit, ſed infirmus; cum facultas hæc concedi ſoleat omnibus petentibus, cuiuſcunque conditionis ſint, cum prædictis conditionibus; & ſola infirmitas cauſa ſufficiens eſt petendi, & obtinendi tale priuilegium, & ratione infirmitatis, non nobilitatis concedi ſolet; præſertim cum clauſula illa, *de conſilio vtriuſque medici*, non per nobilitatem, ſed per ſolam infirmitatem verificari poſſit.

DECISIO XXVII.

Ex conſ 21. alias 26.

27 Confeſſarius ſecundus per Bullam cruciatæ electus, pœnitentiā à primo impoſitam, etiam non auditis peccatis, pro quibus impoſita fuit, iuſta ex cauſa commutare poteſt; ſufficit enim cognitio cauſæ quæ ad pœnitentiam commutandam iuſta videtur; cum ex iuſta cauſa inferior ſuper lege ſuperioris diſpenſare poterit. * *Man. prælud. 9. nu. 15.*

DECISIO XXVIII.

Ex conſ. 22. aliās 17. de priuileg.

28 Cruciatā præſentis anni ſuſcipiēs, etiam indulgentijs, & gratijs Bullæ cruciatæ in præterito anno cōceſſis gaudet, quoad illas clauſulas, quæ per Bullā poſteriorem nō ſunt ſublatæ, eo quod gratia ſemel facta, donec reuocetur, vel ſuſpendatur, durat: *b* & ſi ſuſpendatur, ſuſpenſione ſublata, tam efficax remanet, quàm ante ſuſpēſionē erat; *c* per poſterioris autem Bullæ acceptationem, priorum Bullarū ſuſpenſio tollitur.

b c. Si ſup gratia. de offi. deleg. c Arg. cap. Paſtoralis, de cauſ. poſſeſſ. & propriet.

DECISIO XXIX.

29 Habentes Cruciatam alterius diebus oua, & lacticinia aut piſces comedere poſſunt, ita vt vno die piſces, & altero oua, & lacticinia comedant; in eadem tamen cœna, vel in eodem prandio piſces cum ouis & lacticinijs comedere non licet; quia ſi piſces ſine damno notabili ſalutis comedere valent, per tenorem Bullæ oua licite comedere non poſſunt; vel ſi piſcibus veſci nequeant ſine notabili damno, illos comedendo peccāt, cum peccatum ſit mortifera, vel notabiliter valde læſura comedere, poterēs iuſtè alia comedere; * & proinde iuſtè in eodem prandio, vel eadem cœna, ſimul illa comedere non poſſunt. *Man. c. 15 nu. 13.*

DECISIO XXX.

30 Qui à ieiunio excuſatur, per Cruciatā in prandio piſces, & in cœna oua comedere poteſt, & ecōtra; ſed non vtrumque in vno prandio, aut cœna; quia contingere poteſt quod in altera illarum piſces, & in altera oua, & lacticinia ſine damno ſalutis comedere poſſit.

DECISIO XXXI.

Ex conſi. 23. aliàs 47. de ſenten. excommunic.

31 Mendicantes religioſi ex ſuis priuilegiis, vel confeſſarij ordinarij ex priuilegio Bullæ Cruciatæ, non ſolum excommunicatum generaliter ab homine, vel a iure, nondum tamen denunciatum, * ſed etiam ſpecialiter excomunicatum ab homine, etiam denunciatum, & notorium clerici percuſſorem, poſt iuſtam ſatisfactionem partis in foro conſcientiæ abſoluere poſſunt; * Cum in dictis Priuilegiis, & Bullis *Man. c. 27 44 48. & 150.* *Man c. 16 nu. 31.*

X data

data ſit poteſtas generalis indefinita abſoluendi excommunicatos à iure, vel ab homine, præuia ſatisfa-ctione ſine vlla exceptione, & proinde vniuerſali æquipollet, & omnes comprehēdit. *d* Sic autem abſolutus ſacramenta, & beneficia ſibi canonicè collata accipere, & cū alijs cōmunicare poteſt, & alij cū illo, etiam in iudicio, & foro exteriori, eo quod ſic abſolutus non eſt verè excōmunicatus, nec proinde excommunicato communicatur. *e*

d c. Solite. de maior. & obed. Glo. in c. vt circa. de elect. in 6.

e Arg. l. in delictis. §. 2. ff. de noxalibus.

DECISIO XXXII.

Ex cōſil 24. aliàs 16.

32 Religioſus priuilegium habens audiendi confeſſiones omnium eum in confeſſorem eligentium, accepta Bulla cruciatæ, omnes cum eligentes audire poteſt; ſin autem priuilegium haberet audiendi omnes, qui de licētia ordinarij eum eligerent, non niſi habentes illam, vel accipientes Bullam, (quæ illam ſaltem eminenter continet) audire poſſit, cum Priuilegij tenor ſeruandus, & non extendendus ſit. *f*

f c. Abbate. de ver. ſign. & c. porro. de priuil.

DECISIO XXXIII.

Ex conſil. 25. aliàs 15 de priuil.

33 Cruciatæ commiſſarius, non omnes gratias & facultates à ſede Apoſtolica quibuſcunq; conceſſas virtute illius ſuſpēdere valet, ſed illas ſolum, quæ ſunt ſimiles eis, quas Bulla cruciatæ cōcedit, & alias, quæ aliquo ꝑpinquo reſpectu acceptionē Bullæ cruciatæ impedire poſſunt.

DECISIO XXXIV.

Ex conſil. 14. aliàs 32.

34 Qui teſtatus eſt, vt centum Miſſæ celebrarentur pro anima eius poſt mortem, ex negligentia hæredum, ſeu executorum, qui eas tardius celebrari faciunt, à pœnis purgatorij tardius liberatur, quàm ſi maturius ſtatim poſt mortem fierent: quamuis enim meritum teſtantis, vel pœna animæ luentis in purgatorio, ob culpam hæredum, vel executorum augeri, vel minui non poteſt, liberatio tamen à pœnis ex eorum negligentia impeditur, dum ea, quæ fieri, aut reſtitui mandauit, facere, & reſtituere differant. *g* *

g c. in literis. de raptoribus. & S. Tho. Quodl. 6. art. 13. Man. c 17 nu. 68.

DECISIO XXXV.

Ex conſil. 4. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 35 Famulari quamuis ſine peccato liceat malo, etiam idololatræ quoad ea, q̄ nec legi diuinæ, nec naturali, nec humanæ obligatoriæ contraria ſunt, *h* illis tn̄ in illicitis ſeruire nō licet. vnde ſeruientes heris concubinarijs, deferendo nuncia, mandata & alia ſui Domini, & renunciando mandata concubinæ, aut comitando herum illam adeuntem, & illam ad dominū venientem, & vtriq; in domo, & mēſa, & in alijs ſimilibus inſeruiendo, peccant, nec niſi Dominum deſerendo abſolui poſſunt.

h c. Non ſemper. & c. ſi Domi nus. 11. q. 3.

DECISIO XXXVI.

Ex conſ. 6. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 36 Cooperando facto alieno malo, tūc verè, vel præſumptiuè mortaliter peccat, qui verè, vel p̄ſumptiuè facto alterius, quatenus peccatū mortale eſt, cōſentit, aliàs minime.

DECISIO XXXVII.

Ex conſ. 9. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 37 Confeſſiones ab aliquo factæ, qui

poſt irregularitatem incurſam ſine diſpenſatione ordines, aut beneficia accipit, quæ multo tempore retinet, & interim ſemper confitetur, & virtute Iubilæi abſoluitur, cum ſine debita attritione fiant, reiterandæ ſunt, fructuſque beneficiorum ſic acquiſitorum, in quibus ius nullū habet, reſtituere tenetur, nec virtute Iubilæi ab irregularitate diſpenſatus cenſetur.

DECISIO XXXVIII.

Ex conſi. 14. in Nouis, deeſt in antiq. habetur tamen ad verbum in Manuali authoris cap. 6 numer. 16. 17. & 18.

* 38 Peccatum vnum in genere moris plures actus externi in vnū tendentes finem, ſicut & actus peccatū ipſum principale antecedentes, & conſequentes conſtituunt; ad quos oēs licet contrario vi tualiter ſaltē ſe extendere debet, quoad obligatione tamen confitendi numerum, & ad pænitentis ſtatum cognoſcēdū, actum principalē confiteri ſufficit.

DECISIO XXXIX.

* 39 Vno impetu qui eundem peccati actum reiterat, pluribus puta ictibus ſimul ſacerdotem percutiendo, vnam ſolum excōicationem incurrit, *i* & vnicum peccatum cōmittit; ſicut & qui pluries idem replicat verbum iniurioſum, puta appellando ter, aut quater furem, aut latronem, *K* quod ſi perſonæ, quibus iniuriatur, puta tres, aut quatuor ſint, vel quas male concupiſcit, puta ſi concupiſcat viduam, virginem, nuptam, vel facta ipſa, ſeu verba iniurioſa ſint plura diſtincta, puta quod ſit fur, falſarius, hæreticus, peccata iuxta perſonarum, aut iniuriarum numerum multiplicari cenſentur; niſi forte perſonæ illæ plures, vt vnum corpus, & vnica perſona reputentur; tunc. n. vnicum ſolum peccatum erit: vnde qui blaſphemat S. Petrum, & oēs Apoſtolos, duas ſolum blaſphemias perpetrat; Et qui vnam domū vult comburere; vnū ſolum peccatum committit, & non tot, quot ibi ſunt perſonæ.

i c. cū pro cauſa. de ſent. excō.

K Arg. ca. Lotharius iuncta gl. in verb. appellat. 31. q. 2.

DECISIO XL.

Ex conſ. 15 in Nouis deeſt in antiquis.

* 40 Cum peccatū ſemel legitimē cōfeſſum nemo vllo iure iterum confiteri teneatur pænitens, quæ putatur virgo, & tamen aliàs peccatum mollitiei cōmiſit, de quo confeſſa fuit, ſi deinde aliud peccatum carnis cum viro committat, confeſſario interroganti, an virgo eſſet, vt ſciat vltimam ſpeciem peccati, puta, an ſtuprū, vel ſimplex fornicatio ſit, ſicque legitimā pœnitentiā imponat, ſe antea corruptam fuiſſe, reſpondere non tenetur; Imo peccatum prius confeſſum, non ſolū tacere, ſed ēt negare pōt pænitens, commiſiſſe, intelligendo intra ſe, quod non fuit corrupta, ita vt teneatur illud confiteri, & ſufficit confiteri vltimam ſpeciē peccati neceſſariò cōfitendam, tacendo ſpeciem vltimā peccati, non neceſſario confitendā, qualis eſt prior corruptio, quā antea legitimè confeſſa ſit.

DECISIO XLI.

Ex conſil. 16 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 41 Aduocati, medici, & quiuis conſultores, patres ſpirituales, & ſimiles ſecreta ſibi cōmunicata ita celare tenētur, vt nec ad præceptū ſuperioris concedentis monitorium ſub pæna excōicationis dicendi aliquid

quod certò verum eſſe nouerint, ea reuelare tenentur, nec tacendo excommunicationem incurrunt. *

Nauar. in Man. c. 25 nu. 62.

DECISIO XLII.

Ex conſ. 18. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 42 Caſuum reſeruatorum relaxationē etſi Papa per Bullam Cruciatæ ex iuſtis cauſis, certa eleemoſina iuuantibus bellum, aut aliud pium opus concedere poſſit; epiſcopus tamē id concedere nequit, ſicut interdictum ſuum etſi epiſcopus tollere, vel ſuſpendere poſſit; attamen vt eo durante, quis ē ianuis clauſis ſacro interſit, concedere non valet; cum inferior in lege ſuperioris diſpenſare nō poſſit. *l* & lege Papæ, qui eſt ſuperior lege ordinariorum, interdictum etiam ab ordinariæ latum, ſeruari iubetur; *m*

l cap. inferior. d. 21.

m c. Quod in te. de pænit. & remiſſ. & c. alma mater. de ſen. excom. in 6. Nauar. in Man. c. 9. nu. 1.

DECISIO XLIII.

Ex conſ. 19. in Nouis, deeſt in antiquis.

43 Cum confeſſus ſemel peccata ſua, & abſolutus, ea iterum confiteri nō teneatur, & abſolutio abſolutè & non conditionaliter impendatur, * qui die Lunæ legitimè confitetur, & ab omnibus caſibus reſeruatis virtute Iubilæi abſoluitur, cum propoſito firmo faciendi omnia requiſita ad quærendam indulgentiam, & poſtea ieiunat feria quarta, non curans deinde ferijs ſexta, & ſabbato ieiunare, aut orare, aut die Dominica communicare vt tenetur, quamuis indulgentiam non lucretur, ita tamen valide à peccatis reſeruatis abſolutus eſt, vt illa iterum confiteri non teneatur. Secus tamen quando tali fraude vteretur, vt ſolum à reſeruatis abſolueretur; tūc enim nec legitimè confeſſus, nec à reſeruatis, vel non reſeruatis abſolutus eſſet; quia confeſſio eius integra non eſſet, eo quod peccatum illud fraudandi commiſſum taceret.

DECISIO XLIV.

Ex conſ. 20. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 44 Quoniam à iure antiquo recedēdum nō eſt, niſi quatenus nouè id ſtatuitur, *n* præcipimus, nihilque de caſuum reſeruatorum abſolutione nouo iure decretum ſit; pœnitentiarius ád formam Concilij, *o* à caſibus epiſcopo reſeruatis, vi officij ſui abſoluere non poteſt.

n l. præcipimus. C. de appel.

o Cōc. Tri. ſeſ. 24. c. 8. de refor.

DECISIO XLV.

Ex conſil. 24. in Noui, deeſt in antiquis.

* 45 Parocho, ſicut non competit regulariter poteſtas iudicādi, an hic, vel ille caſus reſeruatus epiſcopo, ſit, vel non ſit ei remittendus; ita nec caſus epiſcopo reſeruatos ideo abſoluere valet, quod credat fore nociturum pœnitenti, ſi illum ad epiſcopum remittat.

DECISIO XLVI.

Ex conſ. 25 in Nouis, deeſt in antiquis.

* 46 Pœnitentiā à ſuperiore in abſolutione à peccato reſeruato impoſitā, etſi inferior, adueniente neceſſitate, vel vtilitate ob præſumptam mētem ſuperioris commutare poſſit; pœnitentiam tamen in commutatione, vel diſpenſatione voti iniunctam mutare non valet.

DE-

DECISIO XLVII.

Ex conſil. 30. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 47 Cum Papa ſuper omnes Chriſtianos iuriſdictionem immediatam à Deo quoad omnia ſpiritualia habeat, *p* abſoluendi à caſibus Epiſcopis reſeruatis, cuilibet Sacerdoti facultatem, inuitis Epiſcopis, concedere poterit.

p Extr. vnam ſanctam. de maior. & obed.

DECISIO XLVIII.

Ex conſil. 34. in Nouis, deeſt in antiquis.

*48 Indulgentia non ieiunantibus, & orantibus ſolùm verum etiam eleemoſynā porrigentibus à Papa concedi poteſt, cum ipſa opus pium, & ſatisfactorium ſit.

DECISIO XLIX.

Ex conſ. 35. in Nouis, deeſt in antiquis.

*49 Indulgentia conceſſa, cū ſit quædam diſpenſatio, & ſic odioſa, & ſtrictè interpretanda, *q* quæri non poteſt, niſi onus ad eam quærendam impoſitum adimpleatur; adeo vt nec vnus dies, nec vnus locus pro alio, à parte etiam ex cauſa iuſti impedimenti ſubrogari poterit: vnde cui conceſſum eſt vt indulgētiam lucretur, ſi octauo quoquo die confiteatur, & die Dominico communicet, ſi ob iuſtam aliquam cauſam loco diei Dominicæ, alio hebdomadæ die communicet, indulgentiam nō lucratur. Idque non ſolum quod à proprio & pleno ſenſū verborum recedendum non ſit niſi aliud de mente diſponētis conſtet; *r* Sed etiam quod maior ratio cōceſſionem indulgentiæ communicanti die Dominica, ob diei illius celebritatem, quam alio die feriato ſuadere videtur. *ſ*

q Palud. 4. d. 20. q. 4.

r l. Non aliter. ff. de lega. 3.

ſ Arg. c. Quotidie. de conſec. diſt. 2.

TITVLVS XXIII.

De ſententia excommunicationis.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicari à ſolo Notario, etiam eccleſiaſtico, quamuis ex pacto proceſſerit, nemo poteſt.*

2 *Irregularis eſt miſſans in altari interdicto.*

3 *Monitus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ contrafaciendo excommunicatus eſt, vitandus tamen non eſt, antequam audiatur.*

4 *Excommunicatio ſine monitione lata eſt iniuſta, ſed valida, niſi in caſibus à iure expreſſis.*

5 *Excommunicatio in ſolos Chriſtianos fertur.*

6 *Excommunicatus nominatim ab homine, per Cruciatam parte non ſatisfacta, abſolui nequit.*

7 *Excommunicatus ſpecialiter ab homine, à quo abſolui poſſit.*

8 *Excommunicatus non eſt per monitorium, qui non reuelat, quando ſcit petentem non habere ius.*

9 *Complices dantes pro gratia, non denunciantes, pœnam nō incurrunt.*

10 *Excommunicatio lata à delegato, qui copiam ſuæ commiſſionis petenti non dat, eſt nulla.*

11 *Declaratoria excommunicationis eam non continet.*

12 *Vicarius generalis Epiſcopi excommu-*

communicati, nec excommunicatus eſt, nec vitandus.

13 Communicans cum excõmunicato denunciato in ijs, quæ ad ſalutem ſpectant, non eſt excommunicatus.

14 Abſoluere ab excommunicatione Papæ reſeruata poteſt Epiſcopus pauperes mendicare non aſſuetos.

15 Abſolui qui propter impedimentum veniendi Romam poteſt à percuſſione clerici, etiam à quacunque alia reſeruata poterit.

16 Facultas epiſcopis per Conc. cõceſſa, per Bullam cœnæ derogata eſt.

17 Epiſcopus excommunicatis declaratis, quando excommunicatio eſt reſeruata, facultatem Diuinis intereſſendi dare non poteſt.

18 Legatorum Apoſtolicorum facultas excommunicatos abſoluendi qualis, de qua eſt eis credendum.

19 Epiſcopi cõtra officiales, vel Nuncios Papæ procedere non poſſunt.

20 Excommunicatio in Capitulum, & culpabiles, quos ligat.

21 Intimatio facta canonicis capitulariter non congregatis, non eſt legitima.

22 Collationes beneficiorum factæ à Capitulo ſuſpenſo & non declarato, valent.

23 Excommunicatio contra Capitulum, vel Collegium lata, nihil addito de ſingularibus, eſt nulla.

24 Sepeliri in loco ſacro Canonicus culpabilis poteſt, ſi non erat denunciatus.

25 Ius dicere ſine iuriſdictione nemo poteſt.

26 Bulla Cœnæ fertur in laicos ratione peccati, cuius cenſura ad Papam pertinet.

27 Excommunicato expedit, fidem abſolutionis obtentæ in foro conſcientiæ, & quomodo illam habere poſſit.

28 Confeſſarius monere tenetur beneficiarium excommunicatum occultè quod reſtituat diſtributiones.

29 Licentia ſuſcipiendi ordines per excommunicationem ſubſecutam non ceſſat.

30 Vicarius foraneus approbatum audire ex cauſa confeſſiones prohibens, non peccat.

31 Excommunicatus eſt, per ſe, vel alium literarum executionem impediens, ſeu ratam habens.

32 Triremes fabricans pro Turcis, an, & quando peccat.

33 Iuriſdictionem laicus in dignitate eccleſiaſtica vſurpans, in Bullam Cœnæ incidit.

34 Literas ad Papam à Regulari directas, Prælatus aperiens, non eſt excommunicatus.

35 Excommunicationem non incurrit, qui fructus clerici debitoris ſui ſtantes penes laicum per Iudicem laicum ſequeſtrari facit.

36 Fructus beneficij tanquam creditor capiens non excommunicatur.

37 Promittens aliquid pro gratia, excommunicatur.

38 Excommunicationem non incurrit vadens ad domum Cardinalis ad dandum domui inſultum.

39 Excommunicatus non eſt tangens Epiſcopum abſque intẽtione mala.

40 Excommunicatus eſt percutiens clericum aliter, quàm pro defenſione propria, vel proximi, & cum moderamine.

41 Excommunicatus publicus cen-

ſendus

ſendus eſt, qui coram maiori parte conuentus clericum à ſede expellit, vel brachio violenter trahit.

41 Clericum caſu cum vxore inuentum occidens, non eſt excommunicatus; ſecus ſi ex præcedente maturo iudicio id faciat.

43 Prælati correctionis cauſa, ſubditos per ſe, vel per alios verberare poſſunt ſine excommunicatione.

44 Epiſcopi à caſibus, & cenſuris, ante, & poſt Concilium Papæ reſeruatis, abſoluere in foro conſcientiæ poſſunt.

45 Clericos arma portantes ſi apparitores capiant, nec peccant, nec excommunicantur.

46 Subdiaconum incarcerās, & tanquam teſtem, & principalem examinans, in Bullam cœnæ non incidit.

47 Dantes aliquid pro gratia, an pœnas incurrant.

48 Ignorantia an à pœnis excuſet, & a quibus.

49 Excommunicatus eſt res alienans Eccleſiæ.

50 Cadauera humana exenterantes, excommunicantur.

51 Monaſterium ingredi cogens, ingreſſu non ſecuto, non eſt excommunicatus.

52 Excommunicantur quoquo modo cogentes puellas intrare Monaſterium.

53 Bannitos receptantes, vel adiuuantes, qui excommunicantur.

54 Excommunicatus non eſt receptās quem dubitat eſſe Bannitum famoſum.

55 Excommunicatus non eſt ad Moniales ſcribens, ſi ad eas epiſtola non perueniat, peccat tamen.

56 Miſſam ſimoniaci non denunciati audiens non peccat.

57 Suſpendere cenſetur Prælatus, ſubditum in ſcriptis miniſtrare in ordinibus prohibens, ſecus quando verbo tantum.

58 Suſpenſio ab officio generalior eſt, quàm ſuſpenſio à Diuinis.

59 Suſpenſus à Diuinis, ſicut prius, poteſt confiteri, & communicare.

60 Excommunicatus ante denunciationem non eſt euitandus.

61 Suſpenſio ex notorio concubinatu tollitur per pœnitentiam, ſed non irregularitas.

62 Irregularitas per clauſulam. Abſoluentes à te cenſuris, non tollitur.

63 Irregularem nō facit defectus partis membri, niſi cauſet deformitatem, aut vſum ordinis impediat.

64 Irregularitatem diſpenſabilem incurrit, arcbibuſium rota non flexa ſuper ſcanno dimittens, morte ſecuta.

65 Suſpenſus ab altaris miniſterio, fructus beneficij percipere poteſt.

66 Epiſcopus in aliena diœceſi ſine licentia corporalia benedicens ſuſpenſus eſt.

67 Irregularis non eſt Diaconus, qui præſente, & annuente parocho puerum baptizat.

68 Irregularis eſt, ad ſacerdotium ante ætatem promotus.

69 Excommunicatus, & interdictus miniſtrās, duas irregularitates incurrit, quarum vna ſine altera tolli poteſt.

70 Fœmina ex Papæ priuilegio excommunicare poteſt.

71 Excommunicationem non incurrit, qui legendo chartam, iratus,

 clericum,

clericum, qui eam legere volebat, tangendo repel lit.

72 *Cartilagine auris carens, quomodo irregularis ſit.*

* 73 *Excommunicatio abſolute in capitulum lata, non valet, ſed ſuſpenſio ſic.*

* 74 *Gratiæ reualidatio per ſordes promiſſas obtenta, qualiter facienda.*

* 75 *Donans Cardinali aliquid, vt eueniente uacantia, ſuo, & aliorum uoto ſuffragetur tertio, eſt Simoniacus.*

* 76 *Extrauagans Greg. XIII. lata contra extrahentes granum, qualiter intelligenda.*

* 77 *Suſpenſi, & interdicti ſimpliciter, non ſunt prohibiti prædicare.*

DECISIO I.

Ex conſi. 1. alias 51.

1 Excommunicari à ſolo Notario, etiam eccleſiaſtico, quamuis ex pacto procedat, adiecta clauſula, vt niſi cōtenta intra diem conſtitutum adimpleat, excommunicationē latæ ſententiæ incurrat, nemo poteſt, ſiue clericus, ſiue laicus fuerit; Quando quidem excommunicatio in aliquē ſine iuriſdictione eccleſiaſtica ferri nequit; *a* Notarius autem etiam Eccleſiaſticus, quatenus eſt talis, nec iudex eſt, nec vllam iuriſdictionem habet, & ideo nec abſolute, nec ſub conditione, ſi vſque ad talem diem non ſoluerit, debitorem excommunicare poteſt.

a c. l. et G. de effic. de leg.

DECISIO II.

Ex Conſ. 2. alias 11. de cler. excom. miniſtr.

2 Celebrans in altari interdicto, ſicut ſi in eccleſia interdicta celebraret, irregularis efficitur: cum celebrans in loco interdicto, irregularis ſit; *b* altare autem eſt locus, immo locus, vbi celebratur.

b c. Is qui. de ſent. ex com. in 6.

DECISIO III.

Ex conſ. 3. alias 2.

3 Monitus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ, contra monitionem peccans, excommunicatus eſt; non tamen ab aliquo, donec per ſuum iudicem competentem citatus, & auditus denuncietur eſſe excommunicatus, euitandus eſt. *c* *

c Extr. Ad euitanda. Martini V Man. c. 27. nu. 35.

DECISIO IV.

Ex conſ. 4. in vtriſque.

4 Quamuis excommunicatio maior pro culpa præterita ſine monitione ferenda non ſit, * *d* & ſine monitione lata, iniuſta ſit, valida tamen eſt niſi in caſib. à iure expreſſis; *e* & ſic excommunicatus abſolutione regulariter indiget, & ante abſolutionem celebrans, irregularis efficitur.

Man c. 27 nu. 2. 9. & 11.
d c. omnes. 16. q. 7. & c. Sacro de ſent. excō. Trid. ſeſſ. 25. c. 3. de ref.
e ca. ſi epiſcopus. 11. q. 3. & ca. Sacro. & ibi gloſ. de ſent. excō.

DECISIO V.

Ex conſ. 5. alias 52.

5 Excommunicatio in ſolos Chriſtianos baptizatos, mortales, & ſuperiorem habentes ferri poteſt. *f* *

f c. omnis Chriſtianus. 11. q. 3 Man. c. 27. nu. 13.

DECISIO VI.

Ex conſil. 6. [alias.] 49. 11. 48.

6 Excommunicatus ab homine nominatim, per Bullam Cruciatæ à confeſſario, non præmiſſa partis ſatiſfactio-

tiſfactione,abſolui nequit,& abſolutio aliter facta non valet, & celebrādo,irregularitatem incurrit.

DECISIO VII.

7 Excommunicatus ſpecialiter ab homine, non niſi ab excommunicāte, vel ſucceſſore,vel ſuperiore eius ab ſolui poteſt, ſed neque id illi facere poſſunt,niſi ſatisfacta, vel cōſentiente parte aduerſa.

DECISIO VIII.

Ex conſ.7. aliàs 34.

8 Si alter ex colliригantibus ſuper beneficio poſſideat, & alter ſciat, vel probabiliter credat eum non habere ius,non reddendo, nec reuelādo fructus ad illud beneficium pertinētes, etiamſi ad inſtantiam poſſeſſoris publicari ſciat literas monitorias, vt ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ,reddat, vel reuelet quicunque tenet, vel ſcit res ad illud beneficium pertinentes, intra certum terminum, excommunicationem non incurrit: quia nemo ob literas eiuſmodi monitorias ea reuelare tenetur, quæ iuſtè credit eſſe ſua, vel ad ſe, vel ad alterum pertinere,& non ad eum, ad cuius inſtantiam literæ illæ datæ ſunt; Nō enim fructus beneficij ei debentur qui canonico titulo caret,& ius nō habet; & ideo neque qui eos tenet, illi reddere, neque qui illos ab alio teneri nouit,ei reuelare tenetur; ſecus autem ſi dubitet, vel leuiter credat, an ſibi, vel alteri colliriganti ius eſſet; tunc enim non reddendo, vel non reuelando in excommunicationem incidit, cum in dubio credēdum ſit beneficij fructus ad poſſeſſorem bonæ fidei pertinere. g

g *Arg. l.illud. ff.de petit.har.*

DECISIO IX.

Ex conſil.8.alias 40.

9 Extrauagans Gregorij XIII. *h* quæ obligat ad denunciandum eos, qui ſciunt aliquem eſſe in culpa tranſgreſſionis illius, eo quod promiſerit,dederit,vel acceperit pecuniam, vel aliquid aliud pro gratia obtinenda;quamuis ex vi verborum ad denunciandum complices extendi videatur;ex mente tamen legislatoris ad ſolum principalem tranſgreſſorem denunciandum, vel ad ſummū ad ſolos illos, qui principales actores in dando, vel accipiendo fuerunt, extenditur; quoad alios vero complices denunciandos non eſt recepta. *

h Extrau. Ab ipſo Pōtificatus. edit. Anno 1574.

Man.c.23 nu.62.

DECISIO X.

Ex conſi.9.alias 5.

10 Excommunicatio à delegato lata, qui copiam commiſſionis ſuæ petenti dare non vult, non ſolum iniuſta,ſed etiam nulla cenſenda eſt. *i*

i Innoc.in ca.venerabilis, n.5. de conſib.

DECISIO XI.

Ex conſil.10 aliàs 3.

11 Iudex debitorem monens vt ſub pœna excommunicationis ſoluat, ſi illo non ſoluente, nec comparente, nec allegante cur ſoluere non debeat, idem iudex declaratoriam decerni iubeat, qua excommunicatus declaratur, nullo alio modo ſententia excommunicationis lata, talis debitor ſe excommunicatum nō eſſe iuſtè credere poteſt, cū neque primum monitorium excommunicationem contineat, ſed eius cōminationem, K neque mandatum decla-

K Gloſſ in ca.1.de ſagitar.

claratorium,quia declaratoria excō municationis eam nō continet, ſed quod factum eſt,declarat, *l* & ante declaratoria eum excommunicatū non fuiſſe,conſtat.

l l. Hæredes palã. §.1. ff. de teſt. Man.c.23 num.104.

DECISIO XII.

12 Vicarius Generalis epiſcopi, qui ob prætenſam innouationem excōmunicatus, & nominatim declaratus eſt,à qua declaratione appellauit, cum eodem Epiſcopo communicans in actis,quæ epiſcopus innouando feciſſe dicitur, nec excommunicandus eſt,nec euitandus;non ſolum ex eo,quod excommunicato Epiſcopo, non cenſetur excommunicatus Vicarius eius, *m* ſed etiam quia Epiſcopus appellauit à declaratione, qua excommunicatus declaratus fuit, vnde & ipſa declaratio ſuſpenſa fuit.: quamuis enim excommunicatio per appellationem non ſuſpenditur, *n* declaratio tamē, qua quis in excommunicationem inci-diſſe declaratur, per appellationem ſuſpenditur, vnde talis Epiſcopus nec alios vitare, nec alij illum vitare tenentur, lite ſuper declaratione durante.

m ca.1. de offic.vica. in 6.

n c.is qui de ſent.ex cō in 6 & gl. in c.cupientes. de elect.in 6.

DECISIO XIII.

Ex conſ.15.alias 13.de hæret.

13 Excommunicans cum hæretico excōmunicato denunciato in ijs,quæ ad animæ ſalutem pertinent, & ad aliqua alia incidenter,quæ vt magis proficiar,inter ita ſunt, *o* nullam ceu ſuram etiam excōmunicationis minoris incurrit;ſed neque aduocatus pro conſilio ab hæretico pecunias accipiens,excommunicatus eſt. *p*

o c.cum voluntate. de ſent.exc. p c.Non liceat 11.q. 3.

DECISIO XIV.

Ex conſi.14.aliàs 41.

14 Epiſcopus pauperes mēdicare non aſſuetos, ab excommunicatione Papæ reſeruata abſoluere poteſt, *q* & ſic abſoluti ab Epiſcopo propter impedimentum veniendi Romam, ad veniendum poſtea Romam non ſunt obligati.

q Arg. ca. quod de his & ca. quamuis. de ſent.ex com. & c. eos.ti.eod. in 6.

DECISIO XV.

15 Qui propter impedimentum veniendi Romam à percuſſione clerici abſolui poteſt, etiam à quacūque alia excōmunicatione reſeruata pari ratione abſolui poterit.

DECISIO XVI.

Ex conſ.15. alias 11.de priuileg.

16 Facultas conceſſa Epiſcopis abſoluendi ab hæreſi in foro conſcientiæ tantum à Concilio Tridentino, *r* per Bullam cœnæ Domini,ibi, *Ac cuiuſuis Concilij decreta*, abrogata eſt;Et poteſtas data olim a Concilio vt poſſet Epiſcopus ab ea in foro cō ſcientiæ abſoluere, abſoluto,quoad forum exterius nihil prodeſſe potuit;in hoc enim foro,perinde ſe habuit,ac ſi abſolutus nō eſſet. Potuit autem epiſcopus ab excommunicatione ob hæreſim incurſa,extra confeſſionem ſacramentalem abſoluere,data ei facultate,vt ab alio in foro conſcientiæ, & ſacramentali abſolueretur.

r Tri ſeſſ. 24.c.6. de ref.

DECISIO XVII.

Ex conſil.16. aliàs 42.

17 Epiſcopus, vel Vicarius generalis, qui aliquem in excommunicationē Papæ reſeruatam incidiſſe declarat, ei facultatem audiēdi Miſſas,& officia diuina,& communicandi cum alijs,dare non poteſt.

Con-

Conſilium decimum ſeptimum, quia idem omnino eſt cum illo ſecundo de condition. b. appoſitis. lib. 4. tit. 4. hoc in loco omiſſum eſt, ne fruſtra bis repetatur.

DECISIO XVIII.

Ex conſi. 18. aliàs 45.

18 Declaratus excõmunicatus ab Auditore Rotæ, & de conſenſu Procuratoris aduerſarij abſolutus à Nuncio Sedis Apoſtolicæ ad certum tẽpus, dicẽte ſe habere facultatem abſoluendi illum auctoritate Apoſtolica, debitis circunſtantijs obſeruatis; ſi ſic abſolutus intra tempus illud celebret, in excõicationem non incurrit, & fructus benefici j facit ſuos; cũ legati facultatem abſoluendi, ſaltem ad tẽpus, in huiuſmodi caſibus propter abſentiam eius, ad quem pertinet abſolutio, habere ſoleãt; *ſ* * Auctoritas autem Nuncij dicentis ſe facultatem illam habere, & faciẽtis facultatem celebrandi per tempus ab eo præfixum, iuſta cauſa eſt cur alter ſe benè abſolutum eſſe credat, & quod celebrare poſſit, & etiam à dolo & contemptu excuſetur, ſine quo irregularitas non incurritur. *t*

ſ c. a nos. §. idẽ ſtatuimus. de sẽt. exc. ĩ 6. Man. c. 27 nu. 46.

t Pan. in c. paſtoralis. de appell.

DECISIO XIX.

Ex conſ. 19 alias 10. de verb. ſign.

19 Epiſcopi contra officiales, & Nuncios ſedis Apoſtolicæ, ſine Papæ licentia procedere, aut vllam in eos cenſuram ferre, non poſſunt. *u*

u Extr. cũ Matthæus de hæret.

DECISIO XX.

Ex conſil. 20. [aliàs] 9.
22. deeſt in Nouis.

20 Excõmunicatio in vniuerſum Capitulum, non ſimpliciter, & abſolutè ſed cum conditione lata, & ẽt in ſingulos eius Canonicos, qui culpabiles forent culpabiles ſolum culpa mortali ligat: *x* & ſuſpenſo capitulo, non cenſentur ſingulares eius ſuſpenſio, niſi culpabiles ſint, etiamſi ſit ſuſpenſio ab ingreſſu eccleſiæ. *

x c. Romana. § vniuerſitatẽ. de ſent. ex cõ. in 6. Man. c. 27 num. 152.

DECISIO XXI.

Ex conſ. 21. alias 1. de dolo & cont.

21 Intimatio facta Canonicis non congregatis in Capitulo, nec in alio loco legitimè vocatis, prout requiritur ad hoc, vt Capitulum faciant, *y* nec legitima eſt, nec pro tali habenda, niſi clauſula appoſita, ſi non patet totus ad Capitulũ acceſſus, vel niſi Capitulum intimationem impediat; nec ad pœnas incurrendas ſufficit.

y Fel. in c. cùm te. de reſcr.

DECISIO XXII.

Ex conſ 23. alias 57.

22 Collationes beneficiorum factæ à Capitulo ſuſpenſo, & non declarato, validæ ſunt, cum legitima declaratio ad incurrendas pœnas, ẽt ipſo iure incurſus, requiratur; *z* maximè cum geſta à Capitulo ẽt ſuſpenſo fiant tanquam à perſona publica, cuius geſta valẽt, donec toleratur. *a*

z Gl. ĩ cle. 1. de cenſi. & Feli. in cap. Rodulphus. de reſcrip.

a c. Ad probãdum. de re iudic.

DECISIO XXIII.

Ex conſil. 24. aliàs 7.

23 Excõicatio contra Capitulum, vel collegium abſolutè lata, nihil addito de ſingularibus eorũ, nulla eſt, *b* ſecus autem ſi contra Capitulum, & ſingulos culpabiles feratur, tunc enim culpabiles mortaliter ligat, quamuis non culpabiles venialiter ſolum; Nemo enim excommunicationem generaliter latam, niſi ob culpam mortalem incurrit. *c*

b c. Romana. §. vniuerſitatẽ. de ſent. ex com. in 6.

c c. Nullus 11. q. 3.

DECISIO XXIV.

24 Canonicus mortaliter culpabilis,

Collegij vel Capituli excõicati cũ ſingularibus culpabilibus, celebrando irregularis efficitur, *d* poterit tamen in loco ſacro ſepeliri, ſi denunciatus non fuerit; quia nemo excõmunicatum viuum, aut mortuum, ſi denunciatus non fuerit, vitare tenetur; *e* * ipſe tamen viuens, alios vitare obligatur, cum Extrauagans Papæ, nihil ipſimet culpabiliter excommunicato, ſed ſolum alijs cum excommunicato non denunciato communicantibus proſit.

d c. clericis c. latores, & c. ſi celebrat decle ric. exc mon ſtr.

e Extrau. Ad euitanda. Martini V. Man. c. 27. n. 35.

DECISIO XXV.

Ex conſ. 25 alias 1. de foro comp.

25 Iusdicere, ſiue iuriſdictione nemo põt, nullumque ius in eccleſiaſticos laica poteſtas abſque priuilegio ſedis Apoſtolicæ habere poteſt. *f*

DECISIO XXVI.

f c. Nũquã c. ſi Imperator. & c. oñ ad verum. diſt. 96.

26 Bulla cænæ Domini, & oĩa quæ in ea ſunt contenta, ſpiritualia cenſentur, & in laicos ratione peccati mortalis fertur, cuius cenſura ad Papam pertinet, qui de peccato mortali quoſcunque Chriſtianos, etiam Reges, & Imperatores corripere, & ſi non ſe correxerint, cenſura eccleſiaſtica ad id cogere poteſt; maximè cũ Papa in Bulla cænæ, non pro ſe, ſed ꝓ vniuerſali ſalute animarũ, pro Republica Chriſtiana, pro libertate eccleſiaſtica; & ſedis Apoſtolicæ cõſeruatione, & vnitatis ſibi à Deo cõmendatæ, ſententias fert; cui, quoad ea, quæ ad veram religionem, & animarum ſalutem ſpectant, Reges, & Imperatores ſubditi ſunt, nihilque de eis ſtatuere poſſunt.

DECISIO XXVII.

Ex conſ. 26. alias 3. de fide inſtr.

27 Abſoluto ab excommunicatione vel ab irregularitate quoad forum conſcientiæ tantum, expedit aliquã do multum ad euitandam pœnam, quæ in foro exteriori propter contẽptum excõmunicationis, vel legis, ei imponi poſſet, literas eiuſmodi abſolutionis habere quales ſine violatione ſecreti habere poſſit, curãdo vt confeſſarius, qui virtute literarũ pœnitentiariæ in foro tantum conſcientiæ abſoluit, coram Notario, & teſtibus abſoluto ſchedulam clauſam, & ſignatam tradat, dicendo, qđ ipſe abſoluit eum confeſſum eo modo, & de eo quod continetur in ea; & Notarius poſtea in dorſo eius ſcribat, quod tali anno, mẽſe, & die rogatus fuit coram illis teſtibus, à tali confeſſario, & abſoluto, vt eiuſdẽ rei fidem faceret, & ibi ſigillũ ſuum publicum poneret; eo modo quo in teſtamento in ſcriptis facto iure fieri debet, & conſueuit.

DECISIO XXVIII.

Ex conſ. 27. aliàs 50.

28 Confeſſarius beneficiariũ occultè excõicatũ, & qui ob excõicationem diſtributiones quotidianas ſibi non acquirit, *g* ad eas reſtituẽdas eis qui interfuerunt monere tenetur, alios vero fructus ex beneficio tempore excõicationis occultæ perceptos, abſolutus reſtituere non tenetur.

g Glo. in c. paſtoralis. § verũ de appel.

DECISIO XXIX.

Ex conſ. 28. alias 44.

29 Licentia ſuſcipiendi ordines à quocunque voluerit, ab Epiſcopo conceſſa ante excõicationem, per ſolã excõicationem ſuperuenientẽ ipſo iure, nec ceſſat, nec perit; *h* cum huiuſmodi pœna nullibi ſit ſtatuta; vnde abſolutione ab excõmunicatione obtẽta, vti quis põt licẽtia præſata Epiſcopi, antea tamẽ ea iuſtè vti

h c. pia. de excep. in 6. & gl. in c. 1. eod. ti. & lib.

non

non poterit; Quia licet illa per excõmunicationem non ceſſat, vſus tamen eius impeditur; ſicut & vſus alius cuiuſque communicationis: *i* Si tamen in excommunicatione primam tonſuram, aut ordines Minores aſſumat, irregularis non efficitur; cum in nullo corporis iuris loco huiuſmodi culpæ irregularitatis pœna impoſita ſit, & pœna irregularitatis in ſolis caſib. à iure expreſſis incurritur; K Nec inhabilis ipſo iure ad beneficium aſſumendũ, eoſdem ordines in excommunicatione ſumendo, efficitur.

i ca. cũ ex cõicato. 11. q. 3.

K c. is qui, de ſent. ex com. in 6.

DECISIO XXX.

Ex conſ. 29. aliâs 36.

30 Vicarius foraneus, cum animarum periculis occurrere teneatur, maximè ſibi ſubditorum, approbatum ab ordinario iuſta ex cauſa, præſertim inſcium & ignarum, confeſſiones virtute Iubilæi audire prohibens, non peccat; nec excommunicationem Bullæ cœnæ Domini incurrit; cum illa non omnes quomodocunque executionem illarum impedientes excommunicet, ſed eos ſolum, qui auctori atiuè id faciunt, volentes quærere, vel vſurpare ſibi aliquã auctoritatem ſuper literis, & mandatis Apoſtolicis, & earum executione, quæ Vicarius prædictus ſic prohibendo non facit, ſed ſolum declarat, mentem Pontificis non eſſe vt presbyter adeo ignarus, & male vtens officio confeſſarij, tanta poteſtate & auctoritate vtatur, quæ per Iubilæum confeſſarijs dari & concedi ſolet.

DECISIO XXXI.

Ex conſil. 30. alias 37.

31 Qui vel per ſe, vel per aliũ ſuo nomine factam literarum Apoſtolicarum executionem impedit, aut poſt factam ratam habet, *l* excommunicationem Bullæ cœnæ quoad vtrũque forum incurrit, ſi mandatum, vel ratificatio probetur, ſin autem probari non poſſit, eam in foro exteriori non incurret, ſed ſolum in interiori, ſi verè mandatum, vel eius ratificatio interuenerit. Non tamen præſumitur interueniſſe mãdatum, vel ratificatio eius, ex eo ſolo quod ſit frater eius qui Bullæ contrauenerit; quia nemo in dubio delinquere præſumitur, nec alterius delictum, per ſolam cognationem approbare. *m*

l Arg. c. cũ quis. de ſẽt. exc. in 6. & Reg. ratihabitionem. de reg. iur. in 6.

m ca. 2. de reg. iur.

DECISIO XXXII.

Ex conſ. 31. alias 5. de Iudæis.

32 Captiuus coactus timore mortis, triremes fabricans, quibus piratæ contra Chriſtianos venire ſolent, ſi plus operæ nauibus fabricandis, quam vitæ ſuæ conſeruatio requirit, non impendat, neque peccat, ne que in excommunicationem incidit; cum huiuſmodi actio res illicita non ſit, & res illa in bonum & malum finem fieri poſſit.

DECISIO XXXIII.

Ex conſ. 32. aliâs 2. de immunit. eccleſ.

33 Laicus iuriſdictionem ad perſonas eccleſiaſticas, ratione dignitatis eccleſiaſticæ pertinentem vſurpans, aut onus inſolitum perſonis eccleſiaſticis imponens,* in excommunicationem Bullæ cœnæ decimam quartam incidit.

Man. c. 27 nu. 69.

D E-

DECISIO XXXIV.

Ex conſil. 33. alias 16. de ſtatu Monach.

34 Religioſum ſine licẽtia Prælati ſui ad Curiam ſæculare animo nocendi Monaſterio proficiſcentẽ, & literas ab alijs religioſis ſcriptas ad Papam deferentem Prælatus vbicunque etiã extra territorium eius capere, *n* & carceribus mancipare, eaſdemque literas ad Papam directas aperire, & legere poteſt; Nec aliquam exinde cenſuram, aut pœnam incurrit; cum nullibi cenſura, aut pœna huic imponatur; *o* Neque enim literæ illæ ad Papam legitimè dirigi, aut ab alijs religioſis ſcribi, aut ſine Prælati conſenſu mãdari poſſunt; *p* Cum omnia quæ religioſi habent, ad Monaſteriũ pertineant, & ad Prælati eiuſdem adminiſtrationem. *q* Regularis autem Curiam ſæcularem animo nocendi Monaſterio adiens, excommunicatur. *r*

n arg. l. 1 C. ubi Curialis, vel cohortalis & l. 1. C. vbi cauſa ſtatus.
o arg. c. cũ olim. 2. de off. deleg.
p c. Nõ dicatis. 12. q. 1. & ca. cũ ad Monaſterium de ſtatu Monach.
q c. Nullã. 18. q. 2.
r Clem. 1. de ſtatu Monach. Trid. ſeſſ. 25. c. 4. de regul.

DECISIO XXXV.

Ex conſ. 34. aliàs 38.

35 Laicus, fructus clerici debitoris ſui apud laicum aliquem exiſtentes ſed ad clericum ratione ſui beneficij pertinẽtes, per Iudicem laicum ſequeſtrari faciens, excommunicationem decimam ſeptimam Bullæ cœnæ nõ incurrit; cum Bulla hæc pœnalis ſit, nec ad alium caſum extendenda; *ſ* præſertim cum hæc ſolum vſurpantem, & ſequeſtrantem fructus eccleſiaſticos ſine licentia Papæ, vel alterius, ad quẽ pertinet, illam licentiam dare, excommunicet; excommunicatio autem contra facientem aliquid lata, nec procurantem, nec conſulentem, nec mandantem fieri includit, niſi per alia iura id declaretur, * quod in propoſita materia non contingit.

ſ c. pœna de pœnit. diſt. 1.

Man. c. 27 num. 51.

DECISIO XXXVI.

Ex conſi. 35. aliàs 30.

36 Epiſcopus nepoti centum aureos debens, quos ſæpius rogatus ſoluere noluit, ſi nepos nocte granarium eius adiens, & exinde granum pro aureis debitis accipiens, ab eodem Epiſcopo denunciatur excommunicatus, & in Bullam Cœnæ Domini incidiſſe declaretur; Quamuis nepos ſic auferendo granum, peccat, declaratio tamẽ, qua Epiſcopus Nepotem ſuum excommunicatum eſſe denunciat, ſine citatione facta, *t* iniuſta eſt, & ipſo iure nulla: Nec ſic granum auferendo in excommunicationem decimam quartam præfatæ Bullæ incidit; eo quod granum illud neque vſurpando ſibi vllam auctoritatem publicam ordinariã, vel delegatam, neque vt fructus, & reditus eccleſiaſticos, ſed ſolum tanquam creditor, accipit, bona fide exiſtimans licere ſibi tantum de bonis ſui debitoris capere, quantũ ſibi debetur; præſertim quia granum illud non tanquam res eccleſiaſticas, ſed tanquam res particulares ſui debitoris, qui nullatenus ei ſoluere volebat, accipere intendit. *

t Gl. clem. 1. de cenſib.

Man. c. 27 num. 26.

DECISIO XXXVII.

Ex conſ. 36. alias 33.

37 Promittens, & promiſſionem acceptans pro gratia temporaria a Papa obtinenda, excommunicatur. *u*

u Extra 1. de ſent. ex cõ. Gregor. xiij. Extr. Ab ipſo edit. 1574. cõſtit. 27

D E-

DECISIO XXXVIII.

Ex conſi.37.alias 31.

36 Cardinales, vel Epiſcopos præcuntes,& fugientes in domus ſuas, vel in partes tutiores eius, hoſtiliter inſequentes animo eis iniuriam inferendi, excommunicationem Bullæ cœnæ incurrunt; ſecus tamen qui domos eorum adeunt, poſtquam illi iam non fugerant, aut ſe in domos ſuas receperant,& in eis manent; ſicut nec qui vadunt ad domos illorum, ad inſultum aliquem palatijs eorum dandum, excommunicationem incurrere cenſentur. *

Man.c.27 nu.67.& 97.

DECISIO XXXIX.

Ex conſil 38 alias 29.

39 Epiſcopum, vel clericum, quemcũque tangens, aut retrahens abſque intentione mala, vt futurũ aliquod ſcandalum, aut peccatum ab eo cõmittendum impediat, excommunicationem non incurrit; Cum talis retractio, & apprehenſio non peccatum, ſed meritum ſit, excommunicatio autem ſine peccato mortali, aut dolo non incurritur. *

Man.c.78 num.67. & 89.

DECISIO XL.

Ex conſil.39.alias 43.

40 Clericum aliter quàm pro defenſione propria, vel proximi cum moderamine inculpatæ tutelæ percutiẽs, excommunicationem incurrit,& ſi percuſſio enormis ſit, Papæ reſeruatur; *x* * ſin vero leuis fuerit, ab ea Epiſcopus abſoluere poterit.

x c. ſi quis ſuadente. 17.q.4. Man.c.27 num.90.

DECISIO XLI.

Ex conſil.40. aliàs 24.

41 Monachus coram magna parte cõuentus, manus in alium religioſum inſerens, eum à pectore excutiens, vel à ſede expellens, vel brachio violenter extrahens, mortaliter peccat, & excommunicatus publicus cenſendus eſt,& ab alijs ſine alia Iudicis declaratione vitari debet; cum talis notorius clerici percuſſor cenſeatur. *y*

y Ext. Ad euitanda. Mart.V.

DECISIO XLII.

Ex conſil.41.aliàs 25.

42 Clericum caſu cum vxore inuentum,& ex continenti occidens, excommunicationem non incurrit; ſecus autem qui poſtea; & remiſſo dolore, aut ex præcedenti maturo iudicio,& deliberatione, id facit. *z*

z c. ſi vero de ſent.excõ. Angel. uer.excommunicat. 5.§.19.

DECISIO XLIII.

Ex conſ.24 alias 28.

43 Prælatus cauſa iuſtæ correctionis ſubditos ſuos religioſos per ſe vel per alium verberare poteſt, dummodo verberans Monachus, vel clericus ſit; ſecus tamen ſi laicus fuerit, tunc enim per laicum verberans excommunicatur. *a*

a c.vniuerſitatis. de ſent.exc.

DECISIO XLIV.

Ex conſ.43.alias 10.de priuileg.

44 Epiſcopus à caſibus, & cenſuris, ante, & poſt Concilium Tridentinum *b* Papæ reſeruatis in motibus proprijs, & ſpecialiter in conſtitutione contra receptores Bannitorũ promulgata Anno 1590. & alijs cõſtitutionibus editis, in foro conſciẽtiæ abſoluere poteſt, præterquam in caſibus cum clauſula derogatoria reſeruatis, per quam ſufficienter dicto Concilio derogatur.

b Tri.ſeſſ. 24.c.6.de ref.

DE-

DECISIO XLV.

Ex conſi 44.*aliàs* 27.

45 Apparitores, clericos arma nocte portantes capiendo non peccant, nec excommunicationem vllam incurrunt, *c* cum clericus noctu cum armis incedens, ad delinquendum ire iuſtè præſumi poſſit, *d* quod iuſtè apparitores illi impedire poſsũt nec illis in tali euẽtu metum iniuſtè, ſed iuſtiſſime inferunt, eoſq; ad ſuos iudices iuſtè ducere poſſunt; Huiuſmodi enim metus violẽtiam aliquam non inducit, quæ tamen ad pœnam canonis incurrẽdam eſt neceſſaria.

c c. ſi quis ſuadente. 17. q. 4.
d Pano. in c. ut fama de ſent. ex com.

DECISIO XLVI.

Ex conſil. 45.*alias* 32.

46 Subdiaconum incarcerans, & tanquam teſtẽ, aut principalem examinans, vltra excommunicationẽ Canonis, *e* in excommunicationem etiam vndecimam, vel duodecimã Bullæ cœnæ incidit.

e c. ſi quis ſuadente, 17. q. 4.

DECISIO XLVII.

Ex conſ 46 *alias* 54.*de ſimonia.*

47 Dantes, ſeu promittentes aliquid famulis, & miniſtris Papæ, vt pro gratia, ſeu beneficio concedendo preces interponant, ſimoniam committunt, & excommunicationem, & alias iuris pœnas incurrunt; *f* Quãuis ſecus ſi illis aliquid debet, aut promittant, vt tãtum cauſas eorum ſolicitent, aut eos ad memoriam reducant.

f Extr. 1. de ſent. ex cõ. & Extra. Greg. 13. Ab ipſo. edito. 1574. conſ. it. 28.

DECISIO XLVIII.

Ex conſil.	47.	16.	
	48.	13.	
	49. aliàs.	12.	
	50.	11.	
	51.	14.	
	52.	10.	
	in Antiquis.	*in Nouis.*	

48 Promittens extra curiã aliquid miniſtris Papæ pro Protonotariatu, vel beneficio, vel diſpenſatione, vel aliqua alia gratia in eadem Curia obtinenda, ignorando penitus Extrauagantem Gregorij XIII. de Datis & promiſſis; *g* Quamuis ex ignorantia ſaltem quoad forũ conſcientiæ *h* * aliqua ex parte à pecca to, & à pœnis grauibus, & etiã extraordinarijs in prædicta Extrauaganti Gregorij XIII. contentis, excuſetur; pœnas tamen excommunicationis & annullationis gratiæ à Bonifacio Octauo *i* impoſitas, incurrit. *

g Ext. Ab ipſo.
h S. Th. 1. 2 q. 76. artic. 3. Man. c. 27 nu. 274.
i Ext. 1 de ſent. excõ. Man. c. 27 nu. 274.

DECISIO IL.

Ex conſ. 53.*aliàs* 3.*de reb. eccleſ. non alien.*

49 Epiſcopus res, & bona eccleſiæ alienans, excommunicationem incurrit; *K* poteſt tamen, & tenetur bona illa recuperare *l* cum excommunicato nondum denunciato eccleſiæ bona adminiſtrare non ſit prohibitum, *m* aut etiam ſic alienatã repetere, immo ipſi reſtitui debent, * cum prodigo, & diſſipatori non ſit ipſo iure administrario interdicta, ſed ſolum interdicenda. *n*

K Extr. 1. de reb. eccl. nõ alie.
l c. ſi quis presbyterorum. tit. eod.
m Extra. Ad euitãda. Martini V. Man c. 17 num. 29.
n c. veritatis. de dolo. & cõt.

DECISIO L.

Ex conſi. 54 *aliàs* 10. *de ſepult.*

50 Cadauera humana exenterãtes, vel inhumaniter tractantes, ſeu mãdantes, excommunicationẽ incurrunt, *o* * Non tamen conſentientes vt id fiat; cum lex excõmunicans aliquod delictum facientem, conſulentẽ nõ includat, niſi eadem lex, vel alia ſimilis, cuius auctor id ſtatuere poſſit, illud exprimit. *

o Extr. 1. Bonif. 8. de ſepult. Man. c. 17 num. 105. Man. c. 17 num. 31.

DECISIO LI.

Ex conſ. 55.*alias* 5. *de Regular.*

51 Mulierem, Monaſterium ingredi cogens,

cogens, nõ ſecuto ingreſſu, excõmunicationem non incurrit, conſecuto autem ingreſſu, non ſolum cogẽs, *p* ſed etiam fauens, conſulens, & auxilians, acceſſoriè excommunicari videntur. *

p Tri. ſeſ. 25. c. 18. de regul. Man. ca. 27. nu. 31

DECISIO LII.

Ex conſi. 56. aliàs 6. 7. de regul.

52 Religioſus neptem patre carentem habens; ſi ob timorem quem habet, ne in errorem incidat, vt Monaſterium ingrediatur, cum effectu procuret, donec ad nubilem ætatẽ perueniat, ipſa, & matre nolentibus, quamuis in foro exteriori excõmunicatus iudicatur, *q* & ſi celebret, irregularis efficitur; in foro tamẽ conſcientiæ non peccat, & ideo nec excommunicationem, nec irregularitatem incurrit; cum error legis dubiæ, & intellectu difficilis (qualis hæc eſt) à culpa mortali, excuſat, *r* ſine qua excõmunicatio nõ incuritur. *ſ* * Raro tamen, & maxima cum moderatione procurãdũ eſt, vt puellæ tales in Monaſteria includantur, vt ibi honeſte vſque ad nubendi ætatem maneant.

q Tri. ſeſ. 25. c. 18. de regul.

r Inno. in c. per tuas de ſimon.

ſ c. nullus 11. q. 3. Man cap. 27. nu. 9.

DECISIO LIII.

Ex conſi. 57. [alias] 21. (58. 23.)

53 Pontifex receptantes, & quomodolibet auxilium, conſilium vel fauorem Bannitis præſtantes, excommunicans, eos ſolum intelligit, qui receptant, vel iuuant directè, vel indirectè Bannitos, quoad delicta, quæ exercent, non autem illos, qui neque directè, neque indirectè eos vt tales adiuuant; eo ꝙ in huiuſmodi ſtatutis, non rigor verborum, ſed intentio legislatori ponderari debet; *t* præſertim quia in Bullæ prooemio ſignificat ſe illos ſolos excõmunicare velle, qui eos præſumptiuè receptarent, vel ad malefaciendum, aut in peccato perſeuerandum iuuarent; non autẽ eos qui ſalutem animarũ eorũ quouis modo procurarent, vel cibũ eis in neceſſitate miniſtrarent, aut etiã eos iuuarent ad euadendũ manus iuſtitiæ ſine ſcandalo, & violentia, ad finem melius ſe conuertendi, & pœnitendi. *u*

t c. intelligentia. de verb. ſig.

u Arg ... cum no... tate. ... ſenten. ... com. & ... paſce. ... 86.

DECISIO LIV.

Ex conſi. 59. aliàs 22.

54 Excõmunicatus non eſt receptans, quem dubitat eſſe Bannitum famoſum; cum mens Conditoris non ſit includere omnes mortaliter palam, vel occultè delinquentes, ſed eos ſolum qui banniti famoſi ſunt, & ex ꝓfeſſo huiuſmodi delicta exercẽt. *x*

x Extr... Gregor... xiij. co... tra Ba... tes, qua... cipit, T... ta. ed... 1580 c... ſtit. 66

DECISIO LV.

Ex conſi 60. aliàs 19.

55 Papa ſub pœna excõmunicationis latæ ſententiæ prohibens, *y* ne cuiuſuis ordinis fratres ad aliquas moniales ſui ordinis ſcribant, ſcribentes ad aliquam non includit, dummodo ad illam epiſtola non perueniat. Quamuis enim verba illa Conditoris *Nemo fratrum ſcripta mittere audeat* proprie non requirant, vt ſcriptum ad monialem perueniat, illud tamen voluiſſe præſumitur, quia ſcripturæ miſſio, niſi perueniat ad quam mittitur, non nocet; ſic tamen ſcribens peccat.

y Greg... xiij. E... tra. ... noſtri. ... dit 157... conſt. ...

DECISIO LVI.

Ex conſi 61. àlias 54.

56 Miſſã ſimoniaci, & proinde excommunicati *z* audiens, non peccat niſi Miſſans denũciatus ſit; quia cõmunicãs cũ excõmunicato ſpecialiter, ſeu nominatim nõ denunciato peccare

z Ext... 2 de ſi... nia.

non cenſetur: a * ſufficit tamen fama excõmunicationis cum denũciatione ad hoc, vt excõmunicatos denunciatos vitare teneamur. Sicut enim iure antiquo ad excõmunicatum euitandum fama ſufficiebat; b ita & de iure nouo fama de excommunicatione cum denunciatione ſufficere videtur; cum eadem ratio, & æquitas in vtroque caſu ſit, & ideo idem ius erit. c

Extra. ... euitã Marti V. ... an. ca. ... n. 35. ... Illud. ... cle. ex ... mini

Dudũ ... dilect.

DECISIO LVII.

Ex conſ. 62. alias 3 de præſumpt.

57 Prohibitus a prælato ne celebret, ſuſpenſus eſſe cenſetur, dummodo illam prohibitionem Prælatus in ſcriptis faciat; ſecus vero ſi tantum verbo prohibeat; Tunc aũt ſolum Prælatus ſuſpẽdere cenſetur, quando ſubditũ in ſcriptis, in ordinibus miniſtrare prohibet; ſolo aũt verbo prohibens, ſimplicẽ tãtum prohibitionem facere præſumitur; d quia in dubio nemo actũ eo modo velle facere cenſetur, quo ſit delictũ, prohibens autem celebrare ſine ſcriptura, ſi id animo ſuſpendendi faciat, delinquit, ipſoque iure ſuſpenſionẽ incurrit: e ſin vero id faciat animo non ſuſpendendi, ſed ſimpliciter prohibendi, non peccat, & ideo in dubio ſic prohibendo, nolle ſuſpendere præſumi debet.

... ſi ... cura- ... ff. de ... dit. in ... t. de ... tent. ... in 6.

DECISIO LVIII.

Ex conſ. 63. aliàs 58.

58 Cum ſuſpenſio ab officio generalior ſit, quam ſuſpenſio a diuinis, ſuſpenſus a diuinis, illis intereſſendo, plusquàm ſuſpenſus ab officio irregularis non erit. *

... no. in ... de ex ... præl. ... an. ca. ... num. ... 3.

DECISIO LIX.

Ex conſ. 64. alias 4. de cler. exc. mini.

59 Epiſcopus à diuinis ſuſpẽſus, q̃uis actus ordinis, & officij exercere nõ poſſit, & exercẽdo irregularitatẽ incurrit; g Miſſam tamen, & officia diuina audire, confiteri cõicare, nõ ſolũ extra ſuam diœceſim, ſed etiã intra eam, imo intra eccleſiã cathedralem, vt quilibet alius Dominus laicus, poteſt, dũmodo Miſſam corã ſe auctoritatiuè celebrari nõ faciat.

g c. 1. §. ſi. de re iud. in 6.

DECISIO LX.

Ex conſ. 65. alias 56.

60 Suſpenſus, excommunicatus, vel interdictus ante denuntiationem euitendus non eſt, & iuriſdictionẽ publicam valide exercere poteſt. h

h Extra. ad euitãda Martini V.

DECISIO LXI.

Ex conſ. 66 alias 17. de cler. exc. min.

61 Suſpenſio, quæ per concubinatum notorium incurritur, i ipſo iure per pœnitentiã tollitur; K * Irregularitas tamen orta vel ex concubinatu publico, vel ex celebratione publici fornicarij ipſo iure per pœnitentiam non tollitur. *

i c. nullus c. præter. d. 32. ca. ſciſcitantibus 15. q. 8

K c. ſi qui ſunt. d. 81 & gl. ibi. Man. ca. 25. n. 77. & c. 27. nu. 154. Man. ca. 25. n. 77.

DECISIO LXII.

62 Papa ab irregularitate nec abſoluit vnquã, nec ab ea facultatem abſoluendi facere cenſetur, niſi id exprimat, etiamſi in Bullis clauſula illa, *Te a quibuſuis cenſuris abſoluentes*, addatur.

DECISIO LXIII.

Ex conſ. 67. alias 4. de corp. vitiat.

63 Clericus minorum ordinũ, qui per infirmitatẽ, & ægritudinẽ omnes digitos vtriuſque pedis, exceptis pollicibus amittit, irregularis non efficitur, ſed ad maiores ordines aſcendere, & beneficium obtentũ retinere põt; l cũ nullus defectus partis mẽbri irregularẽ quẽpiam reddat, niſi magnã deformitatẽ inducat, aut impotentiã ad vtendũ ordinib. faciat. m

l cap. qui partem. c. ſi quis a medicis. & cap. ſi quis in ægritudine di. 55. m c. 3. de corp. viti. Man. ca. 27. num. 198. & 406.

DE-

DECISIO LXIV.

Ex conſi. 68 aliàs 41. de homicidio.

64 Qui archibuſium, rota non flexa, ſuper ſcamno dimittit, & exinde aliquis ex rotæ tactu occiditur, irregularitatẽ ex homicidio caſuali, & diſpenſabili ob huiuſmodi actum illicitum, & in non flectendo rotã cõmiſſam negligentiam incurrit. *

Man. ca. 27. num. 219. & 239.

DECISIO LXV.

65 Suſpenſus ab Altaris miniſterio, nulla facta mentione de fructuũ receptione in ſententia ab ordinario ſuo lata; fructus beneficij ante ſuſpenſionẽ, & irregularitatẽ quæſiti cuius neque titulum, neque adminiſtrationem fructuum, irregularitas ſuperueniens tollit, *n* percipere poteſt: eo quod ſuſpenſio, & ſuſpenſio ab altaris miniſterio, res diuerſæ sũt; *o* a diuerſis autẽ nõ fit illatio, *p* præſertim ad pœnam ampliãdam. *q*

n Inno. in c. cum noſtros de cõceſſ. prab.
o Glo. in cle. cupiẽtes. de pœnit.
p l. Papinianus ff. de minoribus.
q c. pœna. de pœnit. diſt. 1.

DECISIO LXVI.

Ex conſi 69 aliàs 12 de cler. exc. mini.

66 Epiſcopus bona fide, & ſine animo contrauenicndi decretis Concilii Tridentini, *r* Pontificalia in aliena diœceſi, vbi eum morari contingit, ſine licentia Epiſcopi diœceſis exercens, conſecrando nimirum calices vel Corporalia, ſuſpenſionẽ incurrit, & ſi poſtea celebret, aut alia munera epiſcopalia adminiſtret, irregularis efficitur.

r Tri. ſeſ. 6. c. 5. de refor.

DECISIO LXVII.

Ex conſi 70. aliàs 3. de cler. non ordin. miniſtr.

67 Diaconus, qui vt talem ſe gerẽs, & nõ vt ſacerdos, puerũ ſolenniter baptizat, præſente & annuente parocho, quãuis in foro exteriori irregularis iudicari poſſit, quia p̃ſumitur baptizaſſe tanq̃ presbiter, vſurpando officium presbiteri; * ſi tamen ſine dolo, aut contemptu id faceret putans id ſibi licere ex licentia parochi, in foro conſcientiæ irregularis non erit. *ſ*

Man. ca. 27. num. 241.
ſ Pan. in c. paſtoralis. §. verum de appel.

DECISIO LXVIII.

Ex cõſ. 71. aliàs 6 de ætа. & qual. ord.

68 Sacerdos ante legitimã ætatem ordinatus, irregularis efficitur, & ſicut interdictus ad Miſſam celebrãdam, & alios quoſcunque actus ſpecialiter ordinib. deputatos inhabilis redditur, nec ſine peccato in officiis, defunctorum, verba illa, ***Dominus vobiſcum***, aut orationes, quas presbiteri ſoli in huiuſmodi officiis proferre ſolent, dicere poteſt; cũ hi actus peculiares presbiterorũ ſint: ſic tamen irregularis nouã irregularitatẽ celebrando nõ incurrit; cum nullus irregularis celebrãdo contra iura, aut miniſtrando in officio, nouã irregularitatẽ incurrat, *t* * quamuis ante obtentam diſpenſationem celebrãdo mortaliter peccet; *u* quia irregularitas neque vera ſuſpenſio eſt, neque cẽſura eccleſiaſtica, & ita celebrans illa irretitus nullam violat cenſuram, nec aliquid aliud, cuius violatio nouã infligat irregularitatem, nemo autem fit irregularis, niſi in caſibus à iure expreſſis. *x* *

t Inno re cep. in c ſi celebr. de cler. exc. miniſtr.
Man. ca. 27. n. 194.
u Arg. c. ſi. de tem. por. ord. & c. inquiſitionis de accuſat.
x c is qu. de ſen. excom in 6.

DECISIO LXIX.

Ex conſi. 72. aliàs 15. de cler. excom. miniſtr.

69 Excommunicatus, & interdictus celebrãdo duas irregularitates, ſeu vnã ex duplici cauſa incurrit, *y* ſed vna ſine altera tolli poteſt; cũ nõ ſit maior ratio, cur ex vna, quam ex alia cauſa incurratur, dici autem non poteſt ex neutra incurri, ſicut etiam qui contra duo præcepta vno actu peccat, totidẽ peccata

Man. ca. 27. num. 194.
y arg. c. cũ pro cauſa de ſen. ex com. & c. ex parte. de off. ordin.

committit, quot præcepta tranſgreditur. aut vnum peccatum tot circuſtantijs neceſſario confitendum, quot præcepta eſt tranſgreſſus: vnde duplici diſpenſatione indiget, aut vna ex duplici cauſa, & vna fine altera tolli poteſt, ſed tamen donec altera tollitur, ſublatione alterius vti nequit. z

d. c ex ...rte.

DECISIO LXX.

Ex conſ.73. alias 1.

70 Fœmina quamuis non iure communi, ex Papæ tamen priuilegio excommunicare, & prædicare, ſicut & laicus, poteſt eo quod fœmina iuriſdictionem eccleſiaſticam habere a poteſt; qui vero iuriſdictionem eccleſiaſticam habet, etiã ſi claues nõ habeat, excommunicare valet. b

c. dile... a de ma... r. & obe... ien. c. di... ctis. de ... xceſſ pra... lat. ... S. Th. 4. ... l. 18. q. 2. ... r. 2. q. 2.

DECISIO LXXI.

Ex conſ.74 alias 26.

71 Quia ſubiratus ob quædam contenta in ſchedula, quam legit, clericum ſocium petentem vt ſibi copiam eã legendi faciat, a ſe repellit, tangendo eum manu, qui tamen illud in iniuriam non accipit, excommunicationem non incurrit; eo quod excommunicatio maior ſine peccato mortali nõ incurritur; c huiuſmodi autem repulſio inter amicos, & conuerſantes familiariter, culpa mortalis nõ eſt, cum in omni materia paruitas rei a culpa mortifera excuſare cenſetur. *

c. Nullus ... et c. nemo ... 11. q. 3.

Man. pra... lud. 9. n. ... 11.

DECISIO LXXII.

Ex conſ.75. alias 5. de corp. vitiat.

72 Cartilaginis auris parua carens particula, quæ legi poteſt, vel ita diſſimulari, vt ſcandalum non inducat, vtendo capillo corone dimiſſiore, ſaltem in illa parte, irregularis non eſt, nec ad celebrandũ diſpenſatione indiget; ſecus autem ſi tota, aut dimidiata, aut etiam tertia parte auris careat. *

Man. ca. 27. num. 199. & 223.

DECISIO LXXIII.

Ex conſ.8. in Nouis deeſt in antiquis.

* 73 Excommunicatio generaliter in capitulum lata, licet valere non cenſeatur, d ſuſpenſio tamen ſic abſolutè contra illud lata valet, & ſingulos de capitulo exiſtentes ligat. e

d c. Romana. §. in vniuerſitatẽ. de ſent. ex com in 6. e c ſi ſententia. de ſentent. exc. in 6.

DECISIO LXXIV.

Ex conſ.15. in Nouis, deeſt in antiquis.

* 74 Promittens in partibus certã pecuniarum quantitatem ei, qui diſpenſationem Apoſtolicam expeditam tradet, ſub Extrauagante Gregorij XIII. f comprehenditur; & gratia facta nulla, & irrita eſt, etiamſi tertius, qui illam impetrauit, huius promiſſionis eſſet ignarus. Gratiæ autem reualidatio ſic per ſordes promiſſas obtenta, ita danda videtur, vt nõ quod promiſit, ſed ꝙ labor iuſtè meretur, perſoluatur.

f Extrau. incip. Ab ipſo. & eſt 38. in ordine.

DECISIO LXXV.

Ex con.17. in Nouis deeſt in antiquis.

* 75 Cum Papatus beneficiũ ſit, g omniſque ſimoniacus in ordine, vel beneficio ipſo iure excommunicationem incurrat, h conſequenter donans aliquid Cardinali, vt eueniente vacãtia Sedis Apoſtolicæ, ſuo, & aliorum voto ſuffragetur tertio alicui digno pœna Extrauagantis Pauli IIII. i aduerſus ambientes Papatum editæ, ligatur, & ſimoniam

g c. 1. de maledict. h Extra. 2. de ſimo. i Extra. cum ſecũdum Apoſtolum. & eſt conſtitutio 38. in ordinẽ eiuſdem.

ſimoniam committit, quæ licet ex ſola donatione iſtius, conuentionalis ſit, ſi tamen poſtea Cardinalis dicto tertio det, procuretve votum, & ſuffragium, realis efficitur ex vtraque parte completa, quæ prædictam excõmunicationẽ inducit. *

Naua. in Man. ca. 23. n. 105

DECISIO LXXVI.

Ex conſ. 18. in Nouis, deeſt in antiquis.

K Extra. incip volentes 1577. & eſt 53. in ordine eiuſdem.

76 Extrauagans K Gregorij XIII. lata contra extrahentes frumentum ex ſtatu eccleſiaſtico, vel ementes, ad alium vſum, quam ſuæ familiæ ſuſtentandæ, ſub pœna excommunicationis, de imponenda, non autem de ipſo iure incurrenda excõmunicatione intelligitur, niſi eius officiales ipſi illam in ſuis proclamatis addiderint. Quia vero pœna facienti impoſita, nec mandantem ligat, nec facere conantem, niſi ad factum peruẽtum ſit, * nec extraxiſſe dicitur, qui extrahere tentauit, etiamſi à loco cœpiſſet auferri dummodo territorium non exiuerit, qui non extraxit, ſed emit extrahendum, & negociãdum, ſoluitque ſtipendia extracturis, immò etiam per aliquot milliaria verſus extremum ſtatus eccleſiaſtici, per quod extrahendum erat, ſolummodo adduxerit, excommunicatus non eſt.

Naua. in Man. ca. 27. n. 51.

DECISIO LXXVII.

Ex conſ. 53. in Nouis, deeſt in antiquis.

77 Suſpenſi, & interdicti ſimpliciter, ab officio prædicandi non ſuſpenduntur, * cum prædicatio de officiorum diuinorum numero non ſit quæ interdicto perſonali, vel ab officio diuino ſuſpenſo interdicuntur, vnde cum pœna extra proprios caſus extendi non debeat, *l* quamuis Miſſam interdicti; aut ſuſpenſi denunciati audire, peccatum ſit, *m* prædicantes tamen huiuſmodi audiri licitè poſſunt, dummodo ab officio prædicandi expreſsè interdicti, aut ſuſpenſi non fuerint.

Naua. in Man. ca. 27. n. 176

l c. ſcana de pœnit. d. 1. & c. odia. de reg. iur. in 6.

m Extra. Ad euitã da ſcandala.

TITVLVS XXIV.

De verborum ſignificatione.

SVMMARIVM.

1 *Prohibitio ab ingreſſu Eccleſiæ, interdictum, & ſuſpenſio, diuerſis reſpectibus appellatur.*

2 *Suſpenſi, ſeu interdicti in prohibitis actionibus vitandi ſunt, ſi ſint denunciati.*

3 *Fortunam pinguiorem ſortitur, qui deducto ne egeat, ſoluere poteſt.*

4 *Locus inſignis dicitur, qui in ordine locorum quiddam habet præcipuum.*

5 *Concilium Prouinciale, quid, & à quo congregari poteſt.*

6 *Verbum. Non ſuffragetur poſitũm in Trid. ſeſſ. 24. cap. 12. quid denotat.*

7 *Concubinarij, non ſolùm tertia parte fructuum, ſed etiam diſtributionũ, per cap. 14. ſeſſ. 24. priuantur.*

DECISIO I.

Ex conſ. 1. alias 9.

1 PRohibitio ab ingreſſu eccleſiæ, diuerſis reſpectibus in iure interdictũ, *a* & ſuſpenſio, *b* appellatur: Suſpenſio enim dicitur, ſi ob culpam

a c. ſacro. de ſent. ex com.

b c. 1. & c. ſi quis au tem. de ſent. excõ. in 6.

INDEX QVARTVS

Concordantiarum, Numerorum, & Diſpoſitionis Conſiliorum Primæ & Antiquæ editionis, cum Secunda, & Noua, iuxta ordinem Librorum, & Titulorum Iuris Canonici.

LIBRI PRIMI.

Titulus I.

DE *ſumma Trinitate, & fide Catholica. f.* 1
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
4. conſil.] tio vnum.
Conſ. 1. alias conſ. 7. & 9. de iure iur.
2. alias cōſ. x. de iureiu.
3. alias cōſ. 12. de iureiu.
4. conſi. 11. de iureiur.

Titulus II.

De Conſtitutionib. fol. 3.
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
7. conſ.] tio 11
Conſ. 1. alias 1
2 alias 5
3 alias 11
4 alias 3
5 alias 7
6 alias 2
7. alias 20. de ſent. exc.

Titulus III.

De reſcriptis. fol. 8
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
2. conſil.] tio 21.
Conſi. 1. alias 12
2 alias 8

Titulus IV.

De Conſuetudine. fol. 9
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
2. conſi.] tio 2.
Conſ. 1. alias 2
2 alias 1

Titulus V.

De Electione, & Electi poteſtate. fol. 9
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
13. conſi.] tio 15.
Conſ. 1. alias 2
2 alias 8
3 alias 7
4 alias 9
5 alias 5
6. alias 6. de verb. ſignif.
7 alias 4
8 alias 6. de appel.
9 alias 10
10 alias 11
11 alias 1
12 alias 12
13 alias 3

Titulus VI.

De Renunciatione. fol. 10
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
6. conſ.] tio 12.
Conſi. 1. alias 5
2 alias 7
3 alias 8
4 alias 1
5 alias 10
6 alias 11

Titulus VII.

De temporib. ord. fol. 12
Antiq. edit. hēt] Noua edi
51. conſ.] tio 46.
Cōſ. 1. alias 1. de in int. reſ.
2. alias 7. de off. iud. del.
3. alias 5. de æta. & qual.
4. alias 8. de priuileg.
5 deeſt in Nouis.
6. alias 1. de eo qui furt. ord. ſuſcep.
7 deeſt in Nouis.
8. alias 2. de eo qui furt. ord. ſuſcep.
9. alias 8. de ſacra. non iter.
10 alias 2
11 alias 3
12. alias 4. de ſacr. non iter.
13 alias 18
14 alias 14
15 alias 15
16 alias 21
17. alias 6. de ſac. nō ite.
18 alias 23
19 alias 27
20 alias 28
21 alias 4
22 alias 36
23 alias 37
24 alias 11
25 alias 31
26. alias 5. de cler. exc. min.
27 alias 12
28 alias 13
29 alias 34
30 alias 39
31. alias 7. de filijs præsb.
32 alias 30
33 alias 29
34 alias 25
35 alias 7
36. alias 1. de ſac. nō ite.
37. alias 6. de corp. vit.
38. alias 40. de homicid.
39.

39.alias 3.de fil. preſb.
40.alias 7.de ele.exe.min.
41. alias 1. de his quæ vi met.cau.fiunt.
42 alias 17
43 alias 38
44 alias 24
45 alias 10
46 deeſt in Nouis.
47 alias 46
48 alias 6
49 alias 5.de reſcr.
50 alias 8
51 alias 26

Titulus VIII.

De Aetate & qualit.ordinandorum. fol.20.
Antiq.edi.hēt] Noua edi- 9.conſi.] tio 7.
Cōſ.1.alias 45.de tēp.ord.
2.alias 4.de præſumpt.
3.alias 4.de filiis preſb.
4 alias 4
5.alias 35.de tem.ord.
6.alias 9.de temp.ord.
7.alias 9.de cler.excōi.
8.alias 47.de regularib.
9.alias 48.de regularib.

Titulus IX.

De ſacra vnctione.fol.21.
Editio vtraque vnicum,& idem conſilium habet.

Titulus X.

De ſacramen.non ite.f.22.
Hic titulus deeſt in antiq.

Titulus XI.

De filijs preſbit. fol.22
Antiq.edi.hēt] Noua edi 5.conſ.] tio 10
Conſ.1.alias 1
2 deeſt in Nouis.
3 alias 6
4 alias 9.de præb.
5 alias 2

Titulus XII.

De ſeruis non ord.fol 24.
Hic tit.deeſt in Nouis.

Antiqua editio vnum habet conſilium.
Cōſ.1.alias 2.de reſti.ſpol.

Titulus XIII.

De corpore vitiatis.fol.24.
Antiq.edi.hēt] Noua edi vnum conſ.] tio 7.
Conſ.1.alias 20.de reſcri.

Titulus XIIII.

De Bigamis non ord.fol.25
Antiq.edit.hēt] Noua edi 3.conſ.] tio 4.
Conſi.1. 1
2 2
3 3

Titulus XV.

De clericis peregri.fol.25
Antiq.edi.hēt] Noua edi vnum conſ.] tio vnum
Conſ.1.alias 4.de fo.cōp.

Titulus XVI.

De officio vicarij fol.25
Antiq.edi.hēt] Noua edi 2.conſilia] tio 1.
Conſ.1.alias 3.de cri.falſi.
2.alias 1.in Nouis.& etiā 2.de maior.& obed.

Titulus XVII.

De offic.iud.de leg. fol.26
Antiq.edi.hēt] Noua edi 3.conſ.] tio 10.
Conſ.1. alias 3
2 alias 6
3. deeſt in Nouis.

Titulus XVIII.

De offic.iudic.ordi.fol.27.
Antiq.edi.hēt] Noua edi 15.conſil.] tio 11.
Cōſ.1.alias 16.de clā.deſp.
2 alias 7
3 [alias 2
4
5.alias 3.de foro comp.
6 alias 9
7.alias 6.de maio.& ob.
8.alias 31.de pen.& re.
9. alias 3
10.alias 7.de maio.& obe.
11.alias 12 de ma.& obe.
12 deeſt in Nouis.
13 alias 45.de homic.
14 alias 4
15 alias 22.de pœ.& re

Titulus XIX.

De officio iud.ecis. fol.29.
Editio vtraq; vnicum,& idem conſilium habet.

Titulus XX.

De maior.& obed.fol.29.
Antiq.edi hēt] Noua edi 5.conſ.)tio 12.
Conſ.1. alias 5
2 alias 3
3 alias 1
4 alias 4
5.alias 6.de off.iud.ord.

Titulus XXI.

De pactis. fol.30
Antiq.edi.hēt] Noua edi 6.conſilia] tio 7.
Conſ.1.alias 4.de præſcr.
2 alias 6
3 alias 5
4.alias 1.de cōuer.infid.
5 alias 7
6 alias 1

Titulus XXII.

De procuratoribus. fo.31
Antiq.edit.hēt) Noua edi 3.conſil.)tio 1.
Conſi.1.alias 4.de pactis.
2 alias 2.de depoſito,
3 alias 1

Titulus XXIII.

De his quæ vi, met.cau. fiunt. fol.31
Antiq.edi.hēt) Noua edi 7.conſilia.)tio 10.
Conſi.1.alias 3
2 alias 4
3 alias 5
4 alias 2
5 alias 9
6 deeſt in Nouis.
7 alias 6

Ti-

Titulus XXIV.
De integ. r. ſt. *fol.* 32
Antiq. edi. hēt] Noua edi
vnū conſi.] tio vnum.
Conſi. 1. alias 3. de iudic.
Titulus XXV.
De Arbitris. *fol.* 32
Hic titulus deeſt in antiq.

LIBRI SECVNDI.

Titulus I.
De inducijs. *fol.* 33
Antiq. edi. hēt]Noua edi
2. conſil.] tio 4.
Conſi. 1. alias 1
2 alias 2
Titulus II.
De foro compet. *fol.* 33
Antiq. edi. hēt] Noua edi
2. conſilia.] tio 6.
Conſi. 1. alias 2
2 alias 9. de priuil.
Titulus III.
De Ferijs *fol.* 33
Antiq. edi. hēt] Noua edi
5. conſilia.] tio 6.
Conſi. 1. alias 1
2 alias 3
3 alias 2
4 alias 4
5 alias 5
Titulus IIII.
De cauſa poſſeſſionis. *f.* 34
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
vnū conſiliū.]tio vnū.
Cōſi. 1. alias 1. de off. iu. or.
Titulus V.
De reſtit ſpoliat. *fol.* 34
Antiq. edi. hēt) Noua edi-
vnum conſi.) tio 3.
Conſi. 1. alias 1
Titulus VI.
Vt lite pendente *fol.* 33
Hic titul. deeſt in Nouis.
Antiqua editio habet vnū
conſilium.
Conſi. 1. alias 9. de conſti.

Titulus VII.
De ſequeſtratione. *fol.* 35
Edito vtraque vnicum, &
idem habet conſilium.
Titulus VIII.
De confeſſis. *fol.* 35
Editio vtraque vnicum, &
idem habet conſilium.
Titulus IX.
De probationibus. *fol* 35
Hic titul. deeſt in Nouis.
Antiq. edit. vnū hēt conſi.
Conſi. 1. 1. de fide inſtr.
Titulus X.
De teſtib. & atteſta. *fol.* 35
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
vnum conſi.] tio 2.
Conſi. 1. alias 5. de cri. falſi.
Titulus XI.
De teſtib. cogen. vel non.
Hic titul. deeſt in Antiq.
Titulus XII.
De fide inſtrumen. *fol.* 36
Hic titul. deeſt in Antiq.
Titulus XIII.
De iureiuran. *fol.* 36
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
4. conſil.) tio 11.
Conſi. 1. alias 3
2 alias 5
3 alias 1
4 alias 2
Titulus XIIII.
De præſcriptionib. *fol.* 37
Antiq. edi. hēt) Noua edi-
vnum conſi.) tio 5.
Conſi. 1. alias 1
Titulus XV.
De ſenten. & re iud. *fol.* 37
Antiq. edi. hēt) Noua edi-
vnum conſi.)tio 2.
Conſi. 1. alias 5. de appel.
Titulus XVI.
De appellation. *fol.* 37
Antiq. edi. hēt) Noua edi-
4. conſi.) tio 7.
Conſi. 1. alias 3
2 alias 1
3 alias 2
4 alias 4

LIBRI TERTII.

Titulus I.
De cohabitatione clericorum & mulierum. *fol.* 38
Antiq. edi. hēt) Noua edi-
vnum conſi.)tio 2.
Conſi. 1. alias 2
Titulus II.
De clericis non reſid. *fo.* 38
Antiq. edi. hēt) Noua edi-
13. conſi.) tio 22.
Conſi. 1. alias 4
2 alias 1
3 alias 12
4 alias 15
5 alias 19
6 alias 5
7 alias 6
8 alias 9
9 alias 11
10 alias 8
11 alias 2
12 alias 18
13 alias 22
Titulus III.
De præb. & dign. *fol.* 40
Antiq. edi. hēt) Noua edi-
68. conſil.) tio 34.
Conſi. 1. alias 1
2 alias 8
3 deeſt in Nouis.
4 alias 13. de elect.
5 alias 5
6 alias 7
7 alias 6
8 alias 3
9. alias 11. de ſtat. mon.
10. alias 10. de reſcrip.
11. alias 1. de æta. & qua
lit. ordin.
12 alias 10. & 19.
13 alias 9. de reſcrip.
14 alias 11

15.alias 8.de pœni.& rem.
16.alias 17.de cler.nõ reſi.
17.alias 11.de Reſcrip.
18.alias 31.
19.alias 2.de Iurepatron.
20.alias 1.ne ſede vacante.
21.alias 14.de Election.
22.alias.14.de reb. Eccleſ. non alien.
23.alias 4.de Renunciat.
24.alias 16.de cler.nõ reſi.
25 alias 25
26 alias 13
27 alias 15
28 alias 23
29 alias 24
30 alias 28
31 alias 14
32 alias 18
33 alias 26
34 alias 17
35 alias 16
36 alias 22
37 alias 20
38.deeſt in Nouis.
39.deeſt in Nouis.
40.deeſt in Nouis.
41.alias 2.de Parochijs.
42.alias 30.
43.deeſt in Nouis.
44.alias 11.de verb.ſignif.
45.alias 11.de iniu.dã.dat.
46.alias 65.de ſimonia.
47.alias 4.de verb.ſignific.
48.alias 1.de eccleſi.ædifi.
49.alias 1.de ſolutionib.
50.alias 13.de præſcript.
51.alias 32.
52.alias 63.de ſimonia.
53.deeſt in Nouis.
54.alias 61.de ſimonia.
55.alias 3.de vita & ho.cl.
56.alias 34.de præbend.
57.alias 11.de re.ec.non al.
58.deeſt in Nouis.
59.deeſt in Nouis.
60.alias 2.& 4.de pec.cler.
61.alias 7.de ſucceſ.ab int.
62.alias 20.de celebr.miſſ.
63.alias 3.de cler.non reſ.
64.alias 12.de reb.ec.nõ al.
65 alias 1.de vita & ho.cl.
66.alias 5.de immu.eccle.
67.alias 16.de Præſcript.
68.alias 3.de ſolutionib.

Titulus IV.
De clerico ægrotante. f.50
Antiqua editio ha) Noua bet duo conſilia.) edit.3.
Conſi.1.alias 2
2 alias 3

Titulus V.
De conceſſione præb. f.51.
Hic titulus deeſt in Nou.
Antiqua edit.tria hab.conſ.
Cõſ.1.alias 1.vt eccl.benefi.ſine dimin.conſ.
2.deeſt in Nouis.
3.alias 15.de elect.

Titulus VI.
De his, quæ fiunt à prælato ſine conſen. cap. f.51.
Antiq.edit.hẽt) Noua edi duo conſilia.) tio.1.
Conſil.1. alias 1
2.alias 36.de regularib.

Titulus VII.
De his, quæ fiunt à maiori parte capit. fol.51.
Editio vtraque vnicum, & idem conſil.habet.

Titulus VIII.
De reb. eccl. non alien. f.51.
Antiq.edit.hẽt) Noua edi 11.conſilia.) tio.19
Conſil.1.alias 16
2 alias 15
3 alias 18
4 alias 10
5 alias 4
6 alias 6
7 alias 7
8 alias 2.de præſcr.
9 alias 9
10 alias 5
11 alias 2

Titulus IX.
De Depoſito. f.53
Antiq.edi.hẽt) Noua edi 5.conſilia.) tio.3.
Conſil.1. alias 1
2.deeſt in Nouis.
3.deeſt in Nouis.
4 alias 4
5 alias 5

Titulus X.
De Emptione, & vend. f.54
Antiq.edit.hẽt) Noua edi 11.conſilia.) ditio.22
Conſil.1. alias 13
2 alias 9.de cenſibus.
3 alias 3
4 alias 8
5 alias 9
6 alias 6
7 alias 15
8 alias 1
9 alias 16
10 alias 17
11 alias 14

Titulus XI.
De locato, & condu. f.56
Antiq.edit.hẽt) Noua edi vnum conſ.) ditio.4
Conſ.1 alias 1

Titulus XII.
De Rerum permut. f.56
Hic titulus deeſt in Nou.
Antiqua editio vnicum habet conſilium.
Conſ.1. 3.de Iurepatro.

Titulus XIII.
De Feudis. fol.57
Editio vtraque vnicum, & idem habet cõſilium.

Titulus XIIII.
De Fideiuſſoribus. fol.57
Hic titulus deeſt in Nou.
Antiq.editio vnũ hẽt conſ.
Conſ.1. alias 4.de ſolutio.

Titulus XV.
De Solutionibus. fol.57
Antiq.edi.hẽt) Noua edi 3.conſilia.) tio.7.

Conſ.

Conſi. 1. deeſt in Nouis.
2 alias 6
3 deeſt in Nouis.

Titulus XVI.

De donationibus. fol. 57
Antiq. edit. hēt] Noua edi-
9. conſi.] tio 10.
Conſi. 1. alias 1
2 deeſt in Nouis.
3 deeſt in Nouis.
4 deeſt in Nouis.
5 alias 4
6. alias 2. de præſumpt.
7. alias 82. de regularib.
8. alias 81. de regularib.
9 alias 3

Titulus XVII.

De Peculio clericorum. f. 59
Hic titulus deeſt in antiq.

Titulus XVIII.

De Teſtamentis. fol. 59
Antiq. edit. hēt] Noua edi
14. conſilia.] tio 17.
Conſi. 1. alias 17
2 alias 16
3 alias 3. de dep.
4. alias 8. de reb. ecc. non al.
5 alias 2. de Iudæis
6 alias 12
7 alias 14
8 alias 7
9 alias 13
10 alias 3
11 alias 6
12 alias 10
13 alias 9
14 alias 8

Titulus XIX.

De ſucceſſionibus ab inteſtato. fol. 61
Antiq. edit. hēt] Noua edi-
4. conſilia] tio 9.
Conſi. 1. alias 2
2 alias 3
3 alias 5
4 alias 4

Titulus XX.

De ſepulturis. fol. 62
Antiq. edit. hēt] Noua edi
7. conſilia] tio 10.
Conſi. 1. alias 2
2 alias 1
3 alias 4
4 alias 6
5 alias 9
6 alias 7
7 alias 8

Titulus XXI.

De Parochijs. fol. 62
Antiq. edit. hēt] Noua edi-
vnum conſ.] tio 3.
Conſi. 1. alias 1

Titulus XXII.

De Decimis. fol. 63
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
duo conſil.] tio 3.
Conſi. 1. alias 2
2 alias 1

Titulus XXIII.

De regularibus. fol 64
Antiq. edit. hēt] Noua edi
85. conſil.] tio 91.
Conſi. 1. alias 4
2 alias 9
3 alias 60
4. alias 2. de ſtatu mona.
5 alias 26
6 alias 40
7 alias 49
8. alias 7. de cōuer. cōiu.
9 alias 43
10 alias 51
11 alias 15
12 alias 35
13 alias 11
14 alias 7. de ſolu.
15 alias 6. de don.
16. alias 8. de ſtatu mon.
17 alias 16
18 alias 39
19 alias 54
20. alias 14. de ſta. mon.
21 alias 12
22 alias 25
23 alias 10
24 alias 50
25 alias 48
26 alias 3
27 deeſt in Nouis.
28 alias 46
29 alias 30
30 alias 20
31 alias 14
32 alias 31
33 alias 62
34 alias 34
35 alias 28
36 alias 19
37 alias 17
38 alias 4. de diuort.
39 alias 18
40 alias 21
41 alias 41
42 alias 32
43 alias 29
44 alias 24
45 alias 33
46 alias 27
47. alias 15. de ſtat. mon.
48. alias 5. de ſta. mona.
49 alias 61
50 alias 77
51 alias 78
52. alias 1. de regularib.
53 alias 73
54 alias 72
55 alias 71
56 alias 56
57 alias 66
58. alias 5. de ſtat. mon.
59 alias 52
60. alias 11. de maior. & obed.
61 alias 64
62 alias 37
63 alias 65
64 alias 80
65 alias 74
66. alias 5. de verb. ſign.
67 alias 68
68 alias 53
69 alias 75
70. alias 13. de ſta. mon.

71 alias 7.de donat.
72 alias 59
73 alias 85
74 alias 86
75.alias 3 de ſtatu monac.
76.alias 20.de priuileg.
77.alias 1.de præſumpt.
78.alias 15.de reſcript.
79.alias 33.de pœn.et rem.
80.alias 17.de ſtatu mon.
81.alias 6.de ſtatu mona.
82.alias 7.de ſtatu monac.
83.alias 18.de ſtatu mon.
84.alias 3.de conuer.coni.
85 alias 76
Titulus XXIIII.
De Mendicantibus f.79
Antiq. edit. vnicum habet conſilium.
Hic titulus deeſt in Nou.
Conſ. 1.alias 4.de cri.falſ.
Titulus.XXV.
De conuerſ.coniugat. f 80.
Antiq.edi.hēt] Noua edi-
6.conſilia.] tio.15
Conſ.1. alias 2
2 alias 8
3 alias 6
4 alias 5
5 alias 14
6 alias 11
Titulus.XXVI.
De Conuerſ.infidel. f.81.
Antiq.edit.hēt] Noua edi-
2.conſilia.] tio.4.
Conſi.1. alias 3
2 alias 1
Titulus.XXVII.
De voto. fol 82
Antiq.edit.hēt] Noua edi
35.conſilia.] tio.44.
Conſ.1. alias 4
2 alias 28
3 alias 8
4 alias 13
5 alias 19
6 alias 3
7 alias 1
8 alias 5
9 alias 6
10 alias 6
11. deeſt in Nouis.
12 alias 27
13 alias 16
14.alias 55. de Regularib.
15.alias 45. de Regularib.
16 alias 36
17 alias 15
18 alias 26
19 alias 25
20 alias 33
21 alias 23
22 alias 42
23 alias 7
24 alias 30
25.alias 42.de regularib.
26 alias 22
27 alias 35
28 alias 20
29 alias 24
30 alias 40
31 alias 34
32 alias 18
33 alias 31
34 alias 14
35 alias 32
Titulus.XXVIII.
De ſtatu monachor. f.88
Antiq.edit.hēt] Noua edi-
6.conſilia.] tio.18.
Conſ.1. 9.de ſucceſ.ab int.
2 deeſt in Nouis.
3 79.de regularibus.
4 10.de Maior.& obed.
5 10
6 9
Titulus.XXIX.
De Religioſis domib. f.89
Antiq.edit.hēt] Noua edi-
vnum conſ.] tio.3.
Conſ.1. 1
Titulus.XXX.
De Iurepatronatus. f.89
Antiq.edit.hēt] Noua edi-
8.conſilia.] tio.8.
Conſ.1.deeſt in Nouis.
2 7
3
4] deſunt in Nou.
5
6 alias 5
7 alias 1
8.deeſt in Nouis.
Titulus.XXXI.
De Cenſibus. fol.90.
Antiq.edit. hēt] Noua edi
14.conſilia] tio: 9.
Conſ 1. 1
2 8
3.35.de ſent.excom.
4.11.de empt.& vend.
5. 4.de conduct.& loc.
6. 10.de empt.& vend.
7 3
8 12
9. 18.de empt.& vend.
10 5
11 2
12 5.de immunit. eccl.
13 7
14 19.de empt.& vendi tione
Titulus.XXXII.
De conſecratione Eccleſiarum. fol 93
Antiq.edit.hēt] Noua edi-
vnum conſ.] tio.2.
Conſ.1. 9.de Maior.& ob.
Titulus.XXXIII.
De Celebratio. Miſſ. f.93.
Antiq.edit.hēt] Noua edi-
19.conſil.] tio.23.
Conſil.1. 1
2 3
3 4
4 7
5. 1.de cler.peregrinis.
6. 9
7 8
8 1
9 2
10. 41.de pœn.& remiſ.
11. 16
12 19

13

13 13
14 17
15 14
16 15
17 12
18 22
19 5

Titulus XXXIV.
De Baptiſmo. *fol.96*
Antiq.edit.hēt] Noua edi
4.conſ.] tio 6.
Conſ.1. 1
2 3.de ſepult.
3 1.de cognat.ſpirit.
4 1

Titulus XXXV.
De Rel & Ven.San. *f.97*
Antiq. edi. hēt] Noua edi-
3.conſi.) tio 3.
Conſ. 1. 2
2 1
3 3

Titulus XXXVI.
De obſeru ieiuni. *fol.98*
Antiq. edi.hēt] Noua edi-
5.conſ.] tio 6.
Conſ. 1. 1
2 3
3 4
4 5
5 18.de priuileg.

Titulus XXXVII.
De Immun Eccl. *fol.99*
Antiq.edi.hēt] Noua edi-
3.conſi.] tio 6.
Conſ. 1. 4
2 6
3 1

Titulus XXXVIII.
De Eccl. Aedific. *fol.99*
Hic titul. deeſt in Antiq.

Titulus XXXIX.
De cler. vel Monach. Sec. ne gotijs ſe immiſc. *fol.99*
Antiq. edi.hēt] Noua edi-
5.conſil.] tio 6.
Conſil.1. 5
2 2

3 3
4 4
5 6

LIBRI QVARTI.

Titulus I.
De ſponſalib. *fol.100*
Antiq.edi.hēt] Noua edi-
54. conſil.]tio 20.
Conſ.1. 3.de cland.deſp.
2 10.de conſ.& affin.
3 2.Qui filij ſint leg.
4 14.de conſ.& affin.
5 2.de cland.deſponſ.
6 13 de cland.deſponſ.
7 12.de conſ.& affin.
8 1.de ſent. & re iudi.
9 8.de cland.deſponſ.
10 38.de voto.
11 3.de deſpon.impu.
12 12
13 deeſt in Nouis.
14 3.de reſcriptis.
15 2. de ſecund.nup.
16 2
17. 1.de eo q cog.cō.vx.
18 11.de voto.
19 4.de conuerſ.con.
20 11.de cland.deſp.
21 1.Qui cler.vel vou.
22 3.de ſecund.nupt.
23 15.de conuerſ.con.
24. 1.de Mat.cō.inr.ecl.
25. 2.de eo,q cog.cō.vx.
26 6
27]deſunt in Nouis.
28
29. 1.de ſucceſ.ab inte.
30 9.de cland.deſpon.
31 2.de cond.appoſit.
32 2.de Raptorib.
33 11
34 9
35 3.de eo,qui dux.in Mat.quā pol.per ad
36. 10.de his,quæ vi mer.ca. fiunt.
37 4. de eo qui dux. in Matrim. quam pol. per adult.
38 5
39 4.de deſp.impub
40 1.de conu.coniug
41 12.de cland.deſp.
42 10
43
44)deſunt in Nouis.
45 6.cland.deſponſ.
46 4
47 deeſt in Nouis.
48 7
49 3
50 29.de pœn.& rem.
51 2.de Reſcript.
52 4.de cland.deſpon.
53 5.de cognat.ſpirit.
54 16

Titulus II.
De deſponſatione impuberum. *fol 109*
Antiq.edi.hēt) Noua edi-
3.conſil.) tio.5.
Conſ. 1. 2
2 1
3 8. de ſponſal.

Titulus III.
De clandeſtina deſponſatione. *fol.109*
Antiq.edit.hēt)Noua edi-
3.conſilia.) tio. 13
Conſil.1. 1
2 7
3 3

Titulus IV.
De Conditionibus appoſitis. *fol.100*
Antiq.edi.hēt) Noua edi-
2.conſilia.) tio.3.
Conſ.1. 1
2 46.de ſent.excom.

Titulus V.
Qui cle. vel Vouent.f.111
Hic

Hic titulus deeſt in antiq.

Titulus VI.

De eo, qui dux. in Matrimonium quam polluit per adulterium. *fol.* 111

Antiq. edi. hēt) Noua edi-
2. conſil.) tio. 5.

Conſ. 1. 1
2 2

Titulus VII.

De cognatio. ſpirit. *fol.* 111

Antiq. edi. hēt) Noua edi-
4. conſilia.) tio. 8.

Conſ. 1. 2
2 6
3 4
4 7

Titulus VIII.

De, eo qui cogno. conſang. vxoris ſuæ. *fol.* 112

Hic titulus deeſt in antiq.

Titulus IX.

De Conſa. & affin. *fol.* 113

Antiq. edit. hēt) Noua edi-
9. conſilia.) tio. 16

Conſ. 1. deeſt in Nouis.
2 9
3 6. & 4. de raptoribus
4 7
5 8
6 13
7 3. qui filij ſint legit.
8 4
9 1

Titulus X.

De Frig. & Maleſi. *fol.* 115

Antiq. edi. hēt] Noua edi-
3. conſi.] tio 3.

Conſil. 1. 1
2 3. de corp. vitiatis
3 2

Titulus XI.

De Matri. contr. contra interdictum eccl. *fol.* 115

Hic titul. deeſt in Antiq.

Titulus XII.

Qui filij ſint leg. *fol.* 116

Antiq. edit. hēt] Noua edi-
2. conſ.] tio 3.

Conſ. 1. deeſt in Nouis
2 1

Titulus XIII.

De diuortijs. *fol.* 116

Antiq. edi. hēt] Noua edi-
3. conſi.) tio 7.

Conſ. 1. 1
2 2
3 3

Titulus XIV.

De donationibus inter virū & vxorem. *fol.* 117

Antiq. edi. hēt] Noua edi-
2. conſil.] tio 2.

Conſ. 1. 8. de donationi.
2 1

Titulus XV.

De Secund Nup. *fol.* 117

Antiq. edi. hēt] Noua edi-
vnum conſ.] tio 3.

Conſil. 1. 1

LIBRI QVINTI.

Titulus I.

De Accuſationib. *fol.* 118

Antiq. edi. hēt] Noua edi-
6. conſilia.] tio 8.

Conſil. 1. 3
2 6
3 8
4 7
5 deeſt in Nouis.
6. 10. de offic. iud. ord.

Titulus II.

De Simonia. *fol.* 119

Antiq. edi. hēt] Noua edi-
76. conſ.] tio 101.

Conſ. 1. 3
2 101
3 40
4 51
5 25
6 47
7 2
8 6
9 16
10 10

11	35
12	5
13	1
14	36
15	70
16	66
17	55
18	82
19	deeſt in Nouis.
20	4
21	8
22	43
23	14
24	13
25	12
26	77
27	79
28	deeſt in Nouis.
29	81
30	73
31	58
32	deeſt in Nouis.
33	80
34	92
35	91
36	15
37	deeſt in Nouis.
38	17
39	59
40	34
41	49
42	39
43	8. de Iurepatron.
44	11
45	57
46	37
47	89
48	33
49	27
50	22
51	23
52	60
53	24
54	41
55	90
56	69
57	100
58	67
	59

59 98
60 95
61 97
62 72
63 62
64 46
65 45
66 88
67 87
68 1.Ne præ.vices ſuas.
69 44
70 38
71 86
72 7
73 96
74 28
75 29
76 76

Titulus III.

Ne præl.vices ſuas. *fol.*133

Antiqua edit.] Noua edi-
hēt 2.conſ.] tio 2.

Conſ.1. 22.de emp.& vēd.
2 2

Titulus IV.

De Magiſtris. *fol.*133

Editio vtraque vnicum, & idem habet conſilium.

Titulus V.

De Iudæis. *fol.*133

Antiqua edit.] Noua edi-
hēt 5.conſ.] tio 6.

Conſil.1. 22. de hæretic.
2 1
3 33.de vſuris.
4 34.de vſuris.
5 35.de vſuris.

Titulus VI.

De Hæreticis. *fol.*134

Antiqua edit.] Noua edi-
hēt 17.conſ.] tio 24.

Conſ.1. 2
2 3.de Renunciat.
3 9
4 11
5 18
6 19
7 4
8 5
9 3
10 1
11 14
12 20
13 15
14 10
15 12
16 24
17 6

Titulus VII.

De Apoſtatis. *fol.*137

Editio vtraque vnicum, & idem habet conſilium.

Titulus VIII.

De homicidio. *fol.*138

Antiqua edit.] Noua edi-
hēt 38.conſ.] tio 50.

Conſ.1. 38
2 42
3 43.& 14.de reſcrip.
4 18.de reſcript.
5 5
6 15
7 3
8 36
9 12.dub.1
10 19
11 11
12 8
13 20
14 14
15 7
16 10
17 13
18 12.dub.2.
19 23
20 2
21 4
22 46
23 23
24 48
25 22
26 25
27 27
28 deeſt in Nouis.
29 21
30 34
31 28
32 24
33 32
34 39
35 44
36 11
37 18
38 16

Titulus IX.

De torneamentis. *fol.*143

Hic titu. deeſt in antiq.

Titulus X.

De Adulterijs. *fol.*143

Antiq.edi.hēt) Noua edi
4.conſilia.) tio 1.

Conſ.1. 9.de conu.coniu.
2 1
3 8.de offic.iud.ord.
4 1.de coh.cler.& mu.

Titulus XI.

De Raptoribus. *fol.*143

Antiq.edi.hēt) Noua edi-
1.conſil.) tio 4.

Conſi.1 1

Titulus XII.

De furtis. *fol.*144

Antiq.edi.hēt) Nouaedi-
8.conſil.) tio 6.

Conſ.1 1
2 2
3 6
4 7.de iniu.& dam.da.
5 5
6 de iniu.& dam.da.
7 4
8 5

Titulus XIII.

De vſuris. *fol.*145

Antiq.edi.hēt) Noua edi-
35.conſil.) tio 35.

Conſi.1 31
2 11
3 8
4 13
5 21
6 22
7 3
8 25

9 1
10 9
11 2
12 2.de emp.& vend.
13 26
14 27
15 6.de conſtitut.
16 24
17 2
18 15
19 20
20 4
21 23
22 5
23 12
24 28
25 29
26 7.de verb.ſignific.
27] 28] deſunt in antiq.
29 19
30 4.de empt.& vend.
31 deeſt in Nouis.
32 17
33 2.de condu.& loc.
34 deeſt in Nouis.
35 14

Titulus XIV.

*De crimine falſi. fol.*150
Antiqua edi.] Noua edi-
hēt 2.conſ.] tio 6.
Cōſ.1. 10.de iniu.& dam. dato.
2 6

Titulus XV.

*De ſortilegijs. fol.*151
Editio vtraque duo,& eadem conſilia habet.

Titulus XVI.

*De cleri.exc miniſt.fol.*151
Antiqua edi.] Noua edi-
hēt 5.conſ.] tio 18.
Conſ.1. 16
2 14
3 13
4 8
5 10

Titulus XVII.

*De cler.nō ord.min. fol.*152
Antiqua edi.] Noua edi-
hēt 2.conſ.] tio 4.
Conſ.1. 4
2 2

Titulus XVIII.

*De eo,qui fur.ord.ſuſ.f.*152
Hic tit.deeſt in antiq.

Titulus XIX.

*De Priuilegijs. fol.*152
Antiqua edi.] Noua edi-
hēt 17.conſ.] tio 25.
Conſ.1. 2.de offic.iud.del.
2 3
3 10.de celebr.Miſſar.
4 4.de reſcript.
5 4.de iudicijs.
6 2
7 23.de celebr.Miſſar.
8 39.de pœn.& remiſſ.
9 38.de pœn.& remiſſ.
10 36.de pœn.& remiſſ.
11 1.de reſcript.
12 6.de temp.ordin.
13 14
14 37.de pœn.& remiſſ.
15 6
16 5
17 25

Titulus XX.

*De purgatione can. fol.*156
Editio vtraque duo, & eadem habet conſilia.

Titulus XXI.

*De iniur.& dam.da.f.*156.
Antiqua edit.] Noua edi-
hēt 4.conſil.] tio 11.
Conſ.1. 4
2 3.de reſtit.ſpol.
3 5
4 5.de ſolutionib.

Titulus XXII.

*De Pœnis. fol.*157
Antiqua edi-] Noua edi-
hēt 4.conſ.] tio 1.
Conſ.1. 10.de conſtit.
2 1
3 3.de Parochis.
4 55.de ſen.excom.

Titulus XXIII.

*De Pœn.& remiſſ. fol.*158
Antiqua edit.] Noua edi-
hēt 26.conſ.] tio 41.
Conſ.1. 39.de ſent.excom
2 17
3 12
4 11
5 3
6 5
7 7
8 10
9 1
10 13
11 27
12 12.de priuileg.
13 28
14 21
15 23
16 40
17 2
18 deeſt in Nouis.
19 13.de priuilegijs.
20 7.de reſcript.
21 26
22 17.de priuileg.
23 47.de ſent.excom.
24 16
25 15.de priuileg.
26 32

Titulus XXIV.

*De ſentent.excom. fol.*163
Antiqua edit.] Noua edi-
hēt 75.conſ.] tio 58.
Conſ.1. 51
2 11.de cler.excō.mini.
3 2
4 4
5 52
6 49
7 34
8 40
9 5
10 3
11 48
12 6

13	13.de hæreticis.
14	41
15	11.de priuileg.
16	42
17	deeſt in Nouis.
18	45
19	10.de verb.ſign.
20	9
21	1.de dolo & cont.
22	deeſt in Nouis.
23	57
24	7
25	1.de foro comp.
26	3.de fide inſtrum.
27	50
28	44
29	36
30	37
31	5.de Iudæis.
32	2.de immu.eccl.
33	16.de ſta.mona.
34	38
35	30
36	33
37	31
38	29
39	43
40	24
41	25
42	28
43	10.de priuileg.
44	27
45	32
46	54.de ſimonia.
47	16
48	13
49	12
50	11
51	14
52	10
53	3.de reb.ec.nõ alien.
54	10.de ſepult.
55	5.de regularib.
56	6.& 7.de regular.
57	23
58	21
59	22
60	19
61	54
62	13.de præſumpt.
63	58
64	4.de cler.exc.miniſt.
65	56
66	17.de cler.exc.mini.
67	4.de corp.vitiatis
68	41.de homicidio.
69	12.de cler.exc.mini.
70	3.de cler.nõ or.min.
71	6.de æta.& qual.ord.
72	15.de cler.exc.mini.
73	1
74	26
75	5.de corp.vitiat.

Titulus XXV.

De verb.ſignificat. fol. 171

Antiq.edi.hẽt 6. conſil.	Noua editio. 11.
Conſi.1	9
2	2
3	1
4	8
5	3
6	deeſt in Nouis.

FINIS.

INDEX QVINTVS

Concordantiarum, Numerorum, & Diſpoſitionis Conſiliorum Nouæ editionis, cum prima, & antiqua, iuxta ordinem librorum, & Titulorum Iuris Canonici.

LIBRI PRIMI.

Titulus I.

De ſumma Trinitate, & fide cathol. fol. 1

Noua edi. hēt vnū conſil.] Antiq.editio 4.

Conſil.1. 3.de clan. deſpõ. duo.11.

Titulus II.

De Conſtitutionib. fol.3

Noua edi.hēt 11.conſil.) Antiq. editio 7.

Conſi.1 1
2 6
3 4
4 deeſt in antiq.
5 2
6 15.de vſuris.
7 5
8 deeſt in antiquis.
9 1.vt lite pendente.
› 1.de pœnis.
11 deeſt in antiquis.

Titulus III.

De Reſcriptis. fol.8

Noua edi.hēt 21.conſil.) Antiq.editio 2.

Conſi.1 11.de priuileg.
2 51.de ſponſal.
3 14.de ſponſal.
4 4.de priuileg.
5 49.de temp.ordinan.
6 12.de priuileg.
7. 20.de pœnit.& remiſ.
8 2
9 13.de præben.
10 10.de præbend.
11 17.de præbend.
12 1
13 50.de præbend.
14 3.de Homicidio.
15 78.de Regular.
16 67.de præbend.
17 43.de præbend.
18 4.de Homicid.
19 deeſt in antiq.
20 1.de corp. vitiatis.
21 deeſt in antiq.

Titulus IV.

De Conſuetudine. fol 9

Noua edi.hēt 2.conſil.] Antiq.editio 9.

Conſil.1 2
2 1

Titulus V.

De elect.& elect.pot. fol.9

Noua edi.hēt 15.conſil.) Antiq.editio 13.

Conſi.1 11
2 1
3 13
4 7
5 5
6 deeſt in antiq.
7 3
8 2
9 4
10 9
11 10
12 12
13 4.de præbend.
14 21.de præbend.
15 3.de conceſſ.præb.

Titulus VI.

De renunciatione. fol. 10

Noua edi.hēt 12.conſil.) Antiq.editio 6.

Conſil.1. 4
2 deeſt in antiq.
3 2. de hæreticis.
4 43.de præbend.
5 1
6 deeſt in antiq.
7 2
8 3
9 deeſt in antiq.
10 5
11 6
12 deeſt in antiquis.

Titulus VII.

De Temp.ordinan. fol.12

Noua edi.hēt 46.conſil.) Antiq.editio 51.

Conſil.1. deeſt in antiquis.
2 10
3 11
4] deſunt in
5] antiquis.
6 48
7 35
8 50
9. 6.de qualit.ordinan.
10 45
11 28
12 24
13 27
14 14
15 15
16 deeſt in antiq.

17 42
18 13
19] deſunt in an-
20] tiquis.
21 16
22 deeſt in antiq.
23 18
24 24
25 34
26 51
27 19
28 20
29 33
30 32
31 25
32] deſunt in anti-
33] quis.
34 29
35. 5.de æta.& qual.or.
36 22
37 23
38 45
39 30
40 deeſt in antiq.
41 21
42]
43] deſunt in antiq.
44]
45. 1.de æta. & qual.or.
46 47

Titulus VIII.

De æta. & qual.ord. fol.20

Noua edi.hēt] Antiq.edi-
7.conſil.] tio 9.
Conſ. 1. 11.de præbend.
2 8. de iurepatronat.
3 deeſt in antiquis.
4 4
5 3.de temp.ordinan.
6 71.de ſent. excom.
7 38. de præbend.

Titulus IX.

De ſacra vnctione. fol.21

Editio vtraque vnicum,& idem conſilium habet.

Titulus X.

De ſacram.non iter. fol.22

Hic titulus deeſt in antiq.

Noua editio 8.cōſi. habet.
Conſ.1. 36.de temp.ord.
2 2. de ſtatu monach.
3 deeſt in antiquis.
4 12.de temp.ordinan.
5 deeſt in antiquis.
6 17.de temp. ordin.
7 deeſt in antiquis.
8 9. de temp.ordinan.

Titulus XI.

De filijs presbyterorū. fo.22

Noua edi.hēt] Antiq.edi-
10.conſilia.] tio 5.
Conſil.1. 1
2 5
3 39. de temp. ordin.
4 3.de æta.& qual.ord.
5 deeſt in antiquis.
6 3
7 31. de temp. ord.
8]
9] deſunt in antiq.
10]

Titulus XII.

De ſeruis non ordin. fol.24

Hic tit. deeſt in Nouis.

Titulus XIII.

De corpore vitiatis. fol.24

Noua edit.hēt] Antiq.edi-
7.conſilia.] tio 1.
Conſ. 1.] deſunt in an-
2] tiquis.
3 2.de frigid. & maleſi.
4 67.de ſent.excom.
5 75.de ſent. excomm.
6 37.de temp.ordinan.
7 deeſt in antiquis.

Titulus XIV.

De bigamis non ord. fol.25

Noua edit.hēt] Antiq.edi-
4.conſilia.] tio 3.
Conſ.1. 1
2 2
3 3
4 deeſt in antiquis.

Titulus XV.

De clericis peregrinis. fo.25

Noua edi.hēt.] Antiq.edi-
vnum conſil.] tio 1.
Conſ.1. 5.de celebr.Miſſ.

Titulus XVI.

De officio vicarij. fol.25

Noua edi.hēt] Antiq. edi-
vnū conſil.] tio 2.
Conſ.1. 2

Titulus XVII.

De offic. iud.deleg. fol.26

Noua edi.hēt] Antiq.edi-
10.conſilia.] tio 3.
Conſ.1. deeſt in antiquis.
2 1. de priuileg.
3 1
4 32.par.2.de ſent.exc.
5 deeſt in antiquis.
6 2
7 2.de temp.ord.
8]
9] deſunt in antiq.
10]

Titulus XVIII.

De offic.iud. ordin. fol.27

Noua edi.hēt] Antiq.edi-
11.conſilia.] tio 15.
Conſ.1. 1.de cauſa poſſeſ.
2 3.& 4
3 9
4 14
5 deeſt in antiq.
6 5.de maior.& obed.
7 2
8 3. de adulterijs.
9 6
10] deſunt in an-
11] tiquis.

Titulus XIX.

De officio iudicis. fol.29

Editio vtraque vnicum, & idem conſil. habet.

Titulus XX.

De maiorit. & obed. fol.29

Noua edi.hēt] Antiq.edi-
12.conſil.] tio 5.
Conſ.1. 3
2 2. de officio vicarij.
3 4
4 2

5 5
6 7. de offic. iud. ord.
7 10. de offic. iud. ord.
8 3. de off. iu. del. du. 2.
9 1. de conſecrat. eccl.
10 4. de ſtatu Monac.
11 60. de Regularib.
12 11. de offic. iud. ord.

Titulus XXI.
De Pactis. *fol. 30.*
Noua edi. hēt.] Antiq. edi-
7. conſilia.] tio. 6.
Conſ. 1. 6
2 53. de præbend.
3 3. de donat.
4 1. de procurat.
5 3
6 2
7 5

Titulus XXII.
De Procurator. *fol. 31*
Noua edi. hēt] Antiq. edi-
vnū conſil.] tio. 3.
Conſil. 1. 3

Titulus XXIII.
De His, quæ vi, met. cau. fiunt. *fol. 31*
Noua edi. hēt] Antiq. edi-
10. conſil.] tio. 7.
Conſ. 1. 41. de temp. ordi.
2 4
3 1
4 2
5 3
6 7
7 deeſt in antiq.
8 27. de Regularib.
9 5
10 36. de ſponſal.

Titulus XXIV.
De in integ. reſtitu. *fol. 32.*
Noua edi. hēt] Antiq. edi-
vnū conſil.] tio. 1.
Conſ. 1. 1. de temp. ord.

Titulus XXV.
De Arbitris. *fol. 32.*
Hic titulus deeſt in antiq.
Noua edi. vnū hēt conſil.
Conſ. 1. deeſt in antiq.

LIBRI SECVNDI.

Titulus I.
De iudicijs. *fol 33*
Noua edi. hēt] Antiq. edi-
4. conſilia.] tio. 2.
Conſ. 1. 1
2 2
3 1. de in integrū reſt.
4 5. de priuileg.

Titulus II.
De foro compet. *fol 33*
Noua edi. hēt] Antiq. edi-
6. conſilia.] tio. 2.
Conſ. 1. 25. de ſent. exc.
2 1
3 5. de offic. iud. ord.
4 1. de cleric. peregri.
5 deeſt in antiq.
6 58. de Regular.

Titulus III.
De Ferijs. *fol. 33*
Noua edi. hēt] Antiq. edi-
6. conſilia.] tio. 5.
Conſ. 1. 1
2 3
3 2
4 4
5 5
6 deeſt in antiq.

Titulus IV.
De Cauſa poſſeſſio. *fol 34*
Noua edi. hēt] Antiq. edi-
vnū conſil.] tio. 1.
Conſ. 1. 4. de iurepatron.

Titulus V.
De reſtitut. ſpol. *fol. 34*
Noua edi. hēt] Antiq. edi-
3. conſilia.] tio. 1.
Conſ. 1. 1
2 1. de ſeruis non ord.
3 2. de iniu. & dam. da.

Titulus VI.
Vt lite pendente. *fol. 34*
Hic titul. deeſt in Nouis.
Titulus vacat.
De dolo & contum. *fol. 34*
Hic titul. deeſt in antiq.
Conſ. vnicum 21
de ſent. excom.

Titulus VII.
De ſequeſtratione. *fol. 35*
Editio vtraque vnicum, & idem habet conſilium.

Titulus VIII.
De Confeſſis. *fol 35*
Editio vtraque vnicum, & idem habet conſilium.

Titulus IX.
De probationibus. *fol. 35*
Hic titul. deeſt in Nouis.

Titulus X.
De Teſt. & atteſta. *fol. 35*
Noua edit. hēt] Antiq. edi-
2. conſilia.] tio. 1.
Conſ. 1. 39. de præbend.
2 deeſt in antiquis.

Titulus XI.
De Teſt. cogend. vel non.
Hic titulus deeſt in antiq.
Noua edit. duo conſ. habet
Conſ. 1.] deſunt in antiq.
2.] quã uis. 2. idē ferè ſit
conſ. 11. de off. iud. ord.

Titulus XII.
De Fide inſtrum. *fol 36*
Hic titulus deeſt in antiq.
Noua editio hēt 4. conſil.
Conſ. 1. 1. de probat.
2 deeſt in antiquis.
3 26. de ſent. excom.
4 deeſt in antiq.
Titulus vacat.
De Præſumption. *fol. 36*
Hic titulus deeſt in antiq.
Noua editio hēt 4. conſil.
Conſ. 1. 77. de Regul.
2 6. de donationib.
3 62. de ſent. excom.
4 2 de ætat. & qual. or.

Titulus XIII.
De Iureiurando. *fol. 36*
Noua edit. hēt] Antiq. edi-
11. conſilia.] tio. 4.
Conſ. 1. 5

2 41
3
4 2.de donationib.
5 2
6 deeſt in antiquis.
7 1.de ſum.tr.& fide ca.
8 5.de verb.ſignif.
9 app.ad 1.de ſum.Tri.
10 2.de ſu.Tr.& fid.ca.
11 4.de ſu.Tr.& fid.ca.

Titulus.XIV.

De Præſcriptionib. fol.37
Noua edit.hēt] Antiq.edi
5.conſilia.] tio.1.
Conſ.1 1
2 8.de reb,eccl.nō alie.
3 deeſt in antiquis.
4 1.de pactis.
5 deeſt in antiquis.

Titulus.XV.

De ſent. & re iudic. fol.37
Noua edit.hēt] Antiq.edi
2.conſilia.] tio.1.
Conſ.1. 8.de ſponſal.
2 deeſt in antiquis.

Titulus. XVI.

De Appellatione. fol.37
Noua edit.hēt] Antiq.edi
7.conſilia.] tio.4.
Conſ.1. 2
2 3
3 1
4 4
5 1.de ſent.& re iud.
6 8.de elect.
7 4.de præbend.

LIBRI TERTII.

Titulus.

De vita & hone.cler. fo.38
Hic titulus deeſt in antiq.
Noua edit. habet 3.conſil.
Conſ.1. 65.de præb.
2 59.de præbend.
3 55.de præbend.

Titulus. I.

De Cohabitatione clericorū & mulierum. fol.38
Noua edit.hēt] Antiq.edi
2.conſil.] tio.1.
Conſ.1. 4.de adulterijs.
2 1

Titulus. II.

De cler. non reſid. fol.38
Noua edit.hēt] Antiq.e-
22.conſilia] ditio.13.
Conſil.1. 2
2 11
3 63.de præbend.
4 1
5 6
6 7
7 deeſt in antiquis.
8 10
9 8
10]
11] 9
12 3
13] [deſunt in
14] [antiquis.
15 4
16 24.de præbend.
17 16.de præbend.
18 12
19 5
20 [deſunt in
21 [antiquis.
22 15

Titulus. III.

De Præb.& dign. fol.40
Noua edit.hēt] Antiq.edi
34 conſilia.] tio.68.
Conſil.1 1
2 deeſt in antiquis.
3 8
4 deeſt in antiquis.
5 5
6 7
7 6
8 2
9 4.de filijs præsbit.
10 12
11 14
12 deeſt in antiquis.
13 26
14 31
15 27
16 35
17 34
18 32
19 12
20 37
21 deeſt in antiquis.
22 36
23 28
24 29
25 25
26 33
27 deeſt in antiquis.
28 30
29 deeſt in antiquis.
30 42
31 18
32 51
33 deeſt in antiquis.
34 56

Titulus. IIII.

De Cler. Aegrotant. fol.50
Noua edit.hēt] Antiq.edi
3.conſilia.] tio.2.
Conſ.1. deeſt in antiq.
2 1
3 2

Titulus vacat.

Ne ſede vacante. fol.50
Hic titulus deeſt in antiqu.
Noua edi. vnū hēt conſil.
Conſ.1. 20.de præb.

Titulus. V.

De Conceſſ.præb. fol.51
Hic titu.deeſt in Nouis.

Titulus VI.

De His, quæ fiunt a prælato ſine conſenſu ca: f 51
Noua edi.hēt] Antiq.edi
vnū cōſiliū.] tio 2.
Conſ.1. 1

Titulus VII.

De his, quæ fiunt à maiori parte capituli. fol.51
Editio vtraque vnicum & idem conſilium habet.

Titulus vacat.

Vt eccl.benefi. ſine diminu
tione confer. fol.51
Hic titulus deeſt in antiq.
Noua edi.vnū conſ.habet.
Conſ.1. 1.de conc.præb.

Titulus VIII.

De Reb.eccl.nō alie fol.51
Noua edit.hēt] Antiq.edi
19.conſilia.] tio.11.
Conſ.1. deeſt in antiqu.
2 11
3 53.de ſent.excomm.
4 5
5 10
6 6
7 7
8 4.de teſtamentis.
9 9
10 4
11 57.de præbend.
12 64.de præbend.
13 deeſt in antiq.
14 22.de præbend.
15 2
16 1
17 deeſt in antiq.
18 3
19 deeſt in antiquis.

Titulus VIIII.

De depoſito. fol.53
Noua edi.hēt) Antiq. edi-
5.conſil.) tio 5.
Conſi.1. 1
2 2. de procurator.
3 3.de teſtamentis.
4 4
5 5

Titulus X.

De Empt.& vend. fol.54
Noua edi.hēt) Antiq. edi-
22.conſil.) tio 11.
Conſi.1 8
2 12.de vſuris.
3 3
4 30.de vſuris.
5 deeſt in antiq.
6 6
7 deeſt in antiq.
8 4
9 5
10 6.de cenſibus.
11 4.de cenſibus.
12 8.de cenſibus.
13 1
14 11
15 7
16 9
17 10
18 9.de cenſibus.
19 14.de cenſibus.
20) deſunt in anti-
21) quis.
22 1.Ne præ.vices ſuas.

Titulus XI.

De locato & cond. fol.56
Noua edi.hēt) Antiq. edi-
4.conſil.) tio 1.
Conſi.1 1
2 33.de vſuris.
3 deeſt in antiquis.
4 5.de cenſibus.

Titulus XII.

De Rerum permutat. f.56
Hic titulus deeſt in Nouis.

Titulus XIII.

De Feudis. fol.57
Editio vtraque vnicum, &
idem habet conſilium.

Titulus XIV.

De Fideiuſſoribus. fol.57
Hic titul. deeſt in Nouis.

Titulus XV.

De ſolutionibus. fol.57
Noua edi.hēt) Antiq.edi-
7.conſil.) tio 3.
Conſ.1 49.de præbend.
2 deeſt in antiquis.
3 67.de præbend.
4 1.de fideiuſſ.
5 4. de iniu.& dam.da.
6 2.de ſolutionib.
7 14.de Regularib.

Titulus XVI.

De donationibus. fol.57
Noua edi.hēt) Antiq. edi-
10.conſil.) tio 9.
Conſi.1 1
2 4
3 9
4 5
5 deeſt in antiq.
6 15.de regular.
7 71.de regular.
8 1.de don.in.vi.& ix.
9) deſunt in antiq.
10)

Titulus XVII.

De Peculio clericorū. f.59
Hic titu. deeſt in antiq.
Noua editio 4. hēt conſil.
Conſ.1. deeſt in antiquis.
2 69.de præben.
3 deeſt in antiq.
4 deeſt in antiq.

Titulus XVIII.

De Teſtamentis. fol.59
Noua edi.hēt) Antiq. edi
17.conſil.) tio 14.
Conſ.1] deſunt in
2] antiq.
3 10
4] deſunt in anti-
5] quis.
6 11
7 8
8 14
9 13
10 12
11 deeſt in antiq.
12 6
13 9
14 7
15 deeſt in antiq.
16 12
17 1

Titulus XIX.

De ſucceſſionibus ab inteſtato. fol.61
Noua edi. hēt) Antiq. edi
9.conſil.) tio 4.
Conſ.1. 29. de ſponſal.
2 1
3 2
4 4

5

5 3
6 deeſt in antiq.
7 61. de præbend.
8 deeſt in antiq.
9 1. de ſtatu monach.

Titulus XX.

De ſepulturis. *fol.62*
Noua edi.hēt] Antiq. edi
10. conſil.] tio 7.
Conſi. 1. 2
2 1
3 2. de baptiſmo.
4 3
5 deeſt in antiq.
6 4
7 6
8 7
9 5
10 54. de ſent. excom.

Titulus XXI.

De parochijs. *fol.63*
Noua edi.hēt] Antiq. edi
3. conſil.] tio 1.
Conſi. 1. 1
2 41. de præbend.
3 3. de pœnis.

Titulus XXII.

De decimis. *fol.63*
Noua edi.hēt) Antiq. edi-
3. conſil.) tio 2.
Conſi. 1. 2
2 1
3 deeſt in antiq.

Titulus XXIII.

De Regularibus. *fol 64*
Noua edi.hēt) Antiq. edi-
91. conſil.) tio 85.
Conſi. 1. 52
2 deeſt in antiq.
3 26
4 1
5 55. de ſent. excom.
6 56. de ſent. exc. dub. 2
7 56. de ſent. exc. dub. 1
8 deeſt in antiq.
9 2
10 23
11 13
12 21
13 deeſt in antiq.
14 31
15 11
16 17
17 37
18 39
19 36
20 30
21 40
22] deſunt in anti-
23] quis.
24 44
25 22
26 5
27 46
28 35
29 43
30 29
31 52
32 42
33 45
34 34
35 12
36. 2. de his quæ fiunt a prælato ſine conſen. capi.
37 62
38 deeſt in antiq.
39 18
40 6
41 41
42 25. de voto.
43 9
44 deeſt in antiq.
45 15
46 28
47. 8. de æta. et qual. ord.
48 25
49 7
50 24
51 10
52 59
53 68
54 19
55 14. de voto.
56 56
57] deſunt in anti-
58] quis.
59 72
60 3
61 49
62 33
63 deeſt in antiq.
64 61
65 63
66 57
67 deeſt in antiq.
68 67
69]
70] deſunt in antiq.
71 55
72 54
73 53
74 65
75 69
76 85
77 50
78 51
79 3. de ſtatu monach.
80 64
81 8. de donation.
82 7. de donation.
83 deeſt in antiq.
84. 9. de æta. & qual. or.
85 73
86 74
87]
88] deſunt in antiq.
89. 9. de his quæ vi, met. cau.
90 deeſt in antiq.
91 4. dubio 2.

Titulus XXIV.

De Mendicantib. *fol:89*
Hic titu. deeſt in Nouis.

Titulus XXV.

De conuerſ. coniugat. *f. 80.*
Noua edi.hēt] Antiq. edi-
15. conſil.] tio 6.
Conſi. 1. 40. de ſponſal.
2 1
3 84. de regulari
4 19. de ſponſal.

5 4
6 3
7 2
8 8. de regularibus.
9 1. de adulterijs.
10 deeſt in antiq.
11 6
12] 13] deſunt in antiq.
14 5
15 23. de ſponſal.

Titulus XXVI.

De conuer. infidel. fol. 81.
Noua edi. hēt] Antiq. edi 4. conſil.] tio 2.
Conſi. 1. 2
2 4. de pactis.
3 1
4 deeſt in antiq.

Titulus XXVII.

De voto. fol. 82.
Noua edi. hēt) Antiq. edi 44. conſil.) tio 35.
Conſi. 1. 7
2 deeſt in antiq.
3 6
4 1
5 8
6 10
7 23
8 3
9 9
10 deeſt in antiq.
11 18. de ſponſal.
12 deeſt in antiq.
13 4
14 34
15 17
16 13
17 deeſt in antiq.
18 32
19 5
20 28
21 deeſt in antiq.
22 26
23 21
24 29
25 19
26 18
27 12
28 22
29 deeſt in antiq.
40 24
31 33
32 36
33 20
34 31
35 27
36 16
37 deeſt in antiq.
38 10. de ſponſal.
39 deeſt in antiq.
40 30
41 deeſt in antiq.
42 22
43] 44] deſunt in antiquis.

Titulus XXVIII.

De ſtatu Monach. fol. 88
Noua edi. hēt] Antiq. edi 18. conſil.] tio 6.
Conſi. 1. deeſt in antiq.
2 4. de regular. dub. 1.
3 75. de regular.
4 deeſt in antiq.
5 48. de regular.
6 81. de regular.
7 82. de regular.
8 16. de regular.
9 6
10 5
11 9. de præben.
12 deeſt in antiq.
13 70. de regular.
14 20. de regular.
15 47. de regular.
16 33. de ſent. excom.
17 80
18 83. de regular.

Titulus XXIX.

De religioſis domib. fol. 89
Noua edi. hēt) Antiq. edi 3. conſil.) tio 1.
Conſi. 1. 1
2] 3] deſunt in antiquis.

Titulus XXX.

De iure patronatus. fol. 89
Noua edi. hēt) Antiq. edi 8. conſil.) tio 8.
Conſi. 1. 7
2 19. de præbend.
3 1. de rerum permu.
4 deeſt in antiq.
5 6
6 deeſt in antiq.
7 2
8 43. de ſimonia.

Titulus XXXI.

De cenſibus. fol. 90
Noua edi. hēt] Antiq. edi 9. conſil.] tio 14.
Conſi. 1. 1
2 11
3 7
4 deeſt in antiq.
5 10
6 deeſt in antiq.
7 13
8 2
9 2. de empt. & vend.

Titulus XXXII.

De conſecr. eccleſ. fol. 93.
Noua edi. hēt) Antiq. edi duo conſil.) tio 1.
Conſi. 1] 2] deſunt in antiquis.

Titulus XXXIII.

De celebratio Miſſ. fol. 93
Noua edi. hēt) Antiq. edi 23. conſil.) tio 12.
Conſi. 8
2 9
3 2
4 3
5 19
6 deeſt in antiq.
7 4
8 7
9 6
10 3. de priuileg.
11

11 deeſt in antiq.
12 17
13 13
14 15
15 16
16 11
17 14
18 deeſt in antiq.
19 12
20 62. de præbend.
21) deſunt in anti-
22) quis.
23 7. de priuileg.

Titulus XXXIV.

De Baptiſmo. *fol. 96*
Noua edi. hēt) Antiq. edi-
6. conſil.) tio 4
Conſi. 1. 4
2 1
3 deeſt in antiq.
4 3. de clād. deſp. dub. 4
5 3. de clād. deſp. dub. 12
6 deeſt in antiquis.

Titulus XXXV.

De Reliq. & ven. ſanc. f. 97
Noua edi. hēt) Antiq. edi-
3. conſil.) tio 3.
Conſi. 1 2
2 1
3 3

Titulus XXXVI.

De obſeruat. ieiun. *fol 98*
Noua edi. hēt) Antiq. edi-
6. conſil.) tio 5.
Conſi. 1 1
2 deeſt in antiq.
3 2
4 3
5 4
6 deeſt in antiq.

Titulus XXXVII.

De immunit. eccl. *fol. 99*
Noua edit. hēt) Antiq. edi-
6. conſil.) tio 3.
Conſi. 1 3
2 32. de ſent. excom.
3 65. de præbend.
4 1
5 12. de cenſibus.
6 2

Titulus XXXVIII.

De Eccleſ. ædifican. fol. 99.
Hic titu. deeſt in antiq.
Noua edit. habet vnū cōſi.
Conſi. 1 48. de præbend.

Titulus XXXIX.

Ne clerici, vel monac. ſæcularib. neg. ſe immiſ. f. 99.
Noua edi. hēt) Antiq. edi-
6. conſil.) tio 5
Conſi. 1. deeſt in antiq.
2 2
3 3
4 4
5 1
6 5

LIBRI QVARTI

Titulus I.

De ſponſalibus. *fol. 100*
Noua edi. hēt) Antiq. edi-
20. conſil.) tio 54.
Conſi. 1 deeſt in antiq.
2 16
3 49
4 46
5 38
6 26
7 48
8 3. de deſponſ. impub.
9 34
10 42
11 33
12 12
13) deſunt in anti-
14) quis.
15 3. de clan. deſpō. dub. 3.
16 54
17 22
18)
19) deſunt in antiq.
20)

Titulus II.

De deſponſat. impu. *f. 109*
Noua edi. hēt) Antiq. edi-
5. conſil.) tio 3.
Conſi. 1 2
2 1
3 11. de ſponſal.
4 49. de ſponſal.
5 deeſt in antiq.

Titulus III.

De clan. deſponſal. fol. 109
Noua edi. hēt] Antiq. edi
13. conſil.] tio 3.
Conſi. 1 1
2 5. de ſponſal.
3 1. de ſponſal.
4 52. de ſponſal.
5 deeſt in antiquis.
6 45. de ſponſal.
7 2
8 9. de ſponſal.
9 30. de ſponſal.
10. 1. de offic. iud. ordin.
11 20. de ſponſal.
12 41. de ſponſal.
13 6. de ſponſal.

Titulus IV.

De condit. appoſitis. f. 100
Noua edi. hēt] Antiq. edi
3 conſil.] tio 2.
Conſi. 1 1
2 31 de ſponſal.
3 deeſt in antiq. tit. 5.

Titulus V.

Qui clerici, vel vouē. f. 111
Hic titul. deeſt in antiq.
Noua editio hēt duo cōſ.
Conſi. 1. 21. de ſponſal.
2 deeſt in antiq.

Titulus VI.

De eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adulterium. *fol. 111*
Noua edi. hēt] Antiq. edi
5 conſil.] tio 2.
Conſi. 1. 1
2 1
3 35. de ſponſal.
4 37. de ſponſal.
5 deeſt in antiq.

Titulus VII.

De cogaatione ſpirit. f. 111

Noua

Noua edi.hẽt) Antiq.edi-
8.conſilia.) tio 4.
Conſ.1. 3.de baptiſmo.
2 1
3 deeſt in antiq.
4 3
5 5 3.de ſponſal.
6 2
7 4
8 deeſt in antiq.

Titulus VIII.

De eo, qui cognouit conſil. vxoris ſuæ. *fol.*112
Hic tit. deeſt in antiquis.
Noua edi. hẽt duo conſil.
Conſ.1. 17.de ſponſal.
2 25.de ſponſal.

Titulus IX.

De conſanguinitate, & affinitate. *fol.*113
Noua edi.hẽt] Antiq. edi
16.conſil.] tio 9.
Conſi.1 9
2] deſunt in
3] antiquis.
4 8
5 deeſt in antiquis.
6 3
7 4
8 5
9 2
10 2.de ſponſal.
11 deeſt in antiq.
12 7.de ſponſal.
13 6
14 4.de ſponſal.
15] deſunt in
16] antiquis.

Titulus X.

*De Frig.& malefic. fo.*115
Noua edi. hẽt] Antiq.edi
3.conſil.] tio 2.
Conſ.1 1
2 2
3 deeſt in antiquis.

Titulus XI.

De Matrimon. contracto cõtra interdi.eccl *fol.*115
Hic titulus deeſt in antiq.
Noua edi. hẽt duo conſil.
Conſ. 1. 24. de ſponſal.
2 deeſt in antiquis.

Titulus XII.

Qui filij ſint legit. *fol.*116
Noua edi. hẽt] Antiq. edi
3.cõſilia.] tio.2
Conſi.1. 1
2 3. de ſponſal.
3 7.de conſag.& affini.

Titulus XIII.

De diuortijs. *fol.*116
Noua edi.hẽt] Antiq. edi
7.conſilia.] tio.5.
Conſ.1. 1
2 2
3 3
4 38.de Regular.
5 deeſt in antiquis.
6 3.de cland.deſp.du. 9
7 deeſt in antiquis.

Titulus XIIII.

De donationibus inter virum & vxorem. *fol.*117
Noua edi. hẽt] Antiq.edi
2.conſilia.] tio.2.
Conſ.1. 2
2 deeſt in antiquis.

Titulus XV.

*De ſecundis nuptijs. f.*117
Noua edi.hẽt] Antiq. edi
3.conſilia.] tio.1.
Conſil.1. 1
2 15. de ſponſal.
3 22. de ſponſal.

LIBRI QVINTI

Titulus. I.

De accuſationib. *fol.*118
Noua edi.hẽt] Antiq. edi
8.conſilia.] tio.6.
Conſ.1.] deſunt in
2.] antiquis.
3 1
4] deſunt in
5] antiquis.
6 2
7 3
8 4

Titulus II.

De Simonia. *fol.*119
Noua edi.hẽt] Antiq. edi-
101.conſil.] tio 76.
Conſ. 1. 13
2 7
3 1
4 20
5 12
6 8
7 72
8 21
9 deeſt in antiquis.
10 10
11 44
12 25
13 24
14 23
15 36
16 9
17 38
18]
19]
20] deſunt in antiq.
21]
22 50
23 51
24 53
25 5
26 deeſt in antiquis.
27 49
28 74
29 75
30]
31] deſunt in antiq.
32]
33 48
34 40
35 11
36 14
37 46
38 70
39 42
40 3
41 54

42	deeſt in antiquis.
43	22
44	69
45	65
46	64
47	6
48	deeſt in antiquis.
49	41
50	deeſt in antiquis.
51	4
52	deſunt in
53	antiquis.
54	46.de ſent.excom.
55	17
56	deeſt in antiquis.
57	45
58	31
59	39
60	52
61	54.de præbend.
62	63
63	52.de præbend.
64	deeſt in antiquis.
65	46.de præbend.
66	16
67	58
68	deeſt in antiquis.
69	56
70	15
71	deeſt in antiquis.
72	62
73	30
74	deſunt in
75	antiquis.
76	76
77	26
78	deeſt in antiquis.
79	27
80	33
81	29
82	18
83	
84	deſunt in antiquis.
85	
86	71
87	67
88	66
89	47
90	55
91	55
92	34
93	deeſt in antiquis.
94	deeſt in antiquis.
95	65
96	73
97	
98	deſunt in antiq.
99	
100	57
101	2

Titulus III.

Ne prælati vices ſuas. *f.* 133

Noua edit. hēt 2. conſilia.] Antiq. editio. 2.

Conſ. 1.	68. de Simonia.
2	2

Titulus. IV.

De Magiſtris. *fol.* 133

Editio vtraque vnicum, & idem conſil. habet.

Titulus. V.

De Iudæis. *fol.* 133

Noua edit. hēt 6. conſil.] Antiq. editio. 5.

Conſ. 1.	2.
2	5. de teſtamentis.
3	3. de cland. deſponſ. du. 6. & 7.
4	3. de clād. deſp. dub. 8.
5	31. de ſent. excom.
6	deeſt in antiquis.

Titulus VI.

De Hæreticis. *fol.* 134

Noua edit. hēt 24 conſilia.] Antiq. editio. 17.

Conſ. 1	10
2	1
3	9
4	7
5	8
6	17
7	deſunt in
8	antiquis.
9	3
10	14
11	4
12	15
13	13. de ſent. excom.
14	11
15	13
16	deſunt in
17	antiquis.
18	5
19	6
20	14
21	deeſt in antiquis.
22	1. de Iudæis.
23	deeſt in antiquis.
24	16

Titulus VII.

De Apoſtatis. *fol.* 137

Editio vtraque vnicum & idem conſilium habet.

Titulus VIII.

De Homicidio. *fol.* 138

Noua edit. hēt 50. conſilia.] Antiq. editio. 38.

Conſ. 1.	deeſt in antiquis.
2	20
3	7
4	21
5	5
6	11
7	15
8	12
9	9. dub. 2.
10	16
11	36
12	9
13	17
14	14
15	6
16	38
17	deeſt in antiquis.
18	37
19	10
20	13
21	29
22	25
23	19
24	32
25	26
26	deeſt in antiquis.
27	27

40	8	52	5	Conſi.1.	3
41	14	53 deeſt in antiq.		2.	2
42	16	54	61	3	5
43	39	55 4.de pœnis.		4 47.de præbend.	
44	28	56	65	5 66.de regular.	
45	18	57	23	6 6.de electione.	
46 2.de condi.appoſit.		58	63	7 26. de vſuris.	
47 23. de pæ. & remiſ.		Titulus XXV.		8	4
48	21			9	1
49	6	*De verb.ſignificat. fol.*171		10 19.de ſent. excom.	
50	27	Noua edi.hēt) Antiq.edi-		11 44.de præben.	
51	1	11.conſil.) tio 6.			

F I N I S.

INDEX

INDEX SEXTVS
ET GENERALIS RERVM OMNIVM NOTATV
digniſſimarum, quæ in hoc opere continentur.

ABBAS dans dimiſſorias non ſuo ſubdito, eſt ſuſpenſus, lib.1.titu.7. deciſ.25. fol.16
Abbas priuilegiatus mytra & baculo, quoſnam præcedat. lib.1.tit.20.deciſ.2. fol.29
Abbas quas arbores ſine conuentu, aut pœnis, alienare poteſt. lib.3.tit.8.deciſ.5. 52
Abbas exemptus, an res eccleſiæ alienare poſſit. lib.3.tit.8.dec.8 52
Abbas, vel prior in odioſis, appellatione monachi non venit. lib.3.tit.23. deciſ.76. 75
Abbatia, beneficium curatum eſt & cum alia Abbatia incompatibilis, lib.3.tit.3.dec.28 44
Abbatiſſa perpetua benedici debet, non ſic triennalis, lib.3. tit.23. deciſ.4 65
Abiuratio de vehementi, eſt quædam purgatio canonica. lib.5.tit.6.deciſ.5 135
Abiuratio de leui, aut vehementi, an irregularitatem inducat. lib.5. tit.6. deciſ.22 137
Abſolutio data cautione, ea non præſtita, non valet. li.4.tit.4.dec.2. 110
Abſolutio ab vna cenſura, aut diſpenſatio ab vna irregularitate ad alias non extēditur. li.5.ti.16.dec.1. 151
Abſoluere nequeunt mēdicantes a reſeruatis epiſcopis pœnitentium, etiamſi in vrbe confeſſiones audiāt. lib.5.tit.22.dec.20. 160
Abſoluere ab excōmunicatione Papæ reſeruata poteſt Epiſcopus pauperes mēdicare non aſſuetos. lib.5. tit.23.dec.14 165
Abſolui nequeunt hæretici etiam in mortis articulo, niſi omnes errores deteſtentur, ſaltem implicitè. lib.1. tit.2.dec.34 fol.5
Abſolui nequit, qui infidelem ducit, niſi ab ea ſe ſeparet. li.4.ti.5.dec.7. 110
Abſolui poteſt ab omnibus, qui vnum vel alterum peccatum ob ignorantiam linguæ confiteri noluit. li.5.tit. 22.dec.15 159
Abſolui poteſt quiſq; in articulo mortis à quolibet ſacerdote, ſed cōſultè à proprio, ſi haberi poterit. lib.5.tit. 22.dec.21 160
Abſolui qui propter impedimentum veniēdi Romam poteſt a percuſſione clerici, etiam à quacūque alia reſeruata poterit. lib.5. titu.13. deciſio.15 165
Abſoluendi facultas priuilegio perpetuo dignitati competens, eſt delegabilis. lib.3.tit.23.dec.73 75
Abſolutus à vicario, cēſetur abſolutus ab eo, cuius eſt vicarius. lib.3.tit.23. dec.82 76
Abſolutus a pœna incurſa ratione voti, a voto abſolutus non eſt. lib.3.tit. 27.dec.34 86
Abſolutus à reſeruatis vigore Iubilæi, quod intendebat faciendo omnia requiſita ad id lucrandum, licèt poſtea omnia non adimpleat, remanet validè abſolutus. lib. titu.22.deciſio.43 162

Acceſſus & regreſſus qualiter differãt. lib.3.tit.3.deciſ.48. fol.46
Accuſatus de crimine pendente lite promoueri poteſt.libr.5.titu.1.deciſ.2. 117
Acta prætèrita licet à futuro euentu pendeant, per nouã diſpoſitionem non tolluntur,li.4.tit.11.dec.4. 116
Actus, ad cuius valorem diſpenſatio requiritur,donec illa impetretur,eſt nullus,lib.3.tit.10.dec.5. 54
Actio ad centum poſt biennium ſoluenda,minoris emi poteſt. lib.5.tit.13.deciſ.19. 147
Adminiſtratio bonorum monaſterij tota Abbati incumbit. lib.4. titu.6. deciſ.1. 50
Adulter correptus adulteram impœnitentem dimittere poteſt non tamen ingredi religionem,niſi &c.lib.4.titu.12.dec.3. 116
Adulter ad recipiẽdam coniugẽ adulterã cogi põt.lib.5.tit.10.dec.2. 113
Adulterum cum vxore repertum an liceat occidere.li.5.ti.8.dec.140. 142
Adultera de mariti ſæuitia timens, ad eum redire non tenetur, lib.3.ti.25. deciſ.44. 71
Adulteria coniugũ, vt mutua cõpẽſatione tolluntur.li.4.ti.12.dec.1. 116
Aduocati,medici, & quiuis conſultores non tenentur ob monitoria publicata,reuelare ſecreta ſibi communicata,lib.5.tit.22.dec.41. 162
Aggreſſorem, ad mei neceſſariam defenſionem,quando præuenire licet. lib.5.tit.8.dec.41. 142
Affinitas ſuperueniens matrimonium ratum non diſſoluit, & adulter ius petendi debitum amittit, innocens autem illud petere poteſt.lib.4.titu.1.deciſ.50. fol.106
Affinitas matrimonio ſuperueniens illud non dirimit, & quæ impedit debiti exactionem, lib.4. titu.8. deciſio.2. 113
Affinitas ex illicito coitu in 3.& 4.gradu matrimonio ſuperueniens non impedit exactionem debiti,lib.4.ti.8.dec.5. fol.113
Affinitas non niſi ex copula carnali ordinaria oritur.lib.4.tit.8.dec.8. 113
Affinitatis impedimentum ex illicito coitu, tam occulto, quam publico, naſcitur, lib.4.tit.8.deciſ.10. 113
Alienare extra familiam prohibito,ſuccedere non poteſt extraneus ex teſtamento, ſed ſic ab inteſtato, lib.3. tit.18.dec.6. 60
Alienans res Eccleſiæ ſuæ ſine iuſtà cauſa,& ſolennitate peccat,& pœnas incurrit,lib.3.tit.8.deciſ.3. 51
Ancillæ erogantes pauperibus minuta aliqua ex tacito dominorum conſenſu,reſtituere non tenentur,lib.5.tit.12.dec.2 14
Anniuerſaria ſub diſtributionib.quotidianis non comprehenduntur.lib.3.tit.2.dec.15 40
Annus probationis in fauorem nouitij, & religionis datur, lib.3.tit.23. dec.27 68
Annus nouitiatus ab vltimo ingreſſu continuus requiritur, lib.3.titu.23. deciſ.90 77
Antiquitas inſtrumentorum, quod valeat ad rei probationem. li.2.tit.12. deciſ.1 35
Apoſtata a religione quis dicendus,li.5.tit.7.dec.1 137
Appellare a ſententia definitiua, vel ab interlocutoria,quando liceat.lib.2.tit.16.dec.2 37
Appellare, quando regularibus liceat. lib.2.tit.16.dec.4 37
Appellari põt ad Papã ab omni ſentẽtia definitiua, lib.2.ti.16.dec.3. 37
Arbiter electus, vt inter actorem & reum iudicet, quid facere teneatur. lib.1.tit.25.dec.1 32
Arma deferentes infidelibus, an & quando peccant, & abſoluendi lib.5.tit.5.deciſ.6 133
Arma fabricare fideles inter Turcas habitantes,an poſſint.lib.5.tit.5.deciſio.7 133

Banni-

B

Bannitos accuſare Gregorius xiij. non obligat, ſed ſolum illis fauere prohibet lib. 3. tit. 39. dec. 4 99
Bannitos receptantes, vel adiuuantes, qui excommunicantur. lib. 5. tit. 23. deciſ. 55. 169
Baptiſmus nondum integre nati verus eſt, licet ſub conditione ad cautelam baptizari poſſit. libr. 3. titul. 24. deciſio. 1. 96
Baptiſmum non vitiat quæcumque verborum formæ mutatio. lib. 3. tit. 24. dec. 6. 97
Baptizans in neceſſitate filium ſuum ex vxore, nullam contrahit cognationem, ſecus ſi filiam cõcubinæ baptizet. lib. 4. tit. 1. dec. 60. 107
Baptizandus non eſt rationis capax, qui vult in peccato, vel infidelitate perſeuerare. lib. 3. tit. 14. dec. 7. 97
Baptizatus ſine ſolennitate ſolita, in ſacro ſepeliri debet. lib. 3. titul. 24. deciſio. 2. 96
Benedictio Abbatis non eſt iterabilis. lib. 3. tit. 28. dec. 2. 88
Benedictio nuptiarum, ſiue bene ſiue male, puta ab hæretico accepta, nec auget nec minuit vinculum eſſentiale matrimonij. lib. 4. tit. 1. dec. 65. 108
Beneficium in manibus Papæ reſignatum, per eius prouiſionem ſubſecutam fit reſignatarii lib. 1. titu. 6. deciſio. 3. 10
Beneficium reſignatũ Epiſcopus propinquo reſignantis conferens, à collatione beneficiorum ſuſpenſus eſt. lib. 1. tit. 6. dec. 9. 11
Beneficium curatum habens, reſidere, & per ſe curam exercere tenetur. lib. 3. tit. 2. dec. 18. 40
Beneficium presbiterium actu requirens, ſi non conferatur presbitero, collatio eſt nulla. lib. 3. tit. 3. dec. 2. 41
Beneficiũ curatũ habẽs infra annũ ordinari tenetur. lib. 3. tit. 3. dec. 3. 42
Beneficiũ quod nã ſæculare, aut regulare cenſendum. lib. 3. tit. 3. dec. 7. 42
Beneficium curatum acceptans animo non inſtruiendi ei, peccat lib. 3. tit. 3. dec. 24. 44
Beneficium omne ſufficiens, cum alio, etiam ſimplici, incõpatibile eſt, non tamen vacat primum per alterius aſſecutionem. lib. 3. tit. 3. dec. 27. 44
Beneficium commendatum, eo modo quo ante Commendam, vacat. lib. 3. tit. 3. dec. 31. 44
Beneficium incompatibile per adeptionẽ alterius, quando vacare cenſetur. lib. 3. tit. 3. dec. 34. 45
Beneficium ſimplex parochialis, per promotionẽ poſſeſſoris ad eam, nõ vacat. lib. 3. tit. 3. dec. 35. 45
Beneficium ſimplex per alterius incõpatibilis aſſecutionem, quando vacat. lib. 3. tit. 3. dec. 38. 45
Beneficiũ abſque titulo accipiens peccat. & fructus reſtituere tenetur. lib. 5. tit. 2. dec. 48. 125
Beneficium reſignans cum pacto vt alter ſoluat pẽſionem, ſimoniam committit. lib. 5. tit. 2. dec. 48. 126
Beneficium qui bona fide ſuum eſſe credit, licet non ſit, eidem deſeruiendo, diſtributiones lucratur. lib. 5. tit. 2. deciſ. 56. 127
Beneficium ante irregularitatem adeptum, ipſo iure non perditur. lib. 5. tit. 2. dec. 57. 127
Beneficium alteri interuentu Simoniæ procurans, eſt excommunicatus. lib. 5. tit. 2. dec. 58. 127
Beneficium per ſimoniam ignoranter commiſſam adeptum, eſt renunciandum. lib. 5. tit. 2. dec. 60. 128
Beneficium ob ſimoniam renũciatum, renuncianti denuò conferri non poteſt. lib. 5. tit. 2. dec. 61. 128
Beneficiũ ſi quis reſignet in manib. ordinarii, pacto pmiſſo, vt cõferat tali eſt ſimonia lib. 5. tit. 2. dec. 79. 130
Beneficium poſt irregularitatem obtentum, vt ſuum nemo, retinere poteſt. lib. 5. tit. 8. dec. 2. 138
Beneficium per ſuperuenientem irregulari-

latitatē nō vacat.li.5.tit.8.dec.3. 138
Beneficiū recipiens animo dimittendi, an peccet, lib.3.tit.3.dec.16. 43
Beneficii collatio poſt irregularitatem facta eſt nulla, nec per cruciatam, aut Iubilæa talis irregularitas tolli poteſt.lib.1.tit.7.deciſ.36. 16
Beneficii onera in fundatione poſita, implenda ſunt, niſi legitima præſcriptione ſublata ſint. lib.2.tit.14.dec.1.fol.36.
Beneficii, ſeu priuilegii impetratio ſine mādato, valet.lib.5.tit.18.dec.4. 153
Beneficio ob ſuperuenientē amentiam quis priuandus non eſt.lib.3.titu.4.deciſ.3 50
Beneficio poſt eius erectionem vacāti onus imponi poteſt à ſuperiore, nō tamen perſonæ de eo prouidendæ. lib.5.tit.2.dec.100 132
Beneficia plura, etiam reſidentiam requirentia, ex cauſa iuſta haberi poſſunt ſine peccato.li.1.tit.2.dec.16.4
Beneficia plura tenere ex ſua natura non eſt ita malum, quin ex cauſa iuſtificari poſſit.li.1 tit.2.dec.17.fol.4
Beneficia ſimplicia de conſuetudine reſidentiam non requirunt.lib.3.tit.2.dec.1 38
Beneficia comparibilia tot ante Cōcil. Trid.tenere licebat quot honeſtæ ſuſtentationi ſufficerent.lib.3.tit.3.deciſ.12 42
Beneficia plura habere, quam decentia perſonæ requirit, eſt contra Concilium Trid.lib.3.tit.3.dec.14. 42
Beneficia plura ſimplicia habens, nullam cenſuram incurrit. lib.3 titu.3.dec.41 45
Beneficia plura in titulum nemo habere poteſt.lib.3.titu.3.dec.32. 45
Beneficiā ſimplicia eccleſiæ ſuæ cōferre qui poteſt poterit etiā vacātia per ſuam promotionem, reſignationem vel priuationē.lib.3.tit.3.dec.36.45
Beneficia vniformia in vna eccleſia ſunt incompatibilia, non autem diſformia, lib.3.titu.3.dec.39 45
Beneficia ſine diminutione cōferri debent.lib.3.tit.5.dec.1 50
Beneficiarius, qua intentione eſſe debeat ſuſcipiendo ordines.lib.3.tit.3.dec.1 41
Beneficiarius à ſententia iniuſta priuationis appellans, ſi ſecuto compromiſſo poſſeſſionem continuauerit, coram Deo beneficiū dimittere non tenetur.lib.3.tit.5.dec.44 46
Beneficiarius penſionem promittens, ad eam etiam non adepta poſſeſſione tenetur, iuſteque ab eo penſio accipi poteſt.lib.3.tit.3.dec.55 47
Beneficiarius reditibus abundans, ſuperflua in vſus vanos impēdens peccat, & reſtituere tenetur.lib.3.tit.3.dec.62 48
Beneficiarius de patrimonio, & ſua induſtria quæſitis; ſicut laicus diſponere poteſt.lib.3.tit.3.dec.63 48
Beneficiarius, qui ex tribus cauſis fructus reſtituere debet, ex vna condonationem impetrans, nihil agit lib.3.ti.3.dec.70 49
Beneficiarius hæres à patre inſtitutus, an ex beneficii fructibus legata mandata ſoluere teneatur.lib.3.tit.18.deciſ.15 60
Beneficiarius tam regularis quā ſæcularis, licet dum viuit, ſuperflua in pios vſus erogare poſſit, de fructib. tamē beneficii teſtari nequit, niſi in Curia degēs fuerit.lib.3.tit.23.dec.19.f.67
Beneficiarius onera a fundatore iniuncta implere tenetur, niſi ſint legitime ſublata.lib.3.tit.30.dec.1 89
Beneficiarius horas non recitans, primis ſex menſibus peccat ſolum, poſtea vero etiam fructus reſtituere tenetur.lib.3.tit.23.dec.12 95
Beneficiarius horas non recitans pro rata fructus reſtituere tenetur.lib.3.titu.23.dec.22 96
Beneficiarius retinere beneficium non valet, habita ſcientia de ſimonia per mediatorem in impetratione commiſſa.lib.5.tit.2.dec.75 129

Bene-

Beneficiarij, licet bona laica habeant, de fructibus tamen beneficij ſe ſuſtentare poſſunt. li. 3. tit. 3. dec. 68. fol. 49.

Beneficiariorum reſidentium, & morientiū in ſuis eccleſijs fructus ſucceſſori, debentur. lib. 3. titul. 2. deciſione. 13. fol. 39

Beneficiatis, ſacratis, & monachis ars medica eſt prohibita. lib. 3. tit. 19. deciſ. 3. fol.

Bigamus, eſt qui matrimonium cum corrupta contrahit, & conſummat. lib. 3. tit. 25. deciſ. 3. 79

Bona alienare prohibito quando ſuccedit fiſcus. lib. 3. tit. 19. dec. 5 61

Bona quæſita ab Apoſtata, cameræ Apoſtolicæ debentur. lib. 3. tit. 23. deciſio. 87. fol. 77

Bona hæreticorum niſi prius declarentur apprehendi nequeunt. lib. 5. titul. 6. dec. 11. 136

Breuiarium antiquum habens an nouo Romano vti poſſit, lib. 3. tit. 23. deciſio 29. 95

Breuiario Romano qui non tenentur, eo extra chorum vti non poſſunt. lib. 3. tit. 23. dec. 11 94

Bulla Pij V, contra tranſlatos, qualiter intelligenda. lib. 3. titul. 23. deciſio. 104. 79

Bulla Cœnæ fertur in laicos ratione peccati, cuius cenſura ad Papam pertinet, lib. 5. tit. 23. dec. 25. 126

Bullam habens Cruciatæ, lacticinia, vel piſces diebus interpolatis edere poteſt. lib. 3. titul. 26. dec. 5. 98

Bullæ Romæ publicatæ eos ligant qui ſciunt eas publicatas. lib. 1. tit. 2. deciſio. 12. 3

Bullarum plumbatores conuerſi Ciſtercienſes dicti vere religioſi non ſunt. lib. 3. tit. 23. dec. 2. 65

Bullas Papæ ſupprimentes, & illas publicari prohibentes excommunicati ſunt, & niſi reſipiſcant, non ſunt abſoluendi. lib. 1. tit. 2. dec. 25. 5

C

Cacabi, & alia vaſa ænea, vel ferrea an inter arma Turcis deferri prohibita cēſeantur. li. 5. tit. 5. dec. 108 114

Cadauera humana exenterantes excommunicantur. lib. 5. tit. 23. dec. 50. 168

Cæcus, qui horas dicere non valet, nulla ad hoc diſpenſatione indiget. lib. 3. tit. 23. dec. 15 95

Cambium per minutum cuilibet cum licitum ſit, licitè mutuari poteſt pecunia minuta cum intentione recipiendi argenteam. lib. 3. titul. 10. deciſione. 13. 58

Cambium, quod licitum, & illicitum iudicandum. lib. 5. tit. 13. deci. 1. 145

Cambia, & recambia pro ſecundis nuptijs, an, & qualiter fieri poſſunt. lib. 5. tit. 13. deciſ. 41. 150

Cambiorum futurorum intereſſe, poſt Bullam Pij V, non poteſt certificari. lib. 5. tit. 13. dec. 39. 149

Canonici de iuriſdictione ordinaria deponentes, omnem ordinariam includunt lib. 2. tit. 2. dec. 3. 33

Canonicatus & dignitas in eadem eccleſia ab eodem obtineri poteſt. lib. 3. tit. 3. dec. 74. 49

Canonicus inſeruiendo prælato ſuo fructus, non diſtributiones percipit. lib. 3. tit. 2. dec. 11. 39

Canonicus frequenter abſens ab horis, vt parochiali inſeruiat diſtributiones non lucratur, lib. 3. titul. 2. deciſio. 17. 40

Canonicus regularis beneficium ſæculare ſine diſpenſatione habere non poteſt. lib. 3. tit. 3. deci. 8. 42

Canonicus ob ſimoniam ſe ignorāte admiſſam denuò creatus, vltimum locū occupat. lib. 5. titul. 2. deciſione. 61 128

Canonicus Regularis, ſicut nec Monachus, patrinus eſſe nequit: lib. 3. tit. 28. dec. 5. 88

Canonici regulares, ſeparatas domus habere poſſunt, in quas mulieres honeſtis, de cauſis licite ingredi valent.

lib.3.tit.23.dec.62. 73

Canonici horas collegialiter in choro recitare tenentur. lib.3. titu.23. deciſio.83 fol.95

Canonici Regulares beneficia curata habere poſſunt. lib.3. titul. 28. deciſio. 9. fol.88

Capellania ſine auctoritate eccleſiaſtica erecta, aut cuius Capellanus ad nutum patroni eſt amouibilis, non eſt beneficium eccleſiaſticum. lib.3.tit.3. dec.5 42

Capellania perpetua iuriſpatronatus, ad manualitatem per ordinarium reducta, deſinit eſſe beneficium. libro 3.tit. tertio. deciſ.75 fol.49

Capellaniam in Capella Papæ obtinens, ad illius titulum, qui morte conceden tis extingui non ſolet ordinari poteſt, lib.1.titu.7.dec.59. 19

Capitulum, vocem, illam non habentibus, aliquo diſcrepante, communicare non poteſt. libro 1. titul.4. deciſio 2. fol.8

Capitulum Sede vacante infra annum Reuerendas dare non poteſt. libro primo. titul. ſeptimo. deciſio. 21. folio 15

Capitulum Sede vacante, cum illegitimis ab ordines Minores diſpenſare poteſt, ſicut epiſcopus poterat. libro primo titu. 7. deciſio. 34. folio. 16

Capitulum intra annum a die vacationis ſedis epiſcopalis litteras dimiſſorias, ſeu Reuerendas dare non poteſt, ſed bene poſt illum. libro primo. titul. ſeptimo. deciſio 65. folio 19

Capitul. 4. de ref. Seſſio. vigeſimaquinta an in ſimplici incontinentia locum habeat. libr.5. titul. decimo. deciſio. 4 143

Carthuſianus proprietarius per cruciatam abſolutus, reuelare tenetur. libro tertio titul. 23. deciſio. 74. folio 75

Carthuſiani, an, & quando, remiſſione prælati a reuelandis appropriatis excuſentur. lib.3. titul.23. deciſ.72. fol.75.

Cartilagine auris carens, quomodo irregularis ſit. lib. quinto, titul. 23. deciſi. 72 170

Caſtratus ob ægritudinem de conſilio medicorum, poteſt ſine alia diſpenſatione, ordines ſacros accipere libro primo. titul. 13. deciſio. 3. folio 24

Caſus reſeruati epiſcopo, an ligent exemptum. lib. quinto. titul.18. deciſio 20 155

Caſuum reſeruatorum relaxationem, an epiſcopus ob largitionem eleemoſinæ concedere poſſit. libro quinto. titul. 21. deciſio. 42. folio 162

Caſus reſeruatos epiſcopo, non ideo parochus abſoluere poteſt, quod credat nociturum pœnitenti, ut ad epiſcopum mittatur. libro quinto. titul. vigeſimoſecundo. deciſio. 45. folio 162

Catechizandi nulla lege ad baptiſmum ſuſcipiendum obligantur. libro tertio. titul. vigeſimoquarto. deciſio 4. 96

Catholicus an, & quomodo in terris hæreticorum habitare poteſt. lib. quinto. titul. ſexto, deciſio. decima quinta. 136.

Catholici cum hæreticis, & ſchiſmaticis denunciatis commercia exercere prohibentur. libro primo titulo 2. deciſio 28 fol.5

Catholici, hæreticos non denunciatos in patrinos admittentes peccant mortaliter, & sic admiſſi, cognationem ſpiritualem contrahunt. lib. primo. titulo ſecundo deciſio. 33. folio 5

Catholici ſuperiori infideli indifferentia iubenti iuſtè parent. libro quinto. titulo 6. deciſio. decimaſeptima. fol.136.

Cauſa iuſta manendi extra monaſterium

ſterium, eſt eius vtilitas: libro tertio titul. vigeſimotertio. deciſio. 62. fol. 74

Cauſa munus principalis, & impulſiua, ſimoniam non inducit. lib. 5. tit. 2. deciſ. 10. 122

Cenſus conſtitutio qualiter olim, & modo fieri poſſet. lib. 3. titu. 10. deciſio. 1 54

Cenſus ante Pium Quintum partim pecunia, partim alii bonis emebantur. lib. 3. titulo decimo. deciſio. 11. folio 55

Cenſus impoſitio in pecunia numerata, vt fieri debet. lib. 3. tit. 10. deciſ. 14. fol. 55

Cenſus redimibilis poſitus ſuper re immobili, quando vſurarius cenſendus. lib. 3. tit. 10. dec. 15 55

Cenſus annuus an olim ſuper perſona conſtitui poterat. lib. 3. titu. 10. dec. 20. 56

Cenſus redimibilis pretium non eſt iure communi taxatum, & a quo taxandum. libro 3. titul. 31. deciſio. 9. folio 91

Cenſus impoſitio ſuper re aliena fieri debet pecunia numerata. lib. 3. titul. 31. dec. 5. 91

Cenſus perpetuus conſtitui poteſt ſine circunſtantiis a Pio V. requiſitis. lib. 3. tit. 31. dec. 8 92

Cenſus, ſuper qua re poni, aut tempore ſolui poteſt. libro 3. titul. 31. deciſio. 9 fol. 91

Cenſus annuus quali pretio emi poſſit ſine vſura. lib. 3. titu. 31. deciſio. 6. folio 91

Cenſus cum pacto, vt ſit liber ab omni onere iuſte imponi poteſt. li. 3. tit. 31. dec. 19 92

Characteris ordinis impreſſionem duo tantum defectus impediunt, & quinam illi ſint. libro primo titul. 7. deciſio 9. 14

Characterem alicuius ordinis, qui ob defectum intentionis ſuſcipientis, vel Miniſtri, non ſuſcipit, de licentia ſui Epiſcopi, vel Papæ, poteſt illum clam ſuſcipere ab alieno Epiſcopo, vbi ſit incognitus. libro primo. tit. decimo deciſione tertia. folio 22

Chriſtiani omnes, niſi ſpeciatim prohibeantur, ad religionem apti ſunt. libro tertio titul. 23. deciſio ſexta. fol. 65

Chriſtiani in terris Turcarum habitantes, an equos illis vendere poſſint. libro quinto titul. quinto, deciſione 8. fol. 133

Chriſtianis inter Turcas commorantes, an milites ſtipendiarij eſſe queant. libro quinto titulo quinto deciſio 9 134

Clauſula dummodo non ſint plura, in illegitimorum diſpenſatione operatur, vt diſpenſatus vnum, vel alterum, & non duo retinere poſſit. libro tertio. titu. tertio. deciſione trigeſimaſeptima. fol. 45

Clauſula derogatoria in Bullis poſterioribus appoſita, alias priores annullat. libro quinto titulo vigeſimoſecundo deciſ. 3. 158

Clericus iuriſdictionem ſuam criminalem per vicarios exercens, licet ſequatur mors, vel mutilatio, etiam iniuſta, non fit irregularis, ſecus ſi per ſeipſum eam exerceat. libro primo titul. ſecundo deciſ. 43. 6

Clericus teſtimonium in cauſa ſanguinis ferendo, peccat. libro ſecundo tit. 11. deciſ. 1. 35

Clericus ſimplex omnia negotia, quæ laicus, gerere poteſt, & ſic bona ſua non ſunt ſpolia. libro tertio titul. 14. deciſ. 3 71

Clericus ſoluens ſponte collectas peccat, ſed non excommunicatur, exigens autem ſic libro tertio titul. 31. deciſio 2. 92

Clericus beneficiarius, nec presbiter, nec monachus, ius ciuile publice ſine diſpenſatione legere poteſt lib. tertio tit. 39. dec. 1. 99

Clericus patrocinando pœnam nullam incurrit,niſi mors,aut mutilatio ſequatur.lib.3.tit.39.deci.5 99

Clericus etiam proteſtando, non poteſt ante ſententiam agere & capturam in furem rerum ſuarum, niſi ſit fugitiuus.lib.5.tit.8.dec.10 139

Clericus enormibus ſe imiſcens,ante monitionem, fori priuilegium non perdit.lib.5.tit.18.dec.18. 154

Clerico filio familias datum fit peculium caſtrenſe.lib.3.ti.17.dec.1. 58

Clericum caſu cum vxore inuentum occidens,non eſt excommunicatu s,ſecus ſi ex præcedente maturo iudicio id faciat.lib.5.tit.23.dec.42 168

Clericos arma portantes ſi apparitores capiant,nec peccant,nec excommunicantur.lib.5.tit.23.dec.45 168

Coadiutor datus alicui. ex fructibus beneficij ab eo adminiſtrandi ſuſtētare debet.lib.3.tit.4.decis.1. 50

Coadiutor datus alicui,quænam facere, poteſt.lib.3.tit.4.dec.2 50

Cognatio ſpiritualis per alium contrahi nequit.lib.4.tit.7.dec.2 111

Cognationem ſpiritualem non contrahit non baptizatus baptizans.lib.3.tit.24.dec.3. 96

Collatio beneficij requirentis actu ordinem facta non habenti illum eſt nulla.lib.1.tit.7.dec.49 18

Collatio Canoniæ pœnitentialis ad quē ſpectet.lib.3.tit.5.dec.20 43

Collatio beneficij cum pacto, vt dimidium fructuum alteri detur, ſimoniaca eſt.lib.5.tit.2.dec.22 123

Collatio beneficij in fauorem ignorantis ſimoniam cum tertio commiſſam eſt valida, & fructus, dum ignorat, facit ſuos, ſed ſciens tenetur beneficium dimittere.lib.5.titul.2.decis.33 125

Collationes beneficiorum factæ à Capitulo ſuſpenſo & non declarato, valēt. lib.5.ti.23.dec.22 166

Collegiatæ tam ſæcularis, quam regularis patronatum laicus habere poteſt. lib.3.tit.30.deci.5 96

Commenda perpetua dat titulum legitimum,non ſic temporalis.lib.1.tit.11. deci.5. 22

Commiſſio ad diſpenſandum, niſi ea ſecuta,nihil operatur.lib.1.titul.7.decis. 40 17

Communicans cum ſuſpenſo ab oratione,excommunicationem non incurrit.lib.5.tit.21.dec.4 157

Communicans cum excommunicato denunciato in iis,quæ ad ſalutem ſpectant,non eſt excommunicatus.lib 5. tit.23.deci.13 165

Competitori digniori, ſi vt deſiſtat, promittatur temporale, eſt ſimonia conuentionalis.lib.5.tit.2.deci.87 131

Complices dantes pro gratia non denunciantes penam non incurrunt.lib. 5.tit.23.dec.9 165

Concilium Tridentinum cap.4. Seſſ.22. de reform. qualitates in beneficiario potentia,& non actu requirit.lib.1.tit. 7.dec.48 18

Concilium Prouinciale quare Archiepiſcopum excommunicare poſſit.lib.1. tit.18.de.7 27

Concilium Generale Papa refragante nihil ſtatuere poteſt.lib.3.titul.7. deciſio 1 51

Concilium Prouinciale, quid, & a quo congregari poteſt. lib.5.titul.24.deciſio.5 151

Concilij Tridentini decreta ad mores ſpectantia,vbi recepta non ſunt, non obligant.lib.1.tit.7.dec.32 16

Concordia vt vnus iuri ſuo renunciet, & alter pecunias det,iure fori ſimoniaca cenſetur.lib.5.tit.2.dec.71. 129

Concubinarij, non ſolum tertia parte fructuum,ſed etiam diſtributionum, per capit.14.ſeſſ.24. priuantur.lib.5. tit.24.dec.7 172

Confeſſio prior quando præualeat poſteriori,& quando non.lib.2.tit.8. deciſ.1 74

Cōfeſſio & abſolutio excommunicati,ſcienter ignorātis,valēt.li.5.ti.6.de.7. 135

Con-

Confeſſio facta ab eo, qui retinet beneficia malè obtenta, reiteranda, & quare libro quinto. titu. 22. deciſio. 37.fol.161

Confeſſionem iteret, qui reſeruatum non fuit confeſſus, niſi obliuione, vel ignorantia excuſetur. lib.5.tit.23. dec.80 76

Confeſſiones vt iterabit pœnitens, quando confeſſor facultatem eum abſoluendi non habuit. lib. 5. tit. 22. deciſ.14 159

Confeſſarius pœnitentem Bullæ Papæ ignarum monere non tenetur. lib.1.tit.2.dec.13 5

Confeſſarius contra ſuam opinionem abſoluere poteſt, quem auctoritate, vel ratione contraria niti videt. lib.1. tit.2.dec.15 5

Confeſſarius in dubio, habentem plura beneficia, abſoluere tenetur.lib.5. tit.3.dec.15. 45

Confeſſarius erga pœnitentem ruſticum quomodo ſe gerere debet.lib.5.tit.22. dec.1 157

Confeſſarius monere tenetur beneficiarium excommunicatum occultè quod reſtituat diſtributiones. lib. 5. tit.23.dec.28. 166

Confeſſor non interroget de beneficiorũ pluralitate eos, qui putant ea ſe iuſtè retinere.lib.1.tit.2.dec.24. 5

Confeſſor periclitantes in naui audiens, niſi integrè confeſſos, non abſoluat. lib.5.tit.22.dec.16 159

Confeſſor ſecundus per Cruciatam electus poteſt ex cauſa pœnitẽtiam à primo poſitam mutare, non auditis peccatis, pro quibus poſita eſt. lib.5. tit. 22.dec.27 161

Confeſſori eidem confitenda reſeruata, & non reſeruata. lib. 5. titu. 23. dec.81 76

Confeſſarius, impedire debet, ne confeſſum iteretur. lib. quinto.tit.22. deciſio.17 159

Confeſſario an & quomodo credendum ſit lib.5.tit.14.dec.4 150

Confeſſo proprium crimen contra participes, non credendum.lib.5. titu.1. deciſio.1 117

Confiteri ſufficit vltimam ſpeciem peccati neceſſario confitendam tacendo vltimam peccati neceſſariò non confitendi.lib.5.tit.22.dec.40. 162

Confidentia præſumitur, ſi quid renuncians poſt collationem ex beneficio percipiet.lib.1.tit.6.dec.2 10

Confidentia illicita in reſignationib.tantum ſimplicibus committitur. lib. 5. tit.2.dec.29 124

Confidentia ex ſola partium intentione in mente retenta non inducitur.lib.5. tit.2.dec.39 124

Confidentia cenſetur, ſi reſignans à reſignatario penſionem, vel fructus capiat. libro quinto. titu. 2. deciſ. 31. ſol.124

Confidentia per verba generalia iactatoria non inducitur.lib.5.titu.2.deciſio.32 124

Confidentiam illicitam non admittit impetrans alicui beneficium, & confidens quod illud poſtea in ſui fauorem ſit renunciaturus. lib. 5. titu. 2. deciſ.76 125

Confidentialis ſimonia eſt, ſi compermutantes paciſcantur. lib. 5. titu. 2. deciſ.89 131

Confidentiaria cenſetur retroceſſio beneficij intra breue tempus ſecuta, & non aliàs.lib.5.tit.2.dec.77. 130

Confidentiarij promittentes reſignanti retrocedere, an olim pacta ſeruare tenerentur. lib. quinto. titu. 2. deciſio.96 132

Confratria,an collegium laicum,aut eccleſiaſticum dici poſſit. lib.1. titu.18. dec.5 27

Congregatio hoſpitaliorum Ioannis de Deo non eſt vt religio habenda.lib.3. tit.23.dec.94 78

Congregatio Concilij Trid.ſtatuere nequit, an hoſpitale ab epiſcopo viſitari poſſit.lib.3.tit.29.dec.2 89

Coniugium,& religio, diſpẽſatione Papæ

pæ cõpatibilia. lib.3.ti.23.dec.17.67
Coniux religionem profitens ſine alterius conſenſu, niſi ab ea repetatur, in ea manere debet. lib.3.titu.25.deciſio.3 79
Coniux religionem profeſſus, ſi a coniuge reuocetur, ea mortua, aliam ducendo peccat, ſed valet contractus. lib.3.tit.25.dec.4 80
Coniux, adulterante coniuge, ſine illius conſenſu, religionem ingredi, & profiteri, aut ſacro ordine initiari valet. lib.3.tit.25.dec.5 80
Coniugatus propter notorium vxoris adulterium, ea inuita, religionem ingredi valet. lib.3.titu.25.dec.7 80
Coniugatus, an, & quando de licentia vxoris ordinari poterit. lib.3.tit.25.deci.8 80
Coniugata, an, & quando coniugi à fide apoſtatanti, licitè cohabitare poſſit. lib.4.tit.12.dec.5 116
Conſanguinei ſunt, cum vnus deſcendit ab alio, vel ambo a tertio. lib.4.tit.8.dec.12. 114
Conſeruatores, quoad quæ, ordinarij iudices ſint, & quoad quæ, iudices delegati. lib.1.tit.17.dec.1 25
Conſtitutio noua non extenditur ad præterita, niſi cum agitur de effectu futuro, qui ſine effectu præterito ſtare poteſt. lib.1.tit.2.dec.46 7
Conſuetudo, qua ſolum prudentiores vocem in Capitulo habeant mala eſt, & contra ius commune. lib.1.titu.4.deciſio.1 8
Conſuetudo ſoluendi tributum epiſcopo, an reuocari poſſit. lib.3.titu.31.deciſio.7 91
Conſuetudo non reſidendi in ſimilibus, excuſat à reſidentia per fundatorem impoſita. lib.3.tit.2. deciſio.7. fol.39
Conſuetudo, quod intereſſens certis officijs diuinis lucretur diſtributiones pro illis, & alijs aſſignata, eſt iuri contraria. lib.3.titu.2.deciſio.8. fol.39
Conſulens ſuperiores, credens eos habere ſufficientem ſcientiam, etiamſi erret, non peccat. lib. quinto tit.22. deciſ.10. 159
Conſulens Doctorem, vbi ſunt diuerſæ opiniones, ſequi tenetur, quem Doctor diffinit. lib.quinto.tit.22.deciſio.12 159
Contractus omnis cum eccleſia, ſi ſit ei vtilis, iniri poteſt. lib.3.titu.9.deciſio.5. 53
Contractus omnis in creditorum fraudem factus reuocari poteſt. lib.3.titu.15.dec.1 57
Contractus mutui, cum clauſula, Teneatur ad aliquid propter moram, licitus eſt. lib.5.tit.13.dec.4 145
Contractus exercitos, qui putantur liciti, bona fide faciens, non peccat lib.5.tit.13.dec.22 148
Contractum faciens circa res eccleſiæ, reſeruata voluntate Papæ, an cenſuras incurrat. lib.3.titu.8.dec.9 52
Contractus illicitos, ſeu dubios, qui diu exercuit, quid facere tenetur. libro 5.titu.13.dec.26 148
Conuentio inter monentem, & aulicum, quæ ſimoniaca, & quæ non. libro 5.tit.2.dec.47 126
Cooperando facto malo alterius, quando peccatum eſt. lib.5.titu.22.deciſio.36. 161
Corpora & reliquiæ ſanctorum, quænam de vno, ad alium locum transferri poſſunt. libro tertio. titu.20.deciſ.5. 62
Correctio fraterna à denunciante, an omitti poſſit. lib. quinto.titu.1.deciſio.7 118
Credere non tenetur filius matri aſſerenti ipſum votum emiſiſſe. lib.2.titu.10.dec.2 35
Credulitas iuſta, quod ſeruitum ſit beneficio 40.annis per alium, à reſidentiam excuſat. lib.3.tit.3.dec.43 46
Cruciatæ Commiſſarius, quas gratias ſuſpendere valet. lib. quinto. titu.22. dec.33 161

Cru-

Cruciatam præſentis anni ſuſcipiens, gratiis præcedentis anni gaudet. lib. 5. tit. 22. dec. 28 161
Cruciatam habentes, bua, aut piſces alternis diebus edere poſſunt. lib. 5. titu. 22. dec. 29 161

DAmnum datum reſtituere tenetur, qui alium ſuadet, vt creditum ſolutum exigat. libro 5. titu. 20. deciſio. 8 156
Damnatus ad carcerem perpetuũ cum victu quatuor vnciarũ panis, & totidem aquæ, ad mortem damnatus cenſetur. lib. 5. tit. 21. dec. 2 157
Dans conſilium, & remedia ad abortum prægnanti, quæ poſtea puerum bene natum occidit, an & quando irregularis efficitur. lib. quinto. titu. 8. deciſio. 45. 142
Dantes aliquid pro gratia, an pœnas incurrant. lib. 5. titu. 23. dec. 47. 168
Debiti ob ſolutionem, quando aliquid amplius accipere licet. lib. 5. titu. 13. deci. 25 148
Debita priora, prius ſoluenda ſunt. lib. 3. tit. 14. dec. 1 55
Debitor, ſi ad pinguiorem fortunam perueniat, minori patri, qui recuſauit debita ſua remittere, reſtituere non tenetur. lib. 1. ti. 21. deci. 6 30
Debitor incertorum, ſi ſit pauper poteſt illa ſibi tanquam pauperi retinere. lib. 5. tit. 20. dec. 9 157
Decimæ quoad quotam, iuris humani ſunt, quoad ſuſtentationem, diuini. lib. 3 tit. 22. dec. 1 63
Decimis in ſoluendis, ſeruanda eſt conſuetudo. lib. 3. tit. 22. dec. 2 63
Declaratoria excommunicationis canon continet. libro quinto. titu. 23. dec. 11 165
Degradatio actus ſpiritualis, ſicut promotio ad ordines, pretio iuſtè fieri nequit, libro 5. titul. 2. deciſio. 68. fol. 128
Delegatus eccleſiaſticus, nec pro labore poteſt aliquid extra eſculentum & poculentum, licitè accipere. lib. 1. tit. 3. dec. 4 fol. 8
Delegatus in cauſa ſibi delegata eſt maior quam legatus. lib. 1. titu. 17. deciſio. 10 26
Delegata iuriſdictio de perſona ad perſonam prorogari non poteſt, etiam iudice in id conſentiente. lib. 1. titu. 17. deciſ. 8 26
Delegatio Epiſcopo facta, non tranſit in eius vicarium, licet poſſit ſpecialiter ſubdelegari. lib. primo. titu. 17. deciſio. 6 26
Delictum meum non dicitur deductum in iudicium, licet ſocius criminis in iudicium vocetur. lib. 2. tit. 15. deciſio. 3 37
Denunciare non tenetur quis, quem hæreticum dubitat, ſed probare nequit. lib. 5. tit. 7. dec. 8 135
Denunciationes matrimoniorum omnis ordinarius, etiam Abbas remittere poteſt. lib. quarto. titu. primo. deciſio. 9 fol. 102
Deponens nihil à depoſitario exigere poteſt. lib. 3. tit. 9. dec. 4. 53
Deponens teſtator pecunias cum pacto nihil ſoluendi depoſitario, iniuſtè facit, & vſuram committit. lib. 3. tit. 18. dec. 3 59
Deponens ſcuta aurea, & poſtea illa minutatim repetens, qua ratione aliquid plus accipere poſſit. lib. 5. titu. 13. dec. 12 146
Deponens pecunias in monte Pietatis, qua ratione aliquid plus capere poteſt. lib. 5. tit. 13. dec. 18 147
Depoſitio pecuniæ cum pacto, vt depoſitarius aliquid ſoluendo ea vti poſſit, vſuraria eſt. libro 3. titu. 9. deciſio. 1 53
Depoſitum cum facultate vtendi eo, fit mutuum, libro quinto. titu. 13. deciſio. 6 146
Depoſitum rei in pondere, numero, vel menſura conſiſtentis cum facultate ea vtendi, fit mutuum. lib. 3. tit. 9. decis. 3 53

De-

Deſcendens ex infidelibus profeſſus, quando eijci valet. lib.3.tit.23.deciſio.7 66

Diaconatus ordinem ſumens, ſi non accipit, nec tangit librum Euangeliorum in cuius traditione imprimitur charačter, ordinem non accipit. lib.1.tit.10.dec.1 21

Diaconus ad titulum patrimonij ordinatus, & eo renunciato presbiter factus non eſt ſuſpenſus, cum renunciatio illa nulla fuerit. li.1.ti.7.dec.18. 15

Dies termini in reſeruatione alternatiua ex mente Papæ, & ex conſuetudine in termino computatur. lib.3.tit.3 dec.18 40

Dignitas iuriſdičtionem ſpiritualem habens, & eccleſia parochialis minori 25. annorum non conferuntur. lib.1. tit.8.dec.4 20

Dignitas, epiſcopalibus decorata, alijs eiuſdem nominis maior. lib.1.titu.20. dec.1 29

Dignitas etiam prima poſt Pontificalem Cum Canonicatu, quamuis in vna Eccleſia compatibiles ſint in eccleſijs tamen diuerſis poſt Concilium Trid. incompatibiles ſunt. lib.3.tit.3.deciſio.30 44

Diſpenſatio Comitis Palatini cum illegitimo, ad ordines, aut beneficia non extenditur. lib.1.tit.11.dec.7 23

Diſpenſatio prohibens filium obtinere beneficia patris in eadem eccleſia, cum ſit exorbitans, & odioſa non comprehendit nepotem legitimum ex filio illegitimo. lib.1.titu.11.deciſio.9 fol.23

Diſpenſatio ad beneficium, per commendam perpetuam expirat. lib.1. titu.11.dec.6 23

Diſpenſatio ſuperioris iuſta de cauſa à reſidentia, & promotione ordinum excuſat. lib.3.tit.2.dec.12 39

Diſpenſatio ad beneficium retinendum expreſſa vna irregularitate, alia tacita, eſt ſubreptitia. lib.3.tit.3.deciſio.47 46

Diſpenſatio ab vno coniugum alio ignorante impetrata, vtrique prodeſt. lib.4.tit.1.dec.28 103

Diſpenſatio ſine mandato obtenta, valet lib.4.tit.1.dec.58 107

Diſpenſatio ſuper affinitate non extenditur ad publicam honeſtatem concurrentem. lib.4.tit.8.dec.5. 113

Diſpenſatio ſuper affinitate, & conſanguinitate tacito inceſtu valet. lib.4. tit.8.dec.1 112

Diſpenſatio limitata quoad forum interius, ad exterius non extenditur. lib.5.tit.18.dec.5 153

Diſpenſatio eius, qui ob febrem, vel alium dolorem non valet recitare horas, ad cæcum non extenditur. lib.5. tit.18.dec.7. 153

Diſpenſationis in gradibus cognationis quæ cauſæ ſint. lib.4. titu.8.deciſio.6 113

Diſpenſationem quærere quando teneatur, qui ſponſalia in gradu prohibito contraxit. lib.4.tit.1.dec.29. 104

Diſpenſationes circa diuerſa, licet vna de alia mentionem non faciat, non viciantur. lib.5.tit.18.dec.13 154

Diſpenſat epiſcopus cum homicida voluntario quoad beneficium ſimplex, licèt non quoad curatum, niſi iam obtentum. lib.1.tit.18.dec.13 28

Diſpenſare etſi cenſeatur Papa, quando facit aliquid contra ius ſuper quo diſpenſare poteſt, ſecus tamen eſt in epiſcopo. lib.1.tit.21.dec.8 23

Diſpenſare poteſt epiſcopus ſuper inceſtu maiore adulterio. lib.1.tit.24. deciſ.1 32

Diſpenſandi facultas ſuper irregularitate generaliter cōceſſa ad bigamiam, & homicidium voluntarium nō extēditur. lib.5.tit.8.dec.1 138

Diſpenſandi facultas generaliter conceſſa, excepto homicidio voluntario, & bigamia, non extenditur ad irregularitatē prouenientē ex homicidio iuſto ſeu mutilatione. lib.5.ti.8.dec.31. 41

Diſpenſandi facultate conceſſa, licētis

ris non expeditis,cur non vtendum lib.5.tit.18.dec.6. 153
Diſpenſatus ad ordines ſacros ſuſcipiendos creditur is, pro quo ſuperior Papam ſupplicauit,& ad Minores ordines ſuſcipiendũ miſit.lib.1. tit.8.deciſ.1 20
Diſpenſatus ad omnes ordines piè creditur,cui ſuperior ex Papæ comiſſione licentiam aſſumendi aliquem ordinem dedit.libr.3.titul.23.deciſio.84 77
Diſpenſatus ſubdiaconus vt ducat vxorem,an ad horas canonicas teneatur.lib.3.ti.23.dec.23 96
Diſpenſatus vt ſecrete,& ſine ſcandalo diebus piſculentibus carnibus veſci poterit,coram ſocijs id facere nequit.lib.3.tit.26.dec.3 98
Diſpenſatus a ieiunio à confeſſore impoſito non liberatur. lib.3.titul.26. deciſio.4
Diſpenſatus generaliter eo,quod bello iuſto interfuit.ſi aliquem ſcienter occidit,non dicitur diſpenſatus.lib.5. tit.8.dec.5 139
Diſpoſitio,vt quis quotidie celebret, intelligenda, ſi honeſte,& deuotè poterit.lib.3.tit.3.dec.6 42
Diſtributiones quotidianæ ei debentur,quem neceſſitas corporalis tenet.lib.3.tit.2.dec.9 39
Diſtributiones quotidianas canonicus abſens percipere nequit. lib.3.tit.2. dec.14 40
Diſtributiones quotidianæ horis interreſſentibus debentur.lib.3.tit.3.deciſio.65 48
Diſtributiones quotidianæ ab hæretico perceptæ,quibus accreſcunt.lib. 3.tit.3.dec.76 50
Diuiſio fructuum beneficij inter præceſſorem,& ſucceſſorem qualiter fieri debet.lib.3.tit.3.dec.64 48
Diuiſio bonorum Monaſterij per Abbatem, & conuentum facta valet. lib.3.tit.8.dec.7 52
Diuortium ob coeundi impotentiam ante triennalem cohabitationem fieri nequit, & matrimonium cum ſecunda ante factum non valet. lib.4. ti.9.dec.1. 113
Doctor legens non tenetur docere legem,quæ Prouinciales ſuos non ligat.lib.1.tit.2.dec.14 3
Dolus profitentis,dicentis ſe diuitem, cum nihil habeat, etſi profeſſionẽ non annullet,facit tamen ne Monaſterium eum alere teneatur.lib.3.tit. 23.dec.29 69
Donans Cardinali aliquid,vt eueniente vacantia,ſuo,& aliorũ voto ſuffragetur tertio, eſt Simoniacus.lib. 5.tit.23.dec.75 170
Donatio ſub modo iuſto, vt licita ſit, qualis eſſe debet.lib.3.tit.16.deciſione 1 57
Donatio inter viuos a nupta ſine aſſenſu mariti facta,eſt nulla lib.3 tit.16 deciſ.3 57
Donatio epiſcopi,aut beneficiarij, ſiue ſani,ſiue infirmi, inter viuos, & ad pia valet.lib.3.tit.16.dec.5. 58
Donatio intra duos menſes ante profeſſionem facta, quando valida ſit. lib.3.tit.16.deciſ.7 58
Donatio omnium fructuum Epiſcopatus a ſolo ſeparatorum, quid includat.lib.3.tit.16.dec.8 58
Donatio cauſa mortis, cum clauſula, [De non reuocando.] quando valet.lib.3.tit.16.dec.11 58
Donatio vera,& iurata vxori poſt crimen facta valet, donec reuocetur. lib.4.tit.13.dec.1 117
Donare poteſt beneficiarius ad pia dũ viuit,etiam ad cultum diuinum deſtinata.lib.3.tit.16.deciſ.4. 57
Dotis incompetentia,cauſam ſufficientem præbet diſpenſandi, vt conſanguineo nubat.li.4.tit.8.dec.14. 114
Dubitans agere nequit,niſi ex aliquibus rationibus in alteram partem inclinet.lib.5.tit.22.dec.13. 159
Dux Militum numerum minorem cõducens, vel aliquo pretio introdu-

cens,

cens, iniuſte acceptum reſtituere te netur. lib. 1. tit. 21. dec. 3. 30

E

ECcleſiam regularem fundare melius cæteris paribus, quam ſecularem lib. 3. tit. 23. deciſ. 52. 72

Eccleſiæ, in ſuos colonos, eodem iure, quo laicis, vti licet. lib. 1. titul. 2. deciſio. 42. 6

Edictum publicum proponere, an teneatur epiſcopus, vacante parochia li. lib. 3. tit. 3. deciſ. 72 49

Edictum monitorium, ſicut cenſuræ, cauſam iuſtificatiuam continere debet. lib. 3. tit. 31. dec. 3. 90

Edicta Epiſcoporum, quæ ad denunciandum obligant, de quibus intelligi debeant. lib. 1. tit. 18. dec. 18. 28

Electio facta poſt tenebras iure antiquo valida, ſed non iure nouo. lib. 1. tit. 5. deciſ. 2. 9

Electio poſt ſuffragiorum collationem ſtatim facienda, & quando ex interuallo facta valeat. li. 1. ti. 5. dec. 3. 9

Electio, vbi vnus ſuffragium ſuum ſocio detegit, valet. li. 1. tit. 5. deci 4. 9

Electio facta, præſente excommunicato denunciato, non valet. lib. 1. tit. 5. deciſ. 11. 10

Electio, vt valeat, a maiori parte fieri debet. lib. 1. tit. 5. dec. 14. 10

Electionis confirmator, de ea agnoſcere, ſupplere, & inquirere poteſt lib. 1. tit. 5. deciſ. 1. 9

Electionem a maiori parte factam nō admittens, peccat. lib. 1. titul. 5. deciſio. 5. 9

Electores conuenientes non eligere alios niſi ex ſeipſis, ſimoniam committunt. lib. 5. tit. 2. dec. 23. 123

Eligentes dignum omiſſo digniore ad reſtitutionem non tenentur. lib. 5. tit. 2. dec. 22. 123

Eleemoſinam Pauper pro certo paupere petens, & ſibi retinens, bis peccat, ſecus ſi pro paupere in genere. lib. 3. tit. 24. dec. 1. 79

Eleemoſinas quærere fratribus ſancti Antonij poſt Conciliū Tridētinum licet. lib. 3. tit. 23. dec. 86. 77

Emere ſcuta iuſto pretio, ad carius vēdēdū nō licet. li. 5. tit. 23. de. 32. 149

Emptio cum pacto de retrouendendo facta, peccatum eſt, & vſura. lib. 1. tit. 2. dec. 35. 6

Emptio & venditio ſunt iniuſta, cum pretium maius notabiliter iuſto datur, vel accipitur. li. 3. tir. 10. de. 7. 54

Emphyteuticis prediis eccleſiaſticis diruttis, cui ſolui debet cēſus ſolitus. li. 3. tit. 8. dec. 11. 52

Epiſcopus hodie licentiam Miſſandi apud infirmos dare non poteſt. lib. 1. tit. 2. dec. 38. 6

Epiſcopus renunciās, qui vegetus eſt, & vſui eſſe poteſt, peccat. lib. 1. ti. 6. dec. 5. 10

Epiſcopus, quoſcūque ad curā animarū exercendā cōſtitutos, de eorū inhabilitate examinare, & viſitare poteſt. lib. 1. tit. 7. dec. 5. 14

Epiſcopus in dubio ordinare voluiſſe præſumitur. lib. 1. tit. 7. deci. 9. 14

Epiſcopus familiarē ordinans, ſtatim ei beneficium conferre tenetur. lib. 1. tit. 7. dec. 26 16

Epiſcopus in ordinando familiarem triennalē, ſuper interſtitiis diſpenſare nequit. lib. 1. tit. 7. dec. 28. 16

Epiſcopus licet ordinare poſſit ſuum familiarē triennalem, non poteſt tamen cum eo illegitimo diſpenſare. lib. 1. tit. 7. deci. 29. 16

Epiſcopus dimiſſorias conceſſas reuocaſſe non cenſetur, ex eo quod poſtea dixerit ordinando, ne ab alio ordinaretur, quia ipſe volebat ordines tenere, & eum ordinare. lib. 1. tit. 7. deciſ. 30. 17

Epiſcopus laicū alienū ordinare non pōt, ſine licētia ꝓprij ordinis. tamē collat. facta valet. li. 1. ti. 7. de. 32. 16

Epiſcopus, ab omni ſuſpenſione a iure lata, & Papæ nō reſeruata, abſoluere poteſt. lib. 1. tit. 7. dec. 45. 17

Epiſcopus originis, Regularem eiectū quan-

quando licite promouere poterit. lib.1.tit.8.dec.9. 21

Epiſcopus ordinando bigamum ab eo ordine conferendo, & à Miſſa celebranda per annum ſuſpenſus eſt. lib. 1.tit.14.dec.3. 24

Epiſcopus examen ſibi comiſſum a Papa, cum clauſula, In quo cōſcientiā tuam oneramus, alteri committere poteſt. lib.1.tit.17.decis.3. 25

Epiſcopus impeditus adire Concilū poteſt ſe per procuratorem excuſare, lib.1.tit.17.decis.4. 26

Epiſcopus Vicario commiſſa expedire nequit. lib.1.tit.17.dec.7. 26

Epiſcopus ex officio contra cōcubinarios inquirere pōt. li.1.ti.18.de.2. 27

Epiſcopus, ad Vicarios Generales conſtituendos cogi poteſt, & quare. lib. 1.tit.18.dec.4. 27

Epiſcopus Capellaniam perpetuam tēporalem facere poteſt, & beneficia ſui epiſcopatus vnire, diuidere, & extinguere. lib.1.tit.18.dec.6. 27

Epiſcopus diſpenſandi facultate a Cōcilio ſibi conceſſa, cum ſibi ſubditis tantū vti pōt. lib.1.tit.18.dec.8. 27

Epiſcopus legitime impeditus ad Cōcilium vocatus, quomodo ſe excuſet. lib.1.tit.18.decis.10 27

Epiſcopus ex officio cogere poteſt beneficiarium ad exhibendum titulum. lib.1.tit.18.dec.14. 28

Epiſcopus cogere poteſt decennalem, vel execrabilem ad iurandum ſe canonicè beneficia, & diſpenſationē obtinuiſſe. lib.1.tit.18.dec.15. 28

Epiſcopus cū verbaliter a ſe depoſitis diſpenſare valet. li.2.ti.1.dec.2. 32

Epiſcopus retēto Epiſcopatu, quando aliud beneficium ſimplex acceptare poterit. lib.3.tit.3.dec.21. 43

Epiſcopus beneficia deuoluta, & reſeruata vnire poteſt. li.3.ti.3.de.67. 49

Epiſcopus, licet perdat beneficia habita, ad alia tamen habenda non fit inhabilis. lib.3.tit.5.dec.3. 50

Epiſcopus de fructibus fabricæ vnius Eccleſiæ ſuperfluis, fabricæ alterius Eccleſiæ pauperis aſſignare nequit. lib.3.tit.8.dec.2. 51

Epiſcopus beneficia perpetua manualia reddere, & extinguere poteſt. lib. 3.tit.8.dec.6. 52

Epiſcopus, quando ſuper impedimentis matrimonium dirimentibus diſpenſare valet. lib.4.tit.1.dec.8. 102

Epiſcopus, ſeu parochus ſolis presbiteris poteſtatem aſſiſtendi matrimonio contrahendo delegare poteſt. lib.4.tit.1.dec.51. 106

Epiſcopus ſimoniacum in beneficio an abſoluere, & cum eo diſpenſare queat. lib.5.tit.6.dec.10. 151

Epiſcopus in ſua diœceſi ex cauſa extra locū ſacrū Miſſare, & facultatē id faciēdi dare pōt. l.5.ti.18.d.17. 154

Epiſcopus approbatū confeſſorem eligat, ſi per Iubilæum abſolui velit. li. 5.tit.22.dec.18. 159

Epiſcopus excommunicatis declaratis, quando excommunicatio eſt reſeruata, facultatem Diuinis ingreſſendi dare non poteſt. lib.5.titul.25. deciſ.17. 165

Epiſcopus in aliena diœceſi ſine licentia corporalia benedicens, ſuſpenſus eſt. lib.5.tit.25.dec.66. 170

Epiſcopo conſentienti vt quis ab alio ordinetur, non fit præiudicium. lib. 1.tit.7.dec.35. 16

Epiſcopi, ex conſuetudine hæreticos, & ſchimmaticos reconciliare poſſunt. libro primo titul. ſecundo deciſio.18 4

Epiſcopi contra Capitula procedere poſſunt, etiam extra viſitationem ſeruato moderamine, ſcilicet, adiungendo ſibi duos Canonicos. lib.1. titul.18.dec.9. 27

Epiſcopi pro ineundo eorum aduentu aliquid accipere & petere poſſunt. libro tertio titul. trigeſimo primo. dec.15. 92

Epiſcopi contra officiales, vel Nuncios Papæ procedere non poſſunt. lib.5.

lib.5.tit.23.dec.19 166

Epiſcopi a caſibus,& cenſuris,ante,& poſt Concilium Papæ reſeruatis,ab ſoluere in foro conſcientiæ poſſunt lib.5.tit.23.dec.44 168

Epiſcoporum depoſitio,& eius cauſæ cognitio,hodie ſoli Papæ reſeruata eſt.lib.2.tit.2.deciſ.1 33

Error perſonæ an dici poſſit, vbi plebeius,nobilis & diues creditur. lib. 4.tit.1.dec.56 107

Euchariſtia damnato ad mortem,ſi ieiunus ſit, non eſt neganda.lib.5.tit. 22.dec.23 160

Euchariſtiæ delatio,& proceſſio publica omitti poſſunt, vbi ab hæreticis de honeſtatio timetur.lib.1.titu.2. deciſ.40. 6

Euchariſtiam infirmo bis poſt cibum per modum viatici,quando dare liceat.lib.3.ti.13.dec.10 94

Examinator, an promouendum in actu examinis alacriorem reddendo pœnas incurat.lib.5.titul.2.deciſione 91 131

Excommunicatio lata in religioſum ſolemnizantem coniugium, non eſt per Conc.Trid. ſublata.lib.5.tit.21. dec.1 157

Excommunicatio ſine monitione lata,eſt iniuſta,ſed valida,niſi in caſibus a iure expreſſis,lib.5.titu.23.deciſio.4 164

Excommunicatio in ſolos Chriſtianos fertur.lib.5.tit.23.dec.5. 164

Excommunicatio lata a delegato, qui copiam ſuæ commiſſionis petenti non dat,eſt nulla.lib.5.titu.23.deciſio.10 165

Excommunicatio in Capitulum, & culpabiles,quos ligat.lib.5.titu. 23. deciſ.20. 166

Excommunicatio contra Capitulum, vel Collegium,lata,nihil addito de ſingularibus,eſt nulla.lib.5.titu.23. dec.23 166

Excommunicatio abſolute in capitulum lata,non valet,ſed ſuſpenſio ſic [illegible]

lib.5.tit.23.dec.73 170

Excommunicationem non incurrit, qui fructus clerici debitoris ſui ſtantes penes laicum per iudicem laicum ſequeſtrari facit.lib.5.titul.23. dec.35 167

Excommunicationem non incurrit vadens ad domum Cardinalis ad dandum domui inſultum. lib.5.tit. 23.dec.38 168

Excommunicationem non incurrit, qui legendo chartam,iratus,clericũ qui eam legere volebat tangendo repellit.lib.5.tit.23.dec.71. 170

Excommunicatus quando, fit locans bona Eccleſiæ ad longum tempus. lib.3.tit.8.deci 4 52

Excõmunicatus,licet ſigna ante mortem contritionis oſtendat, non eſt tamen in loco ſacro ante abſolutionem ſepeliendus.lib.3.titul.20. deciſio.3 62

Excommunicatus denunciatus,in articulo mortis abſolutus in ſacro ſepeliri poteſt.lib.3.tit.20.dec.7. 62

Excommunicatus coram ſe celebrari faciens, eſt irregularis, non tamen ſi ſimpliciter ſacrum audiat.lib.5.ti. 16.dec.6 151

Excommunicatus Euchariſtiam de manu alterius clerici accipiens,non fit irregularis.li.5.ti.16.dec.8. 151

Excommunicatus fructus beneficij legitimè obtenti perdit, non eſt tamen irregularis.lib.5.titul.16.deciſio.2 151

Excommunicatus in vna diœceſi, & celebrans in alia vbi neſcitur,eſt irregularis.lib.5.tit.17.dec 3. 152

Excommunicatus generaliter ab homine,non denunciatus,ſicut ſi à iure,abſolui poteſt.lib.5.titul.22. deciſione.31 161

Excommunicatus nominatum ab homine,per Cruciatam parte non ſatisfacta,abſolui nequit.lib.5.tit.23. deciſ.7 164

Excommunicatus ſpecialiter ab homine,

ne, à quo abſolui poſſit. lib. 5. tit. 23. decis. 7 165
Excommunicatus non eſt per monitorium, qui non reuelat, quãdo ſcit petentem non habere ius, lib. 5. tit. 23. dec. 8 165
Excommunicatus eſt, per ſe, vel alium literarum executionem impediens, ſeu ratam habens. lib. 5. tit. 23. deciſio. 31 167
Excommunicatus non eſt tangens Epiſcopum abſque intẽtione mala. lib. 5. tit. 23. dec. 39 168
Excommunicatus eſt percutiens clericum aliter, quam pro defenſione propria, vel proximi, & cum moderamine. lib. 5. tit. 23. dec. 40. 168
Excommunicatus publicus cenſendus eſt, qui coram maiori parte conuentus clericum à ſede expellit, vel brachio violenter trahit. lib. 5. tit. 23. deciſ. 41 168
Excommunicatus eſt res alienans eccleſiæ. lib. 5. tit. 23. dec. 49 168
Excommunicatus non eſt ad moniales ſcribens, ſi ad eas epiſtola non perueniat, peccat tamen. lib. 5. titul. 23. deciſ. 55 169
Excommunicatus ante denunciationem non eſt euitandus. lib. 5, tit. 23. dec. 60 169
Excommunicatus non eſt receptans quem dubitat eſſe bannitum famoſum. lib. 5. tit. 23. dec. 54 169
Excommunicatus, & interdictus miniſtrans, duas irregularitates incurrit, quarum vna ſine altera tolli poteſt. lib. 5. tit. 23. dec. 69 170
Excommunicato expedit, fidem abſolutionis obtentæ in foro conſcientiæ, & quomodo illam habere poſſit. lib. 5. tit. 23. dec. 27 166
Excommunicari nemo poteſt pro culpa præterita, niſi ſit notoria, vel iam damnatus parere recuſat. lib. 5. tit. 1. dec. 5 118
Excõmunicari poteſt abſens, & ignorans, ſed celebrando nõ peccat, nec ſit irregularis: libro quinto, tit. 16. dec. 3 151
Excommunicari à ſolo Notario, etiã eccleſiaſtico, quamuis ex pacto proceſſerit, nemo poteſt. lib. 5. titul. 23. deciſ. 1 164
Excommunicatur quoquo modo cogentes puellas intrare Monaſteriũ. lib. 5. tit. 23. deciſ. 52 169
Exemptio per poſſeſſionem quadraginta annorum præſcribitur. lib. 1. tit. 5. dec. 2 8
Exorciſmos arreptitiorum, inferior à Papa prohibere non poteſt. lib. 1. tit. 20. dec. 4 29
Extrauagans Iulij III. quod debita beneficiarij non ſoluantur de fructibus non exactis, vt intelligenda. lib. 3. tit. 19. dec. 4 61
Extrauagans Pij V. reuocãs priuilegia conceſſa clericis diſponẽdi in fauorem illegitimorum, quomodo intelligenda. lib. 3. tit. 18. dec. 16. 61
Extrauagans Pij V. contra ſimoniacos lata inhabilitans ſimoniacè acquirentes beneficia, non ligat acquirentes penſionem. lib. 5. tit. 2. deciſio. 102 132
Extrauagãns Greg. XIII. lata contra extrahentes granum, qualiter intelligenda. lib. 5. tit. 23. dec. 76. 171

F

FAcultas abſoluendi ab omnibus peccatis non eſt indulgentia, nec per Bullam Iubilæi reuocata. lib. 5. tit. 22. dec. 2 158
Facultas Epiſcopis per Conc. conceſſa, per Bullam cœnæ derogata eſt. lib. 5. tit. 23. dec. 16 165
Facultatibus edendi carnes in diebus ieiuniorum dicenti ſe Nobilem, & infirmum, valet, etſi nobilis non ſit. lib. 5. tit. 22. dec. 26 169
Fœmina, ex Papæ priuilegio excommunicare poteſt. lib. 5. tit. 23. deciſio. 70 170
Falſarij literarum beneficialium peccant

caut

cant, & cui reſtituere tenentur. lib. 5.tit.14.dec.1 150
Famulus,qui accepit mille ab hero, illa permutando iuſte,auctarium domino reſtituere non tenetur. libr.3. tit.15.dec.2. 57
Famuli artificum in ferijs laborantes peccant,niſi neceſſitas excuſet. libr. 2.tit.3.dec.3. 33
Fauorem apud alium interponens pro aliquo ad Cardinalatū promouendo,an ſit ſimoniacus. libr.5. titul.2. dec.92. 131
Feſtum ob paruitatem, aut neceſſitatem operæ non violatur.lib. 2.tit.3. deciſio.1. 33
Feudatarius,an omnis iuramentum fidelitatis præſtare, & inueſtituram petere teneatur. libro 3.titu.13.deciſio.1. 56
Profeſſionem fidei,Canonici,etiam exempti,coram Epiſcopo,& Capitulo intra duos menſes, à die poſſeſſionis adeptæ facere omittētes,fructus amittant.lib.1.tit.1.dec.1. fol.1
Fidei profeſſionem Regulares Prælati intra duos menſes ab adepta poſſeſſione præfecturæ, facere tenentur.libr.1.tit.1.dec.2. 1
Fidei profeſſionem, clericus parochialem adeptus,per ignorantiam omittens,non peccat.lib.1.tit.1.dec.3. 1
Fidei profeſſionem beneficiarius curatus, qui intra duos menſes nō fecit, poſt illos,quam primum poteſt facere tenetur.lib.1.tit.1.dec.3. 1
Fidem confiteri occultus Chriſtianus inter infideles habitans tenetur,quādo aliàs ſubtraheretur honor Dei, vel vtilitas proximi ceſſaret.lib.1.titu.1.deciſ.4. 1
Filius presbiteri in eccleſia vbi pater beneficiarius eſt,nullo modo, etiam tanquam aduena miniſtrare poteſt. libr.1.tit.2.dec.21. 4
Filius presbiteri non poteſt habere beneficium in eccleſia in qua pater: quod ſi habuit, ipſo iure non vacauit ante Concil. Trid. niſi poſt trimeſtre.lib.1.tit.2.dec.22 4
Filius familias pubes, domicilium ſibi conſtituere poteſt,libr.1.titu.7. deciſio.15 14
Filius natus in figura matrimonij, iuſtè credere pōt ſe eſſe legitimum,ad hoc vt ordinari poſſit.lib.1.titul.11. deciſ.1 22
Filius religionem profeſſus,quādo ob paupertatem parentum exire tenetur.lib.3.tit.23.dec.32 69
Filius legitimus ex ſpurio clerici natus non prohibetur vllo iure præſentari ad capellaniam iuriſpatronatus dicti clerici.lib.3.tit.30.dec.8 90
Filij ex damnato coitu nati parentib. non ſuccedunt,nec contra.lib.3.tit. 19.deciſ.1 61
Filij ex matrimonio nullo legitimè cōtracto,& durante amborum,vel alterius coniugis ignorātia nati, ſunt legitimi.lib.4.tit.1.dec.6 101
Filij adulterini per ſubſecutum matrimonium non legitimantur.lib.4. ti. 1.dec.26. 103
Filij nati ex cōiugio p cōmiſſionē de diſpēſando bona fide cōtracto,licet eius forma ſatis ſeruata nō fuerit,cēſentur legitimi.lib.4.tit.8.dec.7. 115
Filij nati eo tempore, quo inter parentes matrimoniū impediebatur, per clauſulam,(Prolem ſuſceptam,et ſuſcipiendam) legitimantur.lib.4.titu. 11.dec.1 115
Filij hæreticorū,& Iudæorū non ſunt ordinandi.lib.5.tit.5.dec.1 133
Filij nati antequam pater fieret hæreticus,pœnis non afficiuntur.libr. 5. titu.6.dec.33 137
Fiſcus per confiſcationem non ſuccedit prohibito alienare.lib. 5.titu. 1. deci.4 118
Fornicatio matrimonium præcedens, iuſta cauſa repudij non eſt.lib.4.tit. 12.dec.2. 116
Fornicatio matrimonium præcedens, vxori,nec eius hæredi obeſt. lib. 4. tit.13

tit.13.dec.2 fol.117
Fornicator notorius eſt ſuſpenſus, & niſi prius pæniteat, celebrando fit irregularis.lib.3.tit.1.dec.14 38
Fortunam pinguiorem ſortitur, qui de ducto ne egeat; ſoluere poteſt.lib.5.tit.24.dec.3 171
Franciſcanus contrahendo; nec ſibi, nec monaſterio, ſed ſedi Apoſtolicæ quærit.lib.3.tit.23.dec.69 74
Fructus quibus Canonicus propter abſentiam priuādus eſt, operi pio, iudicis arbitrio applicari poſſunt, lib.3.tit.3.dec.68 48
Fructus beneficiorum, vt tales, poteſtati laicæ non ſubiacent.lib.2.titul.3.deciſ.69 49
Fructus beneficij, viuente titulari, cui debentur.lib.tertio.titu.17.deciſ.2.fol.58
Fructus beneficij à ſolo ſeparati, cui debentur. libro tertio, titu. 19. deciſ.6 61
Fructus beneficiorum malè percepti, tribus modis reſtitui poſſunt.libr.5.titu.2.dec.54 128
Fructus rei venditæ pro pretio non ſoluto, ex conuētione recipi poſſunt.lib.5.tit.13.dec.5 146
Fructus beneficij tanquam creditor capiens non excommunicatur, lib. 5.titu.23.dec.36 167
Fur licet curauerit vt ablatum ad dominum rediret, ſi non rediijt, iterum reſtituere tenetur.lib.5.titu.12.deciſ.8 144

G

Gabellā exigentes à clericis, & religioſis excōmunicati ſunt, niſi &c.lib.1.tit.2.dec.26 5
Gabellam imponere, ius eſt Principi reſeruatum, libro tertio.titu.31.deciſio.16 92
Gabellæ, ſi per Chriſtianum exigantur, infidelibus locari poſſunt.lib.1.tit.2.deciſ.27 5
Gabellas nouas impoſuit ſuperior, vetans extrahi triticum nō molitum.lib.3.tit.21.dec.2 90
Gabellas, ad Datia noua imponere poteſt Marchio Mantuæ, ſine excommunicatione.lib.tertio.titu.31.deciſione 13 92
Gabellas perſonales, vel de rebus ſuis, clerici non debent.libro 3. titu. 23. deciſ.1 98
Gallus ſacris ante legitimam ætatem ordinatus, an ſuſpenſus ſit.lib.1.tit.7.deciſ.55 18
Generalis minimorum, quare immediatè fieri non poſſit Vicarius, vel Procurator Generalis.lib.1.titu.5.dec.10 9
Generalis & definitores cum maiori parte Capituli modum eligendi iuri communi cōformem, nec in toto, nec in parte tollere poſſunt, abſque Papæ licentia.lib.1.tit.5.dec.13. 10
Geſta metu, eo ceſſante, qui ſciens illa eſſe nulla, exercet, ratificare videtur lib.1.tit.23.dec.2 31
Gratia beneficialis, tacito etiam bona fide, beneficio obtento, non valet.lib.3.tit.3.dec.13 42
Gratia per mortem concedentis non expirat, licet ſic mandatum.lib.5.titu.18.dec.1 252
Gratia Papæ, [Donec aliud decernat] illius morte non expirat, ſecus [vſque ad eius beneplacitum,] & quare.lib.5.tit.18.dec.2 152
Gratia de altari priuilegiato conceſſa, an non expreſſa veritate, valeat.lib.5.tit.18.dec.12 154
Gratia Papæ non eget ad ſui eſſentiam ſcriptura, libro quinto, tit. 18. deciſ.19 154
Gratiæ reualidatio per ſordes promiſſas obtenta, qualiter facienda.lib.5 tit.23.dec.74 170
Grauida non poteſt ſine peccato permittere ſe ſcindi, vt ſic puer poſſit baptizari.libro quinto, titu. 8. deciſione.36. 142

H

Habens Capellaniam, quæ reſidentiam requirit, an aliud beneficium curatum quærere poſſit. lib. 3. tit. 3. dec. 25 44
Habitum ſuſcipere, aut nouitiatus annum implere ante decimum ſextũ ætatis annũ, Concil. Trid. nõ vetat. lib. 3. tit. 25. dec. 36 69
Habitum propriæ religionis ſine cauſa dimittens, excommunicatus eſt. lib. 3. tit. 23. dec. 92 77
Habitum nouitiorum etiam per decẽ annos deferens, profiteri non præſumitur. lib. 3. tit. 27. dec. 26 85
Hæres teſtatoris confeſſario non tenetur niſi in veriſimil. credere, lib. 3. tit. 18. dec. 2 59
Hæreticus in foro exteriori à ſolo Papa abſoluitur; in interiori ẽt ab Epiſcopo. lib. 1. tit. 2. dec. 45 6
Hæretico, minus quàm Iudæo, officiũ cum præeminentia commẽdandũ. lib. 1. tit. 2. dec. 44 6
Hæretici, & ſchiſmatici in Bulla cœnæ excommunicantur, lib. 1. titu. 2. deciſio. 29 fol. 5
Hæretici fautor cenſetur iudex, qui illum aufugere permittit. lib. 5. titu. 6. dec. 10 135
Hæreticorum non denũciatorũ oblationes recipere, licet. libro 1. titu. 2. deciſ. 32 5
Hæreticorũ liberi, qui promoueri nequeant, lib. 1. tit. 7. dec. 10 14
Hæreticorũ funus ducere vbi, & quãdo liceat catholico. libr. 5. titu. 6. deciſio. 16 136
Hæreticos notorios non denunciatos vitare non tenentur. lib. 5. titu. 6. deciſio. 13 136
Hæreſim manifeſtam an ſapiat, dicere, Chriſtus paucos habebit amicos lib. 5. tit. 6. dec. 21 137
Herus ancillam ante 25. annum non collocans, ſicut pater filiam, eſt in mora. lib. 4. tit. 1. dec. 35 105
Homicida, ſine diſpenſatione ordinãdus non eſt, libro primo, titu. 7. deciſio. 39 17
Homicidium caſuale ex ludo licito ſecutum, non facit irregularem. lib. 5. titu. 8. dec. 7 139
Horas canonicas recitare non tenetur, qui poſſidet beneficium, de quo nulliter eſt prouiſus, lib. 1. titu. 8. deciſio. 10 21
Horas recitare non tenetur, qui poſſeſſionem benefico nõ eſt adeptus. lib. 3. tit. 23. dec. 14 95
Horas priuatim recitare poteſt quis idiomate quouis. lib. 3. titu. 23. deciſio. 16 95
Hoſpitale de bonis laici erectũ, in quo non adeſt altare, vel capella, auctoritate epiſcopi erectum non præſumitur. lib. 3. tit. 24. dec. 3 89
Hoſpitalis rector officium recitare tenetur, quãdo Hoſpitale eſt beneficium. lib. 3. tit. 29. dec 1 89
Hoſpitibus, quam indigenis, carius vẽdere illicitum. lib. tertio, titu. 10. deciſio. 2 54

I

Idoneus habitus ad clericatum, nõ cenſetur ſtatim ad beneficium habilis. lib. 3. tit. 3. dec. 71 49
Ieiunare dicitur, qui neceſſitate ductus aliud non habens, carnes comedit. lib. 3. tit. 36. dec. 7 98
Ieiunare qui non tenetur, poteſt per Cruciatam in prandio piſces, & in cœna edere oua. libr. quinto, tit. 22. deciſio. 30 161
Ieiunare potentibus famulis, dominus dans cœnam peccat. lib. 3. titu. 36. deciſio. 2 98
Ieiunium vigiliæ Pentecoſtes. de præcepto eſt, lib. 3. tit. 26. dec. 1 97
Ieiuniũ quadrageſimæ duo ĩcludit, & quæ nã illa ſint. lib. 3. ti. 36. dec. 6. 98
Ignorantia craſſa, ſeu affectata à peccato non excuſat, iuſta verò ſeu probabilis, excuſat. lib. 1. tit. 2. dec. 1 2
Ignorantia præſumitur iuſta, donec. probetur ſcientia, & vt ea probetur lib. 1.

lib.1.tit.2.dec.3. 3
Ignorantia probabilis,epiſcopum ordinantem ſubditum alienum à ſuſpenſione excuſat.li.1.tit.7.dec.62. 19
Ignorantia probabilis à cenſuris & pœnis excuſat.lib.5.tit.1.dec.103. 132
Ignorantia iuris nec a peccato nec ab irregularitate excuſat ſacerdotē occiſionem etiam iuſtam opitulātem. lib.5.tit.8.dec.37. 142
Ignorantia iuris excuſat, niſi ſit diuini, vel humani quod quis ſcire tenetur. lib.5.tit.22.dec.9. 159
Ignorātia,an à pœnis excuſet, & a quibus.lib.5.tit.23.dec.48. 168
Illegitimus,irregularis eſt, ſed non ſuſpēſus,& quare.li.1.ti.7.dec.41. 17
Illegitimus bona fide credens ſecum diſpenſatum ordinatus ſacris,non cenſetur ſuſpenſus,lib.1.titu.8.deciſione.3. 20
Illegitimus bona fide ordinatus, nō eſt ſuſpenſus.lib.1.tit.11.dec.2. 22
Illegitimus ſine diſpenſatione,incapax eſt beneficij.lib.1.tit.11.dec.3. 22
Illegitimus factus religioſus, ordines ſacros ſumere, & beneficia manualia habere poteſt, non autem prælaturas.lib.1.tit.11.dec.4. 22
Illegitimus ſine diſpenſatione, & cum falſis dimiſſorijs promotus, quando ſine diſpenſatione celebrare poſſit. lib.5.tit.16.dec.9. 151
Impedimentum matrimonij probabiliter ignorans,an,& ad quid monendus ſit.lib.4.tit.1.dec.63. 108
Impedimētum impediens,& dirimens contrahitur, vbi adulter promittit adulteræ ſe illam ducturum, ſi ipſa probet id poſſe fieri.lib.4.tit.6.deciſione.2. 111
Impedimentum affinitatis, & publicæ honeſtatis multum diſtat.lib.4.tit.8.dec.9. 113
Impedimenta plura cum adſint poteſt peti diſpenſatio ab vno abſque eo quòd de alio fiat mentio.libr.4.tit.7.deciſ.6. 112
Impotentia coeundi eſt impedimētum etiam dirimens matrimonium.lib.4.tit.9.dec.4. 115
Impuberes,an,& qui conſenſum ſufficientem ad matrimonium contrahēdum de præſenti habere cenſentur. lib.4.tit.2.dec.4. 109
Incapax, cui aliquid tacita fide relictū eſt,illud denunciando lucratur dimidiam partem,alij vero tertiam. libr. 3.tit.18.dec.8. 60
Incæſtus inter cognatos ſpirituales,nec propriè inceſtus eſt,nec impedimentum impediens cauſat.lib.4.tit.7.deciſio.5. 112
Indulgentia pro mortuis conceſſa ad viuos nō extenditur.lib.5.tit.18.deciſio.8. 153
Indulgentia non acquiritur, niſi fiat totum id,pro quo conceditur.lib.5.tit.18.dec.9. 153
Indulgentia mortuo per opus exiſtentis in mortali quæri poteſt. libr.5.tit.18.dec.10. 153
Indulgentia pro defunctis per Miſsā, per quamlibet Miſſam acquiritur.lib.5.tit.18.dec.15. 154
Indulgentia, eleemoſinam porrigentibus iuſtè à Papa concedi poteſt.lib.5.tit.22.dec.48. 163
Indulgentia conceſſa quæri non poteſt,niſi onus ad eam quærendā impoſitum adimpleatur.libr.5.titu.22.dec.49. 163
Infans doli capax cognationem ſpiritualem contrahere poteſt, ſecus, ſi doli capax non ſit.lib.4.tit.7.deciſi.prima. fol.111
Infantes, & pueri ante 14. annum beneficij incapaces ſunt. libr.3.titu.3.deciſ.11. 42
Infidelis vxore conuerſa,aliam ducens, ſi poſtea ipſe conuertatur, ad priorē nondum alteri nuptam, redire tenetur.lib.3.tit.26.dec.1. 80
Infidelis cōuerſus antequam aliam ducat, vxorem infidelem monere debet.lib.3.tit.26.dec.2. 81

Infideles ſponſi,qui ſe cognouerūt cō uerſi denuò matrimoniū contrahere debent,lib.4.tit.1.dec.52. 106
Infideliū coniugum alter conuerſus, aliā ducere poteſt,ſeruatis tamen requiſitis.lib.3.tit.26.dec.3 81
Infirmitas,& paupertas,an iuſta cauſa ſit diſpenſandi, vt Monialis extra Monaſteriū maneat,lib.3.tit.23.deciſ.30 69
Iniuria filij redundat in patrē, libro 5. tit.20.dec.7 156
Innocētes pro Chriſto occiſi, per gratiā Chriſti,ſalui facti ſunt,& martyres effecti.lib.3.tit.24.dec.8 97
Inquiſitionis iudicium infamiam præcedere debet.lib.5.tit.1.dec,8. 118
Inquiſitor hæreſis, ſuper incæſtu iure communi cognoſcere nequit.lib. 5. tit.6.dec.1 134
Inſordeſcēs in excommunicatione vltra annum à iudice reſponſurus de fide,citandus,li.5.tit.6.dec.20. 137
Inſtitutio in alterius voluntate relicta, an valeat.lib.3.tit.18.dec.7 60
Inſtrumenta antiqua caſu inuenta, ſi alicuius res tangant,tutius eſt reuelare,quàm occultare.lib.3.tit.8. deciſio.1. 51
Intellectus Extrauag. Cum primum. Pij V.in ſimoniacos.lib.5.tit.2. deciſio.37 125
Intentio Miniſtri in Sacramentis conficiendis eſt neceſſaria.lib.1.titul.7. deciſ.7. 14
Intentio contraria proteſtationi in ordinibus conferendis præualet.lib.1. tit.7.dec.8. 14
Intentio nedum ordinatis, ſed etiam ordinati, ſaltem virtualis conferendi & ſuſcipiendi ſacramentum ordinis eſt neceſſaria,alioqui non imprimitur character.li.4.ti.5.dec.1. 110
Interdictus vt vnus de Capitulo, cur poteſt in ſacro ſepeliri,lib.5.titu.22. deciſ.22 160
Intereſſe ex lite proueniens ob debitum non ſolutum, iuſte petitur.lib. 5.tit.13.dec.2 145
Intereſſe lucri ceſſantis,vel damni emergentis,peti poteſt.lib.5.titu.13. decio.7 146
Intimatio facta canonicis capitulariter non congregatis, non eſt legitima.lib.5.tit.23.dec.21 166
Irregularitas ex mala ordinatione, nō poteſt dici ex occulto delicto nata, nec ſuper ea epiſcopus diſpenſat.li. 1.tit.7.dec.54 18
Irregularitas occulta eſt ex actu publico,ſuper qua diſpenſat Epiſcopus,ſi videntes ignorent eum eſſe delictū lib.5.tit.17.dec.2 152
Irregularitas per clauſulam. Abſoluentes te à cenſuris non tollitur.libr. 5. tit.23.dec.61 169
Irregularitatem non incurrit, qui probabiliter ſe excommunicatum ignorans,celebrat.li.5.tit.16.dec.7. 151
Irregularitatem diſpenſabilem incurrit, archibuſium rota non flexa ſuper ſcanno dimittens morte ſecuta. lib.5.tit.23.dec.64 170
Irregularis celebrando peccat,ſed non fit nouè irregularis.libr.1.titul.7.de ciſione.41 17
Irregularis,tam eſt, qui bis, quam qui pluries nuptias contrahit,& quare? lib.1.tit.14.dec,2 24
Irregularis quamuis celebrando peccet, nouam tamen irregularitatem non cōtrahit.lib.3.tit.25.dec. 6. 80
Irregularis fit, qui vtitur ordine ſacro, quem non habet, nec poteſt aſcendere.lib.5.tit.17.dec.4 152
Irregularis in choro canere,& alia officia facere,quæ laicus poteſt. libro quinto titu.octauo,deciſione quarta.fol.138.
Irregularis an ſit alium generaliter ad vindictam hortans, ſi ſequatur homicidium.lib.5.tit.8.dec.6 139
Irregulares ſunt omnes rixe iniuſtè aſtantes,homicidio ſecuto.lib.5.titu. 8.dec.15 140
Irregulares iuſtè occidentes, vel ad

id adiuuãtes, li.5.tit.8.dec.16. 140
Irregulares ſunt comitãtes executorẽ mortis ſniſtæ,lib.5.tit.8.dec.17. 140
Irregularis non eſt clericus bellans in bello iuſto, in quo multi occiduntur ab alijs, libro 5. titul. 8. dec. 18. fol.140.
Irregularis ex homicidio voluntario fit, qui ſine mandato iudicis Banniti occiſores iuuat,lib.5.tit.8.dec.19. fol.140.
Irregularis non eſt, qui non impedit, cum poſſet homicidium,lib 5.tit.8. dec.20. 140
Irregularis non fit percutiens in alium in facie etſi perpetuo macula maneret,lib.5.tit.8.dec.21. 140
Irregularis non eſt procurans abortũ, niſi fœtus ſit animatus, & quando ſit animatus, lib.5.tit.8. deciſ. 22. folio 104
Irregularis an cenſendus ſit ſaltans cũ prægnante,abortu ſecuto,li.5.tit.8. dec.23. 140
Irregularis fit,qui ẽ cauſa,rixæ,ex qua ſequitur homicidium, lib. 5.tit. 8. dec.24. 140
Irregularis fit,ſed diſpẽſabilis,mandãs aliquem percuti baculo citra mortem,illa ſecuta,lib.5.tit. 8. dec. 25. fol.141
Irregularis fit indiſpenſabilis percutiẽs enſe in capite etiam citra intentionem occidẽdi,morte ſecuta,li.5.tit. 8.dec.26. 141
Irregularis eſt publicans alterius delictum,ob quod alter occiditur,lib.5. tit.8.dec.27. 141
Irregularis eſt diſpenſabilis promittẽs defendere eũ, qui ſe baculo uindicare intendens,iniuriãtem occidit, lib.5.tit.8.dec.28. 141
Irregularis non eſt enſem euaginatum bono animo tenẽs,dum frater ſuus, alium occidit, libr. 5 tit. 8.dec. 29 fol.141.
Irregularis eſt occidens inuaſorem etiã cũ moderamine,ſi culpa ſua inuaſus ſit,lib.5.tit.8.dec.30. 141
Irregularis,ſicut ad beneficia, ad penſiones ẽ inhabilis,li.5.tit.8.dec. 32. fol.141.
Irregularis non eſt teſtis, cuius dictũ non fuit cauſa ſentẽtiæ mortis,li. 5. tit.8.dec.34. 141
Irregularis non eſt clericus,iuriſdictionem criminalẽ delegans,lib.5.tit.8. dec.35. 141
Irregularis eſt, qui domũ ingreſſus ad adulterandum, ſe defendendo aliũ occidit.lib.5.tit.8.dec.42. 142
Irregularis nõ eſt aſſiſtẽs Diacono baptizanti aliter quàm auctorizando, li.5.tit.17.dec.1. 152
Irregularis eſt miſſans in altari interdicto,lib.5.tit.23.dec.2. 164
Irregularis non eſt Diaconus,qui præſente, & annuente parocho puerũ baptizat,lib.5.tit.23.dec.67. 170
Irregularis eſt,ad ſacerdotiũ ante ætatem promotus,lib.5.tit.23.dec.68. fol.170.
Irregularem facit mors non intenta ex opere illicito,in illã directo,li.5.tit. 8.dec.12. 139
Irregularem non facit defectus partis mẽbri, niſi cauſet deformitatẽ, aut vſum ordinis impediat,li.5. tit. 23. dec.63. 169
Iudæus conuerſus licitè cum ea contrahit,cum qua pater ante eius conuerſionem coiuit,li.4.tit.1.dec. 11. folio.102
Iudæi,& Pagani,in quibus eccleſiæ ſubiecti ſunt.lib.5.tit.6.dec.6. 135
Iudæorum infantes, apud parentes educari debent,lib.3.titu.26.dec.4. fol.81.
Iudex,qualiter ex officio contra notatos procedere valeat,li.1.tit.19.dec. 1.fol.28.
Iudex laicus extrahens aliquem ab eccleſia exempta incurrit pœnam, niſi reſtituat,libro 3.titul. 27.dec. 3. fol.99.
Iudex, qui bona fide indiciorum copiam

piam non dat, nec peccat, nec reſtituere tenetur.lib.5.tit.1.dec.5. 118
Iudex eccleſiaſticus in concubinarios, vt procedere queat.lib.5.tit. 10.deciſ.1. 143
Iudici interroganti cum iuramento, an ſacrum fecerit, vel eidem interſuerit, an catholico negare licet. libr. 5.tit.6.dec.14. 136
Iuramentum de non ludendo, ſaltem ad ludos malos, ſeruandum, ſed ex cauſa relaxari poteſt, etiam ab Epiſcopo.lib.2.tit.13.dec.3. 36
Iuramentum vi extortum nõ obligat, conditionale ſic, ſed facile remittitur.lib.2.tit.13.dec.4. 36
Iuramẽtum promiſſori um firmius eſt voto.lib.3.tit.23.dec.1. 65
Iuramento qui promiſit aliquid non facturum, id faciendo, peccat.lib.2. tit.13.dec.1. fol.35
Iurans, aut vouens per iſtam religionẽ intrare, an teneatur intrare.lib.3.tit. 27.dec.37. 87
Iuriſdictio in Matrimonialibus præſcribi, & inferiori Epiſcopo conuenire poteſt.lib.1.tit.17.dec.2. 25
Iuriſdictionem temporalem emendo, an, & quando quis mortaliter peccat.lib.5.tit.3.dec.1. 132
Iuriſdictionem laicus in dignitate eccleſiaſtica vſurpans, in Bulla Cœnæ incidit.lib.5.tit.23.dec.33. 167
Ius dicere ſine iuriſdictione nemo poteſt.lib.5.tit.23.dec.25. 160
Iuſpatronatus in bonorum vniuerſitate conſiſtens, eis emptis, vel permutatis, quando transfertur. libr. 3. tit.12.dec.1. 56
Iuſpatronatus ſpatio 40. annorum præſcribitur.lib.3.tit.30.dec.4 89
Iuſpatronatus pretio conducens ſimo macus, ſed non excommunicatus. lib.5.tit.2.dec.69. 129

L

Laicus nulliter cum corrupta contrahens, non eſt bigamus. libr. 1. tit.14.dec.1. 24
Laicus de fide diſputans, excommunicandus, ſi ſcit nõ licere.lib.5.titu. 6. deciſ.18. 136
Lector ſacræ ſcripturæ etiam in cathedralibus regularibus ponendus. lib. 5.tit.4.dec.1. 133
Legatus Cardinalis reuerenter recuſari poteſt lib.2.tit.16.dec.1. 37
Legatorum Apoſtolicorum facultas excommunicatos abſoluendi qualis, de qua eſt eis credendum.libr.5. tit.23.dec.18. 166
Legatum Minoribus, vt eis proſit, quo modo faciendum.libr.3.tit. 18. deciſ.13. 60
Legatum, quo mandatur hæredi, vt de tur vni aliquid, an cenſeatur perpetuum.lib.3.tit.18.dec.17. 6
Legatum Monacho donec prælati, eo ad ſuos vſus vti ei permiſerint, valet.lib.3.tit.23.dec.79. 76
Legere librum vetitum, extra territorium licentiam concedentis licet. lib.5.tit.19.dec.16. 154
Lex ante tempus á legiſlatore præſcriptum, non ligat.lib.1.tit.2.dec.5. 3
Lex Principis inferioris a die ſcientiæ ſubditos ligat.lib.1.tit.2.dec. 6. 3
Lex noua ſolo iure ſcripto attento, ante duos menſes elapſos non ligat, ſecus de ſtylo curiæ, & conſuetudine lib.1.tit.2.dec.7. 3
Lex antequam recipiatur ſaltem per maiorem partem ciuitatis, non ligat.lib.1.tit.2.dec.8. 3
Lex nõ recepta, ſiue ab ignorantibus, ſiue eam ſcientibus, non ligat.lib. 1. tit.2.dec.9.
Lex non recepta, aut reuocata, non obligat.lib.1.tit.2.dec. 10 3
Lex in confidentiarios, vt omnis alia, in odium alicuius lata, odioſa, & reſtringenda eſt.lib.1.tit.2.dec. 47. 7
Lex Principis ſæcularis de non extrahendis equis, in foro conſcientiæ non obligat.lib.1.tit.2.dec.49. 7
Lex puniens procurantem fauorem, non includit impetrantem ad id literas,

teras, ſi eis non vtatur. lib. 1. tit. 2. dec. 52. 8
Lex quoad vnam partem, per non vſum, & deſuetudinem tolli poteſt & non quoad aliam. lib. 1. tit. 4. deciſ. 3. 8
Lex prior, vel poſterior generalis non tollitur, ſed limitatur per ſpecialem. lib. 3. tit. 2. dec. 12. 38
Lex tollens pacta à caducitate excuſant a, de quibus pactis intelligitur. lib. 3. tit. 11. dec. 2. 56
Lex prohibens patri, ne aliquam partem bonorum dare poſſit, qualiter intelligenda. lib. 3. tit. 16. dec. 10. 58
Lex, qua ſolutio cambij per ſex menſes differtur, eſt iniqua, lib. 5. tit. 13. deciſ. 16. 147
Legis humanæ mutatio vitanda, niſi eius vtilitas præponderet. lib. 2. tit. 5. dec. 1. 34
Legi bona fide auctoritate ſui prælati contrauenens, non peccat. lib. 3. tit. 3. dec. 42. 45
Legitima Iudæorum, & infidelium filijs conuerſis, viuis parentibus, debetur. lib. 3. tit. 18. dec. 5. 59
Legitimatus à Nuntio ad quæcunque beneficia, non eſt ad regularia. lib. 4. tit. 11. dec. 2. 115
Liberatio tutoris ab ingreſſuro religionem, facta an valeat. lib. 3. tit. 23. dec. 102. 78
Libros prohibitos ſcienter legentes, etiam ſtudio eorum errores noſcendi, excommunicati ſunt. lib. 1. tit. 2. dec. 57. 6
Libros damnatos ſine licentia tenens, & legens, Bulla Cœna excommunicatur. lib. 5. tit. 6. dec. 3. 134
Licentia aſſumendi ordines, morte concedentis, non expirat. lib. 1. tit. 7. dec. 52. 18
Licentia abſolute à prælato conceſſa religioſo tranſeundi ad aliam religionem, eſt reſtringenda ad parem vel ſtrictiorem. lib. 3. tit. 23. dec. 100. 78
Licentia cõceſſa monacho ſtandi extra clauſtrum non iuſtificatur ex eo quod ſuperiori ita videat, niſi ſubſit iuſta cauſa. lib. 3. tit. 23. dec. 101. 78
Licentia quam dat parochus ſacerdoti, vt interſit matrimonio contrahendo, ſufficit quod ſit verbalis, & probari poſſit per teſtes. lib. 4. tit. 11. dec. 48. 106
Licentia ſuſcipiendi ordines per excommunicationem ſubſecutam nõ ceſſat. lib. 5. tit. 23. dec. 29. 166
Literas ad Papã à Regulari directas, Prælatus aperiens, non eſt excommunicatus. lib. 5. tit. 23. dec. 34. 167
Literis Epiſcopi ſigillatis, & non ſubſcriptis, in his quæ eius officiũ tangunt creditur. lib. 2. tit. 9. dec. 1. 35
Litigãs circa iura ſui beneficij iuſtam cauſam non reſidendi habet. lib. 3. tit. 2. dec. 16. 40
Litis beneficiariæ compoſitio auctoritate Iudicis fieri poteſt. lib. 5. tit. 2. dec. 66. 128
Locare meretrici operas, ſeu domum, abſque conſenſu in peccatum, licet. lib. 5. tit. 22. dec. 6. 158
Locans res Eccleſiæ quando incurrit excommunicationem. lib. 3. tit. 8. dec. 12. 52
Locatio iniuſta eſt, ſi penſio ſit maior iuſto, & æquo, vel à principio ſoluẽda, vel conductor ad quæ nõ debet, obligatur. li. 5. ti. 13. dec. 26. 148
Locator venditori rem emptam cum pacto de retrouendendo tanti locare poteſt, quanti cuilibet tertio locaretur. lib. 3. tit. 10. dec. 18. 55
Locus primus Congregationis clericorum Regularium eſt Romæ. lib. 3. tit. 22. dec. 1 92
Locus inſignis dicitur, qui in ordine locorum quiddam habet præcipuum. lib. 5. tit. 24. dec. 4. 171

M

Mandatarius pecunias ſuas pro mandãte impendẽs, licitè cambium capit. lib. 5. tit. 13. dec. 11. 146

Mari-

Maritus adulteræ religionem profite-
ti,& ordinari poteſt,eamque vt ca-
ſtè viuat,admonere debet.lib.4.tit.
1.dec.27. 104
Marito diu abſente,& ad mortē ægro
tante,vxor alteri nubere nequit,niſi
certo mortuū ſciat.li.4.t.1.de.19.103
Matrimonium cum hæreticis contra-
here Catholico non licet, ſed con-
tractum tenet.lib.1.tit.2.dec.30. 5
Matrimonium apud infideles valide
contractum per baptiſmum non
diſſoluitur.lib.1.tit.21.dec.4. 30
Matrimoniū cōtrahere pōt qui religio
nē ante 16. ætatis, vel Nouitiatus
annum,eſt profeſſus.libr. 1. tit. 23.
deciſ.4 31
Matrimonium ratum,& non conſum
matū, per religionis ingreſsum diſ-
ſoluitur.lib. 3.tit.24.dec.1 79
Matrimonium ſine parocho contra-
ctum non valet,nec vim ſponſalio-
rum habet.lib.4.tit.1.dec.1 101
Matrimonium ex diſpenſatione con-
trahentes,negata copula, poſt cōm
miſſionem ad diſpenſandum ſecu-
ta,peccant, ſed valet matrimonium
lib 4.tit.1.dec.5. 101
Matrimonium qui ante iuſtam ætatē
contraxere,quid facient.libr.4.titu.
1.dec.15 102
Matrimonium ſublato impedimento
nouum conſenſum requirit. libr. 4.
tit 1.dec.16 102
Matrimonium contra formam diſpen
ſationis Papæ contractum, eſt nul-
lum.lib.4.tit.1.dec.17 102
Matrimonium clandeſtinum ante Cō
cilium Tridentinum contrahentes
peccabant,ſed validum erat.libr. 4.
tit.1.dec.10 102
Matrimonium nec verum. ,nec præ-
ſumptum eſt,ſi nec verba de præſen
ti,nec copula interuenerunt.libr.4.
tit.1.dec.12 102
Matrimonium coram parocho ſchiſ-
matico, non tamen declarato,& co
loratum titulum habente contra-
ctū,validū eſt.lib.4.tit.1.de.13.102
Matrimonium coram parocho licèt
ad alia vocato, & teſtibus contra-
ctum,valet.lib.4.tit.1.dec.14. 103
Matrimonium fictè per procuratorē
cum vna,& deinde per ſe cum alia
contrahens,quid facere debet. li. 4.
tit.1.dec.20. 103
Matrimonium contrahere nequit cū
ea cum qua commiſit inceſtū ,aut
cum alijs,ſine diſpenſatione.libr.4.
tit.1.dec.21 103
Matrimonium cum pacto quod ſerue
tur caſtitas, aut ne petatur debitū,
cōtrahere nequit.li.4.t.1.de.22.103
Matrimonium ſine vtriuſque conſen-
ſu eſse nequit.li.4.ti.1.dec.30. 104
Matrimonium cum rapta non reſtitu-
ta,poſt Conciliū Trid.contractuū,
eſt nullum.lib.4.tit.1.dec.36 105
Matrimonium viuente prima, cum ſe
cunda contrahens, illa mortua ite-
rum cum diſpenſatione contrahere
debet, vel ſecundam deceptam do-
tare.lib.4.tit.1.dec. 39 105
Matrimonium conſenſum liberum re
quirit, & metu reuerentiali patris
contractum,fit nullum.lib.4.titu.1.
dec.40 105
Matrimonium nullum publicè con-
tractum ſublato impedimento ite-
rum clam contrahi ſufficit.lib.4.tit.
1.dec.41 105
Matrimonium non licet catholico cū
hæretica contrahere,contractum ta
men tenet.lib.4.tit.1.dec.42 105
Matrimonium ante pubertatem ex
cauſa,cum Papæ diſpenſatione, va-
lide contrahi poteſt.lib.4.titu.1.de-
ciſio.46 106
Matrimonium bona fide contra ius
humanum contractum, vt permit-
tendum.lib.4.tit.1.dec.49 106
Matrimonium ad contrahendum cu-
ius ordinarij licentia requiritur. li.
4.tit.1.dec.53 106
Matrimonium ad contrahendum præ
ſentia parochi vnius contrahen-
tium

tium requiritur, & ſufficit. lib. 4. tit. 1. deciſ. 59. 107
Matrimoniũ in gradu prohibito contrahentes, obtenta diſpenſatione, de nouo conſentire debent. lib. 4. tit. 1. deciſ. 64. 108
Matrimonium contractum præſente parocho, & teſtibus, valet, etiam ſi parochꝰ nihil dicat. li. 4. dec. 61. 108
Matrimonium præſumptum per copulam affectu maritali poſt ſponſalia habitam ceſſat poſt Concilium Tridentinum. lib. 4. tit. 1. deciſ. 66. 108
Matrimonium ſine præſentia parochi, in locis vbi Concilium receptũ non eſt, valet. libro 4. titul. 3. deciſio. 3. 109
Matrimonium clam ducta relicta, cũ alia contractum, in locis vbi Concilium non eſt receptum, non valet. lib. 4. tit. 3. deciſ. 4. 109
Matrimonium raptor cum rapta ante reſtitutionem contrahere nequit. libro quarto, titul. 3. deciſione quinta. 109
Matrimonium cum non baptizato contractum, eſt nullum. lib. 4. tit. 3. deciſ. 6. 110
Matrimonium conditionale impleta conditione perficitur. lib. 4. tit. 4. deciſ. 1. 110
Matrimonium, cui nec parochus, nec alius de illis licentia adorat, per cohabitationem ſeptennem, non validatur. lib. 4. titul. 3. deciſione 8. fol. 110
Matrimonium contrahere poſſunt adulteri, qui maritum ad alium finem quam contrahendi, occidunt. libro quarto, tit. 6. deciſione prima. 111
Matrimonium contrahendum impediri non poteſt ad vnius teſtis dictum aſſerentis ſe ab vno alio audiuiſſe eos eſſe conſanguineos. lib. 4. tit. 8. dec. 11. 114
Matrimonium ne quis cum hæretica contrahat, an Papa præcipere poſſit. lib. 4. tit. 10. deciſ. 1. 115
Matrimonij quænam materia, & forma ſit. libro quarto, titul. 1. deciſio. 62. 108
Matrimonio intereſſe poteſt ſacerdos habens generalem à parocho licentiam exercendi curam. lib. 4. tit. 1. deciſ. 31. 104
Mediator ſimoniæ reſtituere tenetur, fructus beneficij ex cauſa ſuæ mediationis malè præceptos. lib. 5. tit. 2. deciſ. 104. 132
Mediator rogatus, vt oblata reſtitutione expenſarum Bullarum ſuadeat alicui reſignationem beneficij, an, & quando ſimoniam committat. lib. 5. tit. 2. deciſ. 83. 130
Mendax non eſt, qui per additionem mentalem ſupplet locutioni exteriori. libro quinto, titul. 14. deciſio. 3. 150
Mercator, qui multis in vendẽdo nocuit, quid faciet. lib. 3. titul. 10. deciſ. 8. 54
Mercator peccat vendendo vltra rigoroſum pretium, cum obligatione reſtituendi. lib. 3. tit. 10. deciſione 17. 55
Mercator vendens carius pretio rigoroſo, peccat. lib. 5. titul. 13. deciſ. 34. 149
Mercedem iuſtam officialibus ſuis reſpublica aſſignare tenetur. lib. 5. tit. 20. deciſ. 5. 156
Meretrix noctu ab amico occiſa, non præſumitur meretricando occiſa, nec ſepultura priuanda. lib. 3. tit. 28. deciſ. 4. 62
Metu reuerentiali profeſſio facta non valet. lib. 3. tit. 23. deciſ. 91. 77
Milites S. Ioannis veri religioſi ſunt, & ſub decreto Concilij Tridentini ſeſſione 6. cap. 3. comprehenduntur. lib. 3. titul. 23. deciſio. 26. fol. 68
Milites religioſi, vt penſionarij, ad officium B. Mariæ non tenentur. lib. 3.

lib.3.tit.23.deciſ.17. 95
Miniſtri alios furari videntes, & eos non impedientes, licet peccent, reſtituere tamen non tenentur. lib.5. tit.12.deciſ.4. 144
Minores conuentuales à Pio V. deauthorati, ad quid tenentur. lib.5. tit. 23.deciſ.65. 74
Minores de obſeruantia iurium parochialis incapaces ſunt. lib.5. tit.18. deciſ.22. 155
Miſſans ſine literis dimiſſorijs, etſi peccat, irregularitatem tamen non incurrit. lib.3.tit.23. dec.5. 94
Miſſa ab audienda quæ diſtantia, & quos excuſet. lib.2.tit.3.dec.2. 33
Miſſa ab audienda excuſantur ag. forenſes, qui vt minus impendant, longe ſe recipiunt. lib.2.tit.3.dec.4. 33
Miſſa pro vna multas pitantias accipiens, etiam de licentia ſuperioris, peccat. lib.3.tit.23.dec.7. 94
Miſſa, & officium defunctorum an pro viuis dici poſſint. lib.3.titul.23. deciſ.20. 96
Miſſæ celebrandæ cum duo de iure intereſſe debeant, ſurdaſter vix ſine peccato presbitero inſignitur. lib. 1.tit.7.dec.38. 17
Miſſæ ſacrificium, quot modis applicari valet defunctis. lib.3.tit.23.deciſ.6. 94
Miſſam vt audiant paſtores ouium, Dominus eorum curare debet. lib. 2.tit.3.dec.5. 33
Miſſam quotidie dicere obligatus, illam ſalua decentia dicat. lib.3.tit.3. deciſ.26. 44
Miſſam celebrans addere poteſt clauſulam, Et Regem noſtrum, &c. lib. 3.tit.23.dec.3. 93
Miſſam celebrare licet capite tecto amictu, ceſſante ſcandalo. lib.3. tit. 23.dec.4. 93
Miſſam bis in die, quando celebrare licet. lib.3.tit.23.dec.9. 94
Miſſam audire tenetur latinus, qui eã non niſi ritu Græcorum audire poteſt. lib.3. tit.23. deciſ.18. 95
Miſſam ſimoniaci non denunciati audiens, non peccat. lib. 5. tit.23. deciſ.36. 169
Miſſarum numerus in Eccleſiarũ fundationibus poſitus, vt minui poſſit. lib.3.tit.23. dec.21. 96
Miſſas tres nullus ſacerdos in nocte ſancta celebrare tenetur. lib.3.titul. 23.deciſ.8. 94
Moderamen inculpatæ tutelæ, ſecundum quid attenditur. lib.5.tit.8.deciſ.39. 142
Monachus ad prælatum ſe habet, vt ſeruus ad dominum. lib. 3. tit.23. deciſ.25. 68
Monachus Caſinenſis ad Carthuſianos ſine licentia petita à ſuo ſuperiore tranſiens reuocari poteſt. lib. 3.tit.25. dec.57. 73
Monachus Carthuſianus appropriando, quando excommunicationem incurrit. lib.3.tit.23. dec.71. 75
Monachus iudice expulſus, vel tranſlatus ad parochialium, habitu clericali vti poteſt, lib.3. titul.28. deciſ.3. 88
Monachus de iure communi, ex vno loco in alium inuitus mutari non poteſt. lib.3. tit.28. dec.8. 88
Monachus adiuuans chirurgum abſcindentem membrum putridum, non eſt irregularis. lib.5. tit.8. deciſ.9. 139
Monachi, licet nõ olim, hodie tamen vocem in cap. habent. lib.3. tit.23. dec.105. 79
Monachorum receptio ad conuentum, & prælatum immediatũ pertinet. lib.3. tit.23. dec.59. 73
Monachatus non eſt dignitas, nec aliquid honorificum. lib.3. tit.28. deciſ.7. 88
Monialis occulte, vel publice corrupta, quanam benedictione velanda ſit. lib.3.tit.23. dec.5.
Monialiũ tranſlatio ad aliud monaſterium, iuſta de cauſa à ſuperiori fieri po-

poteſt.lib. 5.tit. 23.dec.49 72
Monialium monaſteria ex cauſa ſuperiores intrare, & licentiam ingrediendi dare poſſunt.lib. 3. titu. 28.deciſio.6 88
Monaſterium S.Trinitatis minimorũ de vrbe, à quo fundatum ſit, & à quibus regendum ſit.libr. 2.tit.6.deciſ.1 34
Monaſterium S.Trinitatis Romæ, correctorem, officiales, & monachos Gallos requirit, libro 3.titul. 23. deciſio.83 76
Monaſterium ingredi cogens, ingreſſu non ſecuto, non eſt excommunicatus.lib. 5.tit.23.dec.51 168
Monitus ſub pœna excommunicationis latæ ſententiæ contrafaciendo excommunicatus eſt vitandus tamen non eſt, antequam audiatur.lib. 5.titu.23.dec. 3 164
Monſtrum illud baptizandum nõ eſt, quod caret anima rationali.libr. 3.titu.24.dec.5 96
Mutare ſibi nomen ſine fraude, niſi ſeruus ſit, cuilibet licet.lib. 5.titu. 14. deciſ.2 150
Mutuare alicui, ne ab incepta permutatione diſcedat, licet.libr. 5.tit. 2.deciſio.52 126
Mutuans frumentũ vt melius recipiat, peccat, & reſtituere tenetur.lib. 3.titu.10.dec.9 54
Mutuans ſub vſuris, nulla lege amittit, quod mutuat.libro 5.titu. 13.deciſio.10 146
Mutuãs à matuatario poteſt, etiam ante moram ſtipulari lucrum veriſimile ceſſans, & damnum emergẽs.libr. 5.tit.13.dec.38 149
Mutuatarius pecunias à beneficiato clerico in curia decedente acceptãs, illius hæredib. & non cameræ reſtituere tenetur.lib. 3.tit.19.dec.2. 61

N

NAtus alibi ob fugam matris, beneficium loci domicilij habere poteſt.lib. 3.tit. 3.dec.45 46
Naufragorum res, vt eas dominis reſtituant, vel ignorantes capientes, licet non reſtituant, excommunicationem Bullæ Cœnæ non incurrunt.libr. 5.tit.22.dec.1 158
Neceſſitas parentum, etiam ſuperueniens, iuſta cauſa regulari manendi cum licentia ad ſubueniendum eis extra monaſterium. libro 3.titul.23. deciſio.54 72
Negligentia hæredis cauſare poteſt, vt anima teſtatoris in purgatorio detineatur.lib. 5.tit. 22.dec.34 161
Notarius, quando à viſitatis aliquid accipere valet.lib.tertio.titul. 31. deciſio.1 90
Notarius non poteſt magis capere pro calamo, quam Epiſcopus pro ordinatione.lib. 5.tit.2.dec.7 121
Notorius talis in vno loco, puta excõmunicatus, concubinarius, eſt vbiq; talis, & ſine peccato poteſt vt talis, alijs ignorantibus reuelari. lib. 1.tit. 7.deciſ.64 19
Nouitiatus, per exitũ nouitij per tres etiam dies ſine licentia, interrumpitur.lib. 3.tit.23.dec.47 71
Nouitius perſona eccleſiaſtica cenſetur, tum quoad beneficium canonis, tum fori, pro tempore quo in nouitiatu perſeuerat.libro 2.titul. 2.deciſio.3 33

O

OBlatæ Turris ſpeculorum vrbis, verè monachæ non ſunt, nec ad clauſuram obligantur.lib. 3.titul. 23. deciſio.88 77
Oblatus plenè eſt, qui ſe, & ſua Monaſterio donat in manibus Abbatis. libro 3.tit.23.dec.10 66
Obſeſſus è dæmone ſacris non ordinatus, ſine Papæ diſpenſatione non eſt ordinandus.lib. 1.tit.8.dec.5 20
Occidens citra modum inculpatæ tutelæ irregularis eſt, ſed non ex homicidio voluntario.lib.quinto.titu.8.deciſ.8
Occidens, ſe defendendo, cui fuga fuiſſet

ſet dedecori, non peccat, eſt tamen irregularis.lib.5.tit.8.dec.14. 140
Occultum ob crimen clericus ſecularis non poteſt ab epiſcopo impediri ab ordinum ſuſceptione,ſecus in clerico regulari.libro primo.tit.7. deciſio.63. 19
Odium,& rancorem malum,non iniuriarum actionem, quis remittere tenetur.lib.5.tit.22.dec.5. 158
Oeconomus licite cum alijs conuenire poteſt, vt accipiat res ab eis pro pretio currente,& ipſi aliquid lucri dent illi.lib.5.tit.12.dec.6. 144
Oeconomus aliquid plus pro ſcutis aureis accipiens,illud ſuum facit. libr. 5.tit.13.dec.13. 146
Offenſus tuta conſcientia apud iudicẽ inſtare poteſt, vt delinquens puniatur.lib.5.tit.1.dec.6. 118
Officialis,aliquid iniuſtè accipiens,ad reſtitutionem tenetur.lib.5. titu.20. dec.6. 156
Opinionem eligens,quam putat rationi conformem,ſatisfaciat. libr.5.tit. 22.dec.11 159
Oratione vana ad futura ſciẽda vtens, peccat, non eſt tamen excommunicatus,lib.5.tit.15.dec.5. 150
Ordinarius religioſorũ eſt prælatus & ad ordinus ſuſcipiendos dimiſſorias dat.lib.1.tit.7.dec.24. 16
Ordinarius,Papæ mandatum, exequi non debet, quando ex illius executione peccatum, aut ſcandalum ſequitur.lib.1.tit.13.dec.1. 24
Ordinare non poteſt Epiſcopus ſibi nõ ſubditos, niſi de conſenſu epiſcopi loci.lib.1.tit.7.dec.23. 16
Ordinari vt poſſit quis in loco domicilij,quid requiratur.lib.1.titu.4.deciſ.12. 14
Ordinari poteſt, cuius vxor ab eo clã ducta,alij nupſit.lib.quinto. titu.10. deciſ.1. 143
Ordinari poteſt, ob impotentiam ab vxore ſeparatus. libro 4.titu.9. deciſi. 2. 114
Ordinatus ſacris ſine titulo,quando eſt ſuſpenſus, & quando ab Epiſcopo vitandus.lib.1.tit.7.dec.16. 15
Ordinatus ad titulũ patrimonij, quod mentitus eſt habere ſufficiens,ſi defectus ſit notabilis,eſt ſuſpenſus, libro 1.tit.7.dec.20. 15
Ordinatus minoribus de licentia capituli Sede vacante, nullo priuilegio gaudet.lib.1.tit.7.dec.22. 15
Ordinatus ſine licentia minoribus,non eſt ſuſpenſus,nec beneficij priuatus. lib.1.tit.7.dec.27. 16
Ordinatus metu conditionali, verè ordinatus eſt. libro primo.titu.7.deciſio.43. 17
Ordinatus ad titulum parochialis ante ætatem obtentæ,nec ſuſpenſus, nec irregularis eſt.libro 1.titu.7.deciſio. 46. 17
Ordinatus interſtitijs non ſeruatis,nec ſuſpenſus, nec irregularis eſt.libr.1. tit.7.dec.56. 18
Ordinatus ſacris ſine legitimus dimiſſorijs,ſuſpenſus eſt,& ſi ſic ſuſpẽſus presbiteratus ordinem ſuſcipiat,irregularis efficitur.libr.1. titu.7. deciſi. 58. 19
Ordinatus ad ordines minores per falſas dimiſſorias, & poſtea per veras ad ſubdiaconatum,cenſuram aliquã non incurrit. libro 1.titu.7. deciſio. 61. 19
Ordinatus ſcienter per ſimoniam, eſt irregularis.lib.5.tit.2.dec.63. 128
Ordinatus ſacris metu, characterem recipit, ſed continere non tenetur, & quare.lib.1.tit.23.dec.3. 31
Ordinatus presbiterio ante legitimam ætatem eſt ſuſpenſus & irregularis.libr.5.tit.16.dec.4. 151
Ordinari ſine titulo, quæ pœna.libr.1. tit.7.dec.17. 15
Ordinis ſacri itera io, irregularitatem inducit.libro primo.titu.ſeptimo.deciſio.37. 17
Ordinem ſacrum ſine titulo ſumens, eſt ſuſpenſus,& epiſcopus talẽ ſcienter

ter ordinans alere tenetur.lib.1.tit. 2.dec.20 4
Ordines qui male ſumpſit, quomodo reſumere debeat.libro 1.titu. 7. deciſio.11 14
Ordines accipiens intentione illos accipiendi,licèt cum aliquo etiã ſcrupulo non accipiendi,rerum ordinẽ accipit.lib.1.tit.7.dec.19 15
Ordines ſuſcipere interſtitijs non ſeruatis,de licentia epiſcopi licet.li. 1. tit.7.dec.51 18
Ordines duos ſacros eodem die aſſumens, ſuſpenſus & irregularis eſt. lib.1.tit.7.dec.57 16

P

PActa in huiuſmodi ſocietate, quæ licita,& illicita ſunt.li.5.ti. 13.deciſ.28 148
Papa, quando vt Papa, & quando vt Doctor tantum,reſpondere cenſeatur.lib.1.tit.2.deciſ.51 7
Papa iuſta de cauſa, ſuper omni iure humano diſpenſare poteſt, & ſic vt Diaconus fiat miles S. Ioannis, & pugnando,& occidendo non ſit irregularis.lib.1.tit.23.dec.1 31
Papa, & qui alij, ex cauſa iuſta, relicta laicorum ad pios vſus in alios vſus pios mutare poſſint.lib.3.tit.10.deciſio.4 54
Papa ſolus,non autem prælatus,regulari concedere valet, vt quid irreuocabiliter ad vſus ſuos teneat.lib.3.titu.23.dec.48 71
Papa relicta in vſus pios,in alios conuertere poteſt libro 3.titu.27. deciſio.31 86
Papa leges ſuas, ac prædeceſſorũ ſuorũ,an reuocare poſſit,ac ſi latæ non fuiſſent.lib.4.tit.1.dec.7 101
Papa ex cauſa diſpenſare poteſt vt epiſcopus vxorem ducat.lib.4. titu. 1. deci.14 102
Papa interdicere ex cauſa poteſt epiſcopo,& parocho, ne interſit alicui matrimonio, vel intereſſendi facultatem faciant, libro 4. titul. primo, deciſio.28 104
Papa ſolus diſpenſat ſuper impedimento procedente ex eo,quod quis duxit aliam, adhuc viuenti nuptam. lib.4.tit.6.dec.3 111
Papa Iudæis permittere poteſt vſurarũ exercitium libro 5. titu. 5. deciſio.5 133
Papa facultatem abſoluendi à caſibus reſeruatis epiſcopo,eo inuito, concedere poteſt.lib.quinto.tit.22. deciſio.47 163
Parentes, qui filios alere non tenentur,in dubio expenſas pro illis,de illorum bonis facere cenſentur.lib.3. titu.16.dec.2 57
Parochus ſine vlla monitione infra annum ceſſante impedimento,presbiter ordinari debet, aliàs parochialẽ perdit,nec eum ignorantia excuſat. lib.1.tit.3.dec. 1 8
Parochus ad ſumendos ordines impeditus, vt reſtituendus.li.1.tit.11.deciſio.1 12
Parochus ex iuſta cauſa,& licentia, à reſidentia excuſatur.libro 3.titu. 2. dec.4 39
Parochus penſione conſtituta ſuper ſua parochiali ea lege vt 50. ſibi libera remaneant, ordinaria onera ſubire tenetur. lib. tertio titul. 3. deciſ.51 46
Parochianus, alterius parochiæ non fit,qui ad tempus ibi habitat.libr. 3. titu.21.dec 1 62
Parochus, qui nondum ſacerdos eſt, matrimonio contrahendo præſens eſſe poteſt.lib.4.tit.1.dec. 34 104
Parochus,vel alius ſacerdos,de illius, vel ordinarij licentia,cur matrimonijs contrahendis intereſſe debet, lib.4.tit.1.dec.54 107
Parochus petens, aut exigens aliquid dari ſolitum pro benedictione nuptiarum,non eſt ſimoniacus. lib. 5. tit.2.dec.101 132
Parochi denunciationes trinas matrimonijs contrahendis præmittendas

das, remittere non poſſunt. lib. 4. tit. 3. dec. 1 109
Parocchi indumenta altarium, & alia quædam benedicere poſſunt. libr. 3. tit. 22. dec. 3. 92
Parochianum non facit habitatio ad tempus extra domicilium. libr. 4. tit. 3. dec. 2. 109
Pater, quare teſtamentum pro filio impubere facere poteſt, non autem ſepulturā eligere. lib. 3. ti. 20. dec. 1. 62
Pater repetere non poteſt quæ ex charitate pro filijs ſoluit, niſi proteſtatio præcedat. lib. 5. tit. 20. dec. 3. 156
Patrimonium ad cuius titulum, quis ordinatur, licet debeat eſſe in immobilibus, & non in mobilibus, non tamen ob id incurritur pœna. lib. 1. titul. 7. dec. 31 16
Patrinus, vt ſit maior baptizato, non requiritur. lib. 4. tit. 7. dec. 3 111
Patrini plures deſignati ſi admittantur omnes cognationem contrahunt. libr. 4. tit. 7. dec. 4 112
Patronus ex præſentatis æque idoneis ad curatum vni gratificari poteſt. li. 3. tit. 30. dec. 5 89
Patrono intra tempus non præſentante epiſcopus libere beneficium conferre poteſt. lib. 3. tit. 30. dec. 3 89
Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus. lib. 3. tit. 30. dec. 2 89
Peccatum vnum cōmittit pluries poſt fornicationem oſculans. lib. 5. tit. 22. deciſ. 7 159
Peccatum vnum in genere moris, quādo plures actus externi conſtituūt. lib. 5. tit. 22. dec. 38 161
Peccans ſpe veniæ obtinendæ per gratiam poſt, vel ante obtentam, abſolui poteſt. lib. 5. tit. 18. dec. 11 153
Peccat, qui vel iuriſdictionem vſurpat, vel affirmat pro certo quod neſcit eſſe tale. lib. 1. tit. 19. dec. 1 25
Penſio beneficialis, ſine Papæ auctoritate gratis remitti, ſed non pretio redimi poteſt. lib. 3. tit. 8. dec. 56 47
Penſio non eſt certa portio fructuum, ſed ius illos percipiendi. libr. 3. tit. 3. dec. 57 47
Penſio à patre in filium ſoluta ei, pro quo reſeruata fuit certa pecunia, quatuor concurrentibus transferri poteſt. lib. 3. tit. 3. dec. 58 48
Penſio beneficialis, nec in alium transferri, nec pretio caſſari, vel ad longū tempus locari, ſine Papæ conſenſu poteſt. lib. 3. tit. 3. dec. 61 48
Penſionis translatio coram perſona dignitatem non habente, non valet. libr. 3. tit. 3. dec. 49 46
Penſionem transferens, dum ſibi ad vitam reſeruando, eſt ſimoniacus, ſed non excommunicatus. libr. 3. titu. 3. deciſ. 50 46
Penſionem pro laico, ſolus Papa reſeruare poteſt. lib. 3. tit. 3. dec. 60 48
Penſionem præteritorum annorum ab anteceſſorem non ſolutam, ſucceſſor ex fructibus perceptis ſoluere tenetur. lib. 3. tit. 15. dec. 3 57
Penſionem habens ſuper beneficio, ad illius eccleſiæ ſeparationē tenetur, niſi penſio ab omni onere ſit libera. lib. 3. tit. 3. dec. 52 47
Penſionem habens ſuper beneficio, quando ad eccleſiæ reparationem tenetur. lib. 3. tit. 28. dec. 1. 99
Penſionem emens, aut vendens, non excōmunicatur. li. 5. ti. 2. de. 53. 127
Penſionem redimere, & obligationem eā ſoluendi diuerſa, hoc ſine auctoritate Papæ fieri poteſt, illud non. libr. 5. tit. 2. dec. 65 128
Penſiones in confidentiam transferentes, pœnas confidentiariorum non incurrunt. lib. 1. tit. 2. dec. 48 7
Penſionarius ſtylo curiæ, penſiones decurſas de fructibus beneficij à ſucceſſore petere poteſt. libr. 3. tit. 3. deciſio. 53 47
Penſionarius horas recitans, quamuis clericaliter non viuat, penſionem tamen non amittit, ſicut nec beneficiarius fructus beneficij. libr. 3. tit. 3. deciſ. 59 48

Peri-

Periculum perdendi facit contractum alioquin iniuſtum, cenſeri iuſtum. lib.5.tit.13.dec.29 148
Perſonatus, ſeu beneficia perſonalia, ſine eccleſiaſtica auctoritate inſtitui non poſſunt. lib.5.tit.2.dec.46. 126
Pœna ordinari ſine titulo in pœnam ordinantis mutata, quando habeat locum. lib.1.tit.7.dec.50. 18
Pœna parochi, cuius culpa parochianus ſine pœnitentia moritur, eſt arbitraria. lib.5.tit.21.dec.3 157
Pœnitens, qui confeſſario quid reſtituẽdum dedit, ſatisfecit, donec ſciat nõ fuiſſe reſtitutũ. li.5.ti.2c.de.4.156
Pœnitens confeſſario ſuo docto credens, a culpa, & pœna excuſatur, licet ipſe erraret. li.5.ti.22.de.24. 160
Pœnitentiam impoſitam a ſuperiore in abſolutione à caſu reſeruato, inferior mutare põt. li.5.ti.22.de.46.162
Pœnitentiaria diſpenſationẽ cũ cõpoſitione dare nõ dẽt. li.4.ti.1.de.57.107
Pœnitentiarius cum ſpeciali præbenda inſtitutus, optare aliam nequit. lib.3.tit.3.dec.22 43
Pœnitentiarius Maior præsbitericidæ occulto publicam pœnitentiã imponere non põt. li.5.tit.22.dec.19.160
Pœnitentiarius cathedralis ex ſola vi ſui officij a caſibus reſeruatis non abſoluit. lib.5.tit.22.dec.44. 162
Percuſſus percuſſorem detegens, ſi alter poſtea occidatur, quando irregularis. lib.5.tit.8.dec.11. 139
Permutatio beneficij vt ſuũ detur tertio, ſimoniaca. lib.5.ti.2.dec.24.123
Permutatio beneficiorum, & venditio fructuum alterius ſimul fieri nequeunt, ſed diuerſo tempore ſic libr.5. tit.2.dec.44 126
Permutatio pinguioris beneficij cum minus pingui cum pacto, eſt ſimoniaca. lib.5.tit.2.dec.88. 131.
Peſtis tempore curati vel per ſe ipſos, vel per alios, infectis ſacramenta miniſtrare tenentur. lib.1. titu.2. deciſione.39 6
Plures parochiales ſine diſpenſatione obtinens, ad illas, & alia beneficia obtinẽnda inhabilis eſt. lib.3.titu.3. deciſ.73 49
Pollex non eſt membrum, cuius parte tamẽ qui caret, quando ſit irregularis. lib.1.tit.13.dec.2. 24
Pontifex cauſam alicui delegando, illam a ſe auocaſſe non cenſetur. lib.1. tit.17.dec.5 26
Poſſeſſio beneficij renunciati ipſo iure non perditur, & ſic ſpoliatus poteſt agere de ſpolio. lib.2.tit.4.dec.1. 34
Poſſeſſio pacifica, ad alterius incompatibilis vacationem eſt neceſſaria. lib. 3.tit.3.dec.33 45
Poſſeſſio triennalis de colorato titulo, facit verum in vtroque foro. lib.3. tit.3.dec.46 46
Poſſeſſor bonæ fidei, etiam ſi litiget præſentare poteſt ſecus ſi malæ fidei poſſeſſor ſit. lib.3.tit.3.dec.19. 43
Poſſeſſorium ſuper decimis, coram iudice laico intentari poteſt. lib.1.ti.2. deciſ.41 6
Præbendæ duæ eiuſdem eccleſiæ licèt altera ſit vnita, retineri nequeunt. lib.3.tit.3.deciſ.29 44
Præcedentia Prouincialium inter religioſos ex antiquitate prouinciarum attenditur. lib.3.tit.28.dec.4. 88
Prædicare non eſt actus ſacri ordinis. lib.1.tit.7.dec.2 12
Prælatus, & conuentus diuerſa, adeo vt propriè prælatus non eſt de Conuentu. lib.1.tit.5.dec.12 10
Prælatus Collegiatæ nullo iure niſi monitus, ordinari tenetur. libr.1.tit.7. dec.3 12
Prælatus Collegiatæ inſeruiendo epiſcopo a reſidentia excuſatur. libr.1. tit.7.dec.4 13
Prælatus Regularis cum ſuo conuentu dilationem ad profitendum dare poteſt. lib.1.tit.18.dec.12. 28
Prælatus regularis ob delicta ſubditũ habitu, & ordine priuare poteſt; & ſic victus epiſcopo originis ſubditus

ditus manet.lib.3.tit.23.dec.51 72
Prælatus regularis, an, & quando de Crimine nouitij cognoſcere poſſit. lib.3.tit.23.dec.56 73
Prælatus regularis poteſt ex cauſa dare licentiam manendi extra monaſterium habitu retento. lib.3.tit.23. deciſ.61 63
Prælati regulares poſſunt ad nutum, & ſine cauſa priuare ſubditos officijs,lib.5.tit.2.dec.72 129
Prælati Regulares in ſubditos de crimine hæreſis procedere non poſſunt.lib.5.tit.6.dec.9 135
Prælati a iuriſdictione epiſcopali,exēpti,an iuriſdictionem quaſi epiſcopalem habere cenſentur.lib.5.tit.18 deciſ.25 155
Prælati correctionis cauſa, ſubditos per ſe vel per alios verberare poſſunt ſine excommunicatione.lib.5. tit.23.deciſ.43 168
Præſentatio ab excommunicato declarato facta, non valet.lib.3.tit.30.deciſio.6 90
Præſentatio,ad curatum,& collatio facta minori 25.annorum, nulla.lib. 3.tit.30.dec.7 90
Præſentatio cum pacto, vt præſentatus præſentationē proſequi debeat in ſolidum,non eſt ſimoniaca.lib.5. tit.2.dec.28 124
Præſciptione 20. annorum res aliena iuſte poſſidetur.li.2.tit.14.de.2. 36
Præſtationes immemoriales,quæ debitæ,vel indebite præſumantur. lib.1. tit.21.dec.1 29
Præſtationes beneficiis imponi ſine ſimonia poſſunt ex Papæ priuilegio. lib.5.tit.2.dec.1. 120
Præsbiter præces ordinatas,cum ſacris veſtibus veſtitus, dicere debet.lib. 3.tit.23.dec.2 93
Præsbiterium 24.annos completos requirit.lib.1.tit.8.dec.6. 20
Prima tonſura non eſt ordo,& ea inſignitus quid medium eſt inter laicū, & clericum,lib.1.tit.7.dec.14 14
Prior collegiatæ, quando canonicos cathedrali pced.li.1.tit.20.de.3. 29
Prioratū Regularē obtinens quando ordinandus.lib.3.tit.3.dec.4. 42
Priuilegium Minorū generalis diſpenſandi ſuper multitudine Miſſarū ad ſucceſſores,& ad Miſſas, poſt illud acceptas extēditur.l.5.ti.18.d.3.153
Priuilegium cōferendi ſacros ordines Abbatib.conceſſum,Conc. Trid.refragatur.lib.1.tit.18 dec.14. 154
Priuilegium non prodeſt ei,cui conceditur donec eius notitiam habeat. lib.5.tit.18.dec.23. 155
Priuilegium canonis clericis minoribus 14.annorum non tollit.Conc. Trid.ſed fori.li.5.tit.18.dec.26.155
Priuilegia clauſa in corpore iuris non cenſentur ſublata per aliā ſuperuenientem diſpoſitionem iuris communis habentem in ſe clauſulam generalem . Non obſtantibus priuilegiis.lib.5.tit.18.dec.21 155
Priuilegia,dato aliquo effectu, an ad alios extendantur lib.5.tit.18. deci. 24 fol.155
Probationis anno non poſſunt nouitij, aut Monaſteria renunciare, & & quare.lib.3.ti.23.dec.39 70
Probationis annus debet eſſe continuus, & nullo modo interruptus. lib.3.tit.23.deciſ.40 70
Probationis ad annū tenetur, qui ad aliam religionem tranſit.lib.3.ti.23. deciſ.50. fol.72
Procurator contemplatione ſocietatis conſtitutus,ſocietatem obligare valet.lib.1.tit.22.dec.3 30
Procurator poſt mortem mandātis,iuramentum deciſorium deferre non poteſt.lib.2.tit.13.dec.2 36
Procuratorem ad exigendos reditus conſtituens,nihil ab eo hac de cauſa agere poteſt.lib.1.tit.22.dec.2. 30
Profeſſio ab initio ob metum nulla, per actus profeſſorum non validatur,nec tractu temporis reconualeſcit.lib.1.tit.23.dec.5 31

Profeſſio coniugati, cuius vxor publicè adulterata eſt, valet.li.3.de.11.66

Profeſſio ante nouitiatus annum finitum, in non mendicantibus, ante Conc.Trid.valebat.li.3.dec.12 66

Profeſſio ob defectum conſenſus inualida eſt, & qualis conſenſus neceſſarius.lib.3.ti.23.dec.8 66

Profeſſio religionis non exemptæ in manibus epiſcopi fieri poteſt, ſecus ſi exempta ſit.lib.3.tit.2.dec.9 66

Profeſſio religionis non approbatæ, & admiſſa ab eo, qui non poterat, non valet.lib.3.tit.23.dec.22 68

Profeſſio laborantis morbo gallico, eo tacito an valeat.li.3.ti.23.dec.31.69

Profeſſio liberati a carcere perpetuo, modo fiat Monachus, valet.li.3.tit.23.dec.33 69

Profeſſio ante Nouitiatus annū hodie ipſo iure eſt nulla, etiam in Mendicantibus.lib.3.tit.23.dec.38. 70

Profeſſio tacita per habitus delationē non fit niſi tria concurrant.lib.3.tit.23.dec.46 71

Profeſſio contra religionis ſtatutum, eam irritans facta eſt nulla.lib.3.tit.23.dec.103 78

Profeſſio tacitè emiſſa per canonicum regularem, quando accepit canonicatum, ex eo quod beneficium renunciat, non euaneſcit.lib.3.tit.23.dec.95 78

Profeſſio ante 16. annum expletum emiſſa, eſt nulla.li.3.tit.23.dec.97.78

Profeſſio legendo ſchedulam abſque intentione profitendi, non eſt valida.lib.3.tit.23.dec.99 78

Profeſſionis Hermaproditi valor, vt metiendus.libro primo titul. octauo deciſ.8 20

Profeſſionis receptio, an ab Epiſcopo ſine Capitulo fieri poſſit. lib.3.tit.6. deciſ.2 51

Profeſſiones tacitas Concilium Tridentinum non tollit. lib. tertio titu. 23.deciſ.42 71

Profeſſionem, finito nouitiatu, prælati, & conuentus, ex cauſa differre poſſunt.lib.3.tit.23.deciſ.35. 69

Profeſſionem tacitam an cenſetur feciſſe, qui per annos ſeptem in ordine manſit, & ſacros ordines ſuſcepit. libro tertio titul. vigeſimotertio deciſ.96 78

Profeſſus regulam tertiam ſancti Franciſci, non eſt verus religioſus.lib.3.tit.23.dec.16 67

Profeſſus nulliter ante ætatem, noua receptione capitulare non indiget. lib.3.tit.23.dec.41 70

Profeſſus tacitè non cenſetur, qui vt talis in Monaſterio tractatur, & ad titulum, religionis ordinatur, niſi, &c.lib.3.tit.23.dec.43 71

Profeſſus religionem in genere, contrahens matrimonium peccat, ſed valet matrimonium.li.3.ti.23.de.45 fol.71

Profeſſus non eſt, qui fictè religionem ingreſſus, etiam poſt 13.menſes eijcitur.lib.3.tit.27.dec.16 84

Profeſſi cenſendi, qui vltra annum habitum regularem de manu commendatarij ſuſceptum geſtant.lib.3.tit.23.dec.15 67

Prohibitio ab ingreſſu eccleſiæ, interdictum, & ſuſpenſio, diuerſis reſpectibus appellatur. libr.5.titu.24.deciſio.1 171

Promiſſio facta pro palmario litis, illicita eſt.libro 1.tit.22.deciſ.1. 30

Promiſſio legitima ſine metu, & dolo facta, ſeruanda.li.1.tit.21.dec.2. 30

Promiſſio facta ſanctis cenſetur votū, quia Deo facta videtur.lib.3.tit.27.deciſ.3 82

Promiſſio vſuras ſoluendi nō obligat, niſi ſit iurata.lib.5.tit.13.dec.3. 145

Promittēs ducere aliquā in vxorē, tenetur ducere, etiā ſi talem promiſſionē fecerit abſque animo adimplendi.lib.4.tit.1.dec.67 108

Promittens aliquid pro gratia excommunicatur.lib.5.tit.23.dec.37. 167

Promotus ad presbiterium titulo

ſui patrimonij,illud poſtea renuncians,in cenſuram non incidit.lib.1. tit.7.dec.60 19
Promulgatio eſt de legis eſſentia, etiã ſi ſit facta in Concilio Generali etiã cum Papæ confirmatione, nec antea ligat.lib.1.ti.2.dec.2 2
Propoſitum & deliberatio quantumuis firma, votũ facit.li.3.t.27.d.1.82
Propoſitum etiam continuatum voto non æquipollet.li.3.tit.23.dec.7.83
Publicationis omiſſio,quando reſignatione annullet.lib.1.tit.6 dec.4 10
Pueri præfecti coquinæ de mandato eius amicis deferendo,niſi deſiſtant abſolui nõ poſſunt.li.5.t.12.d.5.144
Pugnans in bello iuſto,ſi per ſe nõ occidit,licet iuuerit,non eſt irregularis.lib.5.tit.8.dec.13 139
Puluerem ex cerebro hominis raſo,cõtra morbos, an efficere liceat, lib.5. tit.15.dec.2 150
Purgatione vulgari ſe purgãs,vel purgare ſe volens duello, peccat. lib.5. tit.19.deci.1 155

R

Reconciliatio cæmiterij polluti, quando fieri debet.li.3.tit. 22. deciſ.2 92
Rectores nullius,ad Sinodum compelli non poſſunt.li.1.ti.18.dec.11. 27
Relictum collegio pro anniuerſario quotannis celebrando inter Collegiatos præſentes diuidi nequit.lib.3. tit.18.dec.4 59
Religio minimorum alijs mendicantibus,arctior,non tamen Carthuſiana ſtrictior.lib.3.tit.23.deci.14. 66
Religio Sancti Stefani vera,& approbata religio eſt,ſub regula ſancti Benedicti erecta.lib.3.tit.23.de.28.68
Religio habilitat illegitimum ad ordines non ad dignitates.lib.4.titu.11. deciſ.3 115
Religionem ad laxiorem tranſitum concedere poteſt Generalis ordinis, cum cauſæ cognitione, etiam poſt concilium Tridentinum.lib.3.titu. 23.deciſ.55 72
Religionem qui ſæpius ingreſſus in nulla perſeuerauerit,ſtatum clericalem eligat.lib.3.tit.27.deciſ.27. 85
Religionem qui ex voto pœnali intrare debet,prius debita ſoluat.lib.3.ti. 27.deciſ.28 85
Religionem ingreſſurus,quid conſiderare debet.lib.3.tit.23.dec.93. 77
Religioſus non fit,qui tria vota in manibus nouitij emittit. lib.3. titu.23. deciſ.98 78
Religioſus facultatem habens audiendi omnes ad eum venientes, quid poteſt.lib.5.tit.22.dec.32 161
Regularis ſimplex, niſi de ſuperioris ſui licentia obligari nequit.lib.1.tit. 21.deciſ.5 30
Regularis beneficium reſidentiam requirens canonicè adeptus,in eo reſidere tenetur.lib.3.tit.2.dec.5. 39
Regularis omnia, quæ ante, & poſt profeſſionem habet, Monaſterio acquirit.lib.3.tit.16.deci.6 58
Regularis ex Papæ priuilegio, ad pia teſtari poteſt.li.3.tit.18.deci.11. 60
Regularis translatus ſiue vt præſit, ſiue vt ſubſit, iterum profiteri debet lib.3.tit.23.dec.3 65
Regularis, quando ad reformationem regulæ tenetur.li.3.ti.23.de.13. 66
Regularis ſine prælati licentia,nihil habere,dare,poſſidere,vel accipere poteſt,cum illa vero ſic. lib. 3.tit.23. deciſ.24 68
Regularis ſubiectus epiſcopo,eius vicarius & cubicularius de ſuperioris licentia, & habitu retento fieri poteſt.libro tertio titul.23.deciſione 37 69
Regularis ob infirmitatem ſuperuenientem a religione eijci non poteſt libro tertio titul. vigeſimotertio deciſio.53 72
Regularis iuſtè eiectus, nec redire, nec rogare ſuperiores, vt eum recipiant,tenetur libro tertio titul.23. deciſ.60 73

Regu-

Regularis aſſumptus ad beneficium,il li, & non monaſterio quærit . lib. 3. tit.23.deciſ.66 74
Regularis de licentia Papæ inſeruiens hoſpitali,qualiter de quæſitis diſponere poſſit,lib.3.tit.23.deciſ.67. 74
Regularis furans,vt quærat monaſterio peccat ſemel , ſibi autem appropriando,bis,lib. 3.tit.23.dec.75. 75
Regularis literas dans, vel recipiens ſine ſuperioris licentia , non eſt proprietarius.lib.3.tit.23 deciſ.77. 75
Regularis ſimplex,vt poteſt ſine licentia ſuperflua piè diſtribuere. lib.3.titu.23.deciſ.78 76
Regulares,verbo defenſionis,non appellationis vti ſolent, lib.12. & 13. deciſ.2 37
Regulares ad duriorem vitam quam vouerunt,cogi nequeunt.lib.3. titu. 23.deciſ.21 68
Regulares per prælatorum negligentiam, quando epiſcopis ſubijciūtur. lib.3.tit.23.deciſ.89 77
Regulares virtute Iubilæi etiam ſacerdotibus ſæcularibus confiteri poſſunt,lib.5.tit.21.deciſ.25 160
Religionem ingreſſo non profitenti, vel abeunti donata reſtituuntur.lib. 3.tit.28.deciſ.1 88
Reliquias martirum extrahens,aut venales exponens,grauiter peccat.lib. 3.tit.25.deciſ.1 97
Reliquias ſanctorum in collo , ad eorum honorem portare licet.lib.3.titu.25.deciſ.2 97
Renunciatio beneficij facta corā Notario ſine prælati auctoritate,eſt nulla.lib.1.tit.6.deciſ.1 10
Renunciatio reciproca, & illicita,quæ cenſeatur.lib.1.tit.6.deciſ.6 11
Renunciatio beneficij facta virtute mandati reuocati , ſed non intimati procuratori, valida eſt.lib.1.titu.6. deciſ.7 11
Renunciatio epiſcopatus ſine licentia Papæ petita, ſed non obtenta , non valet.lib.1.tit.6.deciſ.8 11
Renunciatio tituli ab ordinato facta, ipſo iure eſt nulla. li.1.tit.7.dec.44. 17.
Renunciatio beneficij,ad cuius titulū quis ordinatus eſt,reſeruata penſione,valida eſt.lib.3.tit.3.dec.23 44
Renunciatio ſimoniaca realiter ipſo iure eſt nulla.lib.5.tit.2.dec.15 122
Renuncians beneficium principaliter, vt ob id ad alius præſentetur, eſt ſimoniacus,ſecus ſi ſecundario lib.5. tit.2.dec.25 124
Renunciatio fructuum decurſorum inter collitigantes,non eſt ſimonia.lib. 5.tit.2.dec.35 125
Renuncians beneficium cū ſpe, quòd ordinarius conferret,cui ipſe volet, non peccat.lib.5.tit.2.dec.39 124
Renunciare beneficium vt detur alteri,non eſt in iure prohibitum. lib.5. titu.2.dec.41 125
Renunciatio beneficij ante priuationem facta eſt valida , ſecus ſi ſolum ante declarationē.li.5.ti.6.d.2. 134
Res mobiles in bello captæ , capientiū fiunt.lib.5.tit.20.dec.2 156
Reſidentia in beneficio curato , de iure diuino eſt,& ideo vbique ſeruanda. lib. 1.tit.2.dec.19. 4
Reſidere cenſetur,qui de mandato ſuperioris abeſt.lib.3.tit.2.dec.10. 39
Reſidens, ſicut alij ſimiles reſidere ſolent,an excuſetur.li.3.tit.2.dec.6. 39
Reſignans beneficium ſola intentione,vt detur alteri in particulari non eſt ſimoniacus,ſecus ſi intercedat pactum.lib.3.tit.2.dec.12 122
Reſignans beneficium in manibus ordinarij cum ſpe,quod conferat alteri,pro quo rogauerit,non eſt ſimoniacus.lib.5.tit.2.dec.81 130
Reſignans an , poſt reſignationem & captam poſſeſſionem a reſignatario Vicarius ad regimen beneficij conſtitui poſſit.lib.5 tit.2.dec.98 132
Reſignanti pacifici non licet , vt alius beneficium aliud renunciat. lib. 5. deci.84 130

Reſignario beneficij per procuratorem abſentis facta in manibus Papæ ad mittentis, quidnam operetur. lib.1. tit.6.deciſ.10 11

Reſignatio cum pacto,& apocha tradita, vt reſignans percipiat fructus, dum viueret, an ſimoniaca.lib.5.tit. 2.deci.50 126

Reſignatarius nolens ſoluere penſionem alteri, quam reſignanti reſeruatam prætextu confidentiæ admiſſæ, ius elidit.lib.5.tit.2.dec.34. 125

Reſignatarius pecunias pro expeditione literarum reſignanti mutuans, an ſit confidentiarius. lib.5.tit.2.deci.96 131

Reſignatarius accepta poſſeſſione beneficij, reſignāti an aliquid dare poſſit.lib.5.tit.2.dec.97 131

Reſtituere tenetur, qui aliquid accipit ab exactore, pro facultate vtendi pecunia exacta, vſque ad diem ſolutionis.lib.3.tit.8.deciſ.2 53

Reſtituere tenetur famulus, qui compenſandi animo clam accepta fecit, ne herus tot ſibi relinqueret.lib.3.titu.18.de.1. 59

Reſtituere tenetur, qui ad vitandam mendicitatem furatur.lib.5.titu.12. deciſio.3 144

Reſtitui cui debent res furto ſubtractæ lib.5.tit.12.dec.7 144

Rixante me cum aliquo pro materia pecuniaria, ſi tertius ob id aduerſarium mutilet, vel occidat, an ego irregularis ſim.li.5.tit.8.dec.38. 142

S

SAcerdos inſequi poteſt malefactorem ſuum,& procurare vt capiatur, ſed non agere criminaliter. lib. 5.titu.8.dec.32 141

Sacerdotio probato, quando ordines inferiores probari cenſentur.li. 1.ti. 8.dec.2 20

Sæuitia viri perpetuo duratura, cauſam dat diuortio perpetuo. libro 4. titu.12.dec.4 116

Salarium iuſtum, quodnam cenſeri debet.lib.3.tit.11.dec.1 56

Schiſmaticorum filij ad ſcholas Catholicorum admitti poſſunt, ſed non econtrario lib.1.tit.2.dec.31. 5

Scholaris loco collegij pretio renuncians, ſimoniacus eſt,& pauperibus acceptum reſtituet. lib.5.titul.2.deciſio.49 126

Scientia legis quænam ad ligandum ſufficiat.lib.1.ti.2.dec.4 3

Scire quæ quiſque Chriſtianus teneatur explicitè. libro quinto. titul.22. deciſio.8. 159

Scribendi actio, quando opus ſeruile ſit.lib.2.tit.3.dec.6 33

Scriptura priuata manu aliena, ali, nō nocet.lib.5.tit.6.dec.19 136

Scrutatores in electione falſum miſcēdo, grauiter, peccāt,& illa nulla eſt, & ipſi arbitrariè puniendi.lib.1.titu.5.dec.7 9

Sepeliens ſcienter hæreticum, excommunicationem non reſeruatam incurrit.lib.5.tit.5.dec.4 135

Sepeliri in ſacro omnis Chriſtianus debet mortuus inuentus, niſi ſeipſum occidiſſe cōſtet.li. 3.ti.20 dec.6. 62

Sepeliri in loco ſacro canonicus culpabilis poteſt, ſi non erat denunciatus lib.5.tit.23.dec.24 166

Sepulturæ locus ſine cauſa,& ſolennitate concedi non debet.lib. 3.tit.20. deciſio.2 62

Sententia in non citatum, vel inauditum lata eſt nulla.lib.5.titu 15.deciſio.1 36

Sequeſtrum clemen.1 de ſequeſtr.poſſunt, concordia partium non tollitur.lib.1.tit.7.dec.1. 34

Seruientes heris concubinarijs, an, & quando abſolui poſſunt.lib.5.tit.22. deciſ.35 161

Seruitium 40.annorum eccleſiæ præſtitum à reſidentia non liberat, lib. 3.tit.2.deciſ.3 38

Seruus fugitiuus ad dominum redire tene-

tenetur, niſi probabilis timor eum excuſet,& quid tunc faciendum. libro 1.tit.13.dec.1 24
Simonia mentalis nullam pœnam infligit,nec reſtituere obligat.lib. 3.tit. 5. dec.2. 50
Simonia eſt, conuenire inter concurrentes,quod alter alteri defectus nõ opponet.lib.5.titu.2.deciſi.3. folio 120
Simonia eſt promittere penſionem ſoluere,ſi inueniatur impoſita ſuper altero beneficio permutato.lib.5.tit.2. dec.4. 120
Simonia eſt,dare beneficium, vt illud ſibi,vel alij reſeruata penſione,reſignet.lib.5.tit.2.dec.8 121
Simonia non eſt, dare ſpirituale minus principaliter ob temporale,nec contra.lib.5.ti. 2.dec.9. 121
Simonia ſi ſit in ordine vel beneficio, annexam habet excommunicationem, non autem ſi ſit in penſione. lib.8.tit.2.dec.17 122
Simonia eſt,ſoluere penſionem antiquam impedimenti expeditionẽ literarum.libro quinto.tit.2.dec. 18. fol.123
Simonia conuentionalis ab vtraque parte completa, fit realis.lib.5.tit.2. deciſio.19 123
Simonia eſt,reſignare beneficium litigioſum,vt reſignatarius euicta lite penſionis conſtitutioni conſentiat. lib.5.tit.2.dec.11 122
Simonia vt ſit ſufficit voluntas emẽdi ſpirituale cum pacto.lib.5.titu.2. deciſ.13 122
Simoniã eſt, accipere quid pro literis collationis,ſicut pro collatione. lib. 5.titu.2.dec.14 122
Simonia non eſt mutuare epiſcopo principaliter ob amicitiam,& ſecundario vt ſibi, vel alteri beneficium quæratur.lib.5.tit.2.dec.26. 124
Simonia eſt remittere debitũ pro cõſtitutione penſionis, non tñ incurritur excõicatio.lib.5.tit.2.de.42. 125
Simonia vt completa ſit ſufficit,vt conuentaim parte compleantur.lib.5.titu.2.dec.43 126
Simonia mentalis non inficit actum, nec cogit reſtituere.lib.5.titu.2. deciſio.54 127
Simonia eſt,dare aliquid pro dimiſſoriis impetrandis. lib. quinto.titul.2. deciſio.59 127
Simonia in collatione per tertium cõmiſſa parti. eam ignoranti non nocet,niſi quod illam neſciens, ſtatim renunciare debet.libro 5.titu.2. deciſio.67 128
Simonia eſt,pro admiſſione ad religionis habitum quid accipere.lib.5.tit. 2.dec.73 129
Simonia an ſit,epiſcopo dicente, conferam tibi tale beneficium,ſi tu mihi 20.impenſas pro alendo prædeceſſorem tuum captum ſoluans.lib. 5.titu.2.dec.74 129
Simonia ſola voluntate committitur, ſed pœna eius non incurritur.lib.5. titu.2.dec.78 130
Simonia non dicitur reciproca, quando nõ interuenit pactum nec conuẽtio.lib.5.tit.2.deci.80 130
Simonia cõuentionalis eſt,ſi reſignanti promittatur,quod fructus percipiet.lib.5.tit.2.dec.85 130
Simonia an ſit extinguere penſionem, vt alter annua illi præſtet. lib.5.tit. 2.deciſ.93 131
Simoniæ crimen,etiamſi detur res modica,graue peccatum eſt.lib.5.tit.2. deciſio.90 131
Simoniam committit procurans alteri beneficium cum pacto, vt alter ei det aliquid lib. quinto .titul.2.deciſio.16 122
Simoniam committere cenſetur, qui ante ius in re dat aliquid.lib.5.titul. 2.deciſ.51 126
Simoniam committit tollens impedimenta,quæ iuridice ad quærendum beneficium opponi poſſunt.lib.5.titul.2.deciſ.55 127

Simoniaca iudicabitur pactio, vt reſignatarius quid pro reſignante ſoluat. libro quinto. titul. ſecundo. deciſio. 5 121
Simoniaca eſt conuentio, etiamſi per eam promittens nihil perdat, nec promiſſario quæratur. lib. 5. tit. 2. deciſ. 20 123
Simoniaca præſentatio gratiam ſubſecutam annullat. libro quinto. titu. 2. deciſio. 27 124
Simoniaca conuentio non ex vtraque parte completa, non eſt realis. lib. 5. titu. 2. deci. 45 126
Simoniaca renunciatio eſt ipſo iure nulla, & omnia, quæ poſt illam ſequuntur. libro quinto. titu. 2. deciſio 82 130
Simoniaca eſt omnis renunciatio beneficij cum pacto etiam conditionali. libro quinto. titul. ſecundo. deciſio. 86 130
Simoniacus in beneficio quamuis excommunicatus ſit non tamen irregularis. libro quinto. titu. ſecundo. deci. 38 125
Simoniaci ſunt paciſcentes, vt ſe mutuo iuuent in lite beneficiali, & qui obtinuerit, alteri penſionem ſoluat. lib. 5. tit. 2. dec 6 121
Simoniacis, abſoluendis, quando onus monendi complices imponi poſſit. lib. 5. titu. 2. dec. 2 120
Simoniacè de beneficio, ſeu penſione prouiſus interim fructus facit ſuos. lib. 5. tit. 2. dec. 95 131
Societas, vt ſors conferenti ſalua maneat. eſt illicita. lib. 3. titul. 10. deciſio. 10 55
Societas licita vt ſit, tria ſunt neceſſaria, & quænam ea ſint. lib. 5. titu. 13. deciſ. 8 146
Societas, vt viduæ certum lucrum accipere valeant, vt contrahi poſſit. lib. 5. tit. 13. dec. 9 146
Societas, in qua induſtriam ponens dimidium quoque periculi pecuniæ ſubdit, & dimidium lucri percipit eſt iniuſta. libro quinto. titul. 13. deciſio. 14 147
Societas centum ouium, vt eas dans intra biennium 18. ſecuta capiat, iniuſta. libro quinto. titul. 13. deciſione 15 147
Societas, vt conferenti pecunias dentur quinque pro centum, illicita. lib. 5. tit. 13. dec. 17 147
Societas ſuper officijs Romæ, quo iure iuſtificatur. libro quinto. titu. 13. deciſio. 27 148
Societas ſuper officiis ad rationem 10. vel 11. pro centum, an licita. lib. 5. titu. 13. dec. 33 149
Societas ouium cum pacto &c. iniuſta, & vſuraria eſt. lib. 5. titu. 13. deciſio. 36 149
Socius capitale reſtituere tenetur, ſi equus punctus, calce ſocium necauit. lib. 5. tit. 13. dec. 30 149
Somodiæ crimen, miſti fori eſt, & ab vtriuſque fori iudice puniri poteſt lib. 2. tit. 1. dec. 1 32
Spadonum multa genera, & an matrimonium contrahere poſſint. lib. 4. tit. 9. dec. 3 114
Spolia ſunt, quæ ſolutis debitis beneficiarij, ſuperſunt lib. 3. titu. 23. deciſio. 18 67
Sponſa mortuo ſponſo cum conſanguineo in primo gradu ſponſi contrahere nequit. libro quarto. titu. 1. deciſio. 37 105
Sponſa, ſponſum ingreſſum religionē, vſque ad elapſum annum probationis expectare tenetur. lib. 4. tit. 1. deciſ. 47 106
Sponſalia ob delictum ſuperueniens diſſoluuntur, vel id ob quod non fuiſſent contracta. lib 4. titu. primo. deciſio. 38 105
Sponſalia cum hæretico contracta, cui ſecuta copula non tranſeant in matrimonium. libro 4. titu. primo. deciſ. 43 106
Sponſalia cum hæretica contracta, quando per copulam ſecutam tranſeant

ſeant

ſeant in matrimonium. libr.4. titu 1. dec.44 106
Sponſalia de iure nulla, poſt Cõcilium Trid. nullum effectum impedimenti publicæ honeſtatis pariunt.libr.4. tit.1.deciſ.45 106
Sponſalia non contrahit, qui iureiurando dicit mulieri, vt illa potiatur, non habebo aliam niſi te. lib.4.titu.1.deciſio.55 107
Sponſalia impuberum & ſi ad matrimonium obligent, non tamen ſuperueniente ætate matrimonium fiunt. lib.4.tit.2.dec.1 108
Sponſalia inter puberem, & impuberem valent, ſed pubes reſilire non poteſt donec alter pubeſcat, & contrahere nolit.lib.4.tit.2.dec.2. 108
Sponſalia per parentes ſponſis præſentibus, vel ratificantibus contracta tenent, poſſunt tamen, etiam ſi iurata fuerint mutuo conſenſu diſſolui.lib. 4.tit.2.dec.5 109
Sponſalia ſicut matrimonium inter raptorem, & raptam donec reſtituatur, sũt prohibita.li.4.ti.8.dec.4.113
Statutum ciuitatis ligat omnes illius ciues, hoc eſt habentes in ea domicilium, at inibi natos, alibi habentes domicilium, non ligat.lib.1.ti.2.deciſio.53 7
Statutum, vt tot tantum de vna natione eligantur, iuſtum & rationabile eſſe poteſt.lib.1.tit.2.dec.50. 57
Statutum Cartuſianum de reuelando appropriata intra tempus præfixum validũ, & vtile.li.3.tit.3.dec.70. 74
Statutũ vt confrater ſine conſenſu fratris non poſſit confratrem in ius vocare, non eſt contra libertatem eccleſiaſticam.lib.3.tit.27.dec.2. 98
Statuta Papalia ſunt, quæ Capitulum Generale auctoritate Apoſtolica cõdidit; vnde nec ipſum, nec illud repræſentans, poteſt ea tollere; ſed ſi quid iniuſtè ſtatuatur, ad Papam, cui immediatè ſubijcitur, recurrendum eſt lib.1.titu.2.dec.54. 7
Stuprans conſanguineam cum promiſſione illam ducendi, quid facere tenetur.lib.4.tit.8.dec.13. 114
Subdelegatus poteſtatem ſibi commiſſam, alteri demandare nequit.libr.1. tit.17.deciſ.9 26
Subdiaconus qui non eſt, in Miſſa paraſceue paſſionem ſine ſtola, vt lector cantare poteſt.lib.3.titu.23.deciſio.1 93
Subdiacono, qui publicè ordinem ſuſcepit, vt vxorem ducat cõcedi non debet.lib.3.tit.27.dec.42. 87
Subdiaconum incarcerans, & tãquam teſtem, & principalem examinans, in Bullam cœnæ non incidit.libr.5. tit.23.dec.46 168
Subſidium charitatiuum epiſcopus petere poteſt.li.3.tit.31.dec.10. 91
Surreptitia non eſt petitio puellæ, quæ vt diſpenſationem obtineret contrahendi cum affine, narrauit ſe pauperem, ſi tunc pauper erat, licèt ſpem haberet patrimonij magni.lib.1.tit. 3.dec.3 8
Subreptitia, eſt diſpenſatio matrimonialis in qua narratum fuit oratores ignoraſſe impedimentum cum vnus ſciret.lib.4.tit.8.dec.15. 114
Subreptitiam reddit gratiam omnis expreſſio falſi, quæ Principem ad facilius eam concedendam mouere poteſt.lib.3.tit.3.dec.77. 50
Surripientes à propinquis, vel amicis, quæ credunt gratis daturos, licet nõ proponunt abſtinere, abſolui poſſunt.lib.5.tit.12.dec.1. 143
Subſtitutus, ſi ſine liberis deceſſerit inſtitutus, monaſterium, quod inſtitutus intrat, quando ſuccedit.lib.3.tit. 18.dec.9 60
Suſpendere cenſetur Prælatus, ſubditum in ſcriptis miniſtrare in ordinibus prohibens, ſecus quando verbo tantum.lib.5.tit.23.deciſ.57. 169
Suſpenſio irregularitatem inducens, appel-

appellatione nō ſuſpen litur,& quæ illa ſit.lib.1.tit.5.dec.9 9
Suſpenſio ab officio generalior eſt, quam ſuſpenſio à Diuinis.libr.5.tit. 23.dec.58 169
Suſpenſio ex notorio concubinatu tollitur per pœnitentiam,ſed non irregularitas.libr.5.tit.23.dec.61. 169
Suſpenſus, vel irregularis licèt ad beneficia obtinenda inhabilis ſit, antea tamen obtenta per cenſuram, vel irregularitatem ſuperuenientem non perdit.libro primo titul.ſeptimo deciſ.47 17
Suſpenſus non eſt, ante iuſtam ætatem bona fide ordinatus.libro primo tit.7.dec.53 18
Suſpenſus, actus iure particulari ſacerdotio aſcriptos exercens peccat, non tamen eſt irregularis. libro primo titul.8.deciſ.7 20
Suſpenſus ter eſt, qui ſine litteris dimiſſorijs ordinarii tres ordines ſacros accipit.lib.1.tit.13.dec.4. 24
Suſpenſus, interdictus, vel excommunicatus, collectam in choro dicens, fit irregularis.lib.5.tit.16.dec.5. 151
Suſpenſus a Diuinis, ſicut prius, poteſt confiteri, & communicare.libr. 5.tit.23.dec.59 169
Suſpenſus ab altaris miniſterio fructus beneficij percipere poteſt.libr. 5.tit.23.dec.65 170
Suſpenſi,& interdicti ſimpliciter,non ſunt prohibiti prædicare. libro.quinto ti.23.dec.77 171
Suſpenſi, ſeu interdicti in prohibitis actionibus vitandi ſunt,ſicut & denunciari. lib.5.tit.24.dec.2. 171
Synodus Prouincialis, vel epiſcopalis, ne crucis ſignū humi ſculpatur, ſtatuere poteſt.lib.3.tit.25.dec.3. 97

T

TAciturnitas, eius, quod iura exprimere iubent,gratiam viciat.li. primo titul.ſecundo deciſione vigeſimatertia. fol.5
Taciturnitas eius, quo expreſſo æquè gratia fieret, non nocet. libro tertio titul. vigeſimotertio deciſione. 85. fol 77
Tertiariæ, volentes profiteri, clauſuram ſeruare tenentur. libro tertio titul. vigeſimotertio deciſione. 20. fol.68
Tertiarij ſancti Franciſci ſimul viuentes, veri religioſi ſunt. libro tertio titul.vigeſimotertio deciſione vigeſimaquarta. fol.68
Teſtamentum clerici, vel epiſcopi in vrbe decedentis de rebus per negociationem quæſitis, vt validum. libro tertio titul.octauo deciſione decima. fol.60
Teſtamentum factum à cogitante ingredi religionem, profeſſione confirmatur. libro tertio titul. decimooctauo deciſione decimaſecunda fol.60
Teſtamentum à parocho ſcriptum, & ſola manu teſtatoris ſubſcriptum, an valeat.libro tertio titul. decimooctauo deciſione.14. 60
Teſtimonium litterarum Pœnitentiariæ,quantæ auctoritatis ſit.libro ſecundo.titul.12.dec.2 35
Teſtis,qui falſum teſtando nullum lædit, irreligionem committit non iniuſtitiam. libro ſecundo. titul.decimo deci.1 35
Teſtis ad pœnam ignis ſe obligans, non eſt ea puniendus. libro quinto titul.6.deciſ.12 136
Teſtis iuſte interrogatus reum non detegens damnum fiſco non reſtituit. libro quinto tit.20.dec.1. 156
Theſauraria & Capellania ſub eodem tecto compatibilia ſunt. libro tertio titul tertio deciſio.40 45
Titulus ad quem quis ordinatus eſt, alienari non poteſt. libro primo titul.ſeptimo deciſione decimaquinta fol.15
Torneamenta periculoſa etiam prouoca-

ſocatus ingrediens, an eccleſiaſtica careat ſepultura. libro quinto tit. 9.deciſ.1 142
Tranſitus ad Carthuſianos omnibus regularib.licet.li.5.ti.23.dec.64. 74
Translatus ad aliam religionem, ſedere debet iuxta profeſſionem ibi emiſſam.lib.3.tit.24.dec.58. 73
Translatus nihil eorum, quæ in priori monaſterio habebat, transfert ad ſecundum.lib.3.tit.27.dec.15. 84
Translatum ad laxiorem cum cauſæ cognitione non tangit Bulla Pij IIII. reuocans priuilegia recipiendi alienos religioſos. libro tertio tit. vigeſimotertio deciſ.68. 74
Triremes fabricans pro Turcis an,& quando peccat. libro quinto titul. vigeſimo tertio deciſione trigeſimaſecunda. fol.167
Tutelam,& curam Minorum ſuſcipere nec epiſcopus, nec ſacerdos ſæcularis coguntur.lib.3.tit.29.dec.6

V

Vacationis beneficij, Papæ modus narrãdus aliàs prouiſio cẽſetur ſubreptitia lib.3.tit.3.dec.17. 43
Valor beneficij 24. aureos non excedens, licèt multa ſimul ſummam illam excedentia impetrentur, non eſt neceſſariò exprimendus. libro tertio titul.tertio dec.10. 42
Valor beneficij verus per locationis inſtrumentum non probatur. libro tertio tit.3.deciſ.54. 47
Valoris doloſa expreſſio pernicioſum mendacium, & gratiam facit ſurrepitiam. libro quinto titul. ſecundo deciſ.76 129
Vendere carius ob dilationem, quando liceat.lib.3.tit.10.dec.12. 55
Vẽdere carius, aut vilius emere quam res valeat, ob dilatam, vel anticipatam ſolutionem non licet. libro 5. tit.13.dec.40 149
Vendere Iudæis ramos myrti ad finem celebrandi ſcenophegia non licet. lib.5.tit.5.dec.2. 133
Vendens vltra taxam peccat,& ad reſtitutionem tenetur. libro tertio tit. 10.dec.3 54
Vendens ſcienter malè emptori id ſcienti, quamuis peccet, non tamen de euictione, aut ad intereſſe tenetur.lib.3.tit. 10.dec.6. 54
Vendens granũ precio, quo tali menſe valebit, medio debet pretio eſſe contentus.lib.5.tit.13.dec.37 149
Venditio cum pacto, vt pro parte pretii non ſoluti cenſus annuus ſoluatur, vſuraria eſt.libro tertio titul.10. deciſ.16 55
Venditio maiori pretio ob dilatam ſolutionem iniuſta, niſi &c. libro.5. tit.13.dec.20 147
Venditor, quãdo intereſſe lucri ceſſantis iuſte petit.li.5.tit.13.dec.21. 147
Vẽditio maiori pretio dilata ſolutione facta, peccatum, & vſura eſt. lib.5. tit.13.dec.35 149
Venditor, ob ſolutionis dilationem, quando aliquid vltra pretium accipere queat.lib.5.tit.13.dec.33. 149
Venia peccati non datur niſi correcto.lib.5.tit.2.dec.94. 131
Verbum, Non ſuffragetur, poſitum in Trid.ſeſſ.24.capit.12.quid denotat. lib.5.tit.24.dec.6. 171
Veſtes de eſſentia & ſubſtantia ordinum non ſunt, vnde illarum defectus, vel mutatio nihil nocet.libr.1. tit.10.dec.2. 22
Vicarius Generalis à Capitulo ſede vacante conſtituendus, qualis eſſe debeat.lib.1.tit.16.dec.2. 25
Vicarius Canonicus, in Capitulo,& Choro locum Canonici tenet.lib.1. tit.16.dec 3. 25
Vicarius Epiſcopi, non ſacerdos, matrimoniis intereſſe non poteſt, ſed ſacerdoti ea delegare debet.lib.1.tit. 18.dec.1 27
Vicarius Epiſcopi facultatem abſoluendi à reſeruatis aliis ſubdelegare poteſt.

poteſt. libro primo.titu.18.deciſione 16. 28

Vicarius Epiſcopi, de iure omnes præter Epiſcopum præcedit, quamuis contraria conſuetudo præualere poſſit.libro primo.titu.20.deciſio.5. fol.29

Vicarius generalis Epiſcopi excommunicati,nec excommunicatus eſt, nec vitandus, libro quinto.tit.23. deciſ.12 165

Vicarius foraneus approbatum audire ex cauſa confeſſiones prohibens, non peccat.libro quinto.titu.23.deciſio.30 167

Vicario parochiali vacanti, quænam portio debeatur libro 1.tit.18. deciſio.17 28

Vicarium non poteſt contra ſolitum patronus onerare, vt de terris vicariæ ſoluat parochiæ primitias.lib.3. & 35.dec.2. 60

Vicariatus perpetuus Eccleſiæ parochiali,dignitati,aut Monaſterio vnitus, beneficium curatum cenſetur. lib.3.tit.3.dec.9 42

Vicariatum epiſcopi pretio conducens, ſimoniam admittit, non tamen excommunicatur. lib.5.titu.2. deci.70 129

Vicariatus epiſcopi ſine ſimonia emi nequit, ſic tamen emens, non eſt excommunicatus.libro 5.titu.3. deciſio.2 132

Virginem nulliter ducens, & deflorans, an dotare teneatur, licet illa poſtea fornicetur.lib.4.titu.1. 101

Virginem pellicentem deflorans iure poli reſtituere non tenetur, quamuis iure poli condemnabitur. lib.4. titu.1.dec.3 101

Virginem ſacratus, vel coniugatus ſine deceptione deflorans, nihil reſtituere tenetur.libro 4.titu. primo. deciſio.4 101

Virginem ſolicitans, an dotare teneatur.lib.4.tit.1.dec.68. 118

Viſitator aliquid male accipiens, eſt ipſo iure ſuſpenſus.lib.3.titu.31.deciſio.11 91

Vnitum beneficium alteri ſtatū ſuum non mutat lib. 3. titu.8. deciſio. 10. fol.52

Vno impetu qui eundē peccati actum reiterat, an pluries peccat, aut pluries excommunicatur.lib.5.titu.22. deciſ.39 162

Voce actiua, & paſſiua priuatus, quibus cenſeatur priuatus. lib.1.titu.5. deciſio.6 9

Voce actiua, & paſſiua ſuſpenſus per alios modos,quam electionis,beneficia aſſequi poteſt. lib.1. titu.5. deciſio.8 9

Votum ob periculum mortis emiſſum, quando validum cenſeri debet.li.3. tit.27.dec.7 83

Votum non eſt promittere nolle in ſæculo mori.lib.3.tit.27.dec.10. 83

Votum emiſſum a matre de legitimis a filijs renunciandis,non valet.lib.3. tit.27.dec.13 84

Votum non tranſeundi ad arctiorem, ſeu non intrandi religionem, non tenet. libro tertio, titu. 27. deciſione.14 84

Votum non ludendi honeſto ludo, non obligat. libro 3. titu. 27. deciſio.17 84

Votum de intranda religione, ſi frater Romam venerit, donec ipſe moriatur, tenet. libro 3. titu. 27,deciſio.18 84

Votum de intranda vna religione, commutat Papa reſpondendo, vt aliam intret. lib.3.titu.27.deciſ.20. fol.85

Votum de non tangendo mulierem libidinoſe, non eſt caſtratis. lib. 3. tit.27.dec.23 85

Votum tranſeundi ad arctiorem prælatus diſpenſare, & commutare valet, non tamen irritare. lib. 3.tit.27 dec.30 86

Votum qui mutare, valet, pœnam ob illius fractionē remittere nequit libro tertio titu.27.deciſione 33.fo lio 86
Votum caſtitatis,ſubdiaconatus ordini,annexum eſt.libro.3.titu.27.deſio 41
Votum de intranda certa religione, duo in ſe continet,& quænam hæc ſint.lib.3.tit.27.dec.43 87
Votum intrandæ religionis, collationem beneficij ei poſtea factam,non annullat.libro tertio. titul.27. deciſio.45 88
Votum religionis non tollunt ſponſalia ſecuta, etiam cum copula.lib.4. tit.1.deci.25 103
Voti commutatio in re meliori, ſeu æquali facienda eſt.lib.3.titu.27.deciſio.5 83
Voti obligationem,iracundia non vitiat. libro tertio.titu.27.deciſio. 36. fol.87.
Voto de intranda religione ſatisfacit, qui intrat.& quia ingrata ſibi,& im poſſibilis eſt, egreditur.lib.3.tit.27. deciſio.22 85
Voto de intranda religione ſatisfacit, qui intrat,& ob morbum exit.lib.3. titu.27.dec.29 85
Voto caſtitatis aſtrictus,ſi poſtea matrimonium contrahat, an debitum petere poſſit.libro tertio.titul.27.deciſio.39 87
Vota tria emittens, vt ſuffragijs religionis gaudeat,non eſt religioſus, nec eam intrare tenetur,ſed tantum vota vt ſimplicia ſeruare.li.3.tit.27. dec.9 83
Vota qui virtute Iubilæi commutare poteſt,pœnas incurſas relaxare nequit.lib.3.tit.27.dec.37 86
Vouens religionem ſine animo ſeruādi eius regulam ad eam tenetur. lib. 3.titul.23.dec.34 69
Vouens religionem in genere, vel in ſpecie,ad quid tenetur libro 3.titul. 27.deci.2. 82
Vouens caſtitatem,& religionem, an ab hac liberatus,etiam ab illa liberetur.libro tertio titu.27.deciſio.4.folio 83
Vouens religionem, & caſtitatem, ſi principaliter intendebat religionem intrare,liberatus a voto religionis, eſt etiam a voto caſtitatis.lib.3.titul. 27.deci.11 83
Vouens alternatiuè duo,alterum implere tenetur.libro tertio.titu.27.deciſio.12 83
Vouens vnam religionem ingredi, aliam profitens,ſatisfacit, ſed non ſi ante profeſſionem exeat. lib. 3. titu. 27.dec.19 84
Vouens talis Monaſterij frater fieri,illud ingrediens, ante profeſſionem exire & matrimonium licitè contrahere poteſt.libro 3.tit.27.deciſione 20 85
Vouens in religione mori, intrare, & perſeuerare tenetur.libro 3.titu.27. dec.24 85
Vouens religionem ſub conditione, & ſatagens ne ea adimpleatur,tenetur adhuc voto.lib.3.titu.27.deciſione 25 85.
Vouens non commiſceri mulieri,quā falſo ſuam cognatam putat an, & quando ad uotum tenetur.lib.3.tit. 27.deci.38 87
Vouens certum monaſterium,ſeu certam religionem intrare,ſi ibi non recipiatur,liber manet. lib. 3.titu.27. deciſ.40 87
Vouens ſacros ordines ſumere,etiamſi beneficium, aut patrimonium non habeat,vxorem ducere non poteſt. lib.3.tit.27.dec.44 87
Vouere caſtitatem cenſetur,qui dicit, ſeruiam tibi, Domine, intelligendo in ſtatu continentiæ. lib.3.titu. 27. deciſ.8. 83
Vſura a tutoribus in pupillorum pecuniis accreſcendis commiſſa,reſtitui,

tui debet,& a quibus. lib.1.tit.2.deciſio.36 6
Vſura non eſt, ſi do tibi irreuocabiliter aliquid, vt certum quid annuũ mihi des.lib.3.tit.10.dec.19 55
Vſura nõ eſt, capere aliquid vltra id, quod ſub periculo datur. lib.5.titu.13.deciſ.23. 148
Vſuras, qui iuſtè cum cõuentionibus Capitulis Iudæis permittit, ad eas ſoluendum compellere poteſt. lib. 5.tit.5.dec.3 133
Vſuras concedendi licentia conceſſa à Papa, non ſe extendit extra terras eccleſiæ in temporalibus ſubiectas lib.5.tit.5.deciſ.4 133
Vxor ſi nupſit alij bona fide maritum mortuum eſſe credens, monenda non eſt. libro 4. titu. primo. deciſione 23 103
Vxor pauper in bonis mariti diuitis, ante copulam mortui dotem habet.lib.4.tit.1.deciſ.33 104
Vxoricidium Matrimonium impedit,ſed non dirimit contractum.lib. 4.tit.1.dec.32 104

F I N I S.

ANT 1742013

5

5287

C 37.

Digitized by Google